

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

FLAVII JOSEPHI

OPERA.

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

FLAVII JOSEPHI
OPERA.

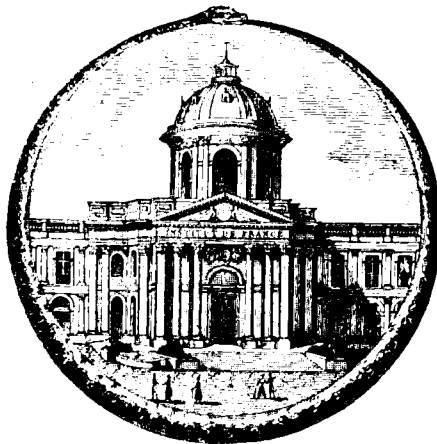
GRÆCE ET LATINE.

RECOGNOVIT
GUILIELMUS DINDORFIUS.

VOLUMEN SECUNDUM.

ACCEDUNT ECLOGÆ PHOTIANÆ QUÆ PERTINENT AD HISTORIAM JUDÆORUM.

SUBJECTI SUNT INDICES PLENISSIMI ET FRAGMENTA NOVA
POLYBII, DIONYSII, DEXIPPI, EUSEBII.

Jm 5. 1384

PARISIIS,
EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,
INSTITUTI REGII FRANCIE TYPOGRAPHO.
M DCCC XLVII.

PRÆFATIO G. DINDORFII.

Josephi opera postquam proximis post inventam artem typographicam temporibus plusquam vices Latine edita essent, Græce primum prodierunt Basileæ a. 1544 opera Arnoldi Peraxyli Arlenii, codicibus ex quibus ederentur non prudenter delectis, sed, ut ferebat illorum temporum in arte critica infantia, omnium prope qui adhuc innotuerunt nequissimis arreptis. Ea editio postquam aliquoties alibi repetita esset, levissimis factis mutationibus, primus qui paullo diligentiores in hoc scriptore operam poneret Joannes Hudsonus exstitit, qui non solum novam interpretationem Latinam confecit, sed etiam melioris notæ exemplaria manuscripta, inter quæ eminent Vossiana Leidensia, conquirere cœpit, quorum ope innumera quidem priorum editionum vitia correxit in editione Oxoniensi a. 1720, sed longe plurima tamen aliis agenda reliquit. Quibus perficiendis prorsus imparem se gessit qui editionem Hudsonianam utilibus inutilibusque accessionibus auctam sex annis post Lugduni Batavorum repetivit Sigbertus Havercampus, licet non solum eadem omnes quæ Hudsono præsto ei essent librorum Mss. copię, sed novæ etiam et eximiæ suppeterent. Post Havercampum qui Josephi opera attigerunt duos tantum invenio quos hoc loco memorem clari nominis viros, alterum Jo. Aug. Ernestium, qui in Antiquitatum Jûdaicarum libris multa egregie emendavit in Observationibus post mortem ejus editis a. 1795, alterum Ed. Cardwellum, qui Belli Jûdaici historiam longe quam adhuc ferebatur emendatorem cum amplo vetustiorum codicum apparatu Oxonii edidit a. 1837. Eo igitur in loco quum rem esse videret eruditissimus hujus Bibliothecæ editor, Ambr. F. Didot, nullamque quæ repeti posset editionem omnia Josephi scripta complectentem inveniret, ego exemplar Hudsonianum ei concessi, cujus in marginibus plurima vulgatæ lectionis vitia ex codicibus emendaveram, alia ex conjecturis vel aliorum vel meis correxeram, licet bene sentirem quam longe hæc omnia ab ea absint perfectione

quam non poterit attingere nisi qui præstantiores quosdam codices denuo et accuratius quam adhuc factum examinare diuturnamque in scriptore gravissimo et emendando et explanando operam ponere volet. Præterea spem feceram Didotio fore ut alteri huic volumini præfationem præmitterem ejusdem fere ambitus qualem Pausaniæ in alio hujus Bibliothecæ volumine nuper ab se edito præfixit L. Dindorfius. Verum quum post volumen prius aliquo abhinc tempore editum multorum, inprimis theologorum, desiderio satisfactum commodisque melius consultum iri cognovisset Didotius, si grandia nec parvo parabilia Havercampi volumina in posterum etiam adeundi necessitate illos liberaret, mutato consilio tertium, mediocri illud ambitu futurum, addere decrevit volumen, quo quæ ad emendationem et interpretationem utilia vel allata essent (*) vel nova conferri possent breviter exposita complecteretur, addito etiam qui pridem ab me confectus est exquisitoris Græcitis indice, certiore consilio quam Hudsonianus, quem Havercampus repetivit, instituto.

Scr. Lipsiæ Kal. Dec. 1846.

(*) [Præter edita delectus haberi poterit ex ineditis observationibus *Joannis Boivin*, quibus narratio *Joseph* multis locis vel explicatur docte vel aliis ex documentis corrigitur. Spes etiam facta nobis est excerptorum ex antiqua translatione Armeniaca, quæ codicum hodie deperditorum locum utilissime supplebit.]

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ,

ΚΑΤΑ ΑΠΙΩΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ Α'.

Ἰκανῶς μὲν ὑπολαμβάνω καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν
ἀρχαιολογίαν συγγραφῆς, κράτιστε ἀνδρῶν Ἐπαφρό-
διτε, τοῖς ἐντευζομένοις αὐτῇ πεποιχέναι φανερὸν
περὶ τοῦ γένους ἡμῶν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι καὶ παλαιό-
5 τάτων ἐστὶ καὶ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἔσχεν ἰδίαν, καὶ
πῶς τὴν χώραν, ἣν νῦν ἔχομεν, κατώκησεν, ἣν πεντα-
κισχιλίων ἐτῶν ἱστορίαν περιέχουσιν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν
ἱερῶν βιβλίων διὰ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς συνεγραψάμεν.
Ἐπεὶ δὲ συχνοὺς ὁρῶ ταῖς ὑπὸ δυσμενεῖας ὑπὸ τινων
10 εἰρημέναις προσέχοντας βλασφημίαις, καὶ τοῖς περὶ τὴν
ἀρχαιολογίαν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένοις ἀπιστοῦντας, τε-
κμήριόν τε ποιουμένους τῷ νεώτερον εἶναι τὸ γένος
ἡμῶν τὸ μηδεμίαν παρὰ τοῖς ἐπιφανέσι τῶν Ἑλληνικῶν
ἱστοριογράφων μνήμης ἠξιώσθαι, περὶ τούτων ἀπάν-
15 των ᾤθηται δεῖν γράψαι συντόμως, τῶν μὲν λοιδορούν-
των τὴν δυσμένειαν καὶ τὴν ἐκούσιον ἐλέγξει ψευδολο-
γίαν, τῶν δὲ τὴν ἀγνοίαν ἐπανορθώσασθαι, διδάξαι δὲ
πάντας ὅσοι τἀληθὲς εἰδέναι βούλονται περὶ τῆς ἡμετέ-
ρας ἀρχαιότητος. Χρήσομαι δὲ τῶν μὲν ὑπ' ἐμοῦ λε-
20 γομένων μάρτυσι τοῖς ἀξιοπιστοτάτοις εἶναι περὶ πάσης
ἀρχαιολογίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κακῶς ἡμῶν· τοὺς δὲ
βλασφημῶς περὶ ἡμῶν καὶ ψευδῶς γεγραφέντας αὐτοὺς
δι' αὐτῶν ἐλεγχομένους παρέξω. Πειράσομαι δὲ καὶ
τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, δι' ἃς οὐ πολλοὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν
25 ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἑλληνες ἐμνημονεύσασιν· ἔτι μέντοι
καὶ τοὺς οὐ παραλιπόντας τὴν περὶ ἡμῶν ἱστορίαν
ποιήσω φανεροὺς τοῖς μὴ γινώσκουσιν ἢ προσποιουμέ-
νοις ἀγνοεῖν.

β'. Πρῶτον οὖν ἐπέρχεται μοι πάνυ θαυμάζειν τοὺς
30 οἰομένους δεῖν περὶ τῶν παλαιωτάτων ἔργων μόνοις
προσέχειν τοῖς Ἑλλήσι, καὶ παρὰ τούτων πυνθάνεσθαι
τὴν ἀλήθειαν, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἀπι-
στεῖν. Πᾶν γὰρ ἐγὼ τοῦναντίον ὁρῶ συμβεβηκώς, εἴ
γε δεῖ μὴ ταῖς ματαίαις δόξαις ἐπακολουθεῖν, ἀλλ' ἐξ
35 αὐτῶν τὸ δίκαιον τῶν πραγμάτων λαμβάνειν. Τὰ
μὲν γὰρ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι ἀπαντα νέα καὶ χθὲς καὶ
πρῶτην, ὥς ἂν εἴποι τις, εὐρήσεις γεγονότα· λέγω δὲ
τὰς κτίσεις τῶν πόλεων καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπινοίας
τῶν τεχνῶν καὶ τὰ περὶ τὰς τῶν νόμων ἀναγραφάς·
40 πάντων δὲ νεωτάτη σχεδὸν ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἢ περὶ τοῦ
συγγραφεῖν τὰς ἱστορίας ἐπιμέλεια. Τὰ μέντοι

JOSEPHUS. II.

FLAVII JOSEPHI

DE

ANTIQUITATE JUDÆORUM,

CONTRA APIONEM

LIBER I.

Satis quidem arbitror me per libros etiam Antiquitatum,
virovum præstantissime Epaphrodite, lecturis eos planum
fecisse de gente nostra Judaica, quod et vetustissima sit,
et primam originem sibi propriam habuerit, utque regio-
nem quam nunc tenemus incoluerit, quos, annorum quin-
que millium historiam complectentes, ex sacris libris no-
stris Græca lingua conscripsi. Quoniam vero multos video
qui maledicis sermonibus, malo animo a quibusdam jacta-
tis, fidem habeant, eaque quæ ego de antiquitate scripsi
non credant, et recentiorē esse gentem nostram colligant
ex eo, quod nulla ejus mentio facta fuerit apud cele-
bres Græcorum historicos; de hisce omnibus putavi scri-
bendum breviter, tum ut obrectatorum malevolentiam vo-
luntariumque falsiloquium arguerem, tum ut aliorum
ignorantium corrigerem, universosque de nostra antiquitate
edocerem, qui veritatem scire desiderant. Eorum autem
quæ a me dicuntur utar quidem testibus eis, qui de omni
antiquitate apud Græcos fide dignissimi habiti fuerint: eos
vero, qui probrose de nobis falsoque scripsere, ipsos suis ver-
bis convictos dabo. Conabor etiam quid causæ fuerit aperire,
quod non multi e Græcis in historiis gentis nostræ memi-
nerint; nec non eos quoque, qui de nobis scribere in historiis
non omiserunt, producā illis qui aut nesciunt eos aut se
nescire simulant.

2. Primum itaque vehementer eos mirari subit, qui de
rebus antiquissimis non aliis fidem quam Græcis habenden-
dam esse, non nisi ab illis verum exspectandum, proinde
neque nobis neque aliis quibuscunque credendum arbitran-
tur. Equidem hoc in genere secus omnino statuendum intel-
ligo, si modo verum e rebus ipsis sumere potius, quam vanis
opinionibus inhærere malimus. Enimvero nova apud Græcos
omnia, et ante unum, ut ita loquar, alterumve diem existisse
reperias, urbium molitionem, excogitationem artium, et
legum perscriptionem: omnium vero novissime ad scri-
bendam historiam se contulerunt. At vero et Ægyptiis et

22

παρ' Αἰγυπτίοις τε καὶ Χαλδαίοις καὶ Φοινίκῃν (ἥν γὰρ νῦν ἡμεῖς ἐκείνοις συγκαταλέγειν) αὐτοὶ ὀνόμαζον ὁμολογοῦσιν ἀρχαιοτάτην τε καὶ μονιμωτάτην ἔχειν τῆς μνήμης τὴν παράδοσιν. Καὶ γὰρ τόπους ἀπαν-
 6 τες οἰκοῦσιν ἥκιστα ταῖς ἐκ τοῦ περιέχοντος φθοραῖς ὑποκειμένους, καὶ πολλὴν ἐποιήσαντο πρόνοιαν τοῦ μηδὲν ἀμνηστον τῶν παρ' αὐτοῖς πραττομένων παρα-
 λιπεῖν, ἀλλ' ἐν δημοσίαις ἀναγραφαῖς ὑπὸ τῶν σοφω-
 τῶν αἰεὶ καθιεροῦσθαι. Τὸν δὲ περὶ τὴν Ἑλλάδα
 10 τόπον μυρία μὲν φθοραὶ κατέσχον, ἐξαλείφουσαι τὴν μνήμην τῶν γεγονότων· αἰεὶ δὲ καινοὺς καθιστάμενοι βίους τοῦ παντός ἐνόμιζον ἄρχειν ἕκαστος τὸν ἄρ' ἑαυ-
 τῶν. Ὅψι δὲ καὶ μόλις ἐγνώσαν φύσιν γραμμάτων. Οἱ γοῦν ἀρχαιοτάτην αὐτῶν τὴν χρῆσιν εἶναι θέλοντες
 15 παρὰ Φοινίκων καὶ Κάδμου σεμνύνονται μαθεῖν. Οὐ μὴν οὐδ' ἂν ἐκείνου τοῦ χρόνου δύνατο τις ἂν δεῖξαι σωζομένην ἀναγραφὴν οὐτ' ἐν ἱεροῖς οὐτ' ἐν δημοσίαις ἀναθήμασιν, ὅπου γε καὶ περὶ τῶν ἐπὶ Τροίαν τοσού-
 τος ἔτεσι στρατευσάντων ὑστερον πολλὴ γέγονεν ἀπο-
 20 ρία τε καὶ ζήτησις, εἰ γράμμασιν ἐχρύντο· καὶ τάλῃ-
 θες ἐπικρατεῖ μᾶλλον περὶ τοῦ τὴν νῦν οὔσαν τῶν γραμ-
 μάτων χρῆσιν ἐκείνους ἀγνοεῖν. Ὅλως δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογοῦμενον εὐρίσκεται γράμμα τῆς Ὀμήρου ποιήσεως πρὸς ὑστερον. Οὗτος δὲ καὶ τῶν
 25 Τρωϊκῶν ὑστερον φαίνεται γενόμενος· καὶ φασὶν οὐδὲ τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ ποιήσιν καταλιπεῖν, ἀλλὰ διαμνημονευομένην ἐκ τῶν ἀσμάτων ὑστερον συν-
 τεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σχεῖν τὰς δια-
 φωνίας. Οἱ μὲντοι τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγ-
 30 γράφειν παρ' αὐτοῖς, λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τε τὸν Μιλήσιον καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, καὶ μετὰ τοῦ-
 τον εἰ τινας ἄλλοι λέγονται γενέσθαι, βραχὺ τῆς Περσῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας τῷ χρόνῳ προὔλαβον. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ θείων
 35 πρῶτους παρ' Ἑλλήσιν φιλοσοφῆσαντας, οἷον Φερεκύ-
 δην τε τὸν Σύριον καὶ Πυθαγόραν καὶ Θάλητα, πάντες συμφώνως ὁμολογοῦσιν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων γε-
 νομένους μαθητὰς ὀλίγα συγγράψαι· καὶ ταῦτα τοῖς Ἕλλησιν εἶναι δοκεῖ πάντων ἀρχαιότατα, καὶ μόλις
 40 αὐτὰ πιστεύουσιν ὑπ' ἐκείνων γεγράφθαι.

γ'. Πῶς οὖν οὐκ ἔστιν ἄλογον τετυφῶσθαι τοὺς Ἕλληνας ὡς μόνους ἐπισταμένους τὰ ἀρχαῖα καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν ἀκριβῶς παραδιδόντας; ἢ τίς οὐ παρ' αὐτῶν ἂν τὴν συγγραφήν μάθοι βραδίως ὅτι μηδὲν
 45 βεβαίως εἰδότες συνέγραψον, ἀλλ' ὡς ἕκαστοι περὶ τῶν πραγμάτων εἰκαζον; πλέον γοῦν διὰ τῶν βιβλίων ἀλ-
 λήλους ἐλέγγουσι, καὶ τὰ ἐναντιώτατα περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν οὐκ ὀκνοῦσι. Περὶ ἑνὸς δ' ἂν εἴην ἐγὼ τοὺς ἐμοῦ μᾶλλον ἐπισταμένους διδάσκων ὅσα μὲν Ἑλλάνι-
 50 κος Ἀκουσίλαος περὶ τῶν γενεαλογιῶν διαπερῶννηκεν, ὅσα δὲ διορθοῦται τὸν Ἡσίοδον Ἀκουσίλαος, ἢ τίνα τρόπον Ἐφορος μὲν Ἑλλάνικον ἐν τοῖς πλείστοις ψευ-
 δόμενον ἐπιδείκνυσιν, Ἐφωρον δὲ Τίμαιος, καὶ Τίμαιον εἰ μετ' ἐκείνων γεγονότες, Ἡρόδοτον δὲ πάντες. Ἀλλ'

Chaldaeis et Phoenicibus (in hoc tempus enim nostrates cum illis numerare omitto) vetustissimam atque constantissimam rerum suarum habere memoriam fatentur ipsi. Etenim quum regionem incolunt omnium minime cœli intemperiei expositam, tum diligentiam in eo singularem adhibuerunt, uti ne quid e rebus suis oblivione consepultum jaceret, sed potius omnia publicas in tabulas a viris sapientissimis semper relata dedicarentur. Contra vero tractum illum Græciæ universum infinitorum morborum subinde depasta lues rerum gestarum memoriam funditus abolevit; adeoque novo semper instituto vitæ curriculo, suum quique sibi universæ principium et caput esse facile persuaserunt. Idem sero admodum, vixque tandem literarum naturam didicere. Nam qui vetustissimum illarum usum esse volunt, eas illi sese a Phœnicibus atque a Cadmo accepisse gloriantur. Neque jamen quisquam aut in sacris aut in publicis usquam monumentis ullum ejus temporis exstare vestigium ostenderit; ubi etiam de iis qui Trojanam expeditionem tanto post susceperere dubitatum per diu quæsitumque est, an hi literis usi fuerint. Qua de re verior ea constantiorque sententia jam obtinet, ignoratum ab iis hodiernam illarum usum fuisse. Neque tu scriptum omnino apud Græcos ullum, cujus de fide modo constet, Homericæ poesi antiquius invenias. At eum post Trojanæ tempora natum esse nemo non fatetur: imo ne ab ipso quidem literis suam illam poesin mandatam esse ferunt, sed posterorum memoria propagatam aliquamdiu, variis ex cantilenis collectam demum et contextam fuisse, ac propterea tantum in ea vulgo discrepantiæ reperiri. Verum qui ex illis ad scribendam historiam animum appulere, Cadmus, inquam, Milesius, et Acusilaus Argivus, ac si qui præterea nominantur, paulum admodum Persicam adversos Græcos expeditionem tempore anteverterunt. Ad hæc qui de rebus celestibus atque divinis primi apud eos philosophari cœperunt, ut Pherecydes Syrius et Pythagoras et Thales, illos et Ægyptiorum Chaldaeorumque discipulos fuisse, nec nisi pauca scripsisse, ore omnes uno pronunciant: atque illa Græci quum omnium vetustissima esse arbitrantur, tum vix etiam ab illis ea scripta fuisse credunt.

3. Quis igitur vano stolidoque fastu Græcos laborare non videat, qui sibi et res antiquas tenere soli, et soli accuratam illarum integramque veritatem tradere videantur? imo quis non ex iisdem scriptoribus illud per facile discat, perspecti ab iis nihil exploratique conscriptum, sed tantum quatenus assequi conjectura potuerint? scriptis enim suis alios passim alii reprehendunt, nec iisdem omnino de rebus longe diversa loqui dubitant. Ego vero importunus et otiosus utique videar, si, quibus id quam ipsi mihi notius est, perdocere velim, quam in genealogiæ rationibus multa sint in quibus Hellenicus ab Acusilao dissidat; quam apud Hesiodum Acusilaus multa castiget; quam sæpe mendacii reum Hellenicum Ephorus, Ephorum Timæus, Timæumque recentiores, denique Herodotum universi pera-

οὐδὲ περὶ τῶν Σικελικῶν τοῖς περὶ Ἀντίστοχον καὶ Φί-
 λιστον ἢ Καλλιᾶν Τίμαιος συμφωνεῖν ἤξιώσεν, οὐδ' αὖ
 περὶ τῶν Ἀττικῶν οἱ τὰς Ἀτθίδας συγγεγραφότες, ἢ
 περὶ τῶν Ἀργολικῶν οἱ τὰ περὶ Ἄργος ἱστοροῦντες
 5 ἁλλήλοισι κατηκολουθήκασιν. Καὶ τί δὲ λέγειν περὶ
 τῶν κατὰ πόλεις καὶ βραχυτέρων, ὅπου γε περὶ [τῆς
 περιηγήσεως] τῆς Περσικῆς στρατείας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 πραχθέντων οἱ δοκιμώτατοι διαπεφωνήκασιν; πολλὰ
 δὲ καὶ Θουκυδίδης ὡς ψευδομένους ὑπὸ τινων κατηγο-
 10 ρεῖται, καίτοι δοκῶν ἀκριβεστάτην καὶ αὐτὸν ἱστορίαν
 συγγράφειν.

δ'. Αἰτίαι δὲ τῆς τοσαύτης διαφωνίας πολλαὶ μὲν
 ἴσως ἀν καὶ ἕτεραι τοῖς βουλομένοις ζητεῖν ἀναφάνειν,
 ἐγὼ δὲ δυσὶ ταῖς λεχθησομέναις τὴν μεγίστην ἰσχύ-
 15 ἀνατίθημι. Καὶ προτέραν ἐρῶ τὴν κυριωτέραν εἶναι μοι
 δοκοῦσαν· τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὴ σπουδασθῆναι παρὰ τοῖς
 Ἑλλησι δημοσίας γενέσθαι περὶ τῶν ἐκάστοτε πραττομέ-
 νων ἀναγραφὰς, τοῦτο μάλιστα δὴ καὶ τὴν πλάνην καὶ
 τὴν ἐξουσίαν τοῦ ψεύδεσθαι τοῖς μετὰ ταῦτα βουλευθεῖσι
 20 περὶ τῶν παλαιῶν τι γράφειν παρέσγεν. Οὐ γὰρ μόνον
 παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἡμελήθη τὰ περὶ τῆς ἀνα-
 γραφῆς, ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, οὓς αὐτόχθο-
 νας εἶναι λέγουσι καὶ παιδείας ἐπιμελεῖς, οὐδὲν τοιοῦτον
 εὐρίσκειται γενόμενον, ἀλλὰ τῶν δημοσίων γραμμάτων
 25 ἀρχαιοτάτους εἶναι φασὶ τοὺς ὑπὸ Δράκοντος αὐτοῖς
 περὶ τῶν φονικῶν γραφέντας νόμους, ὀλίγῳ πρότερον
 τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος ἀνθρώπου γεγονότος.
 Περὶ μὲν γὰρ Ἀρκάδων τί δὲ λέγειν αὐχύντων ἀρ-
 χαιότητα; μόλις γὰρ οὗτοι καὶ μετὰ ταῦτα γράμμασιν
 30 ἐπαιδεύθησαν.

ε'. Ὅτε δὴ τοίνυν οὐδεμιᾶς προκαταβεβλημένης
 ἀναγραφῆς, ἢ καὶ τοὺς μαθεῖν βουλομένους διδάξειν
 ἐμελλε καὶ τοὺς ψευδομένους ἐλέγξειν, ἢ πολλὰ πρὸς
 ἀλλήλους ἐγένετο διαφωνία τοῖς συγγραφεῦσι. Δευ-
 35 τέραν δὲ πρὸς ταύτῃ θετέον ἐκείνην τὴν αἰτίαν. Οἱ
 γὰρ ἐπὶ τὸ γράφειν ὀρμήσαντες οὐ περὶ τὴν ἀλήθειαν
 ἐσπούδασαν, καίτοι τοῦτο πρόχειρόν ἐστιν αἰεὶ τὸ
 ἐπάγγελμα, λόγων δὲ δύναμιν ἐπεδείκνυντο· καὶ καὶ
 40 ὄντινα τρόπον ἐν τούτῳ παρευδοκίμησιν τοὺς ἄλλους
 ὑπελάμβανον, κατὰ τοῦτον ἡρμόζοντο, τινὲς μὲν ἐπὶ
 τὸ μυθολογεῖν τρεπόμενοι, τινὲς δὲ πρὸς χάριν ἢ τὰς
 πόλεις ἢ τοὺς βασιλέας ἐπαινοῦντες, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τὸ
 κατηγορεῖν τῶν πράξεων ἢ τῶν γεγραφότων ἐχώρη-
 σαν, ἐνευδοκίμησιν τούτῳ νομίζοντες. Ὅλως δὲ τὸ
 45 πάντων ἐναντιώτατον ἱστορίᾳ πράττοντες διατελοῦσι.
 Τῆς μὲν γὰρ ἀληθοῦς ἐστὶ τεκμήριον ἱστορίας, εἰ περὶ
 τῶν αὐτῶν ἅπαντες ταῦτα καὶ λέγοιεν καὶ γράφοιεν·
 οἱ δ' εἰ ταῦτα γράψαιαν ἑτέρως, οὕτως ἐνόμιζον αὐτοὶ
 φανεῖσθαι πάντων ἀληθέστατοι. Λόγων μὲν οὖν ἕνεκα
 50 καὶ τῆς ἐν τούτοις δεινότητος δεῖ παραχωρεῖν ἡμᾶς τοῖς
 συγγραφεῦσι τοῖς Ἑλλησιν, οὐ μὴν καὶ τῆς περὶ τῶν
 ἀρχαίων ἀληθοῦς ἱστορίας, καὶ μάλιστα γε τῆς περὶ
 τῶν ἐκάστοις ἐπιχωρίων.

ς'. Ὅτι μὲν οὖν παρ' Αἰγυπτίοις τε καὶ Βαβυλω-

gant. Neque vero aut de rebus Siculis eadem Timæus,
 quæ Antiochus et Philistus et Callias, sentire voluit : aut
 in Atticis qui Atthidas scripsere, vel in Argolicis qui de
 Argis, aliorum alii sensum mentemque sequenti sunt.
 Quanquam quid ea persequi attinet, quæ per urbes passim
 contingere, et angustioribus omnino regionibus continentur,
 quum in ipsa quoque Persica expeditione ac rebus in ea
 gestis, laudatissimorum scriptorum magna sit plerumque
 dissensio? in multis vero etiam Thucydides : licet accura-
 tissimam temporum suorum historiam perscribere videatur,
 a nonnullis accusatur falsa retulisse.

4. Cujus sane dissidii quum aliæ fortassis plurimæ aliis
 in illud anquirentibus occurrere possint, tum has præcipue
 duas summi momenti causas esse intelligo. Atque ut ab
 ea, quæ mihi potior videtur, incipiam, quum totum illud res
 eas, quæ ubique fierent, publicas in tabulas referendi stu-
 dium a Græcis jam usque ab initio neglectum fuisset, id
 sane quum errori maxime viam aperuit, tum iis etiam omni-
 bus, qui de rebus antiquioribus scribere cogitarent, licen-
 tiam obtulit impune mentiendi. Nec enim reliqua duntaxat
 Græcorum natio hanc tabularum conficiendarum curam ja-
 cere permisit; sed ne apud Athenienses quidem, quos
 tamen et indigenas et disciplinarum apprime studiosos esse
 ferunt, quicquam ejusmodi factum reperias : quum e publicis
 quidem literis antiquissimas leges eas fuisse tradant, quas
 ipsis Draco de cæde tulit, homo qui non nisi paullo ante
 Pisistrati tyrannidem lucem aspexerat. Nam Arcadum
 meminisse quid attinet, qui quum de sua tantopere vetustate
 gloriantur, vix tamen etiam post illa tempora literarum in-
 formari cognitione cœperunt?

5. Ita plane, quum vetustior commentarius nullus exsta-
 ret, qui vel docere discendi cupidos vel mentientes arguere
 posset, maxima est scriptores inter excitata dissensio.
 Cui causæ hæc altera adjungenda est. Qui enim ad scri-
 bendum sese contulerunt, il non veritatis utique studio
 ducebantur, licet hoc profiteri solenne passim omnibus
 tralatitiumque sit, sed vim orationis unam ostendebant :
 atque ita quo se quisque genere alios superaturum esse
 maxime confidebat, in eo elaborabant plurimum. Ergo
 alii fabulas texere, alii civitatum aut regum benevolentiam
 et gratiam laudationibus eblandiri cœperunt : nonnulli res
 ipsas, aut illarum scriptores carpere ac vituperare malue-
 runt, quod in eo sese facilius excellere posse sperarent.
 Ceterum isti cum historiæ legibus omnino pugnant. Quum
 enim eo potissimum argumento historiæ veritas compro-
 betur, si de rebus iisdem eadem omnes pronunciant ac
 scribant : ita sese demum isti maxime reliquos omnes ve-
 ritatis opinione superaturos putarunt, si ab reliquis maxime
 dissiderent. Certe dicendi genere et eloquentiæ vi cedere
 nos oportet scriptoribus Græcis; non autem historiæ de
 priscis veritate, et maxime de rebus propriæ uniuscujusque
 patriæ.

6. Jam quod apud Ægyptios et Babylonios ex lon-

νίοις ἐκ μακροτάτων ἀνωθεν χρόνων τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, ὅπου μὲν οἱ ἱερεῖς ἦσαν ἐγκεχειρισμένοι, καὶ περὶ ταύτας ἐφιλοσόφουν, Χαλδαῖοι δὲ παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, καὶ ὅτι μάλιστα δὲ τῶν Ἑλληνιστῶν ἐπιμιγνυμένων ἐχρῆσαντο Φοίνικας γράμμασιν εἰς τε τὰς περὶ τὸν βίον οἰκονομίας καὶ πρὸς τὴν τῶν κοινῶν ἔργων παράδοσιν, ἐπειδὴ συγγωροῦσιν ἅπαντες, ἑάσειν μοι δοκῶ. Περὶ δὲ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὅτι τὴν αὐτὴν (ἔω γὰρ λέγειν εἰ καὶ πλείω τῶν εἰρημένων) ἐποίησαντο τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς προφῆταις τοῦτο προστάζαντες, καὶ ὡς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων πεφυλάχται μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, εἰ δὲ ὁρασύτερον εἰπεῖν καὶ φυλαχθήσεται, πειράσομαι συντόμως διδάσκειν.

ζ'. Οὐ γὰρ μόνον ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τούτων τοὺς ἀρίστους καὶ τῇ θεραπείᾳ τοῦ Θεοῦ προσεδρεύοντας κατέστησαν, ἀλλ' ὅπως τὸ γένος τῶν ἱερέων ἀμικτον καὶ καθαρὸν διαμένη, προυνήσαν. Δεῖ γὰρ τὸν μετέχοντα τῆς ἱερωσύνης ἐξ ὁμοεικῶς γυναικὸς παιδοποιεῖσθαι, καὶ μὴ πρὸς χρήματα μηδὲ τὰς ἄλλας ἀποβλέπειν τιμὰς, ἀλλὰ τὸ γένος ἐξετάζειν ἐκ τῶν ἀρχαίων λαμβάνοντα τὴν διαδοχὴν, καὶ πολλοὺς παρασπόμενον μάρτυρας. Καὶ ταῦτα πράττομεν οὐ μόνον ἐπ' αὐτῆς Ἰουδαίας, ἀλλ' ὅπου ποτὲ σύστημα τοῦ γένους ἐστὶν ἡμῶν, κακεῖ τὸ ἀκριβὲς ἀποσώζεται τοῖς ἱερεῦσι περὶ τοὺς γάμους· λέγω δὲ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ εἰ που τῆς ἄλλης οἰκουμένης τοῦ γένους τῶν ἱερέων εἰσὶ τινες διασπαρμένοι. Πέμπουσι γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα συγγράψαντες πατρώθεν τὸν ὄνομα τῶν γενναίων καὶ τῶν ἐπάνω προγόνων, καὶ τίνες οἱ μαρτυροῦντες. Πόλεμος δ' εἰ κατὰ σχοι, καθάπερ ἤδη γέγονεν πολλάκις, Ἀντιόχου τε τοῦ Ἐπιφανοῦς εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντος καὶ Πομπηίου Μάγνου καὶ Κυντίλίου Οὐάρου, μάλιστα δὲ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, οἱ περιλειπόμενοι τῶν ἱερέων καὶ πάλιν ἐκ τῶν ἀρχαίων γραμμάτων συνίστανται, καὶ δοκιμάζουσι τὰς ὑπολειφθείσας γυναῖκας. Οὐ γὰρ ἔτι τὰς αἰχμαλώτους γενομένας προσίενται, πολλάκις γενομένην αὐταῖς τὴν πρὸς ἀλλόφυλον κοινωνίαν ὑποφώμενοι. Τεχμηρίον δὲ μέγιστον τῆς ἀκριβείας· οἱ γὰρ ἀρχιερεῖς οἱ παρ' ἡμῖν ἀπὸ δισχιλίων ἑτῶν ὀνομαστοὶ παῖδες ἐκ πατρὸς εἰσὶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς. Οἷς δὲ τῶν εἰρημένων ὄντων γένοιτο εἰς παράδοσιν, ἀπηγόρευται μήτε τοῖς βωμοῖς παρίστασθαι μήτε μετέχειν τῆς ἄλλης ἀγιστείας. Εἰκότως οὖν, μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖως, ἅτε μήτε τοῦ ὑπογράφειν αὐτεξουσίῳ πᾶσιν ὄντος μήτε τινὸς ἐν τοῖς γραφομένοις ἐνούσης διαφωνίας, ἀλλὰ μόνων τῶν προφητῶν τὰ μὲν ἀνωτάτω καὶ τὰ παλαιότατα κατὰ τὴν ἐπίπνοιαν τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μαθόντων, τὰ δὲ καθ' αὐτοὺς ὡς ἐγένετο σαφῶς συγγραφόντων.

η'. Οὐ γὰρ μυριάδες βιβλίων εἰσὶ παρ' ἡμῖν ἀσυφώνων καὶ μαχόμενων, δύο δὲ μόνον πρὸς τοῖς εἰκοσι βιβλίοις, τοῦ παντὸς ἔχοντα χρόνου τὴν ἀναγραφὴν, τὰ δικαίως θεῖα πεπιστευμένα. Καὶ τούτων πέντε μὲν

gissimis retro seculis in rebus conscribendis adhibita fuerit diligentia, quando sacerdotibus quidem id officii commissum erat, et circa eas ipsi philosophabantur, Chaldaeis vero apud Babylonios, et maxime Phœnicibus qui Græcis immixti usi sunt literis, ut et vitæ rationem ordinarant, et opera publica memoriæ traderent, dum consentiant omnes, prætermittendum hoc puto. De nostris vero progenitoribus, quod eandem (mitto dicere an potiorē prædictis illis) habuerint in conscribenda historia curam, pontificibus et prophetis id muneris injungentes; quodque usque ad nostra tempora cum multa diligentia hoc ipsum servarint, et, si oportet audentius dicere, etiam servabitur, conabor breviter edocere.

7. Non enim tantum ab initio his rebus viros optimos et in Dei cultu assiduos præfecere, sed et curam habuere ut genus sacerdotale purum semper impermixtumque maneret. Debet enim quisquis sacerdotio fungitur ex populari sua conjuge liberos quærere, neque ad pecunias aut honores respicere alios, sed genus exquirere secundum antiquam successionem multis probatum testimoniis. Et hæc observamus non in Judæa tantum, sed ubicunque pars aliqua est de nostra gente, ibi observatur sollicitè nuptiarum sacerdotalium regula: puta in Ægypto, in Babylone, et sicubi terrarum præterea sparsi sunt nostrorum sacerdotum aliqui. Mittunt enim Hierosolyma descripta nomina parentum et majorum, additis testium nominibus. Quodsi bellum enascatur, ut sæpe factum est, sicut quum Antiochus Epiphanes terram invasit, et quum Pompeius Magnus, et quum Quintilius Varus, maxime vero nostris temporibus, tum qui supersunt sacerdotum novas ex veteribus tabulas conficiunt, et inquirunt in feminas superstites. Nam nec eas quæ bello captæ fuerunt recipiunt, suspectantes eam quæ sæpe talibus accidit cum alienigenis consuetudinem. Est autem argumentum diligentiae maximum circa ista, quod summi sacerdotes apud nos in commentariis descripti sunt ab annis bis mille cum suis parentumque nominibus. Si quis adversus hæc vel tantillum deliquerit, ei non licet altari adstare, aut ceterarum ceremoniarum esse participem. Recte siquidem, potius autem ex necessitate, quum neque subscribendi potestas omnibus data, neque ulla sit in scriptis discrepantia; sed solummodo prophetis qui antiquissima et veterrima ex inspiratione divina cognita habuerint, suorum vero temporum res quo modo gestæ erant perspicue conscripserint.

8. Itaque apud nos nequaquam innumerabilis est librorum multitudo, dissidentium atque inter se pugnantium: sed duo duntaxat et viginti libri, totius temporis historiam complectentes, qui merito creduntur divini. Ex his quin-

ἔστι τὰ Μωϋσείως, ἀ τοὺς τε νόμους περιέχει καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπογονίας παράδοσιν μέχρι τῆς αὐτοῦ τελευτῆς. Οὗτος δὲ χρόνος ἀπολείπει τρισχίλιον ὀλίγον ἔτων. Ἀπὸ δὲ τῆς Μωϋσείως τελευτῆς μέχρι τῆς Ἀρταξέρξου τοῦ
 5 μετὰ Ξέρξην Περσῶν βασιλείως ἀρχῆς, οἱ μετὰ Μωϋσῆν προφῆται τὰ κατ' αὐτοὺς πραχθέντα συνέγραψαν ἐν τρισὶ καὶ δέκα βιβλίοις· αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες ὕμνους εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὑποθήκας τοῦ βίου περιέχουσιν. Ἀπὸ δὲ Ἀρταξέρξου μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς
 10 χρόνου γέγραπται μὲν ἕκαστα, πίστεως δὲ οὐχ ὁμοίας ἡξίωται τοῖς πρὸ αὐτῶν, διὰ τὸ μὴ γενέσθαι τὴν τῶν προφητῶν ἀκριβῆ διαδοχὴν. ἄλλον δ' ἔστιν ἔργῳ πῶς ἡμεῖς τοῖς ἰδίοις γράμμασι πεπιστεύκαμεν. Τοσούτου γὰρ αἰῶνος ἡδὴ παρωχηκός οὔτε προσθεῖναι τις οὐδὲν
 15 οὔτε ἀφελεῖν αὐτῶν οὔτε μεταθεῖναι τετόλμηκεν. Πᾶσι δὲ σύμφυτόν ἐστιν εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης γενέσεως Ἰουδαίους τὸ νομίζειν αὐτὰ Θεοῦ δόγματα, καὶ τούτοις ἐμμένειν, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, εἰ δέοι, θνήσκειν ἡδέως. Ἡδὴ οὖν πολλοὶ πολλάκις ἐώρανται τῶν αἰχμαλώτων
 20 στρέβλους καὶ παντοίων θανάτων τρόπους ἐν θεάτροις ὑπομείνοντες, ἐπὶ τὸ μηδὲν βῆμα προσέθαι παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀναγραφάς. Ὁ τίς ἂν ὑπομείνειεν Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ τοῦ καὶ πάντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἀφανισθῆναι συγγράμματα,
 25 τὴν τυχοῦσαν ὑποστήσεται βλάβην; λόγους γὰρ αὐτὰ νομίζουσιν εἶναι κατὰ τὴν τῶν γραφάντων βούλησιν ἐσχεδιασμένους. Καὶ τοῦτο δικαίως καὶ περὶ τῶν παλαιωτέρων φρονούσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶν νῦν ἐνίων δρώσι τολμῶντας περὶ τούτων συγγράφειν ὅς μὴ αὐτοὶ παρεγένοντο μήτε πυθέσθαι παρὰ τῶν εἰδόντων ἐφιλοτιμήθησαν.
 30 Ἄμελει καὶ περὶ τοῦ γενομένου νῦν ἡμῖν πολέμου τινὲς ἱστορίας ἐπιγράψαντες ἐξηγητόχασιν οὐδ' εἰς τοὺς τόπους παραβαλόντες οὔτε πλησίον τούτων πραττομένον προσελθόντες, ἀλλ' ἐκ παρακousμάτων ὀλίγα συνθέντες, τῇ τῆς ἱστορίας ὀνόματι λίαν ἀναιδῶς ἐνεπαροΐνησαν.
 35 θ'. Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τοῦ πολέμου παντὸς καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατὰ μέρος γενομένων ἀληθῆ τὴν ἀναγραφὴν ἐποιήσαμην, τοῖς πράγμασιν αὐτὸς ἅπασι πα-
 40 ρατυχῶν. Ἐστρατήγου μὲν γὰρ τῶν παρ' ἡμῖν Γαλιλαίων ὀνομαζομένων, ἕως ἀντέχειν δυνατόν ἦν, ἐγεγόνην δὲ παρὰ Ῥωμαίοις συλληφθεὶς αἰχμάλωτος· καί με διὰ φυλακῆς Οὐεσπασιανὸς καὶ Τίτος ἔχοντες ἀεὶ προσεδρεύειν αὐτοῖς ἠνάγκασαν, τὸ μὲν πρῶτον
 45 δεδεμένον, αὐθις δὲ λυθεὶς συνεπέμφθη ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας Τίτῳ πρὸς τὴν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν. Ἐν ᾧ χρόνῳ τῶν πραττομένων οὐκ ἔστιν ὃ τὴν ἐμὴν γνῶσιν διέφυγε. Καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον τὸ Ῥωμαίων δρῶν ἐπιμελῶς ἀνέγραφον καὶ τὰ παρὰ
 50 τῶν αὐτομολῶν ἀπαγγελλόμενα μόνος αὐτὸς συνήν· εἴτα σχολῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ λαβόμενος πάσης μοι τῆς πραγματείας ἐν παρασκευῇ γεγενημένης, χρησάμενος τισι πρὸς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν συνεργοῖς, οὕτως ἐποίησαμην τῶν πράξεων τὴν παράδοσιν. Τοσούτον δὲ μοι

que quidem sunt Moysis, qui et leges continent, et seriem rerum gestarum a conditu generis humani usque ad ipsius mortem. Atque hoc spatium temporis tria fere annorum millia comprehendit. A Moysis autem morte ad imperium usque Artaxerxis, qui post Xerxem regnavit apud Persas, prophetae qui Moysi succedere res suaestate gestas tredecim libris complexi sunt: quattuor vero reliqui hymnos in Dei laudem, et praecepta vitae hominum exhibent utilissima. Ceterum ab imperio Artaxerxis ad nostram usque memoriam sunt quidem singula literis mandata; sed nequaquam tantam fidem et auctoritatem meruerunt, quantam superiores ii libri, propterea quod minus explorata fuit successio prophetarum. Quanta porro veneratione libros nostros prosequamur, re ipsa apparet. Quum enim tot iam saecula effluxerint, nemo adhuc nec adicere quicquam illis, nec demere, aut mutare aliquid est ausus. Sed omnibus Judaeis statim ab ipso nascendi exordio hoc insitum atque innatum est, Dei ut haec esse praecepta credamus, iisdemque constanter adhaerescamus, et eorum causa, si opus fuerit, libenter mortem perferamus. Jam itaque multi captivorum frequenter et tormenta et omne genus mortem in theatris sustinere conspecti sunt, ne ullum verbum contra leges admitterent et scriptas de illis traditiones. Quis Graecorum tale aliquid subiret, imo vel minimum quidem ladi sufferret, licet omnia ab illis scripta interitus periculum adeant? quippe illa narrationes esse existimant, propere effusas prout allubesceret scriptoribus. Atque ita non immerito sentiunt etiam de antiquioribus, quoniam aliquos nunc quoque vident de istis scribere aggredientes, quibus neque ipsi interfuere, neque operam dedere ut a rerum gnaris illa acciperent. Scilicet etiam de bello quod nuperrime gessimus, quidam historias quas conscripserant ediderunt, quum neque ad ea loca pervenerint, neque in vicinia fuerint locorum ubi res gestae erant: sed ex fama et auditione paucula quaedam temere componentes, historiae nomine impudenter admodum et insolenter se effe-
 9. Ego autem et de omni bello, deque iis quae particu-

latim gesta erant, veritati congruenter scripsi, quum ipse rebus omnibus interfuerim. Etenim eorum dux exstiteram qui apud nos Galilaei audiunt, quamdiu resistendo eramus; comprehensus autem a Romanis factus sum captivus; quumque me Vespasianus et Titus in custodia haberent: illis semper assidere coegerunt, primo quidem vinctum: postea vero solutus ab Alexandria cum Tito missus eram ad Hierosolymorum obsidionem. Quo tempore eorum quae gerebantur nihil meam notitiam effugit. Nam et singula in Romanis castris conspecta diligenter notabam; quaeque a transfugis nunciabantur ego solus intellexi: deinde Romae otium nactus, opere omni jam praeparato, et quibusdam propter Graecam linguam in auxilium vocalis, res prout gestae erant literis mandabam. Adeoque veritati

περιτῇ θάρσος τῆς ἀληθείας, ὥστε πρώτους πάντων τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ πολέμου γενομένουσιν Οὐέσπασιανὸν καὶ Τίτον ἡζύωσα λαβεῖν μάρτυρας. Πρώτους γὰρ δέδωκα τὰ βιβλία· καὶ μετ' ἐκείνους πολλοῖς μὲν
 8 Ῥωμαίων τοῖς συμπεπολεμηκόσι, πολλοῖς δὲ τῶν ἡμετέρων ἐπίπρασκον, ἀνδράσι καὶ τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας μετεσχηκόσιν, ὧν ἔστιν Ἰούλιος Ἀρχέλαος, Ἡρώδης δ' σεμνότατος, καὶ αὐτὸς δ' θαυμασιώτατος βασιλεὺς Ἀγρίππας. Οὗτοι μὲν οὖν ἅπαντες ἐμαρτύρησαν ὅτι τῆς
 10 ἀληθείας πρὸς τὴν ἐπιμελῶς, οὐκ ἂν ὑποστευλάμενοι καὶ σιωπήσαντες, εἴ τι κατὰ ἄγνοιαν ἢ χαριζόμενος μετέθηκα τῶν γεγονότων ἢ παρέλιπον.

ι'. Φαῦλοι δὲ τινες ἀνθρώποι διαβάλλειν μου τὴν ἱστορίαν ἐπικειρήκασιν, ὥσπερ ἐν σχολῇ μειρακίων
 15 γύμνασμα προκείσθαι νομίζοντες κατηγορίας παραδόξου καὶ διαβολῆς, δέον ἐκεῖνο γινώσκειν, ὅτι δεῖ τὸν ἄλλοις παράδοσιν πράξεων ἀληθινῶν ὑπισχνούμενον αὐτὸν ἐπίστασθαι ταύτας πρότερον ἀκριβοῦς, ἢ παρηκολούθηκόντα τοῖς γεγονόσιν, ἢ παρὰ τῶν εἰδόντων συνθανόμενον·
 20 ὅπερ ἐγὼ μάλιστα περὶ ἀμφοτέρων νομίζω πεποιημέναι τὰς πραγματείας. Τὴν μὲν γὰρ ἀρχαιολογίαν, ὥσπερ ἔφην, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμῶν μετρημένην, γεγονὸς ἱερεὺς ἐκ γένους καὶ μετεσχηκὸς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς γράμμασι· τοῦ δὲ πολέμου τὴν ἱστορίαν
 25 ἔγραψα, πολλῶν μὲν αὐτοῦργος πράξεων, πλείστων δ' αὐτόπτης γενομένος, ὅπως δὲ τῶν λεγόντων ἢ πραχόντων οὐδοτιοῦν ἀγνοήσας. Πῶς οὖν οὐκ ἂν θρασεῖς τις ἡγήσαιο τοὺς ἀνταγωνίζεσθαι μοι περὶ τῆς ἀληθείας ἐπικειρηκότας; οἱ καὶ τοῖς τῶν αὐτοκρατόρων
 30 ὑπομνήμασιν ἐντυχεῖν λέγωσιν, ἀλλ' οὐ γὰρ καὶ τοῖς ἡμετέροις τῶν ἀντιπολεμούντων πράγμασι παρέτυχον.

ια'. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀναγκαίαν ἐποιήσαμην τὴν παρέκθεσιν, ἐπιστήμηνασθαι βουλόμενος τῶν ἐπαγγελλομένων τὰς ἱστορίας συγγράφειν τὴν εὐχέριαν·
 35 ἵκανῶς δὲ φανερόν, ὥς οἶμαι, πεποιηκὸς ὥς ἐτι πάτριός ἐστιν ἡ περὶ τῶν παλαιῶν ἀναγραφῇ τοῖς βαρβάροις μᾶλλον ἢ τοῖς Ἑλλήσιν, βούλομαι μικρὰ πρότερον διαλεχθῆναι πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας νέαν ἡμῶν ἀποφάνειν τὴν κατάστασιν, ἐκ τοῦ μηδὲν περὶ ἡμῶν,
 40 ὥς φασιν ἐκεῖνοι, λελέχθαι παρὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγραφεῦσιν· εἴτα δὲ τὰς κριτικὰς τῆς ἀρχαιότητος ἐκ τῶν παρ' ἄλλοις γραμμῶν παρέξω, καὶ τοὺς βεβλασφημηκότας ἡμῶν τὸ γένος ἀποδείξω λίαν ἀλόγως βλασφημοῦντας.

ιβ'. Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε χώραν οἰκοῦμεν παράλιον οὔτ' ἐμπορίαις χαίρομεν, οὐδὲ ταῖς πρὸς ἄλλους διὰ τούτων ἐπιμιξίαις· ἀλλ' εἰσὶ μὲν ἡμῶν αἱ πόλεις μακρὰν ἀπὸ θαλάσσης ἀπωκισμέναι, χώραν δὲ ἀγαθὴν νεμόμενοι ταύτην ἐκπονοῦμεν· μάλιστα δὲ πάντων
 50 περὶ παιδοτροφίαν φιλοκαλοῦντες, καὶ τὸ φυλάττειν τοὺς νόμους, καὶ τὴν κατὰ τούτους παραδεδομένην εὐσέβειαν ἔργον ἀναγκαιότατον παντὸς τοῦ βίου πεποιημένοι. Προσούσης τοίνυν τοῖς εἰρημίοις καὶ τῆς περὶ τὸν βίον ἡμῶν ἰδιότητος, οὐδὲν ἦν ἐν τοῖς παλαιοῖς

confidebam, ut omnium primos Vespasianum et Titum in eo bello imperatores mihi testes facere voluerim. Primum namque illis obtuli libros; et post illos multis quidem Romanorum qui bello interfuere: plurimis etiam nostratum eos vendidi, viris Græcæ eruditionis non ignaris; in quibus erat Julius Archelaus, Herodes morum gravitate spectabilissimus, et rex ipse Agrippa admiratione dignissimus. Isti igitur universi testimonium perhibuerunt quod veritatem accuratam præ me ferebam, non dissimulaturi aut facturi, si quid factorum per ignorantiam aut per gratiam committassem aut prætermissem.

10. Quidam vero homines male feriat historiam meam calumniari conati sunt, tanquam ejusmodi esset ut adolescentibus in scholis ad ingenium exercendum proponi debeat ad accusationem incredibilem et calumniam, quum oporteat illud sciri, quod eum deceat qui se polliceatur rerum veritatem aliis traditurum, ipsum prius exacte eas nosse, aut quod adfuerit quum gererentur, aut quod ex gnaris eas didicerit. Id quod ego in utroque opere me fecisse existimo. Antiquitatis namque libros, sicuti dixi, ex voluminibus sacris interpretatus sum, quum essem genere sacerdos, et a philosophia in scriptis istis comprehensa non alienus: historiam vero belli conscripsi, ut qui ipse res quidem multas gesserim, plurimas vero ipse viderim, et eorum quæ dicta vel gesta erant nihil prorsus ignorarim. Quomodo ergo non procaces isti existimarentur, qui mecum de veritate contendere aggressi sunt? qui licet imperatorum commentarios se legisse dicant, non tamen nostrorum qui illis adversabantur rebus intererant.

11. Et de istis quidem necessariam feci digressionem, significare volens facultatem eorum, qui historiam scribere promittunt: atque abunde me declaratum reliquisse arbitror quod rerum vetustarum memoriam scriptis consignare magis in usu sit apud barbaros quam apud Græcos. Volo igitur inprimis eos paucis redarguere, qui nostrum statum recentem esse contendunt, eo quod nihil de nobis, ut aiunt illi, memorarint scriptores Græci: deinde testimonia antiquitatis ex aliorum scriptis afferam, et eos qui nostræ genti maledixerunt, nulla prorsus cum ratione nobis maledicere ostendam.

12. Quod ad nos attinet, terram habitamus quæ neque mari vicina est, neque negotiationibus gaudemus, neque earum causa nobis consuetudo cum aliis gentibus est: sed sunt urbes quidem nostræ procul a mari sitæ; ipsi autem nos regionem bonam incolentes, hanc cum labore exercemus: maxime vero omnium liberis educandis studentes et legum custodiæ, ut qui pietatem ad illas exactam opus totius vitæ maxime necessarium fecerimus. Quum igitur ad ea quæ dicta sunt accedat etiam vivendi ratio propria, nihil erat priscis temporibus quod faceret nobis

χρόνους τὸ ποιοῦν πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἡμῖν ἐπιμιξίαν,
 ὥσπερ Αἰγυπτίους μὲν τὰ παρ' αὐτῶν ἐξαγόμενα καὶ
 πρὸς αὐτοὺς εἰσαγόμενα, τοῖς δὲ τὴν παράλιον τῆς
 Φοινίκης κατοικοῦσιν ἢ περὶ τὰς καπηλείας καὶ τὰς
 ἐμπορίας σπουδῇ διὰ τὸ φιλοχρηματεῖν. Οὐ μὴν
 οὐδὲ πρὸς ληστείας ὥσπερ ἄλλοι τινὲς ἢ τὸ πλεόν ἔχειν
 ἀξιοῦν πολεμοῦντες ἐτράπησαν ἡμῶν οἱ πατέρες, καί-
 τοι πολλὰς τῆς χώρας ἐχούσης μυριάδας ἀνδρῶν οὐκ
 ἀτόλμων. Διὰ τοῦτο Φοινῖκες μὲν αὐτοὶ κατ' ἐμπο-
 10 ρίαν τοὺς Ἑλλήσιν ἐπεισπλέοντες εὐθὺς ἐγνώσθησαν,
 καὶ δι' ἐκείνων Αἰγύπτιοι, καὶ πάντες ἄφ' ὧν τὸν φόρ-
 τον εἰς τοὺς Ἑλληνας διεκόμεζον, μεγάλα πελάγη
 διαίροντες. Μῆδοι δὲ μετὰ ταῦτα καὶ Πέρσαι φανε-
 ροὶ κατέστησαν τῆς Ἀσίας ἐπάρξαντες, οἱ δὲ καὶ μέχρι
 15 τῆς ἑτέρας ἡπείρου Πέρσαι στρατεύσαντες. Θρᾶκες δὲ
 διὰ γειτονίαν, καὶ τὸ Σκυθικὸν ἀπὸ τῶν εἰς τὸν Πόντον
 ἐγνώσθη πλεόντων· ὅλως γὰρ ἅπαντες οἱ παρὰ τὴν
 θαλάτταν, καὶ τὴν πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς καὶ πρὸς τὴν
 ἐσπέριον κατοικοῦντες, τοῖς συγγράφειν τι βουλομένοις
 20 γνωριμώτεροι κατέστησαν. Οἱ δὲ ταύτης ἀνωτέρω
 τὰς οἰκίσεις ἔχοντες ἐπιπλεῖστον ἡγνοήθησαν. Καὶ
 τοῦτο φαίνεται καὶ περὶ τὴν Εὐρώπην συμβεβηκός,
 ὅπου γε τῆς Ῥωμαίων πόλεως, τοιαύτην ἐκ μακροῦ
 δύναμιν κεκτημένης, καὶ τοιαύτας πράξεις κατορθούσης
 25 πολεμικὰς, οὐθ' ὁ Ἡρόδοτος οὐθ' ὁ Θουκυδίδης οὔτε
 τῶν ἄμα τούτοις γενομένων οὐδὲ εἰς ἐμνημόνευκεν,
 ἀλλ' ὅψε ποτε καὶ μόλις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἑλληνας ἢ
 γνῶσις διεξῆλθεν. Περὶ μὲν γὰρ Γαλατῶν τε καὶ
 Ἰθέρων οὕτως ἡγνόησαν οἱ δοκοῦντες ἀκριβέστατοι
 30 συγγραφεῖς, ὧν ἔστιν Ἐφορος, ὥστε πόλιν οἰεῖται μίαν
 εἶναι τοὺς Ἰθέρους, τοὺς τοσούτου μέρος τῆς ἐσπερίου
 γῆς κατοικοῦντας· καὶ τὰ μήτε γενόμενα παρ' αὐτοῖς
 ἔθνη μήτε λεγόμενα γράφειν, ὡς ἐκείνων αὐτοῖς χρω-
 μένων, ἐτόλμησαν. Αἴτιον δὲ τοῦ μὲν μὴ γινώσκειν
 35 τὰ ληθέας τὸ λίαν ἀνεπίμικτον, τοῦ δὲ γράφειν ψευδῇ τὸ
 βούλεσθαι δοκεῖν τι πλεόν τῶν ἄλλων ἱστορεῖν. Πῶς
 οὖν ἐτι θαυμάζειν προσῆκεν, εἰ μὴδὲ τὸ ἡμέτερον ἔθνος
 πολλοῖς ἐγινώσκετο, μὴδὲ τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασι
 μνήμης ἀφορμὴν παρέσχεεν, οὕτω μὲν ἀπωκισμένον
 40 τῆς θαλάσσης, οὕτω δὲ βιοτεύειν προσηρημένον;
 ἢ. Φέρε τοίνυν ἡμᾶς ἀξιοῦν τεκμηρίω χρῶσασθαι
 περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅτι μὴ παλαιὸν ἔστιν αὐτῶν τὸ γε-
 νος τῷ μηδὲν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀναγραφαῖς περὶ αὐ-
 τῶν εἰρῆσθαι. Ἄρ' οὐχὶ πάντως ἂν κατεγέλων, αὐτὰς,
 45 οἶμαι, τὰς ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰρημένας κομίζοντες αἰτίας,
 καὶ μάρτυρας ἂν τοὺς πλησιόχρους παρεῖχοντο τῆς
 αὐτῶν ἀρχαιότητος; Κἀγὼ τοίνυν πειράσομαι τοῦτο
 ποιεῖν. Αἰγυπτίοις γὰρ καὶ Φοινίξι μάλιστα δὴ
 χρῆσσομαι μάρτυσιν, οὐκ ἂν τινος ὡς ψευδῇ τὴν μαρτυ-
 50 ρίαν διαβάλλειν δυνήθεντος. Φαίνονται γὰρ καὶ δὴ
 μάλιστα πρὸς ἡμᾶς δυσμενῶς διατεθέντες κοινῇ μὲν
 ἅπαντες Αἰγύπτιοι, Φοινίκων δὲ Τύριοι. Περὶ μέν-
 τοι Χαλδαίων οὐκέτι δυναίμην ἂν ταυτὸ τοῦτο λέγειν,
 ἐπεὶ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγοὶ καθεστήκασι καὶ

commercium cum Græcis, sicut Ægyptiis mercimonia, ex
 rebus quæ importarentur aut exportarentur; et Phœnicibus
 oram maritimam accolentibus, cauponandi et negotiandi
 studium ex amore pecuniæ. Sed neque ad latrocinia,
 sicut alii quidam, aut plus habendi studium, bellum
 exercendo conversi sunt patres nostri, licet regio multis
 virorum strenuorum myriadibus abundaret. Quo factum
 ut Phœnices negotiationis ergo ad Græcos navigantes sta-
 tim cogniti fuerint, et per illos Ægyptii, dein omnes a qui-
 bus ad Græcos onera perferebant, immensa maria per-
 transeunt. Medi vero postea atque Persæ illis innotue-
 runt postquam Asiæ imperarunt, Persæque, quum usque ad
 alteram continentem expeditiones fecissent; Thracæ autem
 propter vicinitatem, et Scythæ ab iis qui in Pontum navi-
 gant cogniti sunt: atque in universum omnes, ad mare vel
 Orientale vel Hesperium habitantes, in eorum notitiam
 facilius venerunt, quibus in animo fuit historiæ aliquid
 scribere. Superiora vero incolentes et procul a mari
 maximam in partem ignorati erant. Hoc idem et iis con-
 tigit qui in Europa habitant: siquidem Romanorum ur-
 bis, in tantam potentiam jam inde olim evectæ, et tantas
 res bellicas prospere gerentis, neque Herodotus neque
 Thucydides quoquo modo meminerunt, nec omnino alius
 eorum æqualis scriptor, sed sero et vix tandem eorum
 nomen in Græcia auditum. Gallorum etiam et Hispanorum
 res usque adeo ignotæ iis fuerunt qui accuratissimi scripto-
 res fuisse perhibentur, in quibus est Ephorus, ut Iberos
 unam civitatem esse existimaverit, quum tam late in Oc-
 cidentem fines eorum pateant: et ritus eorum, qui nec fue-
 runt nec fuisse unquam dicti sunt, scribere, tanquam ita
 illis uterentur, non dubitarunt. Causa vero earum quidem
 rerum ignorantiae fuit, quod illi secum ipsi viverent com-
 mercia aliarum gentium aversantes; scriptorum vero men-
 dacii, quod volebant illi quippiam ultra alios memoriæ
 mandasse videri. Quomodo ergo mirari convenit, si ne-
 que nostra gens plurimis erat nota, neque ad scribendum
 de se aliquam suppeditavit occasionem, tam longo scilicet
 intervallo disjuncta a mari, talibus vitæ institutis sese ac-
 commodans?

13. Pone igitur nos argumento uti velle Græcorum,
 quod non sit genus eorum antiquum, eo quod nihil in libris
 nostris de iis dictum reperiatur. Nonne omnino nos risu
 exciperent, ipsas, ut arbitror, a me nunc allatas proferentes
 causas, et testes e vicinis regionibus adducerent antiqui-
 tatis suæ? Igitur et ego hoc conabor efficere. Ægyptiis enim
 et Phœnicibus præcipue testibus utar, quum nemo eorum
 testimonio tanquam falso detrudere potuerit. Videntur
 enim et maxime in nos iniqui, communiter quidem omnes
 Ægyptii, Phœnicum vero Tyrii. De Chaldæis autem ne-
 quaquam hoc idem dicere potero, quoniam et generis no-
 stri principes exstiterunt, et propter cognationem in histo-

διὰ τὴν συγγένειαν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀναγραφαῖς Ἰουδαίων μνημονεύουσιν. Ὅταν δὲ τὰς περὶ τούτων πίστει παρὰ σῶν, τότε καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεύων ἀποφανῶ τοὺς μνηστῆρας Ἰουδαίων πεποιηκότες, ἵνα μηδὲ ταύτην ἔτι τὴν πρόφασιν οἱ βασκαίνοντες ἔχῃσι τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀντιλογίας.

ἰδ'. Ἀρξομαι δὲ πρῶτον ἀπὸ τῶν παρ' Αἰγυπτίων γραμμάτων. Αὐτὰ μὲν οὖν οὐχ οἶόντε παρατίθεσθαι καχεῖναι. Μανεθὼν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς Ἑλληνικῆς μετεσχηκῶς παιδείας, ὡς δηλὸς ἐστὶ γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πατριὴν ἱστορίαν, ἐκ τε τῶν ἱερῶν, ὡς φησὶν αὐτὸς, μεταγράσας καὶ πολλὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας ἐψευσμένον. Αὐτὸς δὲ τοῖνον ὁ Μανεθὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Αἰγυπτιακῶν ταῦτα περὶ ἡμῶν γράφει (παραλήσομαι δὲ τὴν λέξιν αὐτοῦ, καθάπερ αὐτὸν ἐκείνον παραγαγὼν μάρτυρα). « Ἐγένετο βασιλεὺς ἡμῖν, Τίμαχος ὄνομα· ἐπὶ τούτου οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ Θεὸς ἀντέπνευσεν, καὶ παραδόξως ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὴν μερῶν, ἀνθρώποι τὸ γένος ἄσχημοι, καταθρασυήσαντες ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευσαν, καὶ βρῶντες ἀμαχητὶ ταύτην κατὰ κράτος εἶλον. Καὶ τοὺς ἡγεμονεύσαντας ἐν αὐτῇ χειρωσάμενοι τὸ λοιπὸν τὰς τε πόλεις ὡμῶς ἐνέπησαν καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν. » πᾶσι δὲ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐχθρότατά πως ἐχρήσαντο, « τοὺς μὲν σφάζοντες, τῶν δὲ καὶ τὰ τέκνα καὶ γυναῖδας εἰς δουλείαν ἄγοντες. Πέρας δὲ καὶ βασιλεῖα ἓν ἐξ αὐτῶν ἐποίησαν, ὃ ὄνομα ἦν Σάλατις. Καὶ οὗτος ἐν τῇ Μέμφιδι κατεγίνετο, τὴν τε ἄνω καὶ κάτω τῶν χωρῶν δασμολογῶν καὶ φρουρὰν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύουσιν καταλείπων τόποις. Μάλιστα δὲ καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν ἡσφαλίστατο μέρη, προσορώμενος Ἀσσυρίων, τότε μεῖζον ἰσχυόντων, ἐσομένην ἐπιθυμίαν τῆς αὐτῆς βασιλείας ἐφόδου. Εὐρὺν δὲ ἐν νομῷ τῷ Σαίτῃ πόλιν ἐπικαιροτάτην, κειμένην μὲν πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Βουβαστίτου ποταμοῦ, καλουμένην δ' ἀπὸ τινος ἀρχίας θεολογίας Αὐαριν, ταύτην ἐκτίσεν καὶ τοῖς τεύχεσιν ὀχυρωτάτην ἐποίησεν, ἐνοικίσας αὐτῇ καὶ πλῆθος ὀπλιτῶν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας μυριάδας ἀνδρῶν πρὸς φυλακὴν. Ἐνθάδε κατὰ θέρειαν ἤρχετο, τὰ μὲν σιτομετρῶν καὶ μισθοφορίαν παρεχόμενος, τὰ δὲ καὶ ταῖς ἐξοπλισταῖς πρὸς φόβον τῶν ἐξωθεν ἐπιμελῶς γυμνάζων. Ἀρξας δ' ἑννεακαίδεκα ἔτη τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Μετὰ τοῦτον δὲ ἕτερος ἐβασίλευσε τέσσαρα καὶ τετταράκοντα ἔτη, καλούμενος Βηὼν. Μεθ' οὗ ἄλλος Ἀπαχνᾶς, ἐξ καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ μῆνας ἑπτὰ. Ἐπειτα δὲ καὶ Ἀποφίς ἐν καὶ ἐξήκοντα, καὶ Ἰανίας πεντήκοντα καὶ μῆνα ἓνα. Ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ Ἀσσις ἐννέα καὶ τέσσαράκοντα καὶ μῆνας δύο. Καὶ οὗτοι μὲν ἐξ ἐν αὐτοῖς ἐγενήθησαν πρῶτοι ἄρχοντες, πολεμοῦντες αἰεὶ καὶ ποθοῦντες μᾶλλον τῆς Αἰγύπτου ἐξῆραι τὴν ῥίξιν. Ἐκκαλεῖτο δὲ τὸ σὺμπαν αὐτῶν ἔθνος ὙΚΣΩΣ, αὐτοῦ δὲ ἐστὶ βασιλεῖς ποιμένες· τὸ γὰρ ὙΚ καὶ

riis suis Judæorum meminerunt. Quum vero de istis probationes asseram, tunc etiam Græcorum historicos memorabo qui Judæorum mentionem fecere, ne quis ex invidia et detrectatione hujusmodi occasionem arripiat nobis contradicendi.

14. Initium jam faciam ab Ægyptiorum literis. Ipsas quidem eorum literas ut proferam fieri non potest: Manetho autem genere fuit Ægyptius, vir Græcam eruditionem assequutus, uti ex eo intelligitur, quod Græce patriam historiam scripserit, eam, ut ipse profitetur, e sacris interpretatus libris; qui etiam Herodotum in multis convincit de rebus Ægyptiacis per ignorantiam mentitum. Ille certe Manetho historiarum Ægyptiarum secundo ita de nobis scribit (ejus quippe verba proferre libet, ut qui ipsum pro teste producam.) « Regem olim habuimus Timaum, « ejus tempore, quum nobis Deus nescio quo pacto esset « iratior, ex partibus orientalibus homines ignobili genere, « audacia sumpta repentinum hanc in regionem impetum « fecerunt, eamque facile ac sine pugna subegerunt: atque « principibus ejus in suam potestatem redactis, de cetero « et civitates crudeliter incenderunt, et deorum templa « everterunt; porroque in omnes indigenas inimicissime « se gesserunt, alios quidem perimentes, aliorum vero et « liberos et conjuges in servitutem agentes. Tandem vero « unum ex illis regem crearunt, cui nomen Salatis. Atque « hic in Memphide versabatur, provinciam superiorem et « inferiorem tributariam faciens, præsidiaque in locis opportunissimis relinquens. Maxime vero partes inivit orientales, prospiciens Assyriis, tunc aliis potentioribus, futuram cupiditatem invadendi illud ipsum regnum. Quum autem nactus esset in Saite nomo civitatem « opportunissimam ad orientem fluvii Bubastitæ sitam, « quæ ab aliquo antiquæ theologiæ Auaris appellabatur, et « ipsam ædificavit et muris firmissimis communivit, postquam illic collocaverat ad custodiam ejus armatorum multitudinem usque ad ccxl millia virorum. Illuc veniebat ætatis tempore, tam ut frumenta meteret et conductiis mercedem solveret, quam ut armatos ad terrorem extraneorum diligenter exerceret. Quum autem regnasset annis xix, vitam finivit. Post hunc etiam regnavit alter annis xlv, Beon nomine. Post quem alius Apachnas nomine, annis xxxvi et mensibus vii. Dein etiam Apophis lvi, et Janias l et mense uno. Post omnes autem Assis annis xlix et mensibus ii. Et isti quidem sex inter eos fuere primi principes, bellum semper gerentes, et maxime Ægyptum radicitus exstinguere cupientes. « Vocabatur autem gens universa Hycsos, id est reges « pastores: Hyc enim in sacra lingua regem sonat, Sos

« ἱερὰν γλῶσσαν βασιλέα σημαίνει, τὸ δὲ ΣΩΣ ποι-
 « μὴν ἔστι καὶ ποιμένες κατὰ τὴν κοινὴν διάλεκτον,
 « καὶ οὕτω συντιθέμενον γίνεται ὙΚΣΩΣ. Τινὲς δὲ
 « λέγουσιν αὐτοὺς Ἀραβας εἶναι. » Ἐν δ' ἄλλῳ ἀντι-
 5 γράφῳ οὐ βασιλεῖς σημαίνεσθαι διὰ τῆς τοῦ ὙΚ προσ-
 ηγορίας, ἀλλὰ τὸναντίον αἰχμαλώτους δηλοῦσθαι ποι-
 μένας· τὸ γὰρ ὙΚ πάλιν Αἰγυπτιστὶ καὶ τὸ ἈΚ
 δασυνόμενον αἰχμαλώτους ῥητῶς μὴνύει. Καὶ τοῦτο μάλ-
 10 λον πιθανώτερον μοι φαίνεται καὶ παλαιᾶς ἱστορίας ἐχό-
 μενον. « Τούτους δὲ τοὺς προκατωνομασμένους βασι-
 « λέας τοὺς τῶν ποιμένων καλουμένων καὶ τοὺς ἐξ αὐ-
 « τῶν γενομένους κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη
 « πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἑνδεκά. Μετὰ ταῦτα δὲ τῶν
 « ἐκ τῆς Θηβαίδος καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου βασιλέων
 15 « γενέσθαι φησὶν ἐπὶ τοὺς ποιμένας ἐπανάστασιν, καὶ
 « πόλεμον αὐτοῖς συρραγῆναι μέγαν καὶ πολυχρό-
 « νιον. Ἐπὶ δὲ βασιλέως, ᾧ ὄνομα εἶναι Ἀλίσφρα-
 « γμουθῶσις, ἡττωμένους φησὶ τοὺς ποιμένας ὑπ' αὐτοῦ
 « ἐκ μὲν τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πάσης ἐκπεσεῖν, κατα-
 20 « κλεισθῆναι δ' εἰς τόπον, ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴν
 « περίμετρον. Αὐτῶν δ' ὄνομα τῷ τόπῳ. Τοῦτον φησὶν δ'
 « Μανεθὼν ἅπαντα τείχει τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ περι-
 « βαλεῖν τοὺς ποιμένας, ὅπως τὴν τε κτήσιν ἅπασαν
 « ἔχῳσιν ἐν ὄχυρῳ καὶ τὴν λείαν τὴν ἑαυτῶν. Τὸν δὲ
 25 « Ἀλίσφραγμουθῶσεως υἱὸν Θούμμουσιν ἐπιχειρῆσαι μὲν
 « αὐτοὺς διὰ πολιτορκίας εἶλιν κατὰ κράτος, ὅκτῳ καὶ
 « τεσσαράκοντα μυριάσι προσεδρεύσαντα τοῖς τείχεσιν·
 « ἐπεὶ δὲ τῆς πολιτορκίας ἀπέγνω, ποιήσασθαι συμβά-
 « σεις, ἵνα τὴν Αἰγύπτου ἐκλιπόντες ὅποι βούλονται
 30 « πάντες ἀβλαβεῖς ἀπέλθωσι. Τοὺς δὲ ἐπὶ ταῖς ὁμο-
 « λογίαις πανοικισίᾳ μετὰ τῶν κτήσεων οὐκ ἐλάττους
 « μυριάδων ὄντας εἴκοσι καὶ τεσσάρων ἀπὸ τῆς Αἰγύ-
 « πτου τὴν ἔρημον εἰς Συρίαν ὁδοιπορῆσαι. Φοβου-
 « μένους δὲ τὴν Ἀσσυρίων δυναστείαν (τότε γὰρ
 35 « ἐκείνους τῆς Ἀσίας κρατεῖν), ἐν τῇ νῦν Ἰουδαίᾳ χα-
 « λουμένη πόλιν οἰκοδομησάμενους τοσαύταις μυριάσιν
 « ἀνθρώπων ἀρκέσουσαν, Ἱεροσόλυμα ταύτην ὀνομά-
 «σαι. » Ἐν ἄλλῃ δέ τινα βίβλῳ τῶν Αἰγυπτιακῶν Μανεθὼν
 τοῦτο φησὶν ἔθνος τοὺς καλουμένους ποιμένας αἰχμαλώ-
 40 τους ἐν ταῖς ἱεραῖς αὐτῶν βίβλοις γεγράφθαι, λέγων
 ὁρθῶς. Καὶ γὰρ τοῖς ἀνωτάτω προγόνοις ἡμῶν τὸ
 ποιμαίνειν πάτριον ἦν, καὶ νομαδικὸν ἔχοντες τὸν βίον
 οὕτως ἐκαλοῦντο ποιμένες. Αἰχμαλῶτοί τε πάλιν
 οὐκ ἀλόγως ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἀνεγράφθησαν, ἐπειδὴ-
 45 περ ὁ πρόγονος ἡμῶν Ἰώσηπος αὐτὸν ἔφη πρὸς τὸν
 βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων αἰχμαλῶτον εἶναι, καὶ τοὺς
 ἀδελφοὺς εἰς τὴν Αἰγύπτου ὑστερον μετεπέμψατο, τοῦ
 βασιλέως ἐπιτρέψαντος. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν
 50 ἄλλοις ποιήσομαι τὴν ἐξέτασιν ἀκριβεστέραν.
 ιε'. Νυνὶ δὲ τῆς ἀρχαιότητος ταύτης παρατίθεμαι
 τοὺς Αἰγυπτίους μάρτυρας. Πάλιν οὖν τὰ τοῦ Μανε-
 θῶνος πῶς ἔχει πρὸς τὴν τῶν χρόνων τάξιν ὑπογράψω.
 Φησὶ δὲ οὕτω· « Μετὰ τὸ ἐξελεθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τὸν
 « λαὸν τῶν ποιμένων εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ ἐκβλήων αὐτοὺς

« vero pastorem et pastores secundum dialectum com-
 « munem, unde vox composita Hycsos. Sunt autem qui
 « Arabas illos exstitisse dicant. » In alio autem exem-
 plari nomine illo Hycsos non reges significari comperi, sed
 e diverso captivos pastores indicari. Hyc enim iterum
 Ægyptiaca lingua, et Hac cum aspiratione, captivos prop-
 rie nominatimque significat. Atque id mihi verisimilius
 videtur et magis cum antiqua historia censitens.
 « Prædictos autem reges pastorum nomine appellatos, illo-
 « rumque posteros Ægyptum in sua potestate habuisse
 « dicit annis circiter xi supra quingentos. Tum vero sus-
 « ceptam adversus pastores a Thebaidis ac reliquæ Ægypti
 « regibus expeditionem, bellumque grave ac diuturnum
 « inter ipsos conflatum fuisse. Sub rege autem cui Ali-
 « sphragmuthosis nomen erat, debellatos pastores illos, ac
 « reliqua Ægypto pulsos, unum in locum inclusos esse
 « tradit, cujus ambitus decem jugerum millia contineret.
 « Auaris locus ille dicebatur. Hunc Manetho dicit uni-
 « versum a pastoribus ingenti validoque muro septum ac
 « munitum, ut quicquid sibi fortunarum esset ac prædæ
 « id omne tutum ac securum habere possent. At vero
 « Alisphragmuthoseos filium Thummosin cccclxxx millium
 « hominum exercitu muros obsedisit, atque ipsos per
 « vim expugnare conatum illum quidem, sed, obsidionis
 « exitu desperato, cum iisdem ea conditione pepigisse, ut,
 « Ægypto relicta, omnes quocunque vellent sine ullo suo
 « detrimento commigrarent. Eos igitur cum universis fa-
 « miliis atque omni possessione sua, uti per ictum sædus
 « poterant, haud pauciores ccxl millibus ab Ægypto per
 « solitudinem in Syriam tetendisse. Quod autem sibi ab
 « Assyriorum principatu metuerent (tum enim illos Asiam
 « tenuisse), in ea quam hodie Judæam appellamus regione
 « urbem ædificasse, quæ tot hominum millia caperet,
 « eandemque Hierosolyma nominasse. » In alio vero quo-
 dam de rebus Ægyptiacis libro Manetho dicit, « hanc gen-
 tem pastores appellatam, captivos in sacris suorum libris
 haberi; » idque recte. Nam antiquis progenitoribus nostris
 patrium erat greges pascere: et pascualem agentes vitam,
 inde pastores vocabantur. Rursusque captivi non temere
 in Ægyptiorum libris dicti sunt, quoniam progenitor noster
 Josephus dixit ad Ægyptiorum regem, se captivum esse,
 et postea fratres in Ægyptum evocavit regis permissu. Sed
 de istis quidem alibi inquisitionem faciam diligentiorē.

15. Nunc autem hujus antiquitatis testes produco
 Ægyptios. Itaque rursus ea quæ tradidit Manetho, ad
 quod tempus referantur, subjiciam. Sic enim ait: « Post-
 « quam ex Ægypto egressus est Pastorum populus ad Hie-
 « rosolyma, qui illos ex Ægypto pepulit rex Tethmosis,

« ἐξ Αἰγύπτου βασιλεὺς Τέθμωσις, ἐδασίλευσε μετὰ
 « ταῦτα ἔτη εἴκοσι πέντε καὶ μῆνας τέσσαρας, καὶ
 « ἐτελεύτησε, καὶ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ υἱὸς
 « Χέθρων ἔτη τρισκαίδεκα. Μεθ' οὗ Ἰμμένωρις εἴκοσι
 5 « καὶ μῆνας ἑπτὰ. Τοῦ δὲ ἀδελφῆ Ἀμεσσίς εἴκοσι ἐν
 « καὶ μῆνας ἑννέα. Τῆς δὲ Μήφρης δώδεκα καὶ μῆνας
 « ἑννέα. Τοῦ δὲ Μηφραμούθωσις εἴκοσι πέντε καὶ
 « μῆνας δέκα. Τοῦ δὲ Θμώσις ἑννέα καὶ μῆνας ὀκτώ.
 « Τοῦ δ' Ἀμένωρις τριάκοντα καὶ μῆνας δέκα. Τοῦ
 10 « δὲ Ὀρος τριάκοντα ἐξ καὶ μῆνας πέντε. Τοῦ δὲ Θυ-
 « γάτηρ Ἀγεγχοῦ δώδεκα καὶ μῆνα ἕνα. Τῆς δὲ Ῥά-
 « θωτις ἀδελφὸς ἑννέα. Τοῦ δὲ Ἀγεγχοῦ δώδεκα
 « καὶ μῆνας πέντε. Τοῦ δ' Ἀγεγχοῦ ἕτερος δώδεκα
 « καὶ μῆνας τρεῖς. Τοῦ δὲ Ἀρμαῖς τέσσαρα καὶ μῆνα
 15 « ἕνα. Τοῦ δὲ Ῥαμέσσης ἐν καὶ μῆνας τέσσαρας.
 « Τοῦ δὲ Ἀρμέσσης Μιαμμου ἐξήκοντα ἐξ καὶ μῆνας
 « ὀκτώ. Τοῦ δὲ Ἀμένωρις δέκα καὶ ἑννέα καὶ μῆνας
 « ἑξ. Τοῦ δὲ Σέθωσις, καὶ Ῥαμέσσης, ἱππικὴν καὶ
 « ναυτικὴν ἔχων δύναμιν. Οὗτος τὸν μὲν ἀδελφὸν
 20 « Ἀρμαῖν ἐπίτροπον τῆς Αἰγύπτου κατέστησε, καὶ
 « πᾶσαν μὲν αὐτῷ τὴν ἄλλην βασιλικὴν περιέθηκεν
 « ἐξουσίαν, μόνον δὲ ἐνετείλατο διάδογμα μὴ φορεῖν,
 « μηδὲ τὴν βασιλίδαν μητέρα τε τῶν τέκνων ἀδικοῦν,
 « ἀπέχεσθαι δὲ καὶ τῶν ἄλλων βασιλικῶν παλλακίδων.
 25 « Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην καὶ πάλιν Ἀσσυ-
 « ρίους τε καὶ Μήδους στρατεύσας, ἅπαντας, τοὺς μὲν
 « δόρατι, τοὺς δὲ ἀμαχητὶ, φόβῳ δὲ τῆς πολλῆς δυ-
 « νάμεως, ὑποχειρίους ἔλαβε. Καὶ μέγα φρονήσας
 « ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις, ἐπὶ καὶ θαρσαλεώτερον ἐπορεύετο,
 30 « τὰς πρὸς ἀνατολὰς πόλεις τε καὶ χώρας καταστρεφό-
 « μενος. Χρόνου τε ἱκανοῦ γεγονότος, Ἀρμαῖς ὁ κα-
 « ταλειφθεὶς ἐν Αἰγύπτῳ πάντα τοῦμπαλιν οἷς ἀδελφὸς
 « παρήγει μὴ ποιεῖν ἀδελφὸς ἐπραττεν· καὶ γὰρ τὴν
 « βασιλίδαν βιάως ἔσχε, καὶ ταῖς ἄλλαις παλλακίσιν
 35 « ἀφειδῶς διετέλει χρώμενος· πευθόμενος δὲ ὑπὸ τῶν
 « φίλων διάδογμα ἐφόρει, καὶ ἀντήρε τῷ ἀδελφῷ. Ὁ
 « δὲ τεταγμένος ἐπὶ τῶν ἱερῶν τῆς Αἰγύπτου γράψας
 « βιβλίον ἐπεμψε τῷ Σεθῶσι, δηλῶν αὐτῷ πάντα,
 « καὶ ὅτι ἀντήρεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀρμαῖς. Παρα-
 40 « γρῆμα οὖν ὑπέστρεψεν εἰς Πηλούσιον, καὶ ἐκράτησε
 « τῆς ἰδίας βασιλείας. Ἡ δὲ χώρα ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ
 « αὐτοῦ ὀνόματος Αἰγύπτως. Λέγει γὰρ ὅτι ὁ μὲν
 « Σέθωσις ἐκαλεῖτο Αἰγύπτως, Ἀρμαῖς δὲ ὁ ἀδελφὸς
 « αὐτοῦ Δαναός. »
 45 « ις'. Ταῦτα μὲν ὁ Μανεθὼν. Δῆλον δὲ ἐστὶν ἐκ τῶν
 « εἰρημένων ἐτῶν τοῦ χρόνου συλλογισθέντος ὅτι οἱ κα-
 « λούμενοι ποιμένες, ἡμέτεροι δὲ πρόγονοι, τρισὶ καὶ
 « ἐνεήκοντα καὶ τριακοσίους πρόσθεν ἔτεσιν ἐκ τῆς Αἰ-
 « γύπτου ἀπαλλαγέντες τὴν χώραν ταύτην ἐπώκησαν ἢ
 50 « Δαναὸν εἰς Ἄργος ἀφικέσθαι. Καίτοι τοῦτον ἀρχαϊό-
 « τατον Ἀργεῖοι νομίζουσι. Δύο τοίνυν ὁ Μανεθὼν ἡμῖν
 « τὰ μέγιστα μεμαρτύρηκεν ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίους
 « γραμμάτων· πρῶτον μὲν τὴν ἐτέρωθεν ἀφίξιν εἰς Αἰγυ-
 « πτον, ἔπειτα δὲ τὴν ἐκεῖθεν ἀπκαλλαγὴν, οὕτως ἀρ-

« postea regnavit annis viginti et quinque, et mensibus
 « quattuor, et defunctus est : regnumque accepit filius
 « ejus Chebron, regnans annos tredecim. Post quem Ame-
 « nophis, annis viginti et mensibus vii. Hujus autem soror
 « Amessis, annis xxi et mensibus ix. Post hanc Mephres
 « annis xii et mensibus ix. Post hunc Mephramuthosis
 « annis xxv et mensibus x. Post eum Thmosis annis ix et
 « mensibus viii. Post eum Amenophis annis xxx et mense
 « bus x. Post eum Orus annis xxxvi et mensibus v. Hujus
 « autem filia Acenchres annis xii et mense i. Post eam fra-
 « ter Rathotis annis ix. Post hunc Acencheres annis xii et
 « mensibus v. Post hunc Acencheres alter annis xii et
 « mensibus iii. Post hunc Armais annis iv et mense i. Post
 « hunc Ramesses anno i et mensibus iv. Post hunc Armes-
 « ses Miammi annis lxxvi et mensibus ii. Post hunc Ameno-
 « phis annis xix et mensibus vi. Post hunc Sethosis, et
 « Ramesses, qui plurimas copias habuit equestres et nava-
 « les. Hic fratrem quidem Armain procuratorem Ægypti
 « constituit, et reliquam ei omnem regalem contulit potesta-
 « tem, tantummodo autem ei injunxit ne coronam gesta-
 « ret, neque reginam matremque liberorum injuria affice-
 « ret, insuperque ut abstinere ab ceteris regalibus concubi-
 « nis. Ipse vero in Cyprum et Phœnicen, rursusque in
 « Assyrios et Medos expeditione suscepta, universos, alios
 « quidem ferro, alios vero sine pugna magnæ suæ potesta-
 « tis terrore sibi subjugavit : atque prospero rerum suc-
 « cessu valde elatus, aliquanto audacius progrediebatur,
 « orientales urbes et provincias subvertendo. Quod tempus
 « quum in longum protraheretur, Armais, qui in Ægypto
 « fuerat relictus, omnia contra quam frater monuerat ne
 « faceret, sine timore faciebat : nam et reginæ vim inferebat,
 « ceterisque concubinis ad libitum misceri non cessabat :
 « persuasusque ab amicis corona utebatur, et contra fratrem
 « insurgebat. Is vero qui constitutus erat super sacra Ægy-
 « ptia, codicillos Sethosi misit, eum de omnibus certiore
 « faciens, quodque frater ipsius Armais contra eum bellum
 « moveret. Illico igitur Pelusium reversus est, et pro-
 « prium tenuit regnum. Provincia vero ex ejus nomine
 « appellata est Ægyptus. Dicit enim quod Sethosis qui-
 « dem Ægyptus vocabatur, Armais autem frater ejus Da-
 « naus. »

16. Atque hæc quidem Manetho. Ergo si tempus ad
 initam annorum istorum rationem exigemus, constabit
 omnino, quos Pastores ipsi vocabant, majores nostros, an-
 nis ante tribus et nonaginta supra trecentos, ubi ex Ægypto
 migrassent, regionem illam insedis, quam Danaus Argos
 venisset, qui tamen ab Argivis pro antiquissimo celebratur.
 Ita duo nobis eaque sane præcipua, hoc Manethonis, quod
 Ægyptiarum literarum fidem sequitur, testimonio confecta
 sunt : alterum, eos in Ægyptum aliunde profectos esse ;
 alterum, indidem ipsos alio commigrasse, quod etiam po-

χαίαν τοῖς χρόνοις, ὡς ἐγγύς που προτερεῖν αὐτὴν τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσι χιλίοις. Ὑπὲρ ὧν δ' ὁ Μανεθὼν οὐκ ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις γραμμάτων, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ὡμολόγηκεν, ἐκ τῶν ἀδεσπότως μυθολογουμένων προσ-
 5 τέθεικεν, ὕστερον ἐξελέγξω κατὰ μέρος, ἀποδείκνυς τὴν ἀπίθανον αὐτοῦ ψευδολογίαν.

ιζ'. Βούλομαι τοίνυν ἀπὸ τούτων ἔτι μετελθεῖν ἐπὶ τὰ παρὰ τοῖς Φοίνιξιν ἀναγεγραμμένα περὶ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τὰς ἐξ ἐκείνων μαρτυρίας παρασχεῖν. Ἔστι
 10 τοίνυν παρὰ Τυρίοις πολλῶν ἐτῶν γράμματα, δημοσίᾳ γεγραμμένα καὶ πεφυλαγμένα λίαν ἐπιμελῶς, περὶ τῶν παρ' αὐτοῖς γενομένων καὶ πρὸς ἀλλήλους πραγθέντων μνήμης ἀξίων. Ἐν τούτοις γέγραπται ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκδομήθη ναὸς ὑπὸ Σολομῶνος τοῦ βασιλέως,
 15 ἔτεσι θῆκτον ἑκατὸν τεσσαράκοντα καὶ τρισὶν καὶ μηνὶ ὀκτὸ τοῦ κτίσαι Τυρίους Καρχηδόνα, ἀνεγράφη δὲ παρ' ἐκείνοις ἡ τοῦ ναοῦ κατασκευὴ τοῦ παρ' ἡμῖν. Εἰρωμος γάρ ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς φίλος ἦν τοῦ βασιλέως ἡμῶν Σολομῶνος, πατρικὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν
 20 διαδεδεγμένος. Αὐτὸς οὖν συμφιλοτιμούμενος εἰς τὴν τοῦ κατασκευάσματος τῇ Σολομῶνι λαμπρότητα, χρυσοῖο μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἔδωκε τάλαντα, τεμῶν δὲ καλλίστην ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους, ὃ καλεῖται Αἰθάνος, εἰς τὸν ὄροφον ἀπέστειλεν. Ἀντεδωρήσατο δὲ αὐτὸν ὁ Σο-
 25 λωμῶν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ γῇ κατὰ χώραν τῆς Γαλιλαίας τῇ Χαβουλῶν λεγομένη. Μάλιστα δὲ αὐτοὺς εἰς φιλίαν τῆς σοφίας συνῆγεν ἐπιθυμία· προβλήματα γὰρ ἀλλήλοις ἀντεπέστελλον λύειν κελεύοντες, καὶ ἑκατὸν ἐδωκε τούτοις ἡν δ Σολομῶν καὶ
 30 τάλλα σοφώτερος. Σώζονται δὲ μέγχι νῦν παρὰ τοῖς Τυρίοις πολλὰ καὶ τῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἐκείνοι πρὸς ἀλλήλους ἔγραψαν. Ὅτι δ' οὐ λόγος ἐστὶν ὑπ' ἐμοῦ συγ-
 35 κείμενος ὁ περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τυρίοις γραμμάτων παραθήσομαι μάρτυρα Δίον, ἄνδρα περὶ τὴν Φοινικί-
 40 κην ἱστορίαν ἀκριβῆ γεγονόνα πεπιστευμένον. Οὗτος τοίνυν ἐν ταῖς περὶ Φοινίκων ἱστορίαις γράφει τὸν τρόπον τοῦτον· « Ἀβιθαλόω τελευτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 « Εἰρωμος ἐβασίλευσεν. Οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς
 « μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μείζον τὸ ἄστυ
 45 « πεποίηκε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ'
 « ἑαυτὸ δὴ ἐν νήσῳ, χώσας τὸν μεταξὺ πόπον, συνῆψε
 « τῇ πόλει, καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν· ἀνα-
 « θὰς δὲ εἰς τὸν Αἰθάνον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν
 « ναῶν κατασκευήν. Τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσολύ-
 50 « μων Σολομῶνα πέμψαι παρὰ πρὸς τὸν Εἰρωμον αἰ-
 « νίγματα καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀξιοῦν, τὸ δὲ μὴ δυ-
 « νηθέντα διακρίναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίνειν.
 « Ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἰρωμον καὶ μὴ δυνηθέντα
 « λύσαι τὰ αἰνίγματα πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπι-
 55 « ζήμιον ἀναλῶσαι. Ἔτα δὴ Ἀβδημόνον τινα Τύριον
 « ἄνδρα τὰ προτεθέντα λύσαι, καὶ αὐτὸν ἄλλα προβ-
 « λειν ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα πολλὰ τῷ Εἰρωμῳ
 « προσάποτίζαι χρήματα. » Δίος μὲν οὕτω περὶ τῶν
 προειρημένων ἡμῖν μεμαρτύρηκεν.

sterius adeo vetustum, ut Trojana tempora annis prope mille antecederet. Ista vero quæ Manetho non ex literis Ægyptiacis, sed, sicut ipse professus est, ab incertis auctoribus memorata, adjecit, postea particulatim excutiam, ea mendacia esse ostendens sine verisimilitudine conficta.

17. Volo jam ab istis transire etiam ad ea, quæ apud Phœnices de nostro genere conscripta sunt; et in hanc rem testimonia ex illis afferam. Apud Tyrios sane literæ sunt a multis annis consignatæ publicis monumentis, et magna cum cura adservatæ, ad ea spectantes quæ memoria digna ab ipsis gesta erant et cum aliis intercesse-
 rant. In istis scriptum est, a Solomone rege Hierosoly-
 mis templum fuisse constructum, annis cxxii et men-
 sibus octo priusquam a Tyriis Carthago edificaretur, atque in illis templi nostri instructio descripta legitur. Hiromus enim Tyriorum rex amicus erat nostri Solomonis, patris in amicitia cum eo inita successor. Is itaque suam Solomoni munificentiam exhibens ad claritatem fabricæ, auri quidem talenta centum et viginti donavit; quomque pulcherrimam silvam ex monte, cui nomen Libanus, excidisset, lignum ad tecti contignationem misit: Solo-
 mon vero donis et aliis quamplurimis eum remuneravit, et terra in Galilææ regione quæ Chabulon dicitur. Præcipue autem illos sapientiæ studium ad invicem constrinxit: pro-
 blemata enim solvenda mutuo mittebant, et in his superior usquequaque erat Solomon, inque ceteris sapientia præstare visus est. Hactenus vero plures ex epistolis, quas illi ad se invicem scripserunt, apud Tyrios asservantur. Quod autem sermo de Tyriorum literis a me non fingitur, testem producam Dium, virum qui Phœnicum historiam accurate scripsisse creditur. Ille igitur in suis de Phœnici-
 bus historiis in hunc modum scribit: « Abihalo vivis erepto,
 « filius ejus Hiromus regnavit. Hic partes urbis orientales
 « aggere cinxit et ampliorem eam reddidit; et Olympii Jovis
 « templum, ab omni vicinarum adium strue sejunctum et
 « in insula positum, aggere interjecto copulavit urbi, et
 « aureis donariis exornavit, ascendensque in Libanum ma-
 « teriam cecidit ad fanorum extructionem. Regem autem
 « Hierosolymorum Solomonem ad eum ajunt ænigmata
 « misisse et ab eo alia repoposcisse ea lege, ut qui dissolvere
 « non posset, dissolventi pecunias penderet. Quam con-
 « ditionem quum Hiromus accepisset, nec resolvere amba-
 « ges potuisset, mulctam ingentem pecuniarum pendensisse.
 « Tunc virum quendam Tyrium nomine Abdemonum existi-
 « tisse, qui problemata solveret aliaque invicem proponeret:
 « quæ quum Solomon non solvisset, pecunias multas Hi-
 « romo insuper rependisse. » Ita quidem Dius de iis quæ
 supra diximus testatus est.

17. Ἡ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτω παρθήσομαι Μένανδρον τὸν Ἐφέσιον. Γέγραφε δὲ οὗτος τὰς ἐφ' ἑκάστου τῶν βασιλείων πράξεις παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ βαρβάρους γενομένας, ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ἐπιχωρίων γραμμάτων σπουδασας τὴν ἱστορίαν μαθεῖν. Γράφων δὲ περὶ τῶν βασιλευσάντων ἐν Τύρῳ, ἔπειτα γενόμενος κατὰ τὸν Εἰρώμον, ταῦτα φησί· α. Τελευτήσαντος δὲ Ἀβιθαλου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἰρώμος, ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσεν ἔτη 10 « τριάκοντα τέσσαρα. Οὗτος ἔχουσε τὸν εὐρύχωρον « τὸν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέστηκεν, « ἔτι τε ὕλην ξύλων ἀπελθὼν ἔκοθεν ἀπὸ τοῦ λεγομένου ὄρους Λιβάνου, κείρινα ὕλα εἰς τὰς τῶν ἱερῶν « στέγας, καθελὼν τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ καινοῦς ὠκοδόμησε, τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέ- 15 « μενος ἀνιέρυσσε, καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον « ἐποίησάτο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνί, εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης, ὅποτε Τιτυοῖς ἐπεστράτευσεν μὴ ἀποδιδούσι τοὺς « φόρους, οὓς καὶ ὑποτάξας αὐτῷ πάλιν ἀνέστρεψεν. 20 « Ἐπὶ τούτου δὲ τις ἦν Ἀβδὴμόνος παῖς νεώτερος, ὃς « ἐνίκη τὰ προβλήματα, ἃ ἐπέτασσε Σολομὼν ὁ Ἱεροσολύμων βασιλεὺς. » Ψηφίζεται δὲ ὁ χρόνος ἀπὸ τούτου τοῦ βασιλείως ἄχρι τῆς Καρχηδόνης κτίσεως οὕτως· α. Τελευτήσαντος Εἰρώμου διεδέξατο τὴν βασιλείαν 25 « Βαλεζάρος ὁ υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα τρία « ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ. Μετὰ τούτον Ἀβδάστρατος ὁ « αὐτοῦ υἱὸς βιώσας ἔτη εἴκοσι ἐννέα ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα. Τούτον οἱ τῆς τροφῆς αὐτοῦ υἱοὶ τέσσαρες ἐπιβου- « λεύσαντες ἀπέκτειναν, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐβασίλευσεν 30 « ἔτη δώδεκα. Μεθ' οὓς Ἀσταρτος ὁ Δελαιαστάρτου, « ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τέσσαρα ἐβασίλευσεν ἔτη « δώδεκα. Μετὰ τούτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσέρυμος « βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα ἐβασίλευσεν « ἔτη ἐννέα. Οὗτος ἀπέκτεινεν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Φέ- 35 « λητος, ὃς λαβὼν τὴν βασιλείαν ἤρξε μῆνας ὀκτώ, « βιώσας ἔτη πεντήκοντα. Τούτον ἀνέκλειν Εἰθώβα- « λος ὁ τῆς Ἀστάρτης ἱερεὺς, ὃς βασιλεύσας ἔτη τρι- « κονταδύο ἐβίωσεν ἔτη ἐξήκοντα ὀκτώ. Τούτον διε- « δέξατο Βαδέζωρος υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα 40 « πέντε ἐβασίλευσεν ἔτη ἑξ. Τούτου διάδοχος γέγονε « Μάτγηνος ὁ υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τριάκοντα δύο « ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα. Τούτου διάδοχος γέγονε « Φυγμαλίων, βιώσας δ' ἔτη πενήκοντα ἑξ ἐβασίλευ- « σεν ἔτη τεσσαράκοντα ἑπτὰ. Ἐν δὲ τῷ ἐπ' αὐτοῦ 45 « ἐβδόμῳ ἔτει ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ φυγοῦσα ἐν τῇ Λιβύῃ « πόλιν ὠκοδόμησε Καρχηδόνα. » Συνάγεται δὲ πᾶς ὁ « χρόνος ἀπὸ τῆς Εἰρώμου βασιλείας ἄχρι Καρχηδόνης « κτίσεως ἔτη ρνέ' μῆνας η'. Ἐπεὶ δὲ διωδεκάτῳ ἔτει τῆς « Εἰρώμου βασιλείας ἐν Ἱεροσολύμοις ὠκοδομήθη ὁ ναὸς, 50 « γέγονεν οὖν ἀπὸ τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ ναοῦ ἄχρι Καρχηδόνης κτίσεως ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρία, μῆνας ὀκτώ. Τῆς μὲν οὖν παρὰ Φοινίκων μαρτυρίας τί δὲ προσθεῖναι πλείω· βλέπεται γὰρ τὰ ληθῆς ἰσχυρῶς ὁμολογημένον. Καὶ πολλὴ δόξου προάγει τῆς τοῦ νεοῦ κα-

18. Sed huic Menandrum Ephesium adjungam. Is autem res singulorum regum tempore apud Græcos Barbarosque gestas memorie mandabat, ex vernaculis cujusque provincie vel gentis actis studens historie veritatem cognoscere. De iis itaque qui in Tyro regnarunt scribens, et deinde veniens ad Hiromum regi, ista dicit : « Abibalo vita « functo, Hiromus filius ejus regnum accepit, qui regnavit « annos xxxiv, vita ad annum liii producta. Hic aggere « Vastum qui dicitur locum exaquavit, prætereaque au- « ream columnam in Jovis templo collocavit : et ad ligno- « rum silvam profectus, e monte Libano appellato con- « struendis templorum tectis cedros excidit ; demolitusque « antiqua delubra, nova templa edificavit, Herculisque et « Astartæ fana consecravit, primumque Herculis templum « fecit in mense Peritio, deinde Astartæ, quando bellum « movit adversus Tityos, quod tributa non solverent : « quos quum sibi etiam iterum subjecisset, reversus est. « Hujus ætate quidam Abdeemonus puer junior clarebat, « qui problemata, quæ Solomon rex Hierosolymorum ex- « plicari jussit, ingenio semper superabat. » Supputatur vero tempus ab hoc rege usque ad constructionem Carthagini, hoc modo : « Hiromo defuncto, in ejus regnum suc- « cessit Baleazarus filius, qui, quum vixisset annis xliii, « septem regnavit annis. Post hunc Abdastratus illius « filius vita exacta annorum xxix regnavit novem. Hunc « nutricis suæ filii quattuor insidiis peremerunt, quorum « senior regnavit annis xii. Post quos Astartus filius De- « laastarti regnavit, qui vixit annis liv, regnavit annis « xii. Post hunc frater ejus Aserymus, qui vixit annis « liv, regnavit annis novem. Hic a fratre Phelte interfe- « ctus est, et regno suscepto mensibus imperavit octo, « quum vixisset annis l. Hunc interfecit Ithobalus Astartæ « sacerdos, qui, quum vixisset annis lxxviii, regnavit an- « nis xxxii. Huic successit Badezorus filius, qui, quum « vixisset annis quadraginta quinque, regnavit annis sex. « Huic successor factus est Matgenus ejus filius, qui « quum vixisset annis xxxii, novem regnavit annis. Huic « successit Pygmalion, qui vixit annis lvi, et regnum te- « nuit xlvii. Hujus regni anno septimo soror ejus Dido, « fuga elapsa, in Libya civitatem condidit Carthaginem ». Itaque colligitur omne tempus a regno Hiromi usque ad conditam Carthaginem, ad annos clv et menses viii. Quum vero anno xii Hiromi regis in Hierosolymis ædificatum sit templum, fluxit igitur a templi conditu usque ad constructionem Carthagini tempus annorum cxliii, mensium viii. Et Phœnicum quidem testimoniis quid opus est plura adscribere? cernitur enim veritas valde comprobata. Et nullum videlicet constructionem templi præcedit proge-

τασκευῆς ἢ τῶν προγόνων ἡμῶν εἰς τὴν χώραν ἀφίξις· ὅτε γὰρ αὐτὴν πᾶσαν πολέμῳ παρέλαβον, τότε τὸν νεῶν κατεσκεύασαν. Καὶ ταῦτα σαφῶς ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων ὑπ' ἐμοῦ δεδῶλγται διὰ τῆς ἀρχαιο-
6 γίας.

19. Λέξω δὲ νῦν ἤδη τὰ παρὰ Χαλδαίους ἀναγε-
γραμμένα καὶ ἱστορούμενα περὶ ἡμῶν, ἅπερ ἔχει πολλὴν
ὁμολογίαν καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἡμετέροις γράμ-
μασι. Μάρτυς δὲ τούτων Βηρωσσός, ἀνὴρ Χαλδαῖος
10 μὲν τὸ γένος, γνώριμος δὲ τοῖς περὶ παιδείαν ἀν-
στρεφόμενοις, ἐπειδὴ περὶ τε ἀστρονομίας καὶ περὶ τῶν
παρὰ Χαλδαίους φιλοσοφούμενων αὐτὸς εἰς τοὺς Ἑλ-
ληνας ἐξήνεγκε τὰς συγγραφάς. Οὗτος τοίνυν ὁ Βηρωσ-
σός ταῖς ἀρχαιοτάταις ἐπακολουθῶν ἀναγραφαῖς περὶ
15 τῆς τοῦ γενομένου κατακλυσμοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ φθορᾶς
τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ Μωϋσῆς οὕτως ἱστορήκε· καὶ
περὶ τῆς λάρνακος, ἐν ᾗ Νῶος ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρ-
χηγὸς διεσώθη, προσενεβλήσας αὐτῆς ταῖς ἀκρωρείαις
τῶν Ἀρμενίων ὄρων. Ἔτα τοὺς ἀπὸ Νώου κατακλέ-
20 γων καὶ τοὺς χρόνους αὐτοῖς προστιθείς, ἐπὶ Ναβοπα-
λάσσαρον παραγίνεται, τὸν Βαβυλῶνος καὶ Χαλδαίων
βασιλέα, καὶ τὰς τούτου πράξεις ἀφηγούμενος λέγει,
« τίνα τρόπον πέμψας ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν
« ἡμετέραν γῆν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Ναβουχοδονόσορον
25 « μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ ἤπερ ἀφεστῶτας αὐ-
« τοὺς ἐπύθετο, πάντων ἐκράτησε, καὶ τὸν ναὸν ἐνέ-
« κρησε τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅπως τε πάντα τὸν παρ'
« ἡμῶν λαὸν ἀναστήσας εἰς Βαβυλῶνα μετόπισεν.
« Συνέβη δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐρημωθῆναι χρόνον ἑτῶν
30 « ἐβδομήκοντα μέχρι Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως. »
Κρατῆσαι δὲ φησι τὸν Βαβυλωνίων Αἰγύπτου, Συρίας,
Φοινίκης, Ἀραβίας, πάντας δὲ υπερβαλόμενον ταῖς
πράξεσι τοὺς πρὸ αὐτοῦ Χαλδαίων καὶ Βαβυλωνίων
βεβασιλευκότας. Εἴθ' ἐξῆς ὑποκαταβάς ὀλίγον ὁ Βη-
35 ρωσσός πάλιν παρατίθεται ἐν τῇ τῆς ἀρχαιότητος
ἱστοριογραφίᾳ· αὐτὰ δὲ παραθήσεται τὰ τοῦ Βηρωσσοῦ
τούτου ἔχοντα τὸν τρόπον· « Ἀκούσας δ' ὁ πατὴρ
« αὐτοῦ Ναβοπαλάσσαρος ὅτι ὁ τεταγμένος σατράπης
« ἐν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν τὴν Κοίλιν
40 « καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης γέγονεν, οὐ δυ-
« νάμενος αὐτὸς ἔτι κακοπαθεῖν, συστήσας τῷ υἱῷ
« Ναβουχοδονόσορῳ ὄντι ἔτι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς
« δυνάμεως, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. Συμμίξας δὲ
« Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος
45 « αὐτοῦ τὴν ἐκυρίευσεν καὶ τὴν χώραν ἐξαυτῆς ὑπὸ τὴν
« αὐτοῦ βασιλείαν ἐποίησεν. Τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ συν-
« ἔβη Ναβοπαλασσάρῳ κατὰ τούτον τὸν καιρὸν ἀρρω-
« στήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν
« βίον, ἔτη βεβασιλευκότη εἴκοσιν ἐννέα. Αἰσθόμενος
50 « ὁ μετ' οὐ πολὺ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχο-
« δονόσορος, καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἰγύπτῳ πρᾶ-
« γματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
« Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων καὶ Σύρων καὶ τῶν κατὰ
« τὴν Αἰγύπτῳ ἐθνῶν συντάξας τισὶ τῶν φίλων μετὰ

nitorum nostrorum in hanc regionem adventus : quum enim
eam universam debellasset, tum demum templum ædificare
cœperunt. Et hæc aperte ex sacris literis a me declarata
sunt in Antiquitatum libris.

19. Jam vero ea nunc referam quæ de nobis apud Chal-
dæos literarum monumentis mandata sunt, quæ cum
libris nostris etiam super aliis rebus in plerisque con-
sentiunt. Testis autem horum est Berosus, vir genere
quidem Chaldæus, iis vero non ignotus qui in literarum
studiis versantur, quoniam scripta de astronomia et Chal-
dæorum philosophia ipse Græcorum in usum edidit. Is
igitur Berosus, antiquissimas sequutus historias, de di-
ludio et hominibus in eo pereuntibus eadem plane ac
Moyses narravit : simul et de arca in qua Noeus generis
nostri princeps servatus est, ipsa scilicet in summitatem
montium Arineniorum delata. Deinde ortos a Noco nume-
rans et sua quibusque tempora assignans, ad Nabopalassa-
ram tandem venit, Babylonis et Chaldæorum regem, resque
ab eo gestas memorans refert « quemadmodum in Ægyptum
« et terram nostram misso filio suo Nabuchodonosoro
« et multas cum copiis, postquam eos defecisse intellexit,
« omnes devicit, et templum Hierosolymitanum incendit,
« cunctumque gentis nostræ populum suis e sedibus excita-
« tum Babylonem tulit. Unde et civitatem contigit desolatam
« mansisse annis LXX usque ad Cyrum regem Persarum. »
Dicit insuper quod Babylonius tenuerit Ægyptum, Syriam,
Phœnicen, Arabiam; quodque priores Chaldæorum et
Babyloniorum reges universos rebus a se gestis superarit.
Deinde inferius paullo hæc iterum refert Berosus in Anti-
quitatibus : ipsa vero Berosi verba proferam, ad hunc
modum se habentia : « Quum autem audisset pater ejus
« Nabopalassar, eum, qui in Ægypto et Cœle-Syria et
« Phœnice præpositus fuerat, satrapen ab eo defecisse, ipse,
« ferendis laboribus per ætatem impar, filio Nabuchodono-
« soro ætate valenti tradidit partem exercitus, misitque ad
« illum bello persequendum. Nabuchodonosorus autem,
« cum satrapa defectore congressus, idque justa acie, et
« devicit eum et regionem illico in regni sui ditionem rede-
« git. At sub id tempus evenit ut Nabopalassar pater,
« quum morbum contraxisset, in urbe Babyloniorum diem
« obiret supremum, postquam regnarat annis XXIX. Nabu-
« chodonosorus autem, quum non multo post patris interi-
« tum accepisset, rebusque in Ægypto et reliqua regione
« ordinatis, Judæorum et Phœnicum ac Syrorum et gen-
« tium in Ægypto captivis amicorum quorundam fidei

« βαρυτάτης δυνάμεως καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνα-
 « κομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς δρμήσας ὀλιγοστὸς
 « παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα. Κατα-
 « λαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα ὑπὸ Χαλδαίων
 5 « καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου
 « αὐτῶν, κυριεύσας ἐξ ὁλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρ-
 « χῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις παραγενομένοις συνέταξεν
 « αὐτοῖς ἀποικίας ἐν τοῖς ἐπιτηδαιοτάτοις τῆς Βαβυλω-
 « νίας τόποις ἀποδείξαι, αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ
 10 « πολέμου λαφύρων τό τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ
 « κοσμήσας φιλοτίμως, τὴν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς
 « πόλιν ἀνακαινίσας καὶ ἑτέραν ἐξώλεν προσχαρισάμε-
 « νος πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκουῦντας τὸν
 « ποταμὸν ἀναστρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν,
 15 « ὑπερεβάλετο τρεῖς μὲν τῆς ἐνδον πόλεως περιβάλους,
 « τρεῖς δὲ τῆς ἑξω τούτων, τοὺς μὲν ἐξ ὁπτῆς πλίνθου
 « καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου. Καὶ τει-
 « χίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας κο-
 « σμήσας ἱεροπρεπῶς, προσκατεσκεύακε τοῖς πατρικοῖς
 20 « βασιλείοις ἑτέρα βασιλεία ἐρχόμενα ἐκείνων, ὑπεραί-
 « ροντα ἀνάστημα καὶ τὴν πολλὴν πολυτέλειαν. Μα-
 « κρὰ δ' ἴσως ἔσται ἐάν τις ἐξηγήται, πλὴν ὄντα γε εἰς
 « ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα καὶ ὑπερήφανα συνετέλεσθη
 « ἡμέραις πεντεκαίδεκα. Ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τοῦ-
 25 « τοις ἀναλήμματα λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας καὶ
 « τὴν ὅσιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταφυτεύ-
 « σας δένδροις παντοδαποῖς, ἐξαιργάσατο, καὶ κατα-
 « σκευάσας τὸν καλούμενον κρεμαστὸν παράδεισον, διὰ
 « τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς ὁρείας διαθέ-
 30 « σεως, τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ τὴν Μηδίαν τό-
 « ποις. »

κ'. Ταῦτα μὲν οὗτος ἱστέρησε περὶ τοῦ προειρημέ-
 νου βασιλέως, καὶ πολλὰ πρὸς τούτοις ἐν τῇ τρίτῃ βί-
 βλῳ τῶν Χαλδαϊκῶν, ἐν ᾗ μέμφεται τοῖς Ἑλληνικοῖς
 35 συγγραφεῦσιν ὡς μάτην οἰομένους ὑπὸ Σεμιράμειος τῆς
 Ἀσσυρίας κτισθῆναι τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὰ θαυμάσια
 κατασκευασθῆναι περὶ αὐτὴν ὑπ' ἐκείνης ἔργα ψευδῶς
 γεγραφόσι. Καὶ κατὰ ταῦτα τὴν μὲν τῶν Χαλδαίων
 γραφὴν ἀξιόπιστον ἡγητέον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρ-
 40 χείοις τῶν Φοινίκων σύμφωνα τοῖς ὑπὸ Βηρωσσῷ λεγο-
 μένοις ἀναγράφεται περὶ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασι-
 λέως, ὅτι καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην ἅπασαν
 ἐκείνους κατεστρέψατο. Περὶ τούτων γοῦν συμφωνεῖ καὶ
 Φιλόστρατος ἐν ταῖς ἱστορίαις, μεμνημένος τῆς Τύρου
 45 πολιορκίας, καὶ Μεγασθένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδι-
 κῶν, δι' ἧς ἀποφαίνειν πειροῖται τὸν προειρημένον βα-
 σιλέα τῶν Βαβυλωνίων Ἡρακλέους ἀνδρείᾳ καὶ με-
 γέθει πράξεων διενηνοχέαι· καταστρέψασθαι γὰρ
 αὐτὸν φησι καὶ Λιβύης τὴν πολλὴν καὶ Ἰβηρίαν. Τὰ
 50 δὲ περὶ τοῦ ναοῦ προειρημένα τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅτι
 κατεπρήσθη μὲν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐπιστρατευσάν-
 των, ἤρξατο δὲ πάλιν ἀνοικοδομῆσθαι Κύρου τῆς
 Ἀσίας τὴν βασιλείαν παρειληφότος, ἐκ τῶν Βηρωσσῷ
 σαφῶς ἐπιδειχθήσεται παρατεθέντων. Λέγει γὰρ οὗτω

« commendatis, ut eos una cum gravis armaturæ militibus
 « et impedimentis in Babyloniam deportarent, ipse cum
 « paucis itinere per desertum facto Babylonem venit. Po-
 « titus autem rerum quas Chaldæi administrabant, regni-
 « que sibi ab eorum potissimo adservati, totum patris quod
 « fuerat imperium adeptus, captivis quidem, ubi eo vene-
 « rant, colonias in Babylonis locis maxime opportunis
 « assignari jussit : ipse vero postquam de belli manubiis
 « Beli templum reliquaue largiter ornaverant, urbemque
 « Babylonis quæ jam erat, nova etiam altera extrinsecus
 « addita, instauraverat, ne possent posthac qui ad urbem
 « venirent obsidendam abacto flumine eam aggredi, ternos
 « quidem interiori urbi ternosque pariter exteriori murorum
 « ambitus circumdedit, partim quidem e cocto latere et
 « bitumine, partim vero ex eodem latere solo. Quumque
 « urbem bene munivisset, et portas magnifice adornasset,
 « paternæ regiæ contiguam aliam exstruxit, supereminen-
 « tem et altitudine et plurimo splendore. Longum fortasse
 « esset ejus descriptionem facere : suffecerit dicere hoc
 « opus et magnitudine et omni rerum paratu eximium intra
 « dies perfectum esse quindecim. In hac autem regia
 « pilas e lapidibus exstruxit excelsas, easdemque omnis
 « generis arboribus consitas, ut speciem montibus quam
 « simillimam referrent, elaboravit, facto etiam paradiso,
 « qui nuncupatur pensilis, quod uxor ejus, utpote in
 « Mediæ locis educata, montosi situs desiderio teneretur. »

20. Atque hæc quidem Berosus de rege prædicto retulit,
 insuperque multa in tertio Chaldaicorum libro, in quo re-
 prehendit historicos Græcos, ut qui vane arbitrentur a Se-
 mirami Assyria Babylonem ædificatam, falsoque scripserint
 miranda opera illic ab ipsa fuisse constructa. Atque in
 istis Chaldaeorum quidem historia fide digna habenda est ;
 maxime quod in archivis Phœnicum scripta reperiantur
 quæ cum iis conveniunt a Beroso narratis de rege Babylo-
 niorum, Syriam scilicet et universam Phœnicen illum sub-
 egisse. His sane adstipulatur Philostratus in Historiis,
 quo in loco Tyri obsidionis meminit ; et Megasthenes in
 quarto volumine rerum Indicarum, ubi ostendere contē-
 dit prædictum Babyloniorum regem fortitudine Hercu-
 lem et magnitudine præstitisse : dicit enim eum Libyæ
 bonam partem et Iberiam subjugasse. Quæ vero de Hie-
 rosolymorum templo jam dicta sunt, concrematum esse
 a Babyloniorum exercitu, et cœptum rursus ædificari, quum
 Cyrus Asiæ imperium accepisset, ex iis quæ præterea re-
 fert Berosus clare manifestabimus. Sic enim in libro tertio

διὰ τῆς τρίτης· « Ναβουχοδονόσορος μὲν οὖν μετὰ τὸ
 « ἄρξασθαι τοῦ προειρημένου τείχους ἐμπεσὼν εἰς ἀρ-
 « ρωσίαν μετελλάξατο τὸν βίον, βεβασιλευκὸς ἔτη
 « τεσσαράκοντα τρία. Τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο ὁ
 5 « υἱὸς αὐτοῦ Εὐειμαράδουχος. Οὗτος προστάς τῶν
 « πραγμάτων ἀνόμως καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ
 « τοῦ τὴν ἀδελφὴν ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισσοόρου ἀνη-
 « ρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο. Μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι
 « τοῦτον διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν ὁ ἐπιβουλεύσας αὐτῷ
 10 « Νηριγλισσοόρος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα. Τούτου
 « υἱὸς Λαβοροσοάρχος ἐκυρίευσεν μὲν τῆς βασιλείας
 « παῖς ὢν μῆνας ἑννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ, διὰ τὸ πολλὰ
 « ἐμπαίνειν κακοήγη, ὑπὸ τῶν φίλων ἀπετυμpanίσθη.
 « Ἀπολομένου δὲ τούτου συνελθόντες οἱ ἐπιβουλεύ-
 15 « σαντες αὐτῷ κοινῇ τὴν βασιλείαν περιέβηκαν Ναβον-
 « νήδῳ τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὄντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπισυ-
 « στάσεως. Ἐπὶ τούτου τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τεῖχη
 « τῆς Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὁπτιῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλ-
 « του κατεκοσμήθη. Οὕσης δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν
 20 « τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἔτει, προεξεληλυθὺς Κῦρος ἐκ τῆς
 « Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ καταστρεψά-
 « μενος τὴν λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν, ὄρμησεν ἐπὶ τῆς
 « Βαβυλωνίας. Αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἔφοδον
 « αὐτοῦ, ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παρατα-
 25 « ξάμενος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγὼν ὀλιγοσπὸς,
 « συνεκλείσθη εἰς τὴν Βορσιπητῶν πόλιν. Κῦρος δὲ
 « Βαβυλῶνα καταλαβόμενος, καὶ συντάξας τὰ ἔξω τῆς
 « πόλεως τεῖχη κατασκάψαι, διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πρα-
 « γματικὴν καὶ δυσάλωτον φανῆναι τὴν πόλιν, ἀνέζευ-
 30 « ξεν ἐπὶ Βόρσιππον, ἐκπολιορκήσων τὸν Ναβόννηδον.
 « Τοῦ δὲ Ναβοννήδου οὐχ ὑπομείναντος τὴν πολιορκίαν,
 « ἀλλ' ἐγγειρήσαντος αὐτὸν, πρότερον χρησάμενος Κῦ-
 « ρος φιανθρώπως, καὶ δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Καρμα-
 « νίαν, ἐξέπεμψεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας. Ναβόννηδος
 35 « μὲν οὖν τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαγενόμενος ἐν ἐκείνῃ
 « τῇ χώρᾳ κατέστρεψε τὸν βίον. »
 κα'. Ταῦτα σύμφωνον ἔχει ταῖς ἡμετέραις βίβλοις
 τὴν ἀλήθειαν. Γέγραπται γὰρ ἐν αὐταῖς ὅτι Ναβου-
 40 « χονόσορος ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔτει
 « τὸν παρ' ἡμῖν ναὸν ἡρμήσε, καὶ ἦν ἀφανὴς ἐπὶ ἔτη
 « πενήτηκοντα· δευτέρῳ δὲ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει τῶν
 « θεμελίων ὑποβλήθέντων, δευτέρῳ πάλιν τῆς Δαρείου
 « βασιλείας ἀπετελέσθη. Προσθήσω δὲ καὶ τὰς τῶν Φοινί-
 « κων ἀναγραφάς· οὐ γὰρ παραλείπτον τῶν ἀποδείξεων
 45 « τὴν περιουσίαν. Ἔστι δὲ τοιαύτη τῶν χρόνων ἡ κα-
 « τὰ τὴν ἱστορίαν. « Ἐπὶ Εἰθωβάλου τοῦ βασιλέως ἐπολιόρ-
 « κησε Ναβουχοδονόσορος τὴν Τύρον ἐπ' ἔτη τρισκαί-
 « δεκα. Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσε Βαβὺλ ἔτη δέκα. Μετὰ
 « τοῦτον δικασταὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίκασαν, Ἐκνί-
 50 « βαλος Βασιλάχου μῆνας δύο, Χέλβης Ἀβδαίου μῆνας
 « δέκα, Ἀββαρος ἀργιρέως μῆνας τρεῖς, Μύτγονος
 « καὶ Γεράστρατος τοῦ Ἀβδηλέμου δικασταὶ ἔτη ἑξ, ὧν
 « μεταξὺ ἐβασίλευσε Βαλάτορος ἐνιαυτὸν ἓνα. Τούτου
 « τελευτήσαντος ἀποστείλαντες μετεπέμψαντο Μέρβα-

ait : « Et Nabuchodonosorus quidem, posteaquam inchoa-
 « vit praedictum murum, morbo implicitus, mox e vita ex-
 « cessit, quum regnasset annos tres et quadraginta. In
 « regnum autem succedebat filius ejus Evilmaraduchus.
 « Hic, quod summa rerum nefarie ac petulanter abuteretur,
 « anno altero quam regnare coeperat, Neriglissoori sororis
 « suae conjugis insidiis occubuit. Hujus autem post necem
 « idem ipse Neriglissoorus, qui ei fecerat insidias, imperium
 « suscepit et annis regnavit quattuor. Hujus filius Laboro-
 « soarchodus, quum adhuc puer esset, regnum quidem te-
 « nuit menses novem; per insidias vero, quod multam
 « indolis pravitate praese ferret, a necessariis suis cum
 « cruciatu interfectus est. Hoc autem perempto, quum in-
 « ter se coiissent insidiatores ejus, communi consensu
 « regnum detulere ad Nabonnedum quendam Babylonium,
 « qui et ipse in eadem conjuratione fuerat. Hoc regnante
 « Babylonis mœnia, quae flumini adiacebant, ex cocto la-
 « tere et bitumine splendidius aedificata sunt. Quum autem
 « regni ejus annus decimus septimus ageretur, Cyrus ex
 « Perside cum ingenti profectus exercitu, ac reliquum ejus
 « imperium populatus, in Babyloniam ipsam invasit. Quam
 « ejus impressionem quum sensisset Nabonnedus, obviam
 « egressus cum exercitu, acieque conserta pugna victus,
 « et cum paucis fuga salutem quaerens, sese in Borsippe-
 « norum oppidum inclusum dedit. Cyrus autem, Babylone
 « capta, constitutoque exteriora ejus urbis munimenta dirue-
 « re, quod civitatem videret ad res novas mobilem, urbem
 « vero expugnata difficilem, inde in Borsippum proficiscitur,
 « Nabonnedum obsessurus. Nabonnedum autem, quum non
 « tulisset obsidionem, sed prius sese dedidisset, perhuma-
 « niter habuit Cyrus, dataque ei ad habitandum Carmania,
 « Babylonia dimitti voluit. Et Nabonnedus quidem, reli-
 « quo tempore in ista regione exacto, diem obiit supre-
 « mum. »

21. Atque hæc narratio consentientem habet cum nostris
 scripturis veritatem. Proditum enim in illis est, Nabucho-
 donosorum anno regni sui decimo octavo templum nostrum
 diruisse, ejusque excidium totos quinquaginta annos du-
 rasse; anno autem Cyri regni secundo jactis fundamentis
 restitui ceptum, denuo vero Darii regni secundo partibus
 omnibus absolutum esse. Quin et adjiciam Phœnicum hi-
 storias : haud enim omittendum est probationum sat su-
 perque afferre. Est autem in illis temporum dinumeratio
 hujusmodi. « Ithobalo apud Tyrios regnante Nabuchodo-
 « nosorus Tyrum obsedit per annos xiii. Post hunc regnavit
 « Baal annos decem. Post hunc Judices constituti sunt
 « et ipsi rexere : Ecnibalus Baslachi menses duos, Chelbes
 « Abdæi menses decem, Abbarus summus pontifex menses
 « tres, Mytgonus et Gerastratus Abdelemi judices per annos
 « sex; inter quos annum unum cum potestate regia Tyro
 « præfuit Balatorus. Quo mortuo misere Tyrli qui ex
 « Babylone Merbalum advocarent, regnavitque hic annos

« λον ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ τέσσαρα.
 « Τούτου τελευτήσαντος μετεπέμψαντο τὸν ἀδελφὸν αὐ-
 « τοῦ Εἰρωμον, δς ἐβασίλευσεν ἐπὶ εἴκοσιν. Ἐπὶ τούτου
 « Κύρος Περσῶν ἐδυναστεύσεν. » Οὐκοῦν δὲ σύμπας χρό-
 νος ἐπὶ πεντήκοντα τέσσαρα καὶ τρεῖς μῆνες πρὸς αὐ-
 τοῖς. Ἐβδόμῳ μὲν γὰρ περὶ τῆς Ναβουχοδονοσόρου
 βασιλείας ἤρξατο πολιορκεῖν Τύρον, τεσσαρεσκαίδε-
 κάτω δ' ἔτει τῆς Εἰρώμου Κύρος δὲ Πέρσης τὸ κράτος
 παρέλαβεν. Καὶ σύμφωνα μὲν ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῖς ἡμε-
 10 τέροις γράμμασι τὰ Χαλδαίων καὶ Τυρίων, ὁμολογη-
 μένη δὲ καὶ ἀναντίρρητος ἡ περὶ τῶν εἰρημένων μοι
 μαρτυρία τῆς τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχαιότητος. Τοῖς
 μὲν οὖν μὴ σφόδρα φιλονεικοῖς ἀρκέσειν ὑπολαμβάνω
 τὰ προειρημένα.
 15 κβ'. Δεῖ δ' ἄρα καὶ τῶν ἀπιστούντων ταῖς μὲν ἐν
 τοῖς βαρβάρους ἀναγραφαῖς, μόνους δὲ τοῖς Ἑλλήσι πι-
 στεῖν ἀξιούντων, ἀποπληρῶσαι τὴν ἐπιζητήσιν, καὶ
 παρασχεῖν πολλοὺς καὶ τούτων ἐπισταμένους τὸ ἔθνος
 ἡμῶν, καὶ καθ' ὃ καιρὸς ἦν αὐτοῖς, μνημονεύοντας
 20 παρθέσθαι ἐν ἰδίῳ αὐτῶν συγγράμμασιν. Πυθαγό-
 ρας τοίνυν δὲ Σάμιος ἀρχαῖος ὢν, σοφία δὲ καὶ τῇ περὶ
 τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ πάντων ὑπειλημμένος διενεγκεῖν τῶν
 φιλοσοφησάντων, οὐ μόνον ἐγνωκὼς τὰ παρ' ἡμῖν δῆ-
 λος ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ζηλωτὴς αὐτῶν ἐκ πλείστου γεγε-
 25 νημένος. Αὐτοῦ μὲν οὖν οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγγραμμα,
 πολλοὶ δὲ τὰ περὶ αὐτὸν ἱστορήκασιν, καὶ τούτων ἐπι-
 στημότατός ἐστιν Ἑρμιππος, ἀνὴρ περὶ πᾶσαν ἱστο-
 ρίαν ἐπιμελής. Λέγει τοίνυν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ
 Πυθαγόρου βιβλίων ὅτι « Πυθαγόρας, ἐνὸς αὐτῶν τῶν
 30 συνουσιαστῶν τελευτήσαντος, τοῦνομα Καλλιφῶντος,
 τὸ γένος Κροτωνιάτου, τὴν ἐκείνου ψυχὴν ἔλεγε συν-
 διατρίβειν αὐτῷ καὶ νύκτωρ καὶ καθ' ἡμέραν, καὶ ὅτι
 παρεκλεῖυτο μὴ διέρχεσθαι τόπον ἐφ' ὃν ἂν ὄνος
 ὀκλάσῃ, καὶ τῶν διψίων ὑδάτων ἀπέχεσθαι, καὶ πάσης
 35 ἀπέχειν βλασφημίας. » Ἔῖτα προστίθεται μετὰ ταῦτα
 καὶ τάδε. « Ταῦτα δ' ἐπραττε καὶ ἔλεγε, τὰς Ἰου-
 « δαίων καὶ Θρακῶν δόξας μιμούμενος καὶ μεταφέρων
 « εἰς ἑαυτόν. » Λέγεται γὰρ ὡς ἀληθὺς δὲ ἀνὴρ ἐκεῖ-
 νος πολλὰ τῶν παρὰ Ἰουδαίους νομίμων εἰς τὴν αὐτοῦ
 40 μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν. Ἦν δὲ καὶ κατὰ πόλεις οὐκ
 ἄγνωστον ἡμῶν πάλαι τὸ ἔθνος, καὶ πολλὰ τῶν ἐθνῶν εἰς
 τινὰς ἡδὴ διαπεφοιτῆται καὶ ζήλου παρ' ἐνίοις ἡζιούτο.
 Ἀλλοὶ δὲ δὲ Θεόφραστος ἐν τοῖς περὶ νόμων. Λέγει
 γὰρ ὅτι κωλύουσιν οἱ Τυρίων νόμοι ξενικοὺς ὄρκους
 45 ὁμνύειν. ἐν οἷς μετὰ τινων ἄλλων καὶ τὸν καλού-
 μενον ὄρκον Κορβάν καταριθμεῖ. Παρ' οὐδενὶ δ' ἂν
 οὗτος εὐρεθῇ πλὴν μόνους Ἰουδαίους. Ἀλλοὶ δ' ὡς
 ἂν εἴποι τις, ἐκ τῆς Ἑβραίων μεθερμηνευόμενος δια-
 λέκτου, δῶρον Θεοῦ. Καὶ μὴ οὐδὲ Ἡρόδοτος δὲ
 50 Ἀλικαρνασσεὺς ἡγήνηκεν ἡμῶν τὸ ἔθνος, ἀλλὰ τρόπῳ
 τινὶ φαίνεται μεμνημένος. Περὶ γὰρ Κόλχων ἱστορῶν
 ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ φησὶν οὕτως. « Μοῦνοι δὲ πάν-
 « των, φησὶ, Κόλχοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες
 « περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικας δὲ

« quattuor. Eo mortuo advocarunt fratrem ejus Hiromum,
 « qui regnavit annos xx. Hujus tempore Cyrus apud Persas
 « potens erat. » Quapropter omne tempus est annorum LIV,
 triumque insuper mensium. Septimo siquidem anno regni
 sui Nabuchodonosorus cepit obsidere Tyrum : quarto de-
 cimo autem anno regni Hiromi Cyrus Persa imperium ac-
 cepit. Et consonant quidem quæ de templo tradita a Chal-
 daeis ac Tyriis cum scriptis nostris ac manifestum, cui-
 que contradici nequeat, est testimonium de gentis nostræ
 antiquitate ex prædictis. Et his quidem, qui non sunt
 vehementer contentionis cupidi, sufficere arbitror quæ jam
 præmissa sunt.

22. Oportet autem non credentibus scriptis barbaricis,
 sed solis Græcis fidem habendam esse dicentibus, quæsitis
 satisfacere, multosque etiam ex illis testes exhibere, quibus
 nota erat gens nostra, eosque afferre qui in scriptis suis,
 prout ipsis commodum visum est, nostri meminerunt. Py-
 thagoram igitur Samium, valde quidem antiquum, sapientia
 vero et erga Deum pietate philosophorum præstantissimum
 habitum, non solum nostra instituta cognovisse certum
 est, sed etiam in plerisque ea sequutum esse et æmulatum.
 Et ipsum quidem nihil scriptum reliquisse in confesso est,
 multi tamen de eo retulere, et ex illis celeberrimus est
 Hermippus, vir circa omnem historiam indagator diligens.
 Refert utique in primo de Pythagora libro, « quod Pytha-
 goras, uno familiarum suorum defuncto, nomine Calli-
 phonte, genere Crotoniate, illius animam dicebat secum
 degere die noctuque, et quod præciperet ut non transi-
 ret locum ubi asinus lapsus esset, et ab aqua fœculenta
 se averteret, et ab omni maledicto abstinere. » Deinde
 post hæc et ista adjicit : « Hæc autem faciebat dicebat-
 « que, Judæorum ac Thracum opiniones imitans et sibi
 « vindicans. » Vere enim dicitur quod vir ille multa Ju-
 dæorum instituta in suam philosophiam transtulit. Quin
 et per civitates olim non ignota fuit gens nostra, multæque
 ex illius consuetudinibus ad quasdam jam transierunt, et
 imitatione dignæ a nonnullis habebantur. Quod indicat
 Theophrastus in iis quæ scripsit de Legibus. Dicit enim
 Tyriorum legibus prohiberi ne quis adhibeat externa jura-
 menta : in quibus cum quibusdam aliis etiam id juramen-
 tum, quod Corban vocatur, recenset. Apud nullos autem
 hoc invenitur juramentum, nisi apud solos Judæos.
 Significat autem, quasi quis dicat, ex Hebraica dialecto
 vocem interpretans, donum Dei. Verum neque Herodotus
 Halicarnassensis nostram ignoravit gentem, sed quodam-
 modo ejus meminisse videtur. De Colchis enim referens,
 in secundo libro ista habet : « Soli autem omnium hominum
 « Colchi et Ægyptii et Æthiopes ab initio pudenda circum-
 « cidunt. Phœnices vero et Syri qui sunt in Palæstina, di-

« καὶ Σύριοι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ οὗτοι δμολο-
 « γοῦσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι. Σύριοι δὲ οἱ
 « περὶ Θερμώδοντα καὶ Παρθένιον ποταμὸν, καὶ Μά-
 « κρωνες οἱ τούτοις ἀστυγέτονες ὄντες, ἀπὸ Κόλχων
 « φασὶ νειωσθὶ μεμαθηκέναι. Οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ περι-
 « ταμνόμενοι ἀνθρώπων μῦθοι, καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοις
 « φαίνονται ποιεῦντες κατὰ ταῦτά. Αὐτῶν δὲ Αἰγυ-
 « πτίων καὶ Αἰθιοπῶν οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὁκότεροι παρὰ
 « τῶν ἑτέρων ἐξέμαθον. » Οὐκοῦν εἰρηκε Σύρους τοὺς
 10 ἐν τῇ Παλαιστίνῃ περιτέμενεσθαι· τῶν δὲ τὴν Παλαι-
 στίνην κατοικοῦντων μόνου τοῦτο ποιοῦσιν Ἰουδαῖοι.
 Τοῦτο ἄρα γινώσκων εἰρηκε περὶ αὐτῶν. Καὶ Χοι-
 ρίλος δὲ ἀρχαιότερος γενόμενος ποιητής, μέμνηται τοῦ
 ἔθνους ἡμῶν, ὅτι συνεστράτευται Ξέρξῃ τῷ Περσῶν
 15 βασιλεῖ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Καταριθμησάμενος γὰρ
 πάντα τὰ ἔθνη τελευταῖον καὶ τὸ ἡμέτερον ἐνέταξε
 λέγων,

Τῷ δ' ὅπθιν διεβλινε γένος θανμαστὸν ἰδεσθαι,
 γλῶσσαν μὲν Φοίνισσαν ἀπὸ στομάτων ἀριέντες·
 20 ὤκειν δ' ἐν Σολύμοις ὄρεσι πλατέη ἐνὶ λίμνῃ,
 αὐχμαλίοι κορυφάς, τροχοκούριδες· αὐτὰρ ὑπερβεν
 ἱππων δαρτά πρόσωπ' ἐρύρευν ἐσκληχότα καπνῷ.

Δῆλον οὖν ἐστίν, ὥς οἶμαι, πᾶσιν ἡμῶν αὐτὸν μεμῆ-
 σθαι τῷ καὶ τὰ Σόλυμα ὄρη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἶναι χώρα,
 25 ἃ κατοικοῦμεν, καὶ τὴν Ἀσφαλτίτιν λεγομένην λίμνην.
 Αὕτη γὰρ πασῶν τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ λίμνῃ πλατυτέρα
 καὶ μεῖζων καθέστηκεν. Καὶ Χοιρίλος μὲν οὕτω
 μέμνηται ἡμῶν· ὅτι δὲ οὐ μόνον ἡπίσταντο τοὺς Ἰου-
 δαίους, ἀλλὰ καὶ ἐθαύμαζον ὅσοις αὐτῶν ἐντύχοιεν
 30 οὐχ οἱ φαυλότατοι τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' οἱ ἐπὶ σοφίᾳ
 μάλιστα τεθαυμασμένοι, ῥᾶδιον γινώσκειν. Κλέαρχος γάρ,
 ὁ Ἀριστοτέλους ὢν μαθητής καὶ τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου
 φιλοσόφων οὐδενὸς δεύτερος, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕπνου
 βιβλίῳ φησὶν Ἀριστοτέλην τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ περὶ
 35 τινος ἀνδρὸς Ἰουδαίου ταῦτα ἱστορεῖν, αὐτῷ τε τὸν λό-
 γον Ἀριστοτέλει ἀνατίθῃσι. Ἔστι δ' οὕτω γεγραμ-
 μένον· « Ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ μακρὸν ἂν εἴη λέγειν·
 « ὅσα δ' ἔχει τῶν ἐκείνου θαυμασιότητά τινα καὶ φιλο-
 « σοφίαν, ὁμοίως διελεῖν οὐ χεῖρον. Σαφῶς δ' ἴσθι,
 40 « εἶπεν, Ὑπεροχίδῃ, δνειροῖς ἴσα σοι δόξω λέγειν. Καὶ
 « ὁ Ὑπεροχίδης εὐλαβούμενος, Δι' αὐτὸ γὰρ, ἔφη, τοῦτο
 « καὶ ζητοῦμεν ἀκοῦσαι πάντες. Οὐκοῦν, εἶπεν ὁ
 « Ἀριστοτέλης, κατὰ τὸ τῶν ῥητορικῶν παράγγελμα,
 « τὸ γένος αὐτοῦ πρῶτον διελθόμεν, ἵνα μὴ ἀπειθῶμεν
 45 « τοῖς τῶν ἀπαγγeliῶν διδασκαλοῖς. Λέγε, εἶπεν ὁ
 « Ὑπεροχίδης, ὅ τι σοι δοκεῖ. Κάκεινος τοίνυν τὸ
 « μὲν γένος ἦν Ἰουδαῖος ἐκ τῆς Κοίλης Συρίας, οὗτοι
 « δὲ εἰσιν ἀπόγονοι τῶν ἐν Ἰνδοῖς φιλοσόφων. Κα-
 « λοῦνται δὲ, ὥς φασιν, οἱ φιλόσοφοι παρὰ μὲν Ἰνδοῖς
 50 « Κάλανοι, παρὰ δὲ Σύροις Ἰουδαῖοι, τούνομα λα-
 « βόντες ἀπὸ τοῦ τόπου· προσαγορεύεται γὰρ ἐν κατοί-
 « κούσι τόπον, Ἰουδαία. Τὸ δὲ τῆς πόλεως αὐτῶν
 « ὄνομα πάνυ σχολίον ἐστίν, Ἱερουσαλήμ γὰρ αὐτὴν
 « καλοῦσιν. Οὗτος οὖν ὁ ἀνὴρ ποῦς ἐπιζενούμενός τε

« dicisse ab Ægyptiis et ipsi conflentur. Syri autem qui an-
 « vium Thermodontem et Parthenium accolunt, et horum
 « contermini Macrones, a Colchis se nuper id didicisse aiunt.
 « Hi enim ex hominibus soli sunt qui circumciduntur : et
 « apparet eos hoc facere more eodem atque Ægyptii. Ipso-
 « rum vero Ægyptiorum atque Æthiopum, non queo dicere
 « utri ab utris didicerint. » Dixit ergo Syros qui in Palæstina
 « sunt, circumcidi : omnium autem qui habitant Palæstinam
 « soli Judæi circumciduntur. Hoc igitur sciens de ipsis
 « pronuntiavit. Porro Chærilus ex antiquioribus poetis de
 « gente nostra meminit, quod cum Xerxe Persarum rege
 « expeditionis contra Græcos particeps fuerit. Quum enim
 « gentes omnes enumerasset, novissimam nostram posuit,
 « dicens,

Exin miranda specie gens castra sequuta est,
 Phœnicum ignoto quæ voces ederet ore.
 Hæc Solymos habitans montes stagnum prope vastum,
 circumtonsa comis, squalenti vertice, equini
 exuvias capitis duratas igne gerebat.

Palam ergo est, sicut arbitror, omnibus, nostri illum me-
 minisse, quod et Solymi montes in nostra regione sunt in
 quibus habitamus, et palus quæ dicitur Asphaltitis : hæc
 enim omnium quæ in Syria sunt latissima est et maxima. Et
 Chærilus quidem ita nostri meminit. Quod autem non
 noverunt solum Judæos, sed ut inciderant in eos ad-
 mirabantur, non e vulgo Græci, sed ob sapientiam maxime
 celebres, ostendere facile est. Clearchus enim Aristotelis
 discipulus, et Peripateticorum nulli secundus, libro primo
 de Somno dicit Aristotelem doctorem suum de quodam
 viro Judæo ista referre, Aristotelem in hunc modum lo-
 quentem inducens. Ita autem scriptum est. « Sed lon-
 « gum esset narrare plurima : quicquid vero hoc in ho-
 « mine admirationis aliquid habere ac philosophum sapere
 « videtur, eodem modo persequi utile fuerit. Tibi autem,
 « Hyperochida, ut aperte quod res est dicam, somniorum
 « quid persimile narrare videbor. Cui Hyperochides vere-
 « cunde, Et hac ipsa de causa, inquit, nobis omnibus au-
 « diendi desiderium cietur. Ergo, subjicit Aristoteles, ge-
 « nus hominis, ut præcipiunt rhetores, in primis aperiamus,
 « ne harum narrationum magistris fidem denegemus. Tu
 « vero dic quod libuerit, inquit Hyperochides. Ille ergo
 « gente quidem Judæus erat ex Cœle-Syria : isti vero ori-
 « ginem ducunt a philosophis apud Indos : vocanturque,
 « ut aiunt, philosophi apud Indos quidem Calani, apud Syros
 « autem Judæi, nomen a loco accipientes ; quæ enim ab
 « iis regio incolitur, Judæam nominant. Urbis autem
 « ipsorum nomen tortuosum admodum ; Hierusalem enim
 « vocant. Hic igitur homo quum a plerisque hospitio exci-

« πολλοῖς καὶ τῶν ἄνω τόπων εἰς τοὺς ἐπιθαλαττίους
 « ὑποκαταβαίνων Ἑλληνικὸς ἦν, οὐ τῇ διαλέκτῳ μό-
 νον, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ. Καὶ τότε διατριβόντων
 « ἡμῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, παραβαλὼν εἰς τοὺς αὐτοὺς
 5 « τόπους ἐν οἷς ἤμεν, ἐντυγχάνει ἡμῖν τε καὶ τισὶν ἐτέ-
 « ροις τῶν σχολαστικῶν, πειρώμενος αὐτῶν τῆς σοφίας.
 « Ὡς δὲ πολλοῖς τῶν ἐν παιδείᾳ συνωκείωτο, παρεδίδου
 « τι μᾶλλον ὧν εἶχεν. » Ταῦτ' εἶρηκεν Ἀριστοτέλης
 παρὰ τῷ Κλεάρχῳ, καὶ προσέτι πολλὴν καὶ θαυμάσιον
 10 καρτερίαν τοῦ Ἰουδαίου ἀνδρὸς ἐν τῇ διαίτῃ καὶ σω-
 φροσύνῃ διεξῶν. Ἐνεστὶ δὲ τοῖς βουλομένοις ἐξ
 αὐτοῦ τὸ πλεόν γνῶναι τοῦ βιβλίου· φυλάττομαι γὰρ
 ἐγὼ τὰ πλείω τῶν ἱκανῶν παρατιθεσθαι. Κλεάρχος
 15 μὲν οὖν ἐν παρεκβάσει ταῦτ' εἶρηκεν (τὸ γὰρ προκει-
 μένον αὐτῷ ἦν ἕτερον), οὕτως ἡμῶν μνημονεύσας.
 Ἐκαταῖος δὲ ὁ Ἀβδηρίτης, ἀνὴρ φιλόσοφος ἄμα καὶ
 περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ
 συνακμάσας καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου συγγενόμενος
 οὐ παρέργως, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν Ἰουδαίων συγγέγραφε
 20 βιβλίον, ἐξ οὗ βούλομαι κεφαλαιωδῶς ἐπιδραμεῖν ἑνια-
 τῶν εἰρημένων· καὶ πρῶτον ἐπιδείξω τὸν χρόνον· μνη-
 μονεῖ γὰρ τῆς Πτολεμαίου περὶ Γάζαν πρὸς Δημή-
 τριον μάχης· αὕτη δὲ γέγονεν ἑνδεκάτῃ μὲν ἔτει τῆς
 Ἀλεξάνδρου τελευτῆς, ἐπὶ δὲ Ὀλυμπιάδος ἐβδόμης
 25 καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς, ὡς ἱστορεῖ Κάστωρ.
 Προσθεὶς γὰρ ταύτην τὴν Ὀλυμπιάδα φησὶν, « Ἐπὶ
 « ταύτης Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἐνίκα κατὰ Γάζαν μάχῃ
 « Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου, τὸν ἐπικληθέντα Πολιορ-
 « κτῆν. » Ἀλέξανδρον δὲ τεθνάναι πάντες ὁμολο-
 30 γοῦσιν ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης Ὀλυμ-
 πιάδος. Δῆλον οὖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον καὶ κατὰ
 Ἀλεξάνδρον ἡμαρταν ἡμῶν τὸ ἔθνος. Λέγει τοίνυν ὁ
 Ἐκαταῖος πάλιν τάδε, ὅτι « μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ μάχην
 « ὁ Πτολεμαῖος ἐγένετο τῶν περὶ Συρίαν τόπων ἐγκρα-
 35 « τῆς· καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων πυνθανόμενοι τὴν
 « ἡπιότητα καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Πτολεμαίου, συνα-
 « παίρουν εἰς Αἴγυπτον αὐτῷ καὶ κοινωεῖν τῶν πρα-
 « γμάτων ἡβουλῆθησαν. Ὡν εἷς ἦν, φησὶν, Ἐζεκίας
 « ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀνθρωπος τὴν μὲν ἡλικίαν
 40 « ὡς ἐξήκοντα ἐξ ἑτῶν, τῷ δ' ἀξιώματι τῷ παρὰ τοῖς
 « ὁμοθέοις μέγας καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀνόητος, ἔτι δὲ
 « καὶ λέγειν δυνατὸς καὶ [τοῖς περὶ] τῶν πραγμάτων,
 « εἰπερ τις ἄλλος, ἔμπειρος· καίτοι, φησὶν, οἱ πάντες
 « ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων, οἱ τὴν δεκάτην τῶν γινομένων
 45 « λαμβάνοντες, καὶ τὰ κοινὰ διοικοῦντες, περὶ χιλίους
 « μάλιστα καὶ πεντακοσίους εἰσὶν. » Πάλιν δὲ τοῦ
 προειρημένου μνημονεύων ἀνδρὸς, « Οὗτος, φησὶν, ὁ
 « ἀνθρωπος τετευχώς τῆς τιμῆς ταύτης καὶ συνήθης
 « ἡμῖν γενόμενος, παραλαβὼν τινὰς τῶν μετ' ἐαυτοῦ,
 50 « τὴν διαφορὰν ἀνέγνω πᾶσαν αὐτοῖς, εἶχε γὰρ τὴν
 « κατοικίαν αὐτῶν καὶ τὴν πολιτείαν γεγραμμένην. »
 Εἶτα Ἐκαταῖος δηλοῖ πάλιν πᾶσαν ἔχουσαν πρὸς τοὺς
 νόμους, ὅτι πάντα πάσχειν ὑπὲρ τοῦ μὴ παραβῆναι
 τούτους προαιρούμεθα, καλὸν εἶναι νομίζοντες. « Τοι-

« peretur, et a superioribus partibus ad maritima loca de-
 « scenderet, non sermone tantum, sed etiam animo Græcus
 « erat. Et tunc nobis, in Asia forte degentibus, accidit ut ea-
 « dem appulsus ad loca, nobiscum aliquamdiu, simulque cum
 « aliis quibusdam philosophiæ studiosis, versaretur, eorum
 « sapientiæ experimentum faciens. Atque, ut cum plurimis
 « doctrina præstantibus familiariter vixerat, plus aliquanto
 « quam acciperet nobiscum ille communicabat. » Hæc di-
 xit Aristoteles apud Clearchum, et super hæc multam ac
 mirabilem Judæi viri in victu continentiam et castimoniam
 narrat. Licet autem volentibus plus ex ipso libro co-
 gnoscere : mihi enim cautum est ne plura quam sufficiat ad-
 jiciam. Et Clearchus quidem ex digressionem ista dixit
 (aliud enim ipsi propositum erat), nostri generis ad hunc
 modum mentione facta. Hecateus autem Abderita, vir
 non modo philosophus, sed etiam rebus gerendis aptissi-
 mus, Alexandri regis æqualis, cum quo etiam floruit, et
 postea cum Ptolemæo Lagi conversatus est, non obiter,
 sed de Judæis ipsis librum conscripsit, ex quo volo sum-
 matim quædam eorum quæ ab eo sunt dicta percurrere :
 primumque tempus ostendam. Meminit enim prælii quo
 circa Gazam confluit Ptolemæus cum Demetrio : illud vero
 contigit undecimo quidem anno a morte Alexandri, Olym-
 piade vero cxvii, sicuti narrat Castor. Apposita enim hac
 Olympiade, dicit : « Sub hac Ptolemæus Lagi circa Gazam
 « prælio superavit Demetrium Antigoni, qui vocabatur
 « Poliorcetes. » Alexandrum vero agnoscunt universi Olym-
 piade cxiv e vita excessisse. Palam ergo est quod et illius
 tempore et sub Alexandro gens nostra floruerit. Igitur
 Hecateus porro hæc dicit : « Ptolemæum post prælium
 « ad Gazam locorum in Syria factum esse compotem ;
 « magnamque hominum numerum, cognita Ptolemæi
 « mansuetudine et clementia, cum eo profectum esse ad
 « Ægyptum, eo animo, ut rerum gerendarum participes
 « fierent. Quorum unus, inquit, erat Ezecias pontifex
 « Judæorum : homo ætate quidem quasi annorum lxxvi,
 « dignitate vero apud populares suos magnus, et animi sa-
 « pientia non mediocri, et dicendi facultate pollens, et,
 « si quis alius, rerum peritus : quanquam, ut ait, omnes
 « Judæorum sacerdotes, qui decimas in lucem editorum
 « accipiunt et res in communi positas administrant, mille
 « omnes et quingenti sint. » Rursus autem viri jam laudati
 mentionem faciens, « Hic, inquit, homo hunc honorem
 « assequutus, factusque nobis familiaris, ubi quosdam e
 « suis assumpserat, differenti amonem illis exposuit, et
 « habitationem eorum et civilem rationem, quam scriptam
 « habebat, pariter indicavit. » Deinde palam facit Heca-
 teus, erga leges qualiter nosmet habemus, quodque omnia
 pati malimus, quam contra illas facere, hoc pulchrum esse
 persuasum habentes. « Quare, inquit, quanquam et ma-

« γαρ οὖν, φησί, καὶ κακῶς ἀκούοντες ὑπὸ τῶν ἀστυ-
 « γειτόνων καὶ τῶν εἰσαφικνουμένων πάντων, καὶ προ-
 « πηλακίζοντο πολλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Περσικῶν βασιλέων
 « καὶ σατραπῶν, οὐ δύνανται μεταπεισθῆναι τῇ δια-
 « νοίᾳ, ἀλλὰ γεγυμνωμένως περὶ τούτων καὶ αἰχμαί-
 « καὶ θανάτοις δεινотάτοις μάλιστα πάντων ἀπαντῶσι,
 « μὴ ἀρνούμενοι τὰ πατρῷα. » Παρέχεται δὲ καὶ
 « τεκμήρια τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης τῆς περὶ τῶν νόμων
 « οὐκ ὀλίγα. Φησὶ γάρ, « Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐν Βαβυ-
 « λῶνι γενομένου καὶ προελομένου τὸ τοῦ Βήλου πε-
 « πτωκὸς ἱερὸν ἀνακαθῆραι, καὶ πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς
 « στρατιώταις ὁμοίως φέρειν τὸν γοῦν προσταξάντος,
 « μόνους τοὺς Ἰουδαίους οὐ προσχεῖν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς
 « ὑπομείναι πληγὰς καὶ ζημίας ἀποτίσαι μεγάλας, ἕως
 « αὐτοῖς συγγόντα τὸν βασιλέα δοῦναι τὴν ἀδείαν. * *
 « Τῶν γε μὴν εἰς τὴν χώραν, φησί, πρὸς αὐτοὺς ἀφι-
 « κνουμένων καὶ νῦν καὶ βωμοὺς κατασκευασάντων
 « ἅπαντα ταῦτα κατέσκαπτον, καὶ τῶν μὲν ζημίαν
 « τοῖς σατράπαις ἐξέτινον, περὶ τῶν δὲ καὶ συγγνώμης
 « μετελάμβανον. » Καὶ προσεπιτίθησιν ὅτι δίκαιον ἐπὶ
 « τούτοις αὐτοὺς ἐστὶ θαυμάζειν. Λέγει δὲ καὶ περὶ τοῦ
 « πολυανθρωπώτατον γεγονέναι ἡμῶν τὸ ἔθνος. » Πο-
 « λὰς μὲν γὰρ ἡμῶν, φησὶν, ἀνασπάστους εἰς Βαβυ-
 « λῶνα Πέρσαι πρότερον αὐτῶν ἐποίησαν μυριάδας,
 « οὐκ ὀλίγαι δὲ καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον εἰς
 « Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην μετέστησαν, διὰ τὴν ἐν Συ-
 « ρίᾳ στάσιν. » Ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ καὶ τὸ μέγε-
 «θος τῆς χώρας, ἣν κατοικοῦμεν, καὶ τὸ κάλλος ἰστέ-
 « ρηκε. » Τριακοσίας γὰρ μυριάδας ἀρουρῶν σχεδὸν
 « τῆς ἀρίστης καὶ παμφορώτατης χώρας νέμονται,
 « φησὶν. ἡ γὰρ Ἰουδαία τοσαύτη πλάτος ἐστίν. »
 « Ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν τὰ Ἱερουσόλυμα
 « καλλίστην τε καὶ μεγίστην ἐκ παλαιότατου κατοικοῦ-
 « μεν, καὶ περὶ πλήθους ἀνδρῶν, καὶ περὶ τῆς τοῦ νεῶ
 « κατασκευῆς, οὕτως αὐτὸς διηγείται. » Ἔστι γὰρ τῶν
 « Ἰουδαίων τὰ μὲν πολλὰ ὀχυρώματα κατὰ τὴν χώραν
 « καὶ κῶμαι· μία δὲ πόλις ὀχυρὰ πεντήκοντα μά-
 « λιστα σταδίῳ τὴν περίμετρον, ἣν οἰκοῦσι μὲν ἀνθρώ-
 « πων περὶ δώδεκα μυριάδες. Καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἱε-
 « ρουσόλυμα. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ κατὰ μέσον μάλιστα
 « τῆς πόλεως περίβολος λίθινος, μῆκος ὡς πεντάπλε-
 « θρος, εὖρος δὲ πηχῶν ἑκατὸν, ἔχων διπλᾶς πύλας.
 « Ἐν ᾧ βωμός ἐστι τετράγωνος, οὐκ ἐκ τμητῶν, ἀλλ'
 « ἐκ συλλέκτων ἀργῶν λίθων οὕτω συγκείμενος· πλεον-
 « ρὰν μὲν ἑκάστην εἴκοσι πηχῶν, ὕψος δὲ δεκάπηχυ.
 « Καὶ παρ' αὐτὸν οἶκημα μέγα, οὗ βωμός ἐστι καὶ λυ-
 « γνιον, ἀμφοτέρω χρυσᾷ, δύο τάλαντα τὴν ὀλκήν.
 « Ἐπὶ τούτων φῶς ἐστὶν ἀναπόσβεστον καὶ τὰς νύκτας
 « καὶ τὰς ἡμέρας. Ἀγαλμα δὲ οὐκ ἐστὶν οὐδὲ ἀνά-
 « θημα τὸ παράπαν· οὐδὲ φύτευμα παντελῶς οὐδὲν,
 « οἷον ἀλωσίδες ἧ τι τοιοῦτον. Διατρίβουσι δ' ἐν αὐτῷ
 « καὶ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας ἱερεῖς, ἀγνείας τινὰς
 « ἀγνεύοντες, καὶ τὸ παράπαν οἶνον οὐ πίνοντες ἐν τῷ
 « ἱερῷ. » Ἔτι γε μὴν ὅτι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ

« ledictis impeti solent a vicinis advenisque cunctis, et in-
 « juriose sæpe tractati sunt a Persicis regibus et satrapis,
 « non possunt a sententia deduci, sed pro ea maxime omnium
 « forti animo omne genus cruciatus sævissimasque mortes
 « subeunt, nec adduci possunt ut patria instituta abdicent. »
 « Quin et indicia perhibet non exigua animi eorum propositi
 « tenacis et validi circa legem observandam. Dicit enim,
 « quum aliquando apud Babylonem esset Alexander, et
 « vellet is Bēli templum quod conciderat reponere, et omni-
 « bus militibus præcepisset humum aggerere, solos Ju-
 « daeos non opitulatos, imo et verbera et multas graves
 « pertulisse, donec rex eis ignoscens laboris talis gratiam
 « fecit. * * Qui quum in regionem, inquit, ad suos reversi
 « fuissent, et templa et altaria exstruxissent, ista omnia
 « diruerunt : et pro aliis quidem multam satrapis quidem
 « exsolvere, pro aliis vero veniam consequuti sunt. » Et
 « præterea adjicit quod merito ob hæc admirationem ha-
 « bent. Atque insuper memorat gentem nostram populo
 « maxime abundasse : « Nam multas nostrorum, inquit, my-
 « riadas e sedibus suis primum abduxerunt Persæ : non
 « paucæ autem etiam post obitum Alexandri in Ægyptum
 « et Phœnicen migrarunt, propter seditionem in Syria
 « factam. » Hic idem vir et magnitudinem regionis quam
 « incolimus et pulchritudinem prodidit. « Ad tricies, inquit,
 « centena millia arurarum habitant optimi fere et feracissimi
 « soli : Judæa namque hujus est amplitudinis. » Imo quod
 « et urbem, Hierosolyma, pulcherrimam et maximam ex
 « multis retro seculis incolimus, et de virorum multitudine,
 « et de templi exstructione, idem ipse sic refert : Sunt enim
 « Judæorum castella multa et vici per regionem sparsi :
 « una autem urbs munita, ambitu ferme quinquaginta
 « stadiorum, quam incolunt quidem hominum circiter
 « centum et viginti millia. Istam vero Hierosolyma vo-
 « cant. Illic autem in meditullio scilicet urbis septum
 « est lapideum, quinque fere jugerum longitudinis, latitu-
 « dinis cubitorum centum, portas habens geminas. Ibi-
 « dem altare quadratum, ex impolitorum et candidorum
 « lapidum coagmentatione conflatum ; cujus latera singula
 « viginti cubitorum sunt, altitudo vero decem. Et præter
 « hoc altare, ingens tabernaculum est, quo et ara et lychnu-
 « chus continentur, utrumque aureum, pondus talentorum
 « duum. His impositum est lumen inextinctum, quod
 « dies noctesque continenter ardet. Nullum ibi simula-
 « crum, donarium omnino nullum, adeoque nec planta nec
 « lucus, nec aliud quicquam ejusmodi. Sacerdotes in eo,
 « noctu pariter atque interdium assidui, certis quibusdam
 « expiationibus dant operam, quos in templo vinum omnino
 « gustare nefas. » Sed præterea testis est militasse nos

συνεστρατεύομεν καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ
 μεμαρτύρηκεν· οἷς δ' αὐτὸς παρατυγεῖν φησιν ὑπ' ἀνδρὸς
 Ἰουδαίου κατὰ τὴν στρατείαν γενομένοις, τοῦτο παρα-
 θήσομαι. Λέγει δ' οὗτος· « Ἐμοῦ γοῦν ἐπὶ τὴν Ἑρ-
 5 « θρὰν θαλάσσαν βαδίζοντος συνηκολούθει τις μετὰ
 « τῶν ἄλλων τῶν παραπεμπόντων ἡμᾶς ἱππέων Ἰου-
 « δαίων, ὄνομα Μοσόλλαμος, ἄνθρωπος ἱκανὸς κατὰ
 « ψυχὴν, εὖρωστος, καὶ τοζότης ὑπὸ δὴ πάντων ὁμο-
 « λογούμενος καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων
 10 « ἀρίστος. Οὗτος οὖν ὁ ἄνθρωπος, διαβαδίζόντων
 « πολλῶν κατὰ τὴν ὁδὸν, καὶ μάντεώς τινος ὀρνιθευ-
 « μένου καὶ πάντας ἐπισχεῖν ἀξιοῦντος, ἡρώτησε διὰ τί
 « προσμένουσιν. Δείξαντος δὲ τοῦ μάντεως αὐτῷ τὸν
 « ὄρνιθα καὶ φήσας, ἐὰν μὲν αὐτοῦ μένη, προσμένειν
 15 « συμφέρειν πᾶσιν, ἐὰν δ' ἀναστὰς εἰς τοῦμπροσθεν πέ-
 « τηται, προάγειν, ἐὰν δὲ εἰς τοῦπισθεν, ἀναχωρεῖν αὐ-
 « θις, σωπῆσας καὶ παρελκύσας τὸ τόξον ἔβαλε, καὶ
 « τὸν ὄρνιθα πατάξας ἀπέκτεινε. Ἀγανακτούντων δὲ τοῦ
 « μάντεως καὶ τινων ἄλλων καὶ καταρωμένων αὐτῷ,
 20 « Τί μαίνεσθε, ἔφη, κακοδαίμονέστατον ὄρνιθα λαβόν-
 « τες εἰς τὰς χεῖρας; πῶς γὰρ οὗτος τὴν αὐτοῦ σωτη-
 « ρίαν οὐ προῖδων, περὶ τῆς ἡμετέρας πορείας ἡμῖν ἄν
 « τι ὑγιὲς ἀπήγγελλεν; εἰ γὰρ ἡδύνατο προγινώσκειν τὸ
 « μέλλον, εἰς τὸν τόπον τοῦτον οὐκ ἂν ἦλθε, φοβούμε-
 25 « νος μὴ τοξεύσας αὐτὸν ἀποκτείνῃ Μοσόλλαμος Ἰου-
 « δαῖος. » Ἀλλὰ τῶν μὲν Ἑκαταίου μαρτυριῶν ἄλι-
 « τοῖς γὰρ βουλομένοις πλείω μαθεῖν τῷ βιβλίῳ ῥᾶδισόν
 « ἐστιν ἐντυχεῖν. Οὐκ ὀκνήσω δὲ καὶ τὸν ἐπ' εὐηθείας
 « διασυρμῷ, καθάπερ αὐτὸς οἶεται, μνήμην πεποιημέ-
 30 « νον ἡμῶν Ἀγαθαρχίδῃ ὀνομάσαι. Διηγούμενος γὰρ
 « τὰ περὶ Στρατονίκην, « ἐν τρόπῳ ἦλθε μὲν εἰς Συρίαν
 « ἐκ Μακεδονίας, καταλιπούσα τὸν ἑαυτῆς ἀνδρὰ Δη-
 « μήτριον, Σελεύκου δὲ γαμεῖν αὐτὴν οὐ θελήσαντος,
 « ὅπερ ἐκεῖνη προσεδόκησε, ποιούμενου δὲ τὴν ἀπὸ
 35 « Βαβυλῶνος στρατιάν αὐτοῦ, τὰ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν
 « ἐνεωτέρισεν. Εἰθ' ὡς ἀνέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, ἄλι-
 « σκομένης τῆς Ἀντιοχείας, εἰς Σελεύκειαν φυγοῦσα,
 « παρὸν αὐτῇ ταχέως ἀποπλεῖν, ἐνυπνίῳ κωλύοντι πε-
 « σείσας ἐλήφθη καὶ ἀπέθανεν. » Ταῦτα προειπὼν δ
 40 « Ἀγαθαρχίδης, καὶ ἐπισκώπτων τῇ Στρατονίκῃ τὴν δει-
 « σιδαιμονίαν, παραδείγματι χρῆται τῷ περὶ ἡμῶν λόγῳ
 « καὶ γέγραφεν οὕτως· « Οἱ καλούμενοι Ἰουδαῖοι πόλιν
 « οἰκοῦντες ὀχυρωτάτην πασῶν, ἣν καλεῖν Ἱεροσόλυμα
 « συμβαίνει τοὺς ἐγχωρίους, ἀργεῖν εἰθισμένοι δι'
 45 « ἐβδόμης ἡμέρας, καὶ μηδὲ τὰ ὄπλα βαστάζειν ἐν τοῖς
 « εἰρημένοις χρόνοις, μήτε γεωργίας ἀπτεσθαι, μήτε
 « ἄλλης ἐπιμελεῖσθαι λειτουργίας μηδεμιᾶς, ἀλλ' ἐν
 « τοῖς ἱεροῖς ἐκτεταχότες τὰς χεῖρας εὐχεσθαι μέχρι τῆς
 « ἐσπέρας, εἰσιόντας εἰς τὴν πόλιν Πτολεμαίου τοῦ
 50 « Λάγου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀντ'
 « τοῦ φυλάττειν τὴν πόλιν διατηρούντων τὴν ἀνοιαν, ἣ
 « μὲν πατρὶς εἰλήφει δεσπότην πικρὸν, ὁ δὲ νόμος ἐξη-
 « λέγθη φαῦλον ἔχων ἐθισμόν. Τὸ δὲ συμβᾶν πλὴν
 « ἐκείνων τοὺς ἄλλους πάντας δεοῖδαγε, τηνικαῦτα

cum Alexandro, et postea ejus cum successoribus. Sub-
 jiciam illa, quibus ipse se interfuisse dicit, ab homine
 quodam Judæo gesta in expeditione. Ita enim narrat :
 « Quum proficiscerer ad mare Rubrum, una cum aliis
 « equitibus Judæis, quos itineris duces habebamus, unus
 « eorum aliquis comitabatur, nomine Mosollamus, vir
 « quum animi magnitudine tum corporis robore non vul-
 « gari, idemque sagittarius omnium tam Græcorum quam
 « barbarorum confessione peritissimus. Is igitur homo,
 « quum universa multitudo iter illud agerent, et vates qui-
 « dam augurium captalet peteretque ut cuncti starent, in-
 « terrogavit quorsum substitissent. Quum autem augur ei
 « avem ostendisset, simulque dixisset, si quidem ibi re-
 « sideret avis, omnibus ut eo in loco manerent expedire;
 « sin protinus volando contenderet, porro pergerent ipsi
 « quoque; sin denique retro, retro similiter ipsi redirent :
 « Judæus nihil contra, sed intento arcu jaculatur, avem-
 « que confixam peremit. Hic augure aliisque nonnullis
 « graviter indignantibus, ipsique una diras imprecantibus,
 « Quid, inquit, usque adeo furitis, infaustissimam avem in
 « manus sumentes? quomodo ista, quæ vitæ ipsa suæ pro-
 « videre non potuit, sani quicquam de suscepto a nobis
 « itinere prænunciare valuit? Enimvero si prænosse futu-
 « rum potuisset, nunquam hunc in locum venisset, præ
 « metu ne Mosollami Judæi sagittis confixa moreretur. »
 Verum testimoniorum ex Hecateo satis : nam quibus in
 animo est plura cognoscere, facile est librum ipsum adire.
 Non vero me pigebit nominare Agatharchiden, cum irri-
 sione simplicitatis, ut ipsi visum est, nostrum mentionem
 facientem. Is enim narrans de Stratonice, « quemadmo-
 « dum in Syriam quidem e Macedonia venerit, viro suo
 « Demetrio derelicto : Seleuco autem uxorem eam ducere
 « nolente, id quod ipsa exspectaverat, exercitum vero apud
 « Babylonem illo colligente, res novas circa Antiochiam
 « molita est. Deinde, post regis reversionem capta Antio-
 « chia, in Seleuciam fugerit : quumque liceret ipsi statim
 « navi discedere, somnio id facere prohibenti parendo capta
 « est et interiit. » Ista præfatus Agatharchides, et cum
 dicteris Stratonice exprobrans superstitionem, in exem-
 plum adhibet quod de genere nostro dicitur, et in hunc
 modum scripsit : « II qui appellantur Judæi, quum urbem
 « habeant firmissimam, quam ab indigenis Hierosolyma
 « vocari accidit, soliti otuari diebus septimis, ita ut eo
 « tempore nec arma ferant, nec agrum colant, nec alius
 « omnino cujusquam ministerii curam habeant, sed in tem-
 « plo extensis manibus preces faciant ad vesperam usque,
 « quum illam urbem intraret Ptolemæus Lagi filius cum
 « exercitu, et hominibus, qui urbem custodire dehuerant,
 « stultitiam observantibus, patria quidem ipsorum acerbum
 « accepit dominum, lex vero convicta est stultam habere
 « consuetudinem. Docuit autem, alios omnes, præter i-

« φυγεῖν ἐνύπνια, καὶ τὴν περὶ τοῦ νόμου παραδεδο-
 « μένην ὑπόνοιαν, ἥνικ' ἂν τοῖς ἀνθρωπίνους λογισμοῖς
 « περὶ τῶν διαπορευμένων ἐξασθενήσουσιν. » Τοῦτο μὲν
 Ἁγαθαρχίδῃ καταγέλωτος ἄξιον δοκεῖ, τοῖς δὲ μὴ μετὰ
 5 δυσμενείας ἐξετάζουσι φαίνεται μέγα καὶ πολλῶν
 ἄξιον ἐγκωμίων, εἰ καὶ σωτηρίας καὶ πατρίδος ἀνθρω-
 ποὶ τινες νόμων φυλακὴν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν
 αἰεὶ προτιμῶσιν.

κγ'. Ὅτι δὲ οὐκ ἀγνοοῦντες ἐνιοὶ τῶν συγγραφέων
 10 τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἀλλ' ὑπὸ φθόνου τινὸς ἢ δι' ἄλλας αἰ-
 τίας οὐχ ὑγιεῖς τὴν μνήμην παρέλιπον, τεκμήριον οἶμαι
 παρέξειν. Ἱερώνυμος γὰρ ὁ τὴν περὶ τῶν διαδόχων
 ἱστορίαν συγγεγραφώς, κατὰ τὸν αὐτὸν μὲν ἦν Ἑκα-
 15 ταίω χρόνον, φίλος δ' ὢν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως, τὴν
 Συρίαν ἐπετρόπευεν. Ἄλλ' ὁμοῦ Ἑκαταῖος μὲν καὶ
 βίβλον ἔγραψε περὶ ἡμῶν Ἱερώνυμος δ' οὐδαμοῦ κατὰ
 τὴν ἱστορίαν ἐμνημόνευσε, καίτοι σχεδὸν ἐν τοῖς τόποις
 διατετροφώς. Τοσοῦτον αἰ προαιρέσεις τῶν ἀνθρώπων
 διήνεγκαν· τῷ μὲν γὰρ ἐδόξαμεν καὶ σπουδαίας εἶναι
 20 μνήμης ἄξιοι, τῷ δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν πάντως τι πάθος
 οὐκ εὐγνώμον ἐπεσκόπησεν. Ἀρκοῦσι δὲ ὁμοῦ εἰς τὴν
 ἀποδείξιν τῆς ἀρχαιότητος αἱ τε Αἰγυπτίων καὶ Χαλ-
 δαίων καὶ Φοινίκων ἀναγραφαί, πρὸς ἐκείναις τε το-
 σοῦτοι τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς. Ἐτι δὲ καὶ πρὸς
 25 τοῖς εἰρημένοις Θεόφιλος, καὶ Θεόδοτος, καὶ Μνασίας,
 καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ Ἑρμογένης, Εὐήμερός τε καὶ
 Κόνων, καὶ Ζωπυρίων, καὶ πολλοὶ τινες ἄλλοι τάχα (οὐ
 γὰρ ἔγωγε πᾶσιν ἐντετύχηκα τοῖς βιβλίοις) οὐ παρέργως
 ἡμῶν ἐμνημονεύκασιν. Οἱ πολλοὶ δὲ τῶν εἰρημένων
 30 ἀνδρῶν τῆς μὲν ἀληθείας τῶν ἐξ ἀρχῆς πραγμάτων
 διήμαρτον, ὅτι μὴ ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν βίβλοις ἐνέτυχον,
 κοινῶς μέντοι περὶ τῆς ἀρχαιότητος ἅπαντες μεμαρτυ-
 ρήκασιν, ὑπὲρ ἧς τὰ νῦν λέγειν προεθέμην. Ὁ μὲντοι
 Φαληρεὺς Δημήτριος καὶ Φίλων ὁ πρεσβύτερος καὶ
 35 Εὐπόλεμος οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. Οἷς συγ-
 γινώσκωσι ἄξιον· οὐ γὰρ ἐντὶν αὐτοῖς μετὰ πάσης ἀκρι-
 βείας τοῖς ἡμετέροις γράμμασι παρακολουθεῖν.

κδ'. Ἐν ἔτι μοι κεφάλαιον ὑπολείπεται τῶν κατὰ
 τὴν ἀρχὴν προτεθέντων τοῦ λόγου, τὰς διαβολὰς καὶ
 40 τὰς λοιδορίας, αἷς κέχρηνται τινες κατὰ τοῦ γένους ἡμῶν,
 ἀποδείξαι ψευδεῖς καὶ τοῖς γεγραφόσι ταύτας καθ' ἑαυ-
 τῶν χρῆσασθαι μάρτυσιν. Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἑτέροις
 τοῦτο πολλοῖς συμβέβηκε διὰ τὴν ἐνίων δυσμενείαν,
 οἶμαι γινώσκωσι τοὺς πλέον ταῖς ἱστορίαις ἐντυγχάνον-
 45 τας. Καὶ γὰρ ἔθνων τινες καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων πόλεων
 ῥυπαίνειν τὴν εὐγένειαν καὶ τὰς πολιτείας ἐπεχείρησαν
 λοιδορεῖν, Θεόπομπος μὲν τὴν Ἀθηναίων, τὴν δὲ Λα-
 κεδαιμονίων Πολυκράτης· ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας
 (οὐ γὰρ δὴ Θεόπομπός ἐστιν, ὥς τινες οἰοῦνται) καὶ τὴν
 50 Θηβαίων πόλιν διέβαλε. Πολλὰ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν
 ταῖς ἱστορίαις περὶ τῶν προειρημένων καὶ περὶ ἄλλων
 βεβλασφήμηκεν. Μάλιστα δὲ τοῦτο ποιοῦσι τοῖς ἐν-
 δοξοτάτοις προσπληκόμενοι, τινὲς μὲν διὰ φθόνον καὶ
 κακοήθειαν, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ καινολογεῖν μνήμης ἀξιο-

« psos, eventus ille, ut tunc somnia fugerent, et a concepta
 « per legem opinione desisterent, ubi in rebus ambiguis
 « humana eos consilia destituunt. » Hoc igitur Agathiar-
 chidæ ridiculum videtur; eis autem qui non animo infenso
 hæc examinant, magnum apparet et multa laude dignum, si
 et salutis et patriæ quidam custodiam legum inque Deum
 pietatem semper præferunt.

23. Quod vero scriptorum nonnulli gentem nostram non
 ignorantes, sed propter invidiam quandam aut alias ob cau-
 sas non justas memoriam nostri omiserint, indicium mo-
 daturum esse arbitror. Hieronymus enim, qui successorum
 Alexandri historiam conscripsit, æqualis quidem Hecataei,
 regis vero Antigoni amicus, Syriæ erat procurator. Verum
 Hecataeus etiam librum quidem scripsit de gente nostra :
 Hieronymus autem nequaquam nostri in historia meminit,
 licet pene in ipsis locis nutritus esset. In tantum hominum
 voluntates inter se dissident. Alter namque dignos existi-
 mavit quos studiose memoraret; alteri vero omnino iniqua
 quædam passio ad veritatem discernendam tenebras offudit.
 Sufficiunt tamen ad fidem hujus antiquitatis faciendam Ægy-
 ptiorum et Chaldæorum ac Phœnicum historiæ, præterea-
 que tot e Græciis historici. Quibus insuper etiam licet ad-
 dere Theophilum, et Theodotum, et Mnaseam, et Aristo-
 phanem, et Hermogenem, et Euhemerum, et Cononem,
 et Zopyrionem, aliosque forte quamplurimos (nec enim
 omnes evolvi libros), qui rerum nostrarum non obiter tan-
 tum meminerunt. Et quanquam eorum, quos nominatim
 citavimus, plerique, quod literas nostras minime attigerint,
 a rerum jam inde ab initio gestarum veritate aberrarunt;
 communi tamen consensu omnes eidem antiquitati suffra-
 gati sunt, quod unum mihi hoc loco propositum fuerat. Ve-
 rum Demetrius Phalereus, et Philo senior, et Eupo-
 lemus, a vero propius absuerunt : quibus etiam, si quid
 peccarunt, veniam hoc nomine dare æquum utique sit,
 quod librorum nostrorum sensum accurate capere et asse-
 qui non potuerint.

24. Unum adhuc mihi caput restat ex iis quæ sub ini-
 tium orationis proposui, ut calumnias et convicia, quibus
 nostrum genus onerant nonnulli, falsa esse ostendam, au-
 ctioresque eorum testes contra semetipsos adducam. Et
 quod quidem multis aliis hoc evenit propter quorundam
 inimicitias, eos intelligere arbitror, qui majori studio in hi-
 storiis versantur. Nam et gentium nonnulli et gloriosissi-
 marum civitatum nobilitatem fœdere, rerumque publicarum
 formas maledictis insectari tentarunt, Theopompus qui-
 dem Atheniensium, Lacedæmoniorum vero Polycrates;
 atque is qui Tripoliticum scripsit (non enim Theopompus
 est, ut quidam arbitrantur), etiam Thebanorum civitatem
 calumniatus est. Multa vero etiam Timæus in historiis de
 prædictis aliisque detraxit. Maximeque hoc faciunt quando
 rem habent cum præclarissimis, quidam propter invidiam
 atque malevolentiam, alii vero nova dicendo memoria se

θῆσθαι νομίζοντες. Παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀνόητοις ταύτης οὐδαμῶς ἀμαρτάνουσι τῆς ἐλπίδος, οἱ δ' ὑγιαίνοντες τῇ κρίσει πολλὴν αὐτῶν μοχθηρίαν καταδικάζουσι.

6 κε'. Τῶν δὲ εἰς ἡμᾶς βλασφημιῶν ἤρξαντο μὲν Αἰγύπτιοι· βουλόμενοι δ' ἐκεῖνοις τινὲς χαρίζεσθαι παρατρέπιν ἐπεεῖρῃσαν τὴν ἀλήθειαν, οὔτε τὴν εἰς Αἴγυπτον ἄφριζιν ὡς ἐγένετο τῶν ἡμετέρων προγόνων δημολογοῦντες οὔτε τὴν ἐξοδὸν ἀλθθεύοντες. Αἰτίας δὲ πολλὰς ἐλαβον
10 τοῦ μισεῖν καὶ φύσιν, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὅτι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδυνάστευσαν ἡμῶν οἱ πρόγονοι, κακεῖθεν ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν οἰκίαν πάλιν ὑδασιμόνησαν, εἴθ' ἢ τῶν ἱερῶν ὑπερπαντιότης πολλὴν αὐτοῖς ἐνεποίησεν ἔχθραν, τοσοῦτον τῆς ἡμετέρας διαφερούσης εὐσεβείας
15 πρὸς τὴν ὑπ' ἐκείνων νομοισμένην ὅσον Θεοῦ φύσις ζῶων ἀλόγων διέστηκεν. Κοινὸν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐστὶ πάτριον τὸ ταῦτα θεοῦ νομίζειν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς τιμαῖς αὐτῶν διαφέρονται, κοῦφοι δὲ καὶ ἀνόητοι παντάπασιν ἄνθρωποι, κακῶς ἐξ ἀρχῆς εἰθισμένοι βο-
20 ξάζειν περὶ θεῶν. Μιμήσασθαι μὲν τὴν σεμνότητά τῆς ἡμετέρας θεολογίας οὐκ ἐχώρησαν, ὁρῶντες δὲ ζηλουμένους ὑπὸ πολλῶν ἐφθόνησαν. Εἰς τοσοῦτον γὰρ ἦλθον ἀνοίας καὶ μικροψυχίας ἐνιοι τῶν παρ' αὐτοῖς ὥστ' οὐδὲ ταῖς ἀρχαῖαις αὐτῶν ἀναγραφαῖς ὤκνησαν
25 τᾶν ἀντία λέγειν, ἀλλὰ καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐναντία γράφοντες, ὑπὸ τυφλότητος τοῦ πάθους ἡγνόησαν.

κς'. Ἐφ' ἐνὸς δὴ πρώτῳ στήσω τὸν λόγον ϙ' καὶ μάρτυρι μικρὸν ἐμπροσθεν τῆς ἀρχαιότητος ἐχρησάμην. Ὁ γὰρ Μανεθὼν οὗτος, ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν
30 ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μεθερμηνεύειν ὑπεσχημένος, προειπὼν τοὺς ἡμετέρους προγόνους πολλὰς μυριάσιν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντας κρατῆσαι τῶν ἐνοικούντων, εἴτ' αὐτὸς δημολοῦν χρόνῳ πάλιν ὕστερον ἐκπεσόντας τὴν νῦν Ἰουδαίαν κατασχεῖν, καὶ κτίσαντες
35 Ἱεροσόλυμα τὸν νῦν κατασκευάσασθαι, μέχρι μὲν τούτων ἠκολούθησε ταῖς ἀναγραφαῖς, ἔπειτα δὲ δοὺς ἐξουσίαν αὐτῷ, διὰ τοῦ φάναι γράψαι τὰ μυθεύμενα καὶ λεγόμενα περὶ τῶν Ἰουδαίων, λόγους ἀπιθάνους παρενέβαλεν, ἀναμιτᾶι βουλόμενος ἡμῖν Αἰγυπτίων πλῆθος
40 λεπρῶν καὶ ἐπὶ ἄλλοις ἀρρωστίαισιν, ὡς φησι, φυγεῖν ἐκ τῆς Αἰγύπτου καταγινωσθέντων. Ἀμένωφιν γὰρ βασιλέα προσθεῖς, ψευδὲς ὄνομα, καὶ διὰ τοῦτο χρόνον αὐτοῦ τῆς βασιλείας ὀρίσαι μὴ τολμήσας, καίτοι γε ἐπὶ τῶν ἄλλων βασιλέων ἀκριβῶς τὰ ἔτη προστιθεῖς, τούτῳ
45 προσάπτει τινὰς μυθολογίας, ἐπιλαθόμενος σχεδὸν ὅτι πεντακοσίους ἔτεσι καὶ ὀκτωκαίδεκα πρότερον ἱστώρηκε γενέσθαι τὴν τῶν ποιμένων ἐξοδὸν εἰς Ἱεροσόλυμα. Τέθμωσις γὰρ ἦν βασιλεὺς ὅτε ἐξῆσαν. Ἀπὸ δὲ τούτων μεταξὺ τῶν βασιλέων κατ' αὐτὸν ἐστὶ τριαχόσια
50 ἐνενήκοντα τρία ἔτη, μέχρι τῶν δύο ἀδελφῶν Σέθου καὶ Ἑρμαίου, ὧν τὸν μὲν Σέθον Αἰγυπτίον, τὸν δὲ Ἑρμαῖον Δαναὸν μετονομασθῆναι φησιν. Ὁ οὖν ἐκβαλὼν ὁ Σέθως ἐδασίλευσεν ἔτη νύ· καὶ μετ' αὐτὸν δὲ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ῥάμψης ἕς'. Τισούτοις οὖν πρότερον ἔτεσιν

dignos fore existimantes. Et apud stultos quidem nequam hac de spe decidunt; sani vero iudicii viri iis hanc malignitatem vitio vertunt.

25. Quæ vero probra et maledicta in nostrates jactata sunt, iis causam et originem Ægyptii præbuerunt; quorum gratiæ nonnulli scriptores inservire cupientes veritatem rerum gestarum pervertere aggressi sunt, nec majorum nostrorum adventum in Ægyptum, ut re vera fuit, ingenuè fatentes, nec inde egressum bona fide commemorantes. Causas autem multas odii atque invidiæ habuerunt, quæ in nostram gentem exstimulati sunt: et ab initio quidem quod nostri olim rerum in patria eorum potiti sunt; deinde quod illinc digressi in propriam patriam, secunda omnia nati sunt: postremo religionum diversitas ingens eis odium in nos accendit, tantum religione nostra ab ea quam ipsi veram pietatem putant differente, quantum divina natura brutis animalibus præstat. Communis namque apud illos ritus est patrius, ejusmodi bruta deos arbitrari; singillatim autem alii alia colunt, homines fatui omnino et insipientes, et ab initio malas de diis opiniones habere consueti. Non ceperunt quidem gravitatem nostræ de Deo doctrinæ, quum autem nostra instituta viderent a multis probata, nobis inviderunt. Nam eo quidem amentitiæ animique pusilli processere quidam apud ipsos, ut non pigeret eos etiam contra antiquas suorum historias aliqua dicere: imo odio et invidia occæcati ignorarunt, quod sibiinet contraria scripserint.

26. Ad unum itaque præcipuum orationem referam, quem paulo ante antiquitatis nostræ testem adhibui. Hic enim Manetho, qui historiam Ægyptiacam e sacris literis interpretari pollicitus est, præfatus nostros progenitores cum multis myriadibus in Ægyptum advenisse, ejusque incolas subjugasse, deinde ipse agnoscens quod tempore postea sequuto illa regione exciderint et Judæam nunc dictam occuparint, atque Hierosolymis ædificatis templum exstruxerint, eousque historias quidem antiquas sequutus est: postea vero sumpta sibi licentia, ut videretur scripsisse relata et dicta de Judæis, incredibilia quædam inseruit, volens permiscere nobis multitudinem Ægyptiorum leprosororum et alios ob morbos, ut dicit, ex Ægypto fugere compulso. Amenophin enim regem, falsum nomen, adjiciens, et idcirco tempus ipsius regni definire non ausus, quamvis ceteris regibus accurate annos apponeret, huic annectit quasdam fabulas, oblitus ferme tradidisse se, quingentis et octodecim annis prius evenisse Pastorum exitum ad Hierosolyma: rex enim, quando illi exierunt, fuit Telhmosis. Et ab hoc tempore regum qui postea fuere, anni sunt trecenti nonaginta tres, usque ad fratres Sethonem et Hermæum; quorum Sethonem quidem Ægyptum, Hermæum vero Danaum denominatum dicit. Quem quum Sethon expulisset, regnavit annis quinquaginta et novem, et post illum filiorum natu major Rampses annis LXVI. Ante

ἀπελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς πατέρας ἡμῶν ὠμολογηκώς,
 εἶτα τὸν Ἀμένωφιν εἰσπονήσας ἐμβόλιμον βασιλέα, φησὶ
 τοῦτον ἐπιθυμῆσαι θεῶν γενέσθαι θεατὴν, ὥσπερ Ὀρος
 εἰς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότων ἀνενεγκεῖν δὲ τὴν
 6 ἐπιθυμίαν ὁμωνύμῳ μὲν αὐτῷ Ἀμένωφει, πατὴρ δὲ
 Παάπιος ὄντι, θείας δὲ δοκοῦντι μετεσχηκέναι φύσεως
 κατὰ τε σοφίαν καὶ πρόγνῳσιν τῶν ἐσομένων. Εἰπεῖν
 οὖν αὐτῷ τοῦτον τὸν ὁμώνυμον δι' ἐκείνου θεοὺς ἰδεῖν,
 εἰ καθαρὰν ἀπὸ τε λεπρῶν καὶ τῶν ἄλλων μιαρῶν ἀν-
 10 θρώπων τὴν χώραν ἄπασαν ποιήσειεν. Ἡσθέντα δὲ
 τὸν βασιλέα πάντας τοὺς τὰ σώματα λελωδημένους ἐκ
 τῆς Αἰγύπτου συναγαγεῖν (γενέσθαι δὲ τοῦ πλήθους
 μυριάδας ὅκτω), καὶ τούτους εἰς τὰς λιθοτομίας τὰς ἐν
 τῷ πρὸς ἀνατολὴν μέρει τοῦ Νεῖλου ἐμβαλεῖν αὐτὸν,
 16 ὅπως ἐργάζοντο καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων οἱ ἐγκεχω-
 ρισμένοι. Εἶναι δὲ τινας ἐν αὐτοῖς καὶ τῶν λογίων ἱερέων
 φησὶ λέπρα συγκεχυμένους. Τὸν δὲ Ἀμένωφιν ἐκεί-
 νον, τὸν σοφὸν καὶ μαντικὸν ἄνδρα, ὑποδείσαι πρὸς αὐ-
 τὸν τε καὶ τὸν βασιλέα γάρον τῶν θεῶν, εἰ βιασθέντες
 20 ὀφθῆσονται· καὶ προσθέμενον εἰπεῖν δι' ἐκείνου συμμάχουσι
 τινες τοῖς μιαρῶσι καὶ τῆς Αἰγύπτου κρατήσουσιν ἐπ' ἑτῇ
 τρισκαίδεκα. Μὴ τοιαῦται μὲν αὐτὸν εἰπεῖν ταῦτα
 τῷ βασιλεῖ, γραφὴν δὲ καταλιπόντα περὶ πάντων ἑαυ-
 τὸν ἀνελεῖν. Ἐν ἀθυμίᾳ δὲ εἶναι τὸν βασιλέα. Κα-
 25 πείτα κατὰ λέξιν οὕτω γέγραφε· « Τῶν δὲ ταῖς λα-
 « τομίαις ὡς χρόνος ἱκανὸς διήλθεν τάλαιπωρόντων,
 « ἀξιώθεις ὁ βασιλεὺς ἵνα πρὸς κατάλυσιν αὐτοῖς καὶ
 « σκέπῃ ἀπομερίσῃ τὴν τότε τῶν ποιμένων ἐρημωθεῖ-
 « σαν πόλιν, Αὐαριν συνεχώρησεν. Ἔστι δ' ἡ πόλις
 30 « κατὰ τὴν θεολογίαν ἀνῶθεν Τυφώνιος. Οἱ δὲ εἰς
 « ταύτην εἰσελθόντες καὶ τὸν τόπον τοῦτον εἰς ἀπόστασιν
 « ἔχοντες ἡγεμόνα αὐτῶν λεγόμενόν τινα τῶν Ἡλιοπο-
 « λιτῶν ἱερέων Ὁσάρσιφον ἐστήσαντο· καὶ τούτῳ πει-
 « θάρχησantes ἐν πᾶσιν ὠρκομότησαν. Ὁ δὲ πρῶτον
 35 « μὲν αὐτοῖς νόμον ἔθετο μήτε προσκυνεῖν θεοὺς μήτε
 « τῶν μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ θεμιστευμένων ἱερῶν ζῶων
 « ἀπέχεσθαι μηδενός, πάντα τε θύειν καὶ ἀναλοῦν, συνά-
 « πτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συνωμοσμένων. Τοιαῦτα
 « δὲ νομοθετήσας καὶ πλείστα ἄλλα, μάλιστα τοῖς
 40 « Αἰγυπτίοις ἐθισμοῖς ἐναντιούμενα, ἐκέλευσε πολυχει-
 « ρῆς τὰ τῆς πόλεως ἐπισκευάζειν τεῖχῃ, καὶ πρὸς πό-
 « λεμον ἐτοιμοὺς γίνεσθαι τὸν πρὸς Ἀμένωφιν τὸν βα-
 « σιλέα. Αὐτὸς δὲ προσλαβόμενος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν
 « ἄλλων ἱερέων καὶ συμμεμισμαμένων ἔπειμψε πρέσβεις
 45 « πρὸς τοὺς ὑπὸ Τεθμύσεως ἀπελαθέντας ποιμένας εἰς
 « πόλιν τὴν καλουμένην Ἱεροσόλυμα. Καὶ τὰ κατ'
 « ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συνατιμασθέντας δηλώσας
 « ἡξίου συνεπιστρατεύειν δημοθυμῶδ' ἐπ' Αἰγύπτου.
 « Ἐπάξεν μὲν οὖν αὐτοὺς ἐπηγγελίᾳ πρῶτον μὲν εἰς
 50 « Αὐαριν τὴν προγονικὴν αὐτῶν πατρίδα, καὶ τὰ ἐπι-
 « τήδεια τοῖς ὄχλοις παρέξειν ἀφθόνως, ὑπερμαχῆσθαι
 « δὲ, ὅτε δέοι, καὶ βαδῶς ὑποχείριον αὐτοῖς τὴν χώραν
 « ποιήσειεν. Οἱ δὲ ὑπερχαρεῖς γενόμενοι πάντες προθύ-
 « μως εἰς εἰκοσι μυριάδας ἀνδρῶν συνεξώρμησαν, καὶ

tot igitur annos patres nostros ex Aegypto egressos confessus,
 dein quum Amenophin regem supposuisset, hunc ait concu-
 pvisse deorum spectatorem esse, sicut et Orum quendam
 priorum regum, et hoc suum desiderium communicasse
 cum filio cujusdam Paapios, cui idem cum eo nomen erat
 Amenophis, quique de divina visus est participare natura
 propter sapientiam praescientiamque futurorum. Itaque
 regi dixisse hunc cognominem, quod posset videre deos,
 si regionem universam de leprosis hominibus et immundis
 purgare vellet. Regem gaudii perfusum omnes corporis
 aliqua injuria affectos ex Aegypto congregasse dicit; et
 multitudinem crevisse ad numerum octo myriadum; eos-
 que ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem misisse,
 ut in opere exercerentur pariter ac alii Aegyptii eo destinati
 Fuisse autem quosdam inter eos etiam eruditorum sacer-
 dotum lepra perfusos ait. Amenophin vero illum sapientem
 divinumque virum subveritum esse, ne in se regemque deo-
 rum iram concitaret, si illis vis adhiberetur; praetereaque di-
 xisse nonnullos auxilio venturos pollutos, et Aegypto domina-
 tuos tredecim annis. Et ipsum quidem ista regi dicere non
 ausum esse, omnia vero scripta reliquisse et semet interemis-
 se. Qua de causa regem anxietate laborasse. Deinde ad verbum
 ita scripsit: « Quum autem illi satis longo tempore in lapi-
 « cidinis graviter laborassent, rex imploratus ut ad requiem
 « et tutamen eorum scerneret civitatem, urbem incolis
 « exhaustam, quae fuerat Pastorum, nomine Auarin, eis
 « concessit. Est autem haec urbs, juxta theologiam anti-
 « quam, Typhonis. Porro illi in eam ingressi, atque hunc
 « locum ad res novas molientes opportunum nacti, ducem
 « sibi quendam Heliopolitanorum pontificum Osarsi-
 « plum constituere, et huic se in omnibus obtemperaturos
 « juraverunt. At ille primam quidem eis legem posuit, ut
 « neque deos adorarent, neque ab animalibus ullis, quae
 « praecipue sacra apud Aegyptios erant, se abstinerent, sed
 « ut omnia mactarent atque consumerent; nullique copula-
 « rentur nisi qui ejusdem conjurationis esset. Quum autem
 « ista sanxisset et alia quamplurima maxime Aegyptiorum
 « moribus adversantia, multarum manuum opera jussit
 « aedificare civitatis muros, et ad bellum sese parare adver-
 « sus Amenophin regem. Ipse vero, assumptis secum
 « etiam aliis sacerdotibus et pollutorum quibusdam, misit
 « legatos ad Pastores, qui a Tethmosi depulsi in urbem
 « Hierosolyma dictam se contulerant. Et declaratis iis quae
 « sibi ceterisque ignominiose habitis acciderant, rogavit ut
 « una expeditionem facerent in Aegyptum. Et quidem pro-
 « misit se primum eos ducturum in Auarin avitam suam
 « patriam, et necessaria se copiose exhibiturum turbae,
 « propugnaturum autem quum opus foret, et facile regionem
 « sub potestatem eorum redacturum. Illi vero supra mo-
 « dum laeti, omnes alacriter usque ad ducenta millia viro-
 « rum pariter sunt egressi et non multo post ad Auarin

« μετ' οὐ πολὺ ἤκον εἰς Αὔαριν. Ἀμένωφις δ', ὁ τῶν
 « Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν ἐκείνουν
 « ἔροdon, οὐ μετρίως συνεχύθη, τῆς παρ' Ἀμενώφους
 « τοῦ Παάπιος μνησθεὶς προδηλώσεως. Καὶ πρότερον
 5 « συναγαγὼν πλῆθος Αἰγυπτίων, καὶ βουλευσάμενος
 « μετὰ τῶν ἐν τούτοις ἡγεμόνων, τὰ τε ἱερὰ ζῶα τὰ πρῶ-
 « τα μάλιστα ἐν τοῖς ἱεροῖς τιμώμενα ὡς γ' ἐαυτὸν
 « μετεπέμψατο, καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἱερεῦσιν παρήγ-
 « γειλεν ὡς ἀσφαλέστατα τῶν θεῶν συγκρύψαι τὰ ζῶα.
 10 « Τὸν δὲ υἱὸν Σέθων τὸν καὶ Ῥαμέσσην ἀπὸ Ῥάμφεως
 « τοῦ πατρὸς ὀνομασμένον, πενταετὴ ὄντα, ἐξέθετο
 « πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον. Αὐτὸς δὲ διαβάς τοῖς ἄλλοις
 « Αἰγυπτίοις, οὓσιν εἰς τριάκοντα μυριάδας ἀνδρῶν
 « μαχημάτων, καὶ τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσασιν οὐ
 15 « συνέβαλεν, ἀλλὰ μέλλειν θεομαχεῖν νομίσας, παλιν-
 « δομήσας ἤκεν εἰς Μέμφιν· ἀναλαβὼν τε τὸν τε
 « Ἄπιν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐκείσε μεταπεμφθέντα ἱερὰ ζῶα,
 « εὐθὺς εἰς Αἰθιοπίαν σὺν ἅπαντι τῷ στόλῳ καὶ πλῆθει
 « τῶν Αἰγυπτίων ἀνῆλθῃ. Χάρτι γὰρ ἦν αὐτῷ ὑπο-
 20 « χερίος ὁ τῶν Αἰθιοπῶν βασιλεὺς· ὅθεν ὑποδεξάμενος
 « καὶ τοὺς ὄχλους πάντας ὑπολαβὼν οἷς ἔσχεν ἡ χώρα
 « τῶν πρὸς ἀνθρωπίνην τροφὴν ἐπιτηδεύων, καὶ πόλεις
 « καὶ κώμας πρὸς τὴν τῶν πετρωμένων τρισκαίδεκα
 « ἑτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐκπτῶσιν αὐτάρκεις, οὐχ
 25 « ἤττον γε καὶ στρατόπεδον Αἰθιοπικὸν πρὸς φυλακὴν
 « ἐπέταξε τοῖς παρ' Ἀμενώφους τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῶν
 « ὁρίων τῆς Αἰγύπτου. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Αἰθιο-
 « πίαν τοιαῦτα. Οἱ δὲ Σολυμίται κατελθόντες σὺν τοῖς
 « μιαιοῖς τῶν Αἰγυπτίων οὕτως ἀνοσίως τοῖς ἀνθρώποις
 30 « προσηγέχθησαν, ὥστε τὴν τὴν προειρημένων κράτη-
 « σιν χειρίστην φαίνεσθαι τοῖς τότε τὰ τούτων ἀσεβή-
 « ματα θεωμένοις. Καὶ γὰρ οὐ μόνον πόλεις καὶ κώμας
 « ἐνέπρησαν, οὐδὲ ἱεροσουλόντες οὐδὲ λυμαινόμενοι
 « ζῶα θεῶν ἠρκοῦντο, ἀλλὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀπτανίοις
 35 « τῶν σεβαστευομένων ἱερῶν ζῶων χροῖμενοι διετέλουν,
 « καὶ θύτας καὶ σφαγεῖς τούτων ἱερεῖς καὶ προρῆτας
 « ἠνάγκαζον γίνεσθαι, καὶ γυμνοῦς ἐξέβαλον. Λέγεται
 « δ' ὅτι τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους αὐτοῖς καταβα-
 « λόμενος ἱερεὺς, τὸ γένος Ἡλιοπολίτης, ὄνομα Ὁσάρ-
 40 « σιφ, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἡλιοπόλει θεοῦ Ὁσίρειως, ὡς
 « μετέθετο εἰς τοῦτο τὸ γένος, μετετέθη τοῦνομα καὶ
 « προσηγορεύθη Μωϋσῆς. »
 κζ'. Ἀ μὲν οὖν Αἰγύπτιοι φέρουσι περὶ τῶν Ἰου-
 45 « δαίων, ταῦτ' ἐστὶ καὶ ἕτερα πλείονα, ἀ παρήμι συντο-
 « τομίαις ἔνεκα. Λέγει δὲ ὁ Μανεθὼν πάλιν ὅτι μετὰ
 « ταῦτα ἐπῆλθεν ὁ Ἀμένωφις ἀπὸ Αἰθιοπίας μετὰ μεγά-
 « λης δυνάμεως, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥάμφης καὶ αὐτὸς
 « ἔχων δύναμιν καὶ συμβαλόντες οἱ δύο τοῖς ποιμέσι καὶ
 « τοῖς μιαιοῖς, ἐνίκησαν αὐτοὺς, καὶ πολλοὺς ἀποκτεί-
 50 « ναντες ἐδίωξαν αὐτοὺς ἄχρι τῶν ὁρίων τῆς Συρίας.
 « Ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα Μανεθὼν συνέγραψεν· ὅτι
 « δὲ ληρεῖ καὶ ψευδέτα περιφανῶς ἐπιδείξω, προδιαστεί-
 « λάμενος ἐκείνῳ τῶν ὑστερον πρὸς αὐτὸν λεχθησομένων
 « ἔνεκα. Δέδωκε γὰρ οὗτος ἡμῖν καὶ ὠμολόγηκεν ἐξ ἀρ-

« veniebant. Amenophis autem Ægyptiorum rex, quum
 « primum illorum invasionem audivit, non mediocriter
 « animum despondere cepit, quum ei in mentem venirent
 « quæ prædixerat Amenophis Paapios filius. Et primum
 « quidem congregata plebe Ægyptiaca, initoque consilio
 « cum principibus eorum, et animalia sacra, maxime illa
 « quæ præcipue in templis colebantur, ad se accessivit; et
 « sacerdotibus sigillatim præcepit ut simulacra deorum
 « quam securissime occultarent. Filium vero Sethonem,
 « qui etiam Ramesses a Rampse patris nomine vocabatur,
 « quum quinque esset annorum, transportandum curavit ad
 « amicum. Ipse autem transgressus cum ceteris Ægyptiis, ad
 « trecenta millia virorum pugnacissimorum, hostibus ei
 « obviam factis prælio non congressus est: sed fore ratus
 « ut contra deos pugnaret, retrorsum reversus Memphin
 « petebat: assumptoque Api et reliquis animalibus sacris,
 « quæ ad se accersiverat, mox in Æthiopiam cum universis
 « navibus et Ægyptiorum multitudine se transtulit. Benefi-
 « ciis enim ipsi obstrictus erat Æthiopum rex: unde quum
 « eum suscepisset, populumque universum omnibus istius
 « regionis ad hominum victum necessariis excepiisset, et
 « urbes et vicos, qui ad fatale illud tredecim annorum exsi-
 « lium sufficerent, tribui jussit, ut et exercitum Æthiopi-
 « cum, qui in custodiam Amenopheos suorumque excubias
 « ageret ad fines Ægypti. Et in Æthiopia quidem hæc gesta
 « sunt. Solymitæ vero, ubi descenderant, cum pollutis
 « Ægyptiorum adeo male homines tractarunt, ut eorum
 « victoria pessima illis videretur, qui tunc eorum impietates
 « inspiciebant. Etenim non solum urbes et vicos incende-
 « runt, neque sacrilegia committere, aut deorum simula-
 « cra vastare satis habebant; sed iisdem etiam continuo
 « utebantur ad assandas carnes animalium sacrorum quæ
 « cultu divino afficiebantur, hisque mactandis jugulandisque
 « sacerdotes et vates adhiberi coegerunt, nudosque ejece-
 « runt. Dicitur autem quod reipublicæ conditor erat le-
 « gumque lator, sacerdos, genere Heliopolitanus, nomine
 « Osarsiph, ex Osiride deo, quem colit urbs Heliopolis,
 « denominatus, quum ad hoc genus transisset, nomen mu-
 « tavit, et vocatus erat Moyses. »

27. Et quæ quidem Ægyptii de Judæis ferunt, ejusmodi
 sunt cum aliis multis, quæ brevitas ergo prætereo. Rur-
 sus autem dicit Manetho, quod postea Amenophis ex Æthio-
 pia regressus est cum magna militum manu, et filius ejus
 Rampses itidem cum exercitu; quodque hi duo congressi
 cum Pastoribus atque pollutis eos superarint, et multis
 cæsis persequuti sint eos usque ad Syriæ fines. Hæc qui-
 dem et ejusmodi alia scripsit Manetho. Illum autem
 nugari et manifeste mentiri ostendam, facta prius distin-
 ctione illorum gratia quæ mox contra illum proferam. Is
 quippe concessit nobis atque agnovit, istos origine nequa-

χῆς τε μὴ εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους, ἀλλ' αὐτοὺς ἐξωθεν ἐπελθόντας κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ πάλιν ἐξ αὐτῆς ἀπελθεῖν· ὅτι δ' οὐκ ἀνεμίχθησαν ἡμῖν ὕστερον τῶν Αἰγυπτίων οἱ τὰ σώματα λελωθημένοι, καὶ ὅτι ἐκ τούτων οὐκ ἦν Μωϋσῆς ὁ τὸν λαὸν ἀγαγών, ἀλλὰ πολλαῖς ἐγεγόνει γενεαῖς πρότερον, ταῦτα πειράσσομαι διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ἐλέγχειν.

κη'. Πρώτην δὴ τὴν αἰτίαν τοῦ πλάσματος ὑποτίθεται καταγέλαστον. « Ὁ βασιλεὺς γάρ, φησὶν, Ἀμεν-
10 νωφίς ἐπεθύμησε τοὺς θεοὺς ἰδεῖν. » Ποίους; εἰ μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς νενομοθετημένους, τὸν βοῦν καὶ τράγον καὶ κροκοδείλους καὶ κυνοκεφάλους ἑώρα· τοὺς οὐρανίους δὲ πῶς ἠδύνατο; Καὶ διὰ τί ταύτην ἔσχε τὴν ἐπιθυμίαν; ὅτι νῆ Δία καὶ πρότερος αὐτοῦ βασιλεὺς
15 ἄλλος ἐοράκει. Παρ' ἐκείνου τοίνυν ἐπέπυστο ποταποῖ τινές εἰσι καὶ τίνα τρόπον αὐτοὺς εἶδεν· ὥστε καινῆς αὐτῷ τέχνης οὐκ ἔδει. Ἀλλὰ σοφὸς ἦν ὁ μάντις, δι' οὗ τοῦτο κατορθώσεν ὁ βασιλεὺς ὑπελάμβανε. Καὶ πῶς οὐ προέγνω τὸ ἀδύνατον αὐτοῦ τῆς ἐπιθυμίας; οὐ
20 γὰρ ἀπέβη. Τίνα δὲ καὶ λόγον εἶχε διὰ τοὺς ἡκρωτηριασμένους ἢ λεπρῶντας ἀφανεῖς εἶναι τοὺς θεοὺς; ὀργίζονται γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασιν, οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐλαττώμασι τῶν σωμάτων. Ὅκτω δὲ μυριάδας τῶν λεπρῶν καὶ κακῶς διακειμένων πῶς οἶόντε μᾶλλον
25 ἡμέρα συλλεγῆναι; πῶς δὲ παρήκουσε τοῦ μάντεως ὁ βασιλεὺς; ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκέλευσε ἐξορίσαι τῆς Αἰγύπτου τοὺς λελωθημένους, ὁ δ' αὐτοὺς εἰς τὰς λιθοτομίας ἐνέβαλεν, ὥστε τῶν ἐργαζομένων δεόμενος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθῆραι τὴν χώραν προαιρούμενος. Φησὶ δὲ
30 τὸν μὲν μάντιν αὐτὸν ἀνελεῖν, τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν προορώμενον καὶ τὰ συμβεβηκότα περὶ τῶν Αἰγυπτίων, τῷ δὲ βασιλεῖ γεγραμμένην τὴν πρόρρησιν καταλιπεῖν. Εἴτα πῶς οὐκ ἐξ ἀρχῆς ὁ μάντις τὸν αὐτοῦ θάνατον προηπίστατο; πῶς δὲ οὐκ εὐθὺς ἀντίπε τῷ βασιλεῖ βου-
35 λομένῳ τοὺς θεοὺς ἰδεῖν; πῶς δ' εὐλογος ὁ φόβος τῶν μὴ παρ' αὐτὸν συμβεβηκότων κακῶν; ἢ τί χειρόν ἔδει παθεῖν, διὸ ἀνελεῖν ἑαυτὸν ἐσπευδεν; Τὸ δὲ δὴ πάντων εὐθεστάτον ἴδωμεν. Πυθόμενος γὰρ ταῦτα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων φοβηθεὶς, τοὺς λελωθημένους ἐκείνους,
40 ὧν αὐτῷ καθαρῆσαι προεῖρητο τὴν Αἰγύπτου, οὐδὲ τότε τῆς χώρας ἐξήλασεν, ἀλλὰ « δεηθεῖσιν αὐτοῖς ἔδωκε πόλιν, ὡς φησι, τὴν πάλαι μὲν οἰκηθεῖσαν ὑπὸ τῶν ποιμένων, Αὔαριν δὲ καλουμένην. Εἰς ἣν ἀθροισθέντας αὐτοὺς ἡγεμόνα φησὶν ἐξελέσθαι τῶν ἐξ Ἡλιουπόλεως πάλαι
45 γεγονότων ἱερέων, καὶ τοῦτον αὐτοῖς εἰσηγήσασθαι μήτε θεοὺς προσκυνεῖν μήτε τῶν ἐπ' Αἰγύπτῳ θρησκευομένων ζώων ἀπέχεσθαι, πάντα δὲ θύειν καὶ κατεσθίειν, συνάπτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συνωμοσμένων· ὅρκοις τε τὸ πλῆθος ἐνδυσάμενον, ἢ μὴν τούτοις ἐμμένειν τοῖς νόμοις, καὶ τειχίσαντα τὴν Αὔαριν πρὸς τὸν βασιλέα πόλεμον ἐξενεγκεῖν. » Καὶ προστίθησιν ὅτι « ἐπεμψεν
50 εἰς Ἱεροσόλυμα, παρακαλῶν ἐκείνους αὐτοῖς συμμαχεῖν, καὶ δώσειν αὐτοῖς τὴν Αὔαριν ὑπισχνούμενος· εἶναι γὰρ αὐτὴν τοῖς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἀφικτούμενοις προγονικήν·

quam Ægyptios esse, sed ipsos aliunde advenisse et Ægyptum occupasse, et inde rursus egressos esse. Quod vero nobis postea non permixti fuerint Ægyptii morbidī, quodque ex illis non fuerit Moyses populi ductor, sed multis eos ætatibus præcesserit, hæc ex illius ipsius dictis probare conabor.

28. Primam itaque figmenti causam posuit ridiculam. « Rex enim, inquit, Amenophis videre deos desideravit. » Quos putas? siquidem legibus apud eos receptos, Bovem, et Hircum, et Crocodilos, Et Cynocephalos videbat: cælestes autem quomodo poterat? Et cur hoc habuit desiderium? quia utique et prior rex alius hos viderat. Ab illo ergo audierat, quales essent, et quemadmodum eos vidisset: adeo ut nova nequaquam egeret arte. Sed forsitan dicatur sapientem exstitisse valem illum, per quem hæc rex posse agere confidebat. Quod si ita fuisset, quomodo non præscivit, fieri id non posse cuius desiderio tenebatur? non enim evenit. Proinde quid causæ fuit quod propter multos aut leprosos oculorum ejus obtutum effluerent dii? irascuntur enim propter flagitia, non propter corpora mutilata et debilitata. Deinde qui fieri potuit ut octo myriadas leprosorū et male se habentium uno propemodum die congregaret? aut quomodo rex vati dicto audiens non erat? nam ille quidem præcepit corpore debilitatos Ægypti finibus pelli: illic vero eos in latumias conjiciendos curavit, tanquam operariis egeret, non autem regionem purgare vellet. Dicit etiam quod vates sibi met mortem consciverit, ut qui deorum iram prævideret et ea quæ Ægypto evenitura essent mala; quodque prædictionem regi in scriptis reliquerit. Proinde quomodo non ab initio vates suum interitum præscivit? quomodo non e vestigio regi contradixit volenti videre deos? quomodo autem justus ille metus calamitatum non sui temporis? aut quid gravius patiendum ipsi instabat, ut se ipse interimere festinaret? Quod vero omnium stultissimum jam videamus. Quum enim ista audivisset et de futuris jam metuisset, debiles illos, quibus Ægyptum ex prædictione purgare debuerat, neque tunc de regione pepulit; sed « rogantibus eis, sicut ait, civitatem dedit dudum a Pastoribus habitatam, quæ vocabatur Auaris. Ad quam congregati principem, inquit, delegere ex sacerdotibus olim Heliopolitanis: atque hunc apud illos introduxisse, ut neque deos adorarent, neque ab animalibus abstinere quæ in Ægypto cultu divino afficiebantur, sed omnia mactarent atque consumerent, et nemini nisi ejusdem conjugationis societate jungerentur; fideque jurejurando data eos devinxisse ad perseverandum in istis legibus; quumque Auarin munivisset, regi bellum intulisse. » Deinde adjicit quod « Hierosolyma misit, incolas obsecrans ut sese ipsis adjungerent, promittensque se iis daturum esse Auarin, avitam scilicet adventuris ex Hierosolymis pa-

ἀφ' ἧς δρυμμένους αὐτοὺς πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καθέ-
 ξειν. » Εἶτα « τοὺς μὲν ἐπέλθειν εἰκοσι στρατοῦ μυριάσι
 λέγει, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ἀμένωφιν, οὐκ
 οἰόμενον δεῖν θεομαχεῖν, εἰς τὴν Αἰθιοπίαν εὐθὺς ἀπο-
 5 δρᾶναι, τὸν δὲ Ἄπιν καὶ τινὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν ζῶον
 παραθεῖναι τοῖς ἱερεῦσι, διαφυλάττεσθαι κελεύ-
 σαντα. » Εἶτα « τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἐπελθόντας τὰς τε
 πόλεις ἀνιστάναι καὶ τὰ ἱερὰ κατακαίειν καὶ τοὺς ἱε-
 10 ρεῖας μὴδὲ ὀμότητος. Ὁ δὲ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς
 νόμους αὐτοῖς καταβαλλόμενος ἱεροὺς, φησὶν, ἦν τὸ γένος
 Ἡλιοπολίτης, ὄνομα δ' Ὁσαρσίφ, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἡλιου-
 πόλει θεοῦ Ὁσίρεως μεταθέμενος δὲ Μωϋσῆν αὐτὸν
 15 προσηγόρευσεν. Τρισκαίδεκάτῳ δὲ, φησὶν, ἔτει τὸν
 Ἀμένωφιν (τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ χρόνον εἶναι τῆς ἐκπτώ-
 σως πεπρωμένον) ἐξ Αἰθιοπίας ἐπελθόντα μετὰ πολλῆς
 στρατιᾶς, καὶ συμβαλόντα τοῖς ποιμέσι καὶ τοῖς μισαροῖς,
 νικῆσαι τε τῇ μάχῃ, καὶ κτείνει πολλοὺς ἐπιδιώξαντα
 μέχρι τῶν τῆς Συρίας ὄρων. »
 20 κθ'. Ἐν τούτοις πάλιν οὐ συνήσιν ἀπιθάνως ψευ-
 δόμενος. Οἱ γὰρ λεπροὶ καὶ τὸ μετ' αὐτῶν πλῆθος, εἰ
 καὶ πρότερον ὠργίζοντο τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς τὰ περὶ
 αὐτοὺς πεποιηκόσι κατὰ τε τὴν τοῦ μάντεως προαγο-
 25 ρευσιν, ἀλλ' ὅτε τῶν λιθοτομιῶν ἐξῆλθον, καὶ πόλιν παρ'
 αὐτοῦ καὶ χώραν ἔλαβον, πάντως ἂν ἐγεγονέισαν πρῶ-
 τεροι πρὸς αὐτόν. Εἰ δὲ δὴ κακείνον ἐμίσηον, ἰδίᾳ μὲν
 ἂν αὐτῷ ἐπεβούλευον, οὐκ ἂν δὲ πρὸς ἅπαντας ἤσαντο
 πόλεμον, δηλονότι πλείους ἔχοντες συγγενείας, το-
 30 σοῦτοί γε τὸ πλῆθος ὄντες. Ὅμως δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις πολεμεῖν διεγνωκότες οὐκ ἂν εἰς τοὺς αὐτῶν θεοὺς
 πολεμεῖν ἐτόλμησαν, οὐδ' ὑπεναντιωτάτους ἔθεντο νό-
 μους τοῖς πατρίοις αὐτῶν καὶ οἷς ἐνετράφησαν. Δεῖ δ'
 ἡμᾶς τῷ Μανεθῶνι χάριν εἶχειν, ὅτι ταύτης τῆς παρα-
 νομίας οὐκ εἰς τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντας ἀρχηγούς
 36 γενέσθαι φησὶν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ὄντας Αἰγυπτίους,
 καὶ τούτων μάλιστα τοὺς ἱερεῖς ἐπινοῆσαι τε ταῦτα
 καὶ δρυμνοτῆσαι τὸ πλῆθος. Ἐκεῖνο μέντοι πῶς οὐκ
 ἄλογον; τῶν μὲν οἰκείων αὐτοῖς καὶ τῶν φίλων συνα-
 ποστῆσαι οὐδένα, μὴδὲ τοῦ πολέμου τὸν κίνδυνον συν-
 40 ἀρασθαι, πέμψαι δὲ τοὺς μισαροὺς εἰς Ἱεροσόλυμα,
 καὶ τὴν παρ' ἐκείνων ἐπάγεσθαι συμμαχίαν. Ποῖας
 αὐτοῖς φίλας, ἢ τίνος αὐτοῖς οἰκειότητος προὑπηργμέ-
 νης; τούναντίον γὰρ ἦσαν πολέμιοι καὶ τοῖς ἔθεσι πλεί-
 στον διέφερον. Ὁ δὲ φησὶν εὐθὺς ὑπακούσαι τοῖς
 45 ὑπισχνουμένοις, ὅτι τὴν Αἴγυπτον καθέξουσιν, ὥσπερ
 αὐτῶν οὐ σφόδρα τῆς χώρας ἐμπειροὺς ἐχόντων, ἧς βια-
 σθέντες ἐκπεπνωκασιν. Εἰ μὲν οὖν ἀπόρως ἢ κακῶς
 ἔπραττον, ἴσους ἂν καὶ παρεβάλλοντο· πόλιν δὲ κατοι-
 κούντες εὐδαίμονα καὶ χώραν πολλὴν κρείττω τῆς Αἰ-
 50 γύπτου καρποῦμενοι, διὰ τί ποτ' ἂν ἐνθροῖς μὲν πάλαι,
 τὰ δὲ σώματα λελωθῆμένοις, οὐς μὴδὲ τῶν οἰκείων οὐ-
 δὲς ὑπομένει, τούτοις ἐμελλον παρακινδυνεύειν βοη-
 θούντες; οὐ γὰρ δὴ γε τὸν γενησόμενον προήδεσαν δρα-
 σμὸν τοῦ βασιλέως. Τούναντίον γὰρ αὐτοὶ εἶρηκεν

triam : unde facto impetu posse illos Ægyptum omnem
 in suam potestatem redigere. » Mox subjungit, « illos
 quidem eo venisse cum ducentis armatorum millibus,
 regem vero Ægyptiorum Amenophin, ut qui putaret cum
 diis non esse pugnandum, statim in Æthiopiam se fuga
 recepisce, et Apin cum ceteris sacris animalibus apud sa-
 cerdotes deposuisse, ea servare jussos. » Dein, « Hiero-
 solymitas, postquam venissent, urbes evertisse et tem-
 pla concremasse et equites peremisse, refert, et omnino
 nulla iniquitate aut crudelitate abstinuisse. Qui vero
 reipublicæ formam et leges eis posuit, erat, inquit, genere
 Heliopolites, nomine Osarsiph, ab Osiri Heliopolitano
 deo denominatus; qui quum nomen sibi mutasset, Moysen
 se appellavit. Amenophin vero dicit anno tertio decimo
 (tantum enim temporis quo regno pelleretur ei fatis decre-
 tum fuisse) ex Æthiopia profectum cum magnis copiis, con-
 gressumque cum Pastoribus et pollutis, et prælio eos supe-
 rasse et multos interfecisse, ad fines usque Syriæ perse-
 quutum. »

29. In his iterum non intellexit sine verisimilitudine se
 mentiri. Leprosi namque et multitudo quæ cum illis erat,
 licet prius irascerentur regi et iis qui eos male adeo tra-
 ctarunt, etiam juxta prædictionem vatis : tamen quum lato-
 niis exiissent, et urbem ab ipso et provinciam accepissent,
 omnes in eum procul dubio mitiores evasissent. Quodsi
 etiam ipsum odio habuissent, seorsum ei insidiati essent,
 neque omnibus intulissent bellum, quum scilicet totidem
 numero plurimas illic cognationes habere deberent. Verum
 etiam si contra homines pugnare decreverint; non erat ut
 auderent contra deos ipsorum pugnare, et leges patriæ eo-
 rum et quibus educti erant contrarias ferre. Oportet
 vero nos Manethoni gratias agere, quod hujus iniquitatis
 principes exstitisse dicat, non eos qui Hierosolymis egressi
 sunt, sed illos ipsos utpote Ægyptios, et ex illis maxime
 sacerdotes ista excogitasse et multitudinem ad jurandum
 adgesse. Illud autem quomodo rationi non absonum?
 familiarium quidem et amicorum nemo a republica defecit,
 neque periculorum belli particeps factus est; sed misere
 pollutos Hierosolyma, ut inde auxilia adducerent. Quanam
 amicitia aut familiaritate ipsis intercedente? nam econtra
 hostes erant et moribus plurimum differebant. Illi vero,
 ut dicit, sine mora eis obsequuti sunt, pollicitationibus in-
 ducti, quod Ægyptum occupaturi essent : quasi ipsi non
 admodum fuissent ejus regionis gnari, ex qua per vim pulsi
 fuerant. Qui si tum miseram aut egenam vitam egissent,
 forsitan periculum adiissent. Atqui quum urbem habitarent
 beatam, et regione satis ampla Ægypto meliori fruerentur,
 quid tandem erat cur ob veteres hostes, eosque corporibus
 morbidos, quos nemo vel e suis libenter sustinet, illis ut
 opem ferant discrimen adituri essent? neque enim certe
 futuram regis fugam præsciebant. Imo contra ipse dixit,

ὅς « δ παῖς τοῦ Ἀμενώριος τριάκοντα μυριάδας ἔχων, εἰς Πηλούσιον ὑπηγνίαζεν » καὶ τοῦτο μὲν ᾔδεισαν πάντως οἱ παραγινόμενοι· τὴν δὲ μετάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν φυγὴν πόθεν εἰκάζειν ἔμελλον; Τὰ αἰτία κρατήσαντάς φησι
 5 τῆς Αἰγύπτου πολλὰ καὶ δεινὰ ὄρῃν τοὺς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπιστρατεύσαντας. Καὶ περὶ τούτων ὀνειδίζει, καθάπερ οὐ πολεμίους αὐτοῖς ἐπαγαγὼν, ἢ δέον τοῖς ἔσωθεν ἐπικληθεῖσιν ἔγκλειν, ὅποτε ταῦτα πρὸ τῆς ἐκείνων ἀφίξεως ἐπραττον, καὶ πράξειν ὠμωμόκεσαν, οἱ
 10 τὸ γένος Αἰγύπτιοι. « Ἀλλὰ καὶ χρόνοις ὕστερον Ἀ-
 « μένωρις ἐπελθὼν ἐνίκησε μάχῃ, καὶ κτείνων τοὺς
 « πολεμίους μέχρι τῆς Συρίας ἤλασεν. » Οὕτω γὰρ παντάπασι ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος τοῖς ὀποθενόητοισιν ἐπιούσιν εὐάλωτος καὶ οἱ τότε πολέμῳ κρατοῦντες αὐ-
 15 τήν, ᾗ πυνθανόμενοι τὸν Ἀμένωριν, οὔτε τὰς ἐκ τῆς Αἰθιοπίας ἐμβολὰς ὠγύρωσαν, πολλὰν εἰς τοῦτο παρασκευὴν ἔχοντες, οὔτε τὴν ἄλλην ἡτοίμασαν δύναμιν.
 « Ὁ δὲ καὶ μέχρι τῆς Συρίας ἀναιρῶν, φησιν, αὐτοὺς,
 « ἡκολούθησε διὰ τῆς ψάμμου τῆς ἀνύδρου. » Δηλονότι
 20 οὐ βράδιον ὃν ἀμαχεῖ στρατοπέδῳ διελθεῖν.

λ'. Κατὰ μὲν οὖν τὸν Μανεθῶνα οὔτε ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸ γένος ἡμῶν ἐστὶν οὔτε τῶν ἐκείθεν τινες ἀνελίχθησαν. Τῶν γὰρ λεπτῶν καὶ νοσούντων πολλοὺς μὲν
 εἰκὸς ἐν ταῖς λιθοτομίαις ἀποθανεῖν, πολὺν χρόνον ἐκεῖ
 25 γενομένους καὶ κακοπαθοῦντας, πολλοὺς δ' ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα μάχαις, πλείστους δ' ἐν τῇ τελευταίᾳ καὶ τῇ φυγῇ.

λα'. Λοιπὸν μοι πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν περὶ Μωϋσεως. Τοῦτον δὲ τὸν ἄνδρα θαυμαστὸν μὲν Αἰγύπτιοι καὶ θεῖον
 30 νομίζουσι, βούλονται δὲ προσποιεῖν αὐτοῖς μετὰ βλασφημίας ἀπιθάνου, λέγοντες Ἡλιοπολίτην εἶναι τῶν ἐκείθεν ἱερέων ἓνα, διὰ τὴν λέπραν συνεξελθλαμένον. Δείκνυται δ' ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς ὀκτωκαίδεκα σὺν τοῖς πεντακοσίοις πρότερον ἔτεσι γεγονόσι καὶ τοὺς ἡμετέρους
 35 ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς Αἰγύπτου πατέρας εἰς τὴν χώραν τὴν νῦν οἰκουμένην ὑπ' ἡμῶν. « Ὅτι δὲ οὐδὲ συμφορᾷ τινι τοιαύτῃ περὶ τὸ σῶμα κεχρημένος ἦν, ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ ὁ λόγος ἐστί. Τοῖς γὰρ λεπτῶσιν ἀπείρηκε μήτε μένειν ἐν πόλει μήτε ἐν κώμῃ κατοικεῖν,
 40 ἀλλὰ μόνους περιπατεῖν κατεσχισμένους τὰ ἱμάτια· καὶ τὸν ἀψάμενον αὐτῶν ἢ δμῶρον γενόμενον οὐ καθαρὸν ἡγεῖται. Καὶ μὴν κἀν θεραπευθῇ τὸ νόσθημα καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀπολάβῃ, προεῖρηκέ τις ἀγνείας, καθαρμὸς πηγαίων ὑδάτων λουτροῖς, καὶ ξυρῆσεις πάσης
 45 τριχὸς, πολλὰς τε κελεύει καὶ παντοίας ἐπιτελέσαντα θυσίας, τότε παρελθεῖν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν. Καίτοι τοῦναντίον εἰκὸς ἦν προνοίᾳ τινὶ καὶ φιλανθρωπίᾳ χρήσασθαι τὸν ἐν τῇ συμφορᾷ ταύτῃ γεγονότα πρὸς τοὺς ὁμοίως αὐτῷ δυστυχίσαντας. Οὐ μόνον δὲ περὶ τῶν
 50 λεπτῶν οὕτως ἐνομοθέτησεν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς καὶ τὸ βραχύτατον τι τοῦ σώματος ἡκρωτηριασμένοις ἱερᾶσθαι συγκεχώρηκεν· ἀλλ', εἰ καὶ μετὰ τὴν τὴν ἱερωμένον τοιαύτῃ χρῆσαιτο συμφορᾷ, τὴν τιμὴν αὐτὸν ἀφείλετο. Πῶς οὖν εἰκὸς ἐκείνων ταῦτα νομοθετεῖν καθ' ἑαυτοῦ,

« filium Amenophios cum trecentis millibus ad Pelusium occurrisse : » id quod omnino cognitum erat universis qui advenerant : mutationem vero propositi et fugam ejus unde conjectare poterant ? Deinde, occupatis horreis Ægypti, multa mala fecisse ait exercitum Hierosolymitanum. Atque hæc eis exprobrat, quasi non hostes eis induxisset, aut quasi hæc sint aliunde accito militi objicienda, quum eadem ante adventum eorum fecissent, facturosque se jurassent qui genere erant Ægyptii. « Verum aliquanto post Amenophis, ait, hostes aggressus prælio superavit, fusosque « ac fugatos Syriam usque persequutus est. » Adeo scilicet Ægyptus est omnibus undecunque eam invenientibus captu facilis; et qui tunc ea jure belli potiebantur, quum scirent Amenophin vivere, neque aditus ex Æthiopia communiverant, quum ad hoc bene parati instructique essent; neque de aliis copiis comparandis cogitaverant. « Ille vero « etiam Syriam usque trucidans eos, ut ait, persequutus est per arenosa et inaquosa loca. » Scilicet quum haud facile esset exercitui etiam absque pugna ea pertransire.

30. Jam quidem juxta Manethonem neque ex Ægypto genus nostrum oriundum, neque inde aliqui admixti sunt. Leprosorum enim et morbidorum multos quidem in lapicidinibus periisse verisimile est, qui longo tempore illic fuerint et duriter tractati; multos vero in pugnis quas postea ini-
 35 verunt, plurimos denique in postrema et in fuga.

31. Reliquum mihi ut de Moyse illi contradicam. Hunc virum mirandum quidem Ægyptii et divinum existimant; volunt autem eum sibi vindicare cum obtreactione incredibili, dicentes Heliopoliten esse, unum e sacerdotibus istius loci, ob lepram cum aliis pulsum. Ostenditur autem ex historiis cum XVIII annis priore exstittisse, et patres nostros ex Ægypto in regionem quam nunc tenemus eduxisse. Quod vero nulla ejusmodi calamitas in corpus ejus inciderit, manifestum est ex iis quæ ab ipso dicuntur. Lepra affectos vetuit aut in urbe aut in vico habitare, sed solos ambulare voluit, et quidem conscissis vestibus; et qui eos tetigerit, aut eodem usus fuerit tecto, eum cense-
 40 set impurum. Præterea si sanetur morbus, et corpus ad suam naturam redeat, imperat purificationes quasdam per ablutiones in fontanis aquis et per abrasiones omnium pilorum; multisque et multiplicibus sacris peractis, tum demum eis permittit redire ad sacram urbem. Quanquam econtra par erat ut qui talem calamitatem expertus esset, provida quadam cura et humanitate uteretur erga eos quibus accideret malo ejusmodi conflictari. Non solum autem de leprosis ad hunc modum leges tulit, sed ne minima quidem corporis parte mutilatos ad sacrorum curam admisit: ve-
 45 rum etiam si quis sacris admotus in talem calamitatem incideret, honore eum privari jussit. Quomodo igitur verisimile est illum has adversus semetipsum cum opprobrio

εἰς δνειδός τε καὶ βλάβην νόμους συντιθεμένους; Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸννομα λίαν ἀπιθάνως μετατέθεικεν. « Ὁσαρσίφ γάρ, φησὶν, ἐκαλεῖτο ». Τοῦτο μὲν οὖν εἰς τὴν μετάθεσιν οὐκ ἐναρμόζει. Τὸ δ' ἀληθές ὄνομα δηλοῖ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα Μωϋσῆν· τὸ γὰρ ὕδωρ οἱ Αἰγύπτιοι μωϋ καλοῦσιν. Ἰκανῶς οὖν γεγονέναι νομίζω καὶ δῆλον εἶναι Μανευῶς, ὥς μὲν ἠκολούθει ταῖς ἀρχαίαις ἀναγραφαῖς, οὐ πολλὴ τῆς ἀληθείας διημάρτανεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀδεσπότους μύθους τραπομένους 10 ἢ συνέθηκεν αὐτοὺς ἀπιθάνως, ἢ τισὶ τῶν πρὸς ἀπέχθειαν εἰρηκότων ἐπίστευσεν.

λβ'. Μετὰ τοῦτον ἐξετάσαι βούλομαι Χαϊρήμων. Καὶ γὰρ οὗτος Αἰγυπτιακὴν φάσκων ἱστορίαν συγγράφειν, καὶ προσθεὶς ταῦτ' ὄνομα τοῦ βασιλέως, ὅπερ δ 15 Μανευῶς, Ἀμένωφιν, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ῥαμέσσην, φησὶν εἶναι « κατὰ τοὺς ὕπνους ἢ Ἰσὶς ἐφάνη τῷ Ἀμενῶφει, μεμορφμένη αὐτὸν εἶναι τὸν ἐρὸν αὐτῆς ἐν τῷ πολέμῳ κατέσκαπται. Φριτιφάντην δὲ ἱερογραμματέα φάναι, ἐὰν τῶν τοὺς μολυσμοὺς ἐχόντων ἀνδρῶν 20 καθάρῃ τὴν Αἴγυπτον, παύσασθαι τῆς πτοίας αὐτόν. Ἐπιέξαντα δὲ τῶν ἐπισυνῶν μυριάδας εἴκοσι πέντε ἐκβαλεῖν. Ἡγεῖσθαι δ' αὐτῶν γραμματέας Μωϋσῆν τε καὶ Ἰώσηπον, καὶ τοῦτον ἱερογραμματέα· Αἰγύπτια δ' αὐτοῖς ὀνόματα εἶναι, τῶν μὲν Μωϋσεὶ Τισιθέν, 25 τῷ δὲ Ἰωσήφῳ Πετσεσῆρ. Τούτους δ' εἰς Πηλούσιον ἐλθεῖν καὶ ἐπιτυχεῖν μυριάσι τριάκοντα ὀκτὼ καταλελειμμέναις ὑπὸ τοῦ Ἀμενῶφιος, ἃς οὐ θέλειν εἰς τὴν Αἴγυπτον διακομίζειν. Οἷς φίλιαν συνθεμένους ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον στρατεῦσαι. Τὸν δὲ Ἀμένωφιν οὐχ 30 ὑπομείναντα τὴν ἔροδον αὐτῶν εἰς Αἰθιοπίαν φυγεῖν καταλιπόντα τὴν γυναῖκα ἔχουσαν ἥν κρυπτομένην ἐν τισὶ σπηλαίοις τεκεῖν παῖδα, ὄνομα Μεσσήνην, ὃν ἀνδρῶν ἐκδιώξαι τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν Συρίαν, ὄντας περὶ εἴκοσι μυριάδας, καὶ τὸν πατέρα Ἀμένωφιν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας καταδέξασθαι. »

λγ'. Καὶ ταῦτα μὲν δ Χαϊρήμων. Οἷμαι δ' αὐτόθεν φανεράν εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων τὴν ἀμφοῖν ψευδολογίαν. Ἀληθείας μὲν γὰρ τινος ὑποκειμένης ἀδύνατον ἦν διαφωνεῖν ἐπὶ τοσοῦτον. Οἱ δὲ τὰ ψευδῆ συντιθέντες οὐχ ἑτέροις σύμφωνα γράφουσιν, ἀλλ' αὐτοῖς 40 τὰ δόξαντα πλάττουσιν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως ἵνα τοὺς θεοὺς ἰδῇ φησὶν ἀρχὴν γενέσθαι τῆς τῶν μισαρῶν ἐκβολῆς, ὃ δὲ Χαϊρήμων ἴδιον ὡς τῆς Ἰσίδος ἐνύπνιον συντέθεικεν. Κάκεινος μὲν Ἀμένωφιν εἶναι λέγει τὸν προειπόντα τῷ βασιλεῖ τὸν καθαρόν, οὗτος δὲ Φριτιφάντην. Ὁ δὲ δὴ τοῦ πληθους ἀριθμὸς καὶ σφόδρα σύνεγγος, ὀκτὼ μὲν μυριάδας ἐκείνου λέγοντας, τούτου δὲ πέντε πρὸς ταῖς εἰκοσιν. Ἐτι τοίνυν δ μὲν Μανευῶς πρότερον εἰς τὰς λιθοτομίας τοὺς 50 μισαρῶν ἐκβάλλων, εἴτα αὐτοῖς τὴν Αὐαριν δούς ἐγκατοικεῖν, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ἐκπολεμώσας, τότε φησὶν ἐπικαλέσασθαι τὴν παρὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν αὐτοὺς ἐπικουρίαν· ὃ δὲ Χαϊρήμων ἀπαλαττομένους ἐκ τῆς Αἰγύπτου περὶ Πηλούσιον εὐ-

et damno leges tulisse? Quin etiam nomen ei valde incredibiliter mutatum. « Osarsiph enim, inquit, vocabatur. » Et hoc quidem mutationi parum congruum. Verum autem nomen significat ex aqua servatum Moysen : nam aquam moy vocant Aegyptii. Satis igitur declaratum esse existimo quod Manetho, quatenus veterum scripta sequitur, non multum a veritate aberraverit ; ubi vero ad fabulas ab incerto auctore se vertit, aut parum verisimiliter eas confinxit, aut iis qui ex odio in gentem eas narraverant fidem habuit.

32. Post hunc volo in Chæremonem inquirere. Hic enim Aegyptiacam se scribere historiam professus, afferensque idem nomen regi quod Manethon, Amenophin, et filium ejus Ramessen, ait « Isidem in somnis Amenophi apparuisse, de eo querentem, quod templum ipsius per bellum 10 dirutum esset. Phritiphanten vero sacrum scribam dixisse, si de pollutis hominibus Aegyptum purgare vellet, fore ut liberetur a nocturnis terroribus. Atque ita morbidorum millia ccl collegisse et e sinibus ejecisse. Dnces vero eorum fuisse scribas Moysen et Josephum, atque hunc sacrorum scribam : Aegyptia vero eis nomina 20 esse, Moysi quidem Tisithen, Josepho vero Peteseeph. Hos Pelusium venisse, ibique offendisse cclclxxx millia ab Amenophi relicta, quæ in Aegyptum transferre non luerit. Cum his icto fodere contra Aegyptum expeditionem factam. Amenophin autem, impetum illorum non sustinentem, in Aegyptum fugisse, relicta uxore 30 grvida : quam, in speluncas quasdam abditam, puerum enixam esse, nomine Messenen, eumque adultum expulisse Judæos in Syriam, numero circiter ducenta millia ; et patrem Amenophin ex Aethiopia recepissee. »

33. Et hæc quidem Chæremon. Reor autem ex his ipsis quæ dicta sunt amborum manifestam esse mentiendi voluntatem. Si quid enim veritatis subesset, fieri non potuit ut in tantum discrepant. At qui mendacia componunt, non quæ cum aliis consentiunt ista scribunt, sed quod ipsis visum est conflungunt. Et ille quidem regiam cupiditatem videndi deos ait causam exstitisse ejiciendi impuros : Chæremon autem suum tanquam Isidis somnium finxit. Et ille quidem Amenophin esse dicit qui regem præmonuerit de lustratione facienda ; hic vero Phritiphantem. In multitudinis autem numero sane non multum discordant, illo octoginta millia referente, hoc ducenta quinquaginta. Præterea Manetho quidem primum in lapidinas ejicit pollutos, deinde Auarin habitandam iis tradit ; ac reliqua Aegypto bello vexata, tum demum ab illis accita esse dicit Hierosolymitanorum auxilia : Chæremon autem Aegypto discendentes circa Pelusium invenisse trecenta et octoginta

ρεῖν ὀκτὼ καὶ τριάκοντα μυριάδας ἀνθρώπων, καταλειμμένας ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφιος, καὶ μετ' ἐκείνων πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐμβαλεῖν, φυγεῖν δὲ τὸν Ἀμένωφιν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Τὸ δὲ δὴ γενναϊότατον, οὐδὲ τίνας
 5 ἢ πόθεν ἦσαν αἱ τοσαῦται τοῦ στρατοῦ μυριάδες εἰρηκαν, εἴτε Αἰγύπτῳ τὸ γένος εἴτ' ἔξωθεν ἤκοντες, ἀλλ' οὐδὲ τὴν αἰτίαν διεσάφησε, δι' ἣν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀγαγεῖν οὐκ ἠθέλησεν, ὁ περὶ τῶν λεπρῶν τὸ τῆς Ἰσιδος ἐνύπνιον συμπλάσας. Τῷ δὲ
 10 Μωϋσεῖ καὶ τὸν Ἰώσηπον ὁ Χαιρήμων, ὡς ἐν ταύτῃ χρόνῳ συνεξηλεαμένον, προστέθεικεν, τὸν πρὸ Μωϋσέως πρεσβύτερον τέσσαροι γενεαὶς τετελευτηκότα, ὧν ἔστιν ἔτη σχεδὸν ἑξήκοι καὶ ἑκατόν. Ἀλλὰ μὴν ὁ Ῥαμέσης δὲ τοῦ Ἀμενώφιος υἱός, κατὰ μὲν τὸν Μα-
 15 νεθῶνα νεανίας συμπολεμεῖ τῷ πατρὶ καὶ συνεκπίπτει φυγῶν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, οὗτος δὲ πεποίηκεν αὐτὸν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἐν σπηλαίῳ τινὶ γεγεννημένον, καὶ μετὰ ταῦτα νικῶντα μάχῃ, καὶ τοὺς Ἰουδαίους εἰς Συρίαν ἐξελαύνοντα τὸν ἀριθμὸν ὄντας περὶ μυριάδας
 20 εἴκοσιν. Ὡς τῆς εὐχερείας· οὕτε γὰρ πρότερον οἱ τίνες ἦσαν αἱ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ μυριάδες εἶπεν οὕτε πῶς αἱ τεσσαράκοντα καὶ τρεῖς διεφθάρσαν, πότερον ἐν τῇ μάχῃ κατέπεσον, ἢ πρὸς τὸν Ῥαμέσσην μετεβόλοντο. Τὸ δὲ δὴ θαυμασιώτατον, οὐδὲ τίνας καλεῖ τοὺς
 25 Ἰουδαίους δυνατὸν ἐστὶ παρ' αὐτοῦ μαθεῖν, ἢ ποτέρους αὐτῶν τίθεται ταύτην τὴν προσηγορίαν, ταῖς εἴκοσι πέντε μυριάσι τῶν λεπρῶν, ἢ ταῖς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα ταῖς περὶ τὸ Πηλούσιον. Ἀλλὰ γὰρ εὐθες ἴσως ἂν εἴη διὰ πλείονων ἐλέγχειν τοὺς ὑφ' αὐτῶν ἐληλεγμένους·
 30 τὸ γὰρ ὑπ' ἄλλων ἦν μετριώτερον.
 λδ'. Ἐπεισάξω δὲ τούτοις Λυσίμαχον, εἰληφότα μὲν τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένους ὑπόθεσιν τοῦ ψεύσματος, ὑπερπεπαικότα δὲ τὴν ἐκείνων ἀπιθανότητα τοῖς πλάσμασι. Δι' ὃ καὶ δηλὸς ἐστὶ συνθετικῶς κατὰ πολ-
 35 λὴν ἀπέχθειαν. Λέγει γὰρ « ἐπὶ Βοχόρεως τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων λεπρούς ὄντας καὶ ψωρούς, καὶ ἄλλα νοσήματα τίνα ἔχοντας, εἰς τὰ ἱερὰ καταφεύγοντας μετατιεῖν τροφήν. Παμπόλ-
 40 λων δὲ ἀνθρώπων νοσηλῶν περιπεσόντων ἀκαρπίαν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ γενέσθαι. Βόχχριν δὲ, τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα, εἰς Ἀμμωνα πέμψαι περὶ τῆς ἀκαρπίας τοὺς μαντευσομένους· τὸν θεὸν δὲ εἰπεῖν τὰ ἱερὰ καθῆραι ἀπ' ἀνθρώπων ἀνάγων καὶ δυσσεβῶν, ἐκβαλόντα αὐ-
 45 τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν εἰς τόπους ἐρήμους, τοὺς δὲ ψωρούς καὶ λεπρούς βυθίσαι, ὡς τοῦ ἡλίου ἀγαναχτοῦντος ἐπὶ τῇ τούτων ζωῇ, καὶ τὰ ἱερὰ ἀγνῆσαι, καὶ οὕτω τὴν γῆν καρποφορήσειν. Τὸν δὲ Βόχχριν τοὺς χρησμούς λαβόντα τοὺς τε ἱερεῖς καὶ ἐπιθωμίτας προσκαλεσάμενον κελεύσαι ἐπιλογὴν ποιησαμένους τῶν ἀκαθάρτων
 50 τοῖς στρατιώταις τούτους παραδόναι κατὰζειν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐρήμον, τοὺς δὲ λεπρούς εἰς μολιβδίνους χάρτας ἐνδύσαντας, ἵνα καθῶσιν εἰς τὸ πέλαγος. Βυθισθέντων δὲ τῶν λεπρῶν καὶ ψωρῶν τοὺς ἄλλους συναθροισθέντας εἰς τόπους ἐρήμους ἐκτεθῆναι ἐπ' ἀπωλείᾳ·

millia hominum ab Amenophi relictā, et cum illis rursus Ægyptum invasisse, Amenophin vero in Æthiopiam se recepisse. Quod vero est omnium lepidissimum, ne illud quidem, quinam et unde erant tot militum myriades dixit, neque Ægyptiine fuerint genere, an aliunde advenientes : sed neque causam indicavit, cur eos rex in Ægyptum ducere noluerit, qui de leprosis illud somnium Isisid confinxit. Moysi vero et Josephum, quasi eodem tempore simul expulsum, Chæremon adjunxit, et quidem quattuor ætatibus ante Moysen defunctum, quorum sunt anni centum fere et septuaginta. Quin et Ramesses Amenophis filius, secundum Manethonem quidem adolescens, bellum administrat cum patre, et cum eodem exsulat, fuga elapsus in Æthiopiam : hic autem finxit eum post patris obitum in spelunca quadam natum, et postea in prælio victoriam reportantem, et Judæos in Syriam abigentem, numero circiter cc millia. O facilitatem hominis ! neque enim prius, quinam fuerint illa ccclxxx millia, dixit, neque quomodo cxxx millia perierint, in acie ceciderint, an ad Ramessen transfugerint. Quod vero maxime mirandum, ne cognoscere quidem ex eo licet quosnam vocet Judæos, vel utris eorum det hanc appellationem, illisne ccl millibus leprosorū, an his ccclxxx millibus, quæ circa Pelusium erant. Sed stultum fortasse fuerit eos pluribus redarguere, qui a semetipsis redarguti sunt : nam si ab aliis, hoc lenius foret.

34. His autem addam Lysimachum, idem quidem habentem cum prædictis mendaci argumentum, illorum vero incredibilitatem figmentorum enormitate superantem. Unde constat eum ex magno in nos odio sua confinxisse. Dicit enim, « sub Bocchori rege Ægyptiorum, populum Judæorum, quod essent lepra, scabie et aliis quibusdam morbis infecti, ad templa confugisse, et victum mendicasse. Multis autem hominibus morbo correptis, sterilitatem in Ægypto accidisse. Bocchorim vero, Ægyptiorum regem, ad Ammonem scitatum oracula de sterilitate misisse : responsumque a deo, repurganda esse templa ab hominibus impuris et impiis, ejiciendo eos e templis in loca deserta ; ceterum scabiosos ac leprosos mergendos, tanquam sole ut isti viverent ægre ferente ; et templa expianda, atque ita fore ut terra fructum ferat. Bocchorim autem, accepto oraculo, accersitisque sacerdotibus et sacrificiis, jussisse ut impuri collecti militibus traderentur, deportandi in desertum ; utque leprosi plumbeis laminis involuti in pelagus dejicerentur. Submersis autem leprosis ac impetiginosis, reliquos congregatos in loca deserta expositos esse ut peri-

συναγθέντας δὲ βουλευσάσθαι περὶ αὐτῶν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης πῦρ καὶ λύχνους καύσαντας φυλάττειν ἑαυτοὺς, τὴν τ' ἐπιούσαν νύκτα νηστεύσαντας ἱλάσκεσθαι τοὺς θεοὺς, περὶ τοῦ σῴσθαι αὐτούς. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Μωϋσὴν τινα συμβουλευσάι αὐτοὺς παραβαλλόμενους μίαν ὁδὸν τέμνειν, ἄχρις ἂν ἔλθωσιν εἰς τόπους οἰκουμένους, παρακαλεῦσάσθαι τε αὐτοὺς μήτε ἀνθρώπων τινὲ εὐνοήσῃν μήτε ἀρίστα συμβουλευέσθαι, ἀλλὰ τὰ χεῖρονα, θεῶν τε ναοὺς καὶ βωμοὺς, οἷς ἂν περιτύχῃωσιν, ἀνατρέπειν. Συναινέσαντων δὲ τῶν ἄλλων, τὰ δοθέντα ποιούντας διὰ τῆς ἐρήμου πορεύεσθαι, ἱκανῶς δὲ ὁληθέντας ἔλθειν εἰς τὴν οἰκουμένην χώραν, καὶ τοὺς τε ἀνθρώπους ὑβρίζοντας καὶ τὰ ἱερὰ συλῶντας καὶ ἐμπρήσαντας, ἔλθειν εἰς τὴν νῦν Ἰουδαίαν προσαγορευομένην, κτίσαντας δὲ πόλιν ἐνταῦθα κατοικεῖν. Τὸ δὲ ἄστυ τοῦτο Ἱερόσυλα ἀπὸ τῆς ἐκείνων διαθέσεως ὠνομάσθαι· ὕστερον δ' αὐτοὺς ἐπικρατήσαντας χρόνῳ διαλλάξαι τὴν ὀνομασίαν πρὸς τὸ μὴ ὀνειδίζεσθαι, καὶ τὴν τε πόλιν Ἱεροσόλυμα, καὶ αὐτοὺς 20 Ἱεροσολύμους προσαγορεύεσθαι. »

λέ. Οὗτος δὲ οὐ τὸν αὐτὸν ἐκείνοις ἡῦρεν εἰπεῖν βασιλέα, καινότερον δ' ὄνομα συντέθεικεν, καὶ παρεῖς ἐνύπνιον καὶ προφήτην Αἰγύπτιον, εἰς Ἀμμωνα ἀπελήλυθε περὶ τῶν ψυχῶν καὶ λεπρῶν χρησὶμόν οἶσιν. 25 Φησὶ γὰρ εἰς τὰ ἱερὰ συλλέγεσθαι πλῆθος Ἰουδαίων, ἄρα γε τούτοις τοῖς λεπροῖς ὄνομα θέμενος, ἢ μόνων τῶν Ἰουδαίων τοῖς νοσήμασι περιπεσόντων; λέγει γὰρ ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων. Ὅποιος; ἐπηλυσ, ἢ τὸ γένος ἐγγύριος; Διὰ τί τοίνυν Αἰγυπτίους αὐτοὺς ὄντας Ἰουδαίους καλεῖς; εἰ δὲ ξένοι, διὰ τί πόθεν οὐ λέγεις; Πῶς δὲ, τοῦ βασιλέως πολλοὺς μὲν αὐτῶν βυθίσαντος εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς ἐρήμους τόπους ἐβαλόντος, τοσούτοις τὸ πλῆθος ὑπελείχθησαν; ἢ τίνα τρόπον διεξῆλθον μὲν τὴν ἐρημον, ἐκράτησαν δὲ τῆς 30 χώρας ἧς νῦν κατοικοῦμεν, ἔκτισαν δὲ καὶ πόλιν, καὶ νεὼν ὠκοδομήσαντο πᾶσι περιβόητον; Ἐχρῆν δὲ καὶ περὶ τοῦ νομοθέτου μὴ μόνον εἰπεῖν τούνομα, δηλοῦσαι δὲ καὶ τὸ γένος ὅστις ἦν καὶ τίνων, διὰ τί δὲ τοιούτους ἂν αὐτοῖς ἐπεχείρησε τιθέναι νόμους περὶ θεῶν, καὶ τῆς 40 πρὸς ἀνθρώπους ἀδικίας κατὰ τὴν πορείαν. Εἴτε γὰρ Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν, οὐκ ἂν ἐκ τῶν πατρῶν ἐθῶν οὕτω ῥαδίως μετεβάλλοντο· εἴτ' ἀλλαχόθεν ἦσαν, πάντως τινὲς ὑπῆρχον αὐτοῖς νόμοι διὰ μακρᾶς συνηθείας πεφυλαγμένοι. Εἰ μὲν οὖν περὶ τῶν ἐξελασάντων αὐτοὺς ὤμωσαν μηδέποτε εὐνοήσῃν, λόγον εἶχεν εἰκότα, πᾶσι δὲ πολεμον ἀνθρώποις ἀκήρυκτον ἀρᾶσθαι τούτους, εἴπερ ἐπραττον ὡς αὐτὸς λέγει κακῶς, παρὰ πάντων βοηθείας δεομένους, ἄνοιαν οὐκ ἐκείνων, ἀλλὰ τοῦ ψευδομένου πάνυ πολλὴν παρίστησιν, ὅς γε καὶ τούνομα 60 θέσθαι τῇ πόλει ἀπὸ τῆς Ἱεροσυλίας αὐτοὺς ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τοῦτο δὲ μετὰ ταῦτα παρatreψαι. Ἄλλων γὰρ ὅτι τοῖς μὲν ὕστερον γενομένοις αἰσχύνῃν τούνομα καὶ μῖσος ἔφερεν, αὐτοὶ δ' οἱ κτίζοντες τὴν πόλιν κοσμήσιν αὐτοὺς ὑπελάμβανον οὕτως ὀνομάσαντες. Ὁ δὲ

rent : eos autem habito concilio de se ipsis consultasse; et nocte superveniente, accensis ignibus ac lucernis custodias agitasse; sequentique nocte jejunasse, ut deos saluti suae propitios haberent. Insequenti vero luce a Moyse quodam ipsis consilium datum, ut irent intrepidi una via, usquedum ad loca culta perveniretur : tum præcepisse ne cui hominum in posterum benevoli essent, neque optima suggererent, sed deteriora; utque deorum templa et altaria, prout in ea inciderent, everterent. Quum autem ceteri ista comprobassent, decreta peragentes iter fecisse per desertum, et post multa incommoda tandem ad loca culta pervenisse : dein et hominibus injuriose tractatis, et fanis compilatis ac incensis, venisse in regionem quæ nunc Juda a dicitur, conditaque civitate illic habitare. Istam autem urbem Ἱερόσυλα (id est Sacrilega) ab ipsorum dispositione nominatam esse : postea autem auctos viribus nomen mutasset, ut probro non afficerentur, et urbem Hierosolyma, et se ipsos Hierosolymos vocasse. »

35. Hic non eundem cum illis invenit regem quem memoraret, sed recentius nomen confinxit; et omisso somnio et vate Ægyptio, ad Ammonem abiit de impetiginosis ac leprosis responsum relaturus. Dicit enim ad templa collectam multitudinem Judæorum, leprosinis his nomen imponens, an quod solos Judæos morbus ille occupavit? ait enim, populus Judæorum. Qualis? advēna, an indigena? Cur igitur eos, quum sint Ægyptii, Judæos vocas? Quod si hospites sint, cur undenam sint non dicis? Quomodo autem, quum rex tam multos ex his in mare demersisset, et reliquos in loca deserta ejecisset, tanta multitudo superfuisset? aut quo pacto desertum pertransierunt, et regionem occuparunt quam nunc tenemus, et urbem insuper condiderunt, et templum exstruxerunt apud omnes celebre? Oportebat autem non solum nominasse legislatorem, sed et genus ejus indicasse, quisnam fuerit, et ex quibus ortus; et quamobrem eis inter eundem tales voluerit ferre leges de diis, deque iis quæ hominibus cederent in injuriam. Sive enim Ægyptii erant genere, non tam facile patrios mores abdicassent : sive aliunde erant, omnino aliquas habebant leges, ad quas longa consuetudine instituti erant. At enim si quidem jurassent, nunquam se illis qui ipsos expulerant fore benevolos, non immerito factum fuisset; eos vero bellum acerrimum adversus omnes homines suscepisse, quum essent (ut ipse ait) miseri et omnium opis egeni, magnam plane non illorum, sed ejus qui ista finxit, stultitiam ostendit; qui scilicet affirmare ausus est, nomen impositum civitati a templorum spoliatione, et hoc postea fuisse mutatum. Manifestum enim posteris quidem tale nomen probrosum fuisse et odiosum : ipsi vero qui fundarunt urbem, sibi ornamento fore existimarunt ejusmodi nomen. Hic autem vir bonus præ immoderata con-

γενναῖος ὑπὸ πολλῆς τοῦ λοιδορεῖν ἀκрасίας οὐ συνή-
κεν ὅτι ἱεροσυλεῖν οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν φωνὴν Ἰουδαῖοι
τοῖς Ἑλλήσιν ὀνομάζομεν. Τί οὖν ἐπὶ πλείω τις λέγοι
πρὸς τὸν ψευδόμενον οὕτως ἀναισγύντως; Ἀλλ' ἐπειδὴ
5 σύμμετρον ᾗδῃ τὸ βιβλίον εἴληφε μέγεθος, ἑτέραν ποιη-
σάμενος ἀρχὴν, τὰ λοιπὰ τῶν εἰς τὸ προκείμενον πει-
ράσσομαι προσαποδοῦναι.

ΛΟΓΟΣ Β.

Διὰ μὲν οὖν τοῦ προτέρου βιβλίου, τιμωτάτῃ μοι
Ἐπαφρόδιτε, περὶ τε τῆς ἀρχαιότητος ἡμῶν ἐπέδειξα
10 τοῖς Φοινίκων καὶ Χαλδαίων καὶ Αἰγυπτίων γράμμασι
πιστωσάμενος τὴν ἀλήθειαν, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλή-
νων συγγραφεῖς παρασχόμενος μάρτυρας· τὴν τε ἀν-
τίρρῃσιν ἐποιησάμην πρὸς Μανευθῶνα καὶ Χαιρήμονα
καὶ τινὰς ἑτέρους. Ἀρξομαι δὲ νῦν τοὺς ὑπολειπομέ-
15 νους τῶν γεγραφόντων τι καθ' ἡμῶν ἐλέγχειν, καίτοι
περὶ τῆς πρὸς Ἀπίωνα τὸν γραμματικὸν ἀντιρρήσεως
ἐπὶ ἡλθέ μοι διαπερεῖν, εἰ χρὴ σπουδάσαι. Τὰ μὲν γάρ
ἐστὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων τοῖς ὑπ' ἄλλων εἰρη-
μένους ὅμοια, τὰ δὲ λίαν ψυχρῶς προστέθεικεν, τὰ
20 πλείστα δὲ βωμολοχίαν ἔχει καὶ πολλήν, εἰ δὲ τὰ λη-
θὲς εἰπεῖν, ἀπαίδευσίαν, ὡς ἂν ὑπ' ἀνθρώπου συγχεί-
μενα καὶ φαύλου τὸν τρόπον καὶ παρὰ πάντα τὸν βίον
ὀφθαλμοῦ γεγονότος. Ἐπεὶ δ' οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώ-
πων διὰ τὴν ἀνοίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἀλίσκονται λό-
25 γων μᾶλλον ἢ τῶν μετὰ τινος σπουδῆς γεγραμμένων,
καὶ χαίρουσι μὲν ταῖς λοιδορίαις, ἀχθονται δὲ τοῖς ἐπαί-
νοις, ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἶναι μὴδὲ τοῦτον ἀνεξέτα-
στον καταλιπεῖν, κατηγορίαν ἡμῶν ἀντικρυς ὡς ἐν δίκῃ
γεγραπτότα. Καὶ γὰρ αὐτὸ κάκεινο τοῖς πολλοῖς ἀνθρώ-
30 ποῖς ὁρῶ παρακολουθοῦν, τὸ λίαν ἐφήδεσθαι, ὅταν τις
ἀρξάμενος βλασφημεῖν ἕτερον αὐτὸς ἐλέγχῃται περὶ
τῶν αὐτῷ προσόντων κακῶν. Ἔστι μὲν οὖν οὐ βράδιον
αὐτοῦ διελθεῖν τὸν λόγον, οὐδὲ σαφῶς γινῶναι τί λέγειν
βούλεται· σχεδὸν δ' ὡς ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ψευ-
35 σμάτων συγχύσει, τὰ μὲν εἰς τὴν ὁμοίαν ἰδέαν πίπτει
τοῖς προεξητασμένοις, περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου τῶν ἡμε-
τέρων προγόνων μεταναστάσεως, τὰ δ' ἐστὶ κατηγορία
τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων. Τρί-
τον δ' ἐπὶ τούτοις μέμικται, περὶ τῆς ἀγιστείας τῆς
40 κατὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων νομίμων κατηγο-
ρίας.

β'. Ὅτι μὲν οὖν οὔτε Αἰγύπτιοι τὰ γένος ἦσαν ἡμῶν
οἱ πατέρες, οὔτε διὰ λύμην σωματίων ἢ τοιαύτας ἄλλας
συμφορὰς τινὰς ἐκεῖθεν ἐξηλάθησαν, οὐ μόνον μετρίως,
45 ἀλλὰ καὶ πέρα τοῦ συμμέτρου προαποδοδεῖχθαι νομίζω.
Περὶ ὧν δὲ προστίθῃσιν δ' Ἀπίων ἐπιμνησθήσομαι
συντόμως. Φησὶ γὰρ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν
τάδε· « Μωϋσῆς, ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν πρεσβυτέρων
« τῶν Αἰγυπτίων, ἦν Ἡλιουπολίτης· ὅς, πατέριος ἔθεσι
50 « κατηγορημένος, αἰθρίου προσευχὰς ἀνῆγεν εἰς οἶκον

vitiandi intemperantia non intellexit, sacrorum direptionem non eadem voce Græcis et Judæis exprimi. Quid ergo amplius aliquis dixerit contra mendacium impudenter adeo confictum? Sed quoniam justam ad magnitudinem excrevit libellus, alio facto principio, reliqua quæ ad id quod proposui spectant, faciam sedulo ut adjiciantur.

LIBER II.

Superiori quidem libro, mi carissime Epaphrodite, et gentis nostræ antiquitatem demonstravi, veritatem ex Phœnicum et Chaldaeorum et Ægyptiorum scriptis confirmando, multis etiam Græcorum historicis in testes adductis, et calumnias Manethonis et Chæremonis et aliorum quorundam refutavi. Nunc vero ad reliquos, qui aliquid contra nos scripserunt, refellendos arguendosque aggrediar: quanquam subito mihi dubitare an Apioni grammatico refutando operam impendere debeam. Nam eorum quæ ab ipso scripta sunt, nonnulla quidem similia sunt dictis aliorum, quæ vero de suo adjecit, valde frigida sunt; et in plerisque scurrilitatem prodit, et magnam (si vere loquendum) ignorantiam, ut quæ composita sint ab homine pravis moribus, quique omni vita sua se pro circulatorum gessit. Quoniam vero multi hominum præ stultitia istiusmodi potius orationibus capiuntur, quam iis quæ cura quadam literis sunt mandatæ, et contumeliis quidem gaudent, aliorum vero laudes moleste ferunt, necessarium esse duxi ne hunc quidem sine examine dimittere, qui in nos palam tanquam in judicio libellum scripsit. Etenim illud quoque hominum plerisque insitum video, ut valde delectentur, quum is, qui alteri orsus est maledicere, sua ob vitia redarguitur. Ejus quidem certe orationem nec legere facile est, neque plane intelligere quid dicere velit: fere autem, ut est valde perturbatus et ex mendaciis confusus, passim quidem in similia incidit iis quæ supra ad examen vocavimus de majorum nostrorum ex Ægypto migratione; partim vero accusationem instituit Judæorum Alexandriam habitantium. Tertium autem istis admiscetur de sacris templi nostri ceremoniis et ceteris ritibus quos criminatur.

2. Jam quod nec genere Ægyptii fuerint patres nostri, neque ob labem corporis aut alias quasdam ejusmodi calamitates inde pulsi fuerint, non mediocriter solum, sed pæne ultra modum, superius a me demonstratum existimo. Quæ vero istis adjungit Apion breviter memorabo. Ista enim in tertio rerum Ægyptiacarum dicit: « Moyses, ut accepi a « grandioribus natu Ægyptiis, Heliopolitanus erat; qui, « patriis institutis obligatus, subdiales precesiones ad septa

« εἶχεν ἡ πόλις περιβόλους, πρὸς ἀφελιώτην δὲ πᾶσαν
 « ἀπέστρεφεν· ὥδε γὰρ καὶ Ἡλίου κεῖται πόλις.
 « Ἄντι δὲ ὁδεῶν ἔσθησε κίονας, ὅφ' οἷς ἦν ἐκτύπωμα
 « σκάφης, σκιά δ' ἀπ' ἄκρων ἐπ' αὐτὴν διακειμένη,
 « ὡς, ὃν ἐν αἰθέρι, τοῦτον αἰετὸν δρόμον ἡλίω συμ-
 « περιπολεῖ. » Τοιαύτη μὲν τις ἡ θαυμαστὴ τοῦ γραμ-
 « ματικοῦ φράσις, τὸ δὲ ψεῦσμα λόγων οὐ δεόμενον, ἀλλ'
 « ἐκ τῶν ἔργων περιφανές. Οὕτε γὰρ αὐτὸς Μωϋσῆς,
 « ὅτε τὴν πρώτην σκηνὴν τῷ Θεῷ κατασκεύασεν, οὐδὲν
 10 « ἐκτύπωμα τοιοῦτον εἰς αὐτὴν ἐνέθηκεν, οὔτε ποιεῖν τοῖς
 « ἔπειτα προσέταξεν· ὅτε μετὰ ταῦτα κατασκευάσας τὸν
 « ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσολύμοις Σολομὼν πάσης ἀπέσχετο
 « τοιαύτης περιεργίας, οἷαν συμπέπλεκεν Ἀπίων. Ἀκοῦ-
 « σαι δὲ φησι τῶν πρεσβυτέρων ὅτι Μωϋσῆς ὁ Ἡλιουπο-
 15 « λίτης, δηλονότι νεώτερος μὲν ὢν αὐτὸς, ἐκείνοις δὲ
 « πιστεύσας, τοῖς διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπισταμένοις αὐτὸν καὶ
 « συγγενομένοις. Καὶ περὶ μὲν Ὀμήρου τοῦ ποιητοῦ,
 « γραμματικὸς ὢν αὐτὸς, οὐκ ἂν ἔχοι τίς αὐτοῦ πατὴρ ἐστὶ
 « διαβεβαιωσάμενος εἰπεῖν, οὐδὲ περὶ Πυθαγόρου μόνον οὐκ
 20 « ἐχθρὸς καὶ πρόηγν γεγονότος· περὶ δὲ Μωϋσέως τοσοῦτον
 « πλήθει προάγοντος ἐκείνους ἐτῶν, οὕτως ἀποφαίνεται
 « βραδίως πιστεῦν ἀκοῇ πρεσβυτέρων, ὡς δηλὸς ἐστὶ κα-
 « ταψευσάμενος. Τὰ δὲ δὴ τῶν χρόνων, ἐν οἷς φησι τὸν
 « Μωϋσῆν ἐξαγαγεῖν τοὺς λεπρωμένους καὶ τυφλοὺς καὶ τὰς
 25 « βάρσεις πεπηρωμένους, σφόδρα δὴ τοῖς πρὸ αὐτοῦ συμπε-
 « φώνηκεν, ὡς οἶμαι, ὁ γραμματικὸς ὁ ἀκριβέστατος.
 « Μανευόμενος μὲν γὰρ κατὰ τὴν Τεθμύσιος βασιλείαν ἀπαλ-
 « λαγήναί φησιν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους, πρὸ ἐτῶν
 « τριακοσίων ἐνενήκοντα τριῶν τῆς εἰς Ἄργος Δαναοῦ φυ-
 30 « γῆς, Λυσίμαχος δὲ κατὰ Βοκχορίν τὸν βασιλέα, τοῦτέστι
 « πρὸ ἐτῶν χιλίων ἑπτακοσίων, Μολων δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς
 « ὡς αὐτοῖς ἔδοξεν· ὁ δὲ γε πάντων πιστότατος Ἀπίων
 « ὠρίσατο τὴν ἔξοδον ἀκριδῶς, κατὰ τὴν ἐβδόμην Ὀλυμ-
 « πιάδα, καὶ ταύτης ἔτος εἶναι πρῶτον, ἐν ᾧ, φησί,
 35 « Καρχηδόνα Φοινίκης ἔκτισαν. Τοῦτο δὲ πάντως προ-
 « ἔθηκε τὸ Καρχηδόνα, τεκμήριον οἰόμενος αὐτῷ γενέ-
 « σθαι τῆς ἀληθείας ἐναργέστατον· οὐ συνῆκε δὲ καθ'
 « ἑαυτοῦ τὸν ἑλεγχον ἐπισπώμενος. Εἰ γὰρ περὶ τῆς
 « ἀποικίας πιστεύειν δεῖ ταῖς Φοινίκων ἀναγραφαῖς, ἐν
 40 « ἐκείναις Εἰρωμος ὁ βασιλεὺς γέγραπται πρεσβύτερος τῆς
 « Καρχηδόνας κτίσεως, ἔτεσι πλείοσι πρὸς τοῖς πεντήκοντα
 « καὶ ἑκατὸν, περὶ οὗ τὰς πίστει ἀνωτέρω παρέσχον ἐκ
 « τῶν Φοινίκων ἀναγραφῶν, καὶ ὅτι Σολομῶνι, τῷ τὸν
 « ναὸν οἰκοδομησαμένῳ τὸν ἐν Ἱερουσολύμοις, φίλος ἦν
 45 « Εἰρωμος, καὶ πολλὰ συνεβάλλετο πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ
 « κατασκευήν. Αὐτὸς δὲ ὁ Σολομὼν ὠκοδόμησε τὸν ναὸν
 « μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους δώδεκα
 « καὶ ἑξακοσίους ἔτεσιν ὑστερον. Τὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν
 « ἐλαθέντων τὸν αὐτὸν Λυσίμαχος σχεδιάσας (ἐνδεκα γὰρ
 50 « αὐτοὺς εἶναι φησι μυριάδας) θαυμαστικὴν τινα καὶ πι-
 « θανὴν ἀποδίδωσιν αἰτίαν, ἀφ' ἧς φησι τὸ σάββατον
 « ὠνομάσθαι· « Ὅδευσαντες γὰρ, φησὶν, ἐξ ἡμερῶν
 « ὁδὸν βουδῶνας ἔσχον, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τῇ
 « ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀνεπαύσαντο σωθέντες εἰς τὴν χώραν

« qualia urbs habebat, reduxit : totam autem civitatem ad
 « subsolanum convertebat ; ita enim Heliopolis sita est.
 « Pro gnomonibus autem columnas statuit, quibus scaphæ
 « forma subjecta erat ; ab harum vero summitatibus umbra
 « in eam incidebat, ita ut eundem cursum quem sol in
 « æthere absolveret. » Atque hujusmodi est admiranda
 illa hujus grammatici phrasis : mendacium autem verbis
 argui non desiderat, sed ex operibus Moysis abunde constat.
 Neque enim, quum primum tabernaculum Deo construeret,
 Moyses aut ipse ullam talem formam ei indidit, aut poste-
 ros facere præcepit : neque Solomon, qui postea templum
 construxit Hierosolymis, se ita curiosum exhibuit, qualiter
 confinxit Apion. Accepisse autem dicit a senioribus, Moysen
 fuisse Heliopolitanum : scilicet ipse quidem junior, illis
 vero fidem habens, qui per ætatem illum noverant, et cum
 eo versati fuerant. Ac de Homero quidem poeta, ipse,
 licet grammaticus, non potuerit quænam ejus sit patria certo
 affirmare ; neque de Pythagora tantum non heri nudiusve
 tertius nato : de Moysæ vero tam multis annis illos præce-
 dente tam facile decernit, credens iis quæ a senioribus
 acceperat. Unde manifeste illum mentiri apparet. Quod
 ad temporum vero rationem, quibus Moysen ait eduxisse
 leprosos et cæcos et claudos, belle antecessoribus suis, uti
 puto, concinit grammaticus exactissimus. Nam Mane-
 tho quidem Judæos dicit regnante Tetthmosi ex Ægypto dis-
 cecessisse, annis cccxcii antequam exsiliū apud Argos ege-
 rit Danaus ; Lysimachus vero tempore Bocchoris regis, hoc
 est ante annos mccc ; Molon autem et alii quidam, ut cul-
 que visum est. At vero Apion ceteris fide dignior exacte illum
 exitum definivit septima Olympiade, ejusque anno primo,
 in quo, ut ait, Pœni Carthaginem condiderunt. Carthagi-
 nis autem mentionem adjecit, ratus id veritatis argumen-
 tum fore evidentissimum : nec animadvertit a semetipso
 adductum quo coargueretur. Si enim de hac colonia
 monumentis Phœnicum credendum est, in illis Hiromus
 rex traditur antiquior Carthaginis conditu annis plus quam
 cl, de quo superius ex Phœnicum commentariis confir-
 matum dedi quod Solomoni, qui templum Hierosolymitanum
 extruxit, amicus fuerit Hiromus, et multa ad templi
 fabricam contulerit. Ipse vero Solomon templum ædifi-
 cavit post Judæorum discessum ex Ægypto annis dcxii.
 Porro numerum pulsorum eundem quem Lysimachus
 commentus (ait enim eorum fuisse millia cx) miram
 quandam et credibilem reddit causam, cur Sabbatum no-
 minari dicit diem septimam : « Exacto enim, inquit, sex
 « dierum itinere, inguinum ulceribus affecti sunt, et hac
 « de causa septima die quieverunt, incolumes constituti

« τὴν νῦν Ἰουδαίαν λεγομένην, καὶ ἐκάλεσαν τὴν ἡμέ-
 « ραν σάββατον, σώζοντες τὴν Αἰγυπτίων γλῶτταν·
 « τὸ γὰρ βουδῶνος ἄλγος καλοῦσιν Αἰγύπτιοι σαββά-
 « τωσιν. » Οὐκ ἂν οὖν τις ἢ καταγέλασει τῆς φλυα-
 ρίας, ἢ τοῦναντίον μισήσῃ τὴν ἐν τῷ τοιαῦτα γράφειν
 ἀναίδειαν; ὅηλον γὰρ ὅτι πάντες ἐβουδωνίασαν ἔνδεκα
 μυριάδες ἀνθρώπων· (ἀλλ' εἰ μὲν ἦσαν ἐκείνοι τυφλοὶ
 καὶ γυλοὶ καὶ πάντα τρόπον νοσοῦντες), ὁποίους αὐτοὺς
 εἶναι φησιν Ἀπίων, οὐδ' ἂν μιᾶς ἡμέρας προελθεῖν ὁδὸν
 ἰδυνήθησαν· εἰ δ' οἱ βαδίζουσιν διὰ πολλῆς ἐρημίας,
 καὶ προσέτι νικᾷν τοὺς αὐτοὺς ἀνθισταμένους μαχόμε-
 νοι πάντες, οὐκ ἂν ἀθρόοι μετὰ τὴν ἑκτὴν ἡμέραν ἐβου-
 δωνίασαν. Οὔτε γὰρ φύσει πῶς γίνεται τοιοῦτον τοῖς
 βαδίζουσιν ἐξ ἀνάγκης. ἀλλὰ πολλὰ μυριάδες στρα-
 15 τοπέδων τὸ σύμμετρον αἰεὶ βαδίζουσιν), οὔτε κατ' αὐτό-
 ματον εἰκὸς οὕτω συμβῆναι· πάντων γὰρ ἄλογώτατον.
 Ὁ δὲ θαυμαστὸς Ἀπίων διὰ μὲν ἐξ ἡμερῶν αὐτοὺς ἐλ-
 θεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν προεῖρηκε, πάλιν δὲ « τὸν Μωϋσῆν
 εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀραβίας ὄρος, ὃ
 20 καλεῖται Σίναιον, ἀναβάντα φησὶν ἡμέραις τεσσαρά-
 κοντα κρυφθῆναι, κακείθεν καταβάντα δοῦναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις τοὺς νόμους. » Καίτοι πῶς οἶόντες τοὺς αὐτοὺς
 καὶ τεσσαράκοντα μένειν ἡμέρας ἐν ἐρήμῳ καὶ ἀνύδρῳ
 τόπῳ καὶ τὴν μεταξὺ πᾶσαν ἐν ἡμέραις ἐξ διελεῖν; Ἡ
 25 δὲ περὶ τὴν ὀνομασίαν τοῦ σαββάτου γραμματικὴ με-
 τᾶσιν ἀναίδειαν ἔχει πολλὴν ἢ δεινὴν ἀμαθίαν. Τὸ
 γὰρ σαβῶ καὶ σάββατον πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρει·
 τὸ μὲν γὰρ σάββατον κατὰ τὴν Ἰουδαίαν διάλεκτον
 ἀνάπαυσις ἐστὶν ἀπὸ παντὸς ἔργου, τὸ δὲ σαβῶ, κα-
 30 θάρπε ἐκείνός φησι, δηλοῖ παρ' Αἰγυπτίους τὸ βουδῶνος
 ἄλγος.
 γ'. Τοιαῦτα μὲν τινα περὶ Μωϋσέως καὶ τῆς ἐξ Αἰ-
 γύπτου γενομένης τοῖς Ἰουδαίοις ἀπαλλαγῆς ὁ Αἰγύ-
 πτιος Ἀπίων ἐκαινοποίησε, παρὰ τοὺς ἄλλους ἐπισήσας.
 35 Καὶ τί γε δεῖ θαυμάζειν, εἰ περὶ τῶν ἡμετέρων ψεύδε-
 ται προγόνων, λέγων αὐτοὺς εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους;
 αὐτὸς γὰρ περὶ αὐτοῦ τοῦναντίον ἐψεύδετο, καὶ γεγε-
 νημένος ἐν Ὁάσει τῆς Αἰγύπτου, πάντων Αἰγυπτίων
 πρῶτος ὢν, ὡς ἂν εἴποι τις, τὴν μὲν ἀληθεῖ πατρίδα
 40 καὶ τὸ γένος ἐξωμόσατο, Ἀλεξανδρεὺς δὲ εἶναι κατα-
 ψευδόμενος ὁμολογεῖ τὴν μοχθηρίαν τοῦ γένους. Εἰκό-
 τως οὖν οὐς μισεῖ καὶ βούλεται λοιδορεῖν, τούτους Αἰ-
 γυπτίους καλεῖ. Εἰ μὴ γὰρ φαυλοτάτους εἶναι ἐνόμιζεν
 Αἰγυπτίους, οὐκ ἂν τοῦ γένους αὐτὸς ἐφυγεν, ὡς οἱ γε
 45 μεγαλοφρονοῦντες ἐπὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι σεμνύον-
 ται μὲν ἀπὸ τούτων αὐτοὶ χρηματίζοντες, τοὺς ἀδίκως
 δ' αὐτῶν ἀντιποιομένους ἐλέγχουσι. Πρὸς ἡμᾶς δὲ
 δεοῖν θάτερον Αἰγύπτιοι πεπόνθασιν, ἢ γὰρ ὡς ἐπισε-
 μνυνόμενοι προσποιοῦνται τὴν συγγένειαν, ἢ κοινωνοὺς
 50 ἡμᾶς ἐπισπῶνται τῆς αὐτῶν κακοδοξίας. Ὁ δὲ γεν-
 ναῖος Ἀπίων δοκεῖ μὲν τὴν βλασφημίαν τὴν κατ' ἡμῶν
 ὥσπερ τινὰ μισθὸν ἐβελήσαι παρασχεῖν Ἀλεξανδρεῦσι
 τῆς δοθείσης αὐτῷ πολιτείας, καὶ τὴν ἀπέχθειαν αὐ-
 τῶν ἐπιστάμενος τὴν πρὸς τοὺς συνοικοῦντας αὐτοῖς ἐπὶ

« in regione, quæ nunc Judæa vocatur : et appellaverunt
 « eam diem Sabbatum, servata Ægyptiorum voce; nam
 « inguinis dolorem Ægyptii vocant Sabbatosin. » Annon
 igitur vel deridenda hæc nugacitas, vel contra odio habenda
 talis in scribendo impudentia? apparet enim quod omnes
 inguinibus laboraverint, hominum millia centum et decem.
 Atqui si erant illi cæci et claudi et omne genus morbis vexati,
 quales eos fuisse ait Apion, ne unius quidem diei iter pro-
 gredi valuissent : sin autem poterant per magnam solitu-
 dinem proficisci, prætereaque sibi obsistentes vincere ad
 unum omnes pugnando, nequaquam universi post sextam
 diem inguinum morbo correpti fuissent. Neque enim a
 natura tale quippiam venire iter agentibus necesse est :
 (sed plurimarum myriadum exercitus definita semper itinera
 peragunt) ; neque temere ita accidisse verisimile videtur :
 hoc enim omnium absurdissimum est. At vero mirificus
 Apion sex quidem diebus eos pervenisse in Judæam ante
 dixit : rursus autem « Moysen consensu monte Ægyptum
 inter et Arabiam medio, qui Sinæus appellatur, quadraginta
 diebus delituisse dicit, indeque descendente Judæis le-
 ges dedisse. » Quanquam quomodo fieri potest ut iidem
 et quadraginta dies in deserto ac inaquoso loco maneant,
 et quod in medio spatium est, id totum sex diebus per-
 transeant? Grammatica autem translatio de appellatione
 Sabbati multam præ se fert impudentiam vel certe magnam
 imperitiam. Nam Sabbo et Sabbatum plurimum inter se
 differunt : quippe Sabbatum ex Judæorum dialecto est
 cessatio ab omni opere ; Sabbo vero, ut ille affirmat, apud
 Ægyptios inguinum dolorem significat.

3. Hujuscemodi quidem nonnulla de Moyse et Judæorum
 ex Ægypto discessu nuper excogitavit Ægyptius Apion,
 præter alios ista commentus. Et quid mirum, si de nostris
 mentitur patribus, dicens eos genere Ægyptios esse? ipse
 enim econtra de se ipso mentiebatur, et natus in Oasi
 Ægypti, et Ægyptiorum omnium (ut sic dixerim) primus,
 veram quidem patriam et genus suum ejuravit, Alexandri-
 num autem se mentitus, generis sui pravitatem agnoscit.
 Merito igitur quos odit et conviciis insectatur, eos Ægy-
 ptios appellat. Nisi enim pessimos esse existimaret Ægy-
 ptios, genus suum haud ipse negasset : quandoquidem qui
 se patriæ celebritate efferunt, honorificum quidem ducunt
 ab ea cognominari, eos vero redarguunt qui præter jus eam
 sibi vindicant. Erga nos autem allerutro modo affecti sunt
 Ægyptii : aut enim quasi sese efferentes cognationem si-
 mulant, aut nos in infamiae suæ societatem adsciscunt. At
 præclarus iste Apion videtur contumeliosam nostrum inse-
 cationem quasi mercedem voluisse reddere Alexandrinis
 pro data sibi civitate ; cognitoque illis cum Judæis unâ se-

τῆς Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίους προϋτίθετο μὲν ἐκείνοις λοιδορεῖσθαι, συμπεριλαμβάνει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ἐν ἀμφοτέροις ἀναισγύρτως ψευδόμενος.

δ'. Τίνα τοίνυν ἐστὶ τὰ δεινὰ καὶ σφέτλια τῶν ἐν Ἀ-
 5 λεξανδρείᾳ κατοικοῦντων Ἰουδαίων, ἃ κατηγόρηκεν αὐτῶν, ἰδόμεν. « Ἐλθόντες, φησιν, ἀπὸ Συρίας ὥκη-
 « σαν πρὸς ἀλίμενον θάλασσαν, γειτνιάσαντες ταῖς τῶν
 « κυμάτων ἐκβολαῖς. » Οὐκοῦν ὁ τόπος εἰ λοιδορίαν
 10 ἔχει, τὴν οὐ πατρίδα μὲν, λεγομένην δὲ αὐτοῦ, τὴν
 Ἀλεξανδρείαν λοιδορεῖ. Ἐκείνης γὰρ καὶ τὸ παρ' αὐτὸν
 ἐστὶ μέρος, ὡς πάντες ὁμολογοῦσιν, εἰς κατοίκησιν τὸ
 κάλλιστον. Ἰουδαῖοι δ' εἰ μὲν βιασάμενοι κατέσχον,
 ὡς μὴδ' ὕστερον ἐκπεσεῖν, ἀνδρείας τεκμήριον ἐστ' αὐ-
 τοῖς. Εἰς κατοίκησιν δὲ αὐτοῖς ἔδωκε τόπον Ἀλέξαν-
 15 δρος, καὶ ἴσης παρὰ τοῖς Μακεδόσι τιμῆς ἐπέτυχον.
 Οὐκ οἶδα δὲ τί ποτ' ἂν ἔλεγεν Ἀπίων, εἰ πρὸς τῇ Νε-
 κροπόλει κατῴκουν, καὶ μὴ πρὸς τοῖς βασιλείοις ἦσαν
 ἰδρυμένοι, καὶ μέχρι νῦν αὐτῶν ἡ φυλὴ τὴν προσηγο-
 ρίαν εἶχε Μακεδόνες. Εἰ μὲν οὖν ἀναγνοῦς τὰς ἐπιστο-
 20 λὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως καὶ τὰς Πτολεμαίου τοῦ
 Λάγου, καὶ τῶν μετ' ἐκείνων τῆς Αἰγύπτου βασιλέων
 ἐντυχὼν τοῖς γράμμασι, καὶ τὴν στήλην τὴν ἐστῶσαν
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τὰ δικαιώματα περιέχουσαν, ἃ
 Καῖσαρ ὁ μέγας τοῖς Ἰουδαίοις ἔδωκεν· εἰ μὲν οὖν ταῦ-
 25 τα, φημί, γινώσκων, τάναντία γράφειν ἐτόλμησε, πο-
 νηρὸς ἦν· εἰ δὲ μὴδὲν ἠπίστατο τούτων, ἀπαίδευτος. Τὸ
 δὲ δὴ θαυμάζειν πῶς Ἰουδαῖοι ὄντες Ἀλεξανδρεῖς ἐκλή-
 θησαν, τῆς ὁμοίας ἀπαίδευσίας. Πάντες γὰρ οἱ εἰς
 ἀποικίαν τινὰ κατακληθέντες, καὶ πλεῖστον ἀλλήλων
 30 τοῖς γένεσι διαφέρουσιν, ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν τὴν προση-
 γορίαν λαμβάνουσι. Καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν;
 αὐτῶν γὰρ ἡμῶν οἱ τὴν Ἀντιόχειαν κατοικοῦντες Ἀν-
 τιοχεῖς ὀνομάζονται· τὴν γὰρ πολιτείαν αὐτοῖς ἔδωκεν
 ὁ κτίστης Σέλευκος. Ὁμοίως οἱ ἐν Ἐφέσῳ καὶ κατὰ
 35 τὴν ἄλλην Ἰωνίαν τοῖς αὐτιγενέσι πολιταῖς ὁμωνυμοῦ-
 σιν, τοῦτο παρασχόντων αὐτοῖς τῶν διαδόχων. Ἡ δὲ Ῥω-
 μαίων φιλανθρωπία πᾶσι μικροῦ δεῖν τῆς αὐτῶν προσ-
 ηγορίας μεταδέδωκεν, οὐ μόνον ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ με-
 γάλους ἔθνεσιν ὅλοις. Ἰδῆρες γοῦν οἱ Πάλοι καὶ Τυρ-
 40 ρηνοὶ καὶ Σαβῖνοι Ῥωμαῖοι καλοῦνται. Εἰ δὲ τοῦτον
 ἀφαίρειται τὸν τρόπον τῆς πολιτείας Ἀπίων, παυσάσθω
 λέγων αὐτὸν Ἀλεξανδρέα. Γεννηθεὶς γὰρ, ὡς προεῖπον,
 ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς Αἰγύπτου, πῶς ἂν Ἀλεξανδρεὺς
 εἴη, τῆς κατὰ δόσιν πολιτείας ὡς αὐτὸς ἐφ' ἡμῶν ἤξιω-
 45 κεν ἀναιρουμένης; Καίτοι μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ κύριοι
 νῦν Ῥωμαῖοι τῆς οἰκουμένης μεταλαμβάνειν ἡστυνοσούν
 πολιτείας ἀπειρήκασιν. Ὁ δ' οὕτως ἐστὶ γενναῖος ὡς
 μετέχειν ἄξιον αὐτὸς ὧν τυχεῖν ἐκωλύετο, συκορανεῖν
 ἐπεχειρήσει τοὺς δικαίως λαβόντας. Οὐ γὰρ ἀπορίᾳ γε-
 50 τῶν οἰκησόντων τὴν μετὰ σπουδῆς ὑπ' αὐτοῦ πόλιν
 κτισθεμένην Ἀλέξανδρος τῶν ἡμετέρων τινὰς ἐκεῖ συνή-
 θροισεν, ἀλλὰ πάντας δοκιμάζων ἐπιμελῶς ἀρετῆς καὶ
 πίστεως, τοῦτο τοῖς ἡμετέροις τὸ γέρας ἔδωκεν. Ἐτίμα
 γὰρ ἡμῶν τὸ ἔθνος, ὡς καὶ φησιν Ἐκαταῖος περὶ ἡμῶν,

cum Alexandriam habitantibus intercedere inimicitiani, proposuit sibi illis convicium facere, reliquos vero universos simul comprehendit, de utrisque impudenter mentiens.

4. Videamus igitur quanam sint illa gravia et non ferenda, de quibus Judæos Alexandriam habitantes accusat. « E Syria, inquit, profecti sedes fixerunt ad importuosum mare, « in vicinia allisionis fluctuum. » Ergo si locus opprobrium habet, non quidem patriæ suæ, sed tamen quam patriam dicit, Alexandriæ conviciatur. Illius enim etiam ora maritima pars est, ut omnes fatentur, ad inhabitandum optima. Sin autem per vim eam Judæi occupaverint, ita ut ne post quidem ejicerentur, fortitudinis eorum argumentum est. Verum Alexander eis locum ad habitandum dedit, et parem cum Macedonibus honorem consequuti sunt. Nescio autem quid dicturus fuerit Apion, si circa Necropolim habitassent, ac non circa regiam sedes posuissent, et hodieque eorum tribus appellaretur Macedones. Sane si legit epistolas Alexandri regis, et Ptolemæi Lagi, atque in successorum illius Ægypti regum rescripta incidit, et columnam stantem Alexandriæ, et jura continentem quæ Cæsar magnus Judæis concessit : hæc, inquam, si sciens contraria his scribere ausus est, improbus erat : sin vero nihil horum novit, indoctus. Illud autem quod se mirari dicit, quomodo, quum Judæi essent, Alexandrini vocarentur, similis inscientiæ est. Omnes enim in coloniam aliquam evocati, etsi plurimum invicem genere differunt, a conditoribus appellationem accipiunt. Et quid opus est de aliis dicere? nostrorum enim ipsorum qui Antiochiam inhabitant, Antiocheni nominantur : jus enim civium eis dedit conditor Seleucus. Similiter qui in Epheso sunt et in reliqua Ionia, eandem cum civibus inde natis appellationem sortiuntur, illis hoc præstantibus Alexandri successoribus. Romanorum autem clementia omnibus fere de suo nomine appellari concessit, non solum viris singulis, sed et maximis gentibus in universum. Hispani scilicet antiqui et Tyrrheni et Sabini vocantur Romani. Si vero hunc modum juris civitatis tollit Apion, desinat semetipsum Alexandrinum dicere. Natus enim, ut antea dixi, in intima Ægypto, quomodo erit Alexandrinus, jure civitatis concessæ, quod ipse de nobis prædicat, sublato? Atqui solis Ægyptiis orbis nunc Romani domini participare cujuscunque civitatis interdixerunt. Ille vero adeo generosus est, ut, quum vellet obtinere quæ impetrare prohibetur, conatus fuerit eos calumniari, qui ista justissime assequuti sunt. Non enim Alexander propter inopiam habitatorum civitatis, quam studiose ædificabat, nostrorum aliquos illic congregavit; sed, omnes probitatis ergo et fidei accurate perspectos et exploratos habens, hoc præmium nostris tribuit. Nostram enim gentem honorabat, ut etiam de nobis dicit Hecataeus, quod propter pro-

præparaverat evenere. Elephantum enim relinquentes sibi appositos Judæos, impetu facto super amicos ejus, multos ex ipsis interficere. Et post hæc Ptolemæus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis noceret hominibus: concubina vero sua carissima, quam alii quidem Ithacam, alii vero Hirenen denominant, supplicante ne tantam impietatem perageret, ei concessit, et ex his, quæ jam egerat vel acturus erat, pœnitentiam egit. Unde recte hanc diem Judæi Alexandriæ constituti, eo quod aperte a Deo salutem promeruerunt, celebrare noscuntur. Apion autem omnium calumniator, etiam propter bellum adversus Physconem gestum Judæos accusare præsumpsit, quum eos laudare deberet. Is autem etiam ultimæ Cleopatræ reginæ Alexandrinorum meminit, veluti nobis improperans, quoniam circa nos fuit ingrata: et non potius illam redarguere studuit, cui nihil omnino injustitiæ et malorum operum defuit, vel circa generis necessarios, vel circa maritos suos, qui etiam dilexerint eam, vel in communi contra Romanos omnes, et benefactores suos imperatores, quæ etiam sororem Arsinoen occidit in templo, nihil sibi nocentem. Peremit autem et fratrem insidiis; paternosque deos, et sepulcra progenitorum depopulata est. Percipiensque regnum a primo Cæsare, ejus filio et successoris rebellare præsumpsit: Antoniumque corruptum amatoriis rebus et patriæ inimicum fecit, et infidelem circa suos amicos instituit, alios quidem genere regali spolians, alios autem demens ad mala gerenda compellens. Sed quid oportet amplius dicere, quum illum ipsum in navali certamine relinquens, id est maritum et parentem communium filiorum, tradere cum exercitu principatum, et se sequi coegit? Novissime vero Alexandria a Cæsare capta, ad hoc usque perducta est, ut saltem hinc sperare se judicaret, si posset ipse manu sua Judæos perimere: eo quod circa omnes crudelis et infidelis exstaret. Putasne gloriandum nobis non esse, si, quemadmodum dicit Apion, famis tempore Judæis triticum non est mensa? Sed illa quidem pœnam subiit competentem. Nos autem maximo Cæsare ultimum teste auxilii atque fidei quam circa eum contra Ægyptios gessimus, nec non et senatu ejusque consultis, et epistolis Cæsaris Augusti, quibus nostra merita comprobantur. Has literas Apionem oportebat inspicere, et secundum genera examinare testimonia sub Alexandro facta, et omnibus Ptolemæis, et quæ a senatu constituta sunt, nec non et maximis Romanis Imperatoribus. Si vero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac penuriæ frumentorum, non accusatio Judæorum. Quid enim sentiant omnes Imperatores de Judæis in Alexandria commorantibus, palam est. Nam administratio tritici nihilo magis ab eis, quam ab aliis Alexandrinis translata est. Maximam vero eis fidem olim a regibus datam conservare voluerunt, id est, fluminis custodiam, totiusque custodiæ, nequaquam his rebus indignos esse judicantes.

6. Sed super hoc: quomodo ergo, inquit, si sunt cives, eosdem deos, quos Alexandrini, non colunt? Cui respondeo:

Quomodo etiam, quum vos sitis Ægyptii, inter alterutros prælio magno et sine fudere de religione contenditis? aut certe propterea non vos omnes dicimus Ægyptios, et neque communiter homines, quoniam bestias adversantes naturæ [nostræ] colitis, multa diligentia nutriendos? quum genus utique nostrorum unum atque idem esse videatur. Si autem in vobis Ægyptiis tantæ differentię opinionum sunt, quid miraris super his, qui aliunde in Alexandriam advenerunt, si legibus a principio constitutis, circa talia permansere? Is autem seditionis causas nobis apponit: qui si cum veritate ob hoc accusat Judæos in Alexandria constitutos, cur omnes non culpæ possit, eo quod noscamur habere concordiam? Porro etiam seditionis auctores quilibet inveniet Apionis similes Alexandrinorum fuisse cives. Donec enim Græci fuere et Macedones hanc civitatem habentes, nullam seditionem adversus nos gessere, sed antiqui cessare sollemnitatibus. Quum vero multitudo Ægyptiorum crevisset inter eos, propter confusiones temporum, etiam hoc opus semper est additum. Nostrum vero genus permansit purum. Ipsi igitur molestiæ hujus fuere principium, nequaquam populo Macedonicam habente constantiam, neque prudentiam Græcam, sed cunctis scilicet utentibus malis moribus Ægyptiorum, et antiquas inimicitias adversum nos exercentibus. E diverso namque factum est quod nobis improperare præsumunt. Nam quum plurimi eorum non opportune jus ejus civitatis obtineant, peregrinos vocantes eos, qui hoc privilegium ad omnes impetrasse noscuntur. Nam Ægyptiis neque regum quisquam videtur jus civitatis fuisse largitus, neque nunc quilibet Imperatorum. Nos autem Alexander quidem introduxit, reges autem auxere, Romani vero semper custodire dignati sunt. Itaque derogare nobis Apion voluit, quia Imperatorum non statuamus imagines, tanquam illis hoc ignorantibus, aut defensione Apionis indigentibus: quum potius debuerit admirari magnanimitatem modestiamque Romanorum, quoniam subjectos non cogunt patria jura transcendere; sed suscipiunt honores, sicut dare offerentes plura atque legitimum est. Non enim honoribus gratiam habent, qui ex necessitate et violentia conferuntur. Græcis itaque et aliis quibusdam bonum esse creditur imagines instituere. Denique et patrum et uxorum filiorumque figuras depingentes exsultant, quidam vero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. Alii vero et servos diligentes, hoc faciunt. Quid ergo mirum est, si etiam principibus ac dominis hunc honorem præbere videantur? Porro autem Legislator, non quasi prophetans Romanorum potentiam non honorandam, sed tanquam causam neque Deo neque hominibus utilem despiciens, et quoniam totius animati, multo magis Dei inanimati, probatur hoc inferius, interdixit imagines fabricare. Aliis autem honoribus post Deum colendos non prohibuit viros bonos, quibus nos et Imperatores et populum Romanum dignitatibus ampliamus. Facimus autem pro eis continua sacrificia: et non solum quotidianis diebus ex impensa communi omnium Judæorum talia celebramus; verum quum

nullas alias hostias ex communi, neque pro filiis peragamus, solis Imperatoribus hunc honorem præcipuum pariter exhibemus, quem hominum nulli persolvimus. Hæc itaque communiter satisfactio posita sit adversus Apionem pro his quæ de Alexandria dicta sunt.

7. Admiror autem etiam eos, qui ei huiusmodi fomitem præbuere, id est, Posidonium et Apollonium Molonis : quoniam accusant quidem nos, quare nos eosdem deos cum aliis non colimus. Mentientes autem pariter, et de nostro templo blasphemias componeutes incongruas, non se putant impie agere : quum sit valde turpissimum liberis, qualibet ratione mentiri, multo magis de templo apud cunctos homines nominato, tanta sanctitate pollente. In hoc enim sacrario Apion præsumpsit edicere, « asini caput » collocasse Judeos, et id colere, ac dignum facere tanta religione : et hoc affirmat fuisse depalatum, dum Antiochus Epiphanes et exspoliasset templum, et illud caput invenisset ex auro compositum multis pecuniis dignum. » Ad hoc igitur primum quidem respondeo, quoniam Ægyptius, vel si aliquid tale apud nos fuisset, nequaquam debuerat increpare, quum non sit deterior asinus furonibus et hircis et aliis, qui sunt apud eos dii. Deinde quomodo non intellexit, operibus increpatus de incredibili suo mendacio? Legibus namque semper utimur iisdem : in quibus sine fine consistimus. Et quum varii casus nostram civitatem, sicut etiam aliorum vexaverint, et [Antiochus] Theos, ac Pompeius Magnus, ac Licinius Crassus, et ad novissimum Titus Cæsar, bello vincentes obtinuerint templum, nihil huiusmodi illic invenire ; sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia vero Antiochus neque justam fecit templi deprædationem, sed egestate pecuniarum ad hoc accessit, quum non esset hostis, et socios insuper nos suos et amicos aggressus est, nec aliquid dignum derisione illic invenit. Multi et digni conscriptores super hoc quoque testantur, Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes, et Castor chronographus, et Apollodorus : qui omnes dicunt pecuniis indigentem Antiochum transgressum fœdera Judæorum, et spoliasse templum auro argentoque plenum. Hæc igitur Apion debuit respicere, nisi cor asini ipse potius habuisset, et impudentiam canis, qui apud ipsos assolet coli. Neque enim extrinsecus alia ratiocinatione mentitus est. Nos itaque asinis neque honorem neque potestatem aliquam damus, sicut Ægyptii crocodilis et aspidibus : quando eos, qui ab istis mordentur et a crocodilis rapiuntur, felices et Deo dignos arbitrantur. Sed sunt apud nos asini, quod apud alios sapientes viros, onera sibi imposita sustinentes : et si ad areas accedentes comedant, aut proposita non adimpleant, multas valde plagas accipiunt, quippe operibus et ad agriculturam rebus necessariis ministrantes. Sed aut omnium rudissimus fuit Apion ad componendum verba fallacia, aut certe ex rebus initia sumens, hæc implere non valuit, quando nulla potest contra nos blasphemia provenire.

7. Alteram vero fabulam, derogatione nostra plenam, de Græcis apposuit : de quo hoc dicere sat erit, quoniam qui de pietate loqui præsumunt, oportet eos non ignorare minus esse immundum per templa transire, quam sacerdotibus scelestas verba confingere. Isti vero magis studere defendere sacrilegum regem, quam justa et veracia de nostris et de templo conscribere. Volentes enim Antiocho gratificari et perfidiam ac sacrilegium ejus tegere, quo circa gentem nostram est usus propter egestatem pecuniarum, detrahentes nobis etiam quæ in futuris essent, mentiti sunt. Propheta vero aliorum factus est Apion, et dixit « Antiochum in templo invenisse lectum et hominem in eo jacentem, et appositam ei mensulam maritimis terrenisque » volatilium dapibus plenam, et quod obstupisset his « homo. Illum vero mox adorasse regis ingressum, tantam quam maxime sibi opem præbituri : ac procidentem ad ejus genua, extensa dextera poposcisse libertatem ; et jubente rege ut consideret, et diceret quis esset, vel cur ibidem habitaret, vel quæ esset causa ciborum ejus, tunc hominem cum gemitu et lacrimis lamentabiliter suam narrasse necessitatem. Ait, inquit, esse se Græcum : et dum peragraret provinciam parandi victus causa, correptum se subito ab alienigenis hominibus, atque deductum ad templum, et inclusum illic, et a nullo conspici, sed cuncta dapium apparitione saginari. Et primum quidem hæc sibi inopinabilia beneficia visa attulisse latitiam ; deinde suspicionem, postea stuporem : postremum consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem ineffabilem Judæorum, pro qua nutriebatur ; et hoc illos facere singulis annis quodam tempore constituto. Et comprehendere quidem Græcum peregrinum, eumque annuo tempore saginare, et deductum ad quandam silvam occidere quidem eum hominem, ejusque corpus sacrificare secundum suas solemnitates, et gustare ex ejus visceribus, et iurjurandum facere in immolatione Græci, ut inimicitias contra Græcos haberent : et tunc in quadam foveam reliqua hominis pereuntis abjicere. » Deinde refert eum dixisse, « paucos jam dies debitos sibi met superesse, atque rogasse, ut reveritus Græcorum deos, et superans in suo sanguine insidias Judæorum, de malis eum circumstantibus deliberaret. » Itaque huiusmodi ergo fabula non tantum omni tragœdia plenissima est, sed etiam crudeli impudentia redundat. Non tamen a sacrilegio privati Antiochi, sicut arbitrati sunt, qui hæc ad illius gratiam conscribere. Non enim præsumpsit aliquid tale, ut ad templum accederet ; sed sic invenit non speraus. Fuit ergo voluntatibus iniquis impius, et nihilominus sine Deo, quicquid jussit mendacii superfluitas, quam ex ipsa re cognoscere valde facillimum est. Non enim circa solos Græcos discordia legum esse dignoscitur, sed maxime adversus Ægyptios et plurimos alios. Cujus enim regionis homines non contigit aliquando apud nos peregrinari, ut adversus solos Græcos renovata conjuratione per effusionem sanguinis ageremus : vel quomodo possibile, ut ad

has hostias omnes Judæi colligerentur, et tantis millibus ad gustandum viscera illa sufficerent, sicut ait Apion? vel cur inventum hominem quicumque fuit (non enim suo nomine conscripsit) aut quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa deduxit? dum posset hoc faciens, ipse quidem putari pius, et Græcorum amator eximius, assumere vero contra Judæorum odium auxilia magna cunctorum. Sed hæc relinquo: insensatos enim, non verbis, sed operibus decet arguere. Sciunt igitur omnes, qui videre constructionem templi nostri, qualis fuerit, et intransgressibilem ejus purificationis integritatem. Quatuor enim porticus habuit in circuitu, et harum singulæ propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus etiam alienis: mulieres tantummodo menstruatæ transire prohibebantur: in secundam vero porticum cuncti Judæi ingrediebantur, eorumque conjuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertiam masculi Judæorum mundi existentes atque purificati: in quartam autem sacerdotes, stolis induti sacerdotalibus: in adytum vero soli principes sacerdotum, propria stola circumamicti. Tanta vero est circa omnia providentia pietatis, ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. Mane etiam aperto templo oportebat facientes traditas hostias introire: et meridie rursus, dum clauderetur templum. Denique ne vas quidem aliquod portari licet in templum, sed erant in eo solummodo posita, altare, mensa, thuribulum, candelabrum, quæ omnia in lege conscripta sunt. Etenim nihil amplius neque mysteriorum aliquorum ineffabilium agitur, neque intus ulla epulatio administratur. Hæc enim quæ prædicta sunt, habent totius populi testimonium manifestum, rationemque gestorum. Licet enim sint tribus quattuor sacerdotum, et

harum trium singulæ habeant hominum plus quam quinque millia, fit tamen observatio particulariter per dies certos: et his transactis, alii succedentes ad sacrificia veniunt: et congregati in templum mediante die a præcedentibus claves templi, et ad numerum vasa omnia percipiunt, nulla re quæ ad cibum aut potum atineat in templum delata. Talia namque etiam ad altaria offerre prohibitum est, præter illa quæ ad sacrificia preparantur.

8. Quid ergo Apionem dicimus, nisi, nihil horum examinantem, verba incredula protulisse? Sed turpe est, historiæ veram notitiam si proferre grammaticus non possit. Et sciens templi nostri pietatem, hanc quidem prætermisit: hominis autem Græci comprehensionem fluxit, pabulum ineffabile, et ciborum opulentissimam claritatem: et prævos ingredientes, ubi nec nobilissimos Judæorum licet intrare, nisi fuerint sacerdotes. Hæc ergo pessima est impietas, atque mendacium spontaneum, ad eorum seductionem, qui noluerunt discutere veritatem. Per ea siquidem mala ineffabilia, quæ prædicta sunt, nobis detrahare tentavere.

9. Rursusque tanquam piissimus deridet, adjiciens fabulæ inania facta. Ait enim illum retulisse, «dum bellum Judæi contra Idumæos haberent longo quodam tempore, ex aliqua civitate Idumæorum, qui in ea Apollinem colebat venisse ad Judæos, ejus hominis nomen dicitur Zabidus, deinde eis promississe traditurum se eis Apollinem deum Dorensium: venturumque illum ad nostrum templum, si omnes ascenderent, et adducerent omnem multitudinem Judæorum. Zabidum vero fecisse quoddam machinamentum ligneum, et circumposuisse sibi, et in eo tres ordines finxisse lucernarum, et ita ambulasse, ut

« τὴν πορείαν ποιουμένων. Τοὺς μὲν Ἰουδαίους ὑπὸ
« τοῦ παραδόξου τῆς θεᾶς καταπληγμένους, πόρρω
« μὲν ὄντας ἡσυχίαν ἄγειν· τὸν δὲ Ζάβιδον ἐπὶ πολλῆς
« ἡσυχίας εἰς τὸν ναὸν παρελθεῖν, καὶ τὴν χρυσὴν ἀπο-
« σῦραι τοῦ κἀνθωνος κεφαλὴν (οὗτος γὰρ ἀστεϊζόμενος
« γέγραφε), καὶ πάλιν εἰς Δώραν κατὰ τάχος ἀπελθεῖν. »
« Ἀρ' οὖν καὶ ἡμεῖς ἂν εἴποιμεν ὅτι τὸν κἀνθωνα, τουτέ-
« στιν ἑαυτὸν, Ἀπίων ἐπιφορτίζει καὶ ποιεῖ τῆς μωρολογίας
« ἅμα καὶ τῶν ψευσμάτων κατάγομον; καὶ γὰρ τόπῳ
« οὐκ ὄντας γράφει καὶ πόλεις οὐκ εἰδὼς μετατίθηναι.
« Ἡ μὲν γὰρ Ἰδουμαία τῆς ἡμετέρας χώρας ἐστὶν ὁμο-
« ρος, κατὰ Γάζαν κειμένη, καὶ Δώρα ταύτης ἐστὶν ὁ-
« δεμία πόλις· τῆς μέντοι Φοινίκης παρὰ τὸ Καρμῆλιον
« ὁρος Δώρα πόλις ὀνομάζεται, μηδὲν ἐπικοινωνοῦσα τοῖς
« Ἀπίωνας φλυαρήμασι· τεσσάρων γὰρ ἡμερῶν ὁδὸν
« τῆς Ἰουδαίας ἀφίστηκεν. Τί δ' ἡμῶν ἐτι κατηγορεῖ
« τὸ μὴ κοινοὺς ἔχειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς, εἰ βῆδ' οὕτως
« ἐπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἥξειν τὸν Ἀπόλλωνα πρὸς
« αὐτοὺς, καὶ μετὰ τῶν ἀστρῶν ἐπὶ τῆς γῆς ᾤκησαν
« 20 ὄραν αὐτὸν περιπατοῦντα; λύχνον γὰρ οὐδέπω ὄηλον
« ὅτι πρόσθεν ἐοράκασιν οἱ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας
« λυχνοκατίας ἐπτελοῦντες. Ἄλλ' οὐδὲ τις αὐτῷ βυδὶ-

« procul stantibus appareret, quasi stella per terram iter
« agens. Judæos quidem, inexpectata visione obstupe-
« factos, quum procul quidem absessent, quiescere: Zabidum
« vero multa quiete ad templum venisse, et aureum de-
« traxisse cantherii caput (ita enim scripsit, facetus videri
« volens) et rursus Doram velociter se contulisse. » Igitur
« et nos dicere possumus quod asinum, hoc est semetipsum,
« gravat Apion, facitque stultitia simul et mendaciis onera-
« tum. Nam et loca ponit, quæ nusquam terrarum exstant,
« et civitates earum ignarus transfert. Nam Idumæa quidem
« regioni nostræ confinis est, sita juxta Gazam, et nulla in
« ea est urbs Dora: in Phœnice vero juxta montem Carme-
« lum civitas Dora appellatur, quæ nihil commune habet cum
« Apionis nugis: quattuor enim dierum itinere distat a Ju-
« daea. Cur itaque nos præterea accusat, quod non habeamus
« communes cum aliis deos, si sic facile credere patres
« nostri ad se venturum Apollinem, et cum stellis super
« terram eum ambulantes intueri se putaverunt? scilicet enim
« manifestum quod lucernam nunquam prius conspexerunt,
« qui tot et tanta lucernarum accensionis festa celebrarunt.
« Sed nec aliquis ei per regionem ambulanti e tot myriadibus
« obviam ivit: quin et muros siue custodibus invenit bello

ζονται κατὰ τὴν χώραν τῶν τσοῦτων μυριάδων ὑπὴν-
τησεν, ἔρημα δὲ καὶ τὰ τεῖχη φυλάκων ἡῦρε πολέμου
συνεστηκότος. Ἐὼ τᾶλλα· τοῦ ναοῦ δ' αἱ θύραι τὸ
μὲν ὕψος ἦσαν ἐπὶ πηχῶν, εἰκοσι δὲ τὸ πλάτος, κατὰ
5 χρυσοὶ δὲ πᾶσαι καὶ μικροὶ δὲ ἵναι σφυρήλατοι· ταύτας
ἔλειον οὐκ ἐλάττους ὄντες ἄνδρες διακόσιοι καθ' ἑκά-
στην ἡμέραν, καὶ τὸ καταλιπεῖν ἡνοιγμένας ἦν ἀθέμι-
τον. Ῥαδίως οὖν αὐτὰς ὁ λυχνοφόρος ἐκεῖνος ἡνέωξεν
ἂν ἀνοῖξιν οἰόμενος καὶ τὴν τοῦ κήρυκος, ὡς φέτο,
10 κεφαλὴν ἔχων. Πότερον οὖν αὐτὴν πάλιν ὡς ἡμᾶς
ἀνέστρεψεν, ἢ λαβὼν Ἀπίων αὐτὴν εἰσεκόμισεν, ἢ
Ἀντίοχος εὗρε πρὸς δευτέραν Ἀπίωνι μυθολογίαν;
Γ'. Καταφεύεται δὲ καὶ ὅρκον ἡμῶν ὡς ὁμνούντων
τὸν Θεόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
15 τὴν θάλασσαν, μηδενὶ εὐνοήσιν ἄλλοφύλῳ, μάλιστα
δὲ Ἑλλήσιν. Ἐδεῖ δὲ καταψευδόμενον ἀπαξ εἰπεῖν,
μηδενὶ εὐνοήσιν ἄλλοφύλῳ, μάλιστα δ' Αἰγυπτίοις.
Οὕτω γὰρ ἂν τοῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτοῦ πλάσμασιν ἤρμοττε
τὰ περὶ τὸν ὅρκον, εἴπερ ἦσαν ὑπὸ Αἰγυπτίων τῶν συγ-
20 γενῶν οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐχὶ διὰ πονηρίαν, ἀλλ' ἐπὶ συμ-
φοραῖς ἐξελθαιμένοι. Τῶν Ἑλλήνων δὲ πλεον τοῖς
τόποις ἢ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἀφροσύνη, ὥστε μηδε-
μίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς αὐτοὺς ἔχθραν μηδὲ ζηλοτυπίαν.
Τοῦναντίον μέντοι πολλοὶ παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς ἡμετέ-
25 ρους νόμους συνέβησαν εἰσελθεῖν, καὶ τινὲς μὲν ἐμείναν,
εἰσὶ δ' οἱ τὴν καρτερίαν οὐχ ὑπομείναντες πάλιν ἀπέ-
στησαν. Καὶ τοῦτον οὐδεὶς πώποτε τὸν ὅρκον εἶπεν
ἀκούσαι παρ' ἡμῖν ὁμομοσμένον, ἀλλὰ μόνος Ἀπίων,
ὃς ἔοικεν, ἤκουσεν· αὐτὸς γὰρ ὁ συνθεὶς αὐτὸν ἦν.
30 ια'. Σφόδρα τοίνυν τῆς πολλῆς συνέσεως καὶ ἐπὶ τῷ
μέλλοντι βρῆθῃσθαι θαυμάζειν ἄξιόν ἐστιν Ἀπίωνα.
Τεχμηρίον γὰρ εἶναι φησι τοῦ μήτε νόμοις ἡμᾶς χρῆ-
σθαι δικαίως μήτε τὸν Θεὸν εὐσεβεῖν ὡς προσῆκε, τὸ μὴ
ἄρχειν, δουλεύειν δὲ μᾶλλον ἔθνεσι καὶ ἄλλοτε ἄλλοις,
35 καὶ τὸ κεχρησθαι συμφοραῖς τισὶ περὶ τὴν πόλιν, αὐ-
τῶν δηλονότι πόλειος ἡγεμονικωτάτης ἐκ τῶν ἀνωθεν
ἄρχειν, ἀλλὰ μὴ Ῥωμαίοις δουλεύειν συνειδημένον·
καίτοι τούτων ἂν τις ἀπόσχοιτο τοιαύτης μεγαλοψυχίας.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οὐκ ἐστὶν ὅστις ἀνθρώπων οὐχ
40 ἱκανῶς καθ' αὐτοῦ φαίη τοῦτον ὑπ' Ἀπίωνος λελέχθαι
τὸν λόγον. Ὀλίγοις μὲν γὰρ ὑπῆρξεν ἐφ' ἡγεμονίας
διὰ καιροπτίας γενέσθαι, καὶ τούτους αἱ μεταβολαὶ πάλιν
ἄλλοις δουλεύειν ἐπέβουζαν. Τὸ πλείστον δὲ ψῶλον
ἄλλων ὑπακῆκοις πολλάκις. Αἰγύπτιοι δ' ἄρα μόνον
45 διὰ τὸ καταφυγεῖν, ὡς φασίν, εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοὺς
θεοὺς καὶ σωθῆναι μεταβαλόντας εἰς μορφὰς θηρίων,
ἐξαίρετον γέρας ἤρνοντο τὸ μηδενὶ δουλεύειν τῶν τῆς
Ἀσίας ἢ τῆς Εὐρώπης κρατησάντων· οἱ μίαν ἡμέραν
ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἐλευθερίας οὐ τυγόντες φαίνονται,
50 ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τῶν οἰκοδεσποτῶν. Ὅντινα μὲν γὰρ
αὐτοὺς ἐγγρήσαντο Πέρσαι τρόπος οὐχ ἅπαξ μόνον, ἀλλὰ
καὶ πολλάκις πορθούντες τὰς πόλεις, ἱερὰ κατασκά-
πτοντες, τοὺς παρ' αὐτῶν νομιζομένους θεοὺς κατασφά-
ζοντες, οὐκ ἂν δνειδίσαιμι· μισεῖσθαι γὰρ οὐ προσῆκε

conflato. Cetera prætereo : januæ autem templi altitudine quidem erant cubitorum vii, latitudine vero xx, omnes etiam deauratæ, et fere ex auro solido; has singulis diebus clauderant viri non minus quam ducenti [viginti], easque apertas relinquere nefas erat. Facile igitur illas lucernifer iste aperuit, aut si aperuisse creditur, etiam cantherii, id quod putabatur, caput habens. Utrum igitur cum hoc capite ad nos reversus est, aut illud quum sumpsisset Apion introduxit, ut Antiochus inveniret quo alteram Apioni fabulam narrandi occasionem suppeditaret?

10. Mentitur autem et de juramento nostro, quod iuramus per Deum, et cœli et terræ et maris creatorem, nemini fautores alienigenæ, præcipue si Græci fuerint. Oportebat autem mentientem plane dicere, nemini fautores alienigenæ, præcipue si fuerint Ægyptii. Ita enim primis ipsis figmentis congruissent ista de juramento, si a cognatis Ægyptiis patres nostri non propter improbitatem, sed ob calamitates expulsi fuissent. A Græcis autem magis locis quam studiis disjuncti sumus, ita ut nullæ inter nos et illos inimicitia intercedant aut obtreccationes. Verumtamen econtra multos eorum ad nostras leges accessisse contigit: et nonnulli quidem istis institutis adhæserunt, alii vero, in illis perseverare non ferentes, iterum recesserunt. Et hoc iusiurandum nunquam se quisquam audisse meminit apud nos habitum; sed solus Apion, ut apparet, audivit: ipse enim ille erat qui id confinxit.

11. Vehementer igitur in Apione admiranda est eximia prudentia, etiam ob hoc quod mox dicitur. Nam indicio esse, affirmat, quod neque legibus justis utamur, neque Deum convenienter ejus naturæ colamus, hoc quod non imperemus, sed diversis potius gentibus serviamus, et in ipsa civitate calamitates quasdam perferamus, utique quum ipsi ex urbe primaria a multis retro sæculis imperare, sed non Romanis servire consueverint; quanquam nemo fere non expertus est horum egregiam magnanimitatem. Nullus etenim aliorum est qui non affirmet, istiusmodi verborum abunde contra se ipsum fecisse Apionem. Paucis etenim contigit in principatu continue præsidere, atque hi rursus aliis facta mutatione serviant. Plurimæ namque gentes aliæ sæpe aliis obedire coactæ sunt. Ægyptii autem soli, eo quod se receperint, sicut aiunt, in ipsorum regionem dii, et salutem consequuti fuerint assumendo bestiarum formas, eximia gratiam invenerunt ut eorum nemini servirent, qui Asiam Europamve tenere: qui scilicet per unam diem ex omni ævo non habere libertatem, ne apud indigenas quidem domiuos. Nam quemadmodum eis usi sunt Persæ, non semel solummodo, sed frequenter urbes eorum vastantes, sacra evergentes, et quos deos esse credunt interficientes, illis exprobrare non studeo. Haud enim convenit

τὴν Ἀπίωνος ἀπαιδευσίαν, ὃς οὔτε τὰς Ἀθηναίων τύχας οὔτε τὰς Λακεδαιμονίων ἐνενόησεν, ὧν τοὺς μὲν ἀνδρειοτάτους, τοὺς δὲ εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων ἀπαντες λέγουσιν. Ἐὼ βασιλεὺς τοὺς ἐπ' εὐσεβεῖα διαβοηθέντας, ὧν ἓνα Κροῖσον, οἷαις ἐξήρσατο συμφοραῖς βίου· ἔω τὴν καταπρησθεῖσαν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν, τὸν ἐν Δελφοῖς, ἄλλους μυρίους, καὶ οὐδεὶς ὠνειδίσει ταῦτα τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς δράσασσι. Καὶνὸς δὲ κατήγορος ἡμῶν Ἀπίων ἡγρέθη, τῶν ἰδίων αὐτοῦ περὶ τὴν Αἴγυπτον κακῶν ἐκλαθόμενος. Ἀλλὰ Σέσωστρις αὐτὸν ὁ μυθεύμενος Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐτύφλωσεν. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ἡμετέρους οὐκ ἂν εἰποιμεν βασιλέας, Δαυίδην καὶ Σολομῶνα, πολλὰ χειρωσαμένους ἔθνη. Τούτους μὲν οὖν παραλίπωμεν· τὰ δὲ γνῶριμα πᾶσιν Ἀπίων ἡγνόηκεν, ὅτι Περσῶν καὶ μετ' ἐκείνους ἡγουμένων τῆς Ἀσίας Μακεδόνων Αἰγύπτιοι μὲν ἐδόυλευον ἀνδραπόδων οὐδὲν διαφέροντες, ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐλεύθεροι προσέτι καὶ τῶν περὶ πόλειον ἤρχομεν, ἔτη σκεδὸν εἰκοσὶ πού καὶ ἑκατὸν, μέχρι Μάγνου Πομπηίου. Καὶ πάντων ἐκπολεμηθέντων πρὸς Ῥωμαίων τῶν πανταχοῦ βασιλέων, μόνον διὰ πίστιν οἱ παρ' ἡμῖν σύμμαχοι καὶ φίλοι διεφυλάχθησαν.

16'. « Ἀλλὰ θαυμαστοὺς ἀνδρας οὐ παρεσχέκαμεν, « οἷον τεχνῶν τινων εὐρετὰς, ἢ σοφίᾳ διαφέροντας. »

25. Καὶ καταριθμεῖ Σωκράτην καὶ Ζήνωνα καὶ Κλεάνθη καὶ τοιοῦτους τινάς· εἴτα τὸ θαυμασιώτατον τῶν εἰρημένων αὐτὸς ἐαυτὸν προστίθησι, καὶ μακαρίζει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅτι τοιοῦτον ἔχει πολίτην. Ἐδεῖ γὰρ αὐτῷ μάρτυρος ἑαυτοῦ. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἅπαντι 30. ὁ γλαυγὸς ἐδόκει πονηρὸς εἶναι, καὶ τῷ βίῳ καὶ τῇ λόγῳ διεφθαρμένος, ὥστε εἰκότως ἐλεῖσαι τις ἂν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἴπερ ἐπὶ τούτῳ μέγα ἐφρόνει. Περὶ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν γεγονότων, οὐδενὸς ἦττον ἐπαίνου τυγχάνειν ἄξιον, ἴσασιν οἱ ταῖς ἡμετέραις ἀρχαιολογίαις 35. ἐντυγχάνοντες.

17'. Τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ἐν τῇ κατηγορίᾳ γεγραμμένων ἄξιον ἦν ἴσως ἀναπολόγητα παραλιπεῖν, ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἢ ὁ κατηγορῶν. Ἐγκαλεῖ γὰρ ὅτι ζῶα θύομεν, καὶ χοῖρον οὐκ ἐσθίομεν, καὶ τὴν 40. τῶν αἰδῶν χλευάζει περιτομήν. Τὸ μὲν οὖν περὶ τῆς τῶν ἡμέρων ζώων ἀναίρεσεως κοινὸν ἔστι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἅπαντας, Ἀπίων δὲ τοῖς θύουσιν ἐγκαλῶν, αὐτὸν ἐξήλεγεν ὄντα τὸ γένος Αἰγύπτιον· οὐ γὰρ ἂν Ἕλληνας ὧν ἡ Μακεδὼν ἐγκατέβαινε. Οὗτοι 45. γὰρ εὐχονται θύειν ἑκατόμβας τοῖς θεοῖς, καὶ χρῶνται τοῖς ἱερείοις πρὸς εὐωχίαν, καὶ οὐ διὰ τοῦτο συμβέβηκεν ἐρημοῦσθαι τὸν κόσμον τῶν βοσκομημάτων, ὅπερ Ἀπίων εἶδεν. Εἰ μέντοι τοῖς Αἰγυπτίων ἔβειν ἡκολούθουν ἅπαντες, ἡρήμωτο μὲν ἂν ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων, τῶν 50. ἡρωατάτων δὲ θηρίων ἐπληθύνθη, ἀθεοὺς οὗτοι νομίζοντες ἐπιμελῶς ἐτρέφουσι. Καὶ μὴν εἰ τις αὐτὸν ἤρετο, τῶν πάντων Αἰγυπτίων τίνας εἶναι καὶ σοφιστάτους καὶ θεοσεβεῖς νομίζει, πάντως ἂν ὁμολόγησε τοὺς ἱερεῖς. Δύο γὰρ αὐτοὺς φασιν ὑπὸ τῶν βασιλέων εἶς ἀρχῆς ταῦτα προσ-

ut nos indoctam Apionis stultitiam imitemur, qui neque de casibus Atheniensium neque Lacedæmoniorum cogitavit; quorum hos quidem fortissimos, illos vero Græcorum religiosissimos esse omnes affirmant. Taceo reges ob pietatem omnium sermone celebratos, interque eos Cresum, in quas vitæ calamitates incidit: taceo incensam Atheniensium arcem, templum Ephesium et Delphicum, aliaque multa, ac nemo calamitatem passis, sed inferentibus casus exprobravit. Novus autem nostrorum accusator inventus est Apion, malorum suorum, quæ in Ægypto ei acciderant, prorsus oblitus. Sed Sesostris illum excæcavit, Ægypti rex, cujus res fabulis sunt asperse. Non est autem ut reges nostros nos memoremus, Davidem et Solomonem, qui multas subegerunt gentes. Et hos quidem missos faciamus: hæc vero cunctis nota ignoravit Apion, quod Persis, et post illos Asiæ dominantibus Macedonibus Ægyptii servierunt, a mancipiis nihil differentes, nos autem liberi existentes etiam civitatum finitimarum dominatum et principatum tenuimus, annis centum et viginti usque ad Pompeium Magnum. Et quum omnes a Romanis rerum ubique dominis expugnati fuissent, soli majores nostri propter fidem suam socii et amici conservati sunt.

12. « Sed viros admirabiles non tulimus, veluti artium « quarundam inventores, aut sapientia præcellentes. » Atque enumerat Socratem, et Zenonem, et Cleanthen, aliosque hujusmodi: deinde, quod ex dictis maxime mirandum, semetipsum adjicit, et Alexandriam beatam prædicat, quæ civem habuerit tali ingenio præditum. Oportebat enim ipsum de se testimonium dare. Nam ceteris quidem circulator esse videbatur improbus, et vita et sermone pravus: adeo ut merito quis Alexandriam miseretur, si super isto sese efferat. De viris autem qui fuere apud nos, non minus quam alii quicumque laude digni, probe sciunt qui in nostris versati sunt originum libris.

13. Reliqua autem eorum quæ complectitur accusatio, mereantur forsitan ut præteream tanquam responso indigna, ita ut ipse sui et reliquorum Ægyptiorum accusator habeatur. Nam vitio nobis vertit quod animalia pro victimis mactemus, et non vescamur carne suilla; et pudendorum circumcisionem irridet. Sane quod attinet ad mansuetorum animalium mactationem, id nobis cum ceteris hominibus universis commune est: Apion autem, nos sacra facientes redarguens, indicat semetipsum genere esse Ægyptium: non enim, si Græcus fuisset aut Macedo, hoc ægre tulisset. Isti enim vovent Hecatombas diis sacrificare, et victimas epulis apponunt. Et non idcirco contigit mundum in penuria esse pecorum, quod veritus est Apion. Verumtamen si Ægyptiorum moribus omnes semet addicerent, mundus destitutus quidem esset hominibus, ferocissimis autem bestiis abundaret, quas pro diis isti habentes cum cura studioque nutriunt. Quodsi quis eum interrogaret, quos putaret omnium Ægyptiorum esse sapientissimos et maxime religiosos, illos procul dubio sacerdotes esse agnosceret.

τετάχθαι, τὴν τε τῶν θεῶν θεραπείαν καὶ τῆς σοφίας τὴν ἐπιμέλειαν. Ἐκεῖνοι τοίνυν ἅπαντες καὶ περιτέμνονται καὶ χοιρείων ἀπέχονται βρωμάτων. Οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων οὐδὲ εἰς συνύει τοῖς θεοῖς. Ἄρ' οὐν τυφλὸς ἦν τὸν νοῦν Ἀπίων ὑπὲρ Αἰγυπτίων ἡμῶς λοιδορεῖν συνθέμενος, ἐκείνων δὲ κατηγορῶν, οἳ γε μὴ μόνον χροῦνται τοῖς ὑπὸ τούτου λοιδορουμένοις ἔθεσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασξαν περιτέμνεσθαι, καθάπερ εἰρηκεν Ἡρόδοτος; Ὅθεν εἰκότως μοι δοκεῖ τῆς εἰς τοὺς πατριῶς αὐτοῦ νόμους βλασφημίας δοῦναι δίκην Ἀπίων τὴν πρέπουσαν. Περιετμήθη γὰρ ἐξ ἀνάγκης, ἐλκώσεως αὐτῷ περὶ τὸ αἰδοῖον γενομένης, καὶ μηδὲν ὠφελήθεις ὑπὸ τῆς περιτομῆς, ἀλλὰ σητόμενος ἐν δειναῖς δδύναις ἀπέθανεν. Δεῖ γὰρ τοὺς εὖ φρονούντας τοῖς μὲν οἰκέοις νόμοις περὶ τὴν εὐσέβειαν ἀκριβοῦς ἐμμένειν, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων μὴ λοιδορεῖν. Ὁ δὲ τούτους μὲν ἔφυγε, τῶν ἡμετέρων δὲ κατεψεύσατο. Τοῦτο μὲν Ἀπίωνι τοῦ βίου τὸ τέλος ἐγένετο, καὶ τοῦτο παρ' ἡμῶν ἐνταῦθα τὸ πέρας ἔστω τοῦ λόγου.

20 **ιδ'.** Ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλων καὶ Λυσίμαχος καὶ τινες ἄλλοι τὰ μὲν ὑπ' ἀγνοίας, τὸ πλεῖστον δὲ κατὰ δυσμένειαν, περὶ τε τοῦ νομοθετήσαντος ἡμῖν Μωϋσέως καὶ περὶ τῶν νόμων πεποιήνται λόγους οὔτε δικαίους οὔτε ἀληθεῖς, τὸν μὲν ὡς γόητα καὶ ἀπατεῖνα

25 διαβάλλοντες, τοὺς νόμους δὲ κακίας ἡμῖν καὶ οὐδεμιᾶς ἀρετῆς φάσκοντες εἶναι διδασκαλούς, βούλομαι συντόμως καὶ περὶ τῆς ὅλης ἡμῶν καταστάσεως τοῦ πολιτεύματος καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος, ὡς ἂν ὦ δυνατός, εἰπεῖν. Οἶμαι γὰρ ἔσεσθαι φανερόν ὅτι καὶ πρὸς εὐσέβειαν καὶ πρὸς κοινωνίαν τὴν μετ' ἀλλήλων καὶ πρὸς τὴν καθόλου φιλανθρωπίαν, ἐτι δὲ πρὸς δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐν τοῖς πόνοις καρτερίαν καὶ θανάτου περιφρόνησιν ἄριστα κειμένους ἔχομεν τοὺς νόμους. Παρ

30 ρα καλῶς δὲ τοὺς ἐντευζομένους τῇ γραφῇ μὴ μετὰ φθῶν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάγκησιν. Οὐ γὰρ ἐγκωμιον ἡμῶν αὐτῶν προεισόμεν συγγράφειν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ψευδῇ κατηγορημένοις ἡμῖν ταύτην ἀπολογίαν δι

35 καιοτάτην εἶναι νομίζω, τὴν ἀπὸ τῶν νόμων, καθ' οὓς ζῶντες διατελοῦμεν· ἄλλως τε καὶ τὴν κατηγορίαν

40 δ' Ἀπολλωνίου οὐκ ἀθρόαν ὥσπερ δ' Ἀπίων ἔταξεν, ἀλλὰ σποράδην καὶ διὰ πάσης τῆς συγγραφῆς. Ποτὲ μὲν ὡς ἀθέους καὶ μισανθρώπους λοιδορεῖ, ποτὲ δ' αὖ δειλίαν ἡμῖν ὀνειδίζει, καὶ τοῦμπαλιν ἔστιν ὅπου τόλμαν κα

45 τηγορεῖ καὶ ἀπόνοιαν. Λέγει δὲ καὶ ἀφυστάτους εἶναι τῶν βαρβάρων, καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν εἰς τὸν βίον εὖρημα συμβεβῆσθαι μόνους. Ταῦτα δὲ πάντα διελεγχθῆ

50 σεσθαι νομίζω σαφῶς, εἰ τὰναντία τῶν εἰρημένων φανείη διὰ τῶν νόμων ἡμῖν προστεταγμένα καὶ πραττόμενα μετὰ πάσης ἀκριβείας ὑπ' ἡμῶν. Εἰ δ' ἄρα βιασθεῖν

55 μνησθῆναι τῶν παρ' ἑτέρους ὑπεναντίως νενομισμένων, τούτου δίκαιοι τὴν αἰτίαν ἔχειν εἰσὶν οἱ τὰ παρ' ἡμῖν ὡς χεῖρω παραβάλλειν ἀξιοῦντες. Οἷς οὐδέτερον ἀπολειφθήσεσθαι νομίζω λέγειν, οὐθ' ὡς οὐχὶ τούτους ἔχομεν τοὺς νόμους, ὧν ἐγὼ παραθήσομαι τοὺς κεφαλαίους

Hæc enim duo dicunt sibimet ab initio a regibus esse præcepta, ut deos colant et sapientiam diligant. Illi igitur et circumcidentur omnes, et a porcinis abstinent carnibus. Sed neque ullus alius Ægyptiorum cum eis sacra diis facere dignoscitur. Mentem igitur occæcatam habuit Apion, qui Ægyptiorum gratia nos data opera conviciis insectatur, illosque accusat, qui non solum utuntur iisdem, quos in nobis reprehendit, moribus, sed etiam alios circumcidi docuerunt, sicuti dixit Herodotus. Unde iure mihi videtur Apion ob maledicta in patriæ suæ leges pœnas dedisse quas commervit. Nam ex necessitate circumciscus erat, utpote ulceratus circa pudenda : et quum nihil ei profuerit circumcisis, sed putresceret, magnis doloribus exspiravit. Oportet enim bene ac sapienter institutos legibus propriis circa pietatem adhærere, ceterorum vero leges minime carpere. At iste suas quidem deseruit, de nostris vero mentitus est. Atque ita quidem vitam finivit Apion, et hic etiam de eo nobis finem dicendi facere par sit.

14. Quoniam vero et Apollonius Molonis et Lysimachus et alii quidem nonnulli, partim quidem per ignorantiam, maxima vero ex parte per malevolentiam de legislatore nostro Moyse et legibus ejus verba fecerunt nec justa nec vera, hunc quidem ut præstigiatorum et deceptorum calumniantes, leges autem malitiæ apud nos, nulliusque virtutis magistras esse affirmantes, volo breviter et de omni reipublicæ nostræ constitutione, et de qualibet re singillatim, sicuti potero, sermonem proferre. Puto enim evidens fore, quod et ad pietatem et societatem inter homines servandam, et ad omnia humanitatis officia tuenda, prætereaque ad justitiam, et tolerantiam laborum, mortisque contemptum, optime factas habemus leges. Rogo tamen eos qui in hanc scriptionem inciderint, ut non cum invidia lectionem adhibeant. Non enim proposui nosmetipsos laudibus prosequi; sed defensionem esse justissimam puto, ductam a legibus juxta quas adhuc vivimus, adversus eos, qui multa nobis eaque falsa objecerunt : præsertim quum Apollonius accusationem non continue sicut Apion instituit, sed sparsim et hinc inde per totam orationem. Quippe qui aliquando quidem nobis tanquam atheis et hominum osoribus conviciatur, aliquando vero iterum formidinem nobis exprobat : et e diverso rursus aliquando temerariæ audaciæ et amentię nos insinulat. Quin et nos e barbaris maxime omnium ineptos esse dicit : et propterea nos solos nihil ad vitæ emolumentum utile contulisse. Hæc autem omnia manifeste redargui posse existimo, si universa contra quam ab eo sunt dicta appareant et legibus imperata, et a nobis accurate admodum observata. Si vero coactus fuero mentionem facere legum contrariarum apud alios constitutarum, ob hoc merito culpani sunt quibus in animo est nostra ut pejora cum iis conferre quæ apud alios sunt. Quibus neutrum puto relictum fore quod dicant, neque quod non eas habeamus le-

δεστάτους, οὐθ' ὡς οὐχὶ μάλιστα πάντων ἐμμένονεν τοῖς ἑαυτῶν νόμοις.

ιε'. Μικρὸν οὖν ἀναλαβὼν τὸν λόγον τοῦτ' ἂν εἴποιμι πρῶτον, ὅτι τῶν ἀνόμων καὶ ἀτάκτως βιούντων
 6 οἱ τάξεως καὶ νόμου κοινωνίας ἐπιθυμῶνται γενόμενοι καὶ πρῶτοι κατάρξαντες εἰκότως ἂν ἡμερότητι καὶ φύσεως ἀρετῇ διενεγκεῖν μαρτυρηθεῖεν. Ἀμέλει πειρῶνται τὰ παρ' ἑαυτοῖς ἕκαστοι πρὸς τὸ ἀρχαιοτάτον ἀνάγειν, ἵνα μὴ μιμείσθαι δόξωσιν ἐτέρους, ἀλλ' αὐτοὶ
 10 τοῦ ζῆν νομίμως ἄλλοις ὑψηλῆσθαι. Τούτων δὲ τοῦτον ἔχοντων τὸν τρόπον ἀρετὴ μὲν ἐστὶ νομοθέτου τὰ βέλτιστα συνιδεῖν καὶ πείσαι τοὺς χρηστούμενους περὶ τῶν ὑπ' αὐτῷ τιθεμένων, πλήθους δὲ τὸ πᾶσι τοῖς δόξασιν ἐμμεῖναι, καὶ μήτε εὐτυχίαις μήτε συμφοραῖς
 15 αὐτῶν μηδὲν μεταβάλλειν. Φημὶ τοίνυν τὸν ἡμέτερον νομοθέτην τῶν ὁπουδηποτοῦν μνημονευομένων νομοθετῶν προάγειν ἀρχαιοτάτη. Λυκοῦργοι γὰρ καὶ Σόλωνες καὶ Ζάλευκος ὁ τῶν Λοκρῶν καὶ πάντες οἱ θαυμαζόμενοι παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἔχθες δὴ καὶ πρῶτην ὡς
 20 πρὸς ἐκεῖνον παραβαλλόμενοι φαίνονται γεγονότες, ὅπου γε μὴδ' αὐτὸ τοῦνομα πάλαι ἐγινώσκετο τοῦ νόμου παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν· καὶ μάρτυς Ὁμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος. Οὐδὲ γὰρ ἦν κατὰ τοῦτον, ἀλλὰ γνώμαις ἀορίστοις τὰ πλῆθι διωκεῖτο καὶ
 25 προσταγμασι τῶν βασιλέων. Ἀφ' οὗ καὶ μέχρι πολλοῦ διέμενιν ἔθνη ἀγράφοις χρώμενοι, καὶ πολλὰ τούτων αἰεὶ πρὸς τὸ συντυγχάνον μετατιθέντες. Ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης, ἀρχαιοτάτος γεγονώς (τούτου γὰρ δῆπουθεν ὁμολογεῖται καὶ παρὰ τοῖς πάντα καθ' ἡμῶν
 30 λέγουσιν), ἑαυτὸν τε παρέσχευεν ἀριστον τοῖς πλῆθεσιν ἡγεμόνα καὶ σύμβουλον, τήν τε κατασκευὴν αὐτοῖς ὅλην τοῦ βίου τῷ νόμῳ παραλαβὼν ἐπεισε παραδέξασθαι καὶ βεβαιωτάτην ἴσασι φυλαχθῆναι παρεσκεύασεν.
 35 ις'. Ἰδωμεν δὲ τῶν ἔργων αὐτοῦ τὸ πρῶτον μεγαλείον. Ἐκεῖνος γὰρ τοὺς προγόνους ἡμῶν, ἐπεὶ περ ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν Αἴγυπτον ἐκλιποῦσιν ἐπὶ τὴν πάτριον γῆν ἐπανιέναι, πολλὰς τὰς μυριάδας παραλαβὼν ἐκ πολλῶν καὶ ἀμηγάνων διέσωσεν εἰς ἀσφάλειαν· καὶ γὰρ
 40 τὴν ἀνδρῶν αὐτοῦ καὶ πολλὴν ψάμμον ἔδει διοδοιπορῆσαι, καὶ νικῆσαι πολέμους, καὶ τέχνα καὶ γυναῖκας καὶ λεῖαν δμοῦ σώζειν μαχομένους. Ἐν οἷς ἅπασιν καὶ στρατηγὸς ἀριστος ἐγένετο καὶ σύμβουλος συνετώτατος καὶ πάντων κηδεμὼν ἀληθέστατος. Ἄπαν δὲ
 45 τὸ πλῆθος εἰς ἑαυτὸν ἀντρεψῆσθαι παρεσκεύασε, καὶ περὶ παντὸς ἔχων πεισθέντας αὐτοῦ τοῦ κελευθέντος, εἰς οὐδεμίαν οἰκεῖαν ἔλαβε ταῦτα πλεονεξίαν. Ἐν ᾧ μάλιστα τῷ καιρῷ δυνάμεις μὲν αὐτοῖς περιβάλλονται καὶ τυραννίδας οἱ προσεστηκότες, ἐδίξουσιν δὲ τὰ πλῆθι
 50 μετὰ πολλῆς ἀνομίας ζῆν, ἐν τούτῳ τῆς ἐξουσίας ἐκεῖνος καθεστηκώς τούναντιον ὥσθην δεῖν εὐσεβεῖν, καὶ πολλὴν εὐνοίαν τοῖς λαοῖς ἐμπαράσχειν· οὕτως αὐτὸς τε τὰ μάλιστα τὴν ἀρετὴν ἐπιδείξειν τὴν αὐτοῦ νομιζόντων καὶ σωτηρίαν τοῖς αὐτὸν ἡγεμόνα ποιουμένοις βεβαιωτάτην

ges, quarum ego sum mas in medium proferam; neque quod non maxime omnium in legibus propriis perseveremus.

15. Paulo ergo altius exorsus volo primum dicere quod ii qui ordinis et communium legum primi amatores exstiterunt, eis qui sine lege et ordine vivunt, mansuetudine et bonitate naturæ non immerito præstantiores habeantur. Hinc fit quod singuli legum latores summam suis vetustatem tribui affectant, ut non imitatores aliorum videantur, sed ipsi potius aliis legitime vivendi duces exstitisse. Istis hunc in modum se habentibus, virtus quidem legislatoris est, quæ optima sunt perspicere, et de constitutis in bonam opinionem adducere eos qui illis usuri sunt: populi vero, ut maneant in omnibus quæ scita et iussa fuerint; et neque ex felicitate, neque ex calamitatibus horum aliquid immutare. Dico igitur nostrum legislatorem quoslibet qui memorantur leges antiquitate præcedere. Lycurgus enim, et Solon, et Zaleucus Locrensis, et omnes qui in admiratione sunt apud Græcos, non ita pridem exstitisse videntur, si illi conferantur: quando ne ipsum quidem legis nomen olim apud Græcos cognoscebatur; quod et testatur Homerus, qui nusquam in poesi sua isto est usus. Nihil quippe hujusmodi erat ipsius tempore, sed sententiis non definitis, et regum jussis populi regebantur. Unde etiam longo tempore permansere consuetudinibus non scriptis utentes, multasque illarum semper, prout res ceciderit, subinde mutantes. Noster vero legislator, qui et antiquissimus (hoc etenim in confesso est etiam apud universos, qui omnia contra nos loquuntur), et semetipsum populo exhibuit ducem consultoremque præstantissimum; et totam vitæ rationem lege complexus, eis suasit hanc libenter excipere, fecitque ut diligentissime observaretur a scientibus prudentibusque.

16. Primum autem videamus quod inter opera ejus magnificum est. Ille enim progenitorum nostrorum, postquam eis visum est Ægypto relicta ad terram patriam revertere, quum multa millia assumpsisset, illos ex multis difficultatibus ad incolumitatem perduxit: nam et inaquosam eos et valde arenosam oportebat viam transire, et bella profligare, et liberos ac uxores cum præda inter pugnandum servare. In quibus omnibus et ducem egregium et consiliarium sapientissimum se præstitit, et omnium curatorem verissimum. Fecit autem ut omnis ab ipso penderet multitudo, et quum omnia quæ vellet iis persuadere posset, in nullo horum vindicavit sibi potestatem. Sed in quo maxime tempore potentiam quidem sibi comparant et tyrannidem occupant qui aliis præsumunt, populum vero licentiam admodum vivere assuefaciunt, in hac ille potestate constitutus, e contrario ipsum oportere pie vivere censuit, multumque benevolentiam populo præstare: ita se et ipsum maxime virtutem suam ostensurum esse existimans, et salutem certissimam illis daturum qui ipsum sibi ducem

παρῆειν. Καλῆς οὖν αὐτῷ προκρίσεως καὶ πράξεων
 μεγάλων ἐπιτυγχανομένων εἰκότως ἐνομιζομεν ἡγεμόνα
 τε καὶ σύμβουλον θεῖον ἔχειν καὶ πείσας πρότερον
 ἑαυτὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν ἅπαντα πράττει
 6 καὶ διανοεῖται, ταύτην ὥστο δεῖν πρὸ παντὸς ἐμποιῆσαι
 τὴν ὑπολήψιν τοῖς πλήθεσιν. Οἱ γὰρ πιστεύσαντες
 ἐπισκοπεῖν Θεὸν τοὺς ἑαυτῶν βίους οὐδὲν ἀνέχονται ἐξα-
 μαρτεῖν. Τοιοῦτος μὲν δὴ τις αὐτὸς ἡμῶν ὁ νομοθέτης,
 οὐ γῆρας, οὐδ' ἀπατεῶν, ἀπερ λοιδοροῦντες λέγουσιν
 10 ἀδίκως, ἀλλ' οἷον παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν αὐχοῦσι τὸν
 Μῖνον γεγενῆσθαι καὶ μετ' αὐτὸν τοὺς ἄλλους νομοθέτας.
 Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν τοὺς νόμους ** ὑποτίθενται, ὁ δὲ γε
 Μῖνος ἔλεγεν ὅτι εἰς τὸν Ἀπολλῶν καὶ τὸ Δελφικὸν αὐτοῦ
 μαντεῖον τὰς τῶν νόμων μαντείας ἀνέφερεν, ἥτοι τὰ-
 15 λήθεις οὕτως ἔχειν νομίζοντες ἢ πείσειν ῥῆον ὑπολαμ-
 βάνοντες. Τίς δ' ἦν ὁ μάλιστα κατορθώσας τοὺς νόμους,
 καὶ τίς ὁ δικαιοτάτος περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ πίστεως ἐπιτυ-
 χών, πάρεστιν ἐξ αὐτῶν κατανοεῖν τῶν νόμων ἀντιπα-
 ραβάλλοντας· ἥδη γὰρ περὶ τούτων λεκτέον. Οὐκοῦν
 20 ἀπειροὶ μὲν αἱ κατὰ μέρος τῶν ἔθων καὶ τῶν νόμων
 παρὰ τοῖς ἅπασιν ἀνθρώποις διαφοραί· οἱ μὲν γὰρ μο-
 ναρχαίαι, οἱ δὲ ταῖς ὀλίγων δυναστείαις, ἄλλοι δὲ τοῖς
 πλήθεσιν ἐπέτρεψαν τὴν ἐξουσίαν τῶν πολιτευμάτων.
 Ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης εἰς μίαν τούτων οὐδοτιοῦν
 26 ἀπέδειξεν, ὥς δ' ἂν τις εἴποι βιασάμενος τὸν λόγον, θεο-
 κρατίαν ἀπέδειξε τὸ πολίτευμα, Θεῷ τὴν ἀρχὴν καὶ
 τὸ κράτος ἀναθεῖς, καὶ πείσας εἰς ἐκείνον ἅπαντας
 ἀφορᾶν ὡς αἴτιον μὲν ἁπάντων ὄντα τῶν ἀγαθῶν, ἀ
 κοινῇ τε πᾶσιν ἀνθρώποις ἰδίᾳ τε ἐκάστοις ὑπάρχει,
 30 καὶ ὅσων ἔτυχον αὐτοὶ δεηθέντες ἐν ἀμυχάνοις· λαθεῖν
 δὲ τὴν ἐκείνου γνώμην οὐκ ἐνὸν οὔτε τι τῶν πραττομέ-
 νων οὐδὲν οὐθ' ὧν ἂν τις παρ' αὐτῷ διανοηθείη. Ἀλλ'
 αὐτὸν ἀπέφηνε καὶ ἀγένητον καὶ πρὸς τὸν ἰδίον χρόνον
 ἀναλλοίωτον, πάσης ἰδέας θνητῆς κάλλει διαφέροντα,
 36 καὶ δυνάμει μὲν ἡμῖν γνωρίμων, ὁποῖος δὲ κατ' οὐσίαν
 ἐστὶν ἀγνωστον. Ταῦτα περὶ Θεοῦ φρονεῖν οἱ σοφώ-
 τατοι παρ' Ἑλλήσιν ὅτι μὲν ἐδιδάχθησαν, ἐκείνου τὰς
 ἀρχὰς παρασχόντος, ἔω νῦν λέγειν· ὅτι δ' ἐστὶ καλὰ καὶ
 πρέποντα τῇ τοῦ Θεοῦ φύσει καὶ μεγαλειότητι σφόδρα
 40 μεμαρτυρήκασιν. Καὶ γὰρ Πυθαγόρας καὶ Ἀναξαγόρας
 καὶ Πλάτων καὶ οἱ μετ' ἐκείνους ἀπὸ τῆς Στωῆς φιλό-
 σοφοι, καὶ μικροῦ δεῖν ἅπαντες οὕτω φαίνονται περὶ
 τῆς τοῦ Θεοῦ φύσεως πεφρονηκότες. Ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς
 ὀλίγους φιλοσοφοῦντες εἰς πλήθη δόξαις προκατελήμ-
 46 μένα τὴν ἀλήθειαν τοῦ δόγματος ἐξενεγκεῖν οὐκ ἐτόλ-
 μησαν, ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης, ὅτε δὴ τὰ ἔργα πα-
 ρέχων τοῖς νόμοις σύμφωνα, οὐ μόνον τοὺς καθ' αὐτὸν
 ἐπείσειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων αἰετῶς γενησομένοις τὴν
 περὶ τοῦ Θεοῦ πίστιν ἐνέφυσεν ἀμετακίνητον. Αἴτιον
 50 δ' ὅτι καὶ τῷ τρόπῳ τῆς νομοθεσίας πρὸς τὸ χρήσιμον
 πάντων αἰετῶς διήνεγκεν· οὐ γὰρ μέρος τῆς ἀρετῆς
 ἐποίησε τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ ταύτης τὰ μέρη τὰλλα
 συνεῖδε καὶ κατέστησε· λέγω δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν
 καρτερίαν, τὴν σωφροσύνην, τὴν τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλ-

ferunt. Itaque cum bonum ei propositum fuerit, et magnas
 res gesserit, jure censebamus eum ducem atque consiliarium
 Deum habere : et quum sibi prius persuasisset quod
 secundum illius voluntatem omnia ageret atque mente agi-
 taret, credidit modis omnibus oportere ut etiam populus in
 ejusmodi opinionem adduceretur. Nam qui Deum suam
 vitam respicere credunt, nulla in re peccare sustinent.
 Hujusmodi quidem noster legislator fuit, non magus, non
 impostor, sicut conviciatores injuste pronunciant ; sed qua-
 lem apud Græcos gloriantur fuisse Minoem, et post eum
 legislatores alios. Namque quidam eorum leges *positas a*
Deo dicebant : Minos vero ad Apollinem et Delphicum ejus
 oraculum legum vaticinia referebat, sive hoc verum esse
 credentes, sive hoc facile aliis persuasuros esse existiman-
 tes. Qui vero maxime perfectissimam legum rationem in-
 stituerit, et justissimam de Deo persuasionem habuerit, ex
 mutua legum ipsarum contentione quivis intelligat : jam
 enim tempus est ut ad eas veniamus. Enimvero infinita qui-
 dem, si singula expendantur, morum atque legum toto pas-
 sim hominum genere discrimina sunt. Alii quippe uni tan-
 tum, paucis quibusdam alii, alii denique populo summam
 reipublicæ potestatem commiserunt. At legislator noster,
 hisce neglectis omnibus, Theocraticam (licet enim hac vocem
 tametsi paullo duriore uti) reipublicæ formam instituit :
 atque ita summo principatu Dei numini attributo, id egit
 maxime ut in eo cunctorum oculi ac mentes acquiescerent,
 tanquam in eo qui et omnium bonorum, seu quæ universe
 hominum generi eveniunt, seu quæ privatim singuli, dif-
 ficilioribus suis temporibus, votis ac precibus impetrant,
 auctor et causa sit : adeo ut ejus cognitionem nullum
 omnino factum, cogitatio nulla fugere ac latere possit.
 Eum præterea quum ortu carere, tum nullam tota æterni-
 tate mutationem subire, omnis quoque mortalis formæ
 dignitatem pulchritudine superare, postremo ut sua nobis
 potestate notum, sic natura et essentia prorsus ignotum
 esse profitetur. Mitto sane Græcorum sapientissimos hu-
 jus de Deo sententiæ magistrum illum ac ducem habuisse :
 quam præclara vero illa quamque Dei cum natura ac
 majestate conjuncta foret, gravissime testatum ipsi quoque
 reliquerunt. Pythagoras enim, et Anaxagoras, et Plato,
 quique Platonem exceperunt Stoici philosophi, ac ceteri
 prope omnes, in hujus de natura divina sententiæ commu-
 nationem societatemque venerunt. At enimvero, quum isti
 fere non nisi cum paucis philosopharentur, et dogmatis hu-
 jus veritatem in vulgus aliis jam opinionibus occupatum
 efferre metuerent : tum noster hic legislator, qui suarum
 ad legum aequitatem operum consensionem adjungeret, non
 eos modo qui sua ætate viverent, in eam secum mentem
 adduxit, verum etiam nepotibus ac posteris illorum omni-
 bus firmam hanc atque constantem de divino numine fidem
 iniecit. Quod autem in ea legum suarum informatione
 fructum etiam fuerit longe quam ceteri majorem assequutus,
 eo maxime factum est, quod non religionem virtutis partem
 aliquam fecerit, sed religionis potius alias partes esse quas-
 dam et viderit et vero statuerit : justitiam dico, patientiam,
 temperantiam, ac mutuam civium inter se rebus in omnibu-

λήλους ἐν ἅπασι συμφωνίαν. Ὑπασαι γὰρ αἱ πράξεις
καὶ διατρίβει καὶ λόγοι πάντες ἐπὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν
ἡμῖν εὐσέβειαν ἔχουσι τὴν ἀναφορὰν οὐδὲν γὰρ τούτων
ἀνεξέταστον οὐδὲ ἀόριστον παρέλιπε. Δύο μὲν γὰρ
ἔστιν ἀπάσης παιδείας τρόποι καὶ τῆς περὶ τὰ ἔθνη κατα-
σκευῆς, ὃν ὁ μὲν λόγων διδασκαλικὸς, ἕτερος δὲ ὁ διὰ
τῆς ἀσκήσεως τῶν ἔθων. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι νομοθέται
ταῖς γνώμας διέστησαν, καὶ τὸν ἕτερον αὐτῶν, ὃν
ἔδοξαν ἕκαστοι ἐλόμενοι, τὸν ἄλλον παρέλιπον, οἷον
10 Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Κρήτες εἴθεσιν ἐπαίδευσαν, οὐ
λόγοις, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ σχεδὸν οἱ ἄλλοι πάντες Ἑλλη-
νες, αἱ μὲν γρὴν πράττειν ἢ μὴ, προσέτασσον διὰ τῶν
νόμων, τοῦ δὲ πρὸς αὐτὰ διὰ τῶν ἔργων ἐθίζειν ὠλι-
γύρησαν.
15 ιζ'. Ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης ἅμω ταῦτα συνήρ-
μοσε κατὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν· οὔτε γὰρ κωφὴν ἀπέ-
λιπε τὴν τῶν ἔθων ἀσκησιν, οὔτε τὸν ἐκ τοῦ λόγου
νόμον ἀπρακτὸν εἶσαν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης
ἀρξάμενος τροφῆς καὶ τῆς κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκάστω
20 διαίτης, οὐδὲν οὔτε τῶν βραχυτάτων αὐτεξούσιον ἐπὶ
ταῖς βουλήσεσι τῶν χρησομένων κατέλιπε, ἀλλὰ καὶ
περὶ σιτίων, ὧν ἀπέχεσθαι χρὴ καὶ τίνα προσφέ-
ρεσθαι, καὶ περὶ τῶν κοινωνησόντων τῆς διαίτης, ἔργων
τε εὐτοτίας περὶ τὰς τέχνας καὶ τοῦμπαλιν ἀναπαύσεως
25 ὅρον ἔθηκεν αὐτὸς καὶ κανὼν τὸν νόμον, ἵν' ὅσπερ
ὑπὸ πατρὶ τούτῳ καὶ δεσπότῃ ζῶντες μῆτε βουλόμενοι
μηδὲν μὴθ' ὑπ' ἀγνοίας ἀμαρτάνωμεν. Οὐδὲ γὰρ
τὴν ἀπ' ἀγνοίας ὑποτίμησιν ἡνέσχετο καταλιπεῖν, ἀλλὰ
καὶ κάλλιστον καὶ ἀναγκαιότατον ἀπέδειξε παιδευμάτων
30 τὸν νόμον, οὐκ εἰσάπαξ ἀκροασάμενους οὐδὲ δις ἢ πολ-
λάκις, ἀλλ' ἐκάστης ἐβδομάδος τῶν ἄλλων ἔργων ἀφε-
μένους ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοῦ νόμου ἐκέλευσε συλλέγεσθαι,
καὶ τοῦτον ἀκριβῶς ἐκμανθάνειν· ὃ δὴ πάντες οἱ νομο-
θέται εἰκόασιν παραλιπεῖν.
35 ιη'. Καὶ τοσούτων οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀπέ-
χουσι τοῦ κατὰ τοὺς οἰκείους ζῆν νόμους, ὥστε σχεδὸν
αὐτοὺς οὐδ' ἴσασιν, ἀλλ' ὅταν ἐξαμάρτωσι, τότε παρ'
ἄλλων μανθάνουσιν ὅτι τὸν νόμον παραβεβήκασιν.
Οἱ τε τὰς μεγίστας καὶ κυριωτάτας παρ' αὐτοῖς ἀρχάς
40 δικαιούντες ὁμολογοῦσι τὴν ἀγνοίαν· ἐπιστάτας γὰρ
παρακαθίστανται τῆς τῶν πραγμάτων οἰκονομίας τοὺς
ἐμπειρίαν ἔχειν τῶν νόμων ὑπισχνουμένους. Ἡμῶν
δ' ὄντιν οὖν εἰ τις ἔροιτο τοὺς νόμους, βῆρον ἂν εἴποι
πάντα ἢ τοῦνομα τὸ ἑαυτοῦ. Τοιγαροῦν ἀπὸ τῆς πρώ-
45 τῆς εὐθὺς αἰσθήσεως αὐτοὺς ἐκμανθάνοντες ἔχομεν ἐν
ταῖς ψυχαῖς ὥσπερ ἐγκεχαράμενους. Καὶ σπάνιος
μὲν ὁ παραβῆναι, ἀδύνατος δ' ἡ τῆς κολάσεως παραι-
τησις.
ιθ'. Τοῦτο πρῶτον ἀπάντων τὴν θαυμαστὴν δού-
50 νοιαν ἡμῖν ἐμπεποιήκεν. Τὸ γὰρ μίαν μὲν ἔχειν καὶ
τὴν αὐτὴν δοῖαν περὶ Θεοῦ, τῷ βίῳ δὲ καὶ τοῖς ἔθεσι
μηδὲν ἀλλήλων διαφέρειν, καλλίστην ἐν ἔθεσι ἀνθρώ-
πων συμφωνίαν ἀποτελεῖ. Παρ' ἡμῖν γὰρ μόνοις
οὔτε περὶ τοῦ Θεοῦ λόγους ἀκούσεται τις ἀλλήλους

conjunctionem. Quippe quod actionum, studiorum ac ser-
monum omnium rationes ex una divini numinis religione
suspensas habere nos oporteat: quum nihil penitus aut
non expensum, aut non definitum constitutumque relin-
quit. Nam quum duæ omnino sint cujusvis disciplinæ, ac
morum instituendorum viæ, quarum altera præceptis, al-
tera conformatione vitæ continetur: ceteri quidem legisla-
tores, dissidentium opinionum varietate distracti, atque
alteram utram suo quisque sensu viam sequuti, alteram
omisere. Ita igitur Lacedæmonii simul et Cretenses moribus
ipsis docebant, non præceptis: Athenienses autem Græci
que propemodum universi, quid agendum esset, quidve
fugendum, legibus edicebant, suos tamen ad utrumque re-
bus ipsis consuefacere negligebant.

17. At legislator hic noster præcipuo quodam studio
ambo ista conjunxit: dum neque multam vitæ morumque
conformationem reliquit, neque legis præcepta operum so-
cietate carere permisit; sed, jam inde ab ipsomet alimentis
genere, et domestica singulorum victus ratione auspicatus,
ne minutissimum quidem aliquid eorum qui illis uterentur
potestatis et arbitrii facere voluit: imo quibus abstinendum
cibis, quibus item vesci liceat, quinam in victus commu-
nionem ac societatem vocandi, quam in operibus conten-
tionem adhibere, quem in otio tenere modum oporteat,
certis quasi legis finibus regulisque descripsit: uti sub ejus
tanquam parentis cujusdam aut dominæ imperio nutuque
videntes, nihil omnino vel malitia vel ignorance peccemus.
Ita ne ignoracionem illam, velut aliquam deprecandæ pœnæ
speciem, relinqueret, longe pulcherrimum nobis maximeque
necessarium disciplinæ genus legem ipsam esse voluit:
nec satis id futurum putavit, ut semel, iterum aut sæpius
eam audivissemus, nisi hebdomadis quoque singulis ab
alio quolibet opere seriatos omnes ad illam dum recitare-
tur audiendam, animoque penitus informandam, conve-
nire juberet. Id quod ab reliquis omnibus legumlatoribus
prætermisum videmus.

18. Ac tantum plerique mortalium a vita suarum ex
legum præceptis instituenda absunt, ut in summa fere il-
larum ignoracione versentur, atque ubi peccaverint, eas tum
demum abs se violatas, ex aliis intelligant. Quam igno-
rantiam summi quoque et principes eorum magistratus con-
fitentur, dum eos rerum administrationi præesse potissimum
ac sibi assidere volunt, qui præcipuam quandam legum pe-
ritiam præ se ferant. At ex nostris, quemcumque de legum
nostrarum capitibus interroga, universas facilius quam
suum ipse nomen edisseret. Proinde eas jam usque ab
ea qua primum aliquid sentire corpimus ætate, haustas,
mentibus deinceps inustas quodammodo impressasque te-
nemus. Ac rari admodum sunt qui eas violent; qui au-
tem violarit, nulla prorsus ei deprecandæ pœnæ ratio su-
perest.

19. Atque hic admirabilis inter nos animorum consen-
sionis fons est præcipuus. Nam et idem omnes de Deo
sentire, et nullo vitæ morumque dissidio laborare, id vero
pulcherrimam ac jucundissimam hominibus animorum stu-
diorumque conjunctionem afferre solet. Enimvero soli
omnino sumus, apud quos neque discrepantes unquam de

ὑπεναντίους, ὅποια πολλὰ παρ' ἑτέροις (οὐδ' ὑπὸ τῶν
 τυχόντων μόνον κατὰ τὸ προσπεσὸν ἐκάστῳ λέγεται
 πάθος, ἀλλὰ καὶ παρὰ τισι τῶν φιλοσόφων αὐτῶν τε-
 τομήται, τὸν μὲν τὴν ὀλην τοῦ Θεοῦ φύσιν ἀναιρεῖν
 5 τοῖς λόγοις ἐπιχειρησάντων, ἄλλων δὲ τὴν ὑπὲρ ἀν-
 θρώπων αὐτοῦ πρόνοιαν ἀφαιρουμένων), οὐτ' ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασι τῶν βίων ὄψεται διαφορὰν, ἀλλὰ κοινὰ
 μὲν ἔργα πάντων παρ' ἡμῖν, εἰς δὲ ὁ λόγος ὁ τῷ νόμῳ
 συμφωνῶν περὶ Θεοῦ, πάντα λέγων ἐκείνον ἐφορᾷ.
 10 Καὶ μὴν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἐπιτηδευμάτων ὅτι
 δεῖ πάντα τὰ ἄλλα τέλος ἔχειν τὴν εὐσέβειαν καὶ γυ-
 ναικῶν ἀκούσειεν ἂν τις καὶ τῶν οἰκετῶν.

κ'. Ὅθεν δὴ καὶ τὸ προφερόμενον ἡμῖν ὑπὸ τινων
 ἐγκλημα, τὸ δὴ μὴ καινῶν εὐρετὰς ἔργων ἢ λόγων
 15 ἀνδρας παρασχεῖν, ἐντεῦθεν συμβέβηκεν. Οἱ μὲν γὰρ
 ἄλλοι τὸ μηδενὶ τῶν πατρίων ἐμμένειν καλὸν εἶναι
 νομίζουσι, καὶ τοῖς μάλιστα τολμῶσι ταῦτα παραβαί-
 νειν σοφίας δεινότητά μαρτυροῦσιν· ἡμεῖς δὲ τούναντίον
 μίαν εἶναι καὶ φρόνησιν καὶ ἀρετὴν ὑπειλήφαμεν τὸ
 20 μηδὲν ὅλων ὑπεναντίον μῆτε πράξαι μῆτε διανοηθῆναι
 τοῖς ἐξ ἀρχῆς νομοθετηθεῖσιν. Ὅπερ εἰκότως ἂν εἴη
 τεκμήριον τοῦ κάλλιστα τεθῆναι τὸν νόμον. Τὰ γὰρ
 μὴ τούτων ἔχοντα τὸν τρόπον αἱ πείραι δεόμενα διορ-
 θώσεως ἐλέγχουσιν.

25 κα'. Ἡμῖν δὲ τοῖς πεισθεῖσιν ἐξ ἀρχῆς τεθῆναι τὸν
 νόμον κατὰ Θεοῦ βούλησιν, οὐδ' εὐσεβείας ἦν ἐτι τοῦτο
 μὴ φυλάττειν. Τί γὰρ αὐτοῦ τις ἂν μετακινήσειεν, ἢ
 τί κάλλιον ἐξεύροι, ἢ τί παρ' ἑτέρων ὡς ἀμεινον ἐξε-
 νέγκοι; Ἄρα γε τὴν ὀλην κατάστασιν τοῦ πολιτεύμα-
 30 τος; καὶ τίς ἢ καλλίων ἢ δικαιότερα γένοιτο τῆς Θεὸν
 μὲν ἡγεμόνα τῶν ὅλων ἡγεῖσθαι πεποιημένης, τοῖς
 ἱερῷσι δὲ κοινῇ μὲν τὰ μέγιστα διοικεῖν ἐπιτροπούσης,
 πῶς δὲ πάντων ἀρχιερεῖ πάλιν αὐτῷ πεπιστευκίας τὴν τῶν
 ἄλλων ἱερέων ἡγεμονίαν; οὐς οὐ κατὰ πλοῦτον οὐδέ
 35 τισιν ἁλλαις προύχοντας αὐτομάτως πλεονεξίας πρῶτον
 εὐθὺς ὁ νομοθέτης ἐπὶ τὴν τιμὴν ἔταξεν, ἀλλ' ὅσοι τῶν
 μετ' αὐτοῦ πειθοῖ τε καὶ σωφροσύνῃ τῶν ἄλλων διέ-
 φερον, τούτοις τὴν περὶ τὸν Θεὸν μάλιστα θεραπείαν
 ἐνεχείρισαν. Τούτοις δ' ἦν καὶ τοῦ νόμου καὶ τῶν
 40 ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἀκριβὲς ἐπιμέλεια· καὶ γὰρ
 ἐπόπται πάντων καὶ δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμέ-
 νων καὶ κολασταὶ τῶν κατεγνωσμένων οἱ ἱερεῖς ἐτά-
 χθησαν.

κβ'. Τίς ἂν οὖν ἀρχὴ γένοιτο ταύτης ὁσιωτέρα; τίς
 45 δὲ Θεῷ τιμὴ μᾶλλον ἀρμόζουσα; παντὸς μὲν τοῦ πλῆ-
 θους κατεσκευασμένου πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἐξαίρετον δὲ
 τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἱερέων πεπιστευμένων, ὥσπερ δὲ
 τελετῆς τινος τῆς ὅλης πολιτείας οἰκονομουμένης; ἀ
 γὰρ ὀλίγων ἡμερῶν ἀριθμὸν ἐπιτηδεύοντες ἀλλόφυλοι
 50 φυλάττειν οὐ δύνανται, μυστήρια καὶ τελετὰς ὀνομά-
 ζοντες, ταῦτα μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ γνώμης ἀμε-
 ταπίεστου φυλάττομεν ἡμεῖς διὰ τοῦ παντὸς αἰῶνος.
 Τίνες οὖν εἰσιν αἱ προρρήσεις καὶ ἀπαγορεύσεις;
 ἀπλαῖ τε καὶ γνώριμοι. Πρώτῃ δ' ἡγεῖται περὶ Θεοῦ,

Deo sententias audies, quod apud alios frequentissimum
 est (nec enim vulgaris tantum ac plebeius qui libet, prout
 peculiaris animi sensus impulerit, de Deo loquitur; sed
 hoc temeritatis vitium ad nonnullos etiam philosophos
 permanavit, quorum alii omnem Dei naturam funditus ex-
 terminare conati sunt, alii eundem omni hominum cura
 providentiaque spoliarent), nec ullum in vitæ rationibus
 dissidium videbis: imo vero, quum summa quædam apud
 nos omnium sit operum functionumque communio, tum
 vox similiter eadem et cum ipsa lege de Deo consentiens,
 quæ omnia divini oculi sapientia regi profitetur. Ac quod
 ad vitæ instituta spectat, ex ipsis quoque mulierculis ac
 mancipiis intelliges, nihil non ex ceteris ad unum reli-
 gionis finem esse referendum.

20. Atque hinc profectum illud est, quod a nonnullis
 probro nobis et crimini vertitur, neminem ex nobis ullum
 aut novæ orationis, aut operis novi auctorem prodidisse.
 Nam ceteri quidem, in nulla patriarum consuetudinum
 acquiescere, præclarum quiddam ac laude dignum arbi-
 trantur, eosque potissimum qui aliquid earum labefactare
 conantur, a singulari prudentiæ vi solertiaque commendant:
 nos contra, unam hanc et prudentiam et virtutem esse
 statuimus, nihil omnino quod cum legibus ante sancitis
 quoquo modo pugnet, aut invehere aut moliri. Quod sane
 argumento certissimo est, optime conditam hanc fuisse le-
 gem. Quæ enim secus instituta sunt, ea correctione indi-
 gere, experientia comprobatur.

21. At nos, qui hanc primam legem ex divinæ voluntatis
 arbitrio latam fuisse credimus, hanc deinceps violare sine
 impietate non possumus. Et vero, quid tandem aut ex ea
 mutare quis possit, aut excogitare melius, aut ab aliis con-
 venientius mutuari? Num forte genus ipsum reipublicæ
 totum immutabit? At quodnam, obsecro, possit eo vel me-
 lius, vel æquius institui, quod Deum quidem rerum univer-
 sarum moderatorem constituat, sacerdotes vero ita publicæ
 maximorum negotiorum administrationi præficiat, ut illis
 ipsis sacerdotibus summum omnium pontificem præesse
 velit? quod eosdem ab ipso jam initio legislator, non pro
 census magnitudine, aut aliarum ejusmodi rerum, quam
 fortuna pepererit, copia, in tanto honoris gradu collocari
 voluerit, sed iis duntaxat suorum qui aliis partim orationis
 vi, partim etiam æquitate morum anteirent, divini cultus
 ritus commiserit. Ab his autem accurata et legis et reli-
 quorum institutorum conservatio fiebat; quum et summi
 omnium quæsitores, et controversiarum iudices, et damna-
 torum punitores constituti sacerdotes essent.

22. Quodnam igitur imperii genus hoc sanctius esse
 queat? aut qui Deo cultus convenientior exhiberi? ubi non
 multitudo tantum universa ad pietatem studiosissime infor-
 metur, sed etiam insignis quedam a sacerdotibus in rerum
 administratione diligentia exigatur, et solemnem sacri
 alicujus festi religionem tota reipublicæ ratio imitetur?
 nam quæ alienigenæ paucis aliquot diebus, mysteria ap-
 pellantes statasque ceremonias, custodire non possunt, ea
 nos perpetuo quum suavissime, tum etiam constantissime
 retinemus. Quænam vero et cujusmodi sunt nostra illa
 vel edicta vel interdicta? Simplicia prorsus et illustria.
 Princeps quidem et caput omnium illud est, quod ita de

λέγουσα, ὁ Θεὸς ἔχει τὰ πάντα παντελὴς καὶ μακάριος, αὐτὸς ἑαυτῷ καὶ πᾶσιν αὐτάρκης, ἀρχὴ καὶ μέσα καὶ τέλος πάντων· οὗτος ἔργοις μὲν καὶ χάρισιν ἐναργὴς καὶ παντὸς οὐτινοσούν φανερώτερος, μορφήν δὲ καὶ
6 μάγεθος ἡμῖν ἀφανέστατος· πᾶσα μὲν γὰρ ὅλη πρὸς εἰκόνα τὴν τούτου, καὶ ἡ πολυτελής, ἄτιμος, πᾶσα δὲ τέχνη πρὸς μιμήσεως ἐπίνοιαν ἀτεχνος· οὐδὲν ὁμοιον οὐτ' ἐπινοοῦμεν οὐτ' εἰκάζειν ἐστὶν ὅσιον. Ἔργα βλέπομεν αὐτοῦ, φῶς, οὐρανὸν, γῆν, ἥλιον καὶ σελήνην,
10 ὕδατα, ζῶων γενέσεις, καρπῶν ἀναδόσεις. Ταῦτα ὁ Θεὸς ἐποίησεν οὐ χερσίν, οὐ πόνοις, οὐδὲ τινων συνεργασμένων ἐπιδείξεις, ἀλλ' αὐτὸς καλὰ θελήσαντος καλῶς ἦν εὐθὺς γεγονότα. Τούτῳ δεῖ πάντας ἀκολουθεῖν καὶ θεραπεύειν αὐτὸν ἀσχοῦντας ἀρετῇ· τρόπος
15 γὰρ Θεοῦ θεραπείας οὗτος ὁσιώτατος.
 γγ'. Εἷς ναὸς ἐνὸς Θεοῦ (φίλον γὰρ αἰεὶ παντὶ τὸ ὅμοιον), κοινὸς ἀπάντων κοινῷ Θεῷ ἀπάντων. Τοῦτον θεραπεύουσι μὲν διὰ παντὸς οἱ ἱερεῖς, ἡγεῖται δὲ τούτων ὁ πρῶτος αἰεὶ κατὰ γένος· οὗτος μετὰ τῶν συνιερίων
20 θύσει τῷ Θεῷ, φυλάξει τοὺς νόμους, δικάσει περὶ τῶν ἀμεισθητουμένων, κολάσει τοὺς ἐλεγχθέντας ἐπ' ἀδίκῳ. Ὁ δὲ γε τούτῳ μὴ πειθόμενος ὑψέξει δίκην ὡς εἰς τὸν Θεὸν αὐτὸν ἀσεβῶν. Θύομεν τὰς θυσίας οὐκ εἰς πλήρωσιν ἑαυτῶν καὶ μέθην (ἀβούλητα γὰρ τῷ Θεῷ τάδε,
25 καὶ πρόσφαις ἂν ὑβρεως γένοιτο καὶ πολυτελείας), ἀλλὰ σώφρονας, εὐτάκτους, εὐστατεῖς, ὅπως μάλιστα σωφρονῶσι. Καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐχέσθαι δεῖ πρῶτον σωτηρίας, εἴθ' ὑπὲρ ἑαυτῶν (ἐπὶ γὰρ κοινωνίᾳ γεγόναμεν), καὶ ταύτην ὁ προτιμῶν τοῦ καθ'
30 ἑαυτὸν ἰδίου μάλιστα εἴη Θεῷ κεχαρισμένος. Παράκλησις δὲ πρὸς τὸν Θεὸν ἔστω διὰ τῆς εὐχῆς καὶ δέησις οὐχ ὅπως διδῶν τὰ ἀγαθὰ (δέδωκε γὰρ αὐτὸς ἐκὼν καὶ πᾶσιν εἰς μέσον κατέθηκεν), ἀλλ' ὅπως δέχεσθαι δυνάμεθα καὶ λαβόντες φυλάττωμεν. Ἀγνείας ἐπὶ ταῖς
35 θυσίαις διήρτηκεν ὁ νόμος ἀπὸ κήδους, ἀπὸ λέχους, ἀπὸ κοινωνίας τῆς πρὸς γυναῖκα, καὶ πολλῶν ἄλλων, ἃ μακρὸν ἂν εἴη νῦν γράφειν. Τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκείνου θεραπείας λόγος ἡμῖν ἐστίν, ὁ δ' αὐτὸς ἀμὰ καὶ νόμος.
40 κδ'. Τίνες δὲ οἱ περὶ γάμων; μῖζιν μόνην οἶδεν ὁ νόμος κατὰ φύσιν τὴν πρὸς γυναῖκα, καὶ ταύτην εἰ μέλλοι τέκνων ἕνεκα γίνεσθαι· τὴν δὲ πρὸς ἄρρενας ἐπτύγχε, καὶ θάνατος τὸ ἐπιτίμιον, εἰ τις ἐπιχειρήσειεν. Γαμῖν δὲ κελεύει μὴ προικὶ προσέχοντας,
45 μὴδὲ βιαίαις ἀρπαγαῖς, μὴδ' ἂν δόλῳ καὶ ἀπάτῃ πείσαντας, ἀλλὰ μνηστεύειν παρὰ τοῦ δοῦναι κυρίου καὶ κατὰ συγγένειαν ἐπιτήδειον. Γυνὴ δὲ χείρων, φησὶν, ἀνδρὸς εἰς ἅπαντα. Τοιγαροῦν ὑπακούετω, μὴ πρὸς ὕβριν, ἀλλ' ἵνα ἀρχηται· Θεὸς γὰρ ἀνδρὶ τὸ κράτος
50 ἔδωκε. Ταύτῃ συνείνει δεῖ τὸν γήμαντα μόνῃ, τὸ δὲ τὴν ἄλλου πειρᾶν ἀνόσιον. Εἰ δὲ τις τοῦτο πράξειεν, οὐδεμία θανάτου παραίτησις, οὐτ' εἰ βιάσαιτο παρθένον ἑτέρῳ προσωπολογημένην, οὐτ' εἰ πείσειε γεγαμημένην τέκνα τρέφειν ἅπαντα προσέταξε. Καὶ γυναῖξιν ἀπειπε

Deo statuit : Deum universa complecti; perfectissimum illum esse atque beatissimum; sibi ipsi ac ceteris omnibus salis unum esse, principium, media, finemque cunctorum : eundem ut operibus ac beneficiis conspicuum, imo rerum omnium longe nobilissimum, ita quum figura, tum etiam magnitudine nobis ignotissimum : materiam omnem, ut genere ipso pretiosissima, vilem, si ad ejus imaginem exigatur, futuram; artem etiam omnem, si ad illius imitationem aspiret, inertem jacere : nihil ejus simile nec videri, nec cogitari fas esse. Hujus tamen opera sub aspectum cadere, lumen, cælum, terram, solem, lunam, aquas, animantium procreationes, fructuumque proventus : hæc autem a Deo non manibus, non labore ullo, non precaria cujusquam opera, sed uno voluntatis suæ nutu perfecta continuo, proque eo ac statuerat, bonitatem sortita esse. Ad illum omnes adhærescere, unum virtutis exercitio colere oportere, quod ea cultus divini ratio sanctissima sit.

23. Unius Dei templum unum esse (quod simili simile delectetur), adeoque commune cum omnibus, quia Nomini omnium communi sacrum. Ac sacerdotum quidem proprias ejus placandi partes esse, iis tamen unum semper aliquem præesse genere principem, qui cum aliis sacerdotibus Deo sacrificet, leges custodiat, si quid erit contrarium arbitrio definat, peractos denique reos justo supplicio coerceat. Ei qui minus paruerit, poenam huic luendam esse quasi adversus Deum imple fecerit. Ceterum ea sacrificiorum lex est, uti ne ipsis ad ebrietatis turpitudinem abutamur (nam horret id Deus, tum vero et injuriarum et luxus occasionem præbet); verum modica, honesta, et sobria illa sint oportet, ut qui sacra faciunt, maxime modestiam præ se ferant. Jam inter sacrificandum, in primis pro communi, tum pro sua cuique salute nuncupanda vota sunt (nam ad mutuum societatem nati sumus); et qui illam sua vita potior habuerit, is Deum sibi maxime conciliet. Porro votorum ac precationum summa hæc sit, non uti beneficia nobis conferat (conferat enim ille per sese, atque omnibus passim ingerit), verum ut ea quum rite accipere, tum diligenter conservare possimus. Ad extremum cui sacrificium faciendum erit, ei lex certa quædam præscribit lustrationum genera, quibus, susceptæ si quæ sint ex funere, lecto, uxoris consuetudine, et aliis multis rebus, quas nunc persensere longum esset, labes expiuntur. Atque hujusmodi nobis de Deo doctrina et divini cultus tradita ratio est, quæ legis simul vim obtinet.

24. De nuptiis vero quid? Eam tantum consuetudinem, quam cum uxore natura concedit, lex nostra probat, modo tamen ea prolis suscipiendæ causa ineatur : at marium cum maribus congressiones execratur, ejusque flagitii reos capitali supplicio damnat. Ceterum in matrimonio neque dotis rationem haberi, neque per vim rapi conjugem, neque dolo malo pellici vult; sed ab eo qui collocandæ potestatem habeat, postulari, sic tamen ut cognationis ratio habeatur. Ac mulier quidem, inquit scriptura, viro per omnia deterior est. Viro igitur obtemperet, non tamen contumeliæ causa, sed ut alterius imperium ac ductum sequatur : vim enim et potestatem viro Deus concessit. Unius porro tantum, quacum conjunctus fueris, expetenda consuetudo est; alterius enim uxorem tentare, nefas. Quod in scelus si quis inciderit, certum ei capitis supplicium : ut si quis aut virgini desponsæ cuipiam vim obtulerit, aut alii nuptam illexerit; liberorum quicquid susceptum erit, educari lex jubet. Vetat ne qua mulier

μήτ' ἀμβλοῦν τὸ σπαρὲν μήτε διαφθεῖρην, ἀλλὰ ἢ φανεῖν, τεκνοκτόνος ἂν εἴη ψυχὴν ἀφανίζουσα καὶ τὸ γένος ἐλαττοῦσα. Τοιγαροῦν εἴ τις ἐπὶ λόχος ἢ φθορὰν παρελθοί, καθαρὸς εἶναι οὐ δύναται. Ἢ καὶ μετὰ τὴν νόμιμον συνουσίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἀπολούσασθαι κελεύει ὁ νόμος. Ψυχῆς τε γὰρ καὶ σώματος ἐγγίνεται μολυσμὸς, ὡς πρὸς ἄλλην χώραν ὑποβαλόντων. Καὶ γὰρ ἐμψυομένη σώμασι κακοπαθεῖ ἡ ψυχὴ, καὶ τούτων αὐτὴ πάλιν ὡς θανάτῳ διακριθείσα.

10 Δι' ὅπερ ἀγνεύας ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις προσέταξεν.

κε'. Οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων γενέσεσιν ἐπέτρεπεν εὐωχίας συνάγειν καὶ προφάσεις ποιεῖσθαι μέθης, ἀλλὰ σώζοντα τὴν ἀρχὴν εὐθὺς τῆς τροφῆς ἔταξε καὶ γράμματα παιδεύειν ἐκέλευσε, περὶ τε τοῦ νόμου ἀναστρέφασθαι καὶ τῶν προγόνων τὰς πράξεις ἐπίστασθαι, τὰς μὲν ἵνα μιμῶνται, τοῖς δ' ἵνα συντρεφόμενοι μήτε παραβαίνωσι μήτε σκῆψιν ἀγνοίας ἔχωσι.

20 κς'. Τῆς δ' εἰς τοὺς τετελευτηκότας προϋνόησεν ὁσίας οὕτε πολυτελείας ἐνταφίων οὕτε κατασκευαῖς μνημείων ἐπιφανῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τὴν κηδεῖαν προσέταξε τοῖς οἰκειοτάτοις ἐπιτελεῖν. Πᾶσι δὲ τοῖς παριοῦσι θαπτομένου τινὸς καὶ συνελθεῖν καὶ συναπούρασθαι ἐποίησε νόμιμον, καθαίρειν δὲ καὶ τὸν οἶκον καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπὸ κήδους, ἵνα πλεῖστον ἀπέχῃ τοῦ δοκεῖν καθαρὸς εἶναι τις φόνον ἐργασάμενος.

κζ'. Γονέων τιμὴν μετὰ τὴν πρὸς Θεὸν δευτέραν ἔταξε, καὶ τὸν οὐκ ἀμειβόμενον τὰς παρ' αὐτῶν χάριτας, ἀλλ' εἰς ὅτιον ἐκκλίνοντα, λιθασθησόμενον παραδίδουσαι κελεύει. Καὶ παντὸς τοῦ πρεσβυτέρου τιμὴν ἔχειν τοὺς νέους φησὶν, ἐπεὶ πρεσβύτατον ὁ Θεός. Κρύπτειν οὐδὲν ἔξ πρὸς φίλους· οὐ γὰρ εἶναι φιλίαν τὴν μὴ πάντα πιστεύουσιν. Κἂν συμβῇ δέ τις ἐχθρὰ τούτων ἀπόρρητα λέγειν κεκώλυκε. Διτάζων εἰ δούρατις λάβοι, θάνατος ἡ ζημία. Περιωρῶν ἱκέτην, βοηθεῖν ἐνόν, υπεύθυνος. Ὅ μὴ κατέθηκε τις, οὐκ ἀναιρήσεται. Τῶν ἄλλοτρίων οὐδενὸς ἄψεται· δανείσας, τὸκον οὐ λήψεται. Ταῦτα καὶ πολλὰ τούτοις ὅμοια τὴν πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν συνέχει κοινωνίαν.

κη'. Πῶς δὲ καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλοφύλους ἐπιεικειᾶς ἐφρόνησεν ὁ νομοθέτης ἄξιον ἰδεῖν. Φανεῖται γὰρ ἄριστα πάντων προνοησάμενος, ὅπως μήτε τὰ οἰκεία διαφθεῖρωμεν, μήτε φθονήσωμεν τοῖς μετέχουσιν τῶν ἡμετέρων προαιρουμένοις. Ὅσοι μὲν γὰρ θέλουσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν νόμους ζῆν ὑπελθόντες, δέχεται φιλοπρόνως, οὐ τῷ γένει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ προαιρέσει τοῦ βίου νομιζῶν εἶναι τὴν οἰκειότητα. Τοὺς δ' ἐκ παρέργου προσιόντας ἀναμίγνυσθαι ταῖς συνηθείαις οὐκ ἠθέλησε.

κθ'. Τάλλα δὲ προσέφηκεν ὧν ἐστὶν ἡ μεταδόσις ἀναγκαῖα· πᾶσι παρέχειν τοῖς δεομένοις πῦρ, ὕδωρ, τροφὴν, δόλους φράζειν, ἄταφον μὴ περιορᾶν. Ἐπεικτῇ

susceptum semen aut ejiciat, aut exstinguat : quæ secus faxit, pro liberorum interfectrice haberi vult, perinde ac si re ipsa et fœtus vitam oppresserit, et generis sui propagationem inhibuerit. Ergo si quis ad corruptionem stuprumque processerit, mundus esse non potest. Imo etiam post viri ac mulieris legitimam conjunctionem lavare jubet lex. Animæ siquidem et corporis pollutio innascitur, velut quasi ad aliam regionem animam demittant. Etenim anima corporibus insita male habet, atque ab iis iterum per mortem velut secernitur. Ideo lustrationes in omni hoc genere præcepit.

25. Jam nec liberorum natalitia lautioribus conviviis celebrari voluit, ne ebrietati color inde aliquis quæreretur : sed eos ab ipsa jam ætate ineunte quum ad moderatum victum assuescere, tum literis informari, legisque præcepta simul et res majorum præclaras edoceri : ut harum ad imitationem excitentur, illa vero cum ipso lacte combibentes, nec deinceps violare conentur, nec eorum ignorationem excusare possint.

26. Defunctorum etiam justis ita prospexit, ut neque profusis sumptibus, neque illustrium sepulcrorum apparatu luxus aleretur : sed quæ funeri necessaria sunt, ea propinquioribus perficienda mandavit. Et quicumque, dum cadaver efferretur, illac iter haberent, si ut ad funebrem sese pompam comparent, lacrimasque suas adjungerent, pro lege sancivit. Domum præterea familiamque lustrari a funere voluit, ut ex eo jure quisvis intelligeret, quam ille contaminatus haberetur qui eadem fecisset.

27. Liberorum erga parentes observantiam secundum a Dei cultu locum tenere jussit : et qui mutuum eorum beneficiis gratiam referre ulla in re neglexerit, eum lapidibus obruendum esse statuit. Junioribus suum erga seniores, quia omnium antiquissimus Deus, honorem imperavit. Amicis occultum mutuo nihil esse patitur, quod nulla ea sit amicitia, quæ amicorum fidei omnia non credat. Quodsi postea suboriantur inimicitia, eorum tamen arcana vulgari prohibet. Judex si munera acceperit, morte mulctatur. Qui supplicem, cui præsto esse potuisset, neglexerit, reus est. Quod non deposueris, auferre non licet. Alieni quicquam attingere nemo potest ; nemo fœnus pro mutuo exigere. His multisque aliis vinculis mutua inter nos societas continetur.

28. Sed et operæ pretium fuerit videre, qua nos erga extraneos æquitare noster hic legislator esse voluerit. Quis enim intelliget, omnium optime ab eo provisum id fuisse, uti nec patriorum ipsi rituum integritatem labefactemus, nec communionem rerum nostrarum cupidis earum invidiamus. Quotquot enim legibus nostris vivere optaverint, omnes peramanter excipit, utique non solo genere, sed etiam voluntaria instituti societate communionem istam contineri ratus. Qui vero non nisi obiter ad nos atque aliud agentes accederent, eos in consuetudinem penitus admitti noluit.

29. Cetera quoque edixit, quorum omnino copiam fieri necesse est : cujusmodi sunt, indigentibus ignem, aquam, cibumque præbere, monstrare viam, insepultum neminem

δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς πολεμίους κρύβντα εἶναι. Οὐδὲ γὰρ ἐξ τῆν γῆν αὐτῶν πυρπολεῖν, οὐδὲ κόπτειν ἡμερὰ δένδρα συγκεχώρηκεν· ἀλλὰ καὶ σκυλεύειν ἀπείρηκε τοὺς ἐν μάχῃ πεσόντας. Καὶ τῶν αἰχμαλώτων προὐνόησεν ὅπως αὐτῶν ὕβρις ἀπῆ, μάλιστα δὲ γυναικῶν. Οὕτω δὲ ἡμερότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἡμᾶς ἐπαίδευσεν, ὡς οὐδὲ τῶν ἀλόγων ζῶων ὠλιγόρηκεν. Ἀλλὰ μόνην μὲν ἀφῆκε τούτων χρῆσιν τὴν νόμιμον, πᾶσαν δ' ἐτέρων ἐκώλυσεν. Ὁ δ' ὅσπερ ἱκετεύοντα προσφεύγει
10 ταῖς οἰκίαις, ἀπέπειν ἀνελεῖν. Οὐδὲ νεοττοῖς ἐπέτρεψε τοὺς γονέας αὐτῶν συνεζαίρειν· φείδεσθαι δὲ καὶ τῇ πολεμίᾳ τῶν ἐργαζομένων ζῶων, καὶ μὴ φονεύειν. Οὕτω πανταχόθεν τὰ πρὸς ἐπιείκειαν περισκέψατο, διδασκαλικοῖς μὲν τοῖς προειρημένοις χρησάμενος νόμοις, τοὺς
15 δ' αὖ κατὰ τῶν παραβαινόντων τιμωρητικούς τάξας ἄνευ προφάσεως.

λ'. Ζημία γὰρ ἐπὶ τοῖς πλείστοις τῶν παραβαινόντων ἐστὶ θάνατος, ἂν μοιχέυσῃ τις, ἂν βιάσῃται κόρην, ἂν ἄρσενι τολμήσῃ πείραν προσφέρειν, ἂν ὑπομείνῃ
20 παθεῖν πειρασθεῖς. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ δούλοις ὁμοίως ὁ νόμος ἀπαραίτητος. Ἀλλὰ καὶ περὶ μέτρων εἴ τις κακουργήσῃ, ἢ σταθμῶν, ἢ περὶ πράσεως ἀδίκου καὶ δόλῳ γενομένης, καὶ ὑφελήται τις ἀλλότριον, καὶ δὲ μὴ κατέβηκεν ἀνέλθαι· πάντων εἰς κολάσεις, οὐχ οἶαι
25 παρ' ἐτέροις, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μείζον. Περὶ μὲν γὰρ γονέων ἀδικίας, ἢ τῆς εἰς τὸν Θεὸν ἀσεβείας, καὶ μέλλῃ τις, εὐθέως ἀπολλυται. Τοῖς μέντοι γε κατὰ τοὺς νόμους πάντα πράττουσι τὸ γέρας ἐστὶν οὐκ ἄργυρος, οὐδὲ χρυσός, οὐ μὴν οὐδὲ κοτίνου στέφανος, ἢ σελίνου, καὶ
30 τοιαύτη τις ἀνακήρυξις, ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος αὐτῷ τὸ συνειδὸς ἔχων μαρτυροῦν πεπίστευκε (τοῦ μὲν νομοθέτου προφητεύσαντος, τοῦ δὲ Θεοῦ τὴν πίστιν ἰσχυρὰν παρεσχρηκότος) ὅτι τοῖς νόμοις διαφυλάσσας, καὶ εἰ δέοι θνήσκειν ὑπὲρ αὐτῶν προθύμως ἀποθανοῦσιν,
35 ἔδωκεν ὁ Θεὸς γενέσθαι τε πάλιν καὶ βίον ἀμείνῳ λαβεῖν ἐκ περιτροπῆς. Ὡκουν δ' ἂν ἐγὼ νῦν ταῦτα γράφειν, εἰ μὴ διὰ τῶν ἔργων ἅπασιν ἦν φανερόν ὅτι πολλοὶ καὶ πολλάκις ἤδη τῶν ἡμετέρων περὶ τοῦ μηδὲ ῥῆμα φθέγασθαι παρὰ τὸν νόμον πάντα παθεῖν γενναίως
40 προείλοντο.

λα'. Καίτοι γε εἰ μὴ συμβεβῆκει γνώριμον ἡμῶν τὸ ἔθνος ἅπασιν ἀνθρώποις ὑπάρχειν καὶ φανερῶ κεῖσθαι τὴν ἐθελοῦσιον ἡμῶν τοῖς νόμοις ἀκολουθίαν, ἀλλὰ τις ἢ συγγράφαι λέγων αὐτὸς ἀνεγίνωσκε τοῖς Ἑλλήσιν, ἢ
45 που γε περιτυχεῖν ἔξω τῆς γινωσκομένης γῆς ἔφασκεν ἀνθρώποις, τοιαύτην μὲν ἔχουσι δόξαν οὕτω σεμνὴν περὶ τοῦ Θεοῦ, τοιοῦτοις δὲ νόμοις πολλὴν αἰῶνα βεβαίως ἐμμενεγκόσι, πάντας ἂν οἶμαι θαυμάσαι διὰ τὰς συνεχεῖς παρ' αὐτοῖς μεταβολάς. Ἡμέλει τῶν γράφαι τι
50 παραπλήσιον εἰς πολιτείαν καὶ νόμους ἐπιχειρησάντων, ὡς θαυμαστά συνθέντων κατηγοροῦσι, φάσκοντες αὐτοὺς λαβεῖν ἀδυνάτους ὑποθέσεις. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους παραλείπω φιλοσόφους, ὅσοι τι τοιοῦτον ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐπραγματεύσαντο. Πλάτων δὲ θαυμαζόμε-

πρæterire. Imo suam quoque adversus hostes appellatos æquitatem constare voluit : dum nec illorum agros igne vastari, nec mites arbores succidi permisit ; sed et eos, qui in acie cecidissent, a victoribus spoliari prohibuit. Et captivos, maximeque mulieres, ab injuriis vindicavit. Ac nos ita ad mansuetudinem et humanitatem repetitis longius præceptis condocesecit, ut ne brutarum quidem animantium curam neglexerit. Nam ubi a legitimo, quem unum concedit, earum usu discesseris, omni alio interdixit. Si quæ supplicum instar nostras in ædes confugerint, eas interfici veluit : aut parentes cum puillis a nido tolli, aut animantes illas, quarum opera homines uti solent, etiam in hostili solo mactari noluit. Tantopere benignitati consultum esse cupiebat, partim ferendis iis, quæ adhuc commemoratæ sunt, quæque ad morum informationem pertinent, legibus ; partim aliis sancendis, quibus in superiorum violatores, citra excusationem omnem, pænæ statuuntur.

30. Porum enim capitis proposuit plurimis delinquentium, ut ei qui adulterium patravertit ; qui puellæ vim attulerit ; qui vel marem de stupro appellare ausus, vel appellanti sponte obsequutus sit. Exstat etiam de servis lex ejusmodi, quam deprecari nemo queat. De mensuris item atque ponderibus, si quis flagitium commiserit, aut injuste quidpiam doloque malo venderit : qui vel ex rebus alienis furatus aliquid fuerit, vel quod abs se depositum non esset abstulerit : pænæ omnium sunt non quales utique apud ceteros obtinent, sed quas summa fere severitas postulabat, constitutæ. Nam aut de parentum injuria, aut in Deum impietate, qui vel cogitavit, is ad mortem continuo rapitur. Jam qui legis ad præcepta rebus in omnibus adhærescunt, iis præmium est, non argentum, vel aurum, neque etiam corona ex oleastro, vel apio, aut aliquid ejusmodi præconium : sed conscientiæ quisque suæ testimonio freti, quod et legislator prædixit, et Deus certissimæ fidei pignore confirmavit, futurum omnino credant, ut illis qui leges constanter servaverint, proque eis, si opus sit mori, libenter strenueque mortem susceperint, et novum deinceps ortum, et vitæ vicissim alterius longeque melioris fructum Deus largiatur. Quæ sane ego nunc scribere reformidarem, nisi ex factis cognitum id omnibus intelligerem, hominum plerosque nostrorum, sæpiusculæ, ne vel una sibi contra legem vocula excideret, omnia fortiter pertulisse.

31. Quod si non usque adeo in hominum cognitionem gens nostra venisset, neque singulare voluntatis studium, quo legibus obsequimur, in eorum oculis ac luce versaretur, si quis existeret, qui vel instituta nostra, quæ descripta abs sese diceret, Græcis audientibus recitaret, aut extra noti orbis terminos, in eos se alicubi homines incidisse narraret, qui quum tam graviter ac sublime de Deo sentirent, tum etiam iis legibus plura jam sæcula constantissime viverent : equidem in summa omnes admiratione tum futuros existimo, quum iis simul tam crebrarum apud se conversationum in mentem veniret. Enimvero qui ex illis simile quiddam de republica et legibus scribere conati sunt, eos quasi monstra quædam ac prodigia composuissent, et argumenta humanis viribus majora suscepissent, reprehendi ab omni-

νος παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὥς καὶ σεμνότῃ βίου διενεγ-
 κῶν καὶ δυνάμει λόγων, καὶ πειθοῖ πάντας ὑπεράρας
 τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ γεγονότας, ὑπὸ τῶν φασκόντων
 δεινούς εἶναι τὰ πολιτικά μικροῦ δεῖν χλευαζόμενος
 5 καὶ κωμωδοῦμενος διατελεῖ. Καίτοι τάκείνου σκοπῶν
 συγχῶς τις ἂν εὖροι ῥάονα ὄντα καὶ τὰς τῶν πολλῶν
 ἔγγιον συνηθείας. Αὐτὸς δὲ Πλάτων ὠμολόγησεν ὅτι
 τὴν ἀληθῆ περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν εἰς τὴν τῶν δόχλων ἀγνοίαν
 οὐκ ἦν ἀσφαλὲς ἐξενεγκεῖν. Ἀλλὰ τὰ μὲν Πλάτωνος
 10 λόγους τινὰς εἶναι κενούς νομίζουσι, κατὰ πολλὴν ἔξου-
 σίαν κεκαλλιγραφημένους. Μάλιστα δὲ τῶν νομοθετῶν
 Λουκουρῶν τε θαυμάζουσι καὶ τὴν Σπάρτην ἅπαντες
 νομοῦσιν ὅτι τοὺς ἐκείνου νόμους ἐπὶ πλείστον ἐνεκαρτέ-
 ρησεν. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν ἡμολογείσθω τεκμήριον
 15 ἀρετῆς εἶναι, τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις. Οἱ δὲ Λακε-
 δαιμονίους θαυμάζοντες τὸν ἐκείνων χρόνον ἀντιπαρα-
 βαλλέτωσαν τοῖς πλείοσιν ἢ δισχιλίους ἔτεσι τῆς ἡμετέ-
 ρας πολιτείας, καὶ προσέτι λογιζέσθωσαν ὅτι Λακεδαι-
 μόνιοι μὲν ὅσον ἐπ' ἑαυτῶν χρόνον εἶγον τὴν ἐλευθερίαν,
 20 ἀκριβὲς ἔδοξαν τοὺς νόμους διαφυλάττειν ἑπεί μέντοι
 περὶ αὐτοὺς ἐγένοντο μεταβολαὶ τῆς τύχης, μικροῦ δεῖν
 ἀπάντων ἐξελάθοντο τῶν νόμων. Ἡμεῖς δ' ἐν τύχαις
 μυρίαίς γεγονότες, διὰ τὰς τῶν βασιλευσάντων τῆς
 Ἀσίας μεταβολάς, οὐδ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν ξεινῶν
 25 τοὺς νόμους προῦδομεν, οὐκ ἀργίας οὐδὲ τρυφῆς αὐτοὺς
 χάριν περιέποντες, ἀλλ' εἰ τις ἐθέλοι σκοπεῖν, πολλῶν
 τινι τῆς δοκούσης ἐπιτετάχθαι Λακεδαιμονίοις καρτε-
 ρίας μελίζοντας ἀθλους καὶ πόνους ἡμῖν ἐπιτιθέντας. Οἱ
 μὲν γε μῆτε γῆν ἐργαζόμενοι μῆτε περὶ τέχνας πονοῦν-
 30 τες, ἀλλὰ πάσης ἐργασίας ἀρετοί, λιταροί, καὶ τὰ σώ-
 ματα πρὸς κάλλος ἀσχοῦντες, ἐπὶ τῆς πόλεως διήγον,
 ἄλλοις ὑπηρεταίς πρὸς ἅπαντα τὰ τοῦ βίου χρώμενοι
 καὶ τροφὴν ἐτοίμην παρ' ἐκείνων λαμβάνοντες. Ἐφ'
 ἦν δὴ τοῦτο μόνον τὸ καλὸν ἔργον καὶ φιλόφρωνον,
 35 ἅπαντα καὶ πράττειν καὶ πάσχειν ὑπομένοντες, τὸ κρα-
 τεῖν πάντων ἐφ' οὓς ἂν στρατεύουσιν. Ὅτι δὲ μὴδὲ
 τοῦτο κατώρθωσαν, εἰ λέγειν οὐ γὰρ καθ' ἓνα μό-
 νον, ἀλλὰ πολλοὶ πολλὰκις ἀθρόως τῶν τοῦ νόμου προσ-
 ταγμάτων ἀμελήσαντες αὐτοὺς μετὰ τῶν δούλων παρέ-
 40 δοσαν τοῖς πολεμίοις.

40 46'. Ἀρ' οὖν καὶ παρ' ἡμῖν, οὐ λέγω τοσούτους, ἀλ-
 λά δύο ἢ τρεῖς ἔγωγε τις προδότης γενομένου τῶν νόμων,
 ἢ θάνατον φοβηθέντας, οὐχὶ τὸν ῥᾶστον ἐκείνον λέγω,
 τὸν συμβαίνοντα τοῖς μαχομένοις, ἀλλὰ τὸν μετὰ λύ-
 45 μης τῶν σωμάτων, ὅποιος εἶναι δοκεῖ πάντων χαλεπώ-
 τας; ὥστ' ἐγὼ νομίζω τινὰς κρατήσαντας ἡμῶν οὐχ
 ὑπὸ μίσους προσφέρεσθαι ὥς υποχειρίους, ἀλλ' ὥς θαυ-
 μαστόν τι θέαμα βουλομένους ἰδεῖν, εἰ τινὲς εἰσιν ἄνθρω-
 50 ποι οἱ μόνον εἶναι κακὸν αὐτοῖς πεπιστευκότες, εἰ
 πρᾶξαι τι παρὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους, ἢ λόγον εἰπεῖν
 παρ' ἐκείνων παραδιασθεῖεν. Οὐ χρὴ δὴ θαυμάζειν
 εἰ πρὸς θάνατον ἀνδρείως ἔχουεν ὑπὲρ τῶν νόμων παρὰ
 τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Οὐδὲ γὰρ τὰ ῥᾶστα δοκοῦντα
 τῶν ἡμετέρων ἐπιτηδευμάτων ἄλλοι ῥαδίως ὑπομένου-

JOSEPHUS. II.

bus et accusari videmus. Alios philosophos prater eo, qui
 in simili disputationis genere versati sunt : Plato certe
 quidem, is qui propter singularem vitæ morumque gravi-
 tatem, et eximiam dicendi ac persuadendi vim, qua philo-
 sophorum nationem longe superavit, Græcorum omnium
 ore ad miraculum usque celebratur ; ille, inquam, Plato,
 eorum qui aliquid se in republica gerenda videre arbitran-
 tur, risu prope ac sibilis tanquam in theatro traducitur.
 Cujus tamen si quis hac de re scripta diligenter evolverit,
 is molliora pleraque vulgique consuetudini propiora repe-
 riet. Nam ipse quidem ita proficitur, veram de Deo sen-
 tentiam multitudinis stultitiæ secure committi non posse.
 Ceterum ista Platonis instituta sunt quibus verba tantum
 inania et exquisito quodam artificio contexta videantur. At
 Lycurgum quod attinet, illum maxime omnium legistato-
 rum in admiratione habent, Spartamque omnes celebrant,
 quod ejus in legibus diutissime acquieverit. Ergo primum
 hoc habemus, virtutis argumento esse, quod legibus obtem-
 perent. Deinde præcones isti Lacedæmoniorum, exiguum
 illorum constantiæ tempus cum duobus et amplius reipu-
 blicæ nostræ annorum millibus conferant, tum ita secum ipsi
 reputent ; Lacedæmonios quam diu solum antiquam liberta-
 tem retinere potuerunt, suarum quoque legum retinentes
 fuisse : ubi vero fortunæ inclinationes factæ essent, tum ea-
 rum simul omnem prope memoriam abjecisse. Verum
 nos, infinitis casibus ob frequentes regum Asiæ mutationes
 jactati, ne in supremis quidem periculis nostras unquam
 leges prodidimus, non ut in otio viveremus aut luxuriis
 nosmet daremus, eas observantes ; sed, si quis considerare
 voluerit, multo majora nobis certamina et opera imposita
 esse videbit, quam fuit illa tolerantia, quæ Lacedæmoniis
 jussa esse censetur. Illi quippe neque agrum colentes, ne-
 que circa opificia sese exercentes, sed ab omni opere vacui,
 pingues, et corpora ad pulchritudinem exercentes in civi-
 tate degebant, aliis ministris ad omnia vitæ necessaria
 utentes, et cibum paratum ab illis accipientes. Quam sane
 ob rem, id quod solum opus bonum et humanum, omnia
 facere et pati sustinent, ut victoriam in bello reportent.
 Quod autem ne hoc quidem perficere potuerunt, omitto
 dicere : non enim singuli solummodo, sed et frequenter
 multi confertim legis præcepta negligentes semetipsos cum
 armis hostibus tradidere.

32. Utrum igitur apud nos, non dico totidem, sed duo
 vel tres agniti fuerint legis proditores, vel mortem formi-
 dantes, non dico illam facilem, quæ solet præliantibus
 accidere, sed quæ cum corporis vexatione juncta omnium
 videri solet gravissima? quam (ut ego puto) quidam præ-
 valentes nobis in potestatem suam redactis non per odium
 inflixerunt, sed desiderio videndi admirandum quoddam
 spectaculum, an homines sint qui unum tantummodo
 ipsis malum esse crederent, si agere quicquam contra le-
 ges suas, aut aliquid contra ipsas dicere ulla vi adigeren-
 tur. Nihil igitur miri esse debet, si mortem super alios
 omnes pro legibus fortiter oppetimus. Haud enim quæ ex
 nostris institutis facillima videntur, alii facile patiuntur,

σιν, αὐτουργίαν λέγω καὶ τροφῆς λιτότητα, καὶ τὸ μηδὲν εἰκῇ μηδ' ὥς ἔτυχεν ἕκαστος, ἐπιτεθυμηκώς φαγεῖν ἢ πιεῖν, ἢ συνουσίᾳ προσελθεῖν, ἢ πολυτελείᾳ, καὶ πάλιν ἀργίας ὑπομείναι τάξιν ἀμετακίνητον. Ἄλλ' οἱ τοῖς ξίρεσιν δμόσε χωροῦντες καὶ τοὺς πολεμίους ἐξ ἐφόδου τρεπόμενοι, τοῖς προστάγμασι τοῖς περὶ διαίτης οὐκ ἀντέβλεψαν. Ἡμῖν δὲ πάλιν ἐκ τοῦ περὶ ταῦτα τῷ νόμῳ πειθαρχεῖν ἡδέως καὶ ἐπεὶ περὶ ἐπιδείκνυσθαι τὸ γενναῖον.

10 λγ'. Εἴτα Λυσίμαχοι καὶ Μόλωνες καὶ τοιοῦτοί τινες ἄλλοι συγγραφεῖς, ἀδόκιμοι σοφισταί, μειρακίων ἀπατεῖνες, ὥς πάνυ ἡμᾶς φαυλοτάτους ἀνθρώπων λοιδόρουσιν. Ἐγὼ δ' οὐκ ἂν ἐβουλόμην περὶ τῶν παρ' ἑτέροις νομιμῶν ἐξετάζειν. Τὰ γὰρ αὐτῶν ἡμῖν φυλάττειν πάτριόν ἐστιν, οὐ τῶν ἀλλοτρίων κατηγορεῖν· καὶ περὶ γε τοῦ μήτε χλευάζειν μήτε βλασφημεῖν τοὺς νομιζομένους θεοὺς παρ' ἑτέροις ἀντικρυς ἡμῖν δ' νομοθέτης ἀπέριηκεν, αὐτῆς ἕνεκα προσηγορίας τοῦ Θεοῦ. Τῶν δὲ κατηγορῶν διὰ τῆς ἀντιπαράθεσως ἡμᾶς ἐλέγχειν 15 οἰομένων, οὐχ ὁνόντε κατασιωπᾶν, ἀλλῶς τε καὶ τοῦ λόγου μέλλοντος οὐχ ὑπ' ἡμῶν ἐλεγχθῆσεσθαι τῶν νῦν αὐτὸν συντιθέντων, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν εἰρημένου καὶ λίαν εὐδοκιμούντων. Τίς γὰρ τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἐπὶ σοφίᾳ τεθραυμασμένων οὐκ ἐπιτετίμηκε καὶ ποιητῶν 20 τοῖς ἐπιφανεστάτοις, καὶ νομοθετῶν τοῖς μάλιστα πεπιστευμένοις, ὅτι τοιαύτας δόξας περὶ θεῶν ἐξ ἀρχῆς τοῖς πλῆθεσιν ἐγκατέσπειραν; ἀριθμῷ μὲν ὁπόσους ἂν αὐτοὶ ἐβελήσωσιν ἀπορήνασθαι, ἐξ ἀλλήλων δὲ γινόμενους, καὶ κατὰ παντοίους τρόπους γενέσεων· τοῦ- 30 τους δὲ καὶ διαιροῦντες τόποις καὶ διαίταις ὥσπερ τῶν ζώων τὰ γένη, τοὺς μὲν ὑπὸ γῆν, τοὺς δὲ ἐν θαλάττῃ, τοὺς μέντοι πρεσβυτέρους αὐτῶν ἐν ταρτάρῳ δεδεμένους· ὅσοις δὲ τὸν οὐρανὸν ἀπένειμαν, τούτοις πατέρα μὲν τῷ λόγῳ, τύραννον δὲ τοῖς ἔργοις καὶ δεσποτῆν 35 ἐπιστάντες καὶ διὰ τοῦτο συνισταμένην ἐπιβουλήν ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ γυναικὸς καὶ ἀδελφοῦ καὶ θυγατρὸς, ἣν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἐγέννησεν, ἵνα δὴ συλλαβόντες αὐτὸν καθεβρῶσωσιν, ὥσπερ αὐτὸς ἐκεῖνος τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ.

40 λδ'. Ταῦτα δικαίως μέμφους πολλῆς ἀξιούσιν οἱ φρονήσει διαφέροντες, καὶ πρὸς τούτοις καταγελῶσιν, εἰ τῶν θεῶν τοὺς μὲν ἀγενεῖους καὶ μαιράκια, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους καὶ γενειῶντας εἶναι χρὴ δοκεῖν, ἄλλους δὲ τετάχθαι πρὸς ταῖς τέχναις, χαλκεύοντά τινα, τὴν δὲ ὑφαίνουσιν, τὸν δὲ πολεμοῦντα καὶ μετὰ ἀνθρώπων 45 μαχόμενον, τοὺς δὲ κιθαρίζοντας, ἢ τοξικῇ χαίροντας· εἴτ' αὐτοῖς ἐγγινομένας πρὸς ἀλλήλους στάσεις καὶ περὶ ἀνθρώπων φιλονεικίας, μέχρι τοῦ μὴ μόνον ἀλλήλοις τὰς χεῖρας προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων τραυματιζομένους ὀδύρεσθαι καὶ κακοπαθεῖν. Τὸ δὲ 60 δὴ πάντων ἀσελγέστερον, τὴν περὶ τὰς μίξεις ἀκρασίαν καὶ τοὺς ἔρωτας, πῶς οἷα ἀποπον μικροῦ δεῖν ἅπασι προσάφαι, καὶ τοῖς ἄρρεσι τῶν θεῶν καὶ ταῖς θηλείαις; Εἰθ' ὁ γενναϊότατος καὶ πρῶτος αὐτὸς ὁ πατὴρ, τὰς

videlicet manuum laborem, simplicemque et tenuem victum, et ut nihil fortuito neque quod quisque expetat id comedat aut bibat, aut ad concubitum accedat, aut splendide vestiatur, rursusque ut cessationis a labore modus immutabilis observetur. Quin et quum acie congrediuntur, et hostes ex incursibus et populationibus fugant, ordinationibus de vivendi ratione non reluctantur. Nobis vero rursus gratum est circa hæc legibus obedire, et illic abunde habemus ad fortitudinis specimen exhibendum.

33. Et jam Lysimachi et Molones, et quidam hujusmodi alii scriptores, improbi sophistæ, adolescentum deceptores, nos quasi mortalium ignavissimos conviciis insectantur. Ego sane nolo in instituta aliena inquirere. Quippe nostratibus moris est patrii propria servare, non aliena accusatum ire; et ridere eos quos gentium aliarum opinio deos conflinxit, iisve maledicere, id expresse legislator noster vetuit ob ipsam Dei appellationem. Sed quum accusatores nos facta contentione a se refelli arbitrentur, tacere nequeo, præsertim quum quæ dicturus eum, ea non nunc primum a nobis excogitata, sed jam ante a multis et quidem probatissimis dicta fuisse constet. Quis enim eorum qui apud Græcos ob sapientiam in admiratione habentur, non redarguit nobilissimos poetas, et leges maxime fidei, quod tales de diis opiniones ab initio populis inseverint? facientes eos numero quidem quantos ipsi volvere, ex alterutris vero et variis nascendi modis procreatos: hos autem separantes locis et habitaculis, tanquam genera animalium, alios quidem sub terra, alios in mari, illorum vero antiquissimos in Tartaro victos collocarunt: quibus vero cælum attribuerunt, his verbo quidem patrem, re autem vera tyrannum et dominum præficiendo: ideoque conflatas finxerunt in eum insidias ab uxore et fratre et filia, quam suo e capite procreavit, ut ipsum comprehensum vincirent, sicut ille ipse suum patrem.

34. Ista multa reprehensione digna existimant viri sapientia præcellentes, et præterea in ridiculo habent, quod deorum quidem aliquos imberbes et adolescentulos, alios vero ætate proveciores et barbatos esse credendum ait; quin et alios artibus præfectos esse, unum quippe fabrum, aliamque textricem, hunc vero belligerantem et cum hominibus pugnantem, aliosque citharizantes, aut arcu gaudentes: deinde inter se invicem seditiones exortas et hominum gratia contentiones, adeo ut non solum inter se alii aliis manus injicerent, sed etiam ab hominibus vulnerati lugerent et mala perferrent. Quod vero omnium flagitiosissimum, coitus intemperantiam et amores omnibus fere tum maribus tum feminis diis tribuere, quomodo non absurdum? Deinde, præstantissimus illorum et princeps,

ἀπατηθείσας ὑπ' αὐτοῦ καὶ γενομένας ἐγκύους, καθειργνυμένας ἢ καταποντιζομένας περιορᾷ· καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ γεγονότας οὔτε σῶζειν δύναται, κρατούμενος ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, οὐτ' ἀδακρυτὶ τοὺς θανάτους αὐτῶν ὑπομένειν. Καλὰ γε ταῦτα καὶ τούτοις ἄλλα ἐπόμενα, μοιχείας μὲν ἐν οὐρανῷ βλεπομένης οὕτως ἀναισχυνύντας ὑπὸ τῶν θεῶν, ὥστε τινὰς καὶ ζηλοῦν διμολογεῖν τοὺς ἐπ' αὐτῇ δεδεμένους. Τί γὰρ οὐκ ἐμελλον, ὅποτε μὴδ' ὁ πρεσβύτατος καὶ βασιλεὺς ἐδυνήθη τῆς πρὸς τὴν γυναῖκα μίξεως ἐπισχεῖν τὴν ὁρμὴν ὅσον γοῦν εἰς τὸ δωμάτιον ἀπελθεῖν; Οἱ δὲ δὴ δουλεύοντες τοῖς ἀνθρώποις θεοί, καὶ νῦν μὲν οἰκοδομοῦντες ἐπὶ μισθῷ, νῦν δὲ ποιμαίνοντες, ἄλλοι δὲ τρόπον κακούργων ἐν χαλκῷ δεδεμένοι δεσμωτηρίῳ, τίνα τῶν εὐ φρονούντων οὐκ ἂν παροξύνειαν, καὶ τοῖς ταῦτα συνθεῖσιν ἐπιπλῆξαι, καὶ πολλὴν εὐθδειαν καταγνῶναι τῶν προειμένων; Οἱ δὲ καὶ δειμόν τινα καὶ φόβον, ἤδη δὲ καὶ λύσσαν καὶ ἀπάτην, καὶ τί γὰρ οὐχὶ τῶν κακίστων παθῶν εἰς θεοῦ φύσιν καὶ μορφήν ἀνέπλασαν. Τοῖς δὲ εὐφημότεροις τούτων καὶ θύειν τὰς πόλεις ἔπεισαν. Τοιγαροῦν εἰς πολλὴν ἀνάγκην καθίστανται, τοὺς μὲν τινὰς τῶν θεῶν νομίζειν δοτῆρας ἀγαθῶν, τοὺς δὲ καλεῖν ἀποτροπαίους. Εἴτα δὲ τοὺς, ὥσπερ τοὺς πονηροτάτους τῶν ἀνθρώπων, χάρισι καὶ δώροις ἀποσείονται, μέγα τι λήψεσθαι κακὸν ὑπ' αὐτῶν προσδοκῶντες, εἰ μὴ μισθὸν αὐτοῖς παράσχουσιν.

λε'. Τί τοίνυν τὸ αἴτιον τῆς τοσαύτης ἀνωμαλίας καὶ περὶ τὸ θεῖον πλημμελείας; ἐγὼ μὲν ὑπολαμβάνω τὸ μήτε τὴν ἀληθῆ τοῦ Θεοῦ φύσιν ἐξ ἀρχῆς συνιδεῖν αὐτῶν τοὺς νομοθέτας μὴθ' ὅσον καὶ λαθεῖν ἡδυνήθησαν ἀκριβῆ γνῶσιν διορίσαντας, πρὸς τοῦτο ποιήσασθαι τὴν ἀλλήν τάξιν τοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ὥσπερ ἄλλο τι τῶν φαυλοτάτων ἐφῆκαν, τοῖς μὲν ποιηταῖς, οὕστινας ἂν βούλωνται θεοὺς εἰσαγεῖν, πάντα πάσχοντας, τοῖς δὲ ῥήτορσι, πολιτογραφεῖν διὰ ψηφισμάτων ξένων θεῶν τὸν ἐπιτήδειον. Πολλῆς δὲ καὶ ζωγράφου καὶ πλάσται τῆς εἰς τοῦτο παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπέλαυσαν ἐξουσίας, αὐτὸς ἕκαστός τινα μορφήν ἐπινοῶν, ὁ μὲν ἐκ πολλοῦ πλάττων, ὁ δὲ γράφων· οἱ δὲ μάλιστα θαυμαζόμενοι τῶν δημιουργῶν τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν ἔχουσι, τῆς αἰὲ καinovρίας τὴν ὑπόθεσιν. [Καὶ τὰ μὲν τῶν ἱερῶν ἐν ἐρημίᾳ παντελῶς εἰσιν, τὰ δὲ ἐμπερισπούδαστα καθάρσει παντοδαπαῖς περικοσμούμενα.] Εἴθ' οἱ μὲν πρότερον ἐν ταῖς τιμαῖς ἀκμάσαντες θεοὶ γεγηράκασι· [οἱ δὲ ἐπακμάζοντες τούτων ἐν δευτέρᾳ τάξει ὑποβιβάζονται· οὕτω γὰρ εὐφημότερον λέγειν·] ἄλλοι δὲ καινοὶ τινες εἰσαγόμενοι θρησκείας τυγχάνουσιν, [ὥς, ἐν παρεκβάσει ὧν προείπομεν, τοὺς τόπους ἐρημωθέντας καταλείπειν]. Καὶ τῶν ἱερῶν τὰ μὲν ἐρημιοῦνται, τὰ δὲ νεωστὶ κατὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων βούλησιν ἕκαστος ἰδρύεται, δέον τούναντιον τὴν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν ἀμετακίνητον διαφυλάττειν.

λς'. Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ὁ Μολων τῶν ἀνοήτων εἰς

idemque pater, seductas a semetipso et gravidas factas mulieres in carcerem inclusas aut in mare demersas insuper habet; eosque qui ex ipso nati sunt nec liberare potest, utpote fato constrictus, neque sine lacrimis eorum perferre mortes. Pulchra sane hæc, et his alia consequentia: quod adulterium in cælo ita impudenter spectetur a diis, ut alii invidere se faterentur in tali fœditate vincitia. Quid enim facturi non essent, quum nec vetustissimus quidem illorum et rex ab uxoris congressu continere se potuerit donec saltem in cubiculum venissent? Alii vero dii servientes hominibus, et nunc mercedis gratia ædificantes, nunc autem greges pascentes, alii iterum maleficorum more in æneo carcere vincti, quem sapientum non irritarent, et ad eos redarguendos qui talia sinxerunt, et ad magnam credentium stultitiam condemnandam? Alii vero et pavorem quandam et terrorem, necnon et rabiem atque fraudem, et quas non perturbationes pessimas in dei naturam formamque effinxerunt. Horumque honestioribus sacra facere etiam civitatibus persuaserunt. Unde necesse habent ut deorum quosdam bonorum largitores, aliosque vocent malorum depulsores. Deinde vero eos velut malignissimos homines muneribus atque donis placare contendunt, magni quid mali se ab illis passuros expectantes, nisi mercedem eis studiose præbuerint.

35. Quæ igitur causa est tantæ inæqualitatis, tantique in Deum delicti? Ego quidem arbitror, quod neque veram Dei naturam principio perspexerint eorum legislatores, neque, quantum consequi valuerant, cognitione accurate explicata, inde reliquam ordinariam rempublicam, sed quasi res esset parvi itidem ut aliæ momenti, neglexerint, dantes potestatem poetis, ut quos vellet deos introducerent omnia pati paratos; rhetoribus vero, deos peregrinos, ut quemque maxime idoneum judicarent, plebiscito admittere. Præterea pictores et plastæ in hoc apud Græcos multam habuere potestatem, ut cuilibet liceret formam quandam excogitare, alius quidem ex luto quod vellet fingens, alius vero pingens: qui vero opificum maxime in admiratione sunt, ebur et aurum habent, subjectam perpetuo rei novæ exprimendæ materiam. Proinde fanorum quidem alia plane jacent in solitudine, alia singulari studio frequentantur et expiationum omni genere exornantur. Et qui antea honoribus floruerunt dii, consensuere; qui vero ætate vigent, ii in secundam classem, ut honorificentius dicam, surrogati sunt, alii novi, nescio qui, introducti religione potiuntur, ut interim, quod diximus, deserta loca derelinquantur. Et fanorum alia deseruntur; alia cuiusvis ad arbitrium recens construuntur: quum contra oporteat ipsos opinionem de Deo, honoremque ei debitum absque omni mutatione servare.

36. Et Apollonius quidem Molon erat e numero stulto-

ἦν καὶ τετυρωμένων. Τούς μέντοι κατὰ ἀλήθειαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φιλοσοφῆσαντας οὔτε τῶν προειρημένων οὐδὲν διελαθεν οὔτε τὰς ψυχρὰς προτάσεις τῶν ἀλληγοριῶν ἡγήσαν. Δι' ὅπερ τῶν μὲν εἰκότως κατεφρόνησαν, εἰς δὲ τὴν ἀληθῆ καὶ πρέπουσαν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν ἡμῖν συνεφώνησαν. Ἀφ' ἧς δρμηθεὶς δ Πλάτων οὔτε τῶν ἄλλων οὐδένα ποιητῶν φησι δεῖν εἰς τὴν πολιτείαν παραδέχεσθαι, καὶ τὸν Ὀμηρον εὐφήμεως ἀποπέμπεται, στεφανώσας καὶ μύρον αὐτοῦ καταχέας, ἵνα δὴ μὴ τὴν ὀρθὴν δόξαν περὶ Θεοῦ τοῖς μύθοις ἀφανίσαιε. Μάλιστα δὲ Πλάτων μεμψιμηται τὸν ἡμέτερον νομοθέτην κἀν τῷ μῆδεν οὕτω παίδευμα προστάττει τοῖς πολίταις, ὡς τὸ πάντας ἀκριβοῦς τοὺς νόμους ἐκμανθάνειν· καὶ μὴν καὶ περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὡς ἔτυχεν ἐπιμύγεσθαι τινὰς ἔξωθεν, ἀλλ' εἶναι καθαρὸν τὸ πολίτευμα τῶν ἐμμενόντων τοῖς νόμοις προϋνόντων. Ὡν οὐδὲν λογισάμενος δ Μόλων Ἀπολλώνιος ἡμῶν κατηγορήσεν, ὅτι μὴ παραδεχόμεθα τοὺς ἄλλαις προκατεληγμένους δόξαις περὶ Θεοῦ, μὴδὲ κοινωνεῖν ἐθέλομεν τοῖς καθ' ἑτέραν συνήθειαν βίου ζῆν προαιρουμένοις. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτ' ἐστὶν ἴδιον ἡμῶν· κοινὸν δὲ πάντων, οὐχ Ἑλλήνων δὲ μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκιμωτάτων. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ ξενηλασίας ποιοῦμενοι διετέλουν, καὶ τοῖς αὐτῶν ἀποδημεῖν πολίταις οὐκ ἐπέτρεπον, διαφθορὰν ἐξ ἀμφοῖν ὑφορώμενοι γενήσεσθαι περὶ τοὺς νόμους. Ἐκεῖνοις μὲν οὖν τάχα δυσκολίαν τις ὀνειδίσειεν ἂν εἰκότως· οὐδενὶ γὰρ οὔτε τῆς πολιτείας οὔτε τῆς παρ' αὐτοῖς μετεδίδωσαν διατριβῆς. Ἡμεῖς δὲ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ζηλοῦν οὐκ ἀξιοῦμεν, τοὺς μέντοι μετέχειν τῶν ἡμετέρων βουλομένους ἡδέως δεχόμεθα. Καὶ τοῦτο ἂν εἴη τεκμήριον, οἶμαι, φιλανθρωπίας ἅμα καὶ μεγαλοψυχίας. λζ'. Ἐγὼ περὶ Λακεδαιμονίων ἐπὶ πλεῖω λέγειν. Οἱ δὲ κοινὴν εἶναι τὴν αὐτῶν δόξαντες πόλιν Ἀθηναῖοι, πῶς περὶ τούτων εἶχον, Ἀπολλώνιος ἡγήνησεν· ὅτι καὶ τοὺς βῆμα μόνον παρὰ τοὺς ἐκείνων νόμους φθεγγαμένους περὶ θεῶν ἀπαραιτήτως ἐκόλασαν. Τίνος γὰρ ἑτέρου χάριν Σωκράτης ἀπέθανεν; οὐ γὰρ δὴ προσδίδου τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἐσύλησεν, οὐδὲν, ἀλλ' ὅτι καινοὺς ὄρκους ὤμνυε, καὶ τι δαιμόνιον αὐτῷ σημαίνειν ἔφασκεν, ἢ σπουδάζων, ἢ διαπαίζων, ὡς ἐνιοὶ λέγουσι, διὰ ταῦτα κατεγνώσθη κύνειον πῶν ἀποθανεῖν· καὶ διαφθεῖρειν δὲ τοὺς νέους δὲ κατήγορος αὐτὸν ἡτιᾶτο, τῆς πατρίου πολιτείας καὶ τῶν νόμων, ὅτι προῆγεν αὐτοὺς καταφρονεῖν. Σωκράτης μὲν οὖν πολίτης Ἀθηναίων τοιαύτην ὑπέμεινε τιμωρίαν. Ἀναξαγόρας δὲ Κλαζομένιος ἦν· ἀλλ' ὅτι νομιζόντων Ἀθηναίων τὸν ἥλιον εἶναι θεόν, ὃ δ' αὐτὸν ἔφη μύθρον εἶναι διάπυρον, θάνατον αὐτοῦ παρ' ὀλίγας ψήφους κατέγνωσαν. Καὶ Διαγόρα τῷ Μηλίῳ τάλαντον ἐπὶ κήρυξαν, εἰ τις αὐτὸν ἀνέλοι, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτοῖς μυστήρια χλευάζειν ἐλέγετο. Καὶ Πρωταγόρας, εἰ μὴ θῆττον ἐφυγε, συλληφθεὶς ἂν ἐτεθνήκει, γράψαι τι ὁῶς οὐχ ὁμολογούμενον τοῖς Ἀθηναίοις περὶ θεῶν.

rum et superbia inflatorum. Eos autem de Græciis qui in scriptis suis vere philosophati sunt, neque prædictorum aliquid latuit, neque frigidæ allegiarum excusationes ignoravere. Itaque illos quidem juste sprevere, et in vera decentique de Deo opinione nobiscum consenserunt. Quæ re motus Plato neque ullum quempiam poetarum censet in rempublicam esse admittendum; et Homerum honorifice amovet, coronatum et unguento delibutum, ne rectam de Deo opinionem fabulis destrueret. Plato autem potissimum imitatus est legislatorem nostrum, in hoc quod nihil magis civibus præceperit, quam ut accurate omnes leges ediscerent, et ne temere extraneorum ulli suis miscerentur, sed ex solis iis constaret respublica qui legibus parerent, curavit. De quibus nihil cogitans Apollonius Molo accusationem in nos instituit, quod eos non recepimus, qui aliis de Deo opinionibus sunt præoccupati, neque cum eis consortium habere volumus, qui aliud vitæ institutum elegerint. Verum neque hoc proprium generis nostri; sed commune omnium, non modo Græcorum, verum etiam eorum qui inter Græcos probatissimi habentur. Ac Lacedæmonii curæ erat perpetuæ peregrinos expellere, neque suis civibus peregrinari permittebant: quod utroque modo leges labefactari suspicarentur. Et hos quidem juste forsitan difficiles morososque esse quis existimet: nemini enim aut civitatem suam aut diutinam apud ipsos commorationem concedunt. Nos autem aliorum instituta imitari nolumus: qui vero nostrorum participes esse cupiunt, eos libenter excipimus. Quod utique reor indicium humanitatis et magnanimitatis nostræ.

37. Sed desino jam de Lacedæmoniiis amplius dicere. Athenienses vero, qui suam civitatem omnibus communem esse gloriantur, quomodo se his de rebus habuerint, Apollonius ignoravit: quod scilicet in animadversione pœnaque inexorabiles erant, si qui vel verbum præter legem de diis loquerentur. Cujus enim rei alterius gratia Socrates diem obiit supremum? non enim hostibus prodidit civitatem, neque fanum aliquod spoliavit; sed ei vitio vertitur quod novo more jurabat, et dæmonem quandam id ipsum ei indicasse referebat, sive serio sive (ut dicunt quidam) joco, et propter hoc morti damnatus est cicutam bibendo: insuper et juvenum eum corruptorem esse aiebat accusator, quod auctor illis fuerit patria instituta legesque contemnere. Et Socrates quidem civis Atheniensis hujusmodi pœnam sustinuit. Anaxagoras autem Clazomenius erat: sed quia Athenienses solem esse deum existimabant, ille vero eum massam candentem esse dixit, in paucis tantum suffragiis vertebatur quin capitis condemnaretur. Eique qui Diagoram Melium occideret, talentum datum iri edicto pronunciarunt, utpote qui eorum mysteria deridere ferebatur. Et Protagoras, nisi ocius aufugisset, comprehensus interiisset, quod aliquid scripsisse putaretur

Τί δὲ δεῖ θυμαίνειν εἰ πρὸς ἄνδρας οὕτως ἀξιοπίστους διετέθησαν, οἳ γε μὴδὲ γυναῖκων ἐφείσαντο; νῦν μὲν γὰρ τινα ἱέρειαν ἀπέκτειναν, ἐπεὶ τις αὐτῆς κατηγόρησεν, ὅτι ξένους ἐμίμει θεοὺς· νόμῳ δ' ἦν τοῦτο παρ' αὐτοῖς κεκωλυμένον, καὶ τιμωρία κατὰ τῶν ξένων εἰσαγόντων θεὸν ὥριστο θάνατος. Οἱ δὲ τοιοῦτω νόμῳ χρώμενοι ὅλῳν ὅτι τοὺς τῶν ἄλλων οὐκ ἐνόμιζον εἶναι θεοὺς· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς πλείονων ἀπολαύειν ἐφθόουν. Τὰ μὲν οὖν Ἀθηναίων ὥχετο καλῶς. Σκύθαι δὲ φόνους

10 γαίροντες ἀνθρώπων καὶ βραχὺ τῶν θηρίων διαφέροντες, ὅμως τὰ παρ' αὐτοῖς ὁλοῦνται δεῖν περιστέλλειν· καὶ τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ σοφία θαυμασθέντα, τὸν Ἀνάχαρσιν, ἐπανελθόντα πρὸς αὐτοὺς ἀνέϊλον, ἐπεὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐθῶν ἐδοξεν ἔχειν ἀνάπλεως. Πολλοὺς δὲ

15 καὶ παρὰ Πέρσαις ἂν τις εὖροι καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν κεκολασμένους. Ἀλλὰ ὅλῳν ὅτι τοῖς Περσῶν ἔχαιρε νόμοις ὁ Ἀπολλώνιος, κάκεινους ἐθαύμαζεν, ὅτι τῆς ἀνδρείας αὐτῶν ἀπέλαυσαν οἱ Ἕλληνες καὶ τῆς ὁμογνωμοσύνης ἧς εἶχον περὶ θεῶν ταύτης μὲν οὖν ἐν τοῖς

20 ἱεροῖς οἷς κατέπρησαν, τῆς ἀνδρείας δὲ δουλῶσαι παρὰ μικρὸν ἐλθόντες. Ἀπάντων δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μιμητῆς ἐγένετο τῶν Περσικῶν, γυναῖκας ἀλλοτρίας ὑβρίζων, καὶ παῖδας ἐκτέμνων. Παρ' ἡμῖν δὲ θάνατος ὥρισταί, ἂν ἀλογόν τις ζῶον οὕτως ἀδικῇ· καὶ τούτων

25 ἡμᾶς τῶν νόμων ἀπαγαγεῖν οὔτε φόβος ἴσχυσε τῶν κρατησάντων οὔτε ζῆλος τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις τετιμημένων. Οὐδὲ τὴν ἀνδρείαν ἡσκήσαμεν ἐπὶ τῷ πολέμῳ· ἀρᾶσθαι χάριν πλεονεξίας, ἀλλ' ἐπὶ τῷ τοὺς νόμους ἀαφυλάττειν. Τὰς γοῦν ἄλλας ἐλαττώσεις πρῶως ὑπο-

30 μένοντες, ἐπειδὴν τινες ἡμᾶς τὰ νόμιμα κινεῖν ἀναγκάζωσι, τότε καὶ παρὰ δυνάμειν αἰρούμεθα πολέμους καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ταῖς συμφοραῖς ἐγκατερούμεν. Διὰ τί γὰρ ἂν καὶ ζηλώσαιμεν τοὺς ἐτέρων νόμους, ὁρῶντες μὴδὲ παρὰ τοῖς θεμένοις αὐτοὺς τετηρημένους;

35 πῶς γὰρ οὐκ ἐμῶν Λακεδαιμόνι μὲν τῆς ἀνεπιμέλτου καταγωγῆς πολιτείας καὶ τῆς περὶ τοὺς γάμους ὀλιγορίας, Ἡλεῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι τῆς παρὰ φύσιν καὶ ἀγαν ἀνέδην πρὸς τοὺς ἀρρενας μίξεως; Ἄ γοῦν πάλοι κάλλιστα καὶ συμφορώτατα πράττειν ὑπελάμα-

40 βανον, ταῦτ' εἰ καὶ μὴ παντάπασιν τοῖς ἔργοις πεφεύγασιν, οὐχ ὁμολογοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ αὐτῶν νόμους ἀπομύγνυνται, τοσοῦτον ποτὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἰσχύσαντας ὥστε καὶ τοῖς θεοῖς τὰς τῶν ἀρρένων μίξεις ἐπεφήμισαν, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ τοὺς τῶν

45 γυναικῶν ἀδελφῶν γάμους, ταύτην ἀπαλογίαν αὐταῖς τῶν ἀτόπων καὶ παρὰ φύσιν ἡδονῶν συντιθέντες.

λη'. Ἐὼ νῦν περὶ τῶν τιμωριῶν λέγειν, ὅσας μὲν ἐξ ἀρχῆς ἔδωσαν οἱ πλείστοι νομοθεταὶ τοῖς πονηροῖς διαλύσεις ἐπὶ μοιχείας μὲν ζημίας χρημάτων, ἐπὶ

50 φθορᾶς δὲ γάμους νομοθετήσαντες, ὅσας δὲ περὶ τῆς ἀσεβείας προφάσεις περιέχουσιν ἀρνήσεως, εἰ καὶ τις ἐπιχειρήσειεν ἐξετάζειν. Ἦδη γὰρ παρὰ τοῖς πλείοσι μελέτη γέγονε τοῦ παραδιδόναι τοὺς νόμους· οὐ μὴν καὶ παρ' ἡμῖν. Ἀλλὰ ἂν πλούτου καὶ πόλεως καὶ

discrepans ab Atheniensium de diis opinionibus. Quid autem miri esse debet si in viros adeo fide dignos eo animo fuerint, qui ne mulieribus quidem pepercere? Etenim sacerdotem quandam interfecerunt, quodam eam accusante quod deos colendos docuerit peregrinos; lege quippe hoc velitum erat, morsque eis in poenam decreta qui deos peregrinos introducerent. Igitur qui tali lege utebantur, aliorum sane deos non credebant esse deos: non enim si credidissent, se ipsos beneficio ex pluribus diis privassent. Tam bene scilicet administrabatur Atheniensium respublica. Scythæ autem cædibus gaudentes humanis, et parum admodum differentes a bestiis, arbitrantur tamen sua mysteria esse custodienda: et Anacharsim, quem Græci sapientiæ ergo mirati sunt, ad ipsos reversum occiderunt, quod visus sit morum Græcorum plenus ad ipsos venire. Etiam apud Persas invenire est multos huiusmodi de causa supplicio affectos. Sed palam est, quod Apollonio placuerint leges Persarum, illosque in admiratione habuerit, quod eorum fortitudo et de diis concors opinio Græcis fuisset conducibilis: hæc videlicet in templorum concrematione, illa in eo quod propemodum in servitutem ab illis redacta fuerit Græcia. Is autem morum omnium imitator exstitit Persicorum, uxoribus alienis injurias faciens, et filios castrans. Apud nos autem mors decreta est, si quis vel animalia rationis expertia hoc modo lædat: et ab his legibus nos abducere neque timor potuit dominorum præpotentium, neque desiderium eos æmulandi qui apud alios honorantur. Neque fortitudinem exercuimus, ad bella suscipienda ut res nostras augeamus, sed ut leges nobis permaneant. Cetera igitur damna ferentes leniter, ubi sunt qui nos a legibus cogant discedere, hinc etiam supra vires bella sumimus, et ad ultima usque mala duramus. Cur itaque nos aliorum æmulemur leges, quum eas ne a legislatoribus quidem suis servatas videamus? quidni enim damnarent Lacedæmonii insociabilem illam formam reipublicæ neglectumque nuptiarum; et Elei et Thebani projectissimum illum et contra naturam cum maribus concubitus? Nam quæ olim honestissime et utilissime a se fieri arbitrabantur, ea nisi re ipsa prorsus fugerunt, non confitentur: quinimo las de eis leges admiscent, quæ quondam tantum apud Græcos valuerunt, ut etiam diis marium coitus tribuerint; eademque ratione germanarum sororum connubia, hanc sibi illicitarum et naturæ repugnantium voluptatum excusationem comminiscetes.

38. Supersedeo nunc de pœnis dicere, quot dederunt olim plerique legislatores improbis compositiones, dum in adulterio mulctam pecuniariam, in corruptela connubium sanciant, quot etiam impietatis crimine occasiones suppeditentur negandi, si quis reum examinare conetur. Jam enim apud plerosque meditatio inolevit leges violandi: At apud nos non ita est. Quin etiamsi divitiis et urbibus ce-

των ἄλλων ἀγαθῶν στερηθῶμεν, ὃ γοῦν νόμος ἡμῖν ἀθάνατος διαμένει· καὶ οὐδεὶς Ἰουδαίων οὔτε μακρὰν οὕτως ἂν ἀπέλθοι τῆς πατρίδος οὗτ' ἐπίπικρον φοβηθήσεται δεσπότην, ὥς μὴ πρὸ ἐκείνου δεδιέναι τὸν νόμον. Εἰ μὲν οὖν διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν νόμων οὕτω πρὸς αὐτοὺς διακείμεθα, συγγωρησάτωσαν ὅτι κρατίστους ἔχομεν νόμους· εἰ δὲ φαύλους οὕτως ἡμᾶς ἐμμένειν ὑπολαμβάνουσι, τί οὐκ ἂν αὐτοὶ δικαίως πάθοιεν τοὺς κρείττονας οὐ φυλάττοντες; Ἐπεὶ τοίνυν ὁ πολὺς χρόνος πιστεύεται πάντων εἶναι δοκιμασθῆς ἀληθέστατος, τοῦτον ἂν ποιησαίμην ἐγὼ μάρτυρα τῆς ἀρετῆς ἡμῶν τοῦ νομοθέτου καὶ τῆς ὑπ' ἐκείνου φήμης περὶ τοῦ Θεοῦ παραδοθείσης. Ἀπείρου γὰρ τοῦ χρόνου γεγονότος, εἰ τις αὐτὸν παραβάλλοι ταῖς τῶν ἄλλων ἡλικίαις νομοθε-
10 τῶν, παρὰ πάντας ἂν εὖροι τοῦτον.

15 λθ'. Ὑφ' ἡμῶν τε διηλέγχθησαν οἱ νόμοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις, αἱ καὶ μᾶλλον αὐτῶν ζῆλον ἐμπεποιήκασιν. Πρῶτοι μὲν γὰρ οἱ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι φιλοσοφῆσαντες τῷ μὲν δοκεῖν τὰ πατρία διεφύλαττον, 20 ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τῷ φιλοσοφεῖν ἐκείνῳ κατηκολούθησαν, ὁμοία μὲν περὶ Θεοῦ φρονούντες, εὐτέλειαν δὲ βίου καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινοὶν διδάσκοντες. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλήθεισι ἤδη πολὺς ζῆλος γέγονεν ἐκ μακροῦ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας, οὐδ' ἔστιν οὐ πόλις 25 Ἑλλήνων οὐδ' ἡγεμονία οὐδὲ βαρβαρος, οὐδὲ ἐν ἔθνος, ἐνθα μὴ τὸ τῆς ἐδδομάδος, ἣν ἀργοῦμεν ἡμεῖς, ἔθος οὐ διαπεφοίτηκε, καὶ αἱ νηστεῖαι καὶ λύχνων ἀνακαύσεις καὶ πολλὰ τῶν εἰς βρώσιν ἡμῖν οὐ νομοισμένων παρ- 30 ρατετήρηται. Μιμῆσθαι δὲ πειρῶνται καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν ὁμόνοιαν καὶ τὴν τῶν ὄντων ἀνάδοσιν καὶ τὸ φιλεργὸν ἐν ταῖς τέχναις καὶ τὸ καρτερικὸν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν νόμων ἀνάγκαις. Τὸ γὰρ θαυμασιώτατον, ὅτι χωρὶς τοῦ τῆς ἡδονῆς ἐπαγωγῆς οὐ δελεαστὸς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἴσχυσεν ὁ νόμος· καὶ ὥσπερ ὁ Θεός 35 διὰ παντὸς τοῦ κόσμου πεφοίτηκεν, οὕτως ὁ νόμος διὰ πάντων ἀνθρώπων βεβῆκεν. Αὐτὸς δὲ τις ἐκαστος τὴν πατρίδα καὶ τὸν οἶκον ἐπισκοπῶν τὸν αὐτοῦ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὐκ ἀπιστήσῃ. Χρὴ τοίνυν πάντων ἀνθρώπων καταγινῶναι πονηρίαν θελούσιον, εἰ 40 τὰλλότρια καὶ φαῦλα πρὸ τῶν οἰκειῶν καὶ καλῶν ζηλοῦν ἐπιτεθυμήκασιν, ἢ παύσασθαι βασκαίνοντας ἡμῖν τοὺς κατηγοροῦντας. Οὐδὲ γὰρ ἐπιφρόνου τινὸς ἀντιποιοῦμεθα πράγματος, τὸν αὐτῶν τιμῶντες νομοθέτην καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνου προφητευθεῖσι περὶ τοῦ Θεοῦ πεπιστευ- 45 χότες. Καὶ γὰρ εἰ μὴ συνίμεν αὐτοὶ τῆς ἀρετῆς τῶν νόμων ἀπάντων, ὑπὸ τοῦ πλήθους γοῦν τῶν ζηλούντων μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτοῖς προήχθημεν.

μ'. Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας τὴν ἀκριβῆ πεποιήμαι παράδοσιν ἐν τοῖς περὶ 50 ἀρχαιολογίας μοι γραφεῖσι· νυνὶ δ' αὐτῶν ἐπεμνήσθην, ἐφ' ὅσον ἦν ἀναγκαῖον, οὔτε τὰ τῶν ἄλλων ψέγειν οὔτε τὰ παρ' ἡμῖν ἔγκωμιάζειν προθέμενος, ἀλλ' ἵνα τοὺς περὶ ἡμῶν ἀόικως γεγραφέντας ἐλέγξω, πρὸς αὐτὴν ἀναιδῶς τὴν ἀλήθειαν πεφιλονεικηχότας. Καὶ δὴ μοι

terisque bonis privemur, at lex quidem nobis permanet immortalis: nec ullus unquam Judæorum vel tam procul discesserit a patria, vel peracerbum ita formidaverit dominum, quin legem magis formidet. Si igitur ob legum virtutes sic sumus in eas animati, fateantur nos optimas habere leges: sin malis legibus sic nos obtemperare arbitrantur, quamnam poena digni sunt ipsi qui melioribus non pareant? Et quoniam temporis longinquitas exploratrix creditur esse omnium verissima, hanc ego testem non dubitem facere tum virtutis nostri legislatoris, tum traditæ ab illo de Deo persuasionis. Nam quum immensum tempus elapsum sit, si quis eum cum ceterorum legislatorum conferat ætatibus, inveniet eum longe ante omnes fuisse.

39. Jam ipsius leges cæteris omnibus mortalibus semper magis magisque emulationem sui commovisse, a nobis demonstratum est. Primi enim qui apud Græcos philosophati sunt, patria quidem instituta visi sunt servare; sed in actionibus studioque sapientiæ illum sequuti sunt, tum eadem de Deo sentientes, tum victus tenuitatem et mutuam inter homines communionem docentes. Quin et jam pridem nostrorum Dei colendi rituum imitandorum quamplurimis desiderium incessit; neque ulla vel Græcorum urbs est vel barbarorum, neque ulla gens, ad quam non pervenerit septimi diei, quem otiosi traducimus, celebrandi consuetudo; et apud quam jejunia, et lucernarum incensiones, et multa quæ nobis comedere nefas est non observentur. Conantur autem mutuam nostram imitari concordiam et bonorum largitionem, et in artibus exercendis sedulitatem, et tolerantiam in tormentis quæ pro legibus nostris sustinemus. Etenim, quod est omnium maxime admirandum, citra voluptatis illecebram ipsa per se lex invaluit: ac sicuti Deus universum mundum permeavit, ita lex universos mortales pervasit. Quodsi suam quisque patriam domumque consideraverit, is meis dictis non diffidet. Quo fit ut aut condemnandi sint universi mortales voluntariæ pravitatis, si aliena, eademque vitiosa, ante domestica, eademque honesta, æmulari concupiverint; aut invidiæ suæ finem facere debeant accusatores nostri. Neque enim invidiosum quiddam nobis vindicamus, dum nostrum legislatorem honoramus et ejus de Deo effatis credimus. Nam etiamsi legum omnium virtutem non intelligeremus; vel æmulantium multitudo fecisset, ut de eis nobis placeremus.

40. Verum de legibus quidem et republica in meo Antiquitatum opere accurate tradidi: nunc ea commemoravi quantum erat necessarium, non quod aliena recensere, vel nostra collaudare mihi propositum esset; sed ut eos qui de nobis inique scripserunt, evincerem in ipsam veritatem impudenter invectos fuisse. Et sane mihi videor

δοκῶ πεπληρωῦσθαι διὰ τῆς γραφῆς ἱκανῶς ἃ προὔπε-
σχόμεν. Καὶ γὰρ ἀρχαιοῦσιν προὔπαρχον ἐπέδειξα
τὸ γένος, τῶν κατηγόρων ὅτι νεωτάτων ἐστὶ εἰρηκότων
καὶ γὰρ πολλοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐμνημονεύοντας
ἡμῶν ἀρχαίους παρέσχομεν μάρτυρας, ἔκλεινον ὅτι μη-
δεὶς ἐστὶ διαβεβαιούμενων. Ἀλλὰ μὴν Αἰγυπτίους
ἔφασαν ἡμῶν τοὺς προγόνους· ἐδείχθησαν δ' εἰς Αἴγυ-
πτον ἐλθόντες ἐτέρωθεν. Διὰ δὲ λύμην σωμάτων αὐτοῦς
ἐκβληθῆναι κατεψεύσαντο· προαιρέσει καὶ περιουσίᾳ
10 ῥώμης ἐφάνθησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ὑποστράψαντες γῆν.
Οἱ μὲν ὡς φαυλότατον ἡμῶν τὸν νομοθέτην ἐλοιδόρησαν,
τῷ δὲ τῆς ἀρετῆς πάλαι μὲν ὁ Θεὸς, μετ' ἐκείνων δὲ
μάρτυς ὁ χρόνος ἠὲρῃται γεγεννημένος.

μα'. Περὶ τῶν νόμων οὐκ ἐδέησε λόγου πλείονος.
15 Αὐτοὶ γὰρ ἐωράθησαν δι' αὐτῶν, οὐκ ἀσέβειαν μὲν, εὐ-
σέβειαν δ' ἀληθεστάτην διδάσκοντες, οὐδ' ἐπὶ μισαν-
θρωπίαν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν τῶν ὄντων κοινωνίαν παρακα-
λοῦντες, ἀδικίας ἐχθροὶ, δικαιοσύνης ἐπιμελεῖς, ἀργίαν
καὶ πολυτέλειαν ἐξορίζοντες, αὐτάρκειας καὶ φιλοπόνους
20 εἶναι διδάσκοντες, πολέμῳ μὲν ἀπείργοντες εἰς πλεονε-
ξίαν, ἀνδρείους δ' ὑπὲρ αὐτῶν εἶναι παρασκευάζοντες,
ἀπαραίτητοι πρὸς τὰς τιμωρίας, ἀσόφιστοι λόγων πα-
ρασκευαῖς, τοῖς ἔργοις αἰεὶ βεβαιούμενοι· ταῦτα γὰρ
αἱ ἡμεῖς παρέχομεν τῶν γραμμάτων ἐναργέστερα.
25 Δι' ὅπερ ἐγὼ θαρσύνω ἂν εἴποιμι, πλείστον ἅμα καὶ
καλλίστων ἡμῶν εἰσηγητὰς τοῖς ἄλλοις γεγονέναι. Τί
γὰρ εὐσεβείας ἀπαρτάτου κάλλιον; τί δὲ τοῦ παιθα-
ρεῖν τοῖς νόμοις δικαιοῦτερον; ἢ τί συμφορώτερον τοῦ
πρὸς ἀλλήλους ὁμονοεῖν, καὶ μήτ' ἐν συμφοραῖς διίστα-
30 σθαι μήτ' ἐν εὐτυχίαις στασιάζειν ἐξυβρίζοντας, ἀλλ'
ἐν πολέμῳ μὲν θανάτου καταφρονεῖν, ἐν εἰρήνῃ δὲ
τέχναις ἢ γεωργίαις προσανέχειν, πάντα δὲ καὶ παν-
ταχοῦ πεπεισθαι τὸν Θεὸν ἐποπτεύοντα διέπειν; Ταῦτ'
εἰ μὲν παρ' ἑτέροις ἢ ἐγράφη πρότερον, ἢ ἐφυλάχθη
35 βεβαιότερον, ἡμεῖς ἂν ἐκεῖνοι χάριν ὠφειλομεν ὥς
μαθηταὶ γεγονότες· εἰ δὲ καὶ χρώμενοι μάλιστα
πάντων βλεπόμεθα καὶ τὴν πρώτην εὐρεσιν αὐτῶν
ἡμετέραν οὖσαν ἐπεδείξαμεν, Ἀπίωνες μὲν καὶ Μό-
λωνες καὶ πάντες ὅσοι τῷ ψεύδεσθαι καὶ λοιδορεῖν χα-
40 ρουσιν ἐξελέγχθησαν· σοὶ δὲ, Ἐπαφρόδιτε, μάλιστα
τὴν ἀλήθειαν ἀγαπῶντι, καὶ διὰ σὲ τοῖς δημοῦς βουλευ-
σμένοις περὶ τοῦ γένους ἡμῶν εἰδέναι, τοῦτό τε καὶ τὸ
πρὸ αὐτοῦ γεγράφω βιβλίον.

scripto meo satis praestitisse promissa. Etenim inprimis
vetustum esse demonstravi genus nostrum, quod accusa-
tores recentissimum esse dixerant : et multos allegavi
testes, qui antiquitatis nostrae in scriptis suis mentionem
fecerunt, illis nullos esse affirmantibus. Quumque Aegyptios
fuisse majores nostros dixerint, demonstratum est eos in
Aegyptum aliunde venisse. Et quum ob corporum vitium
eos ejectos fuisse mentiti sint, planum factum est eos et
volentes et cum singulari robore patriam terram repetiisse.
Et quum illi in legislatorem nostrum tanquam vitiosissi-
mum inveci sint, compertum est virtutis ejus et olim
Deum et post illum tempus exstitisse testem.

41. De legibus nihil opus fuit oratione longiore. Nam
ipsas per se perspectum est non impietatem, sed pietatem
docere verissimam; neque ad hominum odium, sed ad fa-
cultatum communitatem incitare; injustitiae inimicas, justitiae
curam gerentes; expultrices otii et luxus; et quae ho-
mines suis contentos et laboriosos esse doceant; et a bellis
habendi cupidine gerendis avocent; et pro legibus fortes
esse faciant; et in poenis irrogandis sint inexorabiles; et
verborum eloquentia indeceptae, operibus semper confirmentur : haec enim nos semper exhibemus literis manifestiora.
Itaque ausim equidem dicere plurimorum simul et pul-
cherrimorum nos ceteris auctores exstitisse. Quid enim
inviolata pietate pulchrius? quid justius quam parere le-
gibus? quid utilius quam mutam fovere concordiam, et
neque in calamitatibus divelli, neque in rebus secundis
saevire seditionibus; sed in bello mortem contemnere, in
pace artibus et agriculturae operam navare, et omnia et
ubique ab arbitro Deo gubernari persuasum habere? Haec
si apud alios vel prius scripta vel constantius fuissent
servata, nos illis, ut discipuli magistris, gratiam debe-
remus : sin vero his nos maxime omnium uti cernimur,
et eorum inventionem primam nostram esse demonstravi-
mus, valeant refutati Apiones et Molones, et quicumque
mentiri et conviciari gaudent. Tibi vero, Epaphrodite,
veritatem maxime amanti, et propter te iis qui itidem
genus nostrum cognoscere voluerint, et hic et superior liber
scriptus esto.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX

NOMINUM ET RERUM.

(A. J. Antiquitates Judaicae. — B. J. Bellum Judaicum. — C. A. Contra Apionem. — V. J. Vita Josephi. — M. De Maccabæis.)

A.

- Aaron**, Moysis frater, A. J. II, 15, 2. Pontifex maximus constituitur Dei jussu, III, 8, 1. Ejus filii quatuor, *ibid.* Pontificatus ei a Deo his confirmatur, IV, 4, 2 sq. Moritur in Arabia, 4, 7. Cf. XX, 11.
- Abaneth**, zona sacerdotum, A. J. III, 7, 2.
- Abaris** (*Abarim*), mons Palæst., A. J. IV, 8, 49.
- Abarus**, Aseri f., A. J. II, 7, 4.
- Abassarus**, Persa, Syriæ et Phœnicie præfectus, A. J. XI, 1, 3; 4, 4; 4, 6.
- Abba**, mensis apud Judæos, qui Atheniensibus est Hecatombeon, A. J. IV, 4, 7.
- Abbarus**, judex apud Tyrios, C. A. I, 21.
- Abdagases**, Parthorum dux, A. J. XVIII, 9, 4.
- Abdastratus**, Tyriorum rex, C. A. I, 18.
- Abdeelus**, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
- Abdemon**, Tyrius, A. J. VIII, 5, 3.
- Abdemonus**, Tyrius, C. A. I, 17, 18.
- Abdenago**. V. Azarias.
- Abdon**, e tribu Ephraimitide, Elon in imperio apud Judæos succedit, A. J. V, 7, 15.
- Abela**, urbs Palæst., A. J. VIII, 13, 7.
- Abellana**, urbs Palæst., A. J. VIII, 12, 4.
- Abelmachea**, urbs Palæst., a Joabo obsidetur, A. J. VII, 11, 8.
- Abelus**, Adami f., a Cai fratre interficitur, A. J. I, 2, 1.
- Abenerus**, Neri f., Sauli dux, A. J. VI, 6, 6. Ejus opera Jebosthus post Sauli mortem rex constituitur, VII, 1, 3. A Jebostho offensus ad Davidem deficit, I, 4. A Joabo interficitur, I, 5.
- Abennerigus**, Spasinæ Castri rex, Samachonem filiam Izatæ nuptum dat, A. J. XX, 2, 1.
- Abesace**, Davidis concubina, A. J. VII, 14, 3; VIII, 1, 2.
- Abesalomus**, Davidis ex Machaba f., A. J. VII, 1, 4. Ob fratris cædem in exilium pellitur, postea a patre revocatur, 8, 1 sqq. Populi benevolentiam captat et patrem regno ejicere anñtitur, 9, 1 sqq. Ejus exercitus funditur, ipse in arbore suspensus a Joabo interficitur, 10, 2. Ejus caesaries pulcherrima, 8, 5.
- Abesarus**, urbs Palæst., A. J. VI, 13, 8.
- Abessæus**, Davidis nepos, Joabi frater, A. J. VII, 1, 3; cf. 10, 1; 11, 2. Idumæos vincit, 5, 4. Davidi vitam servat, 12, 1. Vir magnæ fortitudinis, 12, 4.
- Abia**, Samuelli f. rempublicam ipsius curæ a patre commissam pessime administrat, A. J. VI, 3, 2.
- Abia**, Roboami f. ex Machana, A. J. VII, 8, 5. VIII, 10, 1. Patri succedit, VIII, 10, 4. Ab Hieroboamo bello lacescitur; ante prælium omnes Judæos, amicos et hostes, alloquitur, 11, 2. Hieroboamum fundit fugatque, 11, 3. Non multo post moritur, *ibid.*
- Abia**, uxor Achazæ regis, A. J. IX, 12, 3.
- Abias**, Arabum rex, inita cum Adiabænorum primoribus societate, contra Stazem, eorum regem expeditionem fecit, A. J. XX, 4, 1. Vincitur; semet ipsum interficit, *ibid.*
- Abiatharus**, Abimelech f., A. J. VI, 12, 8. Pontifex constituitur a Davide, VII, 5, 4; cf. VII, 9, 2; 9, 7. Cum Adonia facit, qui regnum affectat, 14, 4. A Solomone pontificatu privatur, VIII, 1, 3.
- Abibalus**, Tyriorum rex, A. J. VIII, 5, 3. C. A. I, 17; 18.
- Abida**, Asani Judæorum regis uxor, A. J. VIII, 12, 6.
- Abiezeres**, Phineces f., pontificatum obtinet post patris mortem, A. J. V, 11, 5.
- Abigæa**, Nabali uxor, Davidem in maritum ira incensum placat; post mariti mortem Davidi nubit, A. J. VI, 13, 7 sqq. VII, 10, 1.
- Abila**, urbs Perææ, A. J. IV, 8, 1; V, 1, 1; XII, 3, 3. A Romanis capitur, B. J. IV, 7, 6.
- Abila Lysaniæ**, urbs Syriæ, prius ad Lysaniæ dynastiam pertinebat, a Claudio Cæsare Agrippæ M. tribuitur, A. J. XIX, 5, 1.
- Abilamarodachus**, Nabuchodonosori f., Babyloniorum rex, A. J. X, 11, 2.
- Abimaelus**, Juctæ f., A. J. I, 6, 4.
- Abimeleclus**, Gararorum rex, Sarram, Abrami uxorem, corrumpere cupiens, a Deo pœna afficitur, A. J. I, 12, 1. Abramo agrorum suorum partem cedit, *ibid.* Jacobum Gararis benigne excipit, sed mox ei inimicus redditur, 18, 2. Amicitiam cum eo renovat, 18, 3.
- Abimeleclus**, Gedeonis f., fratribus præter Joathamum omnibus occisis, tyrannidem occupat, A. J. V, 7, 1. Joatham auctore, Sicimis expellitur, 7, 3. Sicima redit omnesque incolas cædit, 7, 4. Thebas expugnat; frusto molæ ictus perit, 7, 5.
- Abimeleclus**, pontifex, a Saulo cum tota sua familia occiditur, A. J. VI, 12, 1; 12, 4.
- Abinadabus**, sub Solomone regionis maritimæ præfectus, A. J. VIII, 2, 3.
- Abiramus**, Moysis adversarius, A. J. IV, 2, 2; 3, 1; cf. M. 3.
- Abisæus**, Saruæ Davidis sororis f., A. J. VI, 13, 9.
- Abitaala**, Davidis uxor, A. J. VII, 1, 4.
- Abius**, Aaronis f., A. J. III, 8, 1; 8, 7.
- Abramus**, Tharri f., Sarram Aranis filiam uxorem ducit; cum patre ex Chaldæa in Mesopotamiam inigrat, A. J.

- 1, 5, 5. Hoc factum est mille viginti annis ante templum exstructum, VIII, 3. Ex Mesopotamia in Chananæam contendit; Lotum, fratris f., adoptat, 1, 7, 1. Abrami sententia de Deo deque universo, *ibid.* Fame Chananæam premente, in Ægyptum migrat, 8, 1. Cf. *B. J.* V, 9, 4. Ægyptios arithmetica et astronomia instituit, *A. J.* I, 8, 2. In Chananæam reversus, loca montibus adjacentia occupat; Chabrone domicilium collocat, 8, 3. Sodomitibus opitulans, Assyrios prælio vincit, 10, 1 sqq. Ex Agara ancilla Ismaelum procreat, 10, 4. Dei jussu se ipsum et suos circumcidit, 10, 5. Dei angeli ei nuntiant, Sarram ei filium parituram esse, 11, 1. Gerara proficiscitur; Abimelechus ei agrorum suorum partem cedit, 12, 1. Isaacus ex Sarra ei nascitur, 12, 2. Agarum cum Ismaelo domo sua expellit, 12, 3. Isaacum pro victima Deo offert, Deus ei parcat, 13, 1 sqq. Sarra mortua Chaturam in matrimonium ducit, ex qua sex filios procreat, 14 et 15. Moritur, 17.
- Abrami domus*, vicus regionis Damascenæ, *A. J.* I, 7, 2.
- Absalomus*, Mattathiae pater, *A. J.* XIII, 5, 7.
- Absalomus*, Aristobuli avunculus, a Pompeio capitur, *A. J.* XIV, 4, 4.
- Absalomus*, Manahemi sectator, *B. J.* II, 17, 9.
- Abuma*, urbs Palæst., *A. J.* X, 5, 2.
- Accaron* (Acaron), urbs Palæst., una ex quinque civitatibus potentioribus Palæstinorum, *A. J.* VI, 1, 2. Cf. V, 1, 22; V, 2, 4; V, 3, 1; VI, 2, 3; IX, 2, 1, XIII, 4, 4.
- Ace*, urbs Phœnic., postea Ptolemais vocata, *A. J.* IX, 14, 2.
- Acencheres I*, Ægypti rex, *C. A.* I, 15.
- Acencheres II*, Ægypti rex, *C. A.* I, 15.
- Achchres*, Ægypti regina, *C. A.* I, 15.
- Achabarorum petra* (*Achabare*), in Galil. superiori, munitur, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.
- Achabus*, Amarini f., Israelitarum rex, *A. J.* VIII, 12, 5. Iezabelam, Tyrriorum regis filiam uxorem ducit, ejusque deos colit, 13, 1. Ab Elia vate reprehenditur, 13, 5. Occiso Nabutho iterum ab Elia reprehensus facinora sua expiare studet, 13, 8. Bis ab Adado, Syriæ rege, bello petitus superior discedit, 14, 1. Adado vitam concedit, 14, 4. Cum Josaphato, Judææ rege, Adadam aggressus vincitur et occiditur, 15, 3 sqq. Septuaginta ejus liberi Jehu jussu interficiuntur, IX, 5.
- Achaia*, regio Græciæ, *B. J.* I, 26, 4; III, 1, 3.
- Achamon*, prætor urbanus sub Achabo rege, *A. J.* VIII, 15, 4.
- Acharus*, Zebedie f., prædæ Deo consecratæ partem surripit, *A. J.* V, 1, 10 sqq. Furto obfecto occiditur, 1, 15.
- Achazez*, Judæorum rex, Jothami f., a Syris et Israelitis cladibus afficitur, *A. J.* IX, 12, 1. Cum Assyriis societatem init contra Israelitas, 12, 3. Syrorum et Assyriorum deos colit; regnat sedecim annos, *ibid.*
- Achemæus*, pater Iessæmi, *A. J.* VII, 12, 4.
- Achiabus*, Herodis M. consobrinus, Alexandræ consilium regnum occupandi regi prodit, *A. J.* XV, 7, 8. Herodem prohibet ne manus sibi inferat, XVII, 7; cf. *B. J.* I, 33, 7. Romanos adjuvat in Judæis seditiosis coercendis post mortem Herodis, *A. J.* XVII, 10, 4; 10, 10. *B. J.* II, 4, 1; 5, 3.
- Achiala*, Amasæ regis uxor, Oziae mater, *A. J.* IX, 10, 2.
- Achias*, pontifex, *A. J.* VI, 6, 2.
- Achias*, vates, Hieroboamo regnum vaticinatur, *A. J.* VIII, 7, 7. Alterum ejus de Hieroboami stirpe et de tota Israelitarum gente vaticinium, VIII, 11, 1. Cf. X, 4, 4.
- Achiba*, Ezechie uxore, Manassæ mater, *A. J.* X, 3, 1.
- Achilaus*, Davidis actuarius, *A. J.* VII, 11, 8.
- Achilus*, Josaphati pater, *A. J.* VII, 5, 4.
- Achima*, Davidis uxor, *A. J.* VI, 13, 10.
- Achimanus*, Berzelæi f., *A. J.* VII, 11, 4.
- Achimas*, Sadoci f., pontifex, *A. J.* VII, 9, 2; 10, 4; X, 8, 6.
- Achimelechus*, pontifex, v. *Abimelechus*.
- Achina*, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Achinadabus*, sub Solomone Galilæam administrat, *A. J.* VIII, 2, 3.
- Achilobus*, Arophæi f., pontifex, *A. J.* VI, 6, 2; VIII, 1, 3.
- Achitophelus*, cum Abesalomo seditionem movet contra Davidem, *A. J.* VII, 9, 2 sqq. Abesalomo suadet ut Davidem interimat, 9, 6. De Abesalomi successu desperans semet ipsum interficit, 9, 8.
- Achoniis*, Hierosolymita nobilis, *A. J.* XI, 5, 4.
- Achrathus*, eunuchus, *A. J.* XI, 6, 7.
- Acme*, Liviæ Augusti conjugis serva ab Antipatro sollicitatur ad struendas Salomæ Herodis sorori insidias, *A. J.* XVII, 5, 7. *B. J.* I, 32, 6. Ejus ad Herodem literæ, *ibid.* Ab Augusto morte mulctatur, *A. J.* 7. *B. J.* 33, 7.
- Acmon*, Palestinus ex genere gigantum, *A. J.* VII, 12, 1.
- Acra*, pars Hierosolymorum urbis, describitur, *B. J.* V, 4, 1. A Romanis capitur et incenditur, VI, 6, 3. Cf. I, 1, 5.
- Acrabatta* (*Acrabattæ*), urbs Judææ, *B. J.* III, 3, 5.
- Acrabatena toparchia*, una ex undecim Judææ topp., *A. J.* XII, 8, 1. *B. J.* II, 20, 4; III, 3, 5; IV, 9, 3. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 9, 9.
- Actipus*. V. *Arce*.
- Actium*, urbs Græciæ, *B. J.* I, 20, 1. Actiaca pugna, *A. J.* XV, 5, 1 sqq; 6, 1.
- Acusilaus*, Argivus, quando vixerit, *C. A.* I, 2. Multa apud Hesiodum castigat, 1, 3. Laudatur, *A. J.* I, 3, 9.
- Ada*, Lamechi uxor, *A. J.* I, 2, 2.
- Ada*, Helonis fil., Esavi uxor, *A. J.* I, 18, 4.
- Adadus*, Damasci et Syriæ rex, a Davide vincitur, *A. J.* VII, 5, 2. Ejus posterii per decem ætates regnarunt, idem omnes nomen habentes, *ibid.*
- Adadus*, Damasci et Syriæ rex societate inita cum triginta duobus regibus, expeditionem facit contra Achabum, Israelitarum regem, *A. J.* VIII, 14, 1. Clade afficitur, 14, 2. Israelitas iterum adortus iterum vincitur; Achabus ei vitam concedit, 14, 3 sqq. Postea ab Achabo bello petitus superior discedit, 15, 5 sqq. Joramum adortur, Samariam obsidet; ejus exercitus a Deo terrore percussus fugit, IX, 4, 4 sqq. Ab Azælo occiditur, 4, 6. Post mortem tamquam deus colitur, *ibid.* Cf. VII, 5, 2.
- Adadus*, Syriæ rex, bello lacescit a Joaso, *A. J.* IX, 8, 7.
- Adæus*, Syriæ præf. sub Xerxe I, *A. J.* XI, 5, 6.
- Adamus*, a Deo ex limo creatur, *A. J.* I, 1, 2. Quot annos ante templum exstructum creatus sit, *A. J.* VIII, 3, 1. Quid nomen significet, I, 1, 2. Paradiso expellitur, 1, 4. Ejus liberi, 2, 3. Quot annos vixerit, 3, 3.
- Adar*, ultimus anni mensis apud Judæos, Macedonibus Dystrus appellatur, *A. J.* IV, 8, 49; XI, 6, 2; 12, 4, 7; XII, 10, 5.
- Adasa*, vicus Judææ, *B. J.* I, 1, 6. Triginta stadiis a Bethoro distat, *A. J.* XII, 10, 5.
- Addida*, (*Adida*), oppidum Judææ, *A. J.* XIII, 6, 4; 15, 2. A Vespasiano occupatur, *B. J.* IV, 9, 1.
- Aderus*, Idumæus, in Idumæorum interecione fuga elapsus ad Pharaonem Ægypti regem confugit, *A. J.* VIII, 7, 6. Syriæ partem occupat et Judæam infestat, *ibid.*
- Adiabene*, regio Assyriæ, *A. J.* XX, 2, 3. *B. J.* II, 16, 4.

- Adiabenor** rex Monobazus et post eum Izates, *A. J.* XX, 2. 1. sqq.
- Adonias**, Davidis filius quartus, *A. J.* VII, 1, 4. Regnum affectat, 14, 4. Solomo ei ignoscit, 14, 6. Abisacen in matrimonium petit, VIII, 1, 2. A Banaja Solomonis jussu occiditur, 1, 3.
- Adonibezecus**, Bezecekenorum rex, a Judæis vincitur, *A. J.* V, 2, 2.
- Adora**, urbs Idumææ, ab Hyrcano capitur, *A. J.* XIII, 9, 1. Cf. XIII, 6, 4; 15, 4.
- Adoraim**, urbs Judææ, a Roboamo condita, *A. J.* VIII, 10, 1.
- Adoramus**, Thæni f., *A. J.* VII, 5, 4. Tributis exigendis a Solomone præfectus, VIII, 2, 9.
- Adoreus**, urbs Judææ, *B. J.* I, 8, 4.
- Adramelechus**, Senacheribi Assyriæ regis f., ob patris eadem in exilium pellitur, *A. J.* X, 1, 5.
- Adrasarus**, rex Sophenes, a Davide vincitur, *A. J.* VII, 5. 1. Cf. VIII, 7, 6.
- Adria**, sive mare Adriaticum, *V. J.* 3.
- Aidyum** tabernaculi describitur, *A. J.* III, 6, 4. Aidytum templi Hierosol. *A. J.* VIII, 3, 3.
- Adullana**, urbs Judææ, *A. J.* VI, 12, 3.
- Æbulius**, campi magni præf. expeditionem facit contra Josephum Fl., *V. J.* 24.
- Ægæ**, urbs Macedon., *A. J.* XI, 8, 1.
- Ægistha**, Davidis uxor, *A. J.* VII, 14, 4.
- Ægla**, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Ægyptus**, *Ægyptii*. Ægyptus a Judæis Mestre vocatur, *A. J.* I, 5, 2. Unde nomen habeat, *C. A.* I, 15. Omni ex parte locorum natura bene munita est, *B. J.* IV, 10, 5. Incolarum numerus, *B. J.* II, 16, 4. Romæ frumentum suppeditat, *B. J.* IV, 10, 5. — Ægyptii ab Abramo arithmetica et astronomia instituuntur, *A. J.* I, 8, 3. Omnes Ægypti reges a Minæo usque ad eum qui Solomoni socer fuit, Pharaothæ dicti sunt; cur?, *A. J.* VIII, 6, 2. Per septem annos abundantia totidemque sterilitatis Ægyptus a Josepho prudenter administratur, *A. J.* 6, 1 sq. Exteri undique in eam conflunt ad frumentum coemendum, *ibid.* Jacobus cum tota sua progenie in Ægyptum migrat, 7, 1 sqq. Fame in Ægypto grassante, omnes agri a rege coemuntur, postea ea conditione incolis redduntur, ut quinta pars frugum regi solvatur, 7, 7. Israelitæ inhumantur ab Ægyptiis tractantur, 9. Hycsos Ægyptum occupant, *C. A.* I, 14. A. Tutlmosi expelluntur, *C. A.* I, 15. Enumerantur reges, qui post Tutlmasin regnarunt, *ibid.* Ægyptus infestatur ab Æthiopicis; Moyses eos repellit, *A. J.* II, 10. Decem plagis affligitur, quod Israelitis venia recusatur in patriam redeundi, *A. J.* II, 14. Israelitæ, duce Moysæ, ex Ægypto discedunt; Ægyptii qui eos persequuntur, maris Rubri fluctibus obruti pereunt, 15, 3 sqq. Sub rege Soa Ægyptii societatem jungunt cum Israelitis contra Assyrios, *A. J.* IX, 13, 1. A Senacheribo hello petuntur, X, 1. Expeditionem faciunt in Asiam sub Nechaone totamque Syriam sibi subjiciunt, X, 5. A Nabuchodonosoro inde repelluntur, 6. A Babylonis identidem funduntur, 7, 3; 9, 5. A Cambyse Persarum rege subiguntur XI, 2, 2. Ægyptus a Ptolemæo Lagi f. occupatur, XII, 1. *V. Ptolemæos*. — Ægyptii antiquissimæ jam temporibus res suas literis mandabant, *C. A.* I, 6. Quando in Græcorum notitiam venerint, 1, 12. Judæis semper infensi, 1, 13; cf. I, 24. Pudenda circumcidunt secundum Herodotum, 1, 22. Ægyptios nemini unquam serviens contendit Apion, Josephus contra, eos nunquam fuisse liberos, II, 11.
- Ægyptus*. Cf. *Sethosis*.
- Ælana**, Arabiæ urbs, ad mare Rubrum sita, *A. J.* VIII, 6, 4.
- Ælius Gallus**, Ægypti præfectus, *A. J.* XV, 9, 3.
- Æmilia**, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 19.
- Æmilius secundus**, magister equitum, *B. J.* II, 19, 17.
- Æmilius**, Regulus, conspirationis in Caligulam socius, *A. J.* XIX, 1, 3. sqq.
- Æneas**, Antipatri f., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Æneas**, *V. Arcelas*.
- Æoles**, a Judæis Elysiæ vocantur, *A. J.* I, 6, 1.
- Erines**, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Æsomia** (?), tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 19.
- Æsopus**, Alexandriæ servus, *A. J.* XV, 3, 2.
- Æta**, Judææ castellum, *A. J.* V, 8, 8.
- Æthiopia**, Ægypto confertur, *A. J.* II, 10, 1. Æthiopes a semet ipsis et omnibus Asiæ populis Chusæi appellantur, *A. J.* I, 6, 2. Ægyptiis bellum inferunt; a Moysæ repelluntur, II, 10. A Romanis subiguntur, *B. J.* II, 16, 4. Æthiopes pudenda circumcidunt, *C. A.* I, 22. Hic mos ex Ægypto ad eos pervenit, *A. J.* VIII, 10, 3.
- Æzelus**, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Africa**, ab Aphera, Abrami f., denominata, *A. J.* I, 15.
- Agaba**, urbs Palæst., *A. J.* XIII, 16, 5.
- Agagus**, rex Amalecitarum, in horum internecione solus a Saulo servatur, sed Samueli hortatu interficitur, *A. J.* VI, 7, 2 sqq.
- Agalla**, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.
- Agara**, ancilla, Abramo parit Ismaelum, *A. J.* I, 10, 4.
- Agatharchides** Cnidius scripsit de rebus gestis successorum Alexandri M., *A. J.* XII, 1. Refert Hierosol. a Ptolem. Lagi capta esse, *ibid.* Judæorum irrisor, *C. A.* I, 22.
- Agathocles**, archon Athen., *A. J.* XIV, 8, 5.
- Agessilaus**, Spartanorum rex, *B. J.* II, 16, 4.
- Aggæus**, templum Hierosol. sub Cyri regno reedificat, *B. J.* VI, 4, 8.
- Aggæus**, vates, *A. J.* XI, 4, 6; 4, 7.
- Aggitha**, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Agrippa (Marcus)** consul, *A. J.* XIV, 16, 4. Ab Augusto in Asiam mittitur; Herodes eum adit Mitylenæ, *A. J.* XV, 10, 2. Denuo in Asiam missus in Judæam venit, ubi magnifice ab Herode excipitur, XVI, 2, 1. Expeditionem in Bosporum facit, 2, 2. Intercedente Herode Judæis in Ionia habitantibus immunitatem confirmat multaque beneficia etiam in alias civitates confert, 2, 3 sqq. cf. XII, 3, 2. Romam redit, 3, 3. Ejus rescripta ad Ephesios et Cyrenæos de Judæis, 6, 4 sq.
- Agrippa Magnus**, Aristobuli f., Herodis M. nepos, *B. J.* I, 28, 1. Cyprum, Phasæli fil., uxorem ducit; ejus liberi, *A. J.* XVIII, 5, 4. Romæ degens magna liberalitate ad inopiam redigitur, 6, 1. Post reditum in Judæam ab Antipa sustentatur, 6, 2. Deinde ad Flaccum, Syr. præf., se confert; Flaccus ab eo abalienatur Aristobuli opera, 6, 3. Ab omnibus desertus in Italiam rursus tendit, *ibid.* Antomæ et Casi amicitiam sibi conciliat, 6, 4. Ab Eutycho accusatus, a Tiberio in carcerem conjicitur, 6, 5 sq. Germani cujusdam de eo prædicti, 6, 7. Tiberio mortuo a Caio imperatore vinculis solvitur et Philippi tetrarchiæ rex constituitur, 6, 10. *B. J.* II, 9, 6. In Judæam redit, *A. J.* XVIII, 6, 11. Herodem apud Caium accusat, 7, 2. *B. J.* II, 9, 6. Herode in exilium acto, ejus tetrarchiam et opes a Caio accipit, *ibid.* Caio Claudio ad imperium evecto operam suam præstat, *A. J.* XIX, 4, 1 sqq. *B. J.* II, 11, 1 sqq. Claudius Agrippæ regno addit Judæam, Samariam, Libanum et Abilam urbem, *A. J.* 5, 1. *B. J.* II, 11, 5. In Judæam redit; catenam auream a Caio olim acceptam in templi thesauro deponit, *A. J.* 6, 1.

- Ejus in Hierosolymitanos liberalitas, 6, 3. Hierosolyma munitiora reddere cepit; sed a Claudio in hac re pergere vetatur, *A. J. 7, 2. B. J. 11, 6.* Comparatur cum Herode M., *A. J. 7, 3.* Ejus in Berytios munificentia, 7, 5. Tiberiade plures reges splendide excipit; hoc Marso, Syriae praef., suspectum est, 8, 1. Moritur Caesarea post regnum septem annorum, 8, 2, ejus progenies, 9, 1.
- Agrippa**, Agrippae M. ex Cypro f., *A. J. XVIII, 5, 4.* Romae educatur, *XIX, 9, 2.* Eo tempore quo pater moritur adolescentulus admodum, ad regnum suscipiendum nondum idoneus, *ibid.* Pro Judaeis apud Claudium intercedit, *XX, 1, 1, 6, 3.* Post Herodis avunculi mortem Chalcidis regnum obtinet, 5, 2. Claudius ei Philippi tetrarchiam tribuit, Chalcidem vero rursus adimit, *A. J. 7, 1. B. J. II, 12, 8.* Nero ejus regno addit Percae et Galilaeae partem, *A. J. 8, 4. B. J. 13, 2.* Hierosolymitis se invisum reddit, *A. J. 8, 11.* A Judris apud Neronem accusatur, *ibid.* Caesarem Philippi Neroniadem appellat, Berytum ornamentis auget, *A. J. 9, 4.* Magna in externos liberalitate offendit Judaeos, *ibid.* Praescriptionibus suis de Levitis patria instituta violat, 9, 5. Alexandriam proficiscitur Alexandro Aegypti procuratori congratulatum, *B. J. II, 15, 1.* Hierosolyma reversus concionem habet apud populum, qua a bello adversus Romanos eum delhortatur, 16, 3 sqq. A Hierosolymitis contumelia affectus in regnum suum discedit, 17, 1. Optimatibus Hieros. exercitum auxilio mittit contra seditiosos, 17, 4. Legatione Hierosolyma missa iterum a bello Judaeos delhortatur, 19, 3. Vespasiano auxilium mittit, *III, 4, 2.* Caesaroae Philippi Vespasianum laute excipit, 9, 7. Gamalam septem menses obsederat ante Vespasiani adventum, *IV, 1, 1.* A funditore lapide percutitur, 43. Post Neronis mortem Romam proficiscitur novum imperatorem salutatum, 9, 2. A Tyriis apud Vespasianum accusatur, *V. J. 74.* — Justus historicus Agrippae ab epistolis est, *V. J. 65.* Agrippae literae ad Flavianum Josephum, *ibid.* Cf. *C. A. 1, 9.*
- Agrippa**, Herodis amicus, *A. J. XV, 9, 3; 10, 3. B. J. 1, 20, 4; 21, 1.*
- Agrippa**, Aristobuli f. ex Salome, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Agrippa**, Feliciae Judaeae procuratoris f. ex Drusilla, *A. J. XX, 7, 2.*
- Agrippa**, Flav. Josephi f., *V. J. 1, 76.*
- Agrippeum**, oecus in regia Herodis, *B. J. I, 21, 1.*
- Agrippias**, V. *Anthedon.*
- Agrippina**, primum Domitii Aenobarbi, deinde Claudii Caesaris uxor, *A. J. XX, 8, 1.* Claudium veneno interficit, ipsa a Nerone fil. interficitur, 8, 2.
- Agrippinus**, Dometrii ex Mariamne f., *A. J. XX, 7, 3.*
- Ahion**, urbs Palaest., *A. J. VIII, 12, 4.*
- Aicamus**, pater Godoliae, *A. J. X, 9, 1.*
- Ailath**, urbs Arabiae prope mare Rubrum sita, ab Arsace capitur, *A. J. IX, 12, 1.*
- Aina**, urbs Judaeae, a Jesu Naveni oppugnatur et capitur, *A. J. V, 1, 12 sqq.*
- Alani**, Scytharum gens, ubi sedes habeant, *B. J. VIII, 7, 4.* In Mediam et Armeniam irrumpunt sub regno Vespasiani, *ibid.*
- Albani**, populus Asiae; Tiberius iis persuadere studet, ut Parthis bellum inferant, *A. J. XVIII, 4, 4.*
- Albinus**, Judaeae procurator constituitur a Nerone, *A. J. XX, 9, 1.* Latrones debellat, 9, 2. Sed et ipse civium bona diripit et totam Judaeorum gentem omni modo vexat, *B. J. II, 14, 1.* Ante discessum Judaeorum gratiam sibi conciliare studet, *A. J. 9, 5.*
- Alicimus**, vocatus etiam Jacimus, ab Antiocho Eupat. pontifex constituitur, *A. J. XII, 9, 7.* Judam Maccab. apud Demetrium criminatur, 10, 1. Cum Juda de principatu contendit, 10, 3. A Demetrio auxilium petit contra Judam, 10, 3 et 4. Moritur, 10, 6.
- Alecyon**, medicus, *A. J. XIX, 1, 20.*
- Alexander Jannaeus**, Hyrcani f., ab Aristobulo fratre in vincula conjicitur, *A. J. XIII, 11, 1. B. J. 1, 3, 1.* Post fratris mortem, ab Alexandra (Salome) vinculis solvitur et rex constituitur, *A. J. 12, 1. B. J. 4, 1.* Ptolemaidem obsidet; metuens Ptolemaeum Lathyr. obsidionem solvit, *A. J. 12, 2 sqq. B. J. 4, 2.* Cum Cleopatra Aegypti regina societatem jungit contra Ptolemaeum, *A. J. 12, 4.* A Ptolemaeo vincitur, 12, 5. Multas urbes in potestatem suam redigit; Gazorum magnam stragem edit, *A. J. 13, 3. B. J. 4, 2.* Cladem accipit ab Obedae rege Arabiae; Judaei contra eum seditionem movent, *A. J. 13, 5. B. J. 4, 3 sq.* A Demetrio Eucaero superatur, *A. J. 14, 1. B. J. 4, 4 sq.* Crudelissimum se praebet in Judaeos iterum seditionem moventes, *A. J. 14, 2. B. J. 4, 6.* Ob crudelitatem Thracidas appellatur, *A. J. 14, 2.* Fossam ducit murumque erigit inde a Chabazaba usque ad Jopicum mare, ut Antiochum Dionysum Judaeae finibus arceat, *A. J. 15, 1. B. J. 4, 7.* Ab Areta vincitur, *A. J. 15, 2. B. J. 4, 8.* Essam, Gaultanam, Seleuciam, Antiochi vallem et Gamalam sibi subjicit, *A. J. 15, 3. B. J. 4, 8.* Ejus mors, *A. J. 15, 5.*
- Alexander**, Aristobuli Judaeorum regis f., quum pater a Pompeio captus Romam abduceretur, fuga evadit, *A. J. XIV, 4, 4.* Judaeam Romanis eripere conatur, *A. J. XIV, 5, 2. B. J. 1, 8, 4.* A Gabinio vincitur, *ibid.* Regnum occupat; sed iterum victus a Gabinio regno dejicitur, *A. J. 6, 2 sq. B. J. 8, 7.* Jussu Pompeii a Scipione interficitur, *A. J. 7, 4. B. J. 9, 2.*
- Alexander**, Herodis M. f., juvenis a patre Romam mittitur, *A. J. XV, 10, 1.* In patriam eum reversum Salome et Pheroras apud Herodem calumniantur; Glaphyram Archelai Cappadocum regis filium uxorem ducit, *A. J. XVI, 1, 2; 3, 2.* Antipater Herodis odium in Alexandrum ejusque fratrem Aristobulum incendere studet, *A. J. 4, 1. B. J. I, 23, 1 sq.* Alexander eum Aristobulo apud Caesarem Octav. a patre accusatus, se suumque fratrem praecare defendit, *A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3.* Caesar Alexandrum et Aristobulum in gratiam cum patre reducit, *A. J. 4, 4. B. J. 23, 3.* Pheroras eum contra patrem irritare studet, *A. J. 7, 4.* Alexander patris eunuchos pecunia corrumpit, *A. J. 8, 1. B. J. 24, 7.* Conjuracionis in patrem factae suspectus in vincula conjicitur; Archelai regis opera patri reconciliatur, *A. J. 8, 2 sqq. B. J. 24, 8; 25, 1 sqq.* Ab Eurycle patri denuo suspectus redditur, *A. J. 10, 1. B. J. 26, 1 sq.* Quaestio in eum habetur, *A. J. 10, 2 sqq. B. J. 26, 2 sqq.* Cum Aristobulo fratre in carcerem conjicitur, *A. J. 10, 5. B. J. 26, 4.* A patre accusatur in concilio Beryti habito; capitis condemnatur, *A. J. 11, 2 sq. B. J. 27, 2.* Sebastae strangulatur, *A. J. 11, 6. B. J. 27, 6.* Si quid criminis ei dari possit, *A. J. 11, 7.* Ejus liberis prospicit Herodes, *A. J. XVII, 1, 2. B. J. 1, 28, 2.* Cf. *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Alexander**, Alexandri f. ex Glaphyra, Herodis M. nepos, *B. J. 1, 28, 1; A. J. XVIII, 5, 4.*
- Alexander Lysimachus**, Alabarcha Alexandriae, Agrippae regi pecuniam mutuo dat, *A. J. XVIII, 6, 3.* Philonis frater, 8, 1. Antoniae procurator; a Caio Casare in vincula conjicitur, a Claudio dimittitur, *XIX, 5, 1.*
- Alexander**, Judaeus Cyrenensis a Catullo e medio tollitur, *B. J. VII, 11, 12.*
- Alexander**, Dorothei f., *A. J. XII, 8, 5.*
- Alexander**, Iasonis f., *A. J. XII, 8, 5.*
- Alexander**, latro, *B. J. II, 12, 4.*

- Alexander*, Phasaeli f. ex Salampsione, Herodis M. nepos, A. J. XVIII, 5, 4.
- Alexander*, Theodori f., A. J. XIV, 10, 10; 10, 12.
- Alexander Magnus*, Philippo patri in regno succedit, A. J. XI, 8, 1. In Asiam ei trajicienti mare Pamphylum cedit viamque patefacit, A. J. II, 16, 5. Darium ad Granicum vincit, Asiam minorem sibi subicit, A. J. XI, 8, 1; 8, 3. Syria occupata, in Phœniciam expeditionem facit; Tyrum et Gazam obsidet; Judæis deditionem detrectantibus iratus est, 8, 3. Sanaballetæ permittit ut templum in monte Garizin exstruat, 8, 4. Hierosolyma contendit; ejus somnium, 8, 4 sq. Judæi ei obviam eunt supplices; templum adit, 8, 5. Judæis privilegia concedit, *ibid.* Samaritæ eadem ab eo petunt, 8, 6. In Ægyptum discedit, *ibid.* Alexandriae partem Judæis assignat, C. A. II, 4. Babylone Beli templum instaurat, C. A. I, 22. Quando mortuus sit, *ibid.* Alexandro defuncto, ejus imperium dividitur, A. J. XI, 8, 7. Alexandri epistola, C. A. II, 4. Alexandri arma Elymaide servata, A. J. XII, 9, 1.
- Alexander Balas*, Antiochi Epiphanis f., Syriæ regnum occupare moliens Jonathanem Judæorum principem sibi conciliare studet, A. J. XIII, 2, 1 sq. Demetrium prælio vincit, 2, 4. Ptolemæi Philomet. filiam ducit uxorem, 4, 1. Ptolemæo per Ammonium insidias struit, 4, 6. Ptolemæus affinitatem cum Alexandro dirimit, 5, 7. Antiochia ejectus Ciliciam petit, *ibid.* A Ptolemæo et Demetrio Nicatore superatur, 5, 8; In Arabia interficitur, *ibid.*
- Alexander Zebina*, a Ptolemæo Physc. Syriæ rex constituitur; mox vero ab Antiocho Grypo devictus occumbit, A. J. XIII, 9, 3.
- Alexander*, Tigranis Armeniæ regis f., Jotapen Antiochi Commagenæ regis filiam uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4. Eleusæ (?) insulæ rex factus est a Vespasiano, *ibid.*
- Alexander*, M. Antonii amicus, A. J. XV, 6, 7; B. J. I, 20, 3.
- Alexander Polyhistor*, quid referat de Abrami filiis, A. J. I, 15.
- Alexander*, Ægypti præfectus, v. *Tiberius*.
- Alexandra*, (a Judæis Salome vocata), Aristobuli uxor, post mariti mortem Alexandrum Jannæum vinculis solvit et regem constituit, A. J. XIII, 16, 1. B. J. I, 4, 1.
- Alexandra*, Alexandri Jannæi uxor, post mariti mortem regnum administrat, A. J. XII, 16, 1; B. J. I, 5, 1. Phariseis omnia permittit gerenda, A. J. 16, 2; B. J. 5, 2 sq. Phariseorum consilio multos Judæos trucidari jubet, *ibid.* Ad Tigranem Syriam invadentem legatos mittit, A. J. 16, 4. B. J. 5, 3. Aristobulus fil. contra eam seditionem movet; moritur, A. J. 16, 5 sq. B. J. 5, 4.
- Alexandra*, Hyrcani f., Alexandri Aristobuli regis filii conjux, Aristobulo filio per Cleopatram ab Antonio pontificatum petit, A. J. XV, 2, 5. Herodes eam sibi conciliare studet, 2, 7. In Ægyptum fugere conatur, 3, 2. Filii necem Cleopatæ per literas significat, 3, 5. Ab Herode in custodiam datur, 3, 9. Hyrcanum contra Herodem incitat, 6, 2. Mariamnæ capite damnatæ conviciatur, 7, 5. Herode absente arcem et templum in suam potestatem redigere conatur; quam ob rem ab Herode interficitur, 7, 8.
- Alexandra*, Aristobuli regis fil., primum Philippionis, deinde ejus patris Ptolemæi Mennæi conjux, A. J. XIV, 7, 4; B. J. I, 9, 2.
- Alexandra*, Phasaeli filia, Herodis M. neptis nubit Timio Cyprio, B. J. XVIII, 3, 4.
- Alexandria*, urbs Ægypti. Ejus ambitus et opulentia, B. J. II, 16, 4. Portus describitur, B. J. IV, 10, 5. — *Judæi Alexandrini*. Alexander iis urbis partem assignat eosque æquo cum Græcis jure esse vult, B. J. II, 18, 7; C. A. II, 4 sqq. Suum habent ethnarcham, A. J. XIV, 7, 2. A primis Ptolemæis itemque a Julio Cæsare magno in honore habentur, C. A. II, 4; B. J. II, 18, 7. A Ptolemæo Physc. et a Cleopatra crudeliter tractantur, C. A. II, 5. Religionem patriam semper servarunt, C. A. II, 6. Contentio inter Judæos et Samaritas oritur, A. J. XIII, 3, 4. — Lite orta inter Græcos et Judæos regnante Caligula, utrique legatos ad eum mittunt, A. J. XVIII, 9, 1. Nova inter eos dissensio sub Claudio; Claudius Judæis jura confirmat, quæ antea iis concessa fuerant, A. J. XIX, 5, 2. Initio belli Judaici magnus Judæorum numerus cæditur, B. J. II, 18, 7 sq. Sub finem belli Jud. multi sicarii Judæa ejecti Alexandriae seditionem movent, mox a Judæis Alexandrinis magistratibus traduntur, B. J. VII, 10, 1.
- Alexandrina palus*, B. J. III, 10, 8.
- Alexandrium*, castellum Judææ, A. J. XIII, 16, 3. B. J. I, 6, 5. In montis vertice situm, A. J. XIV, 1, 4. A Gabinio funditus diruitur, A. J. XIV, 5, 4; B. J. I, 8, 5. A Pherora instauratur, A. J. XIV, 15, 4; B. J. I, 16, 3.
- Aleras*, Herodis M. amicus, ejus sororem Salomen uxorem ducit, A. J. XVII, 1, 1; B. J. I, 28, 6. Ab Herode jubetur Judæorum primores in hippodromo inclusos occidere; mandatum non exsequitur, A. J. XVII, 6, 5; 8, 2. B. J. I, 33, 6; 33, 8.
- Alexis*, vir fortissimus, B. J. VI, 1, 8; 2, 6.
- Alexias Selcias*. Cypron Antipatri filiam uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4.
- Alibama*, Esebeonis filia, Esavi uxor, A. J. I, 18, 4.
- Atisphragmuthosis*, Ægypti rex, C. A. I, 14.
- Aliturus*, mimus, magna in gratia apud Neronem, V. J. 2.
- Alpes*, montes, B. J. II, 16, 4.
- Alurus*, vicus Judææ, B. J. IV, 9, 6.
- Amadathes*, Amanis pater, A. J. XI, 6, 5.
- Amalecitiæ*, populus Arabiæ Petr., Gobolidem et Petram incolunt, A. J. III, 2, 1. cf. II, 1, 2. Omnes populos finitimos ad bellum Judæis inferendum concitant, A. J. III, 2, 1. A Judæis vincuntur, 2, 2 sqq. Moyses paulo ante mortem Judæis imperat, ut pœnas sumant de Amalecitis, IV, 8, 44. Amalecitiæ a Madianitis in auxilium vocantur contra Judæos, V, 6, 1. A Saulo ad interfectionem delentur, VI, 7. Palæstinam invadunt magnamque prædam faciunt, Davides eos persequitur prædamque recuperat, VI, 14, 6. Ab Amasia Judæorum rege debellantur, IX, 9, 1.
- Amalecitis*, regio Arabiæ Petr., ab Amalecitis habitata, A. J. II, 1, 2.
- Amalecus*, Eliphazæ f., Amalecitis nomen dedit, A. J. II, 1, 2.
- Amanes*, genere Amalecita, magna in gratia est apud Artaxerxem, Persarum regem, A. J. 6, 5. Judæis insensus a rege impetrat ut omnes interim jubeat, 6, 6. Mardocheum, quem cruci affigere apud se constituerat honorare cogitur, 6, 10. Ab Esthere apud regem accusatur, 6, 11. Morte mulcitur, *ibid.*
- Amanus*, puer nobilis. Adado regi serviens, A. J. VIII, 15, 4.
- Amanus*, mons Ciliciæ, A. J. I, 6, 1; 6, 2.
- Amaræi* filii Joannem, Mattathiæ f., interficiunt, A. J. XIII, 1, 2.
- Amarames*, pater Moysis, A. J. II, 9, 3. Visionem habet ante Moysis nativitatem, *ibid.*
- Amaranus*, Peræus, a Fado in exsilium agitur, A. J. XX, 1, 1.
- Amaraspis*, Assyriorum dux, A. J. I, 9.

- Amarinus*, Israelitarum rex, duodecim annos regnavit, *A. J.* VIII, 12, 5.
- Amasias*, Joasi f., Judæorum rex, initio regni sui justitiæ exercendæ admodum studiosus, *A. J.* IX, 9, 1. Amalecitas, Idumæos et Gabalitis debellat, *ibid.* Amalecitarum deos colit, 9, 2. Joaso Israelitarum regi bellum infert, ab eo vincitur, 9, 3. Regnavit quatuordecim annos, *ibid.*
- Amasias*, sacerdos, *A. J.* IX, 1, 1.
- Amasias*, Achazæ regis f., *A. J.* IX, 12, 1.
- Amasias*, prætor urbanus, sub regno Josuæ, *A. J.* X, 4, 1.
- Amatha*. V. *Amathus*.
- Amathe* (sive *Amathine*) urbs Phœnic. ab Amathio condita, *A. J.* I, 6, 2. Cf. III, 14, 2; V, 1, 22; VII, 5, 4; VIII, 6, 3.
- Amathine*. V. *Amathe*.
- Amathitis*, regio Phœnic. circa Amathen urbem, *A. J.* XIII, 5, 10.
- Amathius*, Chanaani f., Amathen Phœniciae urbem condidit, *A. J.* I, 6, 2.
- Amathus*, castellum Perææ, *A. J.* IX, 10, 1. Vocatur etiam *Amatha* et *Betharamathum*, *A. J.* XVII, 10, 6. *B. J.* II, 4, 2. Cf. *A. J.* X, 5, 2. Theodorus, Zenonis f., ibi thesauros suos condit, *B. J.* I, 4, 3. Ab Alexandro Janæo castellum capitur et diruitur, *A. J.* XIII, 13, 3 sqq. Gabinus ibi synedrum constituit, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5.
- M. Ambivius*, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Amenophis*, tres hujus nominis Egypti reges, *C. A.* I, 15. Manetho supponit quartum quem fingit Judæos una cum leprosis Egypto expulisse, 26 sqq.
- Amessa*, Jethranæ f., Abesalomi exercitus dux, *A. J.* VII, 10, 1. Davidi reconciliatus ab eo toti Judæorum exercitui præficitur loco Joabi, 11, 1. A Joabo interficitur, 11, 6 sq; cf. 15, 1.
- Amesses*, Egypti regina, *C. A.* I, 15.
- Aminadabus*, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
- Aminadabus*, Sauli f., in prælio cum Philistæis commisso cadit, *A. J.* VI, 14, 1.
- Aminadabus*, sacerdos, in cujus domo arca viginti annos servata est, *A. J.* VI, 1, 4; VII, 4, 2.
- Amitala*, Josiæ uxor, Joachazi mater, *A. J.* X, 5, 2.
- Ammanitæ*, pop. Palest. nomen habent ab Ammano, *A. J.* I, 11, 5. Judæam invadunt, fugantur a Jephthe, V, 7, 7 sqq. Judæis trans Jordanem habitantibus bellum inferunt, mox vero a Saulo profligantur, VI, 5, 1 sqq. A Josaphato et Hieroboamo II debellantur, IX, 10, 3. Ab Ozia tributum iis imperatur, 11, 2.
- Ammanitis*, Ammanitarum terra, *A. J.* IV, 5, 3.
- Ammanus*, Loti f., Ammanitis nomen dedit, *A. J.* I, 11, 5.
- Ammata*, oppidum Palest., *A. J.* VII, 1, 3.
- Ammaus*, V. *Emmaus*.
- Ammonius*, jubente Ptolemæo Philometore Alexandro Balæ insidias struit, *A. J.* XIII, 4, 6.
- Amnon* (*Amnus*), Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4; 3, 3. Thamar sororem stuprat, 8, 1. Ab Abesalomo fratre occiditur, 9, 2 sqq.
- Amoritæ*, regio Palest., a Judæis occupatur, *A. J.* IV, 5. Gadis et Rubeli tribubus dimidiæque Manassitidi assignatur, 7, 3.
- Amorrhæi*, pop. Palest. nomen habent ab Amorrhæo, *A. J.* I, 6, 2. A Judæis superantur, IV, 5.
- Amorrhæus*, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.
- Amydalon*, piscina Hierosol. urbis, *B. J.* V, 11, 4.
- Amyrus*, Pharesi f., *A. J.* II, 7, 4.
- Anacharis*, Assyriorum dux, *A. J.* X, 1, 1.
- Anacharsis*, Scythæ e Græcia in patriam reversus occiditur, *C. A.* II, 37.
- Ananelus*, homo ignobilis, ab Herode M. pontifex constituitur, *A. J.* XV, 2, 4. Pontificatus ei abrogatur, 3, 1. Restituitur, 3, 3.
- Ananias*, (Sedrach), Judæus a Nabuchodonosoro liberaliter educatur, *A. J.* X, 10, 1. Inflammatus coniectus, mirum in modum servatur, *A. J.* 10, 5. M. 16.
- Ananias*, a Judæis ad Darium mittitur legatus, *A. J.* XI, 4, 8.
- Ananias*, Judæus, Oniæ f., a Cleopatra Egyptiorum dux constituitur, *A. J.* XIII, 10, 4; 13, 1; 13, 2.
- Ananias*, mercator Judæus, Izatem Adiabenorum regem religione Judaica instituit, *A. J.* XX, 2, 3.
- Ananias*, Nebedæi f., pontifex, *A. J.* XX, 5, 2. Vincitur Romam mittitur a Quadrato, *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 6. Ob liberalitatem magno in honore apud Judæos, *A. J.* XX, 9, 2. Ejus domus incenditur, ipse a latronibus interficitur, *B. J.* II, 17, 6; 17, 9.
- Ananias*, Sadduci f., *B. J.* II, 17, 10.
- Ananias*, Phariseus, a Simonis et Anani factione cum tribus aliis Judæis in Galil. mittitur; ut Flav. Josepho præfecturam adimant, *V. J.* 39—53. Cf. *B. J.* II, 21, 7. Cum collegis Josepho necem machinatur, *V. J.* 53 sqq. Ejus indoles, 56. A Josepho captus Hierosolyma mittitur, 61; 64.
- Ananias*; duo hujus nominis zelotæ, *B. J.* IV, 4, 1.
- Ananias*, Masambali f., pontifex, a Simone Gioræ interficitur, *B. J.* V, 13, 1.
- Anani monumentum*, Hierosol., *B. J.* V, 12, 2.
- Ananus*, Sethi f., pontifex creatur a Quirino, *A. J.* XVIII, 2, 1. A Valerio Grato pontificatu privatur, 2, 2. Omnes ejus filii pontificatu functi sunt, XX, 9, 1.
- Ananus*, Ananiæ pontif. f., victus cum patre Romam mittitur, *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 6.
- Ananus*, Anani f., pontifex, homo ferox, Jacobum Jesu Christi fratrem lapidari jubet, *A. J.* XX, 9, 1. A Judæis apud Albinum accusatur; pontificatum amittit, *ibid.*
- Ananus*, pontifex, initio belli Jud. cum Josepho Gorionis Hierosol. urbi præficitur, *B. J.* II, 20, 3. Muros instaurat; 20, 1. A Joanne Levi pecunia corruptus. Flav. Josepho Galilææ præfecturam abrogat, *V. J.* 38 sq. Populum hortatur, ut contra zelotas arma ferat, *B. J.* IV, 3, 9 sqq. Populi dux zelotas vincit, 3, 12. A Joanne Levi proditiōnis accusatur, 3, 14. Solumæis a zelotis in auxilium vocatis portas claudit; 4, 3. Ab Idumæis interficitur, 5, 2. Ejus elogium, *ibid.*
- Ananus*, Jonathæ f., Hierosol. Romanis prodere molitur, *B. J.* II, 19, 5.
- Ananus*, *Bamadi* f., Simonis Gioræ satelles, *B. J.* V, 13, 1; VI, 4, 2.
- Anathoth*, oppid. Judææ, Hieremiæ patria, *A. J.* X, 7, 3.
- Anaxagoras*, Clazomenius ab Atheniensibus accusatur, *C. A.* II, 37. In placitis suis de Dei natura Moysem habet ducem, II, 16.
- Anchus Gittensium* rex, Davidem benigne excipit, *A. J.* VI, 12, 2; 13, 10.
- Ancyra*, urbs Asiæ, *A. J.* XVI, 6, 2.
- Andreas*, Ptolemæi Philad. satellitum præfectus, *A. J.* XII, 2, 2; cf. *C. A.* II, 4.
- Andromachus* magna fuit auctoritate apud Herodem M.; conjurationis suspectus honoribus privatur, *A. J.* XVI, 8, 3.
- Andromedæ* vinculorum vestigia prope Jopen, *B. J.* III, 9, 3.
- Andronicus*, Messalami f., *A. J.* XIII, 3, 4.

Anilrus, V. *Asineus*.

Anna, Eleazar uxor, mater Samueli, *A. J.* V, 10, 2 sq.

Anna, urbs Palaestina, a Judaeis expugnatur, *A. J.* V, 1, 15.

Annæus, Taricheata, *B. J.* II, 21, 3.

Antipas, Perea, seditionis auctor supplicio afficitur, *A. J.* XX, 1, 1.

Annita, gens Chanana, initio feliciter res gerunt contra Judaeos Chananaeam invadentes; deinde vero ab iis superantur omnesque interimuntur, *A. J.* V, 1, 12—16.

Annius (*Lucius*) tribun. milit. Gerasa capit, *B. J.* IV, 9, 1.

Annus Jubileus, *A. J.* III, 12, 3. Cf. *Jobelus*.

Annus Magnus, *A. J.* I, 3, 9.

Annus Sabbaticus, *A. J.* III, 12, 3; XIV, 16, 2; XV, 1, 1.

Anocha, urbs a Cai condita, *A. J.* I, 2, 2.

Anochus, Cais f., *A. J.* I, 2, 2.

Anochus, Jaredis f., *A. J.* I, 3, 4.

Anochus, Madianis f., *A. J.* I, 15.

Anochus, Rubelis f., *A. J.* II, 7, 4.

Anteus, ab Hercule bello lacescit, *A. J.* I, 15.

Anthedon, urbs Judaeae, ab Alexandro Jann. vi capitur,

A. J. XIII, 3, 4. *B. J.* I, 4, 2. A. Gabinio instauratur,

A. J. XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Ab Augusto tribuitur Herodi M., a quo Agrippas appellatur, *A. J.* XV, 7, 3. *B. J.* I, 21, 8; cf. *A. J.* XIII, 3, 4. Initio belli Jud. a Judaeis

funditus evertitur, *B. J.* II, 18, 1.

Antejus, a Caio Caesare in exilium agitur et postea interficitur, *A. J.* XIX, 1, 15.

Antejus, Antei f., a Caii Caesaris satellitibus interficitur, *A. J.* XIX, 1, 15.

Antigonus, post mortem Alexandri Asia potitur, *A. J.* XII, 1, 1. Ejus classis a Ptolemæo fugatur, 2, 10.

Antigonus, Hyrcani f., cum Aristobulo fratre Samariam obsidet, *A. J.* XIII, 10, 2. *B. J.* I, 2, 7. A fratre regni socius constituitur, *A. J.* XIII, 11, 1. *B. J.* I, 3, 1. A fratre occiditur, *A. J.* II, 2. *B. J.* 3, 2.

Antigonus, Aristobuli Judaeorum regis f., cum patre captus Romam abducitur, *A. J.* XIV, 4, 4. Roma cum patre elapsus a Gabinio iterum capitur, sed mox in patriam dimittitur, *A. J.* XIV, 6, 1. *B. J.* I, 8, 6. Hyrcanum et Antipatrum apud Caesarem accusat, *A. J.* 8, 3. *B. J.* 10, 3. Adjunctis sibi Ptolemæo Mennæi et Marione, regnum occupare molitur, sed ab Herode vincitur et ex Judaea expellitur, *A. J.* 12, 1. *B. J.* 12, 2 sq. A Parthis in Judaeam reducit et rex declaratur, *A. J.* 13, 3 sqq. *B. J.* 13, 1 sqq. Phasaelus et Hyrcanus victi ei traduntur, Hyrcano aures abscedit, *A. J.* 13, 10. *B. J.* 13, 9. Masadam castellum obsidet, *A. J.* 14, 6. *B. J.* 15, 1. Ventidium et Silonem Romanorum duces pecunia corrumpit, *ibid.* Herodem copias contra ipsum ducentem Hierosolymis repellit, *A. J.* 15, 2. *B. J.* 15, 5. Josephum, Herodis fratrem, superat, *A. J.* 15, 10. *B. J.* 17, 1. Pappus, quem contra Herodem in Samariam mittit, vincitur, *A. J.* 15, 12. *B. J.* 17, 5 sq. Herodi et Sosio Hierosolyma oppugnantibus fortiter resistit, urbe expugnata Sosio se dedit, *A. J.* 16, 1 sqq. *B. J.* 18, 1 sqq. Vincitur ducitur ad Antonium, *A. J.* 16, 4. Antiochia securi percutitur ab Antonio, *A. J.* XV, 1, 2. *B. J.* I, 18, 3.

Antiochi vallis, locus Palaestinae, *A. J.* XIII, 15, 3. *B. J.* I, 4, 8.

Antiochia, metropolis Syriae a Seleuco Nicat. condita, *C. A.* II, 4. Cf. *A. J.* XII, 9, 7; 10, 2; XIII, 4, 3; 4, 9; 5, 8. Cognominata *Epidaphnes* (ad Daphnen) *A. J.* XVII, 2, 1. Platearum una ab Herode M. porticibus ornata est, *A. J.* XVI, 5, 4. *B. J.* I, 21, 11. — Judaei Antiocheni civitate donati, *A. J.* XII, 3, 1. Antiocheni Alexandrum Balam urbe eiciunt, Ptolemæo Philomet. diadema offerunt, *A. J.* XIII, 4, 7. Demetrium Nicator. in regia obsi-

dent; a Jonathan Maccab. militibus funduntur, 5, 3. M. Antonius Antiochenis imperat, ut Judaeis restituant, quae iis eripuissent, *A. J.* XIV, 12, 6. Antiocheni parcent Judaeis initio belli Jud., *B. J.* II, 18, 5. Judaei ab Antiocho quodam accusati ab Antiochenis misere vexantur, *B. J.* VII, 3, 3 sq. Antiocheni Titum post Hierosolymorum expugnationem laute excipiunt, 5, 2. Frustra ab eo petunt, ut Judaeos urbe expellat, aut saltem jura iis concessa aboleat, *ibid.*

Antiochia Mygdonia, urbs Mesopotamiae, a Macedonibus condita (? *A. Macedonibus solummodo nomen urbis mutatum est, quae prius Nisibis vocabatur*), *A. J.* XX, 3, 4.

Antiochus II, Deus, Syriae rex, Judaeos in Syria habitantes civitate donat, *A. J.* XII, 3, 2.

Antiochus III, Magnus, Syriae rex, Judaeam occupat et Judaeorum erga se studium remuneratur, *A. J.* XII, 3, 3. Ejus ad Ptolemæum literae, *ibid.* Coloniam Judaeorum in Lydiam et Phrygiam transferre constituit, 3, 4. Ejus hac de re literae ad Zeuxidem, *ibid.* Cleopatram filiam Ptolemæo Epiph. nuptum locat eique CoeleSyriam, Judaeam, Samariam et Phoeniciam pro dote dat, 4, 1.

Antiochus IV, Epiphanes, rex Syriae, Seleuci Philop. frater, *A. J.* XII, 4, 11. Hierosolymis pontifices ex arbitrio suo constituit, 5, 1. Antiochus expeditionem facit in Aegyptum, sed Romanorum jussu revertitur, 5, 2. Hierosolyma capit, templum spoliatur, Judaeos cogit patrium cultum patriosque mores relinquere, 5, 4. Cf. *C. A.* II, 7. *B. J.* I, 1, 1 sqq. M. 4. sq; 18. Samaritanis sponte sibi obediens habet, *A. J.* 5, 5. Maccabaei ejus mandata contemnunt, 6. Apollonii et Seronis exercitus a Juda Maccabaeo vincuntur, 7, 1. Antiochus in Persidem se confert ad tributa colligenda; Lysiam relinquit qui Judaeos ad obsequium reducat, 7, 2. Lysiae exercitus funditur, 7, 3 sqq. Elymaidem obsidet, repellitur, 9, 1. Moritur, *ibid.*

Antiochus V, Eupator, Syriae rex, a Lysia educatur, *A. J.* XII, 7, 2. Post mortem patris a Lysia rex declaratur, 9, 2. Expeditionem facit contra Judam Maccabaeum, 9, 4. Cf. *B. J.* I, 1, 5. Philippo regnum occupare moliente, sedus init cum Judaeis, *A. J.* 9, 7, Philippum devincit et occidit, *ibid.* A. Demetrio comprehensus interficitur, 10, 1.

Antiochus VI, Eutheus, Alexandri Balæ, Syriae regis, fil., a patre puer relictus, educatur a Malcho, *A. J.* XIII, 5, 1. Malchus eum Diodoto tradit, *ibid.* Demetrio Nicat. superato, rex fit admodum adolescentulus, 5, 3. Cum Jonathan Judaeorum principe societatem jungit, 5, 4. A Diodoro occiditur, 7, 1.

Antiochus VII, Soter, (Sidetes) Demetrii Nicatoris frater, a Cleopatra Demetrii uxore, Seleuciam accersitur, ut Syriae regnum suscipiat et conjugio cum ipsa se jungat, *A. J.* XIII, 7, 1. Diodoto bellum infert, 7, 2. Ejus indoles, 7, 3. Cendebeus Antiochi dux a Simone Judaeorum principe vincitur, *ibid.* Judaeam invadit, Hierosolyma obsidet; a Judaeis Pius cognominatur, 8, 2. Acceptis obsidibus magna pecunie vi cum Hyrcano societatem init, 8, 3. In expeditione contra Parthos suscepta moritur, 8, 4. Cf. *B. J.* I, 2, 2; 2, 5.

Antiochus VIII, Grypus, (Aspendius) Demetrii Nicat. f., devicto Alexandro Zebina, Syriae regnum adipiscitur, *A. J.* XIII, 9, 3. Cum Antiocho Cyziceno fratre de regno certat, 10, 1. Ab Heracleone interficitur, 13, 4. Cf. *B. J.* I, 2, 7.

Antiochus IX, Cyzicenus, Antiochi Soteris ex Cleopatra f., cum Antiocho Grypo fratre de Syriae regno certat, *A. J.* XIII, 10, 1. Samaritanis contra Hyrcanum opem ferens vin-

- citur, 10, 2. sq. A Seleuco Epiphane vincitur et occiditur, 13, 4.
- Antiochus X, Eusebes*, Antiochi Cyziceni, Syriae regis, fil. et successor, *A. J.* XII, 13, 4. Seleucum Epiplanen Syria expellit; Laodice Galadenorum reginae opem ferens in praelio cadit, *ibid.*
- Antiochus XI*, Antiochi Grypi Syriae regis f., post fratrem Seleucum Epiph. regnum suscipit, *A. J.* XIII, 13, 4. Antiochum Pium adortus vitam simul et exercitum perdit, *ibid.*
- Antiochus XII*, Antiochi Grypi f., post Demetrii Eucari fratris mortem Damasco politur, *A. J.* XIII, 15, 1. Cum Philippo fratre bellum gerit; Judaeam invadit; in expeditione contra Arabes facta occumbit, *ibid.* Cf. *B. J.* I, 4, 7.
- Antiochus*, rex Commagenae, a Marco Antonio Samosatis oppugnatur, *A. J.* XIV, 15, 9. *B. J.* I, 16, 7.
- Antiochus*, rex Commagenae, post cujus mortem seditio orta est inter proceres et plebeios, *A. J.* XVIII, 2, 5.
- Antiochus*, rex Commagenae a Caio Caesare regno privatur, a Claudio id recuperat, *A. J.* XIX, 5, 1. Ad Agrippam venit, 8, 1. Ejus filius Epiphanes, 9, 1. Ejus filia Jotape Alexandro Tigranis f. nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Vespasiano auxilium mittit contra Judeos, *B. J.* III, 4, 2. Omnium regum qui Romanis parebant felicissimus, *B. J.* V, 11, 3. Sed sub vitae finem, a Pato apud Vespasianum accusatus regno expellitur, VII, 7, 1 sq. Vespasianus humanissimus erga eum se praebet eumque omni honore Romae excipit, 7, 3.
- Antiochus Epiphanes*, Antiochi Commagenae regis f., Tito Hierosol. obsidenti opem fert, *B. J.* V, 11, 3. Fortitudinis praclarum dat specimen, *ibid.* Strenue pugnat contra Patum; patre a Pato regno expulso ad Vologesen Parthorum regem confugit, VII, 7, 1 sq. Romam se confert cum patre ubi honorifice a Vespasiano excipitur, 7, 2. Cf. *A. J.* XIX, 9, 1. XX, 7, 1.
- Antiochus*, Judaeus Antiochensis populares suos in magnum periculum adducit, *B. J.* VII, 3, 3 sq.
- Antiochus*, rerum Scularum scriptor, *C. A.* I, 3.
- Antipas Herodes*, Herodis M. fil. ex Malthace Samaritana, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Herodes in testamento suo eum regem designat, mox vero mutato testamento eum tetrarcham Galilaeae et Peraeae constituit, et Archelao regnum dat, *A. J.* 6, 1; 8, 1. *B. J.* 32, 7; 33, 7. Romam se confert cum fratre de regno disceptaturus, *A. J.* 9, 4 sqq. *B. J.* II, 2, 3 sqq. Augustus ei Galilaeae et Peraeae ditionem confirmat, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 6, 3. Plures condit urbes in sua tetrarchia, *A. J.* XVIII, 2, 1; 2, 3. *B. J.* II, 9, 1. Vitellium Syriae praefectum sibi infensum reddit, *A. J.* 4, 5. Herodiadis fratris conjugis amore captus, uxorem suam, Aretae regis Arabiae fil., repudiat; inde bellum oritur cum Aretae; Antipas clade afficitur, *A. J.* 5, 1. Joannem Baptistam interfici jubet, 5, 2. Herodiadi nubit, 5, 4. Agrippae victum suppeditat, mox eum offendit, 6, 2. Agrippa regnum adepto et ipse instigante uxore regiam dignitatem a Caligula petit, *A. J.* 7, 1 sq. *B. J.* 9, 6. Ab Agrippa apud Caligulam accusatus cum uxore in exsilium mittitur Lugdunum; ejus tetrarchia et opes Agrippae tribuuntur, *ibid.* Moritur, *B. J.* 9, 6.
- Antipas*, Agrippae regis cognatus, legatus ad eum mittitur ab Hierosolymitanis, *B. J.* II, 17, 4.
- Antipas*, Judaeus nobilis, a zelotis necatur, *B. J.* IV, 3, 4.
- Antipater*, prius Antipas dictus, Idumaeus Hyrcanum eo perducit, ut regnum sibi vindicare conetur, *A. J.* XIV, 1, 3. *B. J.* I, 6, 2. Aretae auxilium ei comparat, *A. J.* 1, 4. *B. J.* 6, 2. Ab Hyrcano ad Pompeium mittitur, *A. J.* 3, 2. A Scauro ad Aretam legatus mittitur, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 8, 1. Apud Solimnaeos magna auctoritate est; ejus uxor et liberi *A. J.* 7, 3. *B. J.* 8, 9. Caesari in Aegypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* 8, 1 sq. *B. J.* 9, 3 sq. Ab Antigono accusatus coram Caesare se defendit, *A. J.* 8, 3. *B. J.* 10, 1 sq. Totius Judaeae procurator a Caesare declaratur, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Urbis moenia reficit et tumultus compescit, *A. J.* 9, 1. *B. J.* 10, 4. Phasaelum filium Hierosolymis, Herodem filium Galilaeae praeficit, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. In Judaeorum primariorum invidiam incurrit, *A. J.* 9, 3 sq. *B. J.* 10, 6. Herodem filium prohibet ne Hyrcano bellum inferat, *A. J.* 9, 5. *B. J.* 10, 9. J. Caesaris ducibus subsidium mittit contra Bassum Caecilium, Sexti Caesaris interfectorem, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 10, 10. Cassio obsequutus magnam pecuniarum vim in Judaea exigit, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 2. A Malicho ex insidiis interficitur, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 11, 4.
- Antipater*, Herodis M. filius ex Doride, Alexandro et Aristobulo fratribus insidias struit; ab Herode ad honores evehitur Romanque mittitur ut Octaviani gratiam sibi conciliet, *A. J.* XVI, 3, 3. *B. J.* I, 23, 1 sq. Literis Roma ad patrem missis eum in fratres irritare studet, *A. J.* 4, 1. Fratribus Octaviani opera in gratiam cum patre restitutis, letitiam simulat, *A. J.* 4, 5. Herodes in templo populo declarat, Antipatrum primum post se regnaturum esse, deinde Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* 4, 6. *B. J.* 23, 5. Antipater fratribus insidiari pergit captatque Herodis gratiam, *A. J.* 7, 2; 8, 1. *B. J.* 24, 1 sq; 24, 8. Eurycle Lacedaemonio utitur ad fratres calumniandos, *A. J.* 10, 1. *B. J.* 26, 2. Alexandro et Aristobulo sublati cum patre regnat; patris necem machinatur, *A. J.* XVII, 1, 1. Ejus odium in fratrum liberos, *A. J.* 1, 2. *B. J.* 28, 1. Aristobuli filia ei spondetur, *ibid.* Cum Pherora amicitiam facit, *A. J.* 2, 4. *B. J.* 29, 1. A patre vetitus cum Pherora habere commercium Romanam proficiscitur; Syllaeum apud Augustum accusat, *A. J.* 3, 1 sq. *B. J.* 59, 2 sq. Insidiae, quas Antipater patri straxit, deteguntur, *A. J.* 4, 1 sqq. *B. J.* 30, 1 sqq. Roma in patriam reversus in judicium adducitur; a patre et Nicolao Damasceno accusatur; se defendere studet, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 31, 5 sqq. In vincula conjicitur, *A. J.* 5, 7. *B. J.* 32, 5. In carcere patris jussu interficitur *A. J.* 7. *B. J.* 33, 7.
- Antipater*, Jasonis fil., a Jonatha Romam mittitur legatus, *A. J.* XIII, 5, 8.
- Antipater* Samaritanus, Antipatri Herodis M. filii procurator, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 5.
- Antipater*, Phasaeli fil. ex Salampsione Herodis M. filia, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Antipater*, Salomae Herodis M. sororis f., homo inprimis disertus, Archelaum regem apud Augustum accusat, *A. J.* XVII, 9, 5. *B. J.* II, 2, 5. Cypron Herodis M. fil. uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Antipatris*, urbs Judaeae, ab Herode M. in Antipatri patris memoriam condita, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 9; cf. *B. J.* I, 4, 7; II, 19, 1; 19, 9; IV, 8, 1. V. *Capharsaba* et *Chaborzaba*.
- Antiphilus*, Antipatri Herodis M. f. amicus, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 5. Cf. *A. J.* XVII, 5, 7. *B. J.* I, 32, 6.
- Antonia*, Drusi uxor, Germanici et Claudii mater, magna apud Tiberium auctoritate valet; ejus benevolentia erga Agrippam, *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 4 sq. Sejani in Tiberium conspirationem detegit, 6, 6.
- Antonia*; Claudii Caesaris ex Petina fil., *A. J.* XX, 8, 1. *Antonia*, arx Hierosolymorum, prope templum sita, olim

- Baris dicta**, ab Herode M. illo nomine in honorem M. Antonii appellata est, *A. J.* XV, 11, 4. In ea stola pontificalis custodiatur, *ibid.* Antoniae accurata descriptio, *B. J.* V, 5, 8. Cf. *A. J.* XIII, 11, 2; XV, 9, 4; XVIII, 4, 3. *B. J.* I, 3, 3; 5, 4; 21, 1; II, 15, 6; 16, 5; 17, 7.
- M. Antonius** fortiter pugnat in praelio cum Alexandro, Aristob. f., commisso, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 3. Post J. Caesaris mortem consul amicitiae fœdus cum Judæis facit, *A. J.* 10, 9. Victis Cassio et Bruto in Asiam venit; ibi et aliorum populorum et Judæorum legationes ei occurrunt, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4. Judæis restituit quæ Cassius iis eripuerat; ejus hac de re literæ ad Tyrios aliosque populos, *A. J.* 62, 3 sqq. Cleopatram deperit; Herodem et Phasaëlam accusatos absolvit et tetrarchas constituit, *A. J.* 13, *B. J.* 12, 5. Herodem qui ipsum supplex adit Romæ honorifice excipit, *A. J.* 14, 3. *B. J.* 14, 3. Antonii et Caesaris Augusti consilio Herodes a senatu rex Judææ creatur, *A. J.* 14, 4. *B. J.* 14, 4. Athenis memoratur, *A. J.* 15, 5. *B. J.* 16, 4. Samosata obsidet; urbe ab Antiocho tradita, Sossium Syriæ præficit, Herodi subsidia mittit, et ipse in Egyptum proficiscitur, *A. J.* 15, 8 sq. *B. J.* 16, 7. Antigonum securi percussu jubet, *A. J.* XV, 1, 2. Herodem necis Aristobuli accusatum ad causam diceadam evocat; ab Herode muneribus placatur, *A. J.* XV, 3, 5; 3, 8. Cleopatram Judææ et Arabiæ partem tribuit ei que in omnibus rebus gratificatur, *A. J.* 4, 1. *B. J.* I, 18, 4. sq. Armeniam subjugat, Artabazem cum ejus filiis et sapientibus Cleopatram dono dat, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 18, 5. Herodem jubet Arabibus bellum inferre, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 19, 1. Ab Octaviano in pugna Actiaca vincitur, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 20, 1.
- C. Antonius**, consul Roman., *A. J.* XIV, 4, 3.
- E. Antonius**, prætor Roman., *A. J.* XIV, 10, 17.
- J. Antonii**, procons. Romani, pro Judæis rescriptum ad Ephesios, *A. J.* XVI, 6, 7.
- Antonius**, præsidii Romani Ascalonis urbis præf., Judæos bis vincit, *B. J.* III, 2, 1 sqq.
- Antonius Silo**, tribun. milit., *B. J.* III, 10, 3.
- Antonius**, centurio Roman., *B. J.* III, 7, 35.
- Antonius Primus**, Mæsiæ præf., cum Vespasiano faciens Cæcinnæ legionem superat, *B. J.* IV, 11, 2 sq. Vitellianos vincit Romæ, 11, 3.
- M. Antonius Julianus**, Judææ procurator, *B. J.* VI, 4, 3.
- Anuath Barceos**, vicus Palæst., *A. J.* III, 3, 5.
- Anubis**, deus apud Egyptios, *A. J.* XVIII, 2, 4.
- Apachnas**, Egypti rex, *C. A.* I, 14.
- Apame**, Rabezaci Thaumasi f., *A. J.* XI, 3, 5.
- Apamea**, urbs Syriæ, ab Antiocho Sotere obsidetur, *A. J.* XIII, 7, 2. A Pompeio funditus evertitur, *A. J.* XIV, 3, 2. Apamensi parcent Judæis initio belli Jud., *B. J.* II, 18, 5. Cf. XIV, 11, 1. *B. J.* I, 10, 10.
- Apelles**, Antiochi Epiphanis dux, interficitur a Mattathia, *A. J.* XII, 6, 2.
- Apheci**, urbs Judææ, *A. J.* V, 11, 1; VIII, 14, 4.
- Apheci turris** in Samaria, *B. J.* II, 19, 1.
- Aphas**, Abrami f. ex Chatura secundum Alexandrum Polyhistorum, *A. J.* I, 15.
- Apherima**, urbs Palæst., *A. J.* XIII, 4, 9.
- Aphra**, urbs Judææ ab Apherâ Abrami f. condita, *A. J.* I, 15.
- Aphranades**, Semæ f., Chaldæorum princeps, *A. J.* I, 6, 4.
- Aphtha**, vicus Judææ, *B. J.* IV, 3, 8.
- Apion**, grammaticus natus est Oasi, Egypti urbe, sed ipse contendit se esse Alexandrinum, *C. A.* II, 3. Qualis homo sit, *C. A.* II, 1. A Græcis Alexandrinis legatus mittitur ad Caium Cæsarem, *A. J.* XVIII, 8, 1. Libellum scripsit contra Judæos, *C. A.* II, 1. Ejus de Judæis signenta a Josepho refutantur, *C. A.* II, 2-14. Alexandriam beatam prædicat, quod ipsum tanto ingenio præditum pro cive habeat, II, 12. Ejus mors, II, 13.
- Apobaterion**, locus Armeniæ, ubi Noes ex arca egressus est, *A. J.* I, 3, 5.
- Apollinis templum**, ab Augusto Romæ splendide exstructum, *A. J.* XVII, 11, 1. *B. J.* II, 6, 1.
- Apollodorus** laudatur, *C. A.* II, 7.
- Apollodotus**, Gazæorum dux a Lysimacho fratre occiditur, *A. J.* XIII, 13, 1.
- Apollonia**, urbs Palæst., *A. J.* XIII, 15, 4. *B. J.* I, 8, 4.
- Apollonius**, Samariæ præf. sub Antiocho Epiphane, *A. J.* XII, 5, 5. A Juda Maccab. vincitur et occiditur, 7, 1. (Cf. *M. 4*, ubi Apollonio adtribuuntur, quæ alias de Heliodoro narrantur).
- Apollonius Daus**, sub Alexandro Bala Cælesyriæ præf., a Jonatha Maccab. vincitur, *A. J.* XIII, 4, 3. sqq.
- Apollonius**, Alexandri f., ab Hyrcano legatus mittitur ad Romanos, *A. J.* XIII, 3, 2; XIV, 10, 22.
- Apollonius Molo** Moysen omnesque Judæos conviciis insectatur, *C. A.* II, 2; 7; 14; 33; 36. Morum Persicorum imitator, II, 37.
- Aponius**, senator Roman., *A. J.* XIX, 4, 5.
- Apophis**, rex Egypti, *C. A.* I, 14.
- Apsanes**, Judæorum dux, *A. J.* V, 7, 13.
- Aquilas**, unus ex Caligulæ interfectoribus, *A. J.* XIX, 1, 14.
- Ara templi Hierosol.** describitur, *B. J.* V, 5, 6. *C. A.* I, 22.
- Ara suffitus** in tabernaculo posita describitur, *A. J.* III, 6, 8.
- Arabes**, a Madianitis in auxilium vocantur contra Judæos, *A. J.* V, 6, 1. Josaphato tributum pendunt, VIII, 15, 2. Ab Herode M. vincuntur, XIV, 5, 1, sqq. *B. J.* I, 19, 1 sqq. — Arabes liberos circumcidunt ad annum decimum tertium provectos; hujus moris origo, *A. J.* I, 12, 3. Arabiæ mulieres veneficii peritissimæ, *A. J.* XVII, 4, 1.
- Arabia Judææ confinis**, *A. J.* XIV, 1, 4. Arabia Felix, ab Abrami filiis occupata, *A. J.* I, 15.
- Aradius**, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.
- Aradus**, insula Phœnic. ab Aradio denominata, *A. J.* 6, 2. Urbs in insula exstructa, *A. J.* XIII, 13, 4. — Aradii a M. Antonio jubentur Judæis reddere quæ iis eripuerant, *A. J.* XIV, 12, 6.
- Aradus**, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Aramæi**, (Syri) ab Aramo, Semæ f., originem trahunt *A. J.* I, 6, 4.
- Aramatha**, (Ramatha Arimanus), urbs Galaaditidis a Syris Israelitis eripitur; Achabus frustra eam recipere studet, *A. J.* VIII, 15, 3 sqq. *A. J.* X, 1, 1. Cf. *A. J.* IX, 16, 1. Cf. IV, 7, 4.
- Aramus**, Semæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Aranes**, Tharri f., pater Loti, *A. J.* I, 6, 5.
- Arasea**, templum Assyriorum, *A. J.* X, 1, 5.
- Arases**, rex Syriæ et Damasci, Hierosolyma frustra obsidet, Ailath, urbem Judææ, capit, *A. J.* IX, 12, 1. A Theglaphalassare, Assyriorum rege, vincitur et occiditur, 12, 3.
- Arbela**, vicus Galil., *A. J.* XIV, 15, 4. *B. J.* I, 16, 2. *V. J.* 60. Cf. *A. J.* XII, 11, 1, ubi urbs dicitur.
- Arbelorum spelunca**, in Galil. infer. munitur a Josepho, *V. J.* 37.
- Arca Noe**, describitur, *A. J.* I, 3, 2. In montem Armenia delata est, *C. A.* I, 19. Ejus reliquiæ in Armenia servantur, *A. J.* I, 3, 5.
- Arca sacra**, hebraice Eron dicta, describitur *A. J.* III, 6, 5. In Palæstinorum potestatem venit, *V. J.* 11, 2; cf. *B. J.* V, 3, 4. Palæstinis multorum malorum causa est, *A. J.* VI, 1, 1 sqq. Ad Judæos remittitur, 1, 3. Cariatiharinam transfertur, ubi viginti annos manet, 1, 4. Jussu Davidis Hierosolyma deportatur, VII, 4, 2.

- Arce*, urbs in Libano sita, ab Aruceo condita, *A. J. I*, 6, 2.
- Arce*, urbs Arabiae, postea Petra dicta, *A. J. IV*, 4, 7.
- Arce* (*Arcea*, *Actipus*), urbs Phoeniciae, *A. J. V*, 1, 22; *VIII*, 2, 3. *B. J. 5*, 1.
- Arcades*, de vetustate sua gloriantur, *C. A. I*, 4.
- Archelaus*, vicus Iudaeae ab Archelao ethnarcha exstructus, *A. J. XVII*, 13, 1. A Salome Juliae (Liviae) Augusti uxori legatur, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1.
- Archelaus*, Cappadocum rex, filiam suam Glaphyram Alexandro, Herodis filio, nuptum dat, *A. J. XVI*, 1, 2. Herodem, Roma in Iudaeam redeuntem cum filiis, comiter excipit in insula Eleusa, *A. J. 4*, 6, *B. J. I*, 23, 4. Alexandrum generum suum et Pheroram Herodi astute reconciliat, *A. J. 3*, 6. *B. J. 25*, 1 sqq. Lis inter Archelaum et Titum Syriae praefectum ab Herode componitur, *A. J. 8*, 6. Eurycles Lacedaemonius pecuniam ei extorquet, *A. J. 10*, 1. *B. J. 26*, 4. Archelaus accusatur, quod Alexandro genero contra patrem conjurationem facienti auxilium promiserit, *A. J. 10*, 7. Ad consilium Berytense, in quo de Alexandro et Aristobulo iudicium habetur, non admittitur, *B. J. 27*, 2.
- Archelaus*, Herodis fil. ex Malthace Samaritana, *A. J. XVII*, 1, 3. *B. J. I*, 28, 4. Archelaus ejusque frater Philippus educantur Romae; Antipater eos apud patrem calumniatur, *A. J. 4*, 3. *B. J. 31*, 1, Herodes in testamento suo eum declarat regem, *A. J. 8*, 1. *B. J. 33*, 7.) Post Herodis mortem Archelao acclamatur ut regi, *A. J. 8*, 2. *B. J. 33*, 9. Splendidas exsequias Herodi solvit, *A. J. 33*, 9. Populo promissa dat, 8, 4. *B. J. II*, 1, 1. Populus seditionem contra eum movet; seditiosorum tria millia occiduntur, *A. J. XVII*, 9, 1 sqq. *B. J. II*, 1, 2 sq. Romani proficiscitur, ut regnum sibi ab Augusto confirmetur, *A. J. 9*, 3. *B. J. 2*, 1. Ab Antipa et Antipatro, Salomae filio, apud Augustum accusatur, *A. J. 9*, 4 sqq. *B. J. 2*, 3. sqq. Iudaeorum legati conqueruntur de Archelao apud Augustum, *A. J. 11*, 2. *B. J. 6*, 2. Augustus eum ethnarcham facit, dimidiam Herodis regni partem ei tribuens, alteram vero dimidiam inter ejus fratres Antipam et Philippum dividens, *A. J. 11*, 4. *B. J. 7*. Archelaus Archelaidem urbem exstruit; Glaphyram quae Alexandri fuerat uxor in matrimonium ducit, *A. J. 13*, 1. *B. J. 7*, 3. A fratribus et Iudaeorum primoribus iterum accusatus apud Caesarem, ab eo Viennam relegatur, *A. J. 13*, 2. *B. J. 7*, 3. Somnium ominosum habet antequam in exilium mittatur, *A. J. 13*, 3. *B. J. 7*, 3.
- Archelaus*, Berenices Aegypti reginae maritus, *A. J. XIV*, 6, 2.
- Archelaus*, Archelai ethnarchae procurator, *A. J. XVII*, 13, 2.
- Archelaus* (*Julius*) Chelciae sive Helciae f., Mariamnem Agrippae M. fil. uxorem ducit, *A. J. XIX*, 9, 1. *XX*, 7, 1. Ab uxore repudiatur, 7, 3. *Cf. C. A. I*, 9.
- Archelaus*, Magadati f., Simonis Gior. sectator, ad Romanos transfugit, *B. J. VI*, 4, 2.
- Ardalas*, unus eseditiosorum Hierosol. ducibus, *B. J. VII*, 7, 1.
- Areceme*, urbs Arabiae, Graecis Petra vocata, *A. J. VII*, 7, 1.
- Arenimantus*, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.
- Aretas*, rex Arabiae, a Damascenis contra Ptolemaeum Mennaei auxilio vocatur, *A. J. XIII*, 15, 2. Gazaes promittit auxilium contra Alexandrum Jann., *A. J. XIII*, 13, 3. Iudaeam invadit, Alexandrum Jann. vincit, *A. J. XIII*, 15, 2. *B. J. I*, 4, 8. Hyrcano opitulatur contra Aristobulum, *A. J. XIV*, 14. *B. J. I*, 6, 2. Hierosolyma cum Hyrcano obsidet, sed a Scauro obsidionem solvere cogitur; ad Papyronem ab Aristobulo vincitur, 2, 1 sqq. *B. J. 6*, 3. A Scauro bello petitur; cum eo paciscitur, *A. J. 5*, 1. *B. J. 8*, 1.
- Aretas Petraeus*, mortuo Obeda, regnum Arabiae occupat; prius Aeneas appellatus erat, *A. J. XVI*, 9, 4. Regnum ei confirmat Augustus, 10, 9. Syllaem multorum criminum apud Augustum accusat, *A. J. XVII*, 3, 2. *B. J. I*, 29, 3. Romanis suppetias fert contra Iudaeos seditiosos, *A. J. XVII*, 10, 9. *B. J. II*, 5, 1. Ejus filia, Herodis Antipae uxor, a marito repudiatur; Aretas Herodi bellum infert eumque clade afficit, *A. J. XVIII*, 5, 1. Vitellius Syriae praefectus bellum parat contra Aretam jussu Tiberii; sed de Tiberii morte certior factus ab expeditione desistit. *A. J. 5*, 2 sq.
- Arethusa*, urbs Syriae, Iudaeis a Pompeio erepta, *A. J. XIV*, 4, 4. *B. J. I*, 7, 7.
- Arcus*, rex Lacedaemoniorum legatos mittit ad Iudaeos, *A. J. XII*, 4, 10. Ejus ad Oniam pontif. literae, *ibid.*
- Argos*, *Argivi*, *C. A. I*, 16.
- Aria* (*Ariana*), regio Asiae, *A. J. I*, 6, 4.
- Aridei* (*Arithai*), pop. Phoeniciae, *A. J. V*, 1, 23.
- Ariela*, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Aries Romanus* describitur, *B. J. III*, 7, 19.
- Arimanus* (?), urbs Galaaditidis; quae alias *Aramatha* sive *Ramatha* dicitur, *A. J. IV*, 7, 4.
- Arion* Josephi Tobiae procurator, *A. J. XII*, 4, 7.
- Ariochus*, Babylonius, *A. J. X*, 10, 3.
- Aristeus* Ptolemæo Philad. suadet ut Iudaeos in Aegyptum captivos abductos manu mittat, *A. J. XII*, 2, 2 sqq.
- Aristas* Ptolemæi Philad. satellitum praefectus, *C. A. II*, 4.
- Aristeus*, Iudaeus nobilis a Simone Gior. interficitur, *B. J. V*, 13, 1.
- Aristo* Silam interficit, *A. J. XIX*, 8, 3.
- Aristobulus*, Hyrcani f., cum Antigono fratre Samariam obsidet, *A. J. XIII*, 10, 2. *B. J. I*, 2, 7. Post patris mortem principatum in regnum commutat, Antigonom fratrem regni socium constituit, ceteros fratres in vincula conjicit, matrem necat, *A. J. XIII*, 11, 1. *B. J. I*, 3, 1. Antigonom fratrem, quem sibi insidiari putat, occidit, *A. J. 11*, 2. *B. J. I*, 3, 2 sq. Pönitentia cruciatus moritur, quum unum annum tenuisset regnum, *A. J. 11*, 3. *B. J. 3*, 6.
- Aristobulus*, Alexandri Jannaei f., post patris mortem ad rempublicam gerendam ab Alexandra matre non admittitur, *A. J. XIII*, 16, 1. Phariseorum apud matrem auctoritatem aere fert, 16, 2. *B. J. I*, 5, 2. Cum exercitu mittitur adversus Ptolemæum Mennaei, *A. J. 16*, 3. *B. J. 5*, 3. Contra matrem seditionem movet, *A. J. 16*, 4. *B. J. 6*, 1. Matre mortua, cum Hyrcano fratre de regno oertat; facta reconciliatione, regnum obtinet, *A. J. XIV*, 1, 2. *B. J. I*, 6, 1. Instigante Antipatro, Hyrcanus regnum sibi vindicare conatur, cum Aretae copias Aristobulum superat, Hierosolyma obsidet, *A. J. 1*, 3 sqq. *B. J. 6*, 2. Scaurus, accepta ab Aristobulo pecunia, obsidionem solvit et Aretam discedere jubet, *A. J. 2*, 3. *B. J. 6*, 2. Aristobulus Hyrcanum et Aretam ad Papyronem vincit, *ibid.* Legatos mittit ad Pompeium; mox ipse coram Pompeio causam suam defendit, *A. J. 3*, 1 et 2. *B. J. 6*, 4. sq. A Pompeio de vi damnatus ad Alexandrum confugit, *A. J. 3*, 3. *B. J. 6*, 5. Castella Pompeio tradit, Hierosolyma contendit ad bellum se parans, *A. J. 3*, 4. *B. J. 6*, 5. Mutata sententia pacem a Pompeio petit, pecuniam se ei daturum promittens; pecunia non soluta, in vincula conjicitur, *A. J. 4*, 1. *B. J. 6*, 6; 7, 1. Captivus cum liberis Romam abducitur, 4, 5. *B. J. 7*, 7. Roma elapsus regnum recuperare conatur, sed a Gabinio vincitur et iterum Romam ablucitur, *A. J. 6*.

- B. J. 8, 6. A. Caesare vinculis liberatur et cum duabus legionibus Judæam mittitur; mox vero a Pompeianis veneno perimitur, A. J. 7, 4. B. J. 9, 1. Ejus corpus postea ab Antonio in Judæam mittitur, ibid.*
- Aristobulus*, Alexandri ex Alexandra filia Hyrcani f., puer pulcherrimus, *A. J. XV, 2, 5 sq. Ab Herode pontifex constituitur, 3, 1. Populi in eum benevolentia, 3, 3. Ab Herode e medio tollitur, ibid.*
- Aristobulus*, Herodis M. fil., juvenis a patre Romam mittitur; *A. J. XV, 10, 1. In patriam eum reversum Salome et Pheroras apud Herodem calumniantur, Berenicen, Salomæ filiam, uxorem ducit, A. J. XVI, 1, 2, 3, 2. Antipater Herodis odium in eum incendere studet, A. J. 3, 3; 4, 1. B. J. I, 23, 1 sq. Herodes cum Aristobulo ejusque fratre Alexandro in Italiam profectus, eos apud Cæsarem Octav. accusat, sed Cæsare intercedente cum iis in gratiam redit, A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3 sq. Berenice mariti secreta Salomæ prodit, A. J. 7, 3. Aristobulus iterum conjurationis suspectus in carcerem conjicitur, A. J. 10, 5. B. J. 26, 4. A patre accusatur in concilio Beryti habito; capitis condemnatur, A. J. 11, 2 sq. B. J. 27, 2. Sebastæ strangulatur, A. J. 11, 6. B. J. 27, 6. Si quid criminis ei dari possit, A. J. 11, 7. Ejus liberis prospicit Herodes, A. J. XVII, 1, 2. B. J. I, 28, 2. Cf. A. J. XVIII, 5, 4.*
- Aristobulus*, Aristobuli filius, Herodis M. nepos, Jotapen Sampsigerami filiam uxorem ducit, *A. J. XVIII, 5, 4. Ejus cum Agrippa fratre inimicitiae, A. J. XVIII, 6, 3. Pro Judæis deprecatur apud Petronium, A. J. 8, 4. Moritur, B. J. II, 11, 6.*
- Aristobulus*, Herodis Agrippæ M. fratris f. ex Mariamne, *A. J. XX, 5, 2. B. J. II, 11, 6. Armeniæ minoris præfecturam a Nerone accipit, A. J. XX, 8, 4. Ejus uxor Salome Herodis filia ex Herodiade, A. J. XVIII, 5, 4.*
- Aristobulus*, rex Chalcidicæ, *B. J. VII, 7, 1.*
- Aristobulus*, Amyntæ f., ab Hyrcano ad Romanos mittitur legatus, *A. J. XIV, 10, 22.*
- Aristocratia* a Moyse commendatur, *A. J. IV, 8, 17.*
- Aristophanes* Judæorum mentionem facit, *C. A. I, 23.*
- Aristotelis* de Judæis testimonium, *C. A. I, 22.*
- Ariuchus* (?), Assyriorum dux, *A. J. I, 9.*
- Arius*, centurio Roman., *A. J. XVII, 10, 7. B. J. II, 4, 3; 5, 1.*
- Armais* a Sethosi fratre Ægypti procurator constitutus regnum affectat, *C. A. I, 15. Cf. Danaus.*
- Armais*, Ægypti rex, *C. A. I, 15.*
- Armatha* (*Rhamatha, Ramatho, Aramatho*) urbs Judææ quadraginta stadiis ab Hierosolymis distans, *A. J. VIII, 12, 3. A Basane capitur; ibid. Samueli patria, V, 10, 2. Cf. VI, 4, 1; 9, 4; 13, 5.*
- Armenia*. Regni conditor Ulus, Arami f., *A. J. I, 6, 4. Vonones, Parthia expulsus, regnum apud Armenios affectat; jussu Tiberii conatu desistit; regnum traditur Orodii Artabani, Parthorum regis, filio, A. J. XVIII, 2, 4. Alexandri, Herodis M. filii posterius regnum adipiscuntur in Armenia majori; Aristobuli, Alexandri fratris, posterius in Armenia minori, B. J. II, 11, 6; 13, 2. A. J. XVIII, 5, 4. Cf. XX, 8, 4. Armenia magna vastatur ab Alanis, B. J. VII, 7, 4. — In Armenia servantur Noei arcæ reliquiae, A. J. I, 3, 5.*
- Armesses*, Ægypti rex, *C. A. I, 15.*
- Arno*, fluv. ex Arabiæ montibus ortus in lacum Asphal. influit, *A. J. IV, 5, 1.*
- Arophæus*, Maræothii f., *A. J. VIII, 1, 3.*
- Arpha*, vicus Judææ, *B. J. III, 3, 5.*
- Arphaxades*, Semæ f., Chanaanæ princeps, *A. J. I, 6, 4.*
- Arruntius* (Euaristus) Caii Caesaris interitum in theatro proclamat, *A. J. XIX, 1, 18.*
- P. Arruntius*, *A. J. XIX, 1, 14.*
- Arsaces*, Parthorum rex, Demetrium Nicat. clade afficit; eum vivum capit, *A. J. XIII, 5, 11. Antiochum Soterem superat, Demetrium in libertatem restituit, 8, 4.*
- Arsacidarum* genus regnum tenet apud Parthos, *A. J. XVIII, 2, 4.*
- Arsamus*, castellum Arabiæ, *A. J. XX, 4, 1.*
- Arsinoe*, Ptolemæi Philad. uxor, *A. J. XII, 2, 5.*
- Arsinoe*, soror Cleopatæ Ægypti reginæ, ab hac interficitur, *A. J. XIV, 4, 1.*
- Artabanus III.* rex Mediæ, victo Vonone, regnum obtinet apud Parthos; Orodii filio regnum Armeniæ tradit, *A. J. XVIII, 2, 4. Bello petitur a Scythiis; insidiæ ei struunt cognati et amici a Vitellio corrupti; Daharum et Sacarum opera inimicos debellat regnumque suum firmat, 4, 4. Amicitiam init cum Tiberio, 4, 5. Cum Asinao et Anilæo amicitiam init, A. J. XVIII, 9, 3 sqq. Izates, Adiabæ rex fratres ad eum mittit, A. J. XX, 2, 3. Regno pulsus ad Izatem confugit, 3, 1. Regnum ei restituitur, 3, 2. Izati Armeniæ partem tribuit, 3, 3. Moritur, 3, 4.*
- Artabazes*, rex Armeniæ, ab Antonio victus mittitur in Ægyptum, *A. J. XV, 4, 3. B. J. I, 19, 5.*
- Artaxerxes I.* rex Persarum, Xerxis fil., a Persis Cyrus appellatus, centum viginti satrapas in regno suo constituit; Vasten conjugem repudiat, *A. J. XI, 6, 1. Estherem in matrimonium ducit, 6, 2. Bagathous et Theodestes contra eum conjurationem faciunt, 6, 4. Amani veniam dat Judæorum gentem exstinguendi, 6, 5 sqq. Esthere pro Judæis intercedente, Amanis edictum rescindit, 6, 9 sqq. Amanem jubet cruci affigi, 6, 12. Mardochæum honoribus cumulat, 6, 13.*
- Artaxias*, Artabazis, Parthorum regis f., quum pater in captivitatem abductus esset, regno potitur; postea regno dejicitur a Romanis, *A. J. XV, 4, 3. B. J. I, 19, 5.*
- Artemon*, prytanis Ephesiorum, *B. J. XIV, 10, 12.*
- Arucæi*, pop. Phœnic., *A. J. V, 1, 22.*
- Arucæus*, Chanaan f., *A. J. I, 6, 2.*
- Arura*, locus Judææ, *A. J. VI, 12, 4.*
- Arus*, vicus Judææ, *A. J. XVII, 10, 9. B. J. II, 5, 1.*
- Asabelus*, Benjaminis f., *A. J. II, 7, 4.*
- Asælus*, Davidis nepos, ab Abenero in prælio occiditur, *A. J. VIII, 1, 3.*
- Asanus*, Abiæ Judææ regis f., patri in regno succedit, *A. J. VIII, 11, 3. Vir probus atque pius, 12, 1. A Zaræo Æthiopie rege bello petitur, ibid. Æthiopes vincit, 12, 2. Basane ipsius regnum infestante, auxilium petit a Damascenorum rege; Basanes repellitur, 11, 4. Gabam et Maspham urbes condit, ibid.*
- Asamon*, mons Galil., *B. J. II, 18, 11.*
- Asamonæi*, quamdiu principatum apud Judæos tenuerint, *A. J. XIV, 16, 4.*
- Asaphi* filii, *A. J. XI, 4, 2.*
- Ascalon*, urbs Judææ, erat olim una ex quinque Philistæorum civitatibus primariis, *A. J. VI, 1, 2. Judæe tribui assignatur, V, 1, 22. Ascalonitæ quum arcam sacram in urbem recepissent, multis malis vexantur, VI, 1, 2. Herodis M. in Ascalonitis liberalitas, B. J. I. 21, 11. Regia Ascalonia ab Augusto Salomæ, Herodis M. sorori datur, A. J. XVII, 11, 5. B. J. II, 6, 3. Ascalon bello Jud. flammis vastatur, B. J. II, 18, 1; 18, 5. — Cf. A. J. V, 2, 4; 3, 1; XII, 4, 5; 5, 5; 5, 10. XIV, 18, 3. B. J. III, 2, 1 sqq.*
- Aschanaxi*, (Rhegini) ab Aschanaxo nomen duxerunt, *A. J. I, 6, 1.*

- Aschanaxus*, Gomari f., Aschanaxorum (Rheginorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
Aschanes, eunuchus, *A. J.* X, 10, 2.
Asenetha, Josephi uxor, *A. J.* II, 6, 1.
Asennæus, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.
Aserus, Jacobi ex Zelfia ancilla f., *A. J.* I, 19, 8. Ejus liberi septem, II, 7, 4. Aseri tribus, quamnam Palaest. partem obtinuerit, V, 1, 22.
Aserymus, Tyrionum rex, *C. A.* I, 18.
Asineus et Anitæus fratres, Judæi Babylonii; eorum gesta et infelix exitus, *A. J.* XVIII, 9.
Asintus; ejus de Hyrcano testimonium a Strabone adducitur, *A. J.* XIV, 8, 3.
C. Asinius Pollio, consul Roman., *A. J.* XIV, 14, 5.
Asocheus, rex Ægypti, *B. J.* VI, 10.
Asochis, oppidum Galil., a Ptolem. Lathyr. expugnatur, *A. J.* XIII, 12, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 2. *V. J.* 41; 68.
Asophos, urbs Galil., *A. J.* XIII, 12, 5.
Asor, campus Galil., *A. J.* XII, 5, 7.
Asorus, urbs Galil. ad lacum Semechonitidem, *A. J.* V, 5, 1; 5, 4. Cf. VIII, 6, 1.
Asprenas, senator Roman. *A. J.* XIX, 1, 3; 1, 15.
Asphaltites lacus, in Judæa, describitur, *B. J.* IV, 8, 4. Callirrhoen fontem et Arnonem fluvium recipit, *A. J.* IV, 5, 1; XVII, 6, 5. *B. J.* I, 33, 5. Secat cum Jordanes, *B. J.* III, 10, 7. Cf. *A. J.* I, 9; IX, 10, 1.
Asphar, lacus Judææ, *B. J.* XIII, 1, 2.
Assarachoddas, Assyriorum rex, Senacheribi successor, *A. J.* X, 1, 5.
Assaron, Rubeli f., *A. J.* II, 7, 4.
Assaron, mensura apud Judæos, *A. J.* III, 6, 6. VIII, 3, 8.
Assis, Ægyptiorum rex, *C. A.* I, 14.
Assuras, Semæ f., Assyrii nomen dedit, *A. J.* I, 6, 4.
Assuris, Dadanis f., *A. J.* I, 15.
Assyrii, nomen habent ab Assura, Semæ f., *A. J.* I, 6, 4. Secundum Alexandrum Polyhist. a Suri, Abrami f., I, 16. Assyrii Asiæ imperio potiuntur; Sodomitibus tributum imperant; Syriam vastant; gigantum sobolem extinguunt, *A. J.* I, 9. Sub regno Chusarthi Judæos sibi subjiciunt; ab Hothnielo repelluntur, *A. J.* IX, 3, 2 sq. Sub Phullo Israelitis bellum inferunt, *A. J.* 18, 11, 1. Theglaphalassare regnante. Israelitarum regni magnam partem occupant, *ibid.* Syros et Damascenos subigunt, Samaritam invadunt, multosque Israelitas captivos abducunt 12, 3. Sub Salmanasare Israelitarum regnum evertunt eosque in terras peregrinas transferunt, 14, 1. Syriam et Phœniciam invadunt, 14, 2. Contra Judæos et Ægyptios expeditionem faciunt sub regno Senacheribi, X, 1. Assyriorum imperium a Medis et Babiloniis eversum X, 2, 2; 5, 1.
Assyriorum castra, locus Hierosol. urbis, *B. J.* V, 7, 3, 12, 2.
Astabari, pop. Arab., *A. J.* I, 6, 2.
Astabora, fluv. Æthiopie, *A. J.* II, 10, 2.
Astapus, fluv. Æthiopie, *A. J.* II, 10, 2.
Astartus, Syriorum rex, *C. A.* I, 18.
Astartæ templum a Hiram, Syriorum rege, exstructum, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 1, 18.
Astyages, pater Darii, *A. J.* X, 11, 4.
Asyla, quænam a Moyse homicidis constituta sint, *A. J.* IV, 6, 4.
Athenienses, Xerxem devicerunt, *B. J.* II, 16, 4. A Romanis subacti sunt, *ibid.* Hyrcanum Judæorum principem magno in honore habuerunt, *A. J.* XIV, 8, 5. Herodis M. in eos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. — Athenienses, bonis legibus instructi, in iis observandis parum constantes sunt, *C. A.* II, 16. Severa pœna eos afficiunt, qui nova de diis docent; deos peregrinos non admittunt, *C. A.* II, 37.
Athenion, Ptolem. Everget. amicus, *A. J.* XII, 4, 1 sqq.
Athenion, Cleopatras Ægypti reg. dux Herodi M. insidias struit, *A. J.* XV, 5, 1. *B. J.* I, 19, 2.
Athone, urbs Arab. *A. J.* XIV, 1, 4.
Athronges, (Athrongæus) pastor, post Herodis M. mortem regnum affectat; cum fratribus Romanis et militibus regiis bellum infert; a Grato et Ptolemæo et ipse et fratres devincuntur, *A. J.* XVII, 10, 7. *B. J.* II, 4, 3.
Atratinus, Romanus, pro Herode M. verba facit in senatu, *A. J.* XIV, 14, 4. *B. J.* I, 14, 4.
Atthidum, scriptores sæpe inter se dissentiunt, *C. A.* I, 3.
Avaris, urbs Ægypti, *C. A.* I, 14. A leprosis occupatur, I, 26.
Auctores, qui apud Josephum laudantur, hi sunt: Acusilaus, Agatharchides, Alexander Polyhistor, Anaxagoras, Apion, Apollodorus, Apollonius Molo, Aristophanes, Aristoteles, Asinius; Atthidum scriptores; Berosus, Cadmus, *Callias*, Castor, Chæremone, Chærilus, Clearchus, Cleodemus, Conon, Demetrius Phalereus, Diagoras, Diocles, Dios, Ephorus, Eumemerus, Eupolemus, Heecæatus, Hellanicus, Hermippus, Hermogenes, Herodotus, Hesiodus, Hestæus, Hieronymus, Homerus, Justus, Livius, Lysimachus, Malchus, Manetho, Megasthenes, Menedemus, Mnaseas, Mochus, Nicolaus, Pherecydes, Phylistus, Philo, Philostephanus, Philostratus, Plato, Polybius, Polycrates, Posidonius, Protagoras, Pythagoras, Socrates, Stoici, Strabo, Thales, Theodectes, Theodotus, Theophilus, Theophrastus, Theopompus, Thucydides, Timæus, Timagenes, Tripolitici auctor, Zopyrion.
Augis, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
Auranitis, regis Palæst., a Cesare Augusto Herodi M. datur, *A. J.* XV, 10, 1. *B. J.* I, 20, 4. Pars est tetrarchie Philippi, *A. J.* XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3.
Aurea terra, in India, olim Sophira dicta, *A. J.* VIII, 6, 4; 7, 1.
Auca, urbs Libyæ ab Ithobalo condita, *A. J.* VIII, 13, 2.
Azioramus, Isi fil., pontif. maximus, *A. J.* X, 8, 6.
Aza, mons Palæst. *A. J.* XII, 11, 2.
Azabon, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
Azaelus; Elias a Deo jubetur eum Syrorum regem constituere, *A. J.* VIII, 13, 7. Azaelus Adadum regem Syriæ occidit, regnum occupat, IX, 4, 6. Israelitas aggressus regionem Transjordanianam necnon terram Galaaditicam et Balanæam occupat, 8, 1. Judæam invadit, Gittam evertit, ab obsidione Hierosolymorum magna vi pecuniæ avertitur, 8, 4. Ioazo Israelitarum regi bellum infert multasque urbes ei eripit, 8, 5. Moritur, 8, 7.
Azarias, Achimæ f., pontif. max., *A. J.* X, 8, 6.
Azarias, (Abdenachus) Judæus, e genere Sedeziæ Babylonem abductus, a Nabuchodonosoro liberaliter educatur, *A. J.* X, 10, 1 sqq. In flammis conjectus mirum in modum servatur, *A. J.* 10, 5. M. 16.
Azarias, vates, *A. J.* VIII, 12, 2.
Azarias, Judæorum dux sub Juda Macab., Gorgiam Jamniæ præf. adortus vincitur, *B. J.* XII, 8, 2; 8, 6.
Azavus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
Azeca, urbs Judææ, *A. J.* VI, 9, 1; VIII, 10, 1.
Azermotes, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Azicus, Emesorum rex, Drusillam Agrippæ M. fil. ducit uxorem, *A. J.* XX, 7, 1. Ab uxore repudiatur, 7, 2. Moritur, 8, 4.
Azotus, urbs Judææ, olim Philistæorum civitas, *A. J.* VI, 1, 2. Azotii quum arcam sacram in urbe servarent, multis

malis vexantur, VI, 1, 1. Azotus a Jonatha Maccab. inciditur, XIII, 4, 4. A Pompeio Judæis crepta Syriæ provinc. adjicitur, XIV, 4, 4. A Gabinio restauratur, XIV, 5, 3. *B. J. I*, 8, 4. Ab Herode M. Salomæ tribuitur, *A. J. XVII*, 8, 1. A Vespasiano capitur, *B. J. IV*, 3, 2. Cf. *A. J. V*, 1, 22; 2, 4; XII, 7, 4; 8, 6. *B. J. I*, 7, 7. *Azora*, urbs Galil. a Theglaphalassare capta, *A. J. IX*, 11, 1. *Azymorum festum*; ejus origo, *A. J. II*, 15, 1. *B. J. IV*, 7, 2. Quando et quomodo celebrandum sit, *A. J. III*, 11, 5. *B. J. VI*, 9, 3. Post Solomonis tempora diu intermissum, ab Ezecia renovatur, *A. J. IX*, 13, 2 sqq. Cf. *X*, 4, 5.

B.

Baal, Tyriorum deus, *A. J. IX*, 6, 6. Ejus cultus ab Israëlitis receptus, *ibid.*
Baal, Tyriorum rex, *C. A. I*, 21.
Baalis, Ammanitarum rex, *A. J. X*, 9, 2; 9, 5.
Baaras, planta mirabilis, *B. J. VII*, 6, 3.
Baaras, vallis Galil. *B. J. VII*, 6, 3.
Babæ filii, Antigono opitulantur contra Herodem M.; quum Antigonus victus esset, clam a Costobaro servantur; ab Herode deprehensi necantur, *A. J. XV*, 7, 10.
Babel, vox hebr., quid significet, *A. J. I*, 4, 3.
Babylon, urbs Ægypti, olim Letopolis, *A. J. II*, 15, 1.
Babylon, urbs Chaldææ, unde nomen habeat, *A. J. I*, 4, 3. Eam a Semirami conditam esse contendunt historici Græci, *C. A. I*, 20. A Nabuchodonosoro splendide instauratur et munitur, *A. J. X*, 11, 1. *C. A. I*, 19. A Cyro capitur, *C. A. I*, 19. *A. J. X*, 11, 4. — Turris Babylonia, *B. J. I*, 4, 3.
Babylonia, *Babylonii*. Reges Babyloniæ secundum Berosum, *C. A. I*, 19 sq. Babyloni societatem cum Judæis ineunt sub regno Baladæ, *A. J. X*, 2, 2. Judæam invadunt et Manassem regem in captivitatem abducunt, 3, 2. Sub Nabuchodonosoro Syriam et Judæam occupant, 6, 1 sqq. Cf. *Nabuchodonosorus*. Quinam fuerint post Nabuch. Babyloniæ reges, 11, 2. Babyloniæ Imperium evertitur a Cyro et Dario, 11, 4. Babylonia Parthis subjecta, XVIII, 9. — Judæi in Babylonia et Mesopotamia habitantes Nearda potissimum et Nisibin urbes tenent, ibique ærarium commune habent, XVIII, 9, 1. A Babyloniis valde vexati Seleuciam migrant, ubi mox magna ex parte a Græcis et Syris cæduntur, 9, 8 sqq. Qui reliqui sunt, primum Ctisiphontem se recipiunt, deinde vero Nearda et Nisibin redeunt, 9, 9.
Baca, vicus Galil., *B. J. III*, 3, 1.
Bachares, Benjaminis f., *A. J. II*, 7, 4.
Bachides, ab Antiocho Epiph. Hierosolymis præfectus, in Judæos sævit, *B. J. I*, 1, 2. A Mattathia Asamonæi f. interficitur, 1, 3.
Bachides a Demetrio contra Judam Maccab. missus, huic frustra insidias struit, multos vero Judæos cædit, *A. J. XII*, 10, 2. Judam vincit prope vicum Bethzetho, 11. Bellum gerit cum Jonatha Maccab., XIII, 1. Pacem cum eo componit, 1, 6.
Bactriani originem trahunt a Gathero Arami f., *A. J. I*, 6, 4. Cf. XX, 4, 2.
Bachures, vicus Judææ prope Hierosolyma, *A. J. VII*, 9, 7.
Badacrus, Judæorum dux, *A. J. IX*, 6, 3.
Badezorus, Tyriorum rex, *C. A. I*, 18.
Bæon, rex Ægypti, *C. A. I*, 14.
Bagathus cum Theodeste conjurationem facit contra Artaxerxem Persarum regem, *A. J. XI*, 6, 4; 6, 10.
Bagos, eunuchus, *A. J. XVII*, 2, 4.

Bagoses, Artaxerxis dux templum Hierosol. polluit, *A. J. XI*, 7, 1.
Bajæ, oppidum Campaniæ, thermis celebre, ab imperatoribus splendidissimis ornamentis auctum, *A. J. XVIII*, 7, 1.
Balacus, Moabitarum rex, artibus et fallaciis Judæos a suis et Madianitarum finibus arcere studet, *A. J. IV*, 6, 1 sqq.
Baladas, Babyloniorum rex, societatem init cum Ezecia, *A. J. X*, 2, 2.
Balamus vates a Madianitis et Moabitis accitus, ut Judæis diras imprecetur, iis benedicit, urgente Dei spiritu, *A. J. IV*, 6, 2 sqq. Ejus asina, 6, 3. Balaco regi suadet ut puellas formosas in Judæorum castra mittat, 6, 6.
Balanra, urbs Syriæ; Hierodis M. in Balaneotas liberalitas, *B. J. I*, 21, 12.
Balatorus, Tyriorum rex, *C. A. I*, 21.
Baleni, Sodomitarum tribus, *A. J. I*, 9.
Baleth, urbs Judææ a Solomone condita, *A. J. VIII*, 6, 1.
Balla, Jacobi concubina, *A. J. I*, 19, 8.
Ballas, Sodomitarum rex, *A. J. I*, 9.
Baltasarus, rex Babyloniæ, a Babyloniis Nabonadelus appellatus, *A. J. X*, 11, 2. Ejus visionem interpretatur Danielus, 11, 2 sq. A Cyro regno deicitur, 11, 4.
Baltasarus, *V. Danielus*.
Banacates, sub Solomone provinciæ maritimæ præfectus, *A. J. VIII*, 2, 3.
Banajas, Joadæ f., Davidis satellitum præfectus, *A. J. VII*, 5, 4; 11, 8. Vir magnæ fortitudinis, 12, 4. Davidi fidem servat, quum Adonias regnum affectaret, 14, 4. Jussu Solomonis regis Adoniam interimit, VIII, 1, 3. Joabo occiso, a Solomone toti exercitui præficitur, 1, 4.
Banajas, Achili f., sub Solomone campi magni præfectus, *A. J. VIII*, 2, 3.
Banaothas, Jebosthum accidit, a Davide morte mulctatur, *A. J. VII*, 2, 1.
Banus, eremita, Flav. Josephi præceptor, *V. J. 2*.
Barachias, Israëlita, magnæ apud populum auctoritatis, *A. J. IX*, 12, 2.
Baracus, una cum Debora Judæos a Chananeis subjugatos liberat, quadraginta annos deinde apud Judæos imperium tenet, *A. J. V*, 5.
Barđanes, Parthorum rex, Artabani III f., bellum cum Romanis gerere molitur; contra Izatem, Adiabenorum regem expeditionem facit, *A. J. 3*, 4. A Parthis e medio tollitur, *ibid.*
Baris, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.
Baris, mons Armeniæ, *A. J. I*, 3, 6.
Baris, arx Hierosolymorum, ab Herode Antonia appellata est, *A. J. XV*, 11, 4. Cf. *Antonia*.
Barnabazus conjurationem contra Artaxerxem factam detegit, *A. J. XI*, 6, 4.
Barsas, Sodomitarum rex, *A. J. I*, 9.
Barsube, urbs Judææ, *A. J. VI*, 3, 2.
Baruchus, Hieremiæ scriba et discipulus, *A. J. X*, 6, 2; 9, 1.
Barzapharnes, Parthorum satrapa, cum Pacoro Syriam occupat; deinde Judæam invadit Antigonus in regno collocaturus, *A. J. XIV*, 13, 3 sqq. *B. J. I*, 13, 1 sqq.
Basanes, Macheli f., interempto Nadabo, Israelitarum regem se facit; totam Hieroboami stirpem delet, *A. J. VIII*, 11, 4.
Basara, urbs Galil., *V. J. 94*.
Basca, urbs Palæst., *A. J. XIII*, 6, 5.
Baselus, torrens Palæst., *A. J. VI*, 14, 6.
Basemmatha, Ismaeli fil., Esavi uxor, *A. J. I*, 18, 19.

Basima, Solomonis fil., Achinadabi uxor, *A. J.* VIII, 2, 3.
Bassus, *V. Ventidius*.
Bassus (*Cæcilius*) Sextum Cæsarem in Syria ex insidiis interficit, *A. J.* XIV, 11, 1. *B. J.* I, 10, 10. Cum Cassio facit ejusque opera Murco reconciliatur, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 1.
Bassus (*Lucilius*) legatus in Judæam missus Machærontem castellum capit, *B. J.* VII, 6, 1 sqq. Judæos, qui Hierosolymis, et Machæronte profugerant, in Jarde silva cædit, 6, 6. Moritur, 8, 1.
Batanæa (*Bataneas* *A. J.* IV, 7, 5), regio Palæst., a Syris occupatur, *A. J.* IX, 8, 1. Herodi M. tribuitur ab Augusto, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* I, 20, 4. Zamaris in Batanæam vocatur ad reprimenda Trachonitarum latrocinia, *A. J.* XVII, 2, 1. Batanæa pars est Philippi tetrarchiæ, *A. J.* XVII, 8, 1; 11, 4. *B. J.* II, 6, 3.
Bathuelus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
Batus, mensura apud Judæos, *A. J.* VIII, 2, 9.
Bathyllus, Antipatri Herodis M. filii libertus, *A. J.* XVII, 4, 3. *B. J.* I, 31, 1.
Bathyra, urbs Batanæa a Tarni condita, vivente Herode omnium rerum immunitate fruitur lætaque capit incrementa; ab Agrippa M. ejusque filio valde vexatur, *A. J.* XVII, 2, 2.
Bauzus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
Bebemeses, Gazæ urbis præf., *A. J.* XI, 8, 3.
Bedriacum, oppidum Italiæ, *B. J.* IV, 9, 7.
Beersabe (*Beethsabe*), Uriæ uxor, a Davide ad adulterium pellicitur, *A. J.* VII, 7, 1. Davidi nubit, 7, 2. Mater Solomonis, 7, 4. A Davide petit ut Solomoni f. regnum tradat, 15, 4. A Solomone petit ut Abisacen Adonizæ in matrimonium det, VIII, 1, 2.
Beethsabe, *V. Beersabe*.
Belæus (*Belus*), fluv. Phœniciæ, *B. J.* II, 10, 2.
Beleazarus, Tyriorum rex, *C. A.* II, 18.
Belus, Tyriorum deus, *A. J.* VIII, 13, 1. Beli templum, quod Babylone erat ab Alexandro M. restauratum, *C. A.* I, 22. Cf. *A. J.* X, 11, 1.
Belsemus, Persa, *A. J.* XI, 2, 1.
Belsephon, urbs Ægypti ad mare Rubrum sita, *A. J.* II, 15, 1.
Belsephon, urbs Judææ, *A. J.* VII, 8, 2.
Bemeselis, urbs Judææ, *B. J.* I, 4, 6.
Benjamin, Jacobi f. ex Rachela, *A. J.* I, 21, 3. Cum fratribus in Ægyptum proficiscitur; furti accusatur, II, 6, 5 sqq. Ejus decem filii, 7, 4.
Benjaminis tribus, quamnam Palæst. partem sortita sit, *A. J.* V, 1, 22. Benjamitæ Chananeis parcent; eorum exemplum ceteræ tribus sequuntur, 2, 5. Benjamitæ ob stuprum Levitæ uxori inflicto ceteris Israelitis bello lacescunt; cæduntur omnes exceptis sexcentis qui fuga evadunt, 2, 10 sq. Sexcenti illi Benjamitæ in patriam revocantur atque in integrum restituuntur, 2, 12.
Berenice, Agrippæ M. fil. ex Cyprio, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Spondetur Marco Alexandri Alabarchæ f., post ejus mortem nuptum datur Herodi Agrippæ fratri, *A. J.* XIX, 5, 1. Post Herodis obitum nubit Polemoni, regi Ciliciæ, XX, 7, 3. Polemonem deserit, *ibid.* Floro pro Hierosolymitanis supplicat, *B. J.* II, 15, 1. Cestio scribit de Flori immanitate, 16, 1. Ejus regia incenditur, 17, 6. Cf. *V. J.* 11; 24; 65.
Berenice, Salomæ f., Aristobuli Herodis M. filii uxor, *A. J.* XVI, 1, 2. Mariti secreta matri prodit, 7, 3. Post Aristobuli mortem Theudioni Doridis Herodis uxoris fratri nubit, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Amicitia ei

intercedit cum Antonia Drusi uxore, *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 3.
Berenice, Julii Archelai ex Mariamne filia, *A. J.* XX, 7, 1.
Berenice, Alexandri, Judæi Cyrenensis uxor, *B. J.* VII, 11, 2.
Berenice, urbs Arabiæ ad mare Rubrum sita, olim Gasion-gabel appellata, *A. J.* VIII, 6, 4.
Berenicianus, Herodis Agrippæ M. fratris f. ex Berenice, *A. J.* XX, 5, 2. *B. J.* II, 11, 6.
Beræa, urbs Syriæ, *A. J.* XII, 9, 7; XIII, 14, 3.
Berosus, Chaldaeus, rerum Chaldaicarum scriptor, *C. A.* I, 19. Ejus fides, I, 20. Laudantur quæ refert de diluvio, *A. J.* I, 3, 6. De primorum hominum longevitate, 3, 9. De Abramo, 7, 2. De Senacheribo, X, 1, 4. De Balada; 2, 2. De Nabuchodonosoro et Nabopalassare, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* I, 19 sq. De Noei arca, *C. A.* I, 19.
Berotha, oppidum Galil. superior., *A. J.* V, 1, 18.
Bersabee (*Bersabe*, *Bersobe*), *B. J.* III, 3, 1. Munitur a Flav. Josepho, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.
Bersubæ, puteus in regione Gerarensi, *A. J.* I, 12, 1.
Bersubee, urbs Judææ, in tribu Judæ prope Idumææ fines, *A. J.* VIII, 13, 7.
Berytus, urbs Phœnic., *B. J.* I, 21, 11. Herodis M. in Berytenses liberalitas, *ibid.* Herodes in hac urbē judicium habet de filiis suis Alexandro et Aristobulo, *A. J.* XVI, 11, 2. *B. J.* I, 27, 2. Berytenses Q. Varo Syriæ præfecto auxilium ferunt contra Judæos seditiosos, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 1. Agrippa M. Berytensibus theatrum et amphitheatrum exædificat, *A. J.* XIX, 7, 5. Berytus splendidis ornamentis augetur ab Agrippa jun. XX, 9, 4. Titus post expugnata Hierosol. spectacula ibi edit, *B. J.* VII, 3, 1.
Berzelæus, Galadita, *A. J.* VII, 9, 8; 11, 4.
Besara (*Basara*), urbs Galil. viginti stadiis a Gaba distans, *V. J.* 24.
Beseleelus, Uri f., architectus, tabernaculum exstruxit, *A. J.* III, 6, 1; 8, 4.
Besimoth, oppidum Perææ, a Romanis capitur, *B. J.* IV, 7, 6.
Besira, urbs Judææ, viginti stadiis a Chebrone dissita, *A. J.* VII, 1, 5.
Betaris, vicus Idumææ, a Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 8, 1.
Bethchora (*Betachora*), urbs Judææ a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1.
Bethalage, vicus Palæst., ubi Jonathas a Bachide oppugnatur, *A. J.* XIII, 1, 5.
Betharamathum, urbs Perææ inferioris, *B. J.* II, 4, 2. Vide *Amathus*.
Betharamphtha, urbs Palæst., ab Herode Antipa munitur et Julias (Livias) appellatur in honorem uxoris Augusti, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1.
Bethel (*Bethela*, *Bethele*, *Bethella*) urbs Judææ, unde nomen habeat, *A. J.* I, 19, 3; 21, 2. Ab Ephraimitis capitur, V, 2, 6; 2, 9. Hieroboamus in ea delubrum exstruit ad vitulas aureas colendas, VIII, 8, 4; 11, 3. A Bachide munitur, XIII, 1, 3. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 9, 8.
Bethennabris, vicus Perææ, *B. J.* IV, 7, 4.
Bethzob, vicus Palæst., *B. J.* 3, 4.
Bethleem (*Bethlema*, *Bethlema*, *Bethleme*) urbs Judææ, V, 2, 8; 7, 13; 9, 2; VI, 8, 1; VII, 1, 3; VIII, 10, 1.
Bethleptephorum, toparchia ad Judæam pertinens, *B. J.* IV, 8, 1.
Bethmaus, vicus Galil., *V. J.* 12.
Bethoma, urbs Judææ, *A. J.* XIII, 14, 2,

Bethoron, Bethora, (inferior), urbs Santariae, *A. J. V*, 1, 17; *XII*, 7, 1; 10, 5; *XIII*, 1, 3. *B. J.* 12, 2; 19, 1; 19, 8.
Bethsaida, urbs Galilaeae, a Philippo amplificatur et Julius appellatur in honorem Caesaris Augusti filiae, *A. J. XVIII*, 2, 1.
Bethsame, vicus Judaeae, in tribu Judae, *A. J. VI*, 1, 3; 1, 4.
Bethsana, Bethsan, Bethsa, urbs Samariae postea Scythopolis dicta, *A. J. V*, 1, 22; *VI*, 14, 3; *XII*, 8, 5; *XIII*, 6, 1. *V. Scythopolis*.
Bethsemara (?), locus Judaeae, *A. J. IX*, 9, 1.
Bethso, locus Hierosol. urbis, *B. J. V*, 4, 2.
Bethzetho, vicus Judaeae, *A. J. XII*, 11, 1.
Bethsura, Bethsur, urbs Judaeae, *A. J. VIII*, 10, 1; *XII*, 7, 5; 8, 3; 9, 4; 9, 5; *XIII*, 5, 6. *B. J. I*, 1, 5.
Bethzacharia, locus Judaeae, *A. J. XII*, 9, 4. *B. J. I*, 1, 5.
Bethza, urbs Adrazari regis Sophenes, a Davide capta, *A. J. VII*, 5, 4.
Bezeca, urbs Palaest., *A. J. V*, 2, 2.
Bezedei, vicus Palaest., *B. J. III*, 2, 3.
Bezetha (sive *Cænopolis*, urbs nova), pars Hierosolymorum, *B. J. II*, 13, 5; 19, 4; *V*, 4, 2; 5, 8.
Bithyni, pop. Asiae, *B. J. II*, 16, 4.
Bitumen, quod e lacu Asphaltite provenit, describitur, *B. J. IV*, 8, 4.
Boaz, nomen columnae templi Hierosol., *A. J. VIII*, 3, 4.
Boazus, Naamin et Rutham hospitio excipit, *A. J. V*, 9, 2. Rutham uxorem ducit ex eaque procreat Obexlem, qui Davidis avus est, 9, 3 sqq.
Bobolon, Darii Persarum regis dux, *A. J. XI*, 4, 8.
Bocchoris, Aegyptiorum rex, *C. A. I*, 34.
Boccias, Josephi f., *A. J. VIII*, 1, 3.
Bocrus, Abiezerae f., pontif. max., *A. J. V*, 11, 5.
Bæolus, archon Deliorum, *A. J. XIV*, 10, 14.
Bolosor, Benjaminis f., *A. J. II*, 7, 4.
Borcæus, ab Agrippa jun. rege legatus mittitur ad Judæos seditiosos, *B. J. II*, 19, 3.
Borsippus, urbs Chaldaee, *C. A. I*, 20.
Boscethi, urbs Judaeae, *A. J. X*, 4, 1.
Bosora, Bosor, urbs Galaadit., *A. J. 8*, 3.
Bosporus Thracius, *A. J. XVI*, 3, 2.
Bosporani, pop. Asiae, *B. J. II*, 16, 4.
Botrys, urbs Phoeniciae, *A. J. VIII*, 13, 2.
Bovis aureae templum in Syria prope Daphnen, *B. J. IV*, 1, 1.
Britanni a Romanis subacti, *B. J. II*, 16, 4.
Britannicus, Claudii Caesaris fil. ex Messalina a Nerone e medio tollitur, *A. J. XX*, 8, 1 sq.
Brizellum, oppidum Italiae, *B. J. IV*, 9, 9.
Broccus, senator Rom. *A. J. XIX*, 3, 4.
Brundisium, urbs Italiae, *A. J. XIV*, 14, 3. *B. J. I*, 14, 3.
Brutus J. Caesaris interficit, *A. J. XIV*, 11, 2. *B. J. I*, 11, 1.
Bubastis; Dianæ Bubastis templum in Aegypto prope Leontopolin, *A. J. XIII*, 3, 1; 3, 2.
Bubastita, fluv. Aegypti, *C. A. I*, 14.
Buccinae a Moyse inventae forma, *A. J. III*, 12, 6.
Burrus, praefectus militiae, Neronem in castris praetorianis imperatorem declarat, *A. J. XX*, 8, 2. Neroni persuadet ut Judæis Caesarensibus jus civitatis adimat, 8, 9.
Ryblus, urbs Phoeniciae, *B. J. I*, 21, 11.
Ryzantium, urbs Thraciae, *A. J. XVI*, 2, 2.

C.

Caathus, Levi f., *A. J. II*, 7, 4.
Cabrothaba, locus deserti, unde nomen habeat, *A. J. III*, 13, 1.
Cadmus, Milesius quando vixerit, *C. A. I*, 2.
Caccinna, Vitellii dux cum Valente Othonem vincit, *B. J. IV*, 9, 9. Ad Vespasiani partes transit, 11, 2 sq.
Cæna (Nova), locus Palaest. in Ziphenorum terra, *A. J. VI*, 13, 2.
Cænopolis sive urbs Nova, pars Hierosolymorum, *B. J. II*, 19, 4, *V*, 8, 1; 12, 2. *V. Bezetha*.
J. Caesar, Roma potitus Aristobulum regem Judaeae vinculis solvit et cum duabus legionibus in Syriam mittit, *A. J. XIV*, 7, 4. *B. J. I*, 8, 1. In Aegypto bellum gerens ab Antipatro et Mithridate adjuvatur, *A. J. 8*, 1 sq. *B. J. 9*, 3. In Syriam profectus magnum honorem habet Antipatro, *A. J. 8*, 3. *B. J. 9*, 5. Hircano pontificatum confirmat, Antipatrum totius Judaeae procuratorem constituit, *A. J. 8*, 5. *B. J. 10*, 3. Decreta quae in Judaeorum gratiam fecit, *A. J. 10*, 1 sqq. In Africam proficiscitur cum Scipione et Catone bellum gesturus, *ibid.* A Bruto et Cassio interficitur, *A. J. 11*, 1. *B. J. 11*, 1.
Caesar Octavianus, victis Bruto et Cassio ad Philippos in Italiam proficiscitur, *B. J. I*, 12, 4. Cf. *A. J. XIV*, 12, 2. Ejus in Herodem benevolentia, *A. J. 14*, 4. *B. J. 14*, 4. Antonium vincit in pugna Actiaca. *A. J. XV*, 6, 1. *B. J. I*, 20, 1. Herodi regnum confirmat, *A. J. 6*, 6 sq. *B. J. 20*, 2. In Aegyptum proficiscens honorifice excipitur ab Herode apud Ptolemaidem magnisque ab eo donatur muneribus, *A. J. 6*, 7. *B. J. 20*, 3. Aegyptum in suam ditionem redigit; Herodi eam Judaeae partem restituit, quam Antonius Cleopatrae dederat, pluresque insuper urbes ejus regno addit, *A. J. 7*, 3. Herodes duo templa ei consecrat, alterum Caesareae, alterum prope Panium, *A. J. XV*, 9, 6; 10, 3. *B. J. I*, 21, 7. In Syriam profectus Herodem a Zenodoro et Gadarenis accusatum absolvit eique Trachonem, Balanensem, Auranitidem et Zenodori tetrarchiam tribuit, *A. J. 10*, 1 sqq. *B. J. 20*, 4. Alexandrum et Aristobulum in gratiam reducit cum Herode eorum patre, *A. J. XVI*, 4, 4. *B. J. I*, 23, 3. Ejus edictum de Judaeorum juribus servandis, *A. J. 6*, 1 sqq. Herodi a Sylla accusatus offensus est, *A. J. 9*, 3 sq. Herode criminibus purgato a Nicolao Damasceno, Sylla capitis damnat; Aretae regnum Arabiae confirmat, *A. J. 10*, 8 sq. Herodi potestatem facit de filiis, conjurationis accusatis, pro arbitrio statuendi, *A. J. 11*, 1; *XVII*, 7, 1. *B. J. I*, 27, 1; 33, 1. Herodes magnam pecuniae vim Caesari legat omniaque quae in testamento suo constituit, ei relinquit confirmanda, *A. J. XVII*, 6, 1; 8, 1. *B. J. 32*, 7; 33, 8. Archelaus et Antipas, Herodis filii, coram Caesare de regno disceptant, *A. J. 9*, 4 sqq. *B. J. II*, 2, 2 sqq. Judaeorum legati Archelaum apud Caesarem accusant, *A. J. 11*, 2 sqq. *B. J. 6*, 2 sqq. Caesar Archelaum facit ethnarcham eique dimidiam Herodis regni partem tribuit, alteram vero dimidiam inter Archelai fratres, Antipam et Philippum dividit; cetera, paucis exceptis, Herodis testamentum confirmat, *A. J. 11*, 4 sq. *B. J. 6*, 3. Pseudalexandri fraudem detegit *A. J. 12*, 2. *B. J. 7*, 2. Archelaum iterum a fratribus et Judaeorum primoribus accusatum Viennam relegat ejusque ethnarchiam in provinciae formam redigit, *A. J. 13*, 3; 13, 5. *B. J. 7*, 3. Moritur ætatis anno septuagesimo septimo, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1.
Cæsarea maritima, urbs Palaest., olim Stratonis turris appellata, ab Herode M. splendide exaedificatur portuque tulissimo ornatur, *A. J. XV*, 8, 5; 9, 6. *B. J. I*, 21, 5; cf. *A. J. XIII*, 11, 2. *B. J. I*, 2, 5. Caesarenses ob mor-

- tem Agrippæ M. immodice exsultant, quare Claudius iis offensus est, *A. J. XIX, 9, 1 sq.* Inter Judæos et Syros qui urbem incolunt rixa; Felix Judææ procurator turbas reprimat, *A. J. XX, 8, 7. B. J. II, 13, 7.* Judæi Casarienses Felicem apud Neronem accusant, *A. J. 8, 9.* Nero iis civitatem adimit, *ibid.* Novum certamen inter Græcos et Judæos, *B. J. 14, 4 sq.* Judæi cum legum libro in Nabata secedunt, 5. Judæi fere omnes cæduntur a Græcis, 18, 1. Casarienses libenter excipiunt Vespasianum; Josephi Flavii supplicium ab eo petunt, *B. J. III, 9, 1.* Titus, expugnatis Hierosolymis Casareæ spectacula edit, VII, 3, 1.
- Cæsarea Philippi*, urbs Palæst. ad Jordanis fontes sita, a Philippo ita appellata est; prius dicebatur Paneas, *A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1. III, 9, 7.* Ab Agrippa jun. amplificatur et Neronias appellatur, *A. J. XX, 9, 4.* Titus splendida spectacula in ea edit, *B. J. VII, 2, 1.*
- Cæsareum*, æcus in regia Herodis M., *B. J. I, 21, 1.*
- Cæsennius Pætus*, Syriæ præfectus, *A. J. VIII, 3, 4.* Antiochum, regem Commagenes apud Vespasianum accusat et deinde regno expellit, VIII, 7, 1 sq.
- Cæsonia*, Caji Cæsaris uxor; diversæ de ea sententiæ, *A. J. XIX, 2, 4.* Fortiter moritur, *ibid.*
- Cais*, Adami f., Abelum fratrem interficit, *A. J. I, 2, 1.* Naidem condit; voluptatibus indulget; Anocham condit et mœnibus circumdat, 2, 2. Ejus progenies pessima, *ibid.*
- Caïaphas*. V. Josephus.
- Cainas*, Enosi f., *A. J. I, 3, 4.*
- Cajus*, Agrippæ f., ex Julia, ab Augusto adoptatur, *A. J. XVII, 9, 3. B. J. II, 2, 4.*
- Cajus*, tribun. milit. Roman., Quinct. Vari amicus, *B. J. II, 5, 1.*
- Cajus Cæsar Caligula*, Germanici f. apud populum ob patris virtutem gratosus, *A. J. XVIII, 6, 8.* Ejus amicitiam sibi conciliat Agrippa, 6, 4 sqq. Cajus a Tiberio constituitur imperii successor, 6, 8 sq. Agrippam Philippi tetrarchiæ facit regem, *A. J. 6, 10. B. J. II, 9, 5.* Antipam ejusque uxorem in exilium agit; Agrippæ Antipæ tetrarchiam tribuit, *A. J. 7, 2. B. J. 9, 6.* Cajus primis imperii annis res bene gerit, *ibid.* Odium concepit in Judæos, *A. J. 8, 1.* Petronium Syriæ præfectum constituit eumque jubet ipsius statuam in Judæorum templo erigere, *A. J. 8, 2. B. J. 10, 1.* Rogatu Agrippæ hoc mandatum revocat, *A. J. 8, 7. sq.* Ejus sævitia et insania, *A. J. XIX, 1, 1 sq.* Conspiratur in eum, 1, 3 sqq. Trucidatur, 1, 14. Populi post facinus perturbatio, 1, 16. Mox ejus uxor quoque et filia occiduntur, 2, 4. De Caji ingenio et moribus, 2, 5.
- Calani philosophi* apud Indos appellantur, *C. A. I, 22.*
- Callias* (?) Salomæ, Herodis M. sororis, filiam ducit uxorem, *A. J. XVII, 1, 1.*
- Callias*, rerum Sicularum scriptor, *C. A. I, 3.*
- Callistus*, Caligulæ libertus, ad summam potestatem evehitur; conspiracy in Caligulam particeps est, *A. J. XIX, 1, 10.*
- Callimander*, Syrorum dux, *A. J. XIII, 10, 2.*
- Callinicus*, Antiochi Commagenorum regis f., *B. J. VII, 7, 2.*
- Calliphon*, Crotoniates, Pythagoræ discipulus, *C. A. I, 22.*
- Callirrhoe*, fons calidus prope lacum Asphaltiten situs, aquarum salubritate celebris, *A. J. XVII, 6, 5. B. J. I, 33, 5.*
- Cambyses*, Persarum rex, Cyri fil., Hierosolymorum instaurationem prohibet, *A. J. XI, 2, 1 et 2.* Sabam urbem Æthiop. ex sororis nomine appellat Meroen, II, 10, 2. Ægyptum subigit; inde reversus diem obit supremum apud Damascus IX, 2, 2. Cf. II, 15, 1.
- Camithus*, pater Simonis pontificis, *A. J. XVIII, 2, 2.*
- Camon*, urbs Galaadit., *A. J. V, 7, 6.*
- Campania*, regio Ital., *A. J. XVIII, 7, 2; XIX, 1, 1.*
- Campus Magnus*, qui a vico Ginnabri usque ad lacum Asphaltiten pertinet, describitur, *B. J. IV, 8, 2. Cf. A. J. V, 1, 22; XII, 8, 5; XV, 8, 5; XX, 6, 1.* Alius Campus Magnus in confiniis Galilææ et Samariæ est, *B. J. III, 4, 1; II, 12, 3. A. J. VIII, 2, 3.*
- Campus Regius*, in Palæst., *A. J. I, 10, 2.*
- Caná*, vicus Galil., *V. J. 16. B. J. I, 17, 5. A. J. XIII, 15, 1.*
- Caná*, vicus Judææ, *B. J. I, 4, 7.*
- Canatha (Caná)*, oppidum CoeleSyriæ, *A. J. XV, 5, 1. B. J. I, 19, 2.*
- Candelabrum sacrum* describitur, *A. J. III, 6, 7.*
- Cantabri*, pop. Hispaniæ, *B. J. II, 16, 4.*
- Canthera*. V. Simon.
- Capellus*, (Julius) Tiberiensis, factionis dux, *V. J. 9; 12; 13; 57.*
- Capharabis*, oppidum Judææ, a Romanis capitur, *B. J. IV, 9, 9.*
- Capharnaum*, fons Galil., *B. J. III, 10, 8.*
- Capharsaba*, campus Palæst., in quo Herodes Antipatridem urbem extruxit, *A. J. XVI, 5, 2.* (Prius in eodem loco alia urbs fuisse videtur, quæ Capharsaba sive Charbazaba appellata erat, cf. *A. J. XIII, 15, 1.*)
- Capharsalama*, vicus Judææ, *A. J. XII, 10, 4.*
- Caphartoba*, vicus Idumææ, a Vespasiano capitur, *B. J. IV, 8, 1.*
- Caphareccho*, vicus Galil., munitur, *B. J. II, 20, 6. V. J. 37.*
- Caphettra*, oppidum Judææ, a Romanis capitur, *B. J. IV, 9, 9.*
- Capito*, centurio Roman., *B. J. II, 14, 7.*
- Capitolium*, Jovis templum, in Roma urbe, *A. J. XIX, 1, 1. B. J. IV, 11, 4; VII, 5, 6.*
- Cappadoces*, olim Mosocheni dicti a Mosochæ, *A. J. I, 6, 1. Cf. XVI, 3, 2; 8, 6; 10, 1.* Romanis tributum pendunt, *B. J. II, 16, 4.*
- Cappadocia*. Ejus rex Archelaus, *A. J. XVI, 1, 2; 2, 2. Cf. B. J. IV, 11, 1; VII, 1, 3.*
- Capræ*, insula maris Tyrreni, in qua Tiberius Cæsar domicilium habuit, *A. J. XVIII, 6, 4. sq.*
- Careas*, pater Joannis, *A. J. X, 9, 2.*
- Caria*, regio Asiæ, ab Alexandro M. occupatur, *A. J. XI, 8, 1.*
- Cariathiarima*, urbs Judææ, *A. J. VI, 1, 4.* Arca sacra ibi viginti annos servata est, *ibid.* Cf. VII, 4, 2.
- Carmelum promontorium*, in litore Phœniciæ, *B. J. II, 10, 2.*
- Carmelus mons*, olim ad Galilæam pertinens, postea in Tyrriorum ditione, *B. J. III, 3, 1. Cf. V, 1, 22; VIII, 13, 5.*
- Carnain*, τὸ τέμενος ἐν Καρναί, sanum Syriæ, *A. J. XII, 8, 4.*
- Carræ* (sive Chara, Charra), urbs Mesopotamiæ, *A. J. XX, 2, 2.* Regio circa Carras, anomia feracissima, in ditione regis Adiabænorum, *ibid.* Ostenduntur ibi arcae Noei reliquiae, *ibid.* Cf. I, 16, 1; 19, 4; 5, 5.
- Carthaginienses*, a Romanis subacti, *B. J. II, 16, 4; VI, 6, 2.*
- Carthago*, a Tyriis condita, *C. A. I, 17; 18.* Quando P. C. A. II, 2.
- Carus*, Herodis M. pusio, *A. J. XVII, 2, 4.*

Cassius; Jovis Casii templum in Ægypto, *B. J.* IV, 11, 5.
Caspiae portae, *A. J.* XVIII, 4, 4.
Cassander, post mortem Alexandri M. Macedoniam occupat, *A. J.* XII, 1, 1.
Cassius, Parthos a Syriæ finibus arcere studet; in Judæa seditionem a Pitholao motam reprimat, *A. J.* XIV, 7, 3. *B. J.* 1, 8, 9. Cassius, interfecto Cæsare in Syriam venit, Bassum et Murcum sibi conciliat, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* 1, 11, 1. Judæam vexat, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 1 sq. Herodi suadet ut Antipatri patris mortem ulciscatur; Laodiceam capit, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 11, 6 sq. In multis Asiæ civitatibus constituit tyrannos, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* 1, 12, 2. Ad Philippos clade affectus se interficit, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4.
Cassius Longinus, Syriæ præfectus, Judæis imperat ut stolam pontificalem in arce reponant, *A. J.* XV, 11, 4. Cf. XX, 1, 1. Cum exercitu Hierosolyma venit Cuspido auxiliaturus, XX, 1, 1.
Lastor, chronographus, laudatur, *C. A.* II, 7.
Castor, Judæus versutissimus, Romanis insidias struit. *B. J.* V, 7, 4.
Castra Judæorum describuntur *A. J.* III, 12, 5. Romanorum, *B. J.* III, 5, 1 sqq.
Castra Dei, locus Palest. *A. J.* I, 20, 1.
Castra (Παρεβολαι), urbs Palest. Transjord. pulcherrima et munitissima, *A. J.* VIII, 9, 8; 10, 1; 11, 4, 15, 1.
Castrare homines aut animalia Judæis vetitum, *A. J.* IV, 8, 40.
Catullus, Libyæ Pentapollitanæ præfectus, Judæorum Cyrenensium locupletissimos a Jonatha falso accusatos diripit, *B. J.* VII, 11, 1 sq. Jonathæ persuadet ut etiam Judæos Alexandr. et Rom. insimulet, 11, 3. Ejus scelera a Deo puniuntur, 11, 4.
Cedarus, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Cedasa (*Cedesa*), urbs Galil., homicidarum asylum, *A. J.* V, 1, 24; cf. 1, 18. Olim in Tyriorum potestate fuit, *A. J.* XIII, 5, 6; 5, 7. *B. J.* II, 18, 1.
Cedmas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Cedron torrens prope Hierosol., *A. J.* VIII, 1, 5.
Cedron, vallis quæ Hierosol. urbem a monte Olivarum separat, *B. J.* V, 2, 4; 4, 2; 6, 1; VI, 3, 2.
Celadus, Cæsaris Augusti libertus, *A. J.* XVII, 12, 2. *B. J.* II, 7, 2.
Celenderis, urbs Ciliciæ, *A. J.* XVII, 5, 1. *B. J.* I, 31, 3.
Celer, tribunus militum, *A. J.* XX, 6, 2 sq. *B. J.* II, 12, 7.
Cellica legio, *A. J.* XIX, 1, 15.
Cendebeus, Antiochi Soteris dux a Simone Maccab. vincitur, *A. J.* XIII, 7, 3. *B. J.* I, 2, 2.
Cenedæus, Monobazi Adiabenorum regis propinquus, *B. J.* II, 19, 2.
Cenezus, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
Cenezus, Hothnieli pater, *A. J.* V, 3, 3.
Cepharnome, vicus Galil., *V. J.* 72.
Cepheritæ, gens Chanan., *A. J.* V, 1, 36.
Cerastes, pater Pausaniæ, *A. J.* XI, 8, 1.
Cercalis, (*Sextus*) a Vespasiano contra Samaritas mittitur, *B. J.* III, 7, 32; 7, 34. Solumneam superiorem in Romanorum potestatem redigit, *B. J.* IV, 9, 9. Templum aggredditur, VI, 2, 5. Quintæ legionis dux, 4, 3. Cf. *V. J.* 75.
Cerealis (*Petilius*) a Vespasiano mittitur ad Britanniam administrandam; Germanorum seditionem comprimit, *B. J.* VII, 4, 2.
Cesabeus, Ili f., *A. J.* VII, 12, 4.

Cestius Gallus, Syriæ præses, Hierosolyma venit, *B. J.* II, 14, 3. Non satisfacit Judæorum querelis contra Florum, *ibid.* Neapolitanum mittit ad Judæorum animos explorandos, 16, 1. Cum magno exercitu contra Judæos proficiscitur; Zabulonem et Jopen urbes capit et incendit, 18, 9 sq. Gallum in Galileam mittit, 18, 11. Cum Judæis prope Bethlaron conflictatur, 19, 1 sq. Hierosolyma usque progressus Bezetham capit, superiorem irrito conatu oppugnat, 19, 4 sq. Obsidionem solvit, 19, 6. Cum exercitu se recipiens, a Judæis pressus impedimenta multosque milites amittit, 19, 7 sqq. Legatos mittit ad Neronem qui inchoati belli culpam in Florum vertant, 20, 1. Sepphoritis qui in fide erga Romanos permanserant, auxilium mittit contra seditiosos, *V. J.* 71; cf. 69.
Chabalon, *Chabulon*, regio Galil., *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* 1, 17. (*B. J.* III, 3, 1 2.)
Chabarzaba, urbs Judææ, ab Herode M. amplificata et Antipatris appellata est, *A. J.* XIII, 15, 1. Cf. *Capharsaba* et Antipatris.
Chabolo, vicus Galil., *V. J.*
Chabulon. *V. Chabalon*.
Chabrothaba, urbs Arabiæ, *A. J.* III, 13.
Chareas (*Cassius*) prætorianorum tribunus, a Cajo Cæsare offensus, conjurationem contra eum facit cum Regulo et Minuciano, *A. J.* XIX, 1, 3 sqq. Cæsari plagam infligit non mortiferam, 1, 14. Lupum jubet Cæsaris uxorem et filiam e medio tollere, 2, 4. Patriam in libertatem restituere vult, 4, 4. Supplicio afficitur a Claudio, 4, 5.
Chæremon, historiæ Ægyptiacæ auctor, laudatur, *C. A.* I, 32 sq.
Chagiras, Adiabenus fortitudine conspicuus, *B. J.* V, 11, 5.
Chalamas, Syrorum rex, Ammanitis auxilium fert contra Judæos, *A. J.* VII, 6, 3.
Chalceus, Emaonis f., vir sapientia præclarus, *A. J.* VIII, 2, 5.
Chalcidica, regio Syriæ, *B. J.* VIII, 7.
Chalcis urbs Syriæ sub monte Libano sita; ejus tyrannus Ptolemæus Mennæi f., *A. J.* XIV, 7, 4; cf. 3, 2. Herodes Agrippæ M. frater regnum hujus urbis obtinet a Claudio, *A. J.* XIX, 5, 1. *B. J.* II, 11, 5.
Chaldæi originem trahunt ab Aphraxade Semæ f., *A. J.* I, 6, 4. Seditionem movent contra Abramum, 7, 1. Cf. X, 3, 2. Chaldæi antiquissimis jam temporibus res suas literis mandabant, *C. A.* I, 6. Chaldæorum scripta in plebisque rebus cum Judæorum libris sacris consentiunt, *C. A.* I, 19.
Chalebus a Moyse in Chananæam mittitur, *A. J.* III, 14, 4; cf. V, 2, 3.
Chamas, Noei f., centum annos ante diluvium natus, *A. J.* I, 1, 1. Noeum inebriatum et nudatum fratribus per ludibrium monstrat; punitur, 6, 3. Chamæ filii quas terras occupaverunt, 6, 2.
Chanaanus, Semæ f., Chananææ nomen dedit, *A. J.* I, 6, 2.
Chananæa nomen habet a Chanaan, Chamæ f., *A. J.* I, 6, 2. Ejus fines; IX, 10, 11. — Abramus in ea sedem figit, I, 7, 1. Occupatur a Judæis post reditum ex Ægypto, V, 1 sqq.
Chananæi Judæis ex Ægypto redeuntibus cladem inferunt, *A. J.* IV, 1. Moyses eos extingui jubet, IV, 8, 44. Chananæi a Judæis subjiciuntur, V, 1 sqq. Chananæis qui in Libano habitant Solomon tributum imperat, VIII, 6, 3.
Chapsæus, Judæ pater, *A. J.* XIII, 5, 7.
Chara sive *Charra*. *V. Carræ*.
Charax. *V. (Spasina) Charax*.

Charchamesa (*Circesium*?), urbs Mesopotamiae ad Euphratem, A. J. X, 6, 1.
Chares, Gamalensis, Gamalensium contra Romanos dux, B. J. IV, 1, 4. A seditionis occiditur, V. J. 35; 37; cf. B. J. 1, 9.
Charmis, Rubeli fr., A. J. II, 7, 4.
Chasteus, mensis nonus apud Judaeos, A. J. XI, 5, 4.
Chasphoma, urbs Galaadit., A. J. XII, 8, 3.
Chatura, Abrami uxor, A. J. I, 15.
Chazadus, Nachoræ f., A. J. I, 6, 5.
Chebron Chabron, urbs Judææ, quando condita sit, A. J. I, 8, 3. B. J. IV, 9, 7. Abramus in ea sedem figit, B. J. IV, 9, 7. Inter urbes sacras numeratur ex Jesu decreto A. J. V, 1, 24; 2, 3. Davides initio regni sui in ea domicilium habet, A. J. VII, 1, 2. A Romanis capitur, B. J. IV, 9, 9. Cf. A. J. I, 21, 3; 22, 1; III, 14, 2; VIII, 10, 1; XII, 8, 6.
Chelbes, Judex apud Tyrios, C. A. I, 21.
Chelcias, Judæus, a Cleopatra Ægyptiorum dux constituitur, A. J. XIII, 10, 4; 13, 1.
Chellion, Elimechi f., A. J. V, 9, 1.
Chephthorimus, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
Cherubes auro efficti in templi Hierosol. adyto, A. J. VIII, 3, 3; cf. III, 6, 3.
Chestæmus, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
Chethomene, tunica sacerdotalis, describitur, A. J. III, 7, 2.
Chethim; ita insulæ omnes et pleraque loca maritima a Judæis appellantur, A. J. I, 6, 1.
Chethima (*Cyprus*), insula a Chethimo denominata, A. J. I, 6, 1.
Chethimus, Jovani f., Chethimam insulam occupat, A. J. I, 6, 1.
Chettæus, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
Chidonis area, locus Judææ, A. J. VII, 4, 2.
Chiramus, Uriæ f., architectus, A. J. VIII, 3, 4.
Chius, insula, A. J. XVI, 2, 2. Chii muneribus donantur ab Herode M., *ibid.*
Chodollamorus, Assyriorum dux, A. J. I, 9.
Chodalus, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
Cherili poetæ de Judæis testimonium, C. A. I, 22.
Chosbia, Zambriæ uxor, A. J. IV, 6, 10.
Christianorum secta a Jesu Christo denominata, A. J. XVIII, 3, 3.
Christus, V. *Jesus*.
Chustei (Æthiopes) a Chuso nomen habent, A. J. I, 6, 2.
Chusarthes, Assyriorum rex, Judæos subigit, A. J. V, 3, 2 sq.
Chusi, Davidis amicus, A. J. VII, 9, 2 sqq.
Chusus, Chamæ f., Chusæorum princeps, A. J. I, 6, 2.
Chutha, regio Persidis, A. J. IX, 14, 3.
Chuthæi a Salmanasare ex Chutha in Samariam transferruntur, A. J. IX, 14, 1; 14, 3. A Græcis Samaritæ vocantur, 14, 3. Cf. X, 9, 5; XI, 2, 1; 4, 3. V. *Samaria*.
Chuthus, fluv. Persidis, A. J. IX, 14, 1.
Chuthus, locus Persidis, A. J. IX, 14, 1.
Cicero (M. T.), consul, A. J. XIV, 4, 3.
Cicerum domus, vicus prope Hierosolyma, B. J. V, 12, 2.
Cilicia olim Tharsus appellata a Tharso Cilicam principe, A. J. I, 6, 1. Cf. IX, 10, 2; XIII, 13, 4. B. J. I, 7, 7.
Cilices, Alexandri Jannæi mercenarii, A. J. XIII, 13, 4. B. J. I, 4, 3.

Cilicium vallis, oppidum in Moabitarum finibus, A. J. XIII, 15, 4.
Cilla, oppidum Judææ, A. J. VI, 13, 1. Davides Cillanis opem fert contra Philistæos, *ibid.*
Cinchares, unum apud Judæos, A. J. III, 6, 7.
Cinnamus, post Artabani fugam regnum apud Partios suscipit; mox Artabano regnum restituit, A. J. XX, 3, 2.
Cinyras, fabula de Cinyra representatur a pantomimis, A. J. XIX, 1, 13.
Circenses ludi, in iis moris est populo, quidquid desiderat, ab imperatore postulare, et imperatori postulata concedere, A. J. XIX, 1, 4.
Circumcisio, ab Abramo instituitur Dei jussu, A. J. I, 10, 5. Ithuræi adiguntur ad eam recipiendam, XIII, 11, 3. Arabum liberi tertio decimo ætatis anno circumciduntur, I, 12, 2. Circumcisio secundum Herodotum inde ab antiquissimis temporibus usitata fuit apud Colchos, Æthiopes et Ægyptios; Phœnices et Syri Palæstini (i. e. Judæi) eam a Ægyptiis receperunt, A. J. VIII, 10, 3. C. A. I, 22. Cf. V. J. 23.
Citium, urbs Cypri insul.; nominis origo, A. J. I, 6, 1. — Citta (?) ab Elulæo Tyriorum rege, ad obsequium reducuntur, A. J. IX, 14, 2.
Claudius (*Tiberius*), apud Cajum accusatur a Polluce, servo suo, A. J. XIX, 1, 2. Post Caligulæ interitum a magna militum parte imperator creatur, dum senatus antiquæ reipublicæ restaurationem decernit, A. J. 2, 1 sqq. B. J. 11, 11. Palatio extrahitur, ad imperium rapitur, A. J. 3, 1 sqq. consilio Agrippæ regis utitur, 4, 1. Mitem se præbet erga senatum, 4, 5. Chæream et Lupum suppliciis affici jubet, *ibid.* Agrippæ regno Judæam, Samariam, Libanum et Abilam urbem addit; ejus fratri Herodi Chalcidis regnum tribuit; Antiocho Ciliciæ partem et Commagenam dat, A. J. 5, 1. B. J. 11, 5. Ejus edictum de Judæis, A. J. 5, 2. Agrippam vetat Hierosolyma reddere munitiora, A. J. 7, 2. Post Agrippæ mortem Cuspium Fadum Judææ procuratorem facit, A. J. 9, 2. Judæis permittit ut stolam pontificalem in templo custodiant, A. J. XX, 1, 1 sq. Herodem Agrippæ fratrem templi et sacræ pecuniæ curatorem facit, 1, 3. Litem inter Judæos et Samaritas discernit, reos punit, 6, 3. Agrippæ juniiori Philippi tetrarchiam et Abilam tribuit, A. J. 7, 1. B. J. 12, 8. Ejus uxores et liberi, A. J. 8, 1. Ab Agrippina veneno interficitur, 8, 2.
Classicus, Germanorum princeps, seditionem movet contra Romanos; mox vincitur, B. J. VII, 4, 2.
Clearchus Peripateticus; ejus de Judæis testimonium (in libro de Somno), C. A. I, 22.
Cleanthus, pictor, C. A. II, 12.
Clemens, præfectus prætorii sub Caligula, A. J. XIX, 1, 6.
Cleodemus, (qui etiam Malchus dicitur), vates et rerum Judaicarum scriptor, A. J. I, 15. Ejus testimonium de Abrami filiis, *ibid.*
Cleopatra, Antiochi M. filia, Ptolemæi Epiph. uxor, A. J. XII, 4, 1.
Cleopatra, Ptolemæi Philometris uxor, C. A. II, 5.
Cleopatra, Ptolemæi Philomet. filia Alexandro Balæ, postea Demetrio Nicat. nuptum datur, A. J. XIII, 4, 1; 4, 7. Demetrio ab Arsace capto, Antiocho ejus fratri nubit, 7, 1. Demetrium ad ipsam fugientem non recipit, 9, 3. Antiochi Grypi et Antiochi Cyziceni mater; 10, 1.
Cleopatra, Ptolem. Physconis uxor, Ptolem. Lathyrum, filium suum, regno deturbat, A. J. XIII, 10, 2. Chelciam et Ananiam Judæos exercitus duces constituit, 10, 4. Ab Alexandro Jannæo accessit in Judæam contra Ptolemæum Lath. 12, 4. Oppugnat Ptolemæum in urbe

- Ptolemaide, 13, 1. Capta Ptolemaide cum Alexandro Jan. societatem init, 13, 2.
- Cleopatra*, regina Ægypti in Cilicia obvia fit Antonio, qui ejus amore incenditur, *A. J.* XIV, 13, 1. *B. J.* I, 12, 5. Herodem patria profugum honorifice excipit et in Ægypto detinere studet, *A. J.* 14, 2. *B. J.* 14, 2. Instigante Alexandra Herodem apud Antonium necis Aristobuli accusat, *A. J.* XV, 3, 5. Ejus avaritia, fratrem et sororem interficit, Lysoniæ necem machinatur; Arabiæ et Judææ partem ab Antonio impetrat, *A. J.* XV, 4, 1. *B. J.* I, 18, 4. Herodem ad stuprum sollicitat; ille vero eam necare molitur, *A. J.* 4, 2. Antonius ei Artabazem, Armeniæ regem cum filiis et satrapis dono dat, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 18, 5. Suadente Cleopatra Antonius Herodem jubet Arabibus bellum inferre, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 19, 1. Cf. *B. J.* VII, 8, 4. Ejus mores perversi, *C. A.* II, 5.
- Cleopatra*, Herodis M. uxor Herodis et Philippi mater, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
- Cleopatra*, Gessii Flori uxor, *A. J.* XX, 11, 1.
- Cleopatra*, Syriæ regina. V. *Selene*.
- Climax Tyriorum*, mons Phœnicæ, *B. J.* II, 10, 2.
- Clitus*, Tiberienses ad seditionem incitat; a Flav. Josepho pœna afficitur, *V. J.* 34.
- Cluvius*, senator Roman., *A. J.* XIX, 1, 13.
- Coban*, hebr. dicuntur qui voto deo se consecrant, *A. J.* IV, 4, 4.
- Cobolitis*, regio Idumææ, *A. J.* II, 1, 2.
- Colesyria*, a Nabuchodonosoro occupatur, *A. J.* X, 9, 7. Antiocho M. eripitur a Ptolemæo Epiph.; mox vero ab Antiocho recuperatur, XII, 3, 3. Ptolemæus Epiph., quum Cleopatram Antiochi fil. uxorem duceret, Colesyriam pro dote accipit, 4, 1.
- Colchi*, pop. Asiæ, pudenda circumcidunt, *C. A.* I, 22. Cf. *B. J.* II, 16, 4.
- Collega (Cneus)*, Antiochenorum turbas comprimit, *B. J.* VII, 3, 4.
- Collina*, tribus Romæ urbis, *A. J.* XIV, 8, 5; 10, 9.
- Commagene*, regio Syriæ. Post Antiochi Commagenorum regis mortem contentio oritur inter nobiles et plebejos de regni forma, *A. J.* XVIII, 2, 5. Cf. XIX, 5, 1.
- Compsus*, Compsi f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Connubium*; quid Moyses de eo sanciverit, *A. J.* IV, 8, 23.
- Conon Judæorum* in scriptis suis meminit, *A. J.* I, 23.
- Copentus*, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 1, 1; 2, 1. *B. J.* II, 8, 1.
- Cophene*, fluv. Indiæ, *A. J.* I, 6, 4.
- Coptus*, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 10, 5.
- Corban*, Judæorum sacramentum, *C. A.* I, 22.
- Corbanas*, Judæorum sacer thesaurus, *B. J.* II, 9, 4.
- Corcyra*, insula, *B. J.* VII, 2, 1.
- Cordycæi* montes in Armenia, *A. J.* I, 3, 6.
- Corduba*, urbs Hispaniæ, *A. J.* XIX, 1, 3.
- Coreæ*, *Corea*, urbs Judææ, *A. J.* XIV, 3, 4. *B. J.* I, 6, 5; IV, 8, 1.
- Cores*, seditionem movet contra Moysen, *A. J.* IV, 2. Igne a deo in terram immisso consumitur, 3, 4.
- Coreus*, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
- Corinthus*, Arabs, a Syllæo sollicitatur ad Herodem M. interficiendum, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.
- Cornelius Faustus*, *A. J.* XIV, 4, 4.
- Cornelius*, Longi frater, *B. J.* VI, 3, 2.
- Corræa*, locus Judææ, *A. J.* VI, 2, 2.
- Corus*, mensura frumenti, *A. J.* XV, 9, 2. III, 15, 3.
- Cos*, insula maris Æg., pecunia ibi a Cleopatra et Judæis deposita, *A. J.* XIV, 7, 2. C. Fannii, consul. Roman., ad Coos literæ, 10, 15. Herodis M. in Coos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Cf. *A. J.* XVI, 2, 2.
- Costobarus*, Idumæus, Salomes maritus, principatum apud Idumæos obtinere studet; Herodes, a matre et sorore exoratus ei ignoscit, *A. J.* XV, 7, 9. Dissidium inter Costobarus et Salomen; Costobarus a Salome apud Herodem accusatur ab eoque interficitur, 7, 10; cf. 7, 8.
- Costobarus*, Agrippæ jun. regis cognatus, *A. J.* XX, 9, 8. Ad Agrippam ab Hierosolymitis legatus mittitur, *B. J.* II, 17, 17, 4. Ad Romanos transit, *B. J.* 21, 1.
- Cotylas*, V. *Zeno*.
- Cotys*, rex Armeniæ minoris ad Agrippam M. venit, *A. J.* XIX, 8, 1.
- Coze*, deus Idumæorum, *A. J.* XV, 7, 9.
- Crassus*, expeditionem contra Parthos parans, templum Hierosol. spoliatur, *A. J.* XIV, 7, 1. *B. J.* I, 8, 8. Cum toto suo exercitu perit, *A. J.* 7, 3. *B. J.* 8, 8.
- Cratippus*, prytanis Pergamenorum, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Cremona*, urbs Italiæ, *B. J.* IV, 11, 3.
- Creta*, insula. Cretenses moribus docent, non præceptis, *C. A.* II, 16. Judæi Cretenses a Pseudalexandro decipiuntur, *A. J.* XVII, 12, 1 sq. *B. J.* II, 7.
- Crispus*, Compsi f., sub Agrippa M. præfectus Tiberiadis, *V. J.* 9.
- Crispus*, Agrippæ jun. regis satelles, *V. J.* 68 sq.
- Cresus*, omnium sermone ob pietatem celebratus, *C. A.* II, 11.
- Crustumina*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.
- Ctesiphon*, urbs Assyriæ, *A. J.* XVIII, 2, 4. Reges Parthorum in ea hiemem agunt, *A. J.* XVIII, 8, 9. Judæi Babylonii Seleucia pulsi in ea sedem figunt, *ibid.*
- Cumanus*, Judææ procurator, Judæorum seditionem reprimat, *A. J.* XX, 5, 3. *B. J.* II, 12, 1. Stephani necem ulciscitur, *A. J.* 5, 4. *B. J.* 12, 2. Lite orta inter Galilæos et Samaritas, ab his pecunia corrumpitur; Judæos Galilæis auxiliantes fundit, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 12, 3 sq. A Judæis apud Quadratum accusatur, *A. J.* 6, 3, *B. J.* 12, 5. A Claudio Casare in exilium agitur, *A. J.* 6, 3. *B. J.* 12, 7.
- Cuspius Fadus*, post Agrippæ regis mortem Judææ procurator, *A. J.* XIX, 9, 2. In Judæos Pæraos animadvertit qui Philadelphensibus arma intulissent, XX, 1, 1. Judæis imperat, ut stolam pontificalem in arce repellant, 1, 2. Cf. XV, 11, 4. Theudam præstigiatores supplicio afficit, XX, 5, 1.
- Cyaneæ scopuli*, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Cydisa*, urbs Palæst., a Theglaphalassare capta, *A. J.* IX, 11, 1.
- Cydysa*, vicus Tyriorum, *B. J.* IV, 2, 3.
- Cymbala* area a Davide confecta, *A. J.* VII, 12, 3.
- Cypros*, Antipatri uxor, Herodis M. mater, *A. J.* XV, 6, 5.
- Cypros*, Herodis M. filia ex Mariamne, Antipatro Salomæ Herodis M. sororis filio nubit; ejus liberi, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros*, Herodis M. filia, nuptum datur filio Pheroræ tetrarchæ, *A. J.* XVI, 7, 8. *B. J.* I, 24, 5.
- Cypros*, Antipatri filia ex Cypro, Alexiæ Selciæ uxor, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros*, Alexæ Selciæ filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros*, Phasaeli filia ex Salampione Herodis M. filia, nubit Agrippæ Aristobuli filio, *A. J.* XVIII, 5, 4; 6, 2 sq. Ejus liberi, *ibid.* Cf. *B. J.* II, 11, 6.
- Cypros*, castellum prope Hierichuntum, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 4. Judæi seditiosi, intersecto præsidio, munimenta solo æquant, *A. J.* II, 18, 6.

Cyprus insula, *A. J.* XVII, 12, 2. *B. J.* II, 7, 2.
Cyrene, urbs Libyæ; quatuor ibi civium classes, quarum una Judæos comprehendit, *A. J.* XIV, 7, 2. Agrippa ad Cyrenæos literæ de Judæis, *A. J.* XVI, 6, 5. Cf. *B. J.* II, 16, 4. Judæi Cyrenenses a Jonatha sicario ad seditionem stimulantur; eorum locupletissimi a Jonatha falso accusati, a Catullo Libyæ præf. diripiuntur, *B. J.* VII, 11, 1 sqq.
Cyrus, Persarum rex, quando regnum suscepit, *C. A.* I, 12. Cum Dario Babyloniorum imperium evertit, *A. J.* X, 11, 4. Judæis permittit in patriam redire et templum ædificare, XI, 1, 1 sqq. Ejus literæ hac de re ad Syriæ satrapas, I, 3. In expeditione contra Massagetæ suscepta vitam finit, 2, 1. — Cf. *C. A.* I, 20 sq. *B. J.* V, 9, 4.
Cyrus, rex Persarum, a Græcis Artaxerxes appellatus, *A. J.* XI, 6, 1. Cf. *Artaxerxes* I.
Cyzicus, urbs ad Hellespontum, *A. J.* XIII, 10, 1.

D.

Dabaritta, Galil. vicus, *V. J.* 62. *B. J.* II, 21, 3. Juvenes Dabaritæni Ptolemæi Agrippæ procuratoris uxorem spoliant, *V. J.* 26.
Daci, a Romanis debellantur, *B. J.* II, 16, 4. Cf. *A. J.* XVIII, 1, 5 (XX, 4, 2, ?).
Dadanes, Sui f., *A. J.* I, 15, 1.
Dæsius, mensis, *B. J.* III, 7, 33.
Dagon, castell. Judææ prope Hierichuntem, *A. J.* XIII, 8, 1.
Dagon, Philistæorum deus; ejus simulacrum ante arcam sacram prosternitur, *A. J.* VI, 1, 1. *B. J.* V, 9, 4.
Dahæ, pop. Asiæ, *A. J.* XVIII, 4, 4; (XX, 4, 2, ?)
Dalila, Samsonis concubina, *A. J.* V, 8, 11. Samsonem inimicis prodit, *ibid.*
Dalmatæ, sub Romanorum imperio sæpe insurrexerunt, *B. J.* II, 16, 4.
Damascus, urbs Syriæ, ab Uso condita *A. J.* I, 6, 4. Damascene inter Palæstinam et Cœlesyriam media, *ibid.*
Damasci rex Adadus, 5, 2. Damascus ab Assyriis capitur; Damasceni in Mediam superiorem transferuntur, IX, 12, 3. Damascus ab Alexandro M. expugnatur, XI, 8, 3. Damasceni Aretam Mennæi fil. regem Cœlesyriæ constituunt, *B. J.* I, 4, 8. Damascus capitur a Romanis, *A. J.* XIV, 2, 3. Damascenorum cum Sidoniis contentio, *A. J.* XVIII, 6, 3. Herodis M. in Damascenos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Omnes Judæi in urbe degentes trucidantur initio belli Jud., *B. J.* II, 20, 1; VII 8, 7. *V. J.* 6.
Dan, Jacobi fil., *A. J.* I, 19, 8; II, 7, 4. — Danitica tribus quam Palæst. partem sortita sit, V, 1, 22. Danitæ a Chananæis pressi in montana se recipiunt, coloniam deducunt ad Jordanis fontes, ubi Danam condunt, V, 3, 1.
Dan sive Dana, urbs Galil. ad fontes Jordanis sita, a Danitis condita, *A. J.* V, 3, 1. Hieroboamus delubrum in ea exstruit, VIII, 8, 4; 12, 4.
Danaus, Sethosis Egypti regis frater, ab Ægyptiis Armais sive Hermæus appellatur, *C. A.* I, 15; I, 26. Primus Argivorum rex, I, 16.
Danielus, Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4.
Danielus, propheta (a Nabuchodonosoro Baltasarus appellatus), liberaliter Babylone educatur, *A. J.* X, 10, 1. Ejus vivendi ratio et sapientia, 10, 2. Nabuchodonosoro regi somnia interpretatur et valde ab eo honoratur, 10, 4 sqq. Baltasaro regi explicat literas a Deo scriptas, 11, 3. Honoribus cumulatur a Baltasaro, 11, 4. Capta Babylone

Darius eum in Mediam abducit et mox satrapen constituit, *ibid.* Ceteri satrapæ contra eum conspirant, 11, 5. Leonibus objectus miraculo servatur, 11, 6. Cf. M. 16. Turrin Echbanis ædificat; ejus visa, *A. J.* 11, 7. Danieli liber Alexandro Magno Hierosolymis monstratur, *A. J.* XI, 8, 5.
Danus, bicipitis Jordanis fons alter, *A. J.* I, 10, 1.
Daphne, Antiochiæ Syriæ urbis suburbanum, *A. J.* XIV, 13, 1; 15, 11; XVII, 2, 1. *B. J.* I, 12, 5; 17, 3.
Daphne, regio Palæst., prope Semechonitidem lacum sita, describitur, *B. J.* IV, 1, 1.
Dardanus, Emaonis f., vir sapientia præcellens, *A. J.* VIII, 2, 5.
Darius (alio nomine a Græcis appellatus), Medorum rex, Aslyagis fil., cum Cyro Babyloniorum imperium evertit, *A. J.* X, 11, 2; 11, 4. Danielum magno in honore habet, 11, 7.
Darius I, *Hystaspis* fil., sublatis magis regnum apud Persas obtinet, *A. J.* XI, 3, 1. Ante regnum susceptum voverat se Hierosolyma instauraturum esse, 3, 1 et 7. Instigante Zorobabelo votum persolvit, 3, 8. Samaritis imperat ut in Judæorum sacra tributa conferant, 4, 9. Cf. *C. A.* I, 21.
Darius III, Persarum rex, ab Alexandro M. ad Granicum vincitur, *A. J.* XI, 8, 1; 8, 3. Iterum victus fugit, 8, 3.
Darius, Artabani Parthorum regis fil., a patre Tiberio obseques datur, *A. J.* XVIII, 4, 5.
Darius, Agrippæ jun. dux, *B. J.* II, 17, 4.
Dasia, *V. Saira*.
Dassion, Taricharata nobilis, *V. J.* 26.
Dathamnes, seditionem movet contra Moysem, *A. J.* IV, 2, 3; 3, 1. Cum tota sua familia terræ hiatu absorbetur, 3, 3. Cf. M. 3.
Dathema, castell. Palæst., *A. J.* XII, 8, 1.
Davides, Jessæi filius, a Samuele inungitur, *A. J.* VI, 8, 1. Apud Saulum quem dæmonibus liberat, magno in honore habetur, 8, 2. Goliathum gigantem interficit, 9. Saulus ei invidet ob res præclare gestas insidiasque struit; Davides periculo elapsus, Michalam Sauli filiam in matrimonium accipit, 10. Saulo iterum insidias parante, Ionathæ studio Michalæque uxoris artibus servatur, 11. Amicitie fœdus inter Jonatham et Davidem ictum, 11, 8. Sauli insidias evitaturus in urbem Noabam ad Achimelechum fuga se recipit; inde Gittam fugit, ubi insaniam simulando e periculo evadit; deinde aliquantum temporis in spelunca prope urbem Adullamam moratus ad Moabitaram regem se confert, 12. Cillanis opem ferens cædit Palæstinos, 13, 1. Deinde apud Ziphenos sedem figit; Zipheni Saulum hac de re certiores faciunt; Saulus frustra eum cum exercitu persequitur, 13, 2. Saulo parit, copiam nactus eum tollendi, 13, 4. Injuriam a Nabalo sibi illalam ulcisci molientem placat Abigæa, Nabali uxor, 13, 6 et 7. Nabalo mortuo Abigæam in matrimonium ducit, 13, 8. Saulus iterum eum persequitur, Davides iterum Saulo parit, data sibi eum perdendi potestate, 13, 9. Ac ad Anchum Gittæ regem se confert et Secellam vicum ad habitandum ab eo accipit, 13, 10. Ancho auxilium contra Judæos se laturum pollicetur, 14, 1. Proceres Palæstinorum nolunt eum in ipsorum acie pugnare, 14, 5. Davides Amalecitas qui ipso absente Secellam devastarant uxoresque captivas abduxerant, persequitur et fundit; prædam recipit suisque ex æquo dividit, 14, 6. Saulo mortuo, a Judæ tribu rex creatur sedemque figit Chebrone, VII, 1, 2; cf. 3, 2. Reliquæ tribus quum Jebosthum, Sauli filium, regem constituerint, bellum civile inter Judæos conflatur, I, 3 sqq. Abennerus, a Jebostho offensus, ad Davidem deficit, 1, 4. Jebostho occiso, ab omnibus

tribubus rex creatur, 2, 2. Hierosolyma expugnat in eaque urbe regiam suam constituit; foedus init cum Hiram Tyriorum rege, qui ligna cedrina et artifices, qui regiam extruant, ei mittit, 3. Cf. *B. J.* VI, 10, 2. Victis Palaestinis, qui bellum ei intulerant, arcam Dei Hierosolyma transfert; templum ei extruere volentem deus per Nathanam vatem munit, hanc curam filio, qui post eum regnaturus sit, relinquendam esse, 4. Palaestinos iterum proelio devincit magnamque eorum terrae partem in suam dititionem redigit; Moabitibus annuum tributum imperat; Adazarum, regem Sophenes, et Adadum Damasci Syriaeque regem superat; Idumaeam sibi subiecit; cum Thæno, rege Amathes, foedus init, 5. Benignum se praebet erga Jonathae filium, 5, 5. Ab Ammanitarum rege injuria affectus, bellum his infert eosque per Joabum sibi subiecit 6 et 7. Cum Beersabe Uriæ uxore consuetudinem habet, utque delictum occultetur, ejus marito mortem asseri jubet, 7, 1 sqq. Ammonem filium ab Abesalomo interfectum luget, 8, 3. Abesalomo reconciliatur, 8, 4 sqq. Seditione contra ipsum ab Abesalomo concitata, trans Jordanem cum amicis fugit, 9, 2 sqq. Chusi consilio redit, 9, 7. Abesalomi exercitus funditur, 10, 2. Davides Abesalomi mortem deplorat, 10, 5. Ab omnibus tribubus in regnum restituitur, 11, 2. Novam contra eum seditionem movet Sabæus: hic vero mox ab incolis Abelnachae urbis, in quam fuga se recipit, interimitur, 11, 6 sqq. Rem praclare gerit contra Palaestinos, 12, 1. Bellis et periculis perfunctus odas hymnosque componit, 12, 3. Populum numerari jubet; quam ob rem luit supplicium; deo jubente extruit aram in arca Oronnae, 13. Congerit materiam ad dei templum extruendum, 14, 1 sqq. Adonia regnum affectante, Solomonem regem declarat, 14, 4 sqq. Sacerdotes et Levitas in classes dividit iisque munera assignat, 14, 7, sqq. Reliquum populum in cohortes distribuit 14, 8. Ad Solomonem et populum verba facit de templo extruendo, 14, 9 sqq. Moriens Solomoni praecepta dat, 15; 1. Moritur; ejus virtutes, 15, 2. Ejus sepultura et monumentum, 15, 3. Regnavit Chebrone, solius Judae tribus imperium habens, septem annos et sex menses, Hierosolymis, totius Judae rex, annos triginta tres, 15, 2. — Davides octo viros spectatae fortitudinis circa se habere solebat, VII, 12, 4. Ejus uxores et liberi, VII, 1, 4; 3, 3. Ministeria ab eo instituta, VII, 5, 4; 11, 8. Organa musica ab eo confecta, VII, 12, 3.

Debora, vates, una cum Baraco Judaeos a Chanaanais subjugatos servitute liberat, *A. J.* V, 5.

Decapolis, regio Palaest., *B. J.* III, 9, 7. *V. J.* 65; 74.

Declat, Juctae f., *A. J.* I, 6, 4.

Delium, urbs Syriae, *A. J.* XIV, 3, 3.

Dellius, M. Antonii amicus, ab eo cum mandatis mittitur ad Ventidium et Silonem, *A. J.* XIV, 15, 1. *B. J.* I, 15, 3. Mariamnen et Aristobulum, Alexandri liberos, Antiocho commendat, *A. J.* XV, 2, 5.

Delos, insula; Deliorum decretum pro Judaeis, *A. J.* XIV, 10, 11.

Delta, regio Aegypti; multi Judaei in ea habitant, *B. J.* II, 18, 8.

Demaretus, Ptolemæensibus suadet, ne Ptolemæum Lathyrum auxilio vocent, *A. J.* XIII, 12, 3.

Demetrius I, Seleuci fil., Roma profugus regnum occupat apud Syros, Antiochum Eupat. occidit, *A. J.* XII, 10, 1. Bacidem, deinde Nicanorem mittit contra Judaeos, 10, 2 sqq. Nicanore clade affecto et cæso, iterum Bacidem in Judaeam mittit, qui Judaeos devincit, 11. Bacidem contra Jonathanem Maccab. mittit, XIII, 1, 5. Cum Jonatha pax componitur, 1, 6. Alexandro Bala regnum occupare moliente, Jonathanem sibi conciliare studet, 2, 1

sqq. In proelio cum Alexandro commisso cadit, 2, 4.

Demetrius II. Nicator, Demetrii, Syriae regis fil., Alexandrum regno dejecturus ex Creta in Ciliciam se confert, *A. J.* XIII, 4, 3. Ptolemæi Philomet. filiam ducit; ab Antiochensibus rex declaratur, 4, 7. Alexandrum fundit fugatque, 4, 8. Judaeæ immunitatem concedit, 4, 9. Militum in eum odium, *ibid.* Antiochenses Demetrio infensi eum in regia obsident, 5, 3. Jonathae fidem fallit, quare hic ad Antiochum, Alexandri fil., deficit, 5, 3 et 4. Ejus duces a Jonatha vincuntur, 5, 6 et 10. Parthis bellum infert; amisso toto exercitu ab Arsace vivus capitur, 5, 11. Ex captivitate liberatus, regnum recuperat, 8, 4. Militibus invisus est, regno deicitur ab Alexandro Zebina; Tyri diem obit, 9, 3.

Demetrius III. Eucærus, Antiochi Grypi f., a Ptolemæo Lathyro rex Damasci constituitur, *A. J.* XIII, 13, 4. A Judaeis contra Alexandrum Jannæum arcessitur, Alexandrum vincit, 13, 5; 14, 1 sq. Cum Philippo fratre bellum gerit; a Mithridate, Philippi socio captus in Parthiam abducitur, ubi moritur, 14, 3. Cf. *B. J.* I, 4 sq.

Demetrius Phalereus, regis bibliothecis Alexandriae a Ptolemæo Philad. praefectus, *A. J.* XII, 2, 1. Regi suadet ut libros sacros Judaeorum in linguam Græcam vertendos curet, *A. J.* XII, 2, 1; 2, 3. *C. A.* II, 4. Vir doctrina eminentissimus, *C. A.* II, 4. Judaeorum antiquitatem testatur, *C. A.* I, 23.

Demetrius, Judaeus, Andromachi f., *A. J.* XVI, 8, 3.

Demetrius, Gadarensis, Pompeji libertus, *A. J.* XIV, 4, 4.

Demetrius, Alexandriae Alabarcha, Mariamnem, Agrippæ M. fil., uxorem ducit, *A. J.* XX, 7, 3.

Demoteles, Lacedaemonius, *A. J.* XIII, 5, 8.

Diagoras, Melius, mysteriorum derisor, *C. A.* II, 37.

Dianæ, templum in Elymaide urbe, *A. J.* XII, 9, 4. *Dianæ* agrestis templum in Aegypto prope Leontopolin, XIII, 3, 2.

Dicaearchia (Puteoli), urbs Ital., *A. J.* XVII, 12, 1. *B. J.* II, 7, 1. *V. J.* 2.

Q. Didius, Syriae praef., *A. J.* XIV, 6, 7. *B. J.* I, 20, 2.

Dido, Pygmalionis soror, Carthaginem condidit, *C. A.* 1, 18.

Didorus, Hercules f., *A. J.* I, 15.

Diglath (Tigris), fluv. Asiae, *A. J.* I, 1, 3.

Diluvium, quando acciderit, *A. J.* VIII, 3, 1.

Dina, Jacobi filia ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. A Sicheme stupratur, 21, 1.

Dioclerus, sub Solomone toparchiae Bethlemiticae praef., *A. J.* VIII, 2, 3.

Diocles in libro de rebus Persicis meminit Nabuchodonosori, *A. J.* X, 11, 1.

Diodorus, Iasonis f., Romam mittitur legatus ab Hyrcano, *A. J.* XIII, 9, 2.

Diodotus, Tryphon cognominatus, Malcho persuadet ut Antiochum sibi tradat, *A. J.* XIII, 5, 1. Superato Demetrio Nicat. Antiochum constituit regem, 5, 3. Jonathanem Judaeorum principem, dolo capit et occidit, 6, 1 sqq. Antiochum interficit, a militibus rex creatur; mox vero in militum odium incurrit, 7, 1. In urbe Dora ab Antiocho Sotere oppugnatur; Apameæ occiditur, 7, 2.

Diogenes, Pharisaeorum consilio interficitur, *A. J.* XIII, 16, 2. Cf. *B. J.* I, 5, 3.

Dionysia, festum Athen., *A. J.* XIV, 8, 5.

Dionysius, Tripolis tyrannus, *A. J.* XIV, 3, 2.

Dionysius, Dionysii f., Atheniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.

Dionysius, Asclepiadis f. Atheniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.

Diophantus, Herodis M. notarius, ob literas suppositas capitis damnatur, *A. J.* XVI, 10, 4. *B. J.* I, 26, 3.

Diospolis, urbs Arabiae, *A. J.* XV, 5, 2 (*B. J.* I, 6, 4, ?)
Dium, urbs Syriae, ab Alexandro Jannaeo capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. A Pompeio Judaeis eripitur, XIV, 4, 2.
Dium, urbs Macedoniae, *A. J.* XI, 8, 5.
Dius, Phoenicum historiae auctor, laudatur, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 17.
Dodias, Eleazari pater, *A. J.* VII, 12, 4.
Dacus, Sauli servus, *A. J.* VI, 12, 1; 12, 4.
P. Dolabella, consul, amicitiae fudus cum Judaeis facit, *A. J.* XIV, 10, 9. Ejus ad Ephesios litterae 10, 12.
Dolcesus, Gadarensium dignitate princeps, a seditiosis interficitur, *B. J.* IV, 7, 3.
Domitia, Domitiani uxor, Flav. Josephum magno in honore habuit, *V. J.* 76.
Domitianus, Vespasiani f., cum Sabino Romae adversus Vitellium pugnat, *B. J.* IV, 11, 4. Vitellio victo et occiso, imperium administrat, usque dum pater Romam veniat, *ibid.* Contra Germanos et Gallos rebelles mittitur, VII, 4, 2. Ejus ingenium, *ibid.* Flavium Josephum magno in honore habet, *V. J.* 76.
Domitius Aenobarbus, Agrippinae conjux, Neronis pater, *A. J.* XX, 8, 1.
C. Domitius Calvinus, consul, *A. J.* XIV, 14, 5.
Domitius Sabinus, tribunus militum, *B. J.* III, 7, 34; V, 8, 4.
Dora, urbs Phoeniciae maritima juxta Carmelum montem sita, *C. A.* II, 9. Urbem hujus nominis in Idumaea fuisse Apion fingit, *ibid.* Ora maritima inter Jopen et Doram describitur, *B. J.* I, 21, 5. Dora obsidetur ab Antiocho Sotere, *A. J.* XIII, 7, 2. Urbis tyrannus Zoilus, XIII, 12, 2; 12, 4. A Pompeio Judaeis eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinis restauratur, 5, 3. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XIX, 6, 3. *B. J.* I, 2, 2; 7, 7. *V. J.* 8.
Doris, Herodis M. uxor, *A. J.* XIV, 12, 1. Antipatri mater, *A. J.* XVI, 3, 3. *B. J.* I, 23, 1. Magna apud Herodem auctoritate esse capit, *A. J.* 7, 2. *B. J.* 24, 2. Antipatri insidiis detectis, Doris regia ejicitur, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 4.
Dorotheus, Ptolemæi Philad. procurator, *A. J.* XII, 2, 11.
Dortus, Judæus nobilis, rebus novis studet, supplicio afficitur, *A. J.* XX, 6, 2.
Dositheus, Judæus, Ægyptiorum dux, *C. A.* II, 5.
Dositheus, Judæus nobilis; ejus perfidia in Hyrcanum, *A. J.* XV, 6, 2. Rerum novarum studii a Salome accusatus ab Herode occiditur, 7, 8 sq.
Dothaim, urbs Samariae, *A. J.* IX, 4, 3.
Draconis leges literis consignatae, *C. A.* I, 4.
Drusilla, Agrippæ M. filia ex Cyprio, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Epiphani Antiochi Commagenorum regis fil. a patre despondetur, *A. J.* XIX, 9, 1. Epiphane nuptias recusante, Azico Emesorum regi in matrimonium collocatur, XX, 7, 1. Repudiato Azico, Felici Judææ procuratori nubit, 7, 2.
Drusus, turris ad portum Caesareensem sita, a Druso Caesaris Oct. privigno denominata, *A. J.* XV, 9, 6. *B. J.* I, 21, 6.
Drusus, Caesaris Octaviani privignus, juvenis obiit, *A. J.* XV, 9, 6.
Drusus, Tiberii Caesaris fil., *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 8.
Drusus, Agrippæ M. f. ex Cyprio, puer mortem obiit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
Drymi (*Drymus*), locus Phoeniciae prope Carmelum montem situs, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 2.

E.

Ebalus, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Eban, Davidis f., *A. J.* VII, 3, 3.

Ebidas, Madianis f., *A. J.* I, 15.
Ebutius, decurio Roman. *B. J.* III, 7, 3. Cadit, IV, 1, 5.
Ecbatana, urbs Mediae, *A. J.* X, 11, 6; XI, 4, 6.
Ecbatana, urbs Batanaeae, *V. J.* 11.
Ecdippa (Ecdippon?), oppidum Phoeniciae, *B. J.* I, 13, 4.
Echarampsaris, Babyloniorum dux, *A. J.* X, 18, 2.
Ecnibatus, iudex apud Tyrios, *C. A.* I, 21. —
Ednarus, Judaeorum dux, *A. J.* VIII, 15, 2.
Egleon, Moabitarum rex, Judaeos sibi subjicit; ab Ehude vincitur et occiditur, *A. J.* V, 4, 1.
Ehudes, Judaeos a Moabitibus subjugatos in libertatem vindicat, *A. J.* V, 4, 1 sqq. Principatum deinde octoginta annos apud Judaeos tenet, 4, 3.
Eiraes, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Elamæi, (Persæ) originem trahunt ab Elamo, *A. J.* I, 6, 4.
Elamus, Semæ f., Elamæorum (Persarum) princeps, *A. J.* I, 6, 4.
Elanus, Basanis Israelitarum regis fil., patri succedit; insidiis Zamaris perit, *A. J.* VIII, 12, 4.
Elca, Judaeorum dux, *A. J.* IX, 12, 1.
Elcanes, Levita, Samueli pater, *A. J.* V, 10, 2.
Eleas, Sallumi f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
Eldas, Madianis f., *A. J.* I, 15.
Eleazarus, Moysi f. e Sapphora, *A. J.* II, 13, 1.
Eleazarus, Aaronis f., post patris mortem pontificatum obtinet, *A. J.* III, 8, 1. IV 4, 7. V, 1, 29. In Eleazari familia pontificatus manet usque ad Ozin; transiit deinde in Ithamari familiam; sub Solomone vero Eleazari posteri eum recuperant, V, 11, 5.
Eleazarus, Dodias fil., fortitudine præcellens, *A. J.* VII, 12, 4.
Eleazarus, pontifex, *A. J.* XII, 12, 4. Ptolemæi Philad. ad eum litteræ, *ibid.* Eleazari responsum, 2, 5. Septuaginta duos legis Jud. interpretes ad Ptolem. mittit, 2, 6. Dona accipit a Ptolem., 2, 14. Moritur, 4, 1. Cf. *B. J.* pr. 3.
Eleazarus, Mattathiae f., *Auran* cognominatus, *A. J.* XIII, 6, 1. In prælio cum Antiocho Eup. commisso cadit, 9, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 5.
Eleazarus, Phariseus conviciatur Hrycano, *A. J.* XIII, 10, 5 et 6.
Eleazarus, sacerdos, quum patriam legem violare nollet, ab Antiocho Epiphane crudelissimo supplicio afficitur, M. 5 sqq.
Eleazarus, sacerdos, thesanari custos, Crasso trabem auream tradit, *A. J.* XIV, 7, 1.
Eleazarus, Joazari frater, pontificatum obtinet ab Archelao ethnarcha, mox vero eo rursus privatur, *A. J.* XVII, 13, 1.
Eleazarus, Anani fil., pontifex, *A. J.* XVIII, 2, 2.
Eleazarus, gigas, ab Artabano Parthorum rege Tiberio dono datur, *A. J.* XVIII, 4, 5.
Eleazarus, Peræus, a Cuspido Fado in exsilium agitur, *A. J.* XX, 1, 1.
Eleazarus, Judæus, Izati regi circumcisionem commendat, *A. J.* XX, 2, 4.
Eleazarus, Dinai f., latro, *A. J.* XX, 6, 1. *B. J.* II, 12, 4.
Eleazarus, Ananiae f., templi præfectus, juvenis audacissimus, Judæis persuadet ut sacrificia pro Caesare offerri solita rejiciant, *B. J.* II, 17, 2. Seditiosorum dux contra optimates et Romanos, 17, 5. Manahemi factionem superat, 17, 9. A populo mittitur cum Jesu Sapphia ad Idumæam administrandam, 20, 4.
Eleazarus, Simonis fil., tyrannidem affectat, *B. J.* II, 20, 3. Inter zelotas plurimum valet, IV, 4, 1. A Joanne cum multis aliis zelotis secedit et interius templi septum

- occupat, crebris pugnis cum Joanne dimicat, V, 1, 2. Joannes Eleazari factionem opprimit ipseque templi septum occupat, 3, 1. Joanni cum sectatoribus suis se rursum adjungit, 6, 1.
- Eleazarus*, Jairi f., sectator Manahemi, B. J. II, 17, 9.
- Eleazarus*, Samae f., Judaeus fortitudine insignis, B. J. III, 7, 21.
- Eleazarus*, Simonis Gorionis socius, B. J. IV, 9, 5.
- Eleazarus*, Giorae f., Simonis frater, strenue se gerit contra Romanos, B. J. VI, 4, 1.
- Eleazarus*, Machaeruntis castelli strenuus defensor contra Romanos, B. J. VII, 6, 4. A Romanis captus efficit ut Machaeruntii se dedant, *ibid.*
- Eleazarus*, sicariorum qui Masadam occupatam tenent dux, B. J. VII, 7, 1. Masada obsidione pressa a Romanis sociis hortatur ut se invicem interficiant, 8, 6 sqq., 9, 1.
- Eleazarus*, Josephi historici aequalis, daemones ejicienti peritus, A. J. VIII, 2, 5.
- Elei*, Herodis M. in eos liberalitas, A. J. VI, 5, 4. B. J. I, 21, 12. Cf. C. A. II, 37.
- Eleon*, decem annos principatum tenet apud Judaeos, A. J. V, 7, 14.
- Elephantine*, urbs Aegypti, B. J. 10, 5.
- Eleusa*, insula prope Ciliciam, postea Sebaste dicta, A. J. XVI, 4, 6; 10, 7. B. J. I, 23, 4.
- Eleusinia*, Graecorum festum, A. J. XIV, 8, 5.
- Eleutheri*, ordo militum in Parthorum exercitu, A. J. XIV, 13, 5. B. J. I, 13, 3.
- Eleutherus*, fluv. Phoenicis, A. J. XIII, 4, 5; 5, 10; XV, 4, 1. B. J. I, 18, 5.
- Eli*, pontifex, post Samsonis obitum Judaeis praest, A. J. V, 9, 1. Ejus filii nequissime se gerunt; Deus filiorum cladem ei praedicit, 10, 1. Filiis casus et arca a Palaestinis rapta, dolore moritur, 11, 3; 11, 5.
- Elias*, vates, Thesbonae natus, Achabo siccitatem praedicit; hospitio excipitur a vidua Sarephitana, A. J. VIII, 13, 2. Ejus filium in vitam reducit, 13, 3. Achabum increpat quod peregrinorum deos colat; ceteris vatibus fidem non esse habendam ostendit, 13, 5. Ejus jussu falsi vates cremantur, 13, 6. Deus cum eo loquitur, 13, 7. Elias Elisaeum sibi socium adjungit, *ibid.* Achabo novum quod commisit flagitium exprobat, 13, 9. Ejus de Achabo vaticinium, *ibid.* Hoc vaticinium eventu confirmatur, 15, 6. Ochozia regis mortem praedicit, IX, 2, 1. Ex hominum conspectu sublatus est, 2, 2. Ejus de Joram vaticinium, 5, 2.
- Eliab*, Isamachi f., architectus, tabernaculum exstruit, A. J. III, 6, 1; 8, 4.
- Eliacius*, pontifex, A. J. X, 4, 1. sq.
- Eliacimus*, Ezechie regis procurator, A. J. X, 1, 1.
- Eliacimus*, V. Joacimus.
- Eliasibus*, Joacimi f., pontifex, A. J. XI, 5, 5.
- Elien*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Elimelech*, e tribu Judae cum filiis in terram Moabiticam migrat, A. J. V, 9, 1.
- Elionaeus*, Simonis Cantherae f., pontifex constituitur ab Agrippa, A. J. XIX, 8, 1.
- Eliphale*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Elipharzes*, Esavi f., A. J. II, 1, 2.
- Elis*, locus Arab., A. J. III, 1, 3.
- Elissaeus*, a Deo Eliae vatis successor constituitur; Eliae se adjungit socium, A. J. VIII, 13, 7. Josaphato et Joram bellum contra Moabitas parantibus victoriam vaticinatur, IX, 3, 1. Cum Joram rege Samariam se confert, 4, 1. Miracula ab eo edita, 4, 2. sqq. Ejus de Azazel, Syriae rege, vaticinium, 4, 6. Discipulum mittit Aramatham, qui Jehu sacro oleo inungat, 6, 1. A Joaso rege magnopere honoratur; ejus laudes, 8, 6. Hierichuntinorum hospitio utens, fonti cuidam prope eorum urbem sito mirandam vim tribuit, B. J. IV, 8, 3.
- Elissrus* sacerdos, A. J. XII, 2, 11.
- Elmodadus*, Juctae f., A. J. I, 6, 4.
- Elom*, urbs Judae, A. J. VIII, 10, 1.
- Etona*, Zabulonis f., A. J. II, 7, 4.
- Elpis*, Herodis M. uxor, mater Salomae, A. J. XVII, 2, 3. B. J. I, 28, 4.
- Elthemus*, Arabum dux, B. J. I, 19, 5.
- Elularus* (Pyas), Tyriorum rex, Cittaes ad obedientiam redigit, bellum gerit cum Assiriis, A. J. IX, 14, 2.
- Elymais*, urbs Asiae cum templo Dianae opulentissimo, A. J. XII, 9, 1. Ab Antiocho Epiph. frustra obsidetur, *ibid.*
- Elysi* (Æoles), ab Elysa originem trahunt, A. J. I, 6, 1.
- Elysas*, Jovani f., Elysaeorum (Æolum) princeps, A. J. I, 6, 1.
- Emalsena*, uxor Manassae, mater Amosi, A. J. X, 3, 2.
- Emaonis filii*, viri sapientia conspicui, A. J. VIII, 2, 5.
- Emesa*, urbs Syriae, B. J. VII, 7, 1. Emesorum reges, A. J. XVIII, 5, 4; XIX, 8, 1; XX, 7, 1; 8, 4.
- Emian*, zona sacerdotalis, A. J. III, 7, 2.
- Emma*, urbs Palaest., A. J. VI, 13, 6.
- Emmaus*, (Emaus, Ammaus), urbs Judae, caput toparchiae, B. J. III, 3, 3. A Baclide munitur, A. J. XIII, 1, 3. Incolae a Cassio in servitutem rediguntur, A. J. XIV, 11, 2. B. J. I, 11, 2. Emmaus a Quinct. Varo incendiatur, A. J. XVII, 10, 9. B. J. II, 5, 1. Militibus Romanis emeritis incolenda datur a Vespasiano, B. J. VII, 6, 6. Cf. A. J. 7, 3. B. J. IV, 8, 1.
- Emmaus*, (Ammaus), vicus Galil. prope Tiberiadem, thermis celebris, A. J. XVIII, 2, 3. Unde nomen habeat, B. J. IV, 1, 3.
- Emmorus*, Sicimitarum rex, interficitur a Simyone et Levi, A. J. I, 21, 1.
- Emnus*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Enodorus*, urbs Galil., A. J. VI, 14, 2.
- Enemimus*, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Engaddi* (Engadda, Engaddae), oppidum Judae ad lacum Asphaltiten, trecentis stadiis ab Hierosolymis distans, A. J. IX, 1, 2. Toparchia Judae, B. J. III, 3, 5. Diripitur a sicariis, B. J. IV, 7, 2. Solitudo prope urbem, A. J. VI, 13, 1; 13, 4.
- Eniachim*, tribus, B. J. IV, 3, 8.
- Ennaphen*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Ennerus*, Abrami commilito, A. J. I, 10, 2.
- Enochus*, qui ante diluvium vixit, ex hominum conspectu a Deo sublatus est, A. J. IX, 2, 2.
- Enosus*, Sethi f., A. J. I, 3, 4.
- Epaphroditus*, Fl. Josephi historici amicus, A. J. I, pr. 2. C. A. II, 41. Josephus ei librum de Antiquitatibus Jud. dedicat, A. J. I, pr. 2. C. A. I, 1. V. J. 76.
- Ephas*, Madianis f., A. J. I, 15.
- Ephesus*, urbs Ioniae, A. J. XVI, 2, 2. Dolabellae literae ad Ephesios, XIV, 10, 12. Ephesiorum decretum de Judaeis, 10, 25. Agrippae et Julii Antonii ad eos rescripta de servandis Judaeorum juribus, XVI, 6, 5; 6, 7.
- Ephodes*, tunica superior pontif. max. describitur, A. J. III, 7, 5.
- Ephorus*, historicus accuratissimus, C. A. I, 2. A Timaeo saepe mendacii arguitur, 1, 3. Laudantur quae dicit de primorum hominum longevitate, A. J. I, 3, 9.
- Ephraim*, urbs Judae, a Vespasiano capitur, B. J. IV, 9, 9.
- Ephraïmes*, Josephi fil. ex Asenetha, A. J. II, 6, 1. Josephi loco inter Judaeorum principes refertur, II, 8, 1; III,

- 12, 4. Ephraimæ tribus quam partem Palæstinae sortita sit, V, 1, 22. — Ephraimitæ Bethela capiunt, V, 2, 6. Bellum molientes contra ceteros Judæos a Gedeone placantur, V, 6, 6. Arma ferunt contra Jephthen, ab eo vero clade afficiuntur, V, 7, 11.
- Ephraïmes*, Chebronensis, A. J. I, 14.
- Ephran*, urbs Palæst., Gedeonis patria, A. J. V, 6, 5.
- Ephratanus ager*, in Palæstina, A. J. I, 21, 3.
- Ephron*, urbs Palæst., a Juda Maccab. expugnatur, A. J. XII, 8, 5.
- Epicrates*, Syrorum dux, A. J. XIII, 10, 3.
- Epicurei*, erroris arguuntur, A. J. XIII, 10, 3.
- Epiphania*, urbs Phœnicia, a Judæis Amathe vocata, A. J. I, 6, 2.
- Epomis*, vestimentum Græcorum, cum Ephode tunica pontificali, comparatur, A. J. VIII, 7, 5.
- Erebinthorum*, (Cicerum) domus, vicus Judææ, B. J. V, 12, 2.
- Erica*, procurator Achazæ regis, A. J. IX, 12, 1.
- Erædes*, Gadis f., A. J. II, 7, 4.
- Eroge*, vicus Judææ prope Hierosol., A. J. IX, 10, 3.
- Eron*, nomen hebr. arcæ sacrae, A. J. III, 6, 5.
- Esaias*, vates, A. J. IX, 3, 3. Ejus vaticinia de Assyriis, de Cyro et de Oniæ templo, X, 1, 3; XI, 1, 1. B. J. VII, 10, 3. Ejus elogium, A. J. X, 2, 2.
- Esavus*, Isaci fil. ex Rebecca, unde nomen habeat, A. J. I, 18, 1. Ejus uxores, 18, 4; 18, 9. Preces quas Isacus pro Esavo facit, frandulenter in se convertit Jacobus, 18, 5 sqq. Esavus cum Jacobo in gratiam redit, I, 20. Post patris obitum Idumæam obtinet; Edomus cognominatus est, II, 1. Ejus progenies, II, 2.
- Escholes*, Abrami commilito, A. J. I, 10, 2.
- Escon*, puteus prope Gerara, A. J. I, 18, 2.
- Esdras*, sacerdos Judæorum Babylone degentium, Xerxis regis amicus, A. J. XI, 5, 1. Xerxis ad eum literæ, *ibid.* Cum aliis Judæis Hierosolyma migrat, 5, 2. Judæis interdicit connubium cum mulieribus peregrinis, 5, 3 sqq. Moysis leges populo recitat, 5, 5.
- Esebeo*, Chanaanæus, A. J. I, 18, 4.
- Esermoth*, locus Arab., A. J. III, 13, 1.
- Esroneus*, Pharesi f., A. J. II, 7, 4.
- Essa*, urbs Syriæ, ab Alexandro Jannaco capta, A. J. XIII, 15, 3.
- Essæi*. V. *Esseni*.
- Essebon* (Essebonitis), castellum Perææ, A. J. XV, 8, 5. XIII, 15, 4; XII, 4, 11.
- Essenes*, pars vestimenti pontif. maximi splendidis lapidibus ornata, A. J. III, 7, 5. Cur a Græcis λόγιον (oraculum) appelletur, 8, 9. Quando lapides fulgorem emittere cessaverint, *ibid.*
- Esseni* (Essæi), Judæorum secta. Eorum placita et instituta, B. J. II, 8, A. J. XIII, 5, 9, XVIII, 1, 5. Omnia a fato pendere putant, A. J. XIII, 5, 9. A voluptatibus abhorrent; vitam calibem agunt, B. J. II, 8, 2. Divitias contemnunt; honorum communionem habent, 8, 3 sq. Magna sunt pietate; modeste vivunt, 8, 5. Animi affectus coercent; fidem servant; non jurant, 8, 6. Si quis in eorum sectam recipi velit, probationem trium annorum subire debet, 8, 7. Qui in peccatis gravioribus deprehenduntur, excluduntur, 8, 8. Legislatorem maxime venerantur; ætate profectionibus honorem habent, 8, 9. In quatuor classes distribuuntur; medicinæ studiosi et longævi sunt, 8, 10. Animam esse immortalem credunt, 8, 11. Vaticinantur, 8, 12. Est peculiaris quidam Essenorum ordo, qui matrimonium permittat, 8, 13. Esseni magno in honore fuerunt apud Herodem M. A. J. XV, 10, 5. Simili vitæ instituto utuntur ac Pythagorei. *ibid.*
- Essenorum porta*, Hierosol., B. J. V, 4.
- Esther*, pulcritudine omnibus puellis præstans, ab Artaxerxe rege in matrimonium ducitur, A. J. XI, 6, 2. Urgente Mardochæo patruo, Judæorum, quos Amanes perdere molitur, patrocinium suscipit, 6, 7 sqq. Regem adit, 6, 9. Amanem accusat, 6, 11. A rege impetrat ut Amanis in Judæos edictum rescindatur, 6, 12.
- Etame*, urbs Judææ a Roboamo condita, A. J. VIII, 10, 1.
- Etheus*, Davidis amicus, A. J. VII, 10, 1.
- Etham*, locus prope Hierosol., A. J. VIII, 7, 3.
- Ethanas*, vir sapientissimus, A. J. VIII, 2, 5.
- Eueus*, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Euaratus*, Cous, Alexandri Herodis filii amicus, B. J. I, 26, 5. A. J. XVI, 10, 2.
- Eucei* (?); Hiram Tyriorum regis contra eos expeditio, A. J. VIII, 5, 3.
- Eucles*, Menandri f., A. J. XIV, 8, 5.
- Eudæus*, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Euhemerus*, Judæorum meminit, C. A. I, 23.
- Euodus*, Tiberii Caesaris libertus, A. J. XVIII, 6, 9.
- Eupolemus*, Joannis f., a Juda Maccab. Romam mittitur legatus, A. J. XII, 10, 6.
- Eupolemus*, Judæorum antiquitatem testatur, C. A. I, 23.
- Euphrates*, fluv. Asiæ, Judæis dicitur Phora, A. J. I, 1, 3. Cf. X, 6, 2.
- Europa*, a Japhethæ filiis occupata, A. J. I, 6, 1.
- Eurycles*, Lacedæmonius, Herodis et Antipatri hospitio utens Hierosolymis, Alexandrum Herodis fil. calumniatur; ab Herode et Archelao muneribus donatur; postea ob multa facinora patria expellitur, A. J. XVI, 10, 1. B. J. I, 26, 1 sqq.
- Eutychus*, Agrippæ M. libertus, eum apud Tiberium Cæsarem accusat, A. J. XVIII, 6, 5 sqq.
- Eutychus*, Caii Caesaris stabulis præfectus, A. J. XIX, 4, 4.
- Eva*, ex Adami costa facta, A. J. I, 1, 2. Adamum ad peccatum sollicitat; cum Adamo paradiso expellitur, 1, 4.
- Evilæi*, (Gæthuli) nomen habent ab Evila, A. J. I, 6, 2.
- Evilas*, Chusi f., Evileorum princeps, A. J. I, 6, 2.
- Evilates*, Juctæ f., A. J. I, 6, 4.
- Evilmaraduchus*, rex Babylonia, C. A. I, 20.
- Expiationis dies* (ἡμέρα ἐξλασμοῦ) quomodo celebrandus sit, A. J. III, 10, 4.
- Ezechias*, latronum dux ab Herode M. supplicio afficitur, A. J. XIV, 9, 2. B. J. I, 10, 5. Pater Judæ, qui regnum affectavit, A. J. XVII, 10, 5. B. J. II, 4, 1.
- Ezechias*, Anania pontif. frater, B. J. II, 17, 8.
- Ezechias*, Chobari f., B. J. V, 1, 2.
- Ezeccias*, Judæorum rex, Achazæ fil., A. J. IX, 12, 3. Vir justus et pius, 13, 1. Templum lustrat; ad Azymorum festum celebrandum etiam Israelitas invitat, 13, 2. Palæstinis bellum infert; Assyriis tributum solvere recusat, 13, 3. A Sanecheribo bello petitur, Hierosolyma obsidentur, sed peste in Assyriorum exercitu grassante, obsidio solvitur, X, 1. Deus ei vitam prorogat, 2, 1. Societatem jungit cum Balada Babyloniorum rege, 2, 2. Moritur post regnum annorum viginti novem, 3, 1.
- Ezeccias*, pontifex vir sapientissimus, cum Ptolemæo Lagi in Egyptum se confert, C. A. I, 22.

F.

- Fabatus*, Cæsaris Augusti in Arabia procurator, a Syllæo accusatur, B. J. I, 29, 3. A. J. XVII, 3, 2.
- Fabius*, Damasci præfectus, A. J. XIV, 11, 1. B. J. I,

- 12, 1. Antigonum Judææ regnum affectantem adjuvat, A. J. 12, 1. B. J. 12, 2.
- Fabius**, centurio Roman. fortitudine conspicuus, A. J. XIV, 4, 4. B. J. 1, 7, 4.
- Fadus**, V. Cuspis.
- Fannius**, Marci f., prætor Roman., A. J. XIII, 9, 2.
- Fannius**, (C.) consul Roman. Ejus rescriptum ad Coos, A. J. XIV, 10, 5.
- Faustus**, Cornelius, Sullæ f., fortitudine excellit in Hierosol. expugnatione, B. J. 1, 7, 4; 7, 6. A. J. XIV, 4, 4.
- Felix**, a Claudio Casare Judææ procurator constituitur, A. J. XX, 7, 1. B. J. II, 12, 8. Drusillam Agrippæ M. filiam uxorem ducit, A. J. 7, 2. Jonatham pontif. per insidias e medio tollit, A. J. 8, 5, B. J. 13, 3. Latrones et impostores castigat, A. J. 8, 5 sqq. B. J. 13, 3 sqq. Cæsareæ reprimat tumultus, A. J. 8, 7. B. J. 13, 7. A Judæis Cæsariensibus apud Neronem accusatur; intercedente Pallante fratre absolvitur, A. J. 8, 9.
- Felix** (?) seditionem movet Hierosolymis, superatur a Phasaelo, A. J. XIV, 11, 8. B. J. 1, 12, 1.
- Fenus** exercere Judæis non licet, A. J. IV, 8, 25.
- Festa** Judæorum a Moyse constituta, A. J. IV, 8, 7. — Cf. *Sabbata*, *Expiationis dies*, *Scenopegia*, *Azymorum*, *Pascha*, *Pentecoste*.
- Festus** (Porcius) a Nerone Judææ præfectus, latrones opprimit, A. J. XX, 8, 9. B. J. II, 14, 1. Moritur, A. J. 9, 1.
- Filiarum** jus hereditarium a Moyse definitum, A. J. IV, 7, 5.
- Flaccus**, Syriæ præfectus Agrippam benigne expicit; ab eo abalienatur per Aristobulum, A. J. XVIII, 6, 2 sq.
- Flavius Silva**, Judææ præfectus sub regno Vespasiani, Masadam capit, B. J. VII, 8, 1 sqq.
- Florus** (Gessius) procurator Judææ constituitur a Nerone, A. J. XX, 11, 1. B. J. II, 14, 2. Homo pessimus, belli Judaici auctor, *ibid.* Cf. A. J. XVIII, 1, 6. Frustra apud Cestium Gallium accusatur, B. J. 14, 3. Litem inter Judæos et Græcos Cæsarienses componere recusat, 14, 4 sq. Judæos, qui querelas ad ipsum deferunt, in vincula conjicit, 14, 5. Sacrum thesaurum diripit; Hierosolymitanos ad seditionem adigit, 14, 6. Magnam Hierosolymitanorum cladem edit, 14, 7 sqq. Denuo in eos sævit, 15, 1 sqq. Optimatibus Hierosol. contra seditionis auxilium mittere recusat, 17, 4, Id agit ut bellum cum Judæis trahatur, 19, 4. A Cestio apud Neronem accusatur, 20, 1.
- Fonteji Agrippæ**, legati consularis, cædes, B. J. VII, 4, 3.
- Fortunatus**, Agrippæ M. libertus, A. J. XVIII, 7, 2.
- Fronto** (Æternius), tribun. milit. Roman., B. J. VI, 4, 3; 9, 2.
- Fullonis monumentum**, prope Hierosol., B. J. V, 4, 2.
- Fulvia**, femina nobilis, ad religionem Judaicam amplectendam perducta pecunia emungitur, A. J. XVIII, 3, 5.
- Fures**, Novam legem de iis fert Herodes M., A. J. XVI, 1, 1.
- Furius**, centurio, in Hierosolymorum obsidione fortitudine conspicuus, A. J. XIV, 4, 4. B. J. 1, 7, 4.

G.

- Gaales**, Sicimitis auxilium fert contra Abimelechum, A. J. V, 7, 3.
- Gaamus**, Nachoræ f., A. J. I, 6, 3.
- Gaba**, urbs Judææ in tribu Benjaminis, A. J. V, 2, 8; VI, 8, 1; VIII, 12, 4. — Gabænorum culpa bellum oritur inter Benjamitas et ceteros Judæos, A. J. V, 2, 8. sqq.

- Gaba**, urbs Galil., urbs equitum dicta, ab Herode M. colonia equestri aucta, B. J. III, 3, 1. Cf. A. J. XV, 8, 5. V. J. 24.
- Gabala**, urbs Syriæ, A. J. XIII, 15, 4. Gabalitæ ab Amasia debellantur, A. J. IX, 9, 1.
- Gabaon**, urbs Judææ, quadraginta stadiis ab Hierosol. distans, A. J. VII, 11, 7. Cf. VI, 6, 2; VII, 1, 3. B. J. II, 19, 1; 19, 7. — Gabaoitæ cum Jesu fraudulenter pascuntur; pro fraude pœnam luunt, A. J. V, 1, 16. Gabaoitæ, in quos Saulus crudelissime sævierat, vindicantur, VII, 12, 1.
- Gabara** (*Gabarothe*), urbs Galil., V. J. 10; 25; 45; 47.
- Gabares**, Galaaditidis et Gaulanitidis præfectus sub Solomone, A. J. VIII, 2, 3.
- Gabatha**, *Gabatho*, *Gabathona* (?), urbs Philistæorum V, 1, 29; VIII, 12, 4; 12, 5; XIII, 1, 4.
- Gabatha**, *Gabathsaula*, urbs Judææ, Sauli patria, A. J. VI, 4, 6. B. J. V, 2, 1.
- Gabinus**, a Pompeio Hierosolyma missus, ab urbe excluditur, A. J. XIV, 4, 1. Scauro in Syria administranda succedit, A. J. 5, 2. B. J. 8, 2. Alexandrum Aristob. fil. prælio superat, *ibid.* Multas Palæstinæ urbes instaurat, A. J. 5, 3. B. J. 8, 4. Quinque synedria in Judæa instituit rerumque administrationem optimatibus tradit, A. J. 5, 4. B. J. 8, 5. Aristobulum regnum recuperare adnitentem vincit, A. J. 6, 1. B. J. 8, 6. Ptolemæum Aul. in Egyptum reducit, A. J. 6, 2. B. J. 8, 7. Alexandrum iterum vincit, A. J. 6, 3. B. J. 8, 7. Nabatæos fundit, Mithradatem et Orsanem, Parthorum perfugas, clam dimittit, A. J. 6, 4. B. J. 8, 7. Romam redit, *ibid.*
- Gadara**, metropolis Perææ, B. J. IV, 7, 3. Sexaginta stadiis distat a Tiberiade, V. J. 65. Ab Alexandro Jannæo expugnatur, A. J. XIII, 13, 3. A Pompeio instauratur, A. J. XIV, 4, 4. B. J. I, 7, 7. Synedrium ibi constituitur a Gabinio, A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5. Ab Augusto Herodi M. tribuitur, A. J. XV, 7, 3. Post Herodis obitum Syriæ provinciæ adjicitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3. Urbs capitur et incenditur a Vespasiano, incolæ cæduntur, B. J. III, 7, 1. — Dicitur civitas græcica, A. J. XVII, 11, 4; vicus (?) Galaaditidis, A. J. XIII, 13, 5. — *Gadareni* Herodem M. apud Augustum accusant, A. J. XV, 10, 2. sq. Initio belli Jud. sæviunt in Judæos qui in urbe habitant, B. J. II, 18, 5. Contentio oritur inter Romanorum fautores et seditiosos, B. J. IV, 7, 3. Vespasianus a Gadarenis in urbem recipitur, *ibid.* Seditiosi a Placido funduntur, 7, 4 sq. — Ceterum cf. A. J. XII, 3, 3; 7, 4. B. J. I, 4, 2; II, 18, 1; III, 3, 1. V. J. 10.
- Gadara**, pro *Gazara*, A. J. V, 1, 22.
- Gades** (*Gadas*), Jacobi f. ex Zelpha, A. J. I, 19, 8; II, 7, 4.
- Gades** (*Gadira*), urbs Hispaniæ, A. J. I, 6, 1. B. J. II, 16, 4.
- Gadias**, Judæus nobilis, ab Herode M. interficitur, A. J. XV, 7, 8.
- Gadus**, vates, A. J. VII, 13, 2.
- Gætul**, olim Evilaï dicti, A. J. I, 6, 2.
- Galaaditis** (*Galaditis*, *Galadena*), regio Palæstinæ trans Jordanem sita, a Galade colli denominata, A. J. I, 19, 11. A Judæis occupatur, IV, 5, 3. Galadeni ab Ammanitis pressi ceteros Judæos in auxilium vocant; Saulus hostes profligat, VI, 5, 1. sqq. Galaaditis occupatur ab Azælo Syriæ rege, IX, 8, 1. Subigitur a Theglaphalassare, IX, 11, 1. Alexander Jann. eam in potestatem suam redigit, B. J. I, 4, 3. Galadenorum (?) regina Laodice bellum gerit cum Parthis, A. J. XIII, 13, 4. Cf. A. J. VIII, 13, 2; 15, 13. B. J. II, 3, 3.
- Galades**, collis Galaaditidis, A. J. I, 19, 11.

Galatæ, Galatia. V. Galli, Gallia.

Galba, imperator; Tiberii Caesaris de eo prædictio, A. J. XVIII, 6, 9. Neroni succedit; interdicatur, B. J. IV, 9, 2; 9, 9.

Gabaath, locus Palest., A. J. VI, 11, 5.

Galgala, oppidum Judææ prope Hierichuntem, ubi Jesus Chananæam invadens castra posuit, A. J. V, 1, 11; 1, 16 sqq. Unde nomen habet, ibid. Cf. VI, 4, 2; 5, 4; 6, 1; 6, 2; 7, 5; VII, 11, 4 sq.

Galilæa, regio sive toparchia Palestinæ, A. J. XIII, 2, 3. Galilæa superior et inferior describitur, B. J. III, 3, 1 sq. Incolarum indoles, ibid. — Galilæa a Theglaphalasare subigitur, A. J. IX, 11, 1. Antipas, Herodis M. f., Galilææ et Perææ tetrarcha constituitur, A. J. XVII, 8, 1; 11, 4, B. J. II, 6, 3. Iis inter Galilæos et Samaritas sub Claudii imperio, A. J. XX, 6. B. J. II, 15, 5 sq. Initio belli Jud. Flavius Josephus utrique Galilææ præficitur; urbes ab eo muniantur. B. J. II, 20, 4 sqq. V. J. 7 sqq. Galilæi Josepho valde favent, V. J. 41, 49.

Galli (Galatæ) a Romanis subacti, B. J. II, 16, 4. Galli, qui proxime Germaniam habitant, sub Vespasiani imperio cum Germanis rebellant; mox ad obsequium rediguntur, B. J. VII, 4, 2. Galli Herodis M. mercenarii, A. J. XVII, 8, 3. B. J. I, 33, 9.

Gallia (Galatia) locorum natura bene munita, B. J. II, 16, 4.

Gallicanus, tribun. milit. Roman., B. J. III, 8; 1.

Gallus. V. Cestius.

C. Gallus, consul Roman., A. J. XIV, 16, 4.

Gallus, legionis dux a Cestio in Galilæam mittitur, B. J. II, 18, 11.

Gallus, centurio Roman., fortitudine eminet, B. J. IV, 1, 5.

Galania, urbs Gaulanitis inferioris, unde nomen habet; ejus situs, B. J. IV, 1, 1. Ab Alexandro Jann. capitur, A. J. XIII, 15, 3. A Gabinio instauratur, B. J. I, 8, 4. De agro Gamalitico contentio oritur inter Aretam regem Arabiæ et Herodem Antipam, A. J. XVIII, 5, 1. Gamalenses initio belli Jud. in fide manent erga Agrippam et Romanos, V. J. 11. Postea ab iis desciscunt, V. J. 37. B. J. IV, 1, 1 sq. Vespasianus urbem capit et diruit, incolæ credit, 1, 3 sqq. — Cf. A. J. XVIII, 1, 1. B. J. I, 4, 8. II, 20, 6.

Ganges, fluv. Asiæ, a Judæis vocatur Phison, A. J. I, 1, 3.

Garesime, vicus Galil., V. J. 71.

Garis, urbs Galil. B. J. III, 6, 3.

Garizin (Garizim, Garizæus mons), mons Samariæ, A. J. IV, 8, 44; V, 1, 19; XII, 1, 1; XIII, 3, 4. B. J. I, 2, 6. Templum in eo a Sanaballet exstruitur, A. J. XI, 8, 2. Templum deletur, A. J. XIII, 9, 1.

Garsis, urbs Galil. B. J. V, 11, 5.

Gasiongabel, urbs Arab. Petr., A. J. VIII, 6, 4.

Gatherus, Arami f., Bactrianorum princeps, A. J. I, 6, 4.

Gaulana, urbs Bataneadis, ab Alexandro Jann. capitur, A. J. XIII, 15, 3. Cf. B. J. I, 4, 4; 4, 8. A. J. IV, 7, 4.

Gaulanitis (Gaulonitis), regio Palest., a Judæis occupatur, A. J. IV, 5, 3. Dividitur in superiorem et inferiorem, quarum illa Gaulana appellatur, B. J. IV, 1, 1. — Cf. A. J. VIII, 2, 3; XIII, 15, 4. B. J. II, 20, 6; III, 3, 1; 3, 5; 10, 10. V. J. 37.

Gaza, urbs Judææ in tribu Judæ, A. J. V, 1, 22. Ad mare sita, A. J. XIII, 2, 2. B. J. I, 7, 7. Olim una ex Palestinorum quinque urbibus primariis, VI, 1, 2. — Samson urbis portas evellit, A. J. V, 8, 10. Ab Ezechia capitur, A. J. IX, 13, 3. Ab Alexandro M. post longam obsidionem expugnatur, A. J. XI, 8, 3 sq. Ab Alexandro Jannæo ca-

pitur et diruitur, A. J. XIII, 13, 3. B. J. I, 4, 2. Judæis a Pompeio eripitur, A. J. XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, A. J. XIV, 5, 3. Herodi M. tribuitur ab Augusto, A. J. XV, 7, 3. Post Herodis obitum Syriæ provinciæ ab Augusto adjicitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3. Urbs græcanica appellatur, ibid. Initio belli Jud. funditus evertitur, B. J. II, 18, 1. — Cf. A. J. V, 2, 4; XIII, 5, 5.

Gazara, urbs Samariæ, olim in Palestinorum ditone, A. J. VIII, 6, 1. A Pharaone diruitur, a Solomone instauratur, ibid. Munitur a Bachiide, XIII, 1, 3. Cf. A. J. VII, 4, 1; 12, 1; XIII, 9, 2. B. J. I, 2, 2. Appellatur Gaddara A. J. V, 1, 22.

Geddon, Joasi f., Judæos a Moabitis subjugatos servitute liberat; quadraginta annos imperium tenet apud Judæos; A. J. V, 6.

Gelboe, mons Samariæ, A. J. VI, 14, 2.

Gelmon, urbs Palest., A. J. A. J. VII, 9, 8 sq.

Geman (Ginæa P.), vicus in campo Magno situs, B. J. II, 12, 3.

Gemellus, magna auctoritate est apud Herodem M; conjurationis suspectus honoribus privatur, A. J. XVI, 8, 3.

Gennath, porta Hierosol. urbis, B. J. V, 4, 2.

Gennesar, lacus Galil., describitur, B. J. III, 10, 7. Cf. II, 20, 6. A. J. V, 1, 22; XIII, 5, 4; XVIII, 2, 1.

Gennesar, regio circa lacum ejusdem nominis, fertilitate et amoenitate excellens, B. J. III, 10, 8.

Gennesaritis lacus, A. J. V, 1, 22; XIII, 2; 3. V. Gennesar.

Geon, ita Nilus appellatur a Judæis, A. J. I, 1, 3.

Gerara, urbs Judææ, A. J. I, 12, 1; 18, 1. VIII, 12, 2.

Geras, pater Ehudis, A. J. V, 4, 2.

Geras, pater Semei, A. J. VII, 9, 4.

Gerasa, urbs Galaaditidis, B. J. I, 4, 8; II, 18, 1. Geraseni parant Judæis in urbe habitantibus initio belli Jud. B. J. II, 18, 5. Urbs a Romanis capitur, IV, 9, 1. — Gerasenorum montes, A. J. XIII, 15, 5.

Gerastratus, iudex apud Tyrios, C. A. I, 21.

Geraus, Benjaminis f., A. J. II, 7, 4.

Gergæus, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.

Germani a Romanis subjugati, B. J. II, 16, 4. Germani, Classico et Vitellio ducibus contra Romanos rebellant, a Petilio Cereali ad obedientiam rediguntur, B. J. VII, 4, 2. Germani, Herodis M. mercenarii, A. J. XVII, 8, 3. B. J. I, 33, 9. Germani, Caii Casaris satellites, ejus necem ulciscuntur, A. J. XIX, 1, 15.

Germanicus, Drusi f., ex senatus-consulto mittitur ad res Orientis componendas, A. J. XVIII, 2, 5. A Pisone e medio tollitur, ibid. Apud populum gratiosissimus fuit, A. J. XVIII, 6, 8. Cf. XIX, 1, 5. C. A.

Gersomes, Levi f., A. J. II, 7, 4.

Gersus, Moysis f., A. J. II, 13, 1.

Gessiorum rex Tholomæus, A. J. VII, 1, 4.

Gessius. V. Florus.

Getta. V. Gitta.

Gethraamas, Davidis f., A. J. VII, 1, 4.

Gethsura (Gessura), oppidum Judææ, A. J. VII, 8, 3.

Gibulus, mons Samariæ, A. J. IV, 8, 44; V, 1, 19.

Gigantum vallis, prope Hierosol., A. J. VII, 4, 1.

Gihon, fons, prope Hierosol., A. J. VII, 14, 5.

Ginnabris, vicus Judææ, B. J. IV, 8, 2.

Ginwa, vicus in confiniis Samariæ et Magni campi situs, A. J. XX, 6, 1. Cf. B. J. II, 12, 3, III, 3, 4.

Gischala, urbs Galil.; a populis vicinis diruta, a Joanne Levi f. instauratur et munitur, V. J. 10. Cf. B. J. II, 20, 6; 21, 2. Gischaleni a Joanne Levi contra Romanos concitantur, B. J. IV, 2, 1. Quum Joannes fuga Hierosolyma se recepisset, Tito se dedunt, 2, 2 sqq.

Gision, septum templi, *A. J.* VIII, 3, 8.

Gitta (*Getta*), urbs Judææ; olim fuit una ex quinque.

Palæstinorum civitatibus potentioribus, *A. J.* VI, 1, 2; 12, 2; XIII, 14, 10. Danitis tribuitur, *A. J.* V, 1, 22. Ab Azaelo evertitur, IX, 8, 4. Ab Hieroboamo capitur, IX, 10, 3. Ab Ezecia occupatur, IX, 13, 3. Cf. VI, 2, 3. 9, 1; 9, 5.

Githa, castellum Idumææ, *A. J.* XIV, 15, 10. *B. J.* I, 17, 2.

Glaphyra, Archelai Cappadocum regis filia, nubit Alexandro Herodis filio, *A. J.* XVI, 1, 2. Simultatem exercet cum Salome, *A. J.* 7, 2. *B. J.* I, 24, 2 sq. Ejus superbia, *ibid.* Interrogatur de marito, conjurationis in patrem factæ accusatur, *A. J.* 10, 7. Post Alexandri mortem ad patrem cum dote remittitur, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Ejus liberi, *A. J.* 1, 2. *B. J.* 28, 2. Jubæ Libyæ regi nubit; post ejus decessum in Cappadociam domum redit; mox vero in matrimonium collocatur Archelao ethnarchæ primi mariti fratri; somnio ominoso perturbatur; moritur, *A. J.* 13, 1; 13, 4. *B. J.* II, 7, 4.

Gobolitis (*Gabalene*), regio Arabiæ, ab Amalecitis habitata, *A. J.* II, 1, 2; III, 2, 1.

Godolias, Judæis in Judæa a Nabuchodonosoro relictis præficitur, *A. J.* X, 9, 1. Bene iis consulit, 9, 2. Ab Ismaelo interficitur, 9, 4.

Goliathus, Philisteus, gigas, Judæos ad certamen singulare provocat; a Davide interficitur, *A. J.* VI, 9, 1 sqq.

Gomarenses (*Galatæ*, *Galli*) a Gomaro originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.

Gomarus, Japhethæ f., Gomarensium princeps, *A. J.* I, 6, 1.

Gophna, urbs Judææ, a Cassio capitur, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 2. Cf. *B. J.* V, 2, 1; VI, 2, 2. — Gophnitica toparchia, *B. J.* II, 20, 4; III, 3, 5; IV, 9, 9.

Gorgias, a Lysia Antiochi Epiph. procuratore contra Judam Maccab. missus vincitur, *A. J.* XII, 7, 4.

Gorion, Josephi f., Hierosolymitas in zelotas concitat, *B. J.* IV, 3, 9. A zelotis interficitur, IV, 6, 1.

Gorion, Nicodemi f., *B. J.* II, 17, 10.

Gotarzes, Artabani III Parthorum regis fil., post Bardanem fratrem regnum suscipit, *A. J.* XX, 3, 4. Necatur, *ibid.*

Gothamus, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.

Gotholia, Achab regis filia, Jorami uxor, *A. J.* VIII, 15, 3. Ochozia a Jehu necato, totam Davidis stirpem extinguere studet, unius tamen ex Ochoziæ filiis, Joasus a Joado servatur, IX, 7, 1. Septem annos regnum tenet, 7, 2. Joaso, quem Joadas, assentiente populo regem creavit, imperium eripere studet; Joadi jussu necatur, 7, 3.

Græcanicæ urbes in Palæstina, *Gaza* Gadara et Hippos, *A. J.* XVII, 11, 4.

Græci, a Jovano, Japhethæ f., originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1. Gentibus devictis nova dant nomina, 4, 4. Ab Ægyptiis arithmetica et astronomia instituti sunt, 8, 3. Literas a Phœnicibus acceperunt, *C. A.* I, 2. Ante bellum Trojanum literarum usus iis ignotus erat, *ibid.* Res gestas in tabulis publicas referre diu neglexerunt, 4. Judæas admodum sero in eorum notitiam venit, 12. Græci religiosissimi, *C. A.* II, 11. Antiquissimis temporibus non legibus, sed sententiis parum definitis et regum jussis regebantur, 15. Græcorum leges cum iis, quas Moyses posuit, comparantur, 16. Quæ de diis statuunt absurda esse demonstratur, 33; 34. Pictores et sculptores diis formam quamlibet attribuunt; poetæ novos plane deos fingunt; oratores deos peregrinos plebiscitis in civitatem adsciscunt, 35. Cf. *Athenienses*, *Lacedæmonii*.

Granicus, fluv. Asiæ, *A. J.* XI, 8, 1.

Graple, Izatis Adiabenorum regis consanguinea, regiam extruxit Hierosolymis, *B. J.* IV, 9, 11.

Gratus, Judæorum dux, Romanos adjuvat in Judæis seditionis coercendis, *A. J.* XVII, 10, 3; 10, 6 sq; 10, 9. *B. J.* II, 3, 4; 4, 2 sq; 5, 2.

Gratus, prætorianus, *A. J.* XIX, 3, 1.

Gunis, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.

Gyphæus, Judæus fortitudo præclarus, *B. J.* VI, 1, 5; 2, 6.

H.

Halicarnassensium de Judæis decretum, *A. J.* XIV, 10, 23.

Hannibal, Carthaginis decus, *B. J.* II, 16, 4.

Heberus, Salæ f., Hebræis nomen dedit, *A. J.* I, 6, 4.

Hebræi. V. *Judæi*.

Hebron. V. *Chebron*.

Hecateus Milesius, primorum hominum longævitate testatur, *A. J.* I, 3, 9.

Hecateus Abderita, Alexandri M. et Ptolemæi Lagi æqualis, librum de Judæis scripsit, *C. A.* I, 22. Scripsit librum de Abramo, *A. J.* I, 7, 2. Laudatur, *A. J.* I, 7, 2. *C. A.* I, 22; I, 23; II, 4.

Hecatontomachi, milites Alexandri Jannæi in prima acie positi, *A. J.* XIII, 12, 5.

Helcias Magnus, pro Judæis apud Petronium deprecatur, *A. J.* XVIII, 8, 4.

Helcias, Agrippæ regis amicus, equitum magister, Silam interficiendum curat, *A. J.* XIX, 8, 3.

Heleias, sacri ærarii custos, a Judæis Romam mittitur ad Agrippam apud Neronem accusandum, *A. J.* XX, 8, 11. Obses a Nerone retinetur, *ibid.*

Helena, Monobazi Adiabenorum regis soror et uxor, *A. J.* XX, 2, 1. Izatis mater, *ibid.* Cum Izate f. religionem Judaicam amplectitur, 2, 3 sq. Hierosolyma proficiscitur, ubi egenis cibos distribuit, 2, 5. Moritur; in pyramide non procul ab Hierosolymis sepelitur, 4, 3.

Helene monumentum, prope Hierosolyma, *B. J.* V, 2, 2; 4, 2.

Helene regia, in Hierosol. urbe, *B. J.* V, 6, 1.

Heliopolis, urbs Syriæ, *A. J.* XIV, 3, 2.

Heliopolis, urbs Ægypti, *A. J.* II, 7, 6. *C. A.* II, 2. — Præfectura Heliopolitana, *A. J.* XII, 9, 7; XIII, 3, 1; 3, 2. *B. J.* I, 1, 1. Sacerdotes Heliopolitani, *A. J.* II, 6, 1. *Hellanicus*, historicus, ab Acusilao in genealogiæ rationibus dissentit; mendacii arguitur ab Ephoro, *C. A.* I, 3. Quid de diluvio tradat, *A. J.* I, 3, 9.

Hellespontus, *A. J.* XI, 8, 2; XII, 1, 1.

Helo, Chananæus, *A. J.* I, 18, 14.

Heniochi, pop. Asiæ, *B. J.* II, 16, 4.

Heracleon, Antiochum Grypum interficit, *A. J.* XIII, 3, 4.

Heracleopolis, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 11, 5.

Hercules, cum Antæo bellum gerens, Apheræ et Iaphræ auxilio utitur; Apheræ filiam uxorem ducit, *A. J.* I, 15.

Herculis templum Tyri exstructum a Hiram, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 18.

Herculis columnæ, *B. J.* II, 16, 4.

Herennius Capito, Jamniæ procurator, *A. J.* XVIII, 6, 3; 6, 4.

Hermæus. V. *Danaus*.

Hermippus, quid de Pythagora referat, *C. A.* I, 22.

Hermogenes, in libris suis Judæorum meminit, *C. A.* I, 23.

Herodes, Antipatri Idumæi f., *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 8, 9. Galilææ a patre præficitur, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. Ezechiam aliosque latrones supplicio afficit, *A. J.* 9, 2.

B. J. 10, 5. Ob eorum eadem ab Hyrcano in iudicium vocatur; intercedente Sexto Cæsare absolvitur, *A. J.* 9, 3 sqq. *B. J.* 10, 6 sq. A Sexto Cæsare Cœlesyriæ præficitur; ne Hyrcano bellum inferat prohibent Antipater pater et Phasaelus frater, *A. J.* 9, 5. *B. J.* 10, 9. Maximam init gratiam apud Cassium; ab eo Syriæ præficitur, *A. J.* 11, 2sqq., *B. J.* 11, 2. sqq. Patris mortem ulciscens Malichum interficit, *A. J.* 11, 4 sqq. *B. J.* 11, 5 sqq. Antigonum ejusque socium Marionem vincit, a Hierosolymitanis honorifice excipitur, *A. J.* 12, 1. *B. J.* 12, 3. Apud M. Antonium ab inimicis accusatus, eum pecunia sibi conciliat, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4. Iterum accusatus iterum absolvitur, tetrarcha constituitur, *A. J.* 13, 1. *B. J.* 12, 5. Insidias Parthorum evitaturis contendit in Arabiam, *A. J.* 13, 6 sq. *B. J.* 13, 7sqq.; 14, 1. A Malcho, Arabiæ rege rejectus, in Ægyptum iter convertit, *A. J.* 14, 1 sq. *B. J.* 14, 1 sq. Cleopatra eum honorifice excipit et in Ægypto detinere studet, *A. J.* 14, 2. *B. J.* 14, 2. Rhodum appellitur; inde Romam se confert, ubi supplex Antonium adit, *A. J.* 14, 3. *B. J.* 14, 3. Antonii et Augusti consilio a senatu rex Judææ creatur, *A. J.* 14, 4. *B. J.* 14, 4. Roma reversus copias ducit adversus Antigonum, Joppen capit suosque et Masada recipit, *A. J.* 15, 1. *B. J.* 15, 3 sq. Hierosolyma frustra oppugnat, Silonis auxilio ab Antigono corrupti destitutus, *A. J.* 15, 2 sq. *B. J.* 15, 5 sq. Josepho fratre in Idumæam misso, in Galilæam contendit, Sepphorin capit et latrones debellat, *A. J.* 15, 4 sq. *B. J.* 16, 1 sqq. In Samariam proficiscitur cum Antigono dimicaturus, sed mox in Galilæam redit rebellesque devincit, *A. J.* 15, 6. *B. J.* 16, 5. Machæras Herodi a Ventidio auxilio missus mala fide agit, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6. Ad Antonium qui Samosata oppugnat proficiscens multos barbaros fundit fugatque, *A. J.* 15, 8. *B. J.* 16, 7. Ab Antonio subsidia impetrat, *A. J.* 15, 9. Galilæas, qui ab ipso defecerant, vincit; magno periculo mirum in modum liberatur, *A. J.* 15, 10 sq. *B. J.* 17, 3 sq. Pappum superat hostesque in domos compulso conficit, *A. J.* 15, 2. *B. J.* 17, 6. Iterum e magno discrimine evadit, *A. J.* 15, 13. *B. J.* 17, 7. Ad Hierosolyma castra facit, Mariamnen, Alexandri filiam, uxorem ducit, *A. J.* 15, 14. *B. J.* 17, 9. Cum Sosio Hierosolyma oppugnat, *A. J.* 16, 1 sqq. *B. J.* 18, 1 sqq. Antonio persuadet ut Antigonum e medio tollat, *A. J.* 16, 4. Herodes regno suscepto, amicos Antigoni interficit, *A. J.* XV, 1, 1. Hyrcanum in Judæam reversum honorifice excipit, *A. J.* 2, 3 sq. Ananelo Judæo ignobili pontificatum dat, id quod graviter fert Alexandra, 2, 4 sq. Alexandram ejusque filium Aristobulum sibi conciliare studet, 2, 7. Aristobulum pontificem constituit, mox vero e medio tollit, *A. J.* 3, 1 sqq. *B. J.* 22, 2. Hujus criminis a Cleopatra apud Antonium accusatus, ab eo ad causam dicendam evocatur; Antonium muneribus placat, *A. J.* 3, 5 sqq. Josephum avunculum in suspicionem adulterii cum Mariamne commissi adductum necari jubet, *A. J.* 3, 5 et 6; 3', 9. Cf. *B. J.* 22, 4. Cleopatram necare molitur, *A. J.* XV, 4, 2. *A. J.* 1, 18, 5. Jussu Antonii Arabibus bellum infert, multisque præliis factis tandem victoriam reportat. Arabes eum pro patrono suo habent, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 19, 1 sqq. Post pugnam Actiacam Hyrcanum interficit, deinde Octavianum in Rhodo insula adit, a quo regnum ei confirmatur, *A. J.* 6, 1 sqq. *B. J.* 20, 1 sqq.; 22, 1. Octavianum in Ægyptum proficiscentem apud Ptolemaidem splendide excipit magnisque muneribus donat, *A. J.* 6, 7. *B. J.* 20, 3. Mariamnem uxorem iterum in adulterii suspicionem vocatam necari jubet, *A. J.* 7, 1 sqq. Octavianus Herodi restituit eam Judææ partem, quam Antonius Cleopatra

dederat, aliasque insuper urbes ejus regno addit, *A. J.* 7, 3. Herodes uxoris nece perturbatus in gravem incidit morbum, *A. J.* 7, 7. Alexandram, Costobarum, Lysimachum aliosque amicos occidit, *A. J.* 7, 8 sqq. A patris moribus recedit, ludos instituit quinquennales, theatrum Hierosolymis aedificat et magnifica exhibet spectacula, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 21, 8. Decem viri contra eum conjurant, 8, 3 sqq. Cæsaream et Sebasten exædificat, 8, 5. Populum fame laborantem sublevat ejusque gratiam sibi conciliat, 9, 1 sq. Simonis filiam uxorem ducit; Herodium castellum et Cæsaream urbem extruit, 9, 3 sqq. Filios Romam mittit; Zenodori latrocinia reprimat; a Zenodoro et Gadarenis apud Augustum accusatus absolvitur; Trachonitide, Batanæa, Auranitide, et Zenodori tetrarchia donatur, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* 1, 20, 4. Judæos majore in diem servitute premit, *A. J.* 10, 4. Essenos in honore habet, 10, 5. Novum templum sumtuosissimum extruit, *A. J.* 11, 1 sqq. Novam legem fert de furibus, *A. J.* XVI, 1, 1. Romam proficiscitur filiosque suos inde in patriam reducit; filiis uxores dat, 1, 2. Agrippam in Judæam venientem splendide excipit, 2, 1. Agrippam in Bosphorum expeditionem facientem comitatur, 2, 2. Herode intercessore, Agrippa et in alios multa beneficia confert et Judæis in Ionia habitantibus immunitatem confirmat, 2, 2 sqq. Hierosolyma reversus populo in concionem convocato exponit, quæ in itinere gesserit, eique quartam tributorum partem remittit, 2, 5. Pheroras, Salome et Antipater ejus odium incendunt in filios e Mariamne creatos, Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* XVI, 3, 1 sqq. *B. J.* 1, 23, 1. Antipatrum, filium e Doride creatum, ad honores evehit et Romam mittit ad Cæsarem, *A. J.* 3, 3. *B. J.* 23, 2. In Italiam profectus cum Alexandro et Aristobulo filiis, hos apud Cæsarem accusat, *A. J.* 4, 1 sqq. *B. J.* 23, 3. Cæsare auctore, cum filiis in gratiam redit, *A. J.* 4, 4. *B. J.* 23, 3. Hierosolyma reversus populo in templo narrat, quæ in Italia egerit, declaratque filios suos post se regnatos esse primum Antipatrum, deinde Alexandrum et Aristobulum, *B. J.* 23, 4 sq. *A. J.* 4, 6. Ad inaugurandam Cæsaream urbem, certamina musica et gymnica instituit, quæ quinquennalia facit, *A. J.* 5, 1. Antipatridem, Cyprum et Phasaelidem urbes condit, *A. J.* 5, 2. *B. J.* 21, 9. Herodis liberalitas in externos, *A. J.* 5, 3. *B. J.* 21, 11 sq. Ejus ingenium varium, *A. J.* 5, 4. Davidis sepulcrum spoliatur, *A. J.* 7, 1. Cf. VII, 15, 3. Turbæ domesticæ; Salome, Antipater et Pheroras multis artificiiis Herodis animum ab Alexandro et Aristobulo, ejus filiis, abalienare student, *A. J.* 7, 2 sqq. *B. J.* 24, 1 sqq. Salomen sororem cum Syllæo Arabe matrimonium inire ob religionum diversitatem non permittit, *A. J.* 7, 6. *B. J.* 24, 6. Alexandrum filium in suspicionem insidiarum ipsi structarum vocatum in vincula conjicit; multis delationibus ita perturbatur ut omnes fere aulicos et amicos, etiam fidissimos, suspectos habeat, in eosque sæviet, *A. J.* 8, 1 sqq. *B. J.* 1, 24, 7. Archelaus Alexandrum Herodi reconciliat, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 1 sqq. Herodes Archelaum, muneribus auctum, Antiochiam usque deducit, et lites inter eum et Titum, Syriæ præfectum, componit, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 6. Latrones Trachoniticos, a Syllæo in Arabiam receptos, ad supplicium ab eo depascit, *A. J.* 9, 1. Expeditione in Arabiam facta, latrones et Arabes cecidit, 9, 2. A Syllæo apud Cæsarem Octav. accusatur, 9, 3. Frustra legatos mittit ad Cæsarem qui causam suam defendant, 9, 4. Alexandrum et Aristobulum filios iterum conjurationis accusatos in vincula conjicit, *A. J.* 10, 1 sqq. *B. J.* 26, 1 sqq. Nicolaus Damascenus, Romam missus legatus, Herodem

- eriminibus falso ei objectis apud Caesarem purgat, *A. J.* 10, 8. A Caesare potestatem obtinet de filiis conjurationis suspectis pro arbitrio statuendi, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 27, 1. In concilio Beryti habito filios accusat; hi capite damnantur, *A. J.* 11, 2 sqq. *B. J.* 27, 2 sqq. Filios strangulari jubet, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 27, 6. De ejus immanitate, *A. J.* 11, 7. Cum Antipatro res Judaeae administrat, *A. J.* XVII, 1, 1. Ejus progenies; nepotum sponsalia curat, *A. J.* 1, 2 sq. *B. J.* 1, 28, 2 sqq. Zamari ejusque comitibus sedem tribuit in Batanara ad Trachonitarum latrocinia reprimenda, *A. J.* 2, 1 sq. Phariseorum nocentissimos, omnesque ex sua familia, qui cum Phariseis faciunt, interficit, *A. J.* 2, 4. Inimicitia ei cum Pherora intercedit, *A. J.* 3, 1; 3, 3. *B. J.* 28, 2; 28, 4. Insidias ab Antipatro sibi structas detegit, *A. J.* 4, 1 sq. *B. J.* 29, 1 sqq. Mariamnen uxorem repudiatur, Simoni pontificatum abrogat, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 28, 3. Antipatrum coram Vara Syriae praefecto accusat, criminis convictum in vincula conjicit, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 31, 5 sqq.; 32, 1 sqq. Morbo correptus testamentum facit, quo Antipam regem constituit, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 32, 7. Judas Sariphaei et Matthias Margalothi seditionem contra eum movent; vivi cremantur, *A. J.* 6, 2 sqq. *B. J.* 33, 2 sqq. Ejus morbus qualis fuerit, *A. J.* 6, 5. *B. J.* 23, 5. Instante morte crudelissimus est, *A. J.* 6, 5. *B. J.* 33, 5. de Herode Josephi iudicium, *A. J.* 6, 6; 8, 1. *B. J.* 33, 8. Manus sibi inferre conatur; Antipatrum fil. interfici jubet, *A. J.* 7. *B. J.* 33, 7. Mutato testamento Archelaum regem, Philippum vero et Antipam tetrarchas constituit; moritur; splendidas ei exsequias solvit Archelaus, *A. J.* 8, 1 sqq. *B. J.* 33, 7 sq. Regnavit triginta septem annos postquam a Romanis rex creatus est, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 33, 8. Ejus testamentum ex plerisque rebus confirmatur ab Augusto, *A. J.* 11, 5. *B. J.* 6, 3.
- Herodes**, Herodis M. fil. ex Mariamne Simonis filia, *B. J.* 1, 28, 4. *A. J.* XVII, 1, 3. Herodes M. in testamento statuit, ut Herodes filius post Antipatri mortem regnum suscipiat, *A. J.* 3, 2. *B. J.* 29, 2. Repudiata ab Herode M. Mariamne, ex ejus testamento expungitur, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 30, 7. Herodiadem Aristobuli fil. uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 1. Herodias ei repudium mittit, *A. J.* 5, 1; 5, 4.
- Herodes**, Herodis M. fil. ex Cleopatra, Philippi frater, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* 1, 28, 4.
- Herodes**, Aristobuli fil. ex Berenice, Herodis M. nepos, *B. J.* 1, 28, 1. Mariamnen, Josephi filiam ex Olympiade, uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Postea matrimonium init cum Berenice Agrippae fratris f., *A. J.* XIX, 5, 1. *B. J.* 11, 6. A Claudio Caesare regnum Chalcidis obtinet, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 11, 5. Silam interficiendum curat, *A. J.* 8, 3. A Claudio templi et sacrae pecuniae curator constituitur, jusque impetrat pontificis creandi, *A. J.* XX, 1, 3. Moritur; ejus liberi, *A. J.* 5, 2. *B. J.* 11, 6.
- Herodes**, Aristobuli fil. ex Salome, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Herodes**, Phasacli f. ex Salampsione Herodis M. filia, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Herodes**, Miari f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Herodes**, Gamali f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Herodes**, V. Antipas.
- Herodes monumentum**, prope Hierosol., *B. J.* V, 12, 2.
- Herodias**, Aristobuli filia ex Berenice, Herodis M. neptis, *B. J.* 1, 28, 1. Herodi Herodis M. ex Mariamne filio nubit, *A. J.* XVIII, 5, 1. Marito repudium mittit; nubit Herodi Antipae tetrarchae, *A. J.* 5, 1; 5, 4. Pro Agrippa fratre ad inopiam redacto apud Herodem intercedit, 6, 2. Agrippa regnum adepti, maritum instigat ut ei ipse regiam dignitatem a Caligula petat; a Caligula cum marito in exilium mittitur Lugdunum, *A. J.* 7, 1 sq. *B. J.* II, 9, 6. Moritur, *B. J.* 9, 6.
- Herodium** (Herodia), castellum Judaeae sexaginta stadiis ab Hierosolymis dissitum, ab Herode M. in memoriam victoriae ex Antigoniensis reportatae exstructum, *A. J.* XV, 9, 4. Ejus descriptio, *ibid.* Cf. XIV, 13, 9. *B. J.* I, 13, 8; 21, 10. Toparchiae caput, *B. J.* III, 3, 5. A Romanis post expugnationem Hierosolymorum capitur, *B. J.* VII, 6, 1.
- Herodium**, castellum Arabiae ab Herode M. exstructum, *B. J.* I, 21, 10.
- Herodotus Halicarnassensis**, ab omnibus fere historicis saepe mendacii arguitur, *C. A.* I, 3. A Manethone reprehenditur, *C. A.* I, 14. Romanorum nullam facit mentionem, *C. A.* I, 12. Ejus de Judaeis testimonium, *C. A.* I, 22. Errat in iis quae de Sesostri refert, *A. J.* VIII, 10, 2 sq. Laudatur de Pharaonis Aegypti regibus, *A. J.* VIII, 6, 2; de Sennacheribo, *A. J.* X, 1, 4; de circumcissione, *A. J.* VIII, 10, 3; *C. A.* II, 13.
- Heroum urbs**, in Aegypto, *A. J.* II, 7, 5.
- Hesiodus**, poeta, in multis rebus ab Aesulao castigatur, *C. A.* I, 3. Laudatur de veterum longevitate, *A. J.* I, 3, 9.
- Hestaeus**, historicus de primorum hominum longevitate, *A. J.* I, 3, 9; de Sennaare campo Babyloniae, 4, 3.
- Hierasa**, mater Oziae regis, *A. J.* IX, 11, 2.
- Hieremias**, propheta; noniam in Josiae mortem componit; mala Hierosolymis eventura literis mandat, *A. J.* X, 5, 1. Accusatur; mox absolvitur; vaticinia in templo recitat, 6, 2. Urbis excidium iterum atque iterum praedicat, 7, 2 sqq. In carcerem, deinde in fossam corno oppletam conjicitur, 7, 4, et 5. Liberatus regi suadet ut Babylonis se subiciat, 7, 6. Post urbis excidium a Babylonis magno in honore habetur, 9, 1. Judaeis qui in patria relictis sunt suadet ne in Aegyptum discedant, 9, 6.
- Hieremmon**, ejus filii Iebosthum Judaeorum regem interficiunt, *A. J.* VII, 2, 1.
- Hierichus**, urbs Judaeae, ejus situs, *B. J.* IV, 8, 2. Magna regionis circa urbem fertilitas et amoenitas; fons quidam fertilitatis causa, *B. J.* IV, 8, 3. Cf. *A. J.* XV, 4, 2; IX, 12, 2. *B. J.* I, 6, 6. — Hierichus caput toparchiae, *B. J.* III, 3, 5. — Capitur a Judaeis ejusque incolae caduntur, *A. J.* V, 1, 5—10. Synedrium ibi constituitur a Gabiniis, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Post defectionem a Romanis Josephus Simonis f. urbi praeficitur, *B. J.* II, 20, 4. A Romanis capitur, *B. J.* IV, 8, 2; 9, 1.
- Hieroboamus I**, Nabatai fil., a Solomone muris extruendis praeficitur; deinde tribus Josephi praefectus constituitur, *A. J.* VIII, 7, 7. Achiae vaticinio motus res novas molitur; in Aegyptum ad Susacum se confert, 7, 8. Post Solomonis mortem revocatur, 8, 1. A decem tribubus rex creatur, 8, 3. Regiam extruit in Sicimorum urbe; vitulas aureas facit ad easque colendas populum adhortatur 8, 4. Jadon vates Dei iram ei denunciat, 8, 5. Vates Bethelensis ei persuadet, Jadonem esse deceptorem, 9, 1. In majorem indies delabitur impietatem, *ibid.* Abiam bello laecessit, sed cladem accipit, 11, 2. Moritur postquam regnavit annos viginti duos, 11, 4. Tota ejus stirps ad interuersionem deletur a Basane, 11, 4.
- Hieroboamus II**, rex Israelitarum, Joasi f., *A. J.* IX, 8, 7. Legum contemptor, 10, 1. Regni fines dilatat, *ibid.* Regnat annos quadraginta, 10, 3.
- Hieronimus**, Aegyptius, Antigoni regis amicus, Syriae praefectus, Alexandri successorum historiam scripsit, *C. A.* I, 23. Judaeorum non meminit, *ibid.* Antiquitates Phoe-

nicias scripsit, *A. J. I, 3, 6*. Laudatur de diluvio, *ibid.*; de veterum longevitate, *A. J. I, 3, 9*.
Hierosolyma, metropolis Palaestinae; antiquitus *Solyma* dicta, *A. J. I, 10, 2*; VII, 3, 2. *B. J. VI, 10*. Ea appellata esse *Hierosyla* tradit Lysimachus, *C. A. I, 35*. — Urbis accurata descriptio, *B. J. V, 4 sq.* Ejus colles et partes, 4, 1; triplex murus, 4, 2; ambitus, turres, 4, 3; regia, 4, 4; templum, 5, 1 sq. Cf. *C. A. I, 22*. — Quid Moyses de urbe sacra edificanda praescripserit, *A. J. IV, 8, 5*. — Hierosolyma ab iis, qui Hycos appellantur, condita secundum Manethonem, *C. A. I, 14*. A Jebuseis habitata usque dum a Davide expugnarentur, *A. J. VII, 3, 1*. Cf. V, 1, 17; *B. J. VI, 10*. A Davide instaurata atque aucta, *A. J. VII, 3, 2*. *Davidis urbs* vocata, *ibid.* A Salomone munita, *A. J. VIII, 6, 1*. Expugnatur a Nabuchodonosoro et solo aquantur, X, 8, 1 sqq. Instaurari coepit sub regno Cyri, XI, 2, 1. Mornia, a gentibus finitimis diruta sub regno Xerxis I, reficiuntur, 5, 6 sqq. Hierosolyma capta a Ptolemaeo Lagi per fraudem, XII, 1. Arx a Simone funditus deletur, XIII, 6, 6. Hierosolyma a Pompejo capta, *A. J. XIV, 4, 2* sqq. *B. J. I, 7, 2* sqq. Synedrium Hierosolymis a Gabinio constitutum, *A. J. XIV, 5, 4*. *B. J. I, 8, 5*. Hierosolyma expugnata ab Herode et Sossio, *A. J. 16, 1* sqq. *B. J. 18, 1* sqq. Theatrum in urbe extruitur ab Herode M., *A. J. XV, 8, 1*. Agrippa M. urbem molitur munitionem reddere, sed prohibetur a Claudio Casare, *A. J. XIX, 7, 2*. Cf. *B. J. II, 11, 6*. Plateae splendide lapide sternuntur sub Agrippa jun., *A. J. XX, 9, 7*. Florus Hierosolymitanos ad seditionem adigit; magna eorum strages, *B. J. II, 14, 6* sqq.; 15, 1 sqq.; Bellum inter pacificos et seditiosos. Romanorum praesidium cadit, 17. Cestius, Syria praeses, Betheth capit, urbem superiorem et templum irritum conatu ostendit, 20. Romanis expulsis, Josephus Gorionis et Ananus urbis praefecti constituuntur, 20, 3. Zelotae, latrones undique conflati, Hierosolyma rapinis, caedibus et discordiis complent, *B. J. IV, 3, 3* sqq. Acris pugna inter Zelotas et populum committitur, Zelotae in templum confugiunt, 3, 11 sqq. Zelotae Idumaeos in auxilium vocant cum iisque magnam civium stragem edunt, 4 et 5. Post Idumaeorum discessum Zelotae crudelius adhuc in cives saeviunt, 6, 1; 6, 3. Zelotae in duas partes discedunt, 7, 1. Zelotae ab Idumaeis qui in urbem confugerant pressi in unam factionem rursus coalescunt, 9, 11. Simon Giorae a populo in urbem recipitur ad opprimendos Zelotas, *ibid.* Acris pugna inter Simonem et Joannem Zelotarum ducem, 9, 12. Zelotae denuo in duas scinduntur factiones, quarum altera duce Joanne templi porticus, altera duce Eleazaro templi septum tenet, V, 1, 2. Simon Giorae, tertiae factionis dux, urbem superiorem in potestate habet et magnam inferioris partem; atrox bellum inter tres illas factiones, 1, 3. Titus ad urbem obsidendam se adtingit, 2, 1 sqq. Tres factiones in breve tempus concordantes Romanos adoriuntur, 2, 4. sqq. Bellum intestinum recrudescit: Joannes Eleazari factionem opprimat et templi septum occupat, ita ut tres factiones ad duas redigantur, 3, 1. Romanis machinas urbi admoventibus, factiones denuo in unum corpus coeunt fortiterque hosti resistunt, 6, 4 sqq. Primus murus septentrionalis a Romanis capitur, 7, 2. Romani secundum murum occupant et Nova urbe potiuntur; a Judaeis repelluntur, sed quarto die post iterum in urbem irruunt, 8, 1 sqq. Obsidio in breve tempus remittitur; Josephus Flavius Hierosolymitanos ad deditionem hortatur, 9, 1 sqq. Fames in urbe grassatur; seditiosi in populum saeviunt, 10, 1 sqq. Aggeres a Romanis prope Antoniam et Joannis monumentum erecti

a Joanne et Simone destruuntur, 11, 4 sqq. Urbs a Romanis muro circumdatur novique aggeres jaciuntur, 12, 1 sqq. Perfugarum misera sors, 13, 4. Joannis sacrilegium, 13, 6. Mortuorum numerus, 13, 7. Judaei novos aggeres frustra aggrediuntur, VI, 1, 3. Antonia a Romanis capitur, 1, 5 sqq. Nobilium plurimi ad Romanos confugiunt, 2, 2. Acris pugna prope templum, 2, 6. Romani aggeres extruunt et regione templi, 2, 7. Porticus exteriores partim a Judaeis, partim a Romanis incenduntur, 2, 9. Judaeorum dolo multi Romani pereunt, 3, 1. Famia in urbe atrocitas, 3, 3. Invito imperatore ipsum templum incenditur, 4, 1 sqq. Magna Judaeorum strages, 5, 1 sqq. Signa quae praecesserunt Hierosolymorum excidium, 5, 3. Titus quum frustra seditiosos ad deditionem hortatus esset, urbem perdere decernit; archivum, curia et Aera incenduntur, 6, 1 sqq. Superior urbs, male a Judaeis defensa, a Romanis capitur; tota jam urbe expugnata, omnia ferro et flamma vastantur, 8, 1 sqq. Captivorum sors, 9, 2. Quoties prioribus temporibus capta fuerint Hierosolyma, 10. Urbs funditus evertitur, exceptis tribus turribus et parte muri occidentalis, VII, 1, 1.
Dim, mensura apud Judaeos, *A. J. III, 8, 3*; 9, 4; VIII, 3, 8.
Hippene, regio circa Hippum urbem, *B. J. III, 3, 1*.
Hippicos, turris Hierosol., describitur, *B. J. V, 4, 3*. Ab Herode exstructa est, *ibid.* Post Hierosol. expugnationem a Romanis servatur, *B. J. VII, 1, 1*.
Hippos, urbs Galil., triginta stadiis a Tiberiade, sexaginta a Gadaris distat, *V. J. 65*. Urbs Graecanica, *A. J. XVII, 11, 4*. A Pompejo Judaeis eripitur, *A. J. XIV, 4, 4*. Herodi M. dono datur ab Augusto, *A. J. XV, 7, 3*. Post Herodis mortem Syriae provinciae adjicitur, *A. J. XVII, 11, 4*. *B. J. II, 6, 3*. — Initio belli Jud. Hippeni in Judaeos saeviunt, qui urbem incolunt, *B. J. II, 18, 5*; cf. 18, 1.
Hiramus, Tyriorum rex, cum Davide foedus init, eique ligna cedrina atque artifices, qui regiam extruunt, mittit, *A. J. VII, 3, 2*. Cum Solomone amicitiam jungit eique operarios ad ligna cadenda templumque extruendum mittit, VIII, 2, 7. sqq. Ejus literae ad Solomonem datae, *ibid.* Quotannis frumentum, vinum et oleum a Solomone accipit pro iis quae ad templi Hieros. constructionem contulit; viginti urbes quas Solomon ipsi offert, repudiat; anigmata a Solomone solvenda mittit, aliaque ab eo sibi missa solvere studet, VIII, 5, 3. Quenam Menander et Dios historici de eo referant, *ibid.* Cf. *C. A. I, 17*; II, 2.
Hiramus, Tyriorum rex qui floruit Cyri temporibus, *C. A. I, 21*.
Hispani, a Romanis subacti, *B. J. II, 16, 4*. Cf. *C. A. II, 4*.
Holophantes, Judaeus nobilis, *A. J. IV, 7, 5*.
Holocaustum, quomodo instituendum sit, *A. J. III, 9, 1*.
Homerus, poeta; ejus carmina antiquissimum apud Graecos literarum monumentum, *C. A. I, 2*. Ea non ab ipso Homero literis mandata, sed posterioribus temporibus ex variis cantilenis collecta esse ferunt, *ibid.* Homerus nusquam in carminibus suis legis nomine utitur, II, 15. Plato Homerum republica sua excludit, II, 36.
Homotea, locus Galil., *V. J. 51*.
Horatia, Romae tribus, *A. J. XIV, 10, 13*; 10, 19.
A. Hortensius, consul Roman., *A. J. XIV, 1, 1*.
Hothnielus, e tribu Judae, Judaeos ab Assyriis subjectos in libertatem restituit, *A. J. V, 3, 2*. Principatum tenet apud Judaeos annos quadraginta, 3, 3.
Hycos, gens pastorum, Aegyptum invadunt, *A. J. I, 14*. Diverse de iis sententiae, *ibid.*

Hyoscyamus, planta, describitur, *A. J.* III, 7, 6.

Hypsicrates, ejus de Hyrcano testimonium, *A. J.* XIV, 8, 3.

Hyrcania (Hyrcanum), castellum Palaestin. a Gabinio diruitur, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Cf. *A. J.* XIII, 16, 3. *B. J.* I, 8, 2; I, 19, 1.

Hyrcania, regio Asiae, ejus claustra et portae ferreae, *B. J.* VII, 7, 4.

Hyrcanus, (Joannes) Maccab., Simonis fil., insidias Ptolemaei effugit; principatu potitur, *A. J.* XIII, 8, 1. Ab Antiocho Sotere Hierosolymis oppugnatur, 8, 2. Pacem redimit, 8, 3. Davidis sepulchrum depeculatur; mercenariis utitur; Antiochi in expeditione contra Parthos socius est, 8, 4; cf. VII, 15, 3. Mortuo Antiocho Syriam invadit; templum Garizitanum delet, XIII, 9, 1. Cum Romanis societatem init, 9, 2. Duobus Antiochis de Syria regno inter se certantibus, pace fruitur, 10, 1. Samariam obsidet et funditus delet, 10, 2 sqq. Cum Deo colloquitur, 10, 3. A Phariseis ad Sadducaeorum sectam transit, 10, 5 et 6. Ejus mors et elogium, 10, 7.

Hyrcanus, Alexandri Jannae f., post patris mortem ab Alexandra matre pontifex constituitur, *A. J.* XIII, 16, 1 et 2. Ejus indoles, *ibid.* et XIV, 1, 3. Matre mortua cum Aristobulo fratre de regno certat; facta reconciliatione fratri regnum concedit, *A. J.* XIV, 1, 2. *B. J.* I, 6, 1. Instigante Antipatro, regnum sibi vindicare conatur, cum Aretae copiis fratrem praelio vincit et Hierosolyma obsidet, *A. J.* I, 3 sq.; 2, 1 sq. *B. J.* 6, 2 sq. A Scauro jubetur obsidione desistere; ad Papyronem a fratre superatur, *A. J.* 2, 3. *B. J.* 6, 3. Causam suam coram Pompejo defendit, *A. J.* 3, 2. *B. J.* 6, 4. Pompejus ei favet, *A. J.* 3, 4. *B. J.* 6, 4. Pompejus pontificatum ei restituit, *A. J.* 4, 4. *B. J.* 7, 6. Cum Antipatro Caesari in Aegypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* 8, 3. Pontificatus a Caesare ei confirmatur, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Ab Atheniensibus magno honore afficitur, *A. J.* 8, 5. Antipatro ejusque filiis rerum administrationem relinquit, *A. J.* 9, 1 sq. *B. J.* 10, 4. Antipatri ejusque filiorum inimicis obsequuntur, Herodem ob latronum eadem in judicium vocat, intercedente vero Sexto Caesare absolvit, *A. J.* 9, 3, sqq. *B. J.* 10, 6 sq. Decreta a Romanis in Hyrcani gratiam facta, *A. J.* 10, 2 sqq. Malichum mortis periculo liberat, *A. J.* 11, 2. Malichum euni principatu deturbare molitur, sed ab Herode occiditur, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 11, 7 sq. Legationem mittit ad M. Antonium; Antonius ei restituit, quae Cassius ei eripuerat, *A. J.* 12, 2 sqq. Parthi, ab Antigono regnum affectante acciti, Hyrcano insidias struunt, *A. J.* 13, 5 sq. *B. J.* 13, 4 sq. Vincitur traditur Antigono, qui ei aures abscedit, *A. J.* 13, 10. *B. J.* 13, 9. Captivus in Parthiam abducitur, *A. J.* XV, 2, 1. *B. J.* I, 13, 11. A Phraate, Parthorum rege, e vinculis dimissus Babylone degit, ubi magna apud Judaeos gaudet auctoritate, *A. J.* XV, 2, 2. In Judaeam reversus honorifice excipitur ab Herode, 2, 3 sq. Ab Herode interficitur, *A. J.* XV, 6, 1 sqq. *B. J.* I, 22, 1. Ejus indoles et varia fortuna, *A. J.* 6, 4.

Hyrcanus, Josephi fil. ex Solymii filia, *A. J.* XII, 4, 6. Ejus indoles, *ibid.* A patre ad Ptolemaeum Epiph. mittitur ut ei gratuletur, 4, 7. Ptolemaei gratiam largitione sibi conciliat, 4, 9. Cum fratribus congressus, eorum duos interfecit; trans Jordanem se confert, *ibid.* Post patris mortem bellum gerit cum fratribus, 4, 11. Arabes infestat et castellum validissimum trans Jordanem aedificat; mortem sibi consciscit, *ibid.*

Hyrcanus, Herodis Agrippae M. fratris f. ex Berenice, *A. J.* XX, 5, 2. *B. J.* II, 11, 6.

Hyrcanus, Flav. Josephi f. *V. J.* 1; 76.

I. J.

Jabata, urbs Palaest., *A. J.* X, 3, 2.

Jabes, Sellumi pater, *A. J.* IX, 11, 1.

Jabinus, rex Chanaanaeorum, Judaeos sibi subjecit durissimoque dominatu premit, *A. J.* V, 5.

Jabissus (*Jabissus*, *Jabissa*), urbs Galaaditidis, *A. J.* VI, 14, 8. Jabiseni quum recusassent contra Benjamitas cum ceteris tribubus pugnare, caduntur, V, 2, 11. Jabiseni Sauli ejusque filiorum corpora a Palaestinis in cruce sublata auferunt et sepeliunt, VI, 14, 8.

Jacimus, Zamaris f., dux Bathyraeorum, vir fortitudine insignis, *A. J.* XVII, 2, 3.

Jacimus. V. *Alcimus*.

Jachinus, Symeonis filius, *A. J.* II, 7, 4.

Jacobus, Isaci fil. ex Rebecca, *A. J.* I, 18, 1. Patris preces pro Esavo in se fraudulenter convertit, 18, 6. A matre Charras mittitur, ut iras Esavi evitet et Labani filiam uxorem ducat, 19, 1. Labano bis septem annos servit; post prius septennium Liam, post alterum Rachelam in matrimonium accipit, 19, 2 sqq. Ejus liberi ex uxoribus et concubinis suscepti, 19, 8. A Labano clam discedit cum uxoribus et parte gregum, 19, 9. Cum Labano, qui fugientes persequutus est, reconciliationem et foedus facit, 19, 10 sq. In patriam reversus cum Esavo in gratiam redit; cum angelo divino certamen init, quare Israelus appellatur, 20. Deorum simulacra, quae Rachel ex Mesopotamia secum abstulerat, prope Sicima in terra occultat, 21, 2. Post Isaci mortem, Jacobus Chanaanam obtinet, Esavus Idumaeam, II, 1, 1. Summa gaudet felicitate, Josephum praeceteris liberis amat, 2, 1. Josephum, a fratribus venditum, a feris laceratum esse putans dolore opprimitur, 3, 4. Filios, excepto uno Beniamine, in Aegyptum mittit ad frumentum coemendum, 6, 2. Jussu Josephi Beniaminem quoque in Aegyptum mittit, 6, 5. Quum audisset Josephum in Aegypto vivere, cum tota sua familia eo migrat, 7, 1 sqq. Pharaonem ei Heliopolin concedit ad habitandum, 7, 6. Moritur in Aegypto, sepelitur Chebrone, 8, 1.

Jacobus, Judae Galilaei f., cruci suffligitur, *A. J.* XX, 5, 2.

Jacobus, Jesu Christi frater lapidatur, auctore Anano pontifice, *A. J.* XX, 9, 1.

Jacobus, Sosae f., Idumaeorum dux qui Zelotis Hierosol. contra optimates auxilio veniunt, *B. J.* IV, 4, 2. Simoni Giorae f. patriam prodit, 9, 6. Hierosolymis a Simonis Gior. partibus stat, V, 6, 1. A Simone in vincula conjicitur, VI, 8, 2. Cf. VI, 1, 8; 2, 6.

Jacobus, Flav. Josephi satellites; *V. J.* 18.

Jaddus, Joannis fil., pontifex, *A. J.* XI, 7, 2; 8, 7.

Jadon, vates, Hieroboamo Dei iram denunciatur, *A. J.* VIII, 8, 5. A leone interimitur, quod Dei praeceptum neglexit, 9, 1.

Jaires, Galadenus, triginta annos apud Judaeos principatum tenet, *A. J.* V, 7, 6.

Jale, mulier Cenetis, Sisarem interfecit, *A. J.* V, 5, 4.

Jalelus, Zabulonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Jalus, Moysis nepos, *A. J.* VII, 14, 10.

Jamblichus, Libani dynasta, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 3.

Jaminus, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Jamma, urbs Judaeae, olim in Palaestinorum ditone, *A. J.* IX, 10, 3. A Pompeio Judaeis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, *B. J.* I, 8, 4. Ab Herode M. datur Salomae, *A. J.* XVII, 8, 1. Salome eam Juliae (Liviae) Augusti uxori legat, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.*

- II, 9, 1. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 3, 2; 8, 1. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XII, 7, 4; XIII, 6, 6. *B. J.* I, 2, 2; 7, 7.
- Jamnith*, (Jamnia), vicus Galil., *B. J.* II, 20, 6.
- Jamuelus*, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Janias*, rex Aegypti, *C. A.* I, 14.
- Jannaëus*. V. *Alexander*.
- Jannaëus*, Levi f., Taricheata nobilis, *V. J.* 26.
- Jaodus*, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Japha*, oppidum Galil., a Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37; 52. A Tito capitur, incolae caduntur, *B. J.* III, 7, 31.
- Japhethas*, Noe f., *A. J.* I, 4, 1. Ejus septem filii quas terras occupaverint, 5, 1.
- Japhra*, secundum Alexandrum Polyhistorum Abrami f. ex Chatura; cum Apher fratre Aphram urbem condit, Herculi cum Libya et Antaeo bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* I, 15.
- Japygium promontorium*, *B. J.* VII, 2, 1.
- Jar*, mensis secundus apud Judaeos, *A. J.* VII, 3, 1.
- Jarda*, vicus Judaeae, *B. J.* III, 3, 5.
- Jardes*, silva Palaest., *B. J.* VII, 6, 5.
- Jaredes*, Anochi f., *A. J.* I, 2, 2.
- Jaredes*, Malaeli f., *A. J.* I, 3, 4.
- Jason*, Eleazari f., a Juda Maccab. Romam mittitur legatus, *A. J.* XII, 10, 6.
- Jason*. V. *Jesus*, *Simonis* f.
- Jasubus*, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jaus*, Esavi f., *A. J.* I, 1, 2.
- Jazares*, Abrami f., *A. J.* I, 15.
- Jazielus*, vates, *A. J.* IX, 1, 2.
- Jazorus*, urbs Ammanitarum, a Juda Maccab. expugnatur, *A. J.* XII, 8, 1.
- Iberi*, a Judaeis olim Thobeli vocati, originem trahunt a Thobelo, Japheti f., *A. J.* I, 6, 1. Tiberius Iberis persuadere studet, ut Parthis bellum inferant, *A. J.* XVIII, 4, 4.
- Ide*, liberta, Mundum perducit ad Paulinam in Isidis templo stuprandam; cruci affigitur, *A. J.* XVIII, 3, 4.
- Idumaea*, *Idumaei*. Idumaea unde nomen habeat, *A. J.* II, 1, 1. Idumaei Judaeos ex Aegypto redeuntes a finibus suis arcent, *A. J.* IV, 4, 4. A Davide devicti tributum pendere coguntur, VII, 5, 4. Joramo Israelitarum regi opem ferunt contra Moabitas, IX, 3, 1. Ab Amasia, Judaeorum rege debellantur, IX, 9, 1. Ab Hyrcano coguntur Judaeorum mores legesque recipere, *A. J.* XV, 7, 9; XIII, 9, 1. Idumaeorum agri devastantur a Trachonitis, *A. J.* XVI, 9, 3. Post Herodis M. mortem Idumaea ad Archelai ethnarchiam pertinet, quae praeter eam Judaeam et Samariam comprehendit, *A. J.* XVI, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Idumaea toparchia Judaeae, *B. J.* III, 3, 5. Jesus et Eleazarus initio belli Jud. Idumaeae praeficiuntur, *B. J.* II, 20, 4. Idumaei a zelotis in auxilium vocati, Hierosolyma occupant magnamque cum illis civium stragem edunt, *B. J.* IV, 4 et 5. Compertis zelotarum sceleratis consiliis domum redeunt, 5, 5; 6, 1. Idumaea a Vespasiano occupatur, 8, 1. *Simon*, Giorae f., Idumaeam vastat, *B. J.* IV, 9, 4 sqq. Qui Simonem effugiunt, Hierosolyma se recipiunt; ibi cum zelotis confligunt, 9, 10. Postea a Simonis Gior. partibus stant, V, 6, 1. Maxima Hierosolymorum parte a Romanis jam expugnata, ad Titum perfugiunt, VI, 8, 2. Idumaeorum perversitas, VII, 8, 1. Eorum numen Coze, *A. J.* XV, 7, 9.
- Idumas*, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Jehar*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Jebosthus*, Sauli filius, post patris mortem, Abeneri opera rex constituitur ab omnibus Judaeis, excepta Judae tribu, *A. J.* VII, 1, 3. Abenerus ab eo desciscit, 1, 4. Interticitur, 2, 1.
- Jebusaei*, gens Chanaanæa, Hierosolyma incolebant, usque dum a Davide ejicerentur, *A. J.* VII, 3, 1.
- Jebusæus*, Chanaani filius, *A. J.* I, 5, 2.
- Jechonias*. V. *Joachimus*.
- Jedis*, uxor Amosi, mater Josiae, *A. J.* X, 4, 1.
- Jeglomus*, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
- Jehus*, vates, *A. J.* VIII, 12, 3; 13, 7.
- Jehus*, Israelitarum rex. Elias a Deo jubetur eum Israelitarum regem constituere, *A. J.* VIII, 13, 7. Joramo rege in Aramathæ oppugnatione vulnerato, Elissæus unum e discipulis suis mittit qui Jehum sacro oleo inungat, IX, 6, 1. Ab exercitus ducibus rex declaratur, 6, 2. Jesraclam proleclus Joramum, et Ochobziam Judaeae regem interficit, 6, 3. Jezabelam et totam Achabi stirpem interimit, 6, 4 sqq. Omnes Baalis sacerdotes e medio tollit, Baalisque cultum abolet, sed vitularum adorationem permittit, 6, 6. Azazel, Syrorum rex, regionem Transjordanianam ei eripit; Jehus regnat septem viginti annos, 8, 1.
- Jeldaphas*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Jenar*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Jephthes*, dux Judaeorum, Ammanitas profligat, *A. J.* V, 7, 8. sqq. Filium Deo consecrat, 7, 10. Ephraimitas magna clade afficit, *A. J.* V, 7, 11. Sex annos apud Judaeos imperium tenet, *ibid.*
- Jerasa*, Oziae regis mater, *A. J.* IX, 11, 2.
- Jeremias*, vates. V. Hieremias.
- Jeremias*, Galileorum dux, *V. J.* 72.
- Jericho*. V. *Hierichus*.
- Jeroboamus*. V. *Hieroboamus*.
- Jes*, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jesclius*, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jesracla*, urbs Samariae, *A. J.* VIII, 13, 6; IX, 6, 4.
- Jessæmus*, Achemai fil., robore et fortitudine conspicuus, *A. J.* VII, 12, 4.
- Jessæus*, Obedis fil., Davidis pater, *A. J.* V, 9, 4; VI, 8, 1.
- Jesus*, Naveni f., Judaeorum dux in bello cum Amalecitis gesto, *A. J.* III, 2, 3. Judaeos contra Moysem rebellantes alloquitur, 14, 4. Moyses Jesum successorem suum declarat, IV, 7, 3. Jesus valicinatur, vivente adhuc Moyse, 8, 46. Post Moysis mortem Judaeorum summus dux Jordanem transgressus Hierichuntem capit, *A. J.* V, 1, 1—12; cf. *B. J.* IV, 8, 3. Infelicis deinde res gerit contra Annitas; exercitum sacrilegio pollutum lustrare a Deo jubetur; quo facto Annam expugnat, *A. J.* V, 1, 13—16. Gabaonitis parcit, 1, 16. Hierosolymitanos aliasque gentes Chanaanæas prosternit, 1, 17 sq. Sacrum tabernaculum collocat in loco prope Siluntum oppidum; in Garizin et Gibalo montibus benedictiones a Moyse praescriptas facit, 1, 19. Chanaanæam dimetiendam curat; singulis eam Judaeorum tribubus distribuit, 1, 20—25. Legatos mittit ad tribus Transjordanenses, quas patrios ritus violasse putat, 1, 26. Moritur; sepelitur in urbe Thamma, 1, 29.
- Jesus*, Sauli f., *A. J.* VI, 6, 6.
- Jesus*, Joseleci f., pontifex, *A. J.* XI, 3, 10; 4, 2; 4, 7.
- Jesus*, Judae fil., pontificatum appetit, a fratre Joanne in templo occiditur, *A. J.* XI, 7, 1.
- Jesus* (etiam *Jason* appellatus), Simonis f., ab Antiocho Epiph. pontifex creatur, *A. J.* XII, 5; 1. Pontificatu ab eodem Antiocho privatur; litigat cum fratre, *ibid.* Cf. *V. J.* 4.
- Jesus*, Phabetis f., pontifex; pontificatus ei abrogatur ab Herode M., *A. J.* XV, 9, 3.

Jesus Christus, vir sapiens, si virum eum appellare fas est; multos habet discipulos; cruci affligitur; tertio die post mortem apparet redivivus, *A. J. XVIII*, 3, 3. Ejus frater Jacobus lapidatur, *XX*, 9, 1.

Jesus, Damnai fil., ab Agrippa jun. pontifex constituitur, *A. J. XX*, 9, 1. Pontificatum amittit, 9, 4.

Jesus, Gamalielis fil., pontifex constituitur ab Agrippa jun., *A. J. XX*, 9, 4. Pontificatum amittit, 9, 7.

Jesus, Sapphiae f., pontifex a Hierosolymitis Idumaeae praedicatur, *B. J. II*, 20, 4.

Jesus, Sapphiae f., Tiberiensis, factionis ex nautis et pauperibus conflata dux, *V. J. 12*; cf. 9. Herodis tetrarchae palatium incendit, 12. Summus Tiberiadis magistratus, Tiberienses contra Josephum Galilaeae praef. concitat, *V. J. 27. B. J. II*, 21, 3. Cum Jonathia ejusque collegis, a Simonis factione in Galil. missis, Josepho insidias struit, *V. J. 53* sqq.

Jesus, pontifex, Idumaeos Hierosolyma obsidentes alloquitur, *B. J. 4*, 3. Ejus elogium, *ibid.*

Jesus, Gamalae f., pontifex populum contra Zelotas excitat, *B. J. IV*, 3, 9; cf. *V. J. 38*.

Jesus, latronum princeps Flav. Josepho insidias struit, *V. J. 22*. Seditiosorum Tiberiadis dux urbem contra Romanos defendit, *B. J. III*, 9, 7. Tiberiade Romanis tradita ab incolis, Tarichaeas cum sociis suis se confert, *ibid.* Romanos aggreditur, 10, 1. Tarichaeis a Romanis captis, fuga evadit, 10, 5.

Jesus, unus e Gamalitarum primoribus, a seditiosis interficitur, *V. J. 37*.

Jesus pontifex Hierosolymis ad Titum profugit, *B. J. VI*, 1, 2.

Jesus, Thebuti f., sacerdos ad Titum transfugit, *B. J. VI*, 8, 3.

Jesus, Anani f., homo rusticus Hierosolymorum excidium praedicat, *B. J. VI*, 5, 3.

Jetharsas, Amessae pater, *A. J. VII*, 10, 1.

Jeturus, Ismaeli f., *A. J. I*, 12, 4.

Jezebel, Jthobali, Tyrionum regis; filia, Achabi uxor, maritum perducit ad Tyrionum deos colendos, *A. J. VIII*, 13, 1. In vates sevit, 4. Nabuthum interfici jubet, 13, 8. Jehu jussu interimitur, *IX*, 6, 4.

Jezeanias, Judaeorum dux, *A. J. X*, 9, 3.

Jezechielus propheta duos libros de malis Hierosolymis eventuris scripsit, *A. J. X*, 5, 1. Babylonem captivus abducitur, 6, 3. Babylonem literas mittit Hierosolyma de clade Judaeis imminente, 7, 2. Ab Hieremia in vaticiniis dissentit, *ibid.*

Ilium, urbs Asiae minoris; Herodes M. Ilios reducit in gratiam cum Agrippa, *A. J. XVI*, 2, 2.

Ilius, Cesabaei pater, *A. J. VII*, 12, 4.

Illyrii, a Romanis subacti, *B. J. II*, 16, 4.

Indates, Parthorum dux, ab Antiocho Sotere superatur, *A. J. XIII*, 8, 4.

India, *A. J. I*, 6, 3. Oceanus Indicus, *I*, 6, 4. De rebus Indicis scripsit Philostratus, *X*, 11, 1.

Joabus, Davidis ex sorore nepos, Jebosthi exercitum vincit, *A. J. VII*, 1, 2. Abenerum interficit, 1, 5. Hierosolymorum arcem expugnat, 3, 1. Toti exercitui a Davide praeficitur, 5, 4. Feliciter rem gerit contra Ammanitas, 6 sq. Abesalomum Davidi reconciliat, 8, 4 sq. Abesalomi, qui regnum affectat, exercitum fundit, ipsum interimit, 10, 2. Amessam qui ipsius loco dux factus est, occidit, expeditionem facit contra Sabarum, 11, 6 sq. Denuo toti exercitui praeficitur, 11, 8. Populi censum habet, 13, 1. Adoniam qui regnum appetit adjuvat, 14, 4. Solomonis jussu interficitur, *VIII*, 1, 4.

Joachazus, rex Judaeorum, Josiae fil., a Nechaone capti-

vus Aegyptum abducitur; regnum traditur ejus fratri, Eliacimo, *A. J. X*, 5, 2. In Aegypto moritur, *ibid.*

Joachebedu, Amaramae uxor, Moysis mater, *A. J. II*, 9, 4. Moyses ab Aegypti regis filia receptus matri enutriendus datur, 9, 5.

Joachimus (Jechonias) Judaeorum rex, regnum accipit a Nabuchodonosoro, *A. J. X*, 6, 3. Ab eodem non multo post captivus Babylonem abducitur, 7, 1. E vinculis solvitur ab Abilamarodacho, *X*, 11, 2.

Joachus, Ezechie regi a commentariis, *A. J. X*, 1, 2.

Joacimus, Josiae fil., a Nechaone rex Judaeae constituitur; ante regnum susceptum Eliacimus vocabatur, *A. J. X*, 5, 2. Nabuchodonosoro tributum pendit, 6, 1. Hierosolymis a Nabuchodonosoro captis, occiditur, 6, 2 et 3. Regnavit undecim annos, 6, 3.

Joacimus, Jesu fil., summus pontifex, sub regno Xerxis I, *A. J. XI*, 5, 1.

Joadas, pater Banasae, *A. J. VII*, 5, 4.

Joadus, (*Jodaus*), pontifex, Joasum Ochoziae regis filium servat, *A. J. IX*, 7, 1. Joasum regem creat, 7, 2. Gotholiam, Joasi matrem, necari jubet, 7, 3. Regem jurejurando adstringit, ut verum Deum colat legesque Moysaeas observet; Baalis adem a Joramio constructam diruit, 7, 4. Templo instaurando magnam navat operam, 8, 2. Vir justitia et probitate insignis, 8, 3.

Joasdrus, Nomici f., Judaeus nobilis, *B. J. II*, 21, 7.

Joannes, Judaeorum dux, *A. J. VIII*, 15, 2.

Joannes, Careae f., Judaeorum a Babylonis in Judaea relictorum dux, *A. J. X*, 9, 2. Ismaelum qui Godoliam interfecit persequitur, 9, 5. Judaeos in Aegyptum ducit, 9, 6.

Joannes, fil. Eliasibi, *A. J. X*, 5, 4.

Joannes, Judae fil., pontifex Jesum fratrem in templo occidit, *A. J. XI*, 7, 1.

Joannes Hyrcanus. V. Hyrcanus.

Joannes, Mattathiae fil., Gaddes vocatus, *A. J. XII*, 6, 1. A Jonathia fratre ad Nabataeos missus ab Amarai filiiis occiditur, *XIII*, 1, 2.

Joannes, Baptista, vir bonus, Judaeos ad virtutis studium impellit; ab Herode Antipa necatur, *A. J. XVIII*, 5, 2.

Joannes, Judaeus Caesariensis, a Floro in vincula conjicitur, *B. J. II*, 14, 5 sq.

Joannes, Essaeus Thammiae praefectus, *B. J. II*, 20, 4. In praedio cadit, *B. J. III*, 2, 1 sqq.

Joannes, Ananiae f., Acrabatenae et Gophniticae toparchiae praefectus, *B. J. II*, 20, 4.

Joannes, Damae filius vocatus, Zelota ferocissimus, *B. J. IV*, 3, 5.

Joannes, Sosae f., Idumaeorum dux, *B. J. IV*, 4, 2; *V*, 6, 5; 8, 2.

Joannes, Levi f., Gischalis oriundus, homo dolosissimus et nequissimus, *B. J. II*, 21, 1. *IV*, 2, 1. Gischalenos hortatur ne a Romanis deficiant, *V. J. 10*. Gischala a populis vicinis diruta instaurat et mœnibus firmat, *V. J. 10. B. J. II*, 20, 6; 21, 2. Rebus novis studet, *V. J. 13*. Ejus astutia in facienda pecunia, *V. J. 13. B. J. II*, 21, 2. Josepho Flavio Galilaeae praef. insidias struit, *V. J. 16* sqq. *B. J. II*, 21, 6 sqq. Tiberienses et Sepphoritas stimulat, ut seditionem moveant contra Josephum, *V. J. 25*. Frustra id agit, ut Josepho praefectura adimatur et in ipsum conferatur, *V. J. 38—66*. Josephus plerosque ejus sectatores in suas partes pertrahit, *V. J. 66*. Gischalenos contra Romanos concitat, *B. J. IV*, 2, 1. Tito urbem obsidente ejusque deditionem postulante, Joannes unius diei moram faciens, nocte Hierosolyma fugit, 2, 2. sqq; 3, 1. Ibi cum optimatibus et moderatis se facere simulans, eorum secreta Zelotis prodit, 3, 13. Ad Zelo-

- tas legatus missus de pace componenda, eos magis etiam contra optimates irritat, 3, 14. Tyrannidem affectans, factionem sibi facit ex Zelotarum nequissimis, 7, 1. Ab Idumaeis, qui in urbem confugerant, superatus in templum pellitur; plurimi Zelotae ad ejus partes se conferunt, 9, 11. Simo Goriionis in urbem recipitur ad Joannem et Zelotas opprimendos, *ibid.* Acris pugna inter Simonem et Joannem, 9, 12. Eleazarus cum multis aliis Zelotis a Joanne desciscit, et interius templi septum occupat, V, 1, 2. Crebris pugnis dimicat cum Eleazaro et Simone, 1, 3. Materiam sacram ad instrumenta bellica conficienda adhibet, 1, 5. Eleazari factionem opprimit, interius templi septum occupat, 3, 1. Quot sectatores habuerit, 6, 1. Romanis machinas muris admoventibus cum Simone pacem facit, 6, 4. Aggeres a Romanis ad Antoniam erectos destruit, 11, 4. Templum spoliatur, 13, 6. Romanos Antoniam oppugnantes frustra aggreditur, VI, 1, 3. Flavio Josepho ad dedicationem hortanti conviciatur, 2, 1; 2, 3. Templo a Romanis incenso, in urbem superiorem confugit, 6, 1. Joannes et Simon a Tito petunt ut Judaeis liceat cum liberis et uxoribus in desertum exire; repulsam ferunt, 6, 2 sqq. Romanis superiorem urbem oppugnantibus, metu perterritus fugit cum Simone, 8, 4. In caverna latitans a Romanis capitur; vinculis perpetuis damnatur, 9, 4. Ejus indoles, VII, 8, 1.
- Joannis* pontif. monumentum in Hierosolym. urbe, *B. J.* V, 6, 1.
- Joasus*, Gedeonis fil., *A. J.* V, 6, 2.
- Joasus*, Ochoziae Judae regis fil., Gotholia matre totam Davidis stirpem delere conante, servatur a Joado, *A. J.* IX, 7, 1. In templo educatur, *ibid.* Septimo vitae anno a Joado rex creatur, assentiente populo, 7, 2. Quamdiu Joasus vixit, Joasus legum erat observatissimus cultusque Dei studiosissimus, 7, 5. Templum instaurandum curat, 8, 2. Joado mortuo Dei cultum negligit; Zachariam vatem, Joadi fil., interfici jubet, 8, 3. Azaelum magna pecunia vi ab Hierosolymorum obsidione avertit; regnat annos quadraginta, 8, 4.
- Joasus*, Israelitarum rex, filius Joazi, vir bonus, Elisaeum vatem magno in honore habet, *A. J.* IX, 8, 6. Expeditione facta contra Syros recuperat omnes urbes, quas pater amiserat, 8, 7. Amasiam Judaeorum regem devincit et captis Hierosolymis, murorum partem diruit, 9, 3.
- Joathanes*, Gedeonis f., Sicinitas contra Abimelechum concitat, *A. J.* V, 7, 1 sqq.
- Joathes*, Josia regis a commentariis, *A. J.* X, 4, 1.
- Joazarus*, Boethii f., pontifex creatur ab Herode, *A. J.* XVII, 6, 4. Pontificatu ab Archelao privatur, 13, 1. Populo suadet ut bonorum censum a Romanis agi sinat, XVIII, 1, 1; cf. 2, 1.
- Joazus*, Jehu Israelitarum regis f., patris successor, *A. J.* IX, 8, 1. Ab Azaelo bello premitur multasque urbes amittit; regnat annos septemdecim, 8, 5.
- Jobabus*, Juctae f., *A. J.* I, 6, 4.
- Jobelus*, Lamechi f., *A. J.* I, 2, 2.
- Jobelus*, annus Jubilaeus, quinquagesimo quoque anno celebrandus, *A. J.* III, 12, 13.
- Jochabes*, Phineas f., *A. J.* V, 11, 4.
- Jodamus*, tribus Leviticae princeps, *A. J.* VII, 2, 2.
- Joctus*, Samueli f., in republica administranda nequissimum se praebet, *A. J.* VI, 3, 2.
- Jonnes*, Aseri f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jonadabus*, Jehu regis amicus, *A. J.* IX, 6, 6.
- Jonas*, vates, a nautis in mare dejectus miraculose servatur; Niniven adfectus Dei jussu vaticinium de hac urbe proclamat, *A. J.* 10, 2.
- Jonathas*, Sauli fil., Palaestinatorum praesidium solus cum armigero aggreditur et fugat, *A. J.* VI, 6, 2. Saulus eum morti devovet, sed populus pro eo deprecatur, 7, 4. Davidem Saulo reconciliat, 11, 2. Amicitiae foedus cum Davide init ejusque saluti prospicit, 11, 8 sqq. In praelio cum Palaestinis commisso cadit, 14, 1.
- Jonathas*, Abiathari f., *A. J.* VII, 9, 2.
- Jonathas*, Samae fil., Ammonis amicus, *A. J.* VII, 8, 3; 12, 2.
- Jonathas*, Apphus cognominatus, filius Mattathiae, *A. J.* XII, 6, 1. Cum Juda fratre gentes finitimas debellat, 8, 2 sqq. Mortuo Juda, principatum suscipit, XIII, 1, 1. Prolium committit cum Bachide Syrorum duce in Jordanis paludibus, 1, 3. Joannem fratrem a Nabataeis interfectum ulciscitur, 1, 4. A Bachide in urbe Bethlaga frustra obsidetur, 10, 5. Cum Bachide pacem componit, 1, 6. Demetrius et Alexander Balas ejus gratiam certatim sibi conciliare student, 2. Hierosolyma instaurat, 2, 1. Ab Alexandro pontifex creatur, 2, 2; 2, 3. Ab Alexandro valde honoratur, 4, 2. Ab Apollonio Dao in pugnam provocatur, 4, 3. Eum fundit fugatque, 4, 4. Arcem Hierosolymorum oppugnat; a Demetrio Nicator Judaeae immunitatem impetrat, 4, 9. Demetrio opem fert contra Antiochos, 5, 3. A Demetrio deficit ad Antiochum Entheum, 5, 4. Phoeniciae et Colesyriae urbes in Antiochi potestatem redigit, 5, 5. Demetrii duces his vincit, 5, 7; 5, 10. Cum Romanis et Lacedaemoniis amicitiam renovat, 5, 8. Hierosolyma munit, 5, 10. A Diodoto capitur et occiditur, 6, 2; 6, 5. Ejus monumentum, 6, 5. Cf. *B. J.* I, 2, 1.
- Jonathas*, Absalomi f., *A. J.* XIII, 6, 3.
- Jonathas*, Onia f., Jud. ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- Jonathas*, Anani fil., pontifex creatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 4, 3.
- Jonathas* pontifex a Felice, Judae procur., e medio tollitur, *A. J.* XX, 8, 5.
- Jonathas*, Pharisaus, cum tribus aliis Judaeis a Simonis et Anani factione in Galileam mittitur ut Josepho praefecturam adimat; Galilaei hoc fieri non sinunt, *V. J.* 39—53. Tiberiadem in potestatem suam redigere studet et Josepho necem machinatur, *V. J.* 53—60. A Josepho capitur et Hierosolyma mittitur, 61—64.
- Jonathas*, Sisenna f., *V. J.* 38.
- Jonathas* Judeus Romanos ad singulare certamen provocat; Pudentem vincit; a Prisco sagitta transigitur, *B. J.* VI, 2, 10.
- Jonathas*, sicarius Judaeos Cyrenenses ad seditionem stimulat; a Catullo captus Judaeorum locupletissimos falso accusat, *B. J.* VII, 11, 1 sq. Calumniarum falsitate detecta, Romae vivus crematur, 11, 3. Cf. *V. J.* 76.
- Jonia*, regio Asiae min., nomen habet a Jovano Japhethae f., *A. J.* I, 6, 1. Judaeis in Ionia habitantibus Agrippa immunitatem confirmat, *A. J.* XVI, 2, 3 sqq.
- Jope* (*Joppe*), urbs Judaeae maritima cum portu, *A. J.* XI, 4, 1. *B. J.* I, 4, 7; 7, 7. Ejus situs, *B. J.* III, 9, 3. A Pompejo Judaeis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Julio Caesare redditur, XIV, 10, 6. Capitur ab Herode M. in bello cum Antigono gesto, *A. J.* XIV, 15, 1. *B. J.* I, 15, 4. Ab Augusto Herodi M. dono datur, *A. J.* XV, 7, 3. Post Herodis M. mortem in Archelai ethnarchae ditio est; Archelao regno dejecto Syriae adjicitur, *A. J.* XVII, 11, 4, 13, 5. *B. J.* II, 6, 3; 8, 1. Initio belli Jud. a Cestio diripitur et incenditur, *B. J.* II, 18, 10. Instauratur a Judaeis seditiosis, qui piraticam faciunt, *B. J.* III, 9, 2. Denuo capitur et diruitur a Romanis, *ibid.* Cf. *A. J.* IX, 10, 1; XIII, 4, 4; 5, 10; 6, 3; 6, 6; 8, 3; 9, 2. *B. J.* I, 2, 2.

Joramus, Josaphati Hierosolymorum regis f., Gotholiam Achabi regis filiam uxorem ducit, *A. J.* VIII, 15, 3. Rex crudelis atque impius; Idumaei et qui regionem Labinaam incolunt ab eo deficiunt, *IX*, 5, 1. Idolorum cultui addictus, 5, 2. Arabes et Palaestini Judaeam invadunt et in regis domum saeviunt; Joramus post mortem regis exsequiis dignus non habetur, 5, 3.

Joramus, Achabi Israelitarum regis, fil. Ochoziae fratri succedit, *A. J.* IX, 3, 1. Cum Josaphato et Idumaeorum rege Moabitis debellat, 3, 1 et 2. Cum Syris bellum gerit fausto successu, 4. Post Adadi mortem Syris admittit Aramatham, 6, 1. A Jchu interficitur, 6, 3.

Joramus, Azariae f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.

Jordanes, fluv. Palaestinae; Jordanes major et minor, *B. J.* IV, 1, 1. Verus ejus fons in Phiala lacu, non in Pano monte, *B. J.* III, 10, 7. Cf. de fonte *A. J.* V, 3, 1; VIII, 8, 4; I, 10, 1; V, 1, 22. *B. J.* I, 21, 3; IV, 1, 1. Ejus cursus describitur, *B. J.* III, 10, 7; cf. III, 3, 1 sqq. Jordanis paludes (ἐὶν), *A. J.* XIII, 1, 3; 1, 5.

Josabetha, Ochoziae regis soror, Joadi uxor, *A. J.* IX, 7, 1.

Josadocus, pontifex maximus, Babylonem captivus abducitur, *A. J.* X, 8, 6.

Josaphatus, Achili f., *A. J.* VII, 5, 4.

Josaphatus, fil. Asani, Judaeorum regis ex Abida, patri successit, *A. J.* VIII, 12, 6. Rex bonus et pius, populum hortatur ut Moysis leges observet, *A. J.* VIII, 15, 1 sqq. Affinitatem cum Achabo jungit cum loque expeditionem. facit contra Syros, 15, 3 sqq. Cladem accipit, 15, 5. Judices in oppidis constituit, *IX*, 1, 1. Bellum cum Moabitis et Ammanitis fausto successu gerit, 1, 2 sqq. Classem mittit in Pontum et Thraciae emporia, haec vero naufragium facit, 1, 4. Cum Joramo et Idumaeorum rege expeditionem facit contra Moabitis per Idumaeae desertaeosque vincit, 3, 1 et 2. Moritur, regni anno vigesimo quinto, 3, 2.

Josephus, Jacobi filius natu minimus, in fratrum invidiam incurrit, *A. J.* II, 2. A fratribus in puteum conjicitur, deinde mercatoribus Ismaeliticis venditur, 3. A Petephre, viro Aegypto emitur et liberaliter educatur, 4, 1. Petephrae uxorem quae ipsum ad concubitum pelliceres studet, repudiatur; contumeliose ab ea accusatus in carcerem conjicitur, 4, 2 sqq. Post biennium a carcere liberatur; Pharaothae regis visiones de bobus et spiciis magna sapientia interpretatur, 5, 1 sqq. Rei frumentariae curandae praeficitur, 5, 7. Psithomphaneus a rege cognominatur; honoribus cumulat, 6, 1. Asenetham uxorem ducit; ejus liberi, *ibid.* Fratres in Aegyptum missos ad frumentum coemendum agnoscit eorumque animos variis modis pertentat, 6, 2 sqq. Fratribus se aperit, 6, 10. Patrem fratresque invitat, ut sedem figant in Aegypto, 6, 10; 7, 1 sqq. Fame Aegyptum premente, omnes agros pro rege coemit; postea tamen eos incolis reddit ea conditione ut quinta frugum pars regi solvatur, 7, 7. Patrem mortuum splendide effert Chebrone; fratribus magnas possessiones in Aegypto largitur, 8, 1. Moritur; ejus ossa postea in Chananaeam transferuntur, 8, 2. Josephi indoles, *ibid.* Quid Chæremone de Josepho tradat, *C. A.* I, 32.

Josephus, Tobiae fil., Oniam patrum objurgat quod tributa Ptolemaeo Euerg. solvat, *A. J.* XII, 4, 2. Judaeorum legatus ad Ptolem. venit, 4, 3. Vectigalia Judaeae terrarumque adjacentium licitatione emit, 4, 4. Vectigalia severissime exigit, 4, 5. Ejus divitiae et liberi, 4, 6. Hyrcanum fil. ad Ptolemaeum Epiph. mittit, 4, 7. Moritur, 4, 10.

Josephus, Zachariae f. contra Judae mandatum Gorgiam aggressus clade afficitur, *A. J.* XII, 8, 2; 8, 6.

Josephus, Mennae f., ab Hyrcano ad M. Antonium mittitur legatus, *A. J.* XIV, 12, 3.

Josephus, Antipatri f., Herodi fratri patria profugo in Idumaea obviam fit, *A. J.* XIV, 7, 4; 13, 9. *B. J.* I, 13, 8. In castello Masada ab Antigono oppugnatur, *A. J.* XIV, 14, 6. *B. J.* I, 15, 1. A fratre in Idumaeam mittitur, *A. J.* 15, 4. *B. J.* 16, 1. Ab Herode ad Antonium proficiscente in Judaea cum Machaera relinquitur; contra fratris jussu praedium cum Antigono committens vincitur et cadit, *A. J.* 15, 7; 15, 10. *B. J.* 17, 1 sq.

Josephus, Herodis M. avunculus, secretum de Mariamne mandatum quod Herodes ipsi dedit, prodit, *A. J.* XV, 1, 5 sq. In suspicionem adulterii cum Mariamne commissi adductus ab Herode necatur, *A. J.* 1, 9. *B. J.* 1, 22, 4 sq.

Josephus, Herodis M. quaestor, Herodes ei Mariamnes uxoris custodiam credit, *A. J.* XI, 6, 5.

Josephus, Josephi, Herodis fratris, fil., Olympiadem Herodis filiam uxorem ducit, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4. Quinet. Varum adjuvat in coercendis Judaeis seditiosis, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 2.

Josephus, Ellemi fil., in unum diem pontifex creatur, *A. J.* XVII, 6, 4.

Josephus, qui etiam Caiaphas appellatur, pontifex creatur a Valerio Grato, *A. J.* XVIII, 2, 2. Pontificatu privatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 4, 3.

Josephus Cabi, Simonis fil., ab Agrippa jun. pontifex creatur, *A. J.* XX, 8, 11. Pontificatum amittit, 9, 1.

Josephus, Cami sive Chamydi f., pontifex constituitur ab Herode Chalcidis dynasta, *A. J.* XX, 1, 3. Pontificatus ei abrogatur, *A. J.* XX, 5, 2.

Josephus, Gorionis f., a populo urbi praeficitur, *B. J.* II, 20, 3.

Josephus, Simonis f., Hierichunti praeficitur, *B. J.* II, 20, 4.

Josephus, Gamalensium contra Romanos dux, *B. J.* IV, 1, 4. Cadit, 1, 9. Cf. *V. J.* 37.

Josephus, pontifex, Hierosolymis profugit ad Romanos, *B. J.* VI, 2, 2.

Josephus, Dalai f., sacerdos in flammis templi incensi mortem quaerit, *B. J.* VI, 5, 1.

Josephus, Matthiae f., Flav. Josephi avus, *V. J.* 1.

Josephus (Flavius), Matthiae f., nobilissimo genere ortus primo anno regni Caii Caesaris natus, *V. J.* 1. *A. J.* XVI, 7, 1. Adolescentulus adhuc sapientia excellit; perulstratis Phariseorum, Sadduceorum et Essenorum sectis, Bani institutione utitur; deinde Phariseorum sectae se addicit, *V. J.* 2. Romam proficiscentis naufragium facit; apud Poppaeam pro sacerdotibus captivis intercedit, et valde ab ea honoratur, 3. Judaeos a seditione contra Romanos moventes dehortatur; prodicionis se suspectum reddit, 4 sq. Post Cestii cladem, utrique Galilaeae cum duobus sociis praeficitur, *V. J.* 7, 12; *B. J.* II, 20, 4. Tiberiade Herodis tetrarchae palatium dirui jubet, *V. J.* 12. Gischala venit Joannem rerum novarum studiosum observaturus, 13. Collegas dimittit; urbes munitionibus firmat; a latronibus pacem redimit, *V. J.* 14; cf. 37 *B. J.* II, 20, 6. Galilaeos disciplina militari instituit, *B. J.* 20, 7. Josephi moderatio et continentia, *V. J.* 15. Galileorum benevolentiam sibi conciliat, *V. J.* 16. *B. J.* II, 20, 5. Tiberienses a Joanne ad seditionem stimulatos alloquitur; e manibus Joannis sibi insidiantis elapsus, Tarichaeas se confert, *V. J.* 17 sqq. *B. J.* 21, 6. Sepphoritae ei insidias strunt, *V. J.* 21 sq. Expeditionem facit contra Abutium, *V. J.* 24. In suspicionem prodicionis vocatus apud Tarichaeas et Tiberienses, magnum subit discrimen; stratagemate salutem quaerit, *V. J.* 26, sqq.

- B. J. II*, 21, 3 sqq. Tiberienses et Tarichaeatas defectionem molientes, alio stratagemate ad obedientiam redigit, *V. J. I* 31 sqq. *B. J. II*, 21, 8 sqq. Gamalitis, qui ab Agrippa rege defece- rant, auxilium mittit, *V. J. I* 37. Simonis Gamal. et Amani factio Joannis Levi artibus eo perducitur ut Josepho praefecturam abroget, *V. J. I* 38 sqq. *B. J. II*, 21, 7. Josephus Galilaeorum precibus motus in praefectura manet et exercitum cogit, simulans sibi bellum gerendum esse cum Placido, *V. J. I* 42 sq. Insidias a legatis factionis Simonis et Joanne Levi sibi structas irritas reddit, 44 sqq. Praefectura Galilaeorum de Josepho testimonium, 50. Legatos Hierosolyma mittit, qui ipsius inimicos apud populum accusent, 52. Jonathanis ejusque socii cum Tiberiensibus Josepho necem machinantur; vix e vitae periculo evadit, 53 sqq. Galilaeae praefectura a primoribus Hierosol. ei confirmatur, 60. Jonathan et Ananiam, novas insidias parantes capit, 62. Tiberiadem expugnat, 62. sqq. Joannis Levi militum perosus ad suas partes pertrahit, 66. Sepphorin in potestatem suam redigit, 67. Tiberiensium saluti consulit, 68. Quum Sepphoritae Romanos in urbem suam recepissent, Josephus eam iterum oppugnat; sed re infecta discedit, 71. Cum Agrippae exercitu proelio congre- ditur 72 sq. Sepphoritae denuo frustra aggreditur, *B. J. III*, 4. 1. Quum Vespasianus in Galileam venisset, Josephus a suis desertus Tiberiadem confugit, *B. J. III*, 6, 3. De belli successu desperat, sed omni vi patriam defendere statuit, *B. J. I* 7, 2. Jopata se confert, *B. J. I* 7, 3. In hac urbe a Romanis obsessus fortiter iis resistit multaque contra eos stratagemata adhibet, *B. J. I* 7, 4 — 35. Urbe a Romanis capta in specu delitescit; a muliere proditur, *B. J. I* 8, 1. sqq. Ad Vespasianum adducitur; Titi erga eum clementia, 8, 8. Vespasiano imperium vaticinatur, 8, 9. Caesarenses postulant ut de eo supplicium sumatur, *B. J. I* 9, 1. Hierosolymitani eum lugent ut mortuum, mox vero de ejus captivitate certiores facti ei maledicunt, 9, 5 sq. Vinculis solvitur, *B. J. IV*, 10, 7. *V. J. I* 75. Hierosolymitanos a Tito obsessos ad deditionem hortatur, *B. J. V*, 9, 3 sq. Lapide percutitur a seditiosis, 13, 8. Josephi mater eum ut mortuum luget, *ibid.* Iterum ad deditionem hortatur, *VI*, 2, 1 sqq.; 7, 2. Post Hierosolym. expugnationem multos captivos liberat, *V. J. I* 75. A Tito praedia accipit in Judaea, Romam profectus a Vespasiano multis numeribus donatur magnoque in honore apud eum est, *ibid.* A Jonathan quodam falso conjurationis apud Vespas. accusatur, *B. J. VII*, 11, 3. *V. J. I* 76. Defuncto Vespasiano a Tito et post ejus mortem a Domitiano valde honoratur, *V. J. I* 76. Ejus uxores et liberi, *V. J. I* 75, 76, 1. — Agrippae regis ad Josephum epistolae, *V. J. I* 65. — Josephus in literis Hebraicis et Graecis versatissimus, *A. J. XX*, 11, 2. Sed non assequutus est exquisitam linguae Graecae pronuntiationem, *ibid.* Judaeorum res gestas Romae literis mandavit, *C. A. I*, 9. Sibi proposuit sine ira ac studio res narrare, *A. J. VIII*, 2, 8. *XVI*, 7, 1; *XX*, 8, 3. *V. J. I* 65. *C. A. I*, 9 sq. — Historiam belli Jud. ante Antiquitates scripsit, *A. J. I*. pr. 1. Vespasiani, Titi et Agrippae testimonia de veritate historiae belli Jud. a Josepho conscriptae, *V. J. I* 70. *C. A. I*, 9. — Quo consilio Antiquitates Jud. scripserit, *A. J. I*, pr. 1 sqq. *XX*, 11, 12. Judaeorum libros sacros in Antiquitatibus graece reddidit, *A. J. X*, 10, 6. Quando hoc opus ad finem perduxerit, *A. J. XX*, 11, 2. — Quid sibi proposuerit in scribendo libro de antiquitate Judaeorum contra Apionem, *C. A. I*, 1. — Promittit librum de Deo ejusque substantia et alium de legibus, *A. J. XX*, 11, 2; cf. *A. J. III*, 5, 6; 8, 10; *IV*, 8, 4. *C. A. I*, 9.
- Josias*, rex Judaeorum, Amosi fil., *A. J. X*, 4, 1. Ejus pietas, *ibid.* Sacros libros Moysis in templo repositos publice recitandos curat, 4, 2 et 3. Idolorum cultum funditus delet, 4, 4 et 5. Nechoem, regem Aegypti, prohibere conatur ab expeditione per ipsius fines facienda; in proelio cum eo commisso sagitta ictus moritur, 5, 1. Regnavit annos triginta et unum, *ibid.*
- Josua*, V. Jesus Naveni f.
- Josua*, Siae f., pontifex creatur ab Archelao ethnarcha, *A. J. XVIII*, 13, 1.
- Josubac*, Abrami f., *A. J. I*, 15.
- Jotapata*, urbs Galil. Ejus situs describitur, *B. J. III*, 7, 7. A Josepho munitur, *II*, 20, 6. A Placido frustra oppugnatur, *B. J. III*, 6, 1. A Vespasiano obsidetur; Jotapateni duce Flavio Josepho, diu fortiter resistunt; tandem urbs capitur et deletur, 7, 4 sqq. Urbis situs, 7, 7.
- Jotape*, Sampsigerami Emesorum regis filia Aristobulo Aristoboli filio nubit, *A. J. XVIII*, 5, 4.
- Jotape*, Aristoboli filia ex Jotape, *A. J. XVIII*, 5, 4.
- Jotape*, Antiochii Commagenorum regis f., Alexandro Tigranis filio nubit, *A. J. XVIII*, 4, 5.
- Jothamus*, Boccai f., *A. J. XVIII*, 1, 3.
- Jothamus*, rex Judaeorum, Oziae fil., vivo adhuc patre regnum suscipit, *A. J. IX*, 10, 4. Republicam optime gerit, Ammanitis tributum imperat, *II*, 2. Regnat annos quadraginta et unum, 12, 1.
- Jothamus*, Jueli f., pontifex maximus, *A. J. X*, 8, 6.
- Jothorus*, Madianita, Moysis soror; ejus posteris terra tribuitur in Palaestina, *A. J. V*, 2, 3.
- Jovanus*, Japhethae f., *A. J. I*, 6, 1. Ab eo Graeci originem trahunt, *ibid.*
- Jozarus*, pontifex constituitur ab Herode M. in locum Matthiae, *A. J. XVII*, 6, 4.
- Jozarus*, Flav. Josephi collega in administranda Galilea, *V. J. I*.
- Jozarus*, sacerdos, cum tribus aliis Judaeis a Simonis et Anani factione contra Flav. Josephum, Galilaeae praef., missus, multas ei struit insidias, *V. J. I* 39 sqq.
- Jpa* (?) urbs Palest., *A. J. VIII*, 10, 1.
- Jraes*, Juctae f., *A. J. I*, 6, 4.
- Irenaeus*, Herodis Antipae procurator, vir eloquentissimus, *A. J. XVII*, 9, 4. *B. J. II*, 2, 3.
- Isaacus*, (Isacus) Abrami f. ex Sarra, circumciditur, *A. J. I*, 12, 2. A patre Deo offertur pro victima, sed Deus ei parcat, 13. Rebecca Bathueli fil. ducit uxorem, 16. Ex ea procreat Esavum et Jacobum, 18, 1. Dei jussu Gadara se confert, 18, 2 sq. Pro Esavo preces facere volens fallitur a Jacobo, 18, 4 sqq. Moritur Chebrone, 22.
- Isamachus*, pater Eliabi, *A. J. III*, 6, 1.
- Isana*, urbs Palest., *A. J. VIII*, 11, 3.
- Isanae*, vicus Palest., *A. J. XIV*, 15, 12.
- Isara*, urbs Palest., *A. J. VIII*, 15, 4.
- Isidis* sacra fordantur, *A. J. XVIII*, 3, 4. Tiberii jussu Isidis sacerdotes cruci affliguntur ejusque templum evertitur, *ibid.* Cf. *C. A. I*, 32.
- Ismaelus*, Abrami f. ex Agara, *A. J. I*, 10, 4. Cum matre Abrami domo expellitur; dei angelus ejus saluti prospicit, 12, 3. Mulierem Aegyptiam ducit uxorem, ex qua duodecim liberos suscipit, 12, 4.
- Ismaelus*, Judaeus ex stirpe regia quum Hierosolyma a Babylonis obsiderentur, ad Baalem Ammanitarum regem confugit, *A. J. X*, 9, 2. Godoliam omnesque Masphatenses interimit, 9, 4.
- Ismaelus*, Phabi fil., pontifex, *A. J. XVIII*, 2, 2; *XX*, 8, 8. *B. J. VI*, 2, 2. Ab Hierosolymorum proceribus Romam mittitur, ut Agrippam regem apud Neronem accuset, *A. J. XX*, 8, 11. A Nerone obses retinetur, *ibid.*
- Israela*, V. *Jesraela*.

Israelitæ. V. Judæi.

Israelus. V. Jacobus.

Issacharis, Jacobi ex Lia f., *A. J. I*, 19, 8. Ejus filii quatuor, *II*, 7, 4. Issacharis tribus quamnam Palæstinæ partem sortita sit, *V*, 1, 22.

Issares, Nephthalis f., *A. J. II*, 7, 4.

Ister, fluv. Germaniæ, *B. J. II*, 16, 4; *VII*, 4, 3.

Istobus, Ammanitis opem fert contra Judæos, *A. J. VII*, 6, 1.

Isuis, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.

Isus, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.

Isus, Jorami f., pontifex maximus, *A. J. X*, 8, 6.

Itabyrium, mons Galil., describitur, *B. J. IV*, 1, 8. A Flavio Josepho munus, *II*, 20, 6. *V. J. 37. Cf. A. J. V*, 1, 22; *XIII*, 15, 4.

Ithamarus, Aaronis f., *A. J. XIII*, 8, 1. Sub regno Solomonis dignitas sacerdotalis ab ejus familia ad Phinees stirpem transit, *A. J. VIII*, 1, 3; cf. *VIII*, 14, 7.

Ithobalus, Tyriorum et Sidoniorum rex, *A. J. VIII*, 13, 1. Quid Menander de eo referat, *13*, 2. Cf. *IX*, 6, 6. *C. A. I*, 18; 21.

Ituræa, regio Palæstin. Ituræi ab Aristobulo Judæorum rege debellantur. *A. J. XIII*, 11, 3. Ab eodem circumcisionem admittere coguntur, *ibid.*

Jubalus, Lamechi f., *A. J. I*, 2, 2.

Jubas, rex Libyæ, Glaphyram Achelai regis Cappadociæ filiam in matrimonium ducit, *A. J. XVII*, 13, 4. *B. J. II*, 7, 4.

Jubikeus annus. *V. Jobelus.*

Juctas, Heberi f., *A. J. I*, 6, 4.

Jucundus, Herodis satelles, se ab Alexandro ad Herodem interficiendum conductum esse fatetur, *A. J. XVI*, 10, 3.

Judadæi, gens Æthiopica, originem trahunt a Judada, *A. J. I*, 6, 2.

Judadas, Regmi f., Judææ principis, *A. J. I*, 6, 2.

Judæa, Judæi. Judæa (i. e. tota terra Israelitica) describitur, *B. J. III*, 3, 1 sqq. *A. J. V*, 1 sqq. Olim Chananæa vocata, *A. J. I*, 6, 2. Judææ propriæ fines et natura, *B. J. III*, 3, 4 sq. In undecim toparchias dividitur, *ibid.* — Judæi ab initio Hebræi appellati ab Hehero Salæ f., *A. J. I*, 6, 4. Israelitæ ab Israelo (Jacobus), *A. J. I*, 20, 2. Judæi hoc nomine ab eo inde tempore vocabantur, quo e captivitate in patriam redierunt, quia tribus Judæ prima in eam pervenit, *A. J. XI*, 5, 7. — Abramus Judæorum gentis auctor e Mesopotamia in Chananæam migrat eamque occupat, *A. J. I*, 7 sqq. *V. Abramus, Isaacus, Jacobus.* Judæi, fame in Palæstina grassante, a Josepho invitati in Ægyptum commigrant, ubi præfectura Heliopolitana iis tribuitur incolenda, *A. J. II*, 7, 1 sqq. Num iidem qui apud Ægyptios Hycsos vocantur? *C. A. I*, 14. Judæos a leprosis in Ægyptum accitos esse ibique crudelissime in populum sævisse, tradit Manetho, *C. A. I*, 26 sqq. Judæi ab Ægyptiis inhumaniter tractantur variisque laboribus atteruntur, *A. J. II*, 9, 1 sqq.; 13, 4 sqq. Lysimachus refert, Judæos sub Bochori, Ægyptiorum rege, lepra et scabie afflictos partim in mare dejectos, partim in deserta deportatos esse, *C. A. I*, 34 sq. Ex Ægypto discedunt duce Moyse, *A. J. II*, 15 sq. cf. *Moyse*. Exodi tempus definitur, *A. J. VIII*, 3, 1. Apionis de exodo sententia, *C. A. II*, 2. Judæi seditionem movent contra Moysem, *A. J. III*, 1, 1 sqq. Amalecitas devincunt; ad Sinam montem perveniunt, 2, 1 sqq. In cohortes distribuuntur, 4, 1. Decem præcepta a Deo accipiunt, 5. Ad tabernaculum extruendum viritum contribunt, 8, 2. Moyse iis leges dat, 8, 10, quarum nonnullæ recensentur 9—13. A Moyse ad Chananææ fines ducti, seditionem contra eum movent, 13—15. Moyse iis renuntiat, Deum contra eos ira-

tum, facturum ut quadraginta annos in deserto morentur, eorum vero liberis Chananæam traditurum esse, 15, 1. sqq. Invito Moyse Chananæos aggressi clade afficiuntur, *IV*, 1. Core instigante, iterum contra Moysem et Aaronem seditionem movent, et nonnisi magnis a Deo miraculis editis conquiescunt, 2, 3 et 4. Ab Idumæorum finibus prohibiti, a Moyse per desertum ducuntur, 4. Sichonem et Ogen Amorrhæorum reges prælio devincunt, 5. Ex juvenibus multi a puellis Madianiticis corrumpuntur et ad leges violandas perducuntur: hi aut gladio perimuntur aut peste pereunt, 6. Madianitas fugant eorumque terram occupant, 7, 1. Paulo ante mortem Moyse iis librum tradit leges et reipublicæ ordinationem continentem, 8, 3. Jesu duce Jordanem, per quem Deus viam aperit, transgressi, Hierichuntem capiunt omnesque incolas occidunt, excepta Rachaba, quæ bene de iis meruerat, *A. J. V*, 1, 1 — 12. Infeliciter res gerunt contra Annitas, quum Acharus Deum sacrilegio offendisset; a Jesu lustrati, Annam evertunt, 1, 13—16. Totam fere Chananæam occupant, exceptis urbibus firmiter munitis; terram tributim distribuunt, 1, 17—29. Post mortem Jesu usque ad Saulum regem judices plus quam quingentos annos reipublicam gerunt, *A. J. XI*, 4, 8. Judæi leges patrias violantes, magnas experiuntur calamitates, ortoque bello inter Benjaminitas et ceteros Judæos, tota Benjaminis tribus præter viros sexcentos perimitur, *A. J. V*, 2. Subjugantur ab Assyriis, a Hothnielo liberantur, 3. A Moabitibus in servitum redacti liberantur ab Elude, 4. A Chananæis deinde subacti, in libertatem vindicantur a Baraco et Debora, 5. A Madianitis duro imperio pressos liberat Gedeon, 6. Cum Ammanitis et Palæstinis bella gerunt varia fortuna, 7 sqq. Arca in Palæstinorum potestatem venit 11, 2. Palæstinos vincunt, duce Samuele, *VI*, 2. Samuelli filii male se gerentibus in principatu, regem petunt, 3, 1 sqq. Saulus rex designatur a Samuele, 4, 1. Regnante Saulo Palæstinos, Amalecitas, Moabitas aliasque gentes finitimas devincunt, *VI*, 6 sqq. post Sauli mortem a Judæ tribu Davides, a reliquis tribubus Jebosthus rex creatur: exardescit bellum civile, *VII*, 1, 2 sqq. Jebostho occiso, Davides ab omnibus tribubus rex constituitur, 2, 4. Hierosolyma, quæ Jebusei, gens Chananæa, incolebant, expugnant, annis quingentis quindecim postquam Jesus cum Chananæis bellum gerere cepit, 3, 1 sqq. Davide regnante, Palæstinos identidem vincunt magnamque eorum terræ partem in suam ditio-nem redigunt; Moabitibus annuum tributum imperant; Idumæam sibi subjiciunt; Syriam occupant, 5. Fame premuntur; paulo post pestilentia vexantur, 12 et 13. Davides populi censum habet: reperiuntur nongenta millia hominum qui arma ferre possint, Benjaminitis et Levitis non numeratis, 13, 1. In cohortes a Davide distribuuntur, 14, 8. Regnante Solomone neque bellis neque turbis distracti operam in agris colendis ponunt, *VIII*, 2, 3. Arcam in templum transferunt, 4, 1 sqq. Post Solomonis mortem Judæ et Benjaminis tribus Roboamum, ceteræ tribus Hieroboamum regem constituunt; itaque Judæa in duo regna dividitur, *A. J. VIII*, 8, 2 sqq. Ab hoc inde tempore Judæi a patria religione discedere cœperunt, quæ omnium eorum malorum causa exstitit, 8, 4. Vide nomina regum Judæ: *Roboamus, Asanus, Josaphatus, Joramus, Ochozias, Gotholia, Joasus, Amasias, Ozias, Jothamus, Achazes, Ezeccias, Manasses, Amosus, Josias, Joachazus, Joacimus, Joachimus, Sedectias.* — Reges Israelis: *Hieroboamus, Nadabus, Basanes, Elanus, Zamares, Amarinus, Thamneus, Achabus, II, Ochozias, Joramus, Jehus, Joasus, Hieroboamus Zacharias, Sellumus, Manaemus, Phaceas, Pha-*

ceas, Oseas. Regnum Israelis a Salmanassare Assyriorum rege exstinguitur, Israelitæ in Mediam et Persiam transferuntur: in eorum locum substituantur Chuthæi, *A. J. IX, 14, 1.* Regnum Judæe evertitur a Nabuchodonosoro; Judæi melioris sortis cum ipso rege Sedecia in Babyloniam captivi abducuntur, *X, 8.* Pauperes in Judæa relicti circa Maspham urbem sedes figunt iisque Golodias præficitur; post Golodias interitum in Ægyptum migrant, inde vero et ipsi a Nabuchodonosoro in Babyloniam abducuntur, *9.* A Cyro Persarum rege veniam impetrant redeundi in patriam, *XI, 1, 1 sqq.* Multi in Babylonia remanent, *1, 3.* Urbem et templum instaurare ceperunt, sed Cyro mortuo, a Cambyse prohibentur ne hac in re pergant, *2, 1 et 2.* Darius, instigante Zorobabelo, in urbe temploque instaurandis magnam ponit operam, *3, 7 sqq.* Quinam Babylone cum Zorobabelo Hierosolyma redierint, *3, 10.* Samaritæ templi adificationem impedire student, sed frustra, *4, 3.* Templo absoluto solemne Pascha celebratur, *4, 8.* Optimates rempublicam gerunt, *ibid.* Sub regno Xerxis Esdras convivium cum mulieribus peregrinis abolet, *5, 3 sqq.* A gentibus finitimis urbis mœnia diruuntur, quæ Neemias reficit, *5, 6 sqq.* Sub regno Artaxerxis I, Amane totam Judæorum gentem exstinguere moliente, Mardochai et Estheris opera servantur; in hujus rei memoriam dies Phuraxos celebrant, *6, 5 sqq.* Adversarios ulciscendi ab Artaxerxe veniam impetrant, *6, 13.* Alexandro M. se subjiciunt ab eoque privilegia impetrant, *8, 4.* Ptolemæus Lagi urbem capit multosque Judæos in Ægyptum deportat; contentiones inter Judæos et Samaritas, *XII, 1.* Qui in Ægyptum deportati sunt captivi manumittuntur a Ptolemæo Philadelpho, *2, 2 sqq.* Antiochus Magnus, occupata Judæa, Judæorum erga se studium remuneratur, *3, 3.* Ptolemæus Epiph. Judæam dotis nomine ab Antiocho M. accipit, *4, 1.* Ab Antiocho Epiphane coguntur patrium cultum patriosque mores relinquere, *5, 4.* Maccabæi regis mandata contemnunt magnamque manum circa se colligunt, *6.* Sub Juda Maccab. Judæi libertatem suam contra Syriæ reges egregie defendunt, *7 — 11.* Fœdus cum Romanis ineunt, *10, 6.* Sub Jonatha Syrorum reges Judæorum gratiam sibi conciliare student, *XIII, 2, sqq.* Fœdus cum Romanis renovatur, *5, 8; 7, 3; 9, 2.* Simone principatum tenente, Judæi magna fruuntur felicitate, gentesque finitimas debellant, *6, 6.* Judæorum res admodum secundæ ac florentes sub Hyrcano, *10, 1.* Aristobulus, Hyrcani fil. principatum in regnum commutat, *A. J. II, 1, 1. B. J. I, 3, 1.* Contra Alexandrum Jannæum, qui Aristobulo succedit, sapius seditionem movent, *A. J. 13, 5; 14. B. J. 4, 3 sqq.* Regni fines sub Alexandro Jannæo, *A. J. 15, 3.* Post Alexandri mortem regnum suscipit Alexandra, ejus uxor; hæc omnia Pharisaïs gerenda permittit, qui magna sunt apud populum auctoritate, *A. J. 16, 1 sqq. B. J. 5, 3.* Aristobulus et Hyrcanus, Alexandri filii, de regno disceptant, causam suam ad Pompejum deferunt, *A. J. XIV, 1 sqq. B. J. I, 6, 1 sqq.* Pompejus, captis Hierosolymis, regiam dignitatem abolet, Judæis tributum imponit multasque eorum urbes Syriæ provinciæ attribuit, *A. J. 4, B. J. 7.* Gabinus quinque syndecia constituit populumque in totidem partes dividit; Judæi reguntur ab optimatibus, *A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5.* Caesari in Ægypto bellum gerenti auxilium ferunt, *A. J. 8, B. J. 9, 3 sqq.* Decreta in Judæorum gratiam facta a Romanis aliisque populis, *A. J. 10.* Valde vexantur a Cassio, *A. J. 11, 2 sqq. B. J. 11, 1 sqq.* M. Antonius iis restituit quæ Cassius iis eripuerat, *A. J. 12, 2 sqq.* Longa de regno contentio inter Herodem M. et Antigonem Aristob. filium, *A. J. 13 sqq. B. J. 12 sqq.* An-

tigono superato Herodes regnum suscipit, *A. J. XV, 1.* Jussu Antonii Herodes Judææ partem Cleopatæ cedit, *A. J. XV, 4, 1. B. J. I, 18, 5.* Judæa magno terræ motu vastatur, *A. J. 5, 2. B. J. 19, 3.* Herodes ab Octaviano eam Judææ partem recuperat quam jussu Antonii Cleopatæ dederat, *A. J. XV, 7, 3.* Trachonitis, Batanæa, Auranitis et Zenodori tetrachia Herodis regno ab Octaviano adduntur, *A. J. XV, 10, 1 sqq. B. J. I, 20, 4.* Post Herodis mortem, Archelao et Antipa Romæ de regno disceptantibus, Judæa plena est turbarum; seditiones compe- scuntur a Quinct. Varo, Syriæ præfecto, *A. J. XVII, 10. B. J. II, 3 sqq.* Judæi legatos mittunt ad Cæsarem Octav., qui ab eo petant, ut regum dominatu ipsos liberet, *A. J. 11, 2. B. J. 6, 2.* Cæsar Octav. Archelæum constituit ethnarcham eique Judæam, Samariam et Idumæam tribuit, Philippum vero et Antipam tetrarchas facit, huic Peræam et Galilæam, illi Batanæam Auranitidem, Trachonitidem et Zenodori tetrarchiam assignans, *A. J. 11, 4. B. J. 6, 3.* Archelao regno dejecto, Cæsar ejus ethnarchiam Syriæ provinciæ adjicit, *A. J. 13, 5. B. J. 8, 1.* Tiberius, post Philippi mortem ejus tetrarchiam Syriæ adjicit, *A. J. XVIII, 4, 6.* Caius vero Caligula Agrippam Aristobuli fil. Philippi tetrarchiæ regem facit, *A. J. XVIII, 6, 10. B. J. II, 9, 5.* Judæi nolunt Caligulæ statuam in dei templo erigere, *A. J. XVIII, 8, 2 sqq.* Claudius Cæsar Agrippæ regno addit Judæam, Samariam, Libanum montem et Abilam urbem, *A. J. XIX, 5, 1. B. J. II, 11, 5.* Claudius Judæis per totum imperium Romanum permittit, ut moribus suis atque institutis utantur, *A. J. 5, 2.* Post Agrippæ mortem Cuspius Fadus mittitur, qui totius Judææ res administraret, *A. J. 9, 2.* Lis inter Samaritas et Galilæos quibus Judæi auxiliantur, *A. J. XX, 6. B. J. II, 12, 3.* Claudius Agrippæ, Agrippæ M. fil., Philippi tetrarchiam tribuit, *A. J. 7, 1. B. J. 12, 8.* Nero ejus regno addit partem Galilææ et Perææ, *A. J. 8, 4. B. J. 13, 2.* Tota Judæa tum temporis latronum, impostorum et hominum seditiosorum plena, *A. J. 8, 5 sqq. B. J. 13, 2 sqq.* Flori procuratoris sævitia Judæos ad defectionem a Romanis adigit; belli Judaici initium, *B. J. II, 14 sq.* Judæorum ubique gentium calamitates et caedes, *18.* Cestius Gallus Syriæ præfectus ad reprimendam seditionem in Judæam venit, sed post acceptam apud Bethoron cladem et irritam urbem et templi obsidionem se recipit, *19.* Judæi tum urbis et provinciarum præfectos bellicque duces constituunt, *20, 3 sq.* Vespasianus cum exercitu a Nerone mittitur contra Judæos, *B. J. III, 1, 2 sqq.* Vespasianus Galilæam occupat, *III, 2 — 10, IV, 1.* Intestina dissidia et seditiones in Judæa, *IV, 3, 2.* Hierosolymis zelotæ in cives sæviunt, *4 et 5.* Peræa, Idumæa magna pars Judææ a Romanis subiguntur, *7 — 9.* Quom Vespasianus imperator creatus esset, ejus fil. Titus bellum cum Judæis persequitur, *11, 5.* Hierosolyma post longam obsidionem a Tito capiuntur et funditus evertuntur, *V, 1 — VII, 1.* *V. Hierosolyma, Titus.* Vespasianus omnem Judææ terram vendi jubet et Judæis, ubicunque degant, tributum indicit, *6, 6.* Machærus, Herodium, et Masada castella a Romanis capiuntur; finis belli Judaici, *6, 1 sqq.; 8, 1 — 10, 1.* — Admirabilis inter Judæos de rebus summis consensio, *C. A. II, 19.* Dei quæ sit natura ex Judæorum sententia, *C. A. II, 16; 22.* Eorum libri sacri viginti duo, *C. A. I, 8.* — Judæorum leges omnium optimæ, *C. A. II, 38, 41.* Earum indoles, *II, 14; 16 sqq.; 41.* Severiores sunt quam quæ apud alios populos valent, *II, 32.* Multi eas imitati sunt, *II, 39.* Judæi legibus accuratissime instituuntur, *II, 18.* Omnia pati malunt quam quidquam contra leges facere, *I, 22.* — Magistratu, a-

Levitica, A. J. IV, 8, 4. — Judæorum temperantia, fortitudo, sapientia, C. A. I, 22. Apud Judæos illiberale est aliarum gentium linguas ediscere, A. J. XX, 11, 2. Circumcisio ab Abramo instituta, A. J. I, 10, 5; cf. VIII, 10, 3. De Judæorum juramentis Apionis mendacia, C. A. II, 10. — Judæi admodum sero in Græcorum notitiam venerunt, C. A. I, 12. Græcorum de iis testimonia, I, 22. Cur odio sint Ægyptiis, I, 24. Judæi per totum orbem terrarum dispersi sunt, A. J. XIV, 7, 2. B. J. II, 16, 4. Cf. *Alexandria, Antiochia, Babylonia, Creta, Cyrene, Damascus, Ionia, Melos, Roma, Syria.*

Judaicum bellum, quando initium cepit; ejus causæ, B. J. II, 14 sqq. Cf. *Judæa, Hierosolyma, Vespasianus, Titus.*

Judas, Jacobi ex Lia f. A. J. I, 19, 8. Fratribus consilium dat ut Josephum vendant, II, 3, 3. Jacobi filiorum vehementissimus et audacissimus, 6, 5; cf. 6, 8. Ejus filii tres, 7, 4. — Judæi tribus quamnam Judææ partem sortita sit, V, 1, 22. Post Sauli mortem Davidem creat regem, qua re bellum civile conflatur, VII, 1, 2 sqq. Tribulium numerus sub regno Davidis, VII, 13, 1.

Judas, Aminadabi f., A. J. XI, 4, 2.

Judas, pontifex, A. J. XI, 7, 1.

Judas Maccabæus, Mattathiae fil., patre defuncto, rerum administrationem suscepit, A. J. XII, 6, 4. Apollonium, deinde Seronem vincit, 7, 1. Exercitum a Lysia contra ipsum missum fundit, 2, 3 et 1. Lysiam cum magno exercitu advenientem propulsat, 7, 5. Hierosolyma contendit, templum lustrat et instaurat, suetasque hostias offert, 7, 6. Luminum festum instituit, 7, 7. Gentes finitimas subigit, 8. Arcem Hierosolymorum oppugnat, 6, 3. Cum Antiocho Eupatore congreditur; Hierosolyma se recipit, 9, 4 et 5. Cum Antiocho pacem componit, 9, 6. Bachides a Demetrio missus ei insidias struit, 10, 2. Cum Alcimo pontifice de principatu contendit, 10, 3. A Nicanore victus Hierosolyma fugit, 10, 4. Nicanorem superat, 10, 5. Pontificatum obit, 10, 6. Cum Romanis societatem jungit, *ibid.* In prelio cum Bachide commisso cadit, 11, 2. — Cf. B. J. I, 1, 4 sqq.

Judas, Essæus, vates; ejus vaticinium de Antigoni morte, A. J. XIII, 11, 2. B. J. I, 3, 5.

Judas, Chapsæi f., A. J. XIII, 5, 7.

Judas, Ezechiae latronis fil., post Herodis M. mortem multa latrocinia exercet, quin etiam regnum affectat, B. J. II, 4, 1. A. J. XVII, 10, 5.

Judas, Sariphaei fil., legum interpres præstantissimus, juventutem concitat in Herodem M., aquilamque auream templi porta dejici jubet, A. J. XVII, 6, 2 sq. B. J. I, 33, 3. Vivus crematur, A. J. 6, 4. B. J. 33, 4.

Judas, Galilæus (Gaulanita) Judæos hortatur ut a Romanis deficiant, A. J. XVIII, 1, 1. B. J. 8, 1. Novæ philosophorum sectæ princeps est, quæ in plerisque rebus cum Phariseis consentit, sed in eo ab iis differt, quod ante omnia libertatem esse tuendam statuit, A. J. I, 1, 1, 6. B. J. 8, 6.

Judas, Jonathæ f., Judæus nobilis, B. J. II, 21, 7.

Judas, Chelciæ f., Eleazari socius, B. J. V, 1, 2.

Judas, Judæ f., unus e seditiosorum Hieros. præfectis ob prodicionem a Simone necatur, B. J. V, 13, 2.

Judas, Ari f., Judæus fortitudine excellens, B. J. VI, 1, 8; VII, 6, 5.

Judas, Mertonis f., Judæus, fortiter se gerit contra Romanos, B. J. VI, 1, 8; 2, 5.

Judas, Flav. Josephi collega in administranda Galilæa, V. J. 7.

Judices, etiam *μόναρχοι* dicti, plus quingentis annis apud

Judæos imperium tenebant, A. J. XI, 4, 8. Cf. IV, 8, 14. Judices apud Tyrios, C. A. I, 21.

Juelus, Sudeæ fil., summus pontifex, A. J. X, 8, 6.

Julia (Livia) Caesaris Augusti uxor Herodi M. multa dona mittit, A. J. XVI, 5, 1. Salomæ Herodis sorori suadet ut fratri obsequuta nubat Alexæ, A. J. XVII, 1, 1. B. J. I, 28, 6. Herodes magnam pecuniæ vim ei legat, A. J. XVII, 6, 1; 8, 1. B. J. 32, 7; 33, 8. Salome ei Jamniam, Phasalidem et Archelaidem legat, A. J. XVIII, 2, 2. B. J. II, 9, 1.

Julia, Caligulæ soror, M. Minuciani uxor, A. J. XIX, 4, 3.

Julianus, Bithynius, vir fortissimus, B. J. VI, 1, 8.

Julias (Livias), urbs Perææ ab Herode Antipa ita vocata in honorem Juliæ Augusti uxoris; prius dicebatur Betharamphtha, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1. A Nerone Agrippæ juniore datur, A. J. XX, 8, 4. A Romanis capitur, B. J. IV, 7, 6.

Julias, urbs Galil. ad lacum Genezareth, a Philippo ita appellata in honorem Juliæ Augusti filiæ; prius dicebatur Bethsaida, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1; III, 10, 7. V. J. 71.

Julius, leg. Roman. dux, A. J. XV, 3, 7.

Juno Argiva, B. J. I, 21, 7.

Jupiter Enyalios, A. J. I, 4, 3. Jovis Hellenii templum in monte Garizin, A. J. XII, 5, 5. Jovis Casii templum in Ægypto, B. J. IV, 11, 5. Jovis Victoris et Jovis Capitolini templa in Roma urbe, A. J. XIX, 4, 3. B. J. VII, 5, 6. — Jupiter Olympius, opus Phidiæ, A. J. XIX, 1, 1. B. J. I, 21, 7.

Justus, Pisti f., Tiberiensis, rebus novis studet; ejus indoles atque ingenium, V. J. 9; 70. Contra Fl. Josephum Galil. præf. Tiberienses concitat, 17. Cf. 37. Ad Agrippam regem transit, 75. A Decapolitanis apud Vespasianum accusatus, ab hoc capitis damnatur; ab Agrippa vero, intercedente ejus sorore Berenice, servatur, 65; 74. Postea ab Agrippa propter maleficia varia identidem in vincula conjicitur et in exilium agitur, 65. Scripsit historiam belli in Galilæa gesti mendaciorum plenam, 65. Quando eam ediderit, *ibid.*

Justus, Flav. Josephi f., V. J. 1; 76.

Iycæi a Hiram Tyrriorum rege subjecti, A. J. VIII, 5, 3.

Izaræ, fons Palest., A. J. 15, 6.

Izari (?) urbs (Jesracla), A. J. VIII, 13, 6.

Izates, Monobazii Adiabenorum regis ex Helena fil., ad Abennigerum mittitur, cujus filiam uxorem ducit, A. J. XX, 2, 1. Patri succedit, 2, 2. Religionem Judaicam amplectitur, 2, 3 sq. Hierosolymitanos fame laborantes sublevat, 2, 5. Artabanum Parthorum regem, regno pulsum benigne excipit; apud Parthos pro eo intercedit, 3, 1 sq. Ab Artabano magnis honoribus afficitur et regionem circa Nisibin dono accipit, 3, 3. Bardanes, Artabani successor, contra Itazem expeditionem facit, 3, 4. Regni primores, seditionem moventes, eorumque socium, regem Arabiæ, cædit, 4, 1. A Vologese, Parthorum rege, bello petitur; Dei providentia servatur, 4, 2 sq. Moritur, successorem relinquens Monobazum fratrem, 4, 3. Sepelitur in pyramide prope Hierosolyma, *ibid.* Cf. B. J. VI, 6, 4.

L.

Labanus, Bathueli f., A. J. I, 6, 2; 16, 2. Jacobo Rebecam ipsius filiam in matrimonium petenti septem annorum servitutem imponit; septennio elapso fraudulentem Liam pro Rebecca substituit; post alterum septennium servitutis Rebecam ei nuptum dat, 19, 7. Jacobum cum

- uxoribus et parte gregum discedentem persequitur; Deo intercedente firius facit cum Jacobo, 19, 9 sqq.
- Labatha*, urbs Palæst., *A. J.* VII, 5, 5.
- Labimus*, Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Labina*, regio Palæst., *A. J.* IX, 5, 1.
- Laborosoarchodus*, rex Babylonie, *C. A.* I, 20.
- Labosordachus*, rex Babylonie, *A. J.* X, 11, 2.
- Lacedæmonii* Judæorum cognati, *A. J.* XII, 4, 10 sq.; XIII, 5, 8. Amicitiam faciunt cum Judæis, *ibid.* Herodis M. in eos liberalitas. A Romanis subiguntur, *B. J.* II, 16, 4. — Lacedæmonii moribus docent non præceptis, *C. A.* II, 10. Peregrinos in rempublicam non admittunt, II, 36. Nuptias negligunt, II, 37. Cum libertate etiam leges interierunt, II, 31.
- Lachis*, urbs Judææ, *A. J.* VIII, 10, 1.
- Lachisa*, urbs Judææ, *A. J.* IX, 9, 3.
- Lamechus*, Mathusæ f., *A. J.* I, 2, 2; 3, 4.
- Laodice*, Galadenorum regina bellum cum Parthis gerit, *A. J.* XIII, 13, 4.
- Laodicea* maritima, urbs Syriæ; Herodis M. in Laodices liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.
- Laodicenses*, a Romanis jubentur Judæos in ipsorum civitate habitantes benigne tractare, *A. J.* XIV, 10, 20.
- Larcius Lepidus*, decimæ legionis Rom. dux, *B. J.* VI, 4, 3.
- Lasthenes*, Cretensis, Demetrii amicus, *A. J.* XIII, 4, 3; 4, 9.
- Latopolis*, urbs Ægypti, *A. J.* II, 15, 1.
- Latunimus*, Dadanis f., *A. J.* I, 15.
- Lebana*, urbs Judææ, *A. J.* X, 5, 2.
- Lemba*, urbs Moabitum, *A. J.* XIII, 15, 4.
- Lemonia*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- L. Lentulus*, consul Rom.; ejus de Judæis Ephesiis decretum, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 16.
- Leontopolis*, urbs Ægypti, *A. J.* XIII, 3, 1.
- Lepidus*, Minuciani amicus, a Caligula occiditur, *A. J.* XIX, 1, 3; 1, 8.
- Lesbus*, insula, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Leuce*, saxum prope Masadam, castellum Judææ, *A. J.* VII, 8, 5.
- Levias*, Judæus nobilis, a Zelotis necatur, *B. J.* IV, 3, 4.
- Levi*, Jacobi ex Lia f., *A. J.* I, 19, 8. Cum Simyone fratre Dinam sororem a Sicheme stupratam ulciscitur, 21, 1. Ejus filii tres, II, 7, 4. — Levitæ, Judæorum tribus, Dei ministerio consecrati, militia immunes sunt; quadraginta octo urbes cum agris possident, et frugum decumam a populo accipiunt, *A. J.* IV, 4, 3; cf. III, 11, 1; 12, 4; IV, 8, 8; 8, 22; V, 1, 24. Bini in singulis urbibus magistratus e tribu Levitica eligendi, IV, 8, 14. Davides Levitas in classes distribuit iisque munera assignat, VII, 14, 7; cf. 12, 2.) Hieroboamo in regno suo vitularum cultum præscribente, Levitæ inde in Judæam migrant, VIII, 10, 1. Agrippa jun. iis, qui cantores sunt, permittit stolam lineam gestare, XX, 9, 6.
- Lex Judaica*, a septuaginta Judæis in linguam Græcam vertitur, *A. J.* XII, 2. Post expugnata Hierosolyma in triumpho portatur; deinde in palatio imperatoris reponitur, *B. J.* VII, 5, 7. — Cf. *Mosaicæ leges*.
- Lia*, Libani filia, patris fraude cum Jacobo matrimonio jungitur, *A. J.* I, 19, 7. Ejus liberi, 19, 8.
- Libanus*, mons Syriæ, *A. J.* III, 14, 1; V, 1, 22; 3, 1; VIII, 2, 3; 6, 3; XIII, 16, 5; XIX, 5, 1. *B. J.* I, 17, 3; III, 3, 5. V. J. 11.
- Liberalis*, centurio Rom., *B. J.* VI, 4, 7.
- Liberius Maximus*, Judææ procurator, *B. J.* VII, 6, 6.
- Libya*, nomen habet a Libye Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Occupatur ab Ophre, I, 15. — Libya Pentapolitana, *B. J.* VII, 11, 1.
- Libyes*, a Judæis Phuti vocantur, *A. J.* I, 6, 2.
- Liternius Fronto*, legionum Alexandrinarum dux, *B. J.* VI, 4, 3; 9, 2.
- Livia*, V. Julia.
- Livias*, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.
- T. Livius*, de rebus a Pompejo gestis, *A. J.* XIV, 4, 3.
- Lollius*, cum Metello Damascum capit, *A. J.* XIV, 2, 3. *B. J.* I, 6, 2.
- Longinus*, tribunus militum, *B. J.* II, 19, 7.
- Longinus*, eques Rom., fortitudine conspicuus, *B. J.* V, 7, 3; VI, 3, 2.
- Lotus*, Araneæ f., ab Abramo adoptatur, *A. J.* I, 7, 1. Cum Abramo in Ægyptum proficiscitur; inde in Chananeam reversus, planitiem ad Jordanem fluvium habitat, 8. Ab Assyriis in captivitatem abducitur, 9. Ab Abramo liberatur, 10, 2. De Sodomorum excidio a Deo præmonitus, inde discedit, 11, 4. Ejus uxor in statuum salinam convertitur, *ibid.* Cum filiabus concumbit, 11, 5.
- Lucius*, miles Roman., *B. J.* VI, 3, 2.
- Lucullus*, bellum gerit cum Mithridate, Armeniam depopulatur, *A. J.* XIII, 16, 4.
- Ludas*, Semæ f., Ludorum (Lydorum) auctor, *A. J.* I, 6, 4.
- Ludi*, V. Lydi.
- Ludi*, quinquennales ab Herode M. in honorem Cæsaris Octav. instituti, *A. J.* XV, 8, 1. *B. J.* I, 21, 8. Ludi Palatini Romæ in Palatio celebrantur in honorem Cæsaris Augusti, *A. J.* XIX, 1, 11. sq.
- Ludimius* (*Ludimus*), Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Lugdunum*, urbs Galliæ; Herodes Antipas a Caligula relegatur, *A. J.* XVIII, 7, 2. *B. J.* II, 9, 6.
- Luminum festum*, *A. J.* XII, 7, 7. Ejus origo, *ibid.*
- Luomes*, Dadanis f., *A. J.* I, 15.
- Lupus* (*Julius*) tribunus militum Caligulæ uxorem et filium interficit, *A. J.* XIX, 2, 4. Supplicio afficitur, 4, 5.
- Lupus*, Alexandria præfectus, Oniæ templum claudit, *B. J.* VII, 5, 2; 8, 4.
- Lychnuchus* sacer describitur, *A. J.* III, 6, 7.
- Lycii*, pop. Asiæ min.; Herodis M. in eos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Cf. II, 16, 4.
- Lycurgus*, Lacedæmoniorum legislator, *C. A.* II, 15; 31.
- Lydi*, olim Ludi dicti, a Luda Semæ f., originem habent, *A. J.* I, 6, 4. Rebus novis student sub Antiocho M., XII, 4, 3.
- Lydia*, occupatur ab Alexandro M., *A. J.* XI, 8, 1.
- Lydda* (Diospolis), urbs Judææ, toparchiæ caput, *B. J.* III, 3, 5. Incolæ a Cassio in servitutem rediguntur, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 2. Urbs a Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 8, 1. Cf. *A. J.* XIV, 10, 6; 15, 3; XX, 6, 2. *B. J.* I, 15, 6; II, 12, 6.
- Lysanias*, Ptolemæi Mennæi f., post patris obitum Chalcidis tyrannus, cum Antigono Aristobuli f. societatem init, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Cleopatrate insidiis necatur, *A. J.* XV, 4, 1. Lysaniæ tetrarchia a Zenodoro conducitur, *A. J.* XV, 10, 1. *B. J.* I, 20, 4.
- Lysias*, Antiochi Epiph. procurator, *A. J.* XII, 7, 2. Exercitus, quem contra Judam Maccab. mittit, funditur, 7, 8 et 4. ipse magno cum exercitu eum aggressus propulsatur, 7, 5. Antiochum Eupatorem declarat regem, 9, 3. Cum Antiocho Eupat. expeditionem facit contra Judæos, 9, 4 sq. Cum Judæis pacem componit, 9, 7. A Demetrio interficitur, 10, 1. Cf. XX, 11.
- Lysias*, Syriæ castellum, a Pompeio expugnatur, *A. J.* XIV, 3, 2.

Lysimachus, post mortem Alexandri M. Thraciam obtinet, *A. J.* XII, 1, 1.
Lysimachus, Apollodoti frater, Gazam urbem Alexandro • Jannæo prodit, *A. J.* XIII, 13, 3.
Lysimachus, Pausaniæ f., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10; 12, 3.
Lysimachus, Judæus nobilis, ab Herode M. interficitur, *A. J.* XV, 7, 8.
Lysimachus, historicus, Judæorum detractor, laudatur, *C. A.* I, 34; 35; II, 2; 14.
Lyssa, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.

M.

Maathas, Baalis sacerdos, *A. J.* IX, 7, 4.
Mabortha. V. *Neapolis*.
Maccabæi, Judæorum principes; eorum historia, *A. J.* XII, 6.
Maccabæi, dicuntur etiam septem fratres, ab Antiocho Epiph. ad mortem cruciati; quod leges patrias violare volebant, Maccabæis animi fortitudine similes, *M.* 8 sqq.
Maceda, (Machida) locus Palest., *A. J.* V, 1, 17.
Macedonia, post mortem Alexandri M. a Cassandro occupatur, *A. J.* XII, 1, 1.
Macedones, Persarum imperium evertunt, *A. J.* XI, 8.
Macedones a Romanis devicti, *B. J.* II, 16, 4.
Macedones, Epiphanis Commageni milites, Macedonum more armati, *B. J.* V, 11, 3.
Macheras, Romanorum dux, a Ventidio Herodi auxilio missus mala fide agit, *A. J.* XIV, 15, 7. *B. J.* I, 16, 6.
Macherus, castellum in confinio Palestinæ et Arabiæ situm, *A. J.* XVIII, 5, 1. *B. J.* I, 8, 1. Ejus situs describitur *B. J.* VII, 6, 1. Primus locum munivit Alexander Judæorum rex, munitiones amplificavit Herodes, 6, 2. A Gabinio diruitur, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Capitur a Judæis seditiosis, *B. J.* II, 18, 6. Capitur a Romanis post Hierosol. expugnationem, *B. J.* 6, 3 sqq. Cf. III, 3, 3.
Machama, Tholomæi Gessirorum regis filia, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
Machana, Roboami uxor, *A. J.* VIII, 10, 1.
Machas, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
Machirus, regionis Galaditidis princeps, *A. J.* VII, 9, 8. cf. 5, 5.
Machma, urbs Palest., *A. J.* VI, 6, 1. XIII, 1, 6.
Machon, urbs Palest., *A. J.* VII, 5, 3.
Macro, militum prætorianorum sub Tiberio præfectus, *A. J.* XVIII, 6, 6; 7.
Macrones, pop. Ponti, *C. A.* I, 22.
Madæi, Græcis Medi dicuntur, *A. J.* I, 6, 1.
Madanes, Abrami f., *A. J.* I, 15.
Mades, Japhethæ f., Madæorum (Medorum) auctor, *A. J.* I, 6, 1.
Madiana, urbs Arab., *A. J.* II, 11, 1.
Madianes, Abrami f., *A. J.* I, 15.
Madianitæ, pop. Arab., Judæos ex Ægypto redeuntes a finibus suis arcere student, *A. J.* IV, 6. Devincuntur et cæduntur a Judæis, 7, 1. Vincuntur a Gedeone, V, 6.
Mæcia, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 10.
Mæotis palus, *B. J.* VII, 7, 4.
Nageda (*Nageddo*, *Megiddo*), urbs Samar. in tribu Manassæ, a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1; IX, 6, 3.
Magnus Campus. V. *Campus*.
Magogæ, (Scythiæ) a Magoge originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
Magoges, Japhethæ f., Magogorum principes, *A. J.* I, 6, 1.

Malachias, Judæus, fortiter se gerit contra Romanos, *B. J.* VI, 1, 8.
Malaelus, Cainæ f., *A. J.* I, 3, 4.
Malatha, castellum Idumææ, *A. J.* XVIII, 6, 2.
Malchus, Arabs, Antiochum Alexandri Balæ fil. educat; eum Diodoto tradit, *A. J.* XIII, 5, 1.
Malchus (*Malichus*), rex Arabiæ, Herodi patria profugo, quamquam beneficiis ab eo affectus, auxilium ferre recusat; cujus rei mox eum pœnitet, *A. J.* XIV, 14, 1 sq. *B. J.* I, 14, 1 sq. Cf. *A. J.* XV, 6, 2.
Malchus, Arabs, Vespasiano mittit auxilium contra Judæos, *B. J.* III, 4, 2.
Malchus. Cf. *Cleodemus*.
Malithe (?) (*Manithe*), urbs Perææ, *A. J.* V, 7, 10.
Malichus, unus ex Judæorum primoribus, ab Hyrcano mortis periculo eripitur, *A. J.* XIV, 5, 2; 11, 2. *B. J.* I, 8, 3; 11, 2. Antipatrum ex insidiis interficit, *A. J.* II, 2 sq. *B. J.* 11, 3 sq. Principatum affectat; ab Herode, Antipatri f., occiditur, *A. J.* II, 5. *B. J.* 11, 7 sq.
Malla, sive *Malle*, urbs Palest., *A. J.* XII, 8, 3.
Malton, Elimelech f., *A. J.* V, 9, 1.
Malthace, Herodis M. uxor, *A. J.* XVII, 10, 1. *B. J.* I, 28, 4.
Mambre, ilex Abrami, *A. J.* I, 11, 2.
Mambres, Abrami commilito, *A. J.* I, 10, 1.
Manachase, vestimentum sacerdotum, *A. J.* III, 7, 2.
Manaemus, Israelitarum rex, Phullo, Assyriorum regi, expeditionem contra ipsum facienti, missis mille talentis persuadet ut recedat, *A. J.* IX, 11, 1. Regnavit decem annos, *ibid.*
Manaemus, Essenus ab Herode M. in honore habetur, *A. J.* XV, 10, 6.
Manaemus, (Manaimus), Judæ Galilæi fil., seditiosorum Hierosol. dux, *B. J.* II, 17, 8. Tyrannidem affectat; interficitur, 17, 9. V. *J.* 5.
Manalis, (quæ vox *Castra* significat), Jebosthi, Judæorum regis, regia, *A. J.* VII, 1, 3.
Manasses, Josephi f., ex Asmetha, *A. J.* II, 6, 1. Cum Ephraïmo fratre inter Judæorum principes refertur, II, 8, 1; III, 12, 4. Manassæ tribus quamnam Palestinæ partem sortita sit, IV, 7, 3; V, 1, 22.
Manasses, Judæorum rex, Ezechiæ fil., initio regni sui impius et crudelis, *A. J.* X, 3, 1. A Babylonis, qui Judæam invadunt, in captivitatem abducitur; postea in regnum suum remittitur et optime rempublicam gerit, 3, 2.
Manasses, Jaddi frater, Sanaballetæ filiam ducit uxorem, *A. J.* XI, 7, 2. Id quod indigne fert populus, 8, 1. Templi in monte Garizin a Sanaball. extructi pontifex constituitur, 8, 4.
Manasses, pontifex, *A. J.* XII, 4, 1.
Manasses, initio belli Jud. Perææ præficitur, *B. J.* II, 20, 4.
Mandra, locus Palest., *A. J.* X, 9, 5.
Manetho, genere Ægyptius, historiæ Ægyptiacæ scriptor, *C. A.* I, 14. Laudatur, *C. A.* I, 14; 26—32; II, 2. *A. J.* I, 3, 9. De ejus fide, *C. A.* I, 31; 33.
Manithe. V. *Malithe*.
L. Manlius, *A. J.* XIII, 9, 2.
Manna, de cælo demittitur, *A. J.* III, 1, 6. Quid vox significet, *ibid.*
Mannæus, Lazari f., *B. J.* V, 13, 7.
Manoches, Samsonis pater, *A. J.* V, 8, 2.
Maon, regio Palest., *A. J.* VI, 13, 2.
Mar, locus Arabiæ, *A. J.* III, 1, 1.
Maræothus, Jothami f., *A. J.* VIII, 1, 3.
Mararius, Levi f., *A. J.* II, 7, 4.

- C. Marcellus*, consul Rom., *A. J.* XIV, 10, 13.
Marcellus, procurator Judææ, *A. J.* XVIII, 4, 2.
Marcus, Alexandri Lysimachi, Alabarchæ, f., *A. J.* XIX, 5, 1.
Mardocheus, Judæorum dux, *A. J.* XI, 3, 10; 4, 8.
Mardocheus, unus ex Judæorum Babylone degentium primoribus, patruus Estheris, *A. J.* XI, 6, 2. Conjuratorem in Artaxerxem regem detegit, 6, 4. In odium incurrit Amanis, qui omnes Judæos perdere constituit, 6, 5. Estherem perducit ut Judæorum patrocinium suscipiat, 6, 7. Amanes eum honorare cogitur, 6, 10. Amane supplicio affecto, muneribus et honoribus cumulatur, 6, 12, et 13.
Maresa. V. *Marissa*.
Maria, femina nobilis, fame urgente filium suum comedit, *B. J.* VI, 3, 4.
Mariamme (Mariamne), Moysis soror, Ori (Uronis?) uxor, *A. J.* III, 2, 4; IV, 4, 6; cf. II, 9, 4.
Mariamne, Alexandri ex Alexandra filia, Herodi M. in matrimonium collocatur, *A. J.* XIV, 12, 1; 15, 14. *B. J.* I, 11, 5; 17, 8. Formæ venustate insignis, *A. J.* XV, 2, 5 sq. Secretum de Mariamne mandatum, quod Herodes dedit Josepho avunculo suo, 3, 5 sq. In suspicionem adulterii venit, 3, 9. Iterum in adulterii suspicionem vocata necatur, 7, 1 sqq. Ejus indoles, 7, 4.
Mariamne, Simonis pontificis filia, Herodis M. uxor, *A. J.* XV, 9, 3. XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Ejus liberi, *ibid.* Ab Herode repudiatur, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 7.
Mariamne, Aristobuli filia ex Berenice, Herodis M. neptis, *B. J.* I, 28, 1.
Mariamne, Agrippæ M. filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Nubit Archelao Chelciæ fil., *A. J.* XIX, 9, 1; XX, 7, 1. Repudiato Archelao matrimonium init cum Demetrio Alexandrino, 7, 3.
Mariamne, Josephi filia ex Olympiade, Herodi Aristobuli filio nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
Mariamne, Archelai ethnarchæ uxor, ab eo repudiatur, *A. J.* XVII, 13, 4. *B. J.* II, 7, 4.
Mariamne, turris Hierosolymorum urbis, ab Herode exstructa, describitur, *B. J.* V, 4, 3. Cf. II, 17, 8. Post urbem expugnatam servatur, VII, 1, 1.
Marion, Tyrionum tyrannus Antigono regnum Judææ occupare molienti auxilio est, ab Herode vincitur, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* I, 12, 2.
Marista, urbs Judææ in tribu Judæ, *A. J.* VIII, 12, 1. Ab Hyrcano capitur, *A. J.* XIII, 9, 1. A Pompejo Judæis eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, XIV, 5, 3. A Parthis everlitur, XIV, 13, 9. *B. J.* I, 13, 9. Cf. *A. J.* VIII, 10, 1; XII, 8, 6; XIV, 1, 4. *B. J.* I, 7, 7.
Marmaridæ, pop. Africæ, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4.
Marsuane, mensis anni secundus apud Judæos, *A. J.* I, 3, 3.
Marsus, Syriæ præfectus, succedit Petronio, *A. J.* XIX, 6, 4. Ejus inimicitia cum Agrippa rege, 7, 1; 8, 1.
Marsyas Agrippæ M. libertus, *A. J.* XVIII, 6, 3.
Maruelus, Jaredis f., *A. J.* I, 2, 2.
Marullus Judææ procurator constituitur a Caio Caligula, *A. J.* XVIII, 6, 10.
Masada, castellum Judææ; ejus situs et munimenta describuntur, *B. J.* VII, 8, 3 sq. Cf. 13, 7; 12, 1. Castellum a Jonathan pontifice exstructum, ab Herode M. amplificatum et munitius redditum est, *B. J.* VII, 8, 3. A sicariis occupatur, *B. J.* IV, 7, 2. Iis se adjungit Simon Gioræ f., IV, 9, 3. Romani, reliqua Judæa jam subacta, Masadam obsident, *B. J.* VII, 8, 1; 8, 5 sqq. Sicarii ne in Romanorum manus incidant, Eleazari hortatu primum uxores et liberos, deinde se invicem interficiunt, 9, 1.
Masmas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Masnaemphthes, tiara sacerdotum, *A. J.* III, 7, 3.
Maspha, urbs Palæst., ab Asano condita, *A. J.* VIII, 12, 4.
Masphate (Masphace), urbs Palæst., *A. J.* V, 7, 9; VI, 2, 1; 4, 3; X, 9, 2 sqq.
Massabazanes, vestimentum sacerdotum, *A. J.* III, 7, 1.
Massagetæ, pop. Asiæ, Cyri contra eos expeditio, *A. J.* XI, 2, 1.
Massamas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Masses, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Matheron angustiae, in Judæa, *A. J.* VI, 13, 4.
Matgenus, Tyrionum rex, *C. A.* 1, 18.
Mathusalas, Maruli f., *A. J.* I, 2, 2.
Mathusalas, Anochi f., *A. J.* I, 3, 4.
Mattathias, Joannis f., Maccabæorum pater, *A. J.* XII, 7, 1. Antiochi Epiph. mandata contemnit; in desertum se confert magnamque ubi Judæorum manum circa se colligit, 7, 2. Ante mortem filios ad legem defendendam adhortatur, 7, 3. Cf. *B. J.* I, 1, 3.
Mattathias, Absalomi f., *A. J.* XIII, 5, 7.
Matthias, Theophili f., pontifex constituitur ab Herode, *A. J.* XVII, 4, 2. Mox pontificatum amittit, 6, 4.
Matthias, Margalothi (Margali) fil., legum interpres præstantissimus, juventutem concitat in Herodem M., *A. J.* XVII, 6, 2. *B. J.* I, 33, 3. Vivus crematur, *A. J.* 6, 4. *B. J.* 33, 4.
Matthias, Anani f., pontifex creatur ab Agrippa, *A. J.* XIX, 6, 4. Pontificatus ei abrogatur, 8, 2.
Matthias, Theophili fil., pontifex creatur ab Agrippa jun., *A. J.* XX, 9, 7.
Matthias, pontifex ab Hierosolymitis mittitur ad Simonem Gior. in urbem arcessendum, *B. J.* IV, 9, 11. A Simone postea necatur, V, 13, 1. Ejus elogium, *ibid.* Cf. VI, 2, 2.
Matthias, Simonis Pselli f., Fl. Josephi atavus, *V. J.* 1.
Matthias, cognominatus Gibbosus, Matthei f., Fl. Josephi abavus, *V. J.* 1.
Matthias, Josephi f., Flavii Josephi pater, *V. J.* 1; 40. Ejus elogium, 2. Hierosolymis a seditiosis in custodia tenetur, *B. J.* V, 13, 1.
Mauri, pop. Africæ, a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4.
Maxilla, locus Palæst., unde nomen habeat, *A. J.* V, 8, 9.
Mazaca, urbs Cappadociæ, *A. J.* I, 6, 1.
Medaba, urbs Palæst., olim in Moabitarum ditione, *A. J.* XIII, 15, 4. Cf. XIII, 1, 2; 9, 1; XIV, 1, 4. *B. J.* I, 2, 6.
Medæi. V. *Medi*.
Medi, a Judæis Medæi vocati, uomen habent a Made, Japhethæ f., *A. J.* I, 6, 1. Cum Persis Babyloniorum imperium evertunt, X, 11, 4.
Media vastatur ab Alanis, *B. J.* VII, 7, 4. In Mediam superiorem Damasceni a Theglaphalassare transferuntur, *A. J.* IX, 12, 13.
Meer, tunica talaris pontificis maximi, *A. J.* III, 7, 4.
Megassarus, Judæus fortissimus, *B. J.* V, 11, 5.
Megasthenes, rerum Indicarum scriptor de Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* 1, 20.
Meirus, Belgæ f., sacerdos, in flammis templi incensi se præcipitat, *B. J.* VI, 5, 1.

- Melamboreas*, (Boreas niger) ventus vehementissimus, *B. J.* III, 9, 3.
- Melus* ab Archelao, rege Cappadociae, legatus mittitur ad Herodem M., *A. J.* XVI, 10, 6.
- Melcha*, Aranis filia, Nachorae uxor, *A. J.* I, 6, 5.
- Melchisedecus*, Solymorum (Hierosolymorum) urbis rex, Abramum benigne excipit, *A. J.* I, 10, 2. Solyma condidit (?) ibique templum extruxit, *B. J.* VI, 10.
- Melchus*, Sauli f., *A. J.* VI, 6, 6. In praelio cum Palaestinis commisso cadit, 14, 1.
- Melitene*, regio in confinio Armeniae et Cappadociae sita, *B. J.* VII, 1, 3.
- Melus insula*; Judaei Melii a Pseudalexandro decipiuntur, *A. J.* XVII, 12. *B. J.* II, 7.
- Memmius Regulus* a Caligula iubetur Jovem Olympium Romam transferre, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Mennon*, Orestidae f., sacerdos Halicarn., *A. J.* XIV, 10, 23.
- Mennonis monumentum* in Phoenicia ad Belum fluv. situm, *B. J.* II, 10, 2.
- Memphibostus*, Jonathae f., magno in honore habetur apud Davidem, *A. J.* VII, 5, 5. Cf. 9, 3; 11, 3; 12, 1.
- Memphis*, urbs Aegypti, *A. J.* XII, 4, 3; 5, 3. *B. J.* IV, 9, 7; VII, 10, 3. *C. A.* I, 14.
- Menander* Ephesius Graecorum et barbarorum res gestas scripsit, *C. A.* I, 18. Quid tradat de Tyriorum regibus, *ibid.* Cf. *A. J.* VIII, 5, 3; 13, 2; IX, 14, 2.
- Mende*, urbs Palaest., X, 5, 1.
- Mendesius nomos*, in Aegypto, *B. J.* IV, 11, 5.
- Menedemus*, philosophus, de Dei providentia, *A. J.* XII, 2, 12.
- Menenia*, Romae tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- Menelaus*, V. *Onias*.
- Menophilus*, prytaeis Ephesiorum, *A. J.* XIV, 10, 25.
- Mensa sacra* tabernaculi describitur, *A. J.* III, 6, 6.
- Mephramuthosis*, rex Aegypti, *C. A.* I, 15.
- Mephres*, rex Aegypti, *C. A.* I, 15.
- Merbalus*, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.
- Meroba*, Sauli filia, *A. J.* VI, 6, 6.
- Meroc*, metropolis Aethiopiae, ita denominata est a sorore Cambyis; prius Saba vocata erat, *A. J.* II, 10, 2.
- Meroth*, vicus Galil., munitur, *B. J.* II, 20, 6; III, 3, 1. *V. J.* 37.
- Mesanaei* originem trahunt a Mesa, *A. J.* I, 6, 4.
- Mesas*, Arami f., Mesanarum princeps, *A. J.* I, 6, 4.
- Mesopotamia*, regio Asiae, *A. J.* I, 7, 1. VII, 6, 1; XIII, 5, 10. Judaei Mesopotamii Nisibin potissimum urbem habitant; magna eorum editur caedes, *A. J.* XVIII, 9, 1 sqq.
- Messala* Herodis causam defendit in senatu Romano, *A. J.* XIV, 14, 4. *B. J.* I, 14, 4.
- Messalina*, Claudii Caesaris uxor, ab eo interficitur, *A. J.* XX, 8, 1.
- Messenes*, Amenophis Aegypti regis f., *C. A.* I, 32.
- Mestrai* (Aegyptii) et *Mestre* (Aegyptus) nomen habent a Mestraino, *A. J.* I, 6, 2.
- Mestrainus*, Chamae f., Mestraeorum (Aegyptiorum) princeps, *A. J.* I, 6, 2. Ejus octo filii quasnam terras occupaverint, *ibid.*
- Q. Metellus Creticus*, consul, *A. J.* XIV, 1, 2. Cum Lollio Damascum capit, *A. J.* XIV, 2, 5. *B. J.* I, 6, 2.
- Metilius*, praesidii Romani in urbe Hierosol. praefectus seditionis se dedit, *B. J.* II, 17, 10.
- Mia*, vicus Peraeae, *A. J.* XX, 1, 1.
- Micha*, Memphibosthi fil., *A. J.* VII, 5, 5.
- Michaeas*, vates, Achabo regi praedicit eum ab hoste interfectum iri, *A. J.* VIII, 14, 5. Ejus vaticinium eventu confirmatur, 15, 6.
- Michala*, Sauli filia, Davidis amore capitur, *A. J.* VI, 10, 2. Davidi nuptum datur, 10, 3. Mariti salutem consulit, 11, 4. Postea Pheltiae a Saulo locatur, 13, 8. Abeneri opera Davidi restituitur, VII, 1, 4. Ejus liberi, 4, 3.
- Milesii*; P. Servillii proconsulis ad eos rescriptum de Judaeis, *A. J.* XIV, 10, 21.
- Milesius*, ab Antiocho Dionysio Damasci praefectus constitutus urbem tradit Philippo, *A. J.* XIII, 15, 1.
- Minurus*, rex Aegypti, *A. J.* VIII, 6, 2.
- Minos* leges suas oraculo Delphico attribuit, *C. A.* II, 16.
- Minucianus* (Annius), conspirationis in Caligulam socius, *A. J.* XIX, 1, 3 sqq.; 4, 3.
- Minucianus* (Marcus), Caligulae sororis maritus, post Caligulae mortem rerum potiundi cupidus, *A. J.* XIX, 4, 3.
- Mingas*, locus Armeniae, *A. J.* I, 3, 6.
- Misaches*, V. *Misaelus*.
- Misaelus* (a Babylonii Misaches appellatus), Judaeus genere regio ortus, Babylonem abductus liberaliter a Nabuchodonosoro educatur, *A. J.* X, 10, 1. Cum duobus cognatis in flammis conjicitur quod Nabuchodonosori simulacrum adorare recusant: illasi per flammam ambulant, 10, 5. *M.* 16.
- Misan*, Moabitarum rex, Joramum tributum pendere recusans, ab Israelitis et Judaeis bello petitur et vincitur, *A. J.* IX, 3, 1.
- Misenum et Puteoli*, oppida Campaniae maritima a Caligula ponte juncta, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Mithradates Sinaces*, Parthorum dux, Philippi Syriae regis socius, Demetrium Eucærum in captivitatem abducit, *A. J.* XIII, 14, 3.
- Mithradates*, rex Ponti, a Pharnace filio interficitur, *A. J.* XIV, 3, 4.
- Mithradates*, Parthus, ad Gabinium confugit, clam ab eo dimittitur, *A. J.* XIV, 6, 4. *B. J.* I, 8, 7.
- Mithridates Pergamenus* Caesari in Aegypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* XIV, 8, 1 sq. *B. J.* I, 9, 3 sq.
- Mithradates*, Parthus nobilis, Artabani gener, bellum gerit cum Anilæo, *A. J.* XVIII, 9, 6 sqq.
- Mitylene*, urbs Lesbi insul., *A. J.* XVI, 2, 2.
- Mnaseas*, historicus laudatur, *A. J.* I, 3, 6. *C. A.* I, 23.
- Moabus*, Loti f., Moabitarum princeps, *A. J.* I, 11, 5.
- Moabitæ*, pop. Arabiae, originem trahunt a Moabo, *A. J.* I, 11, 5. Judaeos sibi subjiciunt; sed mox profligantur ab Ehude, *A. J.* V, 4. A Davide devicti annum tributum pendere coguntur, VII, 5, 1. Moabitæ cum Ammanitis et magno Arabum exercitu Josaphatum bello petunt, sed ipsi se invicem occidunt, *A. J.* IX, 1, 2 sqq. Israelitis tributum pendere recusantes, a Joramum, Josaphato et Idumaeorum rege debellantur, 3, 1 sqq.
- Moabitis*, Moabitarum terra, *A. J.* IV, 5, 1. V, 9, 1. *B. J.* IV, 8, 2.
- Mochus*, historicus testatur veterum longevitatem, *A. J.* I, 3, 9.
- Modium* (Modein, Modim), vicus Judaeae, *A. J.* XII, 6, 1; 11, 2; XIII, 6, 5. *B. J.* I, 1, 3.
- Modius* (Equicolus) Agrippae jun. regis procurator, *V. J.* 11. Gamalum obsidet, 24; 36.
- Mesia*, *B. J.* IV, 10, 6; 11, 3; VII, 4, 3.
- Molo*, V. *Apollonius*.
- Momphs*, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.

Monobazus Bazæus, Adiabenorum rex Helenam sororem ducit uxorem, ex qua Izaten suscipit, *A. J. XX*, 2, 1. Moritur, 2, 2.

Monobazus, Monobazi regis f. ex Helena, *A. J. XX*, 2, 1. Post patris obitum regnum administrat usque ad fratris adventum, 2, 2. Religionem Judaicam amplectitur, 4, 1. Post Itazis fratris mortem, ipse regnum suscipit, 4, 3.

Monobazus, Monobazi jun. regis propinquus, *B. J. II*, 19, 2.

Monobazi regia, in Hierosol. urbe, *B. J. V*, 6, 1.

Mopsuestia, urbs Ciliciæ, *A. J. XIII*, 13, 4. Mopsuestenses Seleucum Epiphanem concremant, *ibid.*

Morius mons, in Judæa, *A. J. I*, 13, 1.

Mosocheni (*Cappadoces*) originein trahunt a Mosoche, *A. J. I*, 6, 1.

Mosaches, Japhethæ f., Mosochenorum (*Cappadocum*) princeps, *A. J. I*, 6, 1.

Mosaicæ leges. *V. Moyses.*

Mosollamus, sagittarius celeberrimus, *C. A. I*, 22.

Moyses, Amaramæ ex Joachebeda f., divinum de eo vaticinium, *A. J. II*, 9, 3. In Nilo exponitur, 9, 4. A Thermuti regis filia reperitur et servatur; matri nutriendus datur, 9, 5. Puer venustate et ingenio præcellens, 9, 6. A Thermuti adoptatur, 9, 7. Rem præclare gerit contra Æthiopes; Tharbin, Æthiopum regis filiam, uxorem ducit, 10. Insidias quæ ipsi struuntur evitaturus in Arabiam se confert, 11, 1. Ragueli filiam in matrimonium accipit, 11, 2. A Deo jubetur Judæos servitute liberare, 12. In Ægyptum reversus Dei mandatum regi declarat et miraculis edendis confimat, 13. Rege Moysen deridente, Ægyptus magnis calamitatibus affligitur, 14. Judæi veniam impetrant in patriam redeundi, mare Rubrum duce Moysæ transgrediuntur; Ægyptii, qui eos persequuntur fluctibus delentur, 15 sq. Ad Sinam montem iter convertit Moyses; Judæos ciborum inopia laborantes consolatur; aquam amaram potabilem reddit alique miracula edit, III, 1, 1 sqq. Amalecitas prælio devincit; tertio mense postquam ex Ægypto discessit ad Sinam montem pervenit, 3, 1 sqq. Populum in cohortes distribuit, 4. Cum Deo in monte colloquitur; leges ab eo acceptas promulgat, tabernaculum conficiendum curat, 5. In Aaronem fratrem sacerdotum confert, 8, 3. Tabernaculum lustrat primumque in eo sacrificium facit, 8, 5 sqq. Leges fert de sacrificiis, de festis deque aliis rebus, 9—13. Judæis de Chananæa occupanda desperantibus ex oraculo renuntiat, quadraginta annos eos in deserto permansuros esse, 14 sq. Plures ex Judæorum proceribus seditionem inovent contra Moysen; a Deo exstinguuntur, IV, 2 sqq. Moyses Amorrhæos devincit, 5. Judæos ad leges violandas proclives ad sanitatem reducit, 6. Jesum designat successorem, 7, 2. Gadis et Rubeli tribubus dimidiæque Manassitidi Amoritin assignat, 7, 3. Tradit Judæis librum qui leges continet, 8, 3. Chananæorum gentem jubet exstingui multisque præceptis populi salutem consulit, 8, 44—48. Nube in cælum auferitur, 48. Vixit annos centum et viginti, 49. Virtutibus et ingenio omnes mortales superavit, *ibid.* Legumlatorum antiquissimus, *C. A. II*, 15. Magna ejus de Judæis merita, II, 16. Scripsit primos quinque libros Scripturæ sacræ, *C. A. I*, 8. Quenam Manetho, Chæremnon et Apion de eo tradant, *C. A. I*, 26; 31; 32; II, 2.

Mosaicæ leges, De sacrificiis, *A. J. III*, 9; de festis, III, 10; IV, 8, 7; de purificatione, III, 11; de incestu, de sacerdotum connubio et de jobelo, 12, de iis qui Deo maledicant, IV, 8, 7; de frugum decuma pro sacrificiis solvenda, 8, 8; de scortis, 8, 9; de diis alienis, 8, 10; de vestimentis, 11, de legibus recitandis, 12; de gratiarum

actione, 13; de magistratibus et iudicibus, 14; de testibus, 15; de piaculis pro casis instituendis, 8, 16, de regum potestate, 17; de agrorum terminis, 18; de arborum frugibus, 19; de terræ seminatione et aratione, 20; de spiciis pauperibus concedendis, de viatoribus, 21; de decuma tertia viduis et orphanis concedenda; de frugum primitiis sacerdotibus dandis, 22; de connubio, 23; de liberis qui parentibus non obediant, 24; de fenore, 25; de pignoribus, 26; de furtis, 27; de servis, 28; de rebus in via repertis, 29; de percussoribus, 33; de pharmacis; de talione, 35; de bubus petulcis, 36; de puteis, 37; de depositis, 38; de liberis quorum parentes crimina commiserint, 39; de spadonibus, 40; de bello, 41 sqq. Cf. *C. A. II*, 17—31.

Muchæus, Persa, *A. J. XI*, 6, 1.

Mucianus, Syriæ præfectus, *B. J. IV*, 1, 5. Vespasianum hortatur ut imperium suscipiat, 10, 5; 10, 6. A Vespasiano cum exercitu mittitur contra Vitellium, 11, 1. Cf. *A. J. XII*, 3, 1.

Muliebres turres, in Hierosol. urbe, *B. J. V*, 2, 2.

Mundus, (Decius) Paulinam Saturnini uxorem in Isidis templo stuprat; a Tiberio in exilium pellitur, *A. J. XVIII*, 3, 4.

Murcus (*Marcus?*), Syriæ prætor post Sextum Casarem; cum Cassio facit post J. Caesaris interitum, *A. J. XIV*, 11, 1 sqq. *B. J. I*, 10, 10; 11, 1 sqq.

Musca, Accaronensium dea, *A. J. IX*, 2, 1.

Mygdonia. *V. Antiochia.*

Myrrha, filia Cinyræ, *A. J. XIX*, 1, 13.

Mytgonus, Tyriorum iudex, *A. C. I*, 21.

N.

Naamas, Lamechi filia, *A. J. I*, 2, 2.

Naamis, Elimelech uxore, cum marito in terram Moabiticam migrat; post mariti filiorumque mortem una cum Rutha nuru in Judæam redit, *A. J. V*, 9, 1. A Boazo hospitio excipitur; filiam Boazo nuptum dat, 9, 2 sqq.

Naases, rex Ammanitarum; ejus expeditio in Judæos, *A. J. VI*, 5; 1 sqq., A Saulo vincitur, 3. Cum Davide ei amicitia intercedit, VII, 6, 1.

Naba, urbs Palæst., sacerdotum sedes, a Saulo funditus evertitur, *A. J. VI*, 12, 1; 13, 6 et 7.

Nabadus, Aaronis f., victimas in aram afferens flammis comburitur, *A. J. III*, 8, 1, 8, 7.

Nabærothes, Ismaeli f., *A. J. I*, 12, 4.

Nabalus, Ziphenus ex urbe Emma, Davidi injuriam infert. Davides eam ulcisci moliens ab Abigæa Nabali uxore placatur, *A. J. VI*, 13, 6 et 7. Ejus mors, 8.

Naballo, urbs Arab., *A. J. XIV*, 1, 4.

Nabatæi, pop. Arab., *A. J. XII*, 8, 3; XIII, 1, 2; 5, 10, XIV, 2, 3; 3, 4.

Nabatena, regio inde ab Euphrate usque ad mare Rubrum pertinens, ab Ismaeli filiis occupatur, *A. J. I*, 12, 4.

Nabla, instrumentum musicum a Davide inventum, *A. J. VII*, 12, 3; VIII, 3, 8.

Naboandelus, rex Babyloniarum, *A. J. X*, 11, 2. Cf. *Baltasarus*.

Nabonidus, Babyloniorum rex, a Cyro victus et regno depulsus est, *C. A. I*, 20.

Nabopalassar, Chaldaeorum rex, regnavit annos undetriginta, *C. A. I*, 19.

Nabosaris, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.

Nabuchodonosorus, rex Babyloniorum, Nechaonem, regem Ægypti, prælio vincit, Joacimo, regi Judææ, tributum imperat, *A. J. X*, 6, 1. Hierosolyma capit multosque populi primores captivos abducit, 6, 3. Joachinum, mox

- vero Sedeciam Judæorum constituit regem, 6, 3; 7, 1. *Ægyptios* prælio vincit atque Syria expellit, 7, 3. Quum Judæi ad *Ægyptios* defecissent, Hierosolyma solo æquat, Magnamque Judæorum multitudinem cum rege eorum Sedecia in captivitatem abducit, 8. Colesyriam occupat, Ammanitis et Moabitibus bellum infert, *Ægyptios* debellat, Judæos qui in *Ægyptum* migraverant, Babylonem abducit, 9, 7. Judæorum pueros nobiliores liberaliter institui jubet, 10, 1. Danielus ei somnia explicat, 10, 4 et 6. Statuam auream adorari jubet, 10, 5. Potestate regia deposita in solitudine vitam degit; post septennium regnum recipit, 10, 6. Moritur post regnum annorum quadraginta trium, 11, 1. Quænam Berossus, Megasthenes alique historici de eo referant, *ibid.* Cf. *C. A.* I, 19 sq.
- Nabuthus*, Jezabelæ, Achabi uxoris, insidiis interimitur, *A. J.* VIII, 13, 8.
- Nabuzardan*, Babyloniorum dux, *A. J.* X, 8, 5; 9, 1 et 2.
- Nacebus*, Arabum dux, in prælio cum Herode M. commisso cadit, *A. J.* XVI, 9, 2.
- Nachores*, Serugi f., *A. J.* I, 6, 4.
- Nachores*, Tharri f., Abrami frater, *A. J.* I, 6, 5; 16, 1.
- Nadab*, Hieroboami fil., patri succedit; post regnum duorum annorum Basanis insidiis interit, *A. J.* VIII, 11, 4.
- Næmanes* (*Naamans*), Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Nais*, vicus Judææ, *B. J.* IV, 9, 4 sq.
- Naphæsus*, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Nahum*, vates; ejus vaticinium de Assyriis, *A. J.* IX, 11, 3.
- Narbata*, regio Palæst., 60 stadiis a Cæsarea distans, *B. J.* II, 14, 5. Narbatena toparchia, II, 18, 10.
- Nasamones*, pop. Africae, a Romanis subjugati, *B. J.* II, 16, 4.
- Nathan*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Nathanael*, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
- Nathanas*, vates, a Davide consultitur de templo extruendo, *A. J.* VII, 4, 4. Davidem reprehendit quod Beersabem ad adulterium pellexerit, 7, 3. Davidi nuntiat, Adoniam regnum affectare, 14, 5.
- Nazaræi*, (*Naziræi*), appellantur qui voto concepto Deo se consacrant, comam nutrites et vino abstinentes, *A. J.* IV, 4, 4; cf. XIX, 6, 1.
- Neapolis*, (*Sicima*) urbs Samaritæ, ab indigenis vocatur *Mabortha*, *B. J.* IV, 8, 1.
- Neapolitanus*, centurio Rom., a Cestio Syriæ præside mittitur ad Judæorum animos explorandos, *B. J.* II, 16, 4. Cf. *V. J.* 24.
- Neara*, vicus Palæst., *A. J.* XVII, 13, 1.
- Nearda*, urbs Babylonis, *A. J.* XVIII, 9, 1; 9, 9.
- Nebrodes*, Chamæ nepos, vir audax, homines a Dei timore abducere studet, *A. J.* I, 4, 2. Ejus consilio turris Babylonis extruitur, 4, 3.
- Nechao*, rex *Ægypti*, expeditionem facit in Asiam per Judææ fines, *A. J.* X, 5, 1. Eliacimum Judæorum constituit regem, Joachazum secum abducit captivum, 5, 2. Omnis Syria in ejus ditione est; a Nabuchodonosoro vincitur, 6, 1.
- Necropolis*, pars Alexandriæ urbis *Ægypti*, *C. A.* II, 4.
- Nedemus*, Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Nemias*, Xerxis regis pincerna, ab eo veniam impetrat Hierosolymorum mœnia restaurandi, *A. J.* XI, 5, 6. Ejus industria mœnia reficiuntur, 5, 8. Ejus elogium, *ibid.*
- Nemessus*, pater Jehu, *A. J.* IX, 6, 1.
- Nephanus*, vir magnæ fortitudinis, *A. J.* VII, 12, 2.
- Nephtalis*, Jacobi ex Balla f., *A. J.* I, 19, 8. Ejus filii quatuor, II, 7, 4. Nephtalis tribui quænam Palæstinæ pars ei obtigerit, *A. J.* V, 1, 22.
- Nergeleus*, rex Babylonis, *A. J.* X, 8, 2.
- Nerias*, Uriæ f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Neriglissorus*, rex Babylonis, *C. A.* I, 20.
- Nero* (*Domitius*), Domitii Aenobarbi fil. ex Agrippina, Claudii fil. adoptivus, declaratur imperator, *A. J.* XX, 8, 2. *B. J.* II, 12, 8. Ejus facinora crudelissima, *ibid.* Qui Neronis historiam conscripserunt, multa mentiti sunt, *B. J.* 8, 3. Agrippæ juniiori Galilææ et Perææ partem tribuit, *A. J.* 8, 4. *B. J.* 13, 2. Judæis Cæsarensibus civitatem adimit, *A. J.* 8, 9. Judæi Agrippam regem apud eum accusant, *A. J.* 8, 11. Vespasianum in Judæam mittit, *B. J.* III, 1, 1 sq. Semet ipsum interficit, *B. J.* IV, 9, 2.
- Neronias*, hoc nomine ab Agrippa jun. appellata est Cæsarea Philippi, urbs Palæst., *A. J.* XX, 9, 4.
- Nerus*, Sauli patruus, *A. J.* VI, 6, 6.
- Nerus*, pater Baruchi, *A. J.* X, 9, 1.
- Netiras*, Galilæus fortitudine excellens, *B. J.* III, 7, 21.
- Nicanor*, Antiochi Epiph. procurator, *A. J.* XII, 5, 5. Contra Judam Maccab. missus vincitur, 7, 3.
- Nicanor*, Ptolemæi Philad. procurator, *A. J.* XII, 2, 11.
- Nicanor*, Demetrii regis amicus, ab eo contra Judam mittitur, *A. J.* XII, 10, 4. Judam vincit, postea vero ab eo vincitur et occiditur, 10, 4 et 5.
- Nicanor*, tribun. milit. Rom., Flavii Josephi amicus, *B. J.* III, 8, 2 sqq.
- Nicanor*, Titi amicus, vulneratur, *B. J.* V, 6, 2.
- Nicaso*, Sanaballetæ filia, Manassæ uxor, *A. J.* XI, 7, 2; 8, 2.
- Nicaulis*, *Ægypti* regina, *A. J.* VIII, 6, 2. Ad Solomonem venit, 6, 5.
- Nicolaus Damascenus*, historicus Herodis M. temporibus floruit hujusque amicus erat, *A. J.* XVI, 7, 1. Judæorum causam, qui in Ionia habitant, coram Agrippa defendit, *A. J.* XVI, 2, 3 sq. Coram Augusto Herodem criminibus ei objectis purgat, XVI, 10, 8. Herodi dicit quid Romæ sentiant de ejus filiis, 11, 3. Ejus oratio contra Antipatrum Herodis filium, *A. J.* XVII, 5, 4 sq. *B. J.* I, 32, 3. Herodis M. convictor quotidianus, *A. J.* 5, 4. Archelaum Herodis M. filium apud Augustum contra Antipatrum defendit, *A. J.* XVII, 9, 6. *B. J.* II, 2, 6 sq. Archelaum iterum defendit contra Judæorum legatos, *A. J.* 11, 3. *B. J.* 6, 2. In narrandis Herodis rebus gestis huic gratificari studet, facinora manifesto injusta aut tacens aut excusans, egregie vero facta nimium extollens, XVI, 7, 1. Laudatur, de Judæorum templo, *C. A.* II, 7. De diluvio, I, 3, 6. De veterum longævitæ, 3, 9. De Abramo, 7, 2. De Adado rege Damasci, VII, 5, 2. De Marco Agrippa, XII, 3, 2. De Antiochi Soteris expeditione contra Parthos, XIII, 8, 4. De Ptolemæi Lathyri in Judæos crudelitate, *A. J.* XIII, 12, 6. De Antipatro Idumæo, XIV, 1, 2. De rebus a Pompejo gestis, 4, 3. De Gabinii expeditionibus contra Judæos, 6, 4. Non memorat, Herodem M. Davidis sepulcrum spoliassæ, *A. J.* XVI, 7, 1.
- Nicon*, Romanorum quædam helepolis, a Judæis ita vocata, *B. J.* V, 7, 2.
- Nicopolis*, urbs Epiri, Herodis M. in Nicopolitanos liberalitas, *A. J.* XVI, 5, 3. *B. J.* I, 21, 11.
- Nicopolis*, urbs *Ægypti*, *B. J.* IV, 11, 5.
- Niger*, Peraita, in prælio apud Bethoron fortitudine eminet, *B. J.* II, 19, 2. Idumææ præfectus, 20, 4. Judæorum in expeditione contra Ascalonitas dux, *B. J.* III, 2, 1 sqq. A zelotis interficitur, IV, 6, 1.
- Niglissarus*, rex Babylonis, *A. J.* X, 11, 2.

- Nilus**, fluv. Ægypti, a Judæis appellatur Geon, *A. J. I*, 1, 3. Sabam urbem circumfluit, *II*, 10, 1. Navigatur usque ad Elephantinen urbem, *B. J. IV*, 10, 5. Cf. *III*, 10, 8.
- Ninive**, urbs Assyriæ, *A. J. IX*, 10, 2.
- Ninus**, rex Assyriæ, *A. J. IX*, 10, 2.
- Ninus**, urbs Assyriæ ab Assura condita, *A. J. I*, 6, 4.
- Niphates**, mons Armeniæ, *A. J. XVIII*, 2, 4.
- Nisan**, mensis primus apud Judæos, *A. J. I*, 3, 5; *II*, 14, 16; *XI*, 4, 8.
- Nisibis**, urbs Mesopotamiæ munitissima, *A. J. XVIII*, 9, 1. Judæorum eam regionem incolentium in hac urbe arvarium, *ibid.* Cf. 9, 9. Regio circa Nisibin ab Artabano Parthorum rege datur Izati Adiabænorum regi, *XX*, 3, 2. A Macedonibus urbs appellata est Antiochia Mygdonia, *ibid.*
- Noarus**, (Varus), Agrippæ jun. regis procurator, rebus novis studet; in Judæos sævit, *V. J. II*, 18, 6.
- Noema**, Lamechi filia, *A. J. I*, 2, 2.
- Noeus**, Lamechi f., diluvio a Deo in terram immisso solus cum matre, filiis eorumque conjugibus servatur, 3, 1 sq. Ejus arca describitur, 3, 2. In monte Armeniæ ex arca egreditur, 3, 5. Vivit annos nongentos et quinquaginta, 3, 9. — Noei filii de montibus in planitiem, quæ Sennaar vocatur, descendunt, 4, 1. — Chama posteros Noeus exsecratus est, *I*, 5, 3. Noei posteri per totum orbem terrarum dispersi, *I*, 4, 4. —
- C. Norbani Flacci** rescriptum pro Judæis ad Sardanios, *A. J. XVI*, 6, 6. Caesaris Octav. ad eum de Judæis literæ, 6, 3.
- Norbanus**, Romanus nobilitate clarus, a Caji Caesaris satellitibus occiditur, *A. J. XIX*, 1, 15.
- Nosta**, mater Joachimi regis, *A. J. X*, 6, 3.
- Numenius**, a Jonatha Maccab. Romam mittitur legatus, *A. J. XIII*, 5, 8. Cf. *XIV*, 8, 5.
- Numidæ**, pop. Africæ, a Romanis subacti, *B. J. II*, 16, 4.
- Nymphidius**, Neronis libertus, homo nequissimus, *B. J. IV*, 9, 1.
- O.**
- Oasis**, urbs Ægypti, *C. A. II*, 3.
- Obedamus**, sacerdos, in cujus adibus Davides arcam deposuit, antequam eam Hierosolyma deportaret, *A. J. VII*, 4, 2.
- Obedas**, Arabum rex, Alexandrum Jannæum prælio devincit, *A. J. XIII*, 13, 5. Cf. *B. J. I*, 4, 4.
- Obedas**, vates, *A. J. IX*, 12, 2.
- Obedes**, Boazi ex Rutha filius, quid nomen significet, *A. J. V*, 9, 4. Procreat Jessæum, cujus filius est Davides, *ibid.*
- Obedias**, vatum amicus ac defensor, *A. J. VIII*, 13, 4.
- Obimes**, Hieroboami fil., *A. J. VIII*, 11, 1.
- Obodas**, rex Arabiæ, homo segnis et tardus, *A. J. XVI*, 7, 6; 9, 4. *B. J. I*, 24, 6.
- Ochozias**, Achabi Israelitarum regis f., patri succedit, *A. J. VIII*, 15, 6. Ægrotus deam Accaronensem consulit; vir improbus, *IX*, 2, 1. Moritur, 2, 2.
- Ochozias**, Jorami Judæorum regis f., post patris mortem regnum suscipit, *A. J. IX*, 5, 3. A Jehu interficitur postquam unum tantum annum regnavit, 6, 3.
- Octavia**, Claudii Caesaris ex Messalina fil., Neroni nuptum datur, *A. J. XX*, 8, 1. A Nerone interficitur, 8, 2.
- Octaviæ** porticus in Roma urbe, *B. J. VII*, 5, 4.
- Odeas**, Neris f., pontifex maximus, *A. J. X*, 8, 6.
- Odolla**, urbs Judææ, *A. J. VIII*, 10, 1.
- Orus**, Madianitarum rex, *A. J. IV*, 7, 1.
- Oges**, Galadenæ et Gaulanitidis rex, a Judæis devincitur, *A. J. IV*, 5, 3. Ejus cubile describitur, *ibid.*
- Ogyges**, quercetum non procul a Chebrone situm, *A. J. I*, 10, 4.
- Olda** vates, uxor Sallumi, *A. J. X*, 4, 2.
- Olivarum** mons, e regione Hierosolymorum situs, *A. J. XX*, 8. *B. J.*, 6. *II*, 13, 5; *V*, 2, 3; *VI*, 2, 8.
- Olsa** (Orsa,) Elani regis procurator, *A. J. VIII*, 12, 4.
- Olympius**, Herodis M. filia ex Malthace Samaritana, Josephi uxor, *A. J. XVII*, 2, 3. *B. J. I*, 28, 4.
- Olympici Iudi**, splendide instaurati ab Herode M., *A. J. XVI*, 5, 3; *XVIII*, 5, 4. *B. J. I*, 21, 12.
- Olympus**, Herodis M. amicus, cum literis ab eo mittitur ad Augustum, *A. J. XVI*, 10, 9. *B. J. I*, 27, 1.
- Omanus**, Elipharzæ f., *A. J. II*, 1, 2.
- Onias**, Jaddi fil., pontifex, *A. J. XI*, 8, 7; *XII*, 2, 2.
- Onias**, Simonis Justi fil., pontifex, *A. J. XI*, 8, 7; *XII*, 2, 4.
- Onias**, Simonis Justi fil., pontifex, *A. J. XII*, 4, 1. Ptolemæo Euergetæ tributum solvere recusat, *ibid.* A Josepho Tobias filio apud Ptolemæum accusatur, 4, 2 sqq. Moritur, 4, 10.
- Onias**, Simonis fil., pontifex, *A. J. XII*, 4, 10. Arei Lacedæmonii ad eum literæ, *ibid.*
- Onias**, Simonis filius natu minimus, qui et Menelaus appellatur, pontifex constituitur ab Antiocho Epiph., *XII*, 5, 1. Lis oritur inter Oniam ejusque fratrem Jesum; populus in duas partes dividitur; Onias ad Antiochum confugit, *ibid.* Interficitur ab Antiocho Eupat., 9, 7. Cf. *B. J. I*, 1, 1.
- Onias**, Oniæ fil., infans a patre relinquitur, *A. J. XII*, 5, 1. Quum Onias patruus ab Antiocho Eupat. interfectus in ejusque locum Alcimus pontifex creatus esset, ad Ptolemæum Philomet., Ægypti regem, confugit; templum Hierosolymitano simile in Ægypto extruit, 9, 7. Ejus hac de re literæ ad Ptolemæum; Ptolemæi responsum, *XIII*, 3, 1 sqq. Ejus filii, 10, 4. Cf. *B. J. I*, 1, 1; *VII*, 9, 2 sq. *A. J. XX*, 11.
- Onias**, vir justus et pius, a Hierosolymitis lapidibus obruitur, *A. J. XIV*, 2, 1.
- Onias**, Judæus, Ægyptiorum dux, *C. A. II*, 5.
- Onice terra**, in Ægypto, *A. J. XIV*, 8, 1. *B. J. I*, 9, 4.
- Ophellus**, Phasacli amicus, *A. J. XIV*, 13, 5. *B. J. I*, 13, 5.
- Ophires**, Juctæ filius, *A. J. I*, 5, 4.
- Ophla**, locus Hierosol. urbis, *B. J. II*, 17, 9; *V*, 4, 2; 6, 1; *VI*, 6, 3.
- Ophnis**, (Hophnis) Eli pontif. filius, homo nequissimus, *A. J. V*, 10, 1. In prælio cum Palæstinis commisso cadit, 11, 2.
- Orebus**, Madianitarum rex a Gedeone victus, *A. J. V*, 6, 5.
- Orestarum** gens, *A. J. XI*, 8, 1.
- Orodes**, Phraatis IV Parthorum regis e Thermusa fil., post fratris obitum regnum obtinet; mox vero a Parthorum primoribus interimitur, *A. J. XVIII*, 2, 4.
- Orodes**, Artabani III, regis Parthorum fil., regnum Armeniæ obtinet, *A. J. XVIII*, 2, 4.
- Oronna**, Jebusæus, Davidis amicus, *A. J. VII*, 3, 3; 13, 9.
- Orononæ**, urbs Arab. in Moabitarum finibus, *A. J. XIII*, 15, 4; *XIV*, 1, 4.
- Orpha**, mulier Moabitica, Chellioni nubit, *A. J. V*, 9, 1.
- Orsanus**, Parthus nobilis, ad Gabinium confugit, *A. J. XIV*, 6, 4. *B. J. I*, 8, 7.
- Orus**, rex Ægypti, *C. A. I*, 15; 26; 28.
- Orus**, Mariammæ Moysis sororis maritus, *A. J. III*, 2, 4.

Oryba, urbs Arabiae, *A. J.* XIV, 1, 4.
Osarsiphus, pontifex Heliopolitanus; quid Manetho de eo tradat; *C. A.* I, 26.
Oseas, occiso Phaceae Israelitarum rege, regnum usurpat; Salmanasari tributum pendit, *A. J.* IX, 13, 1. Societatem init cum Soa rege Aegypti contra Salmanasarem; hic vero Samariam expugnat, Oseam in captivitatem abducit, Israelitarum regnum exstinguit, eosque in Mediam et Persidem transfert, 14, 1.
Ostracine, urbs Aegypti, *B. J.* IV, 11, 5.
Otho, imperator bellum gerit adversus Vitellium; se ipsum interficit, *B. J.* IV, 9, 2; 9, 9.
Ozas, pontifex, mortis supplicium luit, quod manus arcæ admovit, *A. J.* VII, 4, 2.
Ozias, Judæorum rex, Amasiae fil. *A. J.* IX, 9, 3. Natura bonus ac magnanimus, sollers atque industrius; Palaestinis Gittam et Jamniam eripit, Arabes aggreditur, Ammanitis tributum imperat, omnemque terram usque ad Aegypti fines in suam potestatem redigit; reipublicam optime regit, 10, 3. Rebus secundis elatus sacerdotum munera sibi arrogat, quare lepra correptus, exul extra urbem misere moritur, 10, 4. Regnum tenuit annos quinquaginta duos, *ibid.*
Ozis, Bocci filius, post patris mortem pontificatum obtinuit, *A. J.* V, 11, 5.

P.

Pacis templum, a Vespasiano Romæ exstructum, *B. J.* VII, 5, 7.
Pacorus, Aradis Parthorum regis f. Syriam occupat; ab Antigono regnum Judææ affectante accitus Hierosolyma adit, Hyrcanum et Phasaelum in vincula conjici jubet, Herode fuga elapso urbem diripit et Antigonom declarat regem, *A. J.* XIV, 13. *B. J.* I, 13. In proelio cum Romanis commisso occumbit, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6.
Pacorus, Artabani Parthorum regis fil., a Vologese fratre Mediam accipit, *A. J.* XX, 3, 4. Ab Alanis bello petitur, *B. J.* VII, 7, 4.
Palaestina, a Græcis ita vocatur. Philistæorum terra, *A. J.* I, 6, 2; et omnis Judæorum terra, *C. A.* I, 22.
Palaestini sive *Philistæi* nomen habent a Philisto, Me-straimi filio, *A. J.* I, 6, 2. Aegyptiis finitimi, II, 15, 2. Præcipuæ eorum urbes: Gitta, Accaron, Ascalon, Gaza et Azotus, VI, 1, 2; 13, 10. Palaestini a Chananæis in exilium vocantur contra Judæos ex Aegypto redeuntes, V, 1, 18. A Judæis fugantur, *ibid.* Judæos prælio superant et tributa ab iis exigunt per annos quadraginta, V, 8, 1. A Samsone profligantur, V, 8, 8. Judæos clade afficiunt, arcam sacram rapiunt, V, 11, 1 sqq. Arcam ad Judæos remittunt, VI, 1, 2. Judæam iterum invadunt, a Samuele funduntur, 2, 2 sqq. A Saulo devincuntur, 6, 9. Irruptionem faciunt in Cillanorum agros, a Davide repellantur, 13, 1. Denuo bellum inferunt Judæis, Saulum regem ejusque filios cædunt, 14, 1 sqq. Palaestini identidem a Davide vincuntur, magnaque eorum terræ pars in ejus ditionem redigitur, VII, 5. Sub Davidis regni finem iterum profligati Judæos bello lacessere desinunt, 12, 2. Josaphato regi Hierosolymorum tributum pendunt, VIII, 15, 2. Hieroboamus II iis Gittam et Jamniam urbes eripit, IX, 10, 3. Ab Ezecia debellantur, 13, 3.
Palaetyrus, urbs Phœnicie, *A. J.* IX, 14, 2.
Pallas, Herodis M. uxor, Phasaeli mater, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
Pallas, Antoniae servus, *A. J.* XVIII, 6, 6.
Pallas, Felicis Judææ procuratoris frater, *A. J.* XX, 7, 1. *B. J.* II, 12, 8. Magno in honore apud Neronem est, *A. J.* 8, 9.

Palmyra, (a Judæis Thadamora vocata), urbs Syriæ, a Solomone conditur, *A. J.* VIII, 6, 1.
Pamphylia, *A. J.* XI, 8, 1; XIV, 14, 3. — Pamphylum mare, II, 16, 5.
Panathenæa, festum Atheniense, *A. J.* XIV, 8, 5.
Paneas, regio Palaest. circa fontes Jordanis, ab Herode M. tribuitur Philippo filio, *A. J.* XVII, 8, 1; cf. XV, 10, 3.
Paneas, urbs Paneadis regionis, a Philippo renovatur et Caesarea appellatur, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1.
Panium, locus Paneadis, ubi Jordanis principium esse putatur, *A. J.* XV, 10, 3. *B. J.* III, 10, 7; I, 21, 3.
Pannychis, Herodis M. concubina; ab hoc Archelao regi dono datur, *B. J.* I, 25, 6.
Pannonia, *B. J.* IV, 10, 6; VII, 5, 3.
Paphlagonia, *A. J.* XVI, 2, 2. Paphlagones a Judæis Riphathæi vocati, a Riphathæ originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
Papinius, tribunus milit. Rom., *A. J.* XIX, 1, 6.
Papiria, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
Pappus, ab Antigono contra Herodem in Samariam missus vincitur et in prælio occumbit, *A. J.* XIV, 15, 12 sq. *B. J.* I, 17, 5 sq.
Papyron, Arabiae urbs, *A. J.* XIV, 2, 3.
Paradisus Adami et Evæ describitur, *A. J.* I, 1, 3.
Paradisus pensilis, a Nabuchodonosoro Babylone factus, *C. A.* I, 19.
Parmenio, Alexandri dux, *A. J.* XI, 8, 5.
Paros; C. Julii rescriptum ad Parios de Judæis, *A. J.* XIV, 10, 8.
Parthenius, fluv. Asiae, *C. A.* I, 22.
Parthi, natura infidi sunt, *A. J.* XVIII, 2, 4. Nobilibus moris est gladios gestare, *ibid.* Deorum simulacra secum portant quum peregre eunt, XVIII, 9, 5. — Demetrii Nicatoris contra eos expeditio, XIII, 5, 11. Bellum cum Antiocho Sotere, 8, 4. Bellum cum Laodice Galadenorum regina, 13, 4. Crassum profligant; Cassius eos a Syriæ finibus arcere studet, XIV, 7, 3. Parthi, Pacoro et Barzapharne ducibus, Syriam occupant, Antigonom in Judæam reducant, *A. J.* XIV, 13. *B. J.* I, 13. A Ventidio, Romanorum duce, devicti e Syria expelluntur, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6. Phraates, Parthorum rex, Phraatacis filii insidiis interimitur; Phraataces ejusque frater Orodes a nobilibus occiduntur; Vonones qui post Orodem rex creatur regno mox rursus dejicitur; regnum deinde traditur Artabano, Mediæ regi, *A. J.* XVIII, 2, 4. Parthi bello petuntur a Scythia, *A. J.* 4, 4. Eorum regi Artabano insidiæ struuntur a Vitellio, Syriæ præfecto, *ibid.* Artabanus, postquam regnum sibi stabilivit, amicitiam init cum Tiberio, 4, 5. Parthorum reges post Artabanum, XX, 3 sq.
Pascha, festum Judæorum; ejus origo, *A. J.* II, 14, 6; XVII, 9, 3. *B. J.* II, 1, 3. Quando et quomodo celebrandum sit, *A. J.* III, 10, 5.
Pastophoria, pars templi Hierosol., *B. J.* IV, 9, 12.
Patroclus, Chærææ f., Jud., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10.
Paulina, Saturnini uxor, a Mundo in Isidis templo stupratur, *A. J.* XVIII, 3, 4.
Paulinus, tribun. milit. Rom., *B. J.* III, 8, 1.
Paulinus, Alexandriae præfectus, ex Oniæ templo donaria aufert, et cultum divinum in eo fieri vetat, *B. J.* VII, 10, 4.
Pausanias, Cerastæ filius, Philippum Macedonum regem occidit, *A. J.* XI, 8, 1; XIX, 1, 13.
Pedanius, legatus Roman., *B. J.* I, 27, 2.

- Pedanius**, miles Roman. fortitudine conspicuus, *B. J. VI*, 2, 8.
- Pella**, urbs Syriae, *A. J. XIV*, 3, 2.
- Pella**, urbs Palaestinae, in confiniis Perææ ad septemtrionem, *B. J. III*, 3, 3. Ab Alexandro Jannæo capitur et diruitur, *A. J. XIII*, 15, 4. A Pompeio Judæis eripitur, *XIV*, 4, 4. Toparchia Judææ, *B. J. III*, 3, 5. Cf. *B. J. I*, 4, 8; 6, 5; 7, 6; *II*, 18, 1.
- Pelusium**, urbs Ægypti, a Senacheribo obsidetur, *A. J. X*, 1, 4. Capitur ab Antipatro et Mithridate, *A. J. XIV*, 8, 1. *B. J. I*, 9, 4. Cf. *B. J. IV*, 10, 5.
- Pentapolis**, regio Libyæ, *B. J. VII*, 11, 1.
- Pentecoste** (*Asartha*), Judæorum festum, quando et quomodo celebrandum sit, *A. J. III*, 10, 6. *B. J. II*, 3, 1.
- Peræa**, regio Palaestinae, describitur, *B. J. III*, 3, 3. Peræa Antipæ Herodis tetrarchiæ pars fuit, *A. J. XVII*, 8, 1; 11, 4. *B. J. II*, 6, 3. Initio belli Jud. Peræa ab Hierosolymitis præficitur Manasses, *B. J. II*, 20, 4. A Romanis occupatur, *IV*, 7, 3 sqq. — Cf. *A. J. XIII*, 4, 9.
- Pergamenorum** decretum de Judæis, *A. J. XIV*, 10, 22.
- Pergamum**, urbs Mysiæ; Herodis M. in Pergamēnos liberalitas, *B. J. I*, 21, 11.
- Peristereon**, petra prope Hierosolyma, *B. J. V*, 12, 2.
- Persia**, *Persæ*. Israelitæ a Salmanasare in Persiam et Mediam transferuntur, *A. J. IX*, 14, 1. — Persæ originem trahunt ab Elamo, Semæ filio, *A. J. I*, 6, 4. Persæ Babyloniorum imperium evertunt sub Cyro, *A. J. X*, 11, 4. Sub Cambyse Ægyptum sibi subjiciunt, *XI*, 2, 2. Persarum regnum sub Artaxerxe I ab India usque ad Æthiopiam pertinet, et administratur a centum viginti satrapis, 6, 1. Ab Alexandro M. vincuntur, 8, 1; 8, 3. Persarum mores, *C. A. II*, 37.
- Petephres**, Ægyptius, Pharaothæ regis coquis præfectus, Josephum emit et liberaliter educat, *A. J. II*, 4, 1. Ejus uxor Josephum ad concubitus pellicere studet, 4, 2 sqq. Petephres Josephum ab uxore accusatum in carcerem conjicit, 4, 5; cf. 5, 4.
- Petephres**, sacerdos Heliopolitanus, cujus filiam Josephus, Jacobi f., uxorem ducit, *A. J. II*, 6, 1.
- Petina**, Claudii Cæsaris uxor, *A. J. XX*, 8, 1.
- Petra**; ita Græcis vocatur metropolis Arabiæ, quæ indigenis dicitur *Areceme*, sive *Arce*, *A. J. IV*, 7, 1; 4, 7. Cf. *A. J. XIV*, 1, 4. *B. J. I*, 8, 2; 13, 8.
- Petra**, Amalecitarum urbs, *A. J. III*, 2, 1.
- Petronius**, Ægypti præfectus, Herodi M. frumentum suppeditat, *A. J. XV*, 9, 2.
- Petronius**, Syriae præfectus constituitur a Caligula cum mandato ut ipsius statuam in Judæorum templo erigat, *A. J. XVIII*, 8, 1 sqq. *B. J. II*, 10, 1 sqq. Judæorum supplicationibus commotus statuæ dedicationem differt, *A. J. 8*, 5. *B. J. 10*, 5. Mira Dei providentia servatur, *A. J. 8*, 8 sq. Ejus contra Dorienses edictum, *A. J. XIX*, 6, 3.
- Petrus**, Berenices Agrippæ M. matris libertus, *A. J. XVIII*, 6, 3.
- Phabus**, pater Ismaeli pontificis, *A. J. XVIII*, 2, 2.
- Phaceas**, Manaemi f., Israelitarum rex, a Phaceia tribuno occiditur post regnum duorum annorum, *A. J. IX*, 11, 1.
- Phaceas**, occiso Phaceia Israelitarum rege, regnum usurpat; a Theglaphalassare bello premitur, *A. J. IX*, 11, 1. Judæis cladem affert, 12, 1. Ab Osea occiditur post regnum viginti annorum, 13, 1.
- Phædra**, Herodis M. uxor, mater Roxanæ, *A. J. XVII*, 2, 3. *B. J. I*, 28, 4.
- Phalaus**, vir ditissimus e tribu Rubeli, *A. J. IV*, 2, 2.
- Phalecus**, Heberi f., *A. J. I*, 6, 4.
- Phallion**, Antipatri frater in prelio apud Papyronem commisso cadit, *B. J. I*, 6, 3. *A. J. XIV*, 2, 3.
- Phallus**, Rubeli f., *A. J. II*, 7, 4.
- Phalna**, Davidis f., *A. J. VII*, 3, 3.
- Phanasus**, pontificum ultimus, *A. J. XX*, 10.
- Phannias**, Samuëli fil., sorte pontifex creatur a zelotis, *B. J. IV*, 3, 8.
- Phanuel**, locus Palæst., ubi Jacobus certamen init cum angelo, *A. J. I*, 20, 2. Postea in eodem loco urbs ejusdem nominis condita est, in qua regiam ædificavit Hieroboamus, *A. J. VIII*, 8, 4.
- Phara**, vallis Judææ, *B. J. IV*, 9, 4.
- Pharanx** (Vallis) locus non procul a Geraris urbe, *A. J. I*, 18, 2.
- Pharanx**, locus in Chananæa confiniis, *A. J. III*, 14, 1.
- Pharaotes** sive *Pharao*; ita omnes Ægypti reges inde a Minæo usque ad eum qui Solomonis socer fuit appellati sunt, *A. J. VIII*, 6, 2. Quid vox significet, *ibid.*
- Pharaotes**, rex Ægypti, Sarram Abram uxorem concipiscit; a Deo punitur, *A. J. I*, 8, 1.
- Pharaotes**, rex Ægypti, Josephum Jacobi filium rei frumentariæ curandæ præficit, *A. J. II*, 5, 7. Josephum honoribus cumulat, 6, 1. Jacobi familiæ Heliopolin habitandam tribuit, 7, 6. Quintam frugum partem ab Ægyptiis exigit, 7, 7.
- Pharaotes**, rex Ægypti, Israelitis veniam in patriam redeundi dare recusat; quare Ægyptus calamitatibus affligitur, *A. J. II*, 14. Israelitas ex Ægypto fugientes persequens cum toto exercitu in mari Rubro perit, 16.
- Pharaotes**, rex Ægypti (hujus nominis ultimus), filiam Solomoni nuptum dat, *A. J. VIII*, 2, 1. Gazara urbem expugnat eamque Solomoni tribuit, 6, 1; cf. 6, 2.
- Pharathon**, urbs Judææ a Bachide munitur, *A. J. XII*, 1, 3; cf. *V*, 7, 15.
- Pharesus**, Judæ f., *A. J. II*, 7, 4. Ejus filii duo, *ibid.*
- Pharisæi**, Judæorum secta. Eorum placita et instituta. Credunt, et fatum et voluntatem humanam ad ea quæ agimus valere; animam esse immortalem; bonorum animas in alia corpora transire, malorum æterno supplicio affici. Modeste vivunt; ætate provectoribus honorem habent. *A. J. XIII*, 5, 9; *XVIII*, 1, 3. *B. J. II*, 8, 14. In pœnis irrogandis clementes sunt; multa tradunt quæ a patribus accepta, sed in Moysis lege non scripta sunt; graves habent contentiones cum Sadducais, *A. J. XIII*, 10, 6. Magna sunt apud populum auctoritate, *A. J. XIII*, 16, 5. Regibus audacter resistunt; Herodes M. eorum nocentissimos interfici jubet, *A. J. XVII*, 2, 4. Proxime accedunt ad sectam Stoicam, *V. J. 2*.
- Pharmuthi**, mensis apud Ægyptios, *A. J. II*, 14, 6.
- Pharnaces**, Mithridatis Ponti regis f., patrem interficit, *A. J. XIV*, 3, 4.
- Pharus**, insula prope Alexandriam, *B. J. IV*, 10, 5.
- Phasaelis**, urbs Palæst. ab Herode in Phasaeli fratris memoriam exstructa, *A. J. XVI*, 5, 2. *B. J. I*, 21, 9. Eam Herodes M. Salomæ sorori tribuit, *A. J. XVII*, 8, 1. A Salome Juliæ (Livie) Augusti uxori legatur, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1. Phasaelus, Antipatri Idumæi f., *A. J. XIV*, 7, 4. *B. J. I*, 8, 9. Hierosolymorum præfectus a patre constituitur; Hierosolymitarum gratiam sibi conciliat, *A. J. 9*, 2. *B. J. 10*, 4. Herodem prohibet ne Hircano bellum inferat, *A. J. 9*, 5. *B. J. 10*, 9. Felicem superat, *A. J. 11*, 7. *B. J. 12*, 1. Parthi ab Antigono acciti ei insidias struunt, *A. J. 13*, 5. *B. J. 13*, 4. In vincula conjicitur, *A. J. 13*, 6. *B. J. 13*, 5. Ipse sibi mortem dat ne contumeliose ab Antigono tractetur, *A. J. 13*, 10. *B. J. 13*, 10.
- Phasaelus**, Herodis M. fil. ex Pallade, *A. J. XVII*, 2, 3. *B. J. I*, 28, 4.
- Phasaelus**, Phasaeli Herodis M. fratris fil., Salampsonem

- Herodis M. ex Mariamne filiam uxorem ducit, *A. J.* XVI, 7, 3; XVIII, 5, 4. Ejus progenies, XVIII, 5, 4.
- Phasaëlus*, Pheroræ filius, Herodis filiam ex Mariamne uxorem ducit, *A. J.* XVII, 1, 3; cf. XVI, 7, 6. *B. J.* I, 24, 5; 28, 6.
- Phasaëlus*, arcis Hierosolymitanæ turris excelsissima, ab Herode M. in Phasaëli fratris memoriam exstructa, *A. J.* XVI, 5, 2; XVII, 10, 2. *B. J.* I, 21, 9; II, 3, 2; II, 17, 8. Post expugnata Hierosolyma, a Romanis servatur, *B. J.* VII, 1, 1.
- Pheldas*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Phelus*, Tyriorum rex, *C. A. I.*, 18.
- Phellias*, Lisi fil., Michalam, Sauli filiam, quæ Davidis uxor fuerat, in matrimonium accipit, *A. J.* VI, 13, 8. Eam Davidi reddere cogitur, VII, 1, 4.
- Phenanna*, nxor Elcana, *A. J.* V, 10, 2.
- Pherecydes*, Syrius, unde hauserit suam doctrinam, *C. A. I.*, 2.
- Pheroras*, Antipatri fil., Herodis frater natus minimus Alexandrum castellum restaurat, *A. J.* XIV, 15, 4. *B. J.* I, 16, 3. Cf. *A. J.* XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Herodes ei tetrarchiam ab Augusto impetrat, *A. J.* XV, 10, 3. Apud Herodem calumniatur ejus filios Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* XVI, 1, 2; 3, 2. In Herodis odium incurrit, quod servæ amore captus filias regis repudiat, *A. J.* 7, 3. *B. J.* I, 24, 5. Alexandro suspicionem injicit, Herodem ejus patrem Glaphyræ amore flagrare; qua re magis adhuc Herodis in ipsum odium incendit, *A. J.* 7, 4. Ab Alexandro accusatur, quod conjurationis in Herodem factæ socius sit, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 25, 1. Archelaus rex Pheroram Herodi reconciliat, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 3 sqq. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum capitis condemnat, *B. J.* 27, 2. Amicitiam init cum Antipatro, *A. J.* XVII, 2, 4. *B. J.* I, 29, 1. Uxori obnoxius est, *ibid.* Cum Herode denuo ei intercedit inimicitia, quod uxorem repudiare recusat, *A. J.* 3, 1. *B. J.* 29, 2. Jussu Herodis in tetrarchiam suam discedit, *A. J.* 3, 3. *B. J.* 29, 4. Morbo laborans Herodi reconciliatur; insidiarum Herodi structurarum eum pœnitet; moritur, *A. J.* 3, 3; 4, 2. *B. J.* 29, 4; 30, 6.
- Pheroræ uxor*, infimo loco nata, Herodi invisa, *A. J.* XVI, 7, 3. Cum socru, sorore et Antipatri matre secreta habet conventicula, quæ a Pherora quoque et Antipatro frequentantur, *A. J.* XVII, 2, 4. *B. J.* I, 29, 1. Pharisaïs favet, *ibid.* Herodes frustra suadet Pheroræ ut eam repudiet, *A. J.* 3, 1. *B. J.* 29, 4. Accusatur quod maritum veneno interfecerit, *A. J.* 4, 1. *B. J.* 30, 1. De tecto se præcipitat, sed non læditur, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 30, 5. Ejus confessio de insidiis ab Antipatro et Pherora Herodi paratis, *ibid.*
- Phethrosimus*, Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Phiala*, lacus Palæst., in quo Jordanis fluv. fons est, *B. J.* III, 10, 7.
- Phichola*, vicus Judææ, *A. J.* XII, 4, 2.
- Phicolus*, Abimelech dux, *A. J.* I, 18, 3.
- Phideas*, Axiorami f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Phidias*, Atheniensis, Jovem Olympium fecit, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Philadelphene*, regio circa Philadelphiam urbem, *B. J.* III, 3, 3.
- Philadelphina* (*Rabatha*, *Rabbath Ammon*), urbs Palæstin., in confinio Perææ et Arabiæ, *B. J.* III, 3, 3. Zeno Colylas urbis tyrannus, *A. J.* XIII, 8, 1. Lis inter Philadelphenos et Judæos Perææ, *A. J.* XX, 1, 1. Initio belli Jud. a Judæis devastatur, *B. J.* II, 18, 1.
- Philippi*, urbs Macedoniæ, *A. J.* XV, 12, 3.
- Philippio*, Ptolemæi Mennæi f., Alexandram Aristobuli filiam uxorem ducit; a patre occiditur, *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2.
- Philippus*, rex Macedoniæ, a Pausania interfectus, *A. J.* XI, 8, 1. *A. J.* XIX, 1, 13.
- Philippus*, ab Antiocho Epiph. moriente regni curator constituitur, *A. J.* XII, 9, 2. Regnum affectat; ab Antiocho Eupalore occiditur, 9, 7.
- Philippus*, Antiochi Grypi f., post Antiochi XI fratris mortem, Syriæ partis regnum suscipit, *A. J.* XIII, 13, 4. Devicto Demetrio Eucæro fratre totius Syriæ regnum adipiscitur, 14, 3. Cum Antiocho Dionysio fratre bellum gerit, qui Damasco potitus est, 15, 1.
- Philippus*, Herodis M. fil. ex Cleopatra, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Philippus ejusque frater Archelaus educantur Romæ; eos apud patrem calumniatur Antipater, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 31, 1. Herodes in testamento suo eum Gaulonitidis, Trachonitidis, Batanææ et Peniadis tetrarchiam constituit, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 33, 7 sqq. Archelaus Romam proficiscens Philippo regni curam committit, *A. J.* 9, 3. Suadente Varo et ipse Romam se confert, *A. J.* 11, 1. *B. J.* II, 6, 1. Augustus Philippi tetrarchiam ita describit ut Trachonitidem, Batanæam, Auranitidem et partem Zenodori terræ comprehendat, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 6, 3. Philippus plures condit urbes in sua tetrarchia, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1. Moritur; ejus elogium, *A. J.* 4, 6. Ejus tetrarchiam Tiberius Syriæ adjicit, *ibid.* Salomen Herodis fratris filiam uxorem habuit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Verum Jordanis fontem primus reperit, *B. J.* III, 10, 7.
- Philippus*, Jacimi f., Agrippæ jun. regis dux, *A. J.* XVII, 2, 3. Ab Agrippa optimatibus Hierosolymitanis contra seditiosos auxilio mittitur, *B. J.* II, 17, 4. Post cladem a seditiosis acceptam fuga salutem quaerit, *B. J.* II, 20, 1. *V. J.* 11. Ejus literæ ad Agrippam a Noaro interceptuntur; cum Judæis a Noaro Echbanis expulsi Gamalam castellum occupat, *V. J.* 11. Ad Agrippam redit, *V. J.* 36. A Tyrlis falso accusatur apud Vespasianum, 74.
- Philippus*, Galilæus, vir fortissimus, *B. J.* III, 7, 21.
- Philistæi*, *V. Palæstini*.
- Philistus*, rerum Sicularum scriptor, *C. A. I.*, 3.
- Philo senior*, Judæorum antiquitatem testatur, *C. A. I.*, 23.
- Philo Alexandrinus* a Judæis Alexandrinis legatus mittitur ad Cæsarem Caligulam, *A. J.* XVIII, 8, 1.
- Philostephanus*, Ptolemæi Lathyri dux, *A. J.* 12, 5.
- Philostratus*, rerum Indicarum et Phœnicarum scriptor, de Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 11, 1. De Tyri obsidione, *C. A. I.*, 20.
- Phineas*, Clusothi f., Idumæorum dux, *B. J.* IV, 4, 2.
- Phineas*, sacri thesauri custos, *B. J.* VI, 8, 3.
- Phineases*, Eleazari f., Moysis ex fratre nepos, Zambriam et Chosbiam legum contemtores interficit, *A. J.* IV, 6, 12. Madianitas praelio devincit, 7, 1. Legatus mittitur ad tribus Transjordanias, *V.* 1, 26. Pontifex maximus fit post patris mortem, 1, 29. Pontificatus postea ex Phineesæ familia transit ad Ithamari stirpem, 11, 5. Sub regno Solomonis pontificatus ad Phineesæ familiam rediit, VIII, 1, 3.
- Phineases*, Eli filius, nequissime se gerit, *A. J.* V, 10, 1. Pontifex a patre constituitur; in praelio cum Palæstinis commisso cadit, 11, 2. Ejus filius Jochabes, 11, 4.
- Phison*, ita Ganges fluv. a Judæis appellatur, *A. J.* I, 1, 3.
- Phæbus*, ab Agrippa rege ad Judæos seditiosos legatus missus occiditur, *B. J.* II, 19, 3.
- Phœnicia*, *Phœnices*, Phœnices antiquissimis jam temporibus literis ad res graviores consignandas utebantur,

- C. A. I, 6.* Cum Græcis commercium habebant, *C. A. I, 12.* Græcos literarum usum docuerunt; *C. A. I, 2.* Ab Ægyptiis circumcisionem acceperunt, *C. A. I, 22.* Phœnices Judæis infensi, *C. A. I, 13.* Phœnices ab Assyriis bello premuntur, sub rege Elulæo, *A. J. IX, 14, 2.* Cf. *C. A. I, 19.* Phœniciam invadit Alexander M., *XI, 8, 3.* Phœniciam Ptolemæus Epiph. pro dote accipit ab Antiocho M., *XII, 4, 1.* Cf. *Sidon et Tyrus.*
- Phora*, ita a Judæis Euphrates fluv. vocatur, *A. J. I, 1, 3.*
- Phraates IV*, rex Parthorum, Hyrcanum a Pacoro captum e vinculis dimittit, *A. J. XV, 2, 2 sq.* Thermusam ancillam uxorem ducit; a Phraatae filio interficitur, *XVIII, 2, 4.*
- Phraataces*, Phraatis IV Parthorum regis ex Thermusa fil., patre e medio sublato regnum occupat, adjuvante matre; mox vero e regno pellitur, *XVIII, 2, 4.*
- Phritiphas*, Ægyptius, sacrorum scriba sub Amenophi, *C. A. I, 32.*
- Phruræi dies*, festum apud Judæos; ejus origo, *A. J. XI, 6, 13.*
- Phryges*, (a Judæis Thygrammæi vocati) originem trahunt a Thygramme, Gomari filio, *A. J. I, 6, 1.* Rebus novis student sub Antiocho Magno, *XII, 3, 4.*
- Phullus*, Assyriorum rex, Israelitis bellum infert, *A. J. IX, 11, 1.*
- Phutes*, Chamæ f., Phutorum princeps, *A. J. I, 6, 2.*
- Phuti*, pop. Africæ, originem habent a Phute.
- Phutus*, fluv. Mauritanie, *A. J. I, 6, 2.*
- Phylisstinus*, Mestrami f., Palæstinorum (Phylistæorum) auctor, *A. J. I, 6, 2.*
- Phyte*, regio Africæ, *A. J. I, 6, 2.*
- Pilatus*, (Pontius) Judææ præsides constituitur a Tiberio, *A. J. XVIII, 2, 2.* *B. J. II, 9, 2.* Judaicas leges abolere studens imperatoris imagines in urbem Hierosolymorum infert; orto inde tumultu imagines submovet, *A. J. 3, 1.* *B. J. 9, 2, sq.* Aquæductum construere moliens Judæorum concitat seditionem magnamque eorum stragem edit, *A. J. 3, 2.* *B. J. 9, 4.* Jesum Christum cruci affligi jubet, *A. J. 3, 3.* Samaritanos seditiosos tundit fugatque, *A. J. 4, 1.* A Samaritanis apud Vitellium Syriæ præfectum accusatur; a Vitellio Romam mittitur, ut Tiberio eorum quæ egerit rationem reddat, *A. J. 4, 2.*
- Pisidæ*, Alexandri Jannei mercenarii, *A. J. XIII, 13, 5.* *B. J. I, 4, 3.*
- Piso (Marcus)* Pompeji legatus, *A. J. XIV, 4, 2;* cf. *10, 14.*
- Piso*, Germanicum veneno interficit, *A. J. XVIII, 2, 5.*
- Piso*, Romæ præfectus, *A. J. XVIII, 6, 5;* *6, 10.*
- Pistus*, Tiberiensis, Justii historici pater, *V. J. 9; 37.*
- Pitholaus*, Judæorum dux, cum Hyrcano et Romanis facit, *A. J. XIV, 6, 2.* *B. J. I, 8, 3.* Ad Aristobulum deficit, *A. J. 6, 1.* Antipatri hortatu a Cassio interficitur, *A. J. 7, 3.* *B. J. 8, 9.*
- Placidus*, tribunus militum, Sepphoritis a Vespasiano auxilio mittitur, *B. J. III, 4, 1.* Galilæam devastat; Jotapata frustra oppugnat, *6, 1.* Iterum Jotapata mittitur a Vespas., *B. J. 7, 3;* *7, 34.* Judæos, qui Itabyrium montem occuparunt, devincit; *IV, 1, 8.* Gadarensium perfugas fundit pluresque Perææ urbes et vicos subigit, *8, 4.*
- Platanus*, vicus Phœnicie, *A. J. XVI, 11, 2.* *B. J. I, 27, 2.*
- Plato* philosophus omnium ore celebratur; ejus leges tamen a multis vituperantur, *C. A. II, 31.* In placitis suis de Dei natura Moysem sequitur, *II, 16.* Poetas in republica non esse tolerandos censet, *II, 36.*
- Plinthine*, urbs Ægypti, *B. J. IV, 10, 5.*
- Polemon*, rex Ciliciæ, Berenicen Agrippæ M. fil. uxorem ducit, *A. J. XX, 7, 5.* Ab uxore repudiatur, *ibid.*
- Polemon*, rex Ponti, *A. J. XIX, 8, 1.*
- Polia*, tribus Romæ urbis, *A. J. XIV, 10, 10.*
- Pollio*, Phariseus, magno in honore apud Herodem M., *A. J. XV, 1, 1;* *10, 4.*
- Pollio*, Romanus, Herodis M. amicus, *A. J. 10, 1.*
- Pollux*, Claudii servus, hunc apud Tiberium Cæsarem accusat, *A. J. XIX, 1, 2.*
- Polybius Megalopolitanus*, de Antiocho Magno, *A. J. XII, 3, 3.* De Antiocho Epiphane, *A. J. XII, 9, 1.* *C. A. II, 7.*
- Polycrates*, historicus, Lacedæmonios insectatur, *C. A. I, 24.*
- Pompedius*, senator Roman., conjurationis in Cæsarem Caligulam particeps, *A. J. XIX, 1, 5.*
- Pompejus* Quum esset Damasci, legati ad eum veniunt ex tota Syria, Ægypto et Judæa, *A. J. XIV, 3, 1.* Aristobulus et Hyrcanus de Judææ regno certantes coram Pompejo causam suam defendunt, *A. J. XIV, 3, 2.* *B. J. I, 6, 4.* Pompejus adversus Aristobulum exercitum ducit, *A. J. 3, 4.* *B. J. 6, 5.* Aristobulum in vincula conjicit, *A. J. 4, 1.* *B. J. 7, 1.* Aristobuli factionem in templo Hierosolymorum oppugnat, templum capit, *A. J. 4, 2 sq.* *B. J. 7, 2 sq.* Templi penetrale ingreditur. Hyrcano pontificatum reddit, Hierosolymis vectigalia imponit, multas urbes a Judæis expugnatas in libertatem restituit, *A. J. 4, 4.* *B. J. 7, 6.* Scauro Coresyriam tradit; Aristobulum ejusque liberos captivos Romam abducit, *A. J. 4, 5.* *B. J. 7, 7.* Cum senatu in Epirum fugit, Alexandrum, Aristobuli fil. interfici jubet, *A. J. 7, 4.* *B. J. 9, 1.*
- Q Pomponius*, consul Rom., *A. J. XIX, 4, 5.* *B. J. II, 11, 1.*
- Ponti rex Polemon*, *A. J. XIX, 8, 1.*
- Pontifex Maximus* Judæorum vocatur Ananabeches, *A. J. III, 7, 1.* Pontificum numerus a primo usque ad ultimum, pontificatus brevis historia, *A. J. XX, 10;* cf. *V, 11, 5;* *X, 8, 6;* *XV, 3, 1;* *XX, 1, 3.* *B. J. IV, 3, 6 sqq.* Pontificum officia, *C. A. II, 23.* Quibusnam diebus in templum ascendant, *B. J. V, 4, 7.* Eorum ornatus describitur, *A. J. III, 7, 1 sqq.* *B. J. V, 5, 7.* Virginem uxorem ducere debent, *A. J. III, 12, 2.* Dissidium inter pontifices et sacerdotes sub Neronis imperio, *A. J. XX, 9, 8.*
- Poplas*, Archelai Herodis filii amicus, cum eo Romam proficiscitur, *B. J. II, 2, 1.*
- Poppæa*, Neronis uxor, pro Judæis deprecatur apud maritum, *A. J. XX, 8, 11.* Cleopatæ Flori uxoris amica, *11, 1.* Ejus in Flavium Josephum benevolentia, *V. J. 3.*
- Posidonius*, Judæos insectatur, *C. A. II, 7.*
- Priscus*, centurio Roman., *B. J. VI, 2, 10.*
- Prophetæ*, qui Moysi successerunt res sua ætate gestas literis mandarunt, *C. A. I, 8.*
- Protagoras*, placitis suis de diis in periculum adductus, Athenis profugit, *C. A. II, 37.*
- Psephina*, turris Hierosol., describitur, *B. J. V, 4, 3.* Cf. *2, 2, 4, 2 sq.*
- Pseudalexander*, juvenis quidam Judæus, Sidone educatus, simulat se esse Alexandrum Herodis M. fil., quem hic interfici jusserat; Judæis in Creta, Melo et Romæ imponit, ejus fraus ab Augusto detegitur; inter remiges ablegatur, *A. J. XVII, 12, 1 sq.* *B. J. II, 7, 1 sq.*
- Psothomphanecus*; ita Josephus Jacobi f. appellatus est a Pharaothe, *A. J. I, 6, 1.*
- Ptolemæus I Lagi*, Hierosolyma capit multosque Judæos in Ægyptum transfert, *A. J. XII, 1, 1.* *C. A. I, 22.* Judæos Cyrenem et in alias Libyæ partes mittit, *C. A. II, 4.* Demetrium Poliorceten prælio devincit, *C. A. I, 22.*
- Ptolemæus II. Philadelphus*, rex Ægypti, Judæos a

Ptolem. Lagi in Ægyptum deportatos manumittit, *A. J.* XII, 2, 2 sqq. Demetrii Phalerei consilio legem Judaicam in linguam Græcam vertendam curare constituit, 2, 1; 2, 3. Ejus ad Eleazarum pontificem hac de re literæ, 2, 4. Splendida donaria mittit Hierosolyma, 2, 7—9. Septuaginta duos interpretes ab Eleazaro misso benigne excipit comiterque cum iis colloquitur, 2, 10 sqq. Interpretatione legis absoluta, interpretes laudibus donisque ornat, 2, 14. Cf. *C. A.* II, 4. *A. J.* I, pr. 3.

Ptolemæus III, Evergetes, rex Ægypti, totam Syriam occupat, *C. A.* II, 5. Quum Onias, pontifex maxim., tributa pro Judæis solvere recusasset, Josepho cuidam ea exigenda mandat eidemque vectigalia Phœniciae et Syriæ addicit, *A. J.* XII, 4, 1 sqq.

Ptolemæus IV, Philopator, rex Ægypti, bellum gerit cum Antiocho M., *A. J.* XII, 3, 3; 4, 1.

Ptolemæus V, Epiphanes, rex Ægypti, Antiochum vincit, Coelen Syriam et Judæam occupat, mox inde repellitur, *A. J.* XII, 3, 3. Antiochi filiam Cleopatram ducit, Coelesyriam, Judæam, Samariam et Phœniciam pro dote accipit, 4, 1. Gratulator ei de filii natalitate Hyrcanus, Josephi fil., 4, 7 sqq.

Ptolemæus VI, Philometor, rex Ægypti, Epiphanis fil. *A. J.* XII, 4, 11. Bello petitur ab Antiocho Epiphane qui Romanorum jussu in Syriam redit, 5, 2. Oniæ permittit in Ægypto templum extruere ad similitudinem Hierosolymitani, XIII, 3, 2. Litem Judæorum et Samaritarum Alexandriæ dirimit, 3, 3. Alexandro Balaë filiam nuptum dat, 4, 1. Alexander per Ammonium ei insidias struit, 4, 6. Filiam Alexandro ereptam Demetrio Nicat. in matrimonium dat, 4, 7. Syriæ regnum ab Antiochensibus sibi oblatum Romanorum metu non accipit, *ibid.* Cum Demetrio Alexandrum vincit; in proelio vulneratus non multo post moritur, 4, 8. Cf. *C. A.* II, 5.

Ptolemæus VII, Physcon, rex Ægypti, Epiphanis fil. *A. J.* XII, 4, 11. Alexandrum Zebinam Syriæ constituit regem, XIII, 9, 3. Cleopatram sororem e regno ejicere conatur; Judæos crudelissime tractat, *C. A.* II, 5.

Ptolemæus VIII, Lathyrus, rex Ægypti, a matre regno deturbatus, *A. J.* XIII, 10, 2. Invita matre Antiocho Cyziceno contra Samariam auxilium fert, *ibid.* A Ptolemaidensibus contra Alexandrum Jannæum arcessitur, 12, 2. Alexandrum fundit fugatque, 12, 2. Ejus in Judæos crudelitas, 12, 6. In urbe Ptolemaide a Cleopatra matre oppugnatur; repente in Ægyptum properat, regnum arrepturus, 13, 1. Conatu excidit, 13, 2. Demetrium Eucarum Damasci constituit regem, 13, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 1.

Ptolemæus XII, Auletes, rex Ægypti, ab Ægyptiis regno pellitur, a Gabinio restituitur, *A. J.* XIV, 6, 2. *B. J.* I, 8, 7.

Ptolemæus Mennæi, Chalcidis tyrannus, Damascum infestat, *A. J.* XIII, 15, 2; 16, 1. Ejus terram invadit Pompejus, XIV, 2, 2. Aristobuli liberos recipit; interfecto Philippione filio, ejus uxorem Alexandram in matrimonium ducit, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2. Antigonus inducit ut Judææ regnum occupare moliat, *A. J.* XIV, 12, 1.

Ptolemæus, Jamblicii Libani dynastæ f., cum patre Julio Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 3.

Ptolemæus, Simonis Judæorum principis gener, socerum interficit *A. J.* XIII, 7, 4. Uxorem quoque Simonis duosque filios occidit; ad Zenonem se recipit, 8, 1. Cf. *B. J.* I, 2, 3 sqq.

Ptolemæus, Dorymenis fil., a Syria contra Judam Maccab. missus funditur, *A. J.* XII, 7, 3.

Ptolemæus, Rhodius, Herodis M. amicus, *A. J.* XIV, 14, 3. *B. J.* I, 14, 3.

Ptolemæus, ab Herode Galilææ præfectus, a Galilæis interficitur, *A. J.* XIV, 15, 6. *B. J.* I, 16, 5.

Ptolemæus, regis Herodis procurator, *A. J.* XVI, 7, 2 et 3. *B. J.* I, 24, 2. Ab Alexandro apud Herodem accusatur, *A. J.* XVI, 8, 3. Post Herodis mortem, ejus testamentum in populi concione recitat, *A. J.* XVII, 8, 2. *B. J.* I, 33, 8. Cum Archelao Romam proficiscitur, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 1.

Ptolemæus, Nicolai Damasceni frater, Antipæ amicus, *A. J.* XVII, 9, 4. *B. J.* II, 2, 3.

Ptolemæus, Agrippæ jun. regis procurator, *B. J.* II, 21, 3. *V. J.* 26.

Ptolemæis (Ace, *A. J.* IX, 14, 2), urbs Phœniciae, obsidetur ab Alexandro Jannæo qui metu Ptolemæi Lathyri obsidionem solvit, *A. J.* XIV, 12, 2 sq. Capitur a Cleopatra Ægypti regina, 13, 1 sq. Pacorum Parthum, Antigono opem ferentem, Ptolemaidenses in urbem admittunt, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Herodis M. in Ptolemaidenses liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. — Urbis situs describitur, *B. J.* II, 10, 2. — Cf. *A. J.* XII, 8, 3; XIII, 2, 1; 4, 1; 4, 9; 6, 2. *B. J.* I, 5, 3; II, 18, 1.

Pudens, Romanus, a Jonatha Judæo in singulari certamine superatur, *B. J.* VI, 2, 10.

Purificatio, quomodo ex Moysis lege instituenda sit, *A. J.* III, 11.

Putei bituminis, vallis olim Palestinæ a Sodomitis habitata, in cujus loco exstitit lacus Asphaltites, *A. J.* I, 9.

Puteoli (Dicæarchia), urbs Italiæ, *A. J.* XVIII, 6, 4. *V. J.* 2. Cum Miseno oppido ponte jungitur a Caligula, *A. J.* XIX, 1, 1.

Pygmalion, Tyrionum rex, *C. A.* I, 18.

Pyramides tres non procul ab Hierosolymis ab Helena Adiabenorum regina constructæ, *A. J.* XX, 4, 3.

Pythagoras, Ægyptiorum discipulus, *C. A.* I, 2. In placitis suis de Dei natura Moysem sequitur, II, 16. Nihil scriptum reliquit; ejus de Judæis testimonium a Hermippo servatum est, I, 22. Multa Judæorum instituta in philosophiam suam transtulit, *ibid.*

Pythium templum ab Herode M. reffectum, *A. J.* XVI, 5, 3. *B. J.* I, 21, 11.

Q.

Quadratus V. Ummidius.

Quintilia, Pompeii amica, ejus fortitudo, *A. J.* XIX, 1, 5.

Quirina, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 8, 5.

Quirinus, vir consularis, census agit in Syria et Judæa, *A. J.* XVII, 13, 5; XVIII, 1, 1; 2, 1. *B. J.* II, 8, 1.

R.

Raazarus, latronum dux, *A. J.* VIII, 7, 6.

Rabatha (Rabath Ammon, Philadelphia) Ammanitarum urbs a Judæis capita, *A. J.* VII, 7, 5. Cf. VII, 6, 2; 6, 3; IV, 5, 3.

Rabzacus Thaumasius, pater Apamæ, *A. J.* XI, 3, 5.

C. Rabilius, consul; ejus pro Judæis edictum, *A. J.* XIV, 10, 20.

Rachaba, mulier Hierichuntina, Judæos in capienda Hierichunte adjuvat, *A. J.* V, 1, 2; 1, 7.

Rachela, Labani filia, puella formosissima, a Jacobo in matrimonium petitur, *A. J.* I, 19, 5. Jacobus eam in matrimonium accipit post servitutem bis septem annorum, 19, 7. Rachela astute Ballam ancillam cum marito concubare facit, 19, 8. Cum marito clam a patre discedit, deorum simulacra secum auferens, 19, 9 sqq. Moritur, 21, 3.

- Raelus*, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
Raspha, Sibathii filia, Sauli concubina, *A. J.* VII, 1, 4.
Raipha, castellum Arab., *A. J.* XVI, 9, 3.
Ragaba, castellum Palaest., *A. J.* XIII, 15, 5.
Ragavus, Phaleci f., *A. J.* I, 6, 4.
Ragmus, Chusi f., *A. J.* I, 6, 2.
Ragmæi originem trahunt a Ragmo, *A. J.* I, 6, 2.
Raquelus, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
Raguelus, Madianæ urbis sacerdos, Moysen adoptat eique Sapphoram filiam in matrimonium dat, *A. J.* II, 11, 2; cf. III, 4.
Raimatha. V. *Armatha* et *Aramatha*.
Ramatho. V. *Armatha*.
Ramesses, rex Ægypti, *C. A.* I, 15; 26; 32.
Rampses, rex Ægypti, *C. A.* I, 26.
Raphanæ, urbs Syriæ, *B. J.* VII, 1, 3; 5, 1.
Raphia, urbs Judææ maritima, ab Alexandro Jannæo capitur, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. A Gabinio instauratur, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Cf. *B. J.* IV, 11, 5.
Raphidin, locus Arab., *A. J.* III, 1, 7.
Raphon, urbs Syriæ, *A. J.* XII, 8, 4.
Rapsaces, Assyriorum dux, Hierosolyma obsidet, *A. J.* X, 1, 1.
Ratholis, rex Ægypti, *C. A.* I, 15.
Rathymus, Cambysi Persarum regi a commentariis, *A. J.* XI, 2, 1.
Rebecca, Bathueli filia, *A. J.* I, 6, 5. Ejus indoles, 15, 2.
Nubit Isaaco, 15, 3. Parit Esavum et Jacobum, 18, 1. Isaaci preces pro Esavo in Jacobum convertit, 18, 4.
Reblatha, urbs Syriæ, *A. J.* X, 8, 2; 8, 5.
Recemus, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.
Regmus, *Regmæi*, V. *Ragmus*, *Ragmæi*.
Regulus. V. *Memmius*, *Æmilius*.
Renga, urbs Palaestinorum, *A. J.* VI, 14, 1.
Ressa. V. *Thressa*.
Rhegini, a Judæis Aschanaxi vocati, pro auctore habent Aschanaxem, Gomari filium, *A. J.* I, 6, 1.
Rhenus, fluv. German., *B. J.* II, 16, 4.
Rhinocorura sive *Rhinocolura*, urbs Judææ prope fines Ægypti, *A. J.* XIII, 15, 4; XIV, 14, 2. *B. J.* I, 14, 2; IV, 11, 5.
Rhiphatæi (Paphlagonæ) originem trahunt a Rhiphate, *A. J.* I, 6, 1.
Rhiphates, Gomari f., Rhiphatæorum (Paphlagonum) princeps, *A. J.* I, 6, 1.
Rhoa, rupes in deserto Arabiæ, *A. J.* V, 2, 12.
Rhodus, insula, bello Cassiano vexatur, *A. J.* XIV, 14, 3. *B. J.* I, 14, 3. Herodis M. in Rhodios liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.
Robees, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.
Roboamus, Solomonis f., Abesalomi filiam ducit uxorem, *A. J.* VII, 8, 5. Patri succedit, VIII, 8, 1. Decem tribus ab eo desciscunt, duas tantum, Judæ tribus et Benjaminica fidem præstant, 8, 2 sqq. Oppida condit munitque; sacerdotes et Levitæ e regno Israelis ad eum confugiunt, 10, 1. Flagitiis Deum irritat; bello petitur a Susaco, rege Ægypti, 10, 2 sqq. Moritur post regnum septendecim annorum, 10, 4.
Roma, urbs Italiæ; templum Apollinis in ea exstruitur ab Augusto, *A. J.* XVII, 11, 1. *B. J.* II, 6, 1. Isidis templum evertitur a Tiberio, *A. J.* XVIII, 3, 4. Pacis templum a Vespasiano ædificatur, *B. J.* VII, 5, 7. Octaviæ porticus sive ambulacra, *B. J.* VII, 5, 4. Collis Palatinus omnium primus habitatus, *A. J.* XIX, 3, 2. Ludi Circenses, *A. J.* XIX, 1, 4. Ludi Palatini, *A. J.* XIX, 1, 3. Triumphi descriptio quem Vespasianus et Titus Romæ agunt, *B. J.* VII, 5, 4 sqq.—Judæi qui Romæ habitant decipiuntur a Pseudalexandro, *A. J.* XVII, 12. *B. J.* II, 7. A Tiberio Roma expelluntur, *A. J.* XVIII, 3, 5.—Romæ statua ab Herode M. in urbe Casarea erecta, *A. J.* XV, 9, 6. *B. J.* I, 21, 7.
Romani, eorum in rebus bellicis exercitationes, *B. J.* III, 5, 1. Castra metandi ratio, 5, 1 sqq. Exercitus ordo in itineribus, 5, 5. Consulto omnia in bello gerunt, 5, 6. Disciplina severissima, 5, 7; V, 11, 5.—Romani diu Græcis ignoti, *C. A.* I, 12. Antiochum Epiphanem jubent ex Ægypto discedere, *A. J.* XII, 5, 2. Fœdus ineunt cum Juda Maccabæo, *A. J.* XII, 10, 6; cum Jonatha, XIII, 5, 8; cum Simone, XIII, 7, 3; cum Hyrcano, XIII, 9, 2; XIV, 8, 5. Romanorum pro Judæis decreta, XIV, 10, 2 sqq. Imperium Romanum extollitur, *B. J.* II, 16, 4. Ceterum cf. *Judæa*, *Hierosolyma*, *Pompejus*, *Gabinus*, *J. Cæsar*, *Antonius* et nomina imperatorum.
Romelias, pater Phacæ regis, *A. J.* IX, 11, 1.
Rooboth, puteus Palaestin., *A. J.* I, 18, 2.
Roš, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
Roxane, Herodis M. filia ex Phædra, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* 28, 4.
Rubelus, Jacobi f. ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. Pro Josepho apud fratres intercedit, II, 3, 1 sqq. Ejus filii quatuor, II, 7; 4. Rubeli tribus quamnam Palaestinæ partem sortita sit, IV, 7, 3.
Rubrius Gallus Sarmatas vincit, *B. J.* VII, 4, 3.
Rubrum mare, *A. J.* I, 1, 3; 12, 4; II, 15, 3; 16, 4.
Rufus, Judæorum dux Romanos adjuvat in Judæis seditionis coercendis, *A. J.* XVII, 10, 3; 10, 9. *B. J.* II, 3, 4; 5, 2.
Rufus (Annius), Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.
Rufus, miles Roman., *B. J.* VII, 6, 4.
Ruma, Nachoræ concubina, *A. J.* I, 6, 5.
Ruma, vicus Galil., *B. J.* III, 7, 21.
Rutha, mulier Moabitica, Malloni Elimelech filio nubit; post mortem mariti cum Naami socru in Judæam migrat, *A. J.* V, 9, 1. Boazo nubit eique parit Obedem qui Davidis avus est, 9, 2 sqq.
Rydda, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.

S.

- Saab*, vicus Galil., *B. J.* III, 7, 21.
Saba, urbs Æthiopæ, *A. J.* II, 10, 2. A Cambyse Meroe appellata est, *ibid.*
Sabacathas (Sabactes), Chusi f., Sabacathenorum princeps, *A. J.* I, 6, 2.
Sabacatheni, a Sabacatha, Chusi f., nomen habent. *A. J.* I, 6, 2.
Sabæi, nomen habent a Saba, Chusi filio, *A. J.* I, 6, 2.
Sabæus, Bachoriæ f., seditionem movet contra Davidem, *A. J.* VII, 11, 6. Abelmacheæ obsidione premitur a Joabo; urbis incolæ caput ejus abscissum Joabo tradunt, 11, 7 sqq.
Sabas, Chusi f., Sabæis nomen dedit; *A. J.* I, 6, 2.
Sabas, Regmi f., Sabæorum princeps, *A. J.* I, 6, 2.
Sabathanes, Sui f., *A. J.* I, 15.
Sabathas, Chusi f., Sabathenis (Astabaris) nomen dedit, *A. J.* I, 6, 2.
Sabatheni (Græcis Astabari dicti), nomen habent a Sabatha, *A. J.* I, 6, 2.
Sabathes, Davidis actarius, *A. J.* VII, 11, 8.
Sabatina, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.
Sabbæus, Samarita, *A. J.* XIII, 3, 4.
Sabbaticus, fluv. Syriæ, unde nomen habeat, *B. J.* VII, 5, 1.

- Sabbatum*, septimus hebdomatis dies, quomodo celebrandum sit, *A. J.* I, 1, 1; III, 10, 1. Sabbato Judæis non licet arma capere, aut de pace tractare aut iter facere, *A. J.* XIII, 8, 4. *B. J.* IV, 2, 5; I, 7, 3. *V. J.* 32. Apionis de vocis origine sententia, *C. A.* II, 2.
- Sabbion*, Alexandræ consilium in Ægyptum fugiendi Herodi prodit, *A. J.* XV, 3, 2.
- Sabecus*, Syrorum dux, *A. J.* VII, 6, 3.
- Sabeus*, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Sabinus*, Augusti in Syria procurator, Hierosolyma se confert ad Herodis pecunias custodiendas, obnitente Varo, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 2. Judæis se reddit odiosum; in Hierosolymorum arce obsidet; Varum in auxilium vocat, *A. J.* 10, 1 sqq. *B. J.* 3, 1 sqq. Non audens in Vari conspectum venire clam urbe aufugit, *A. J.* 10, 10. *B. J.* 5, 2.
- Sabinus*, tribunus militum, unus e Caligulæ interfectoriis, *A. J.* XIX, 1, 7 sq.; 1, 14. Patriam in libertatem restituere vult, 4, 4. Sibi ipsi manus infert, 4, 6.
- Sabinus*, Vespasiani frater, a Vitellio deficiens Capitolium occupat; mox superatur et interficitur, *B. J.* IV, 11, 4.
- Sabinus*, Cali Cæsaris satellitum dux, *A. J.* XIX, 1, 15.
- Sabinus*, Syrus, vir fortissimus, *B. J.* VI, 1, 6.
- Sabuchades*, eunuchus, *A. J.* XI, 6, 11.
- Sacæ*, populus Asiæ, *A. J.* XVIII, 4, 4. Parthiam populantur, *A. J.* XX, 4, 2.
- Saccharum* (hyoscyamus) planta describitur, *A. J.* III, 7, 6.
- Sacerdotes Judæorum*, eorum reditus a Moyse constituti, *A. J.* IV, 4, 4. cf. III, 9, 4. Sacerdotum tribus quatuor, *C. A.* II, 8. Familiae sacerdotales viginti quatuor sub regno Davidis, *A. J.* VII, 14, 7. Sacerdotum officia, *A. J.* VII, 14, 7; *C. A.* II, 8; 13. Ornatus, *B. J.* V, 5, 7. *A. J.* III, 7, 1 sqq. Quid de eorum connubio sancitum sit, *A. J.* III, 12. *C. A.* I, 7. Dissidium inter sacerdotes et pontifices, *A. J.* XX, 8, 9; 2.
- Sacrificia*, singulis diebus festis instituenda describuntur, *A. J.* III, 9 sq. Cf. *C. A.* II, 23.
- Sacrosanctum*, templi Hierosolym. describitur, *B. J.* V, 5, 4 sqq.
- Sadducæi*, Judæorum secta, contendunt, fatum omnino non esse, sed omnia a nostro pendere arbitrio; animam interire cum corpore. Negant esse quidquam præter legem servandum. Hanc sectam pauci sequuntur, sed dignitate primi, *A. J.* XIII, 5, 9; 10, 6. XVIII, 1, 4. *B. J.* II, 8, 14. Cum Phariseis graves habent contentiones, *A. J.* XIII, 10, 6. Præ ceteris Judæis in judiciis immites, *A. J.* XX, 9, 1.
- Sadducus*, Phariseus cum Juda Galilæo Judæos contra Romanos concitat, *A. J.* XVIII, 1, 1.
- Sadocus*, pontifex maximus sub regno Davidis, *A. J.* VII, 2, 2; 5, 4; 9, 2; 9, 7; 11, 1; 11, 4; VIII, 1, 4; cf. X, 8, 6.
- Sadraces*, Samaritarum dux, *A. J.* XI, 4, 9.
- Saira* urbs Palæst. ab Esavo Dasia (Villosa) appellata, *A. J.* I, 20, 3; cf. II, 1, 4.
- Saites*, nomus, in Ægypto, *C. A.* I, 14.
- Salampsio*, Herodis M. ex Mariamne filia, Phasaelo Phasaeli Herodis M. fratris filio nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Cf. XVI, 7, 4. Ejus liberi, XVIII, 5, 4.
- Salamon*. V. *Solomon*.
- Salas*, Arphaxadis f., *A. J.* I, 6, 4.
- Salas*, Judæ f., *A. J.* II, 7, 4.
- Salathielus*, pater Zorobabeli, *A. J.* XI, 5, 10.
- Salatis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 14.
- Salephus*, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Sallis*, oppidum Idumææ, *B. J.* III, 2, 2.
- Sallumus*, Judæus nobilis, maritus Oldæ vatis, *A. J.* X, 4, 2.
- Sallumus*, pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Salmana*, Madianitarum dux, *A. J.* V, 6, 5.
- Salmanasares*, Assyriorum rex, Israelitis tributum imperat, *A. J.* IX, 13, 1. Samariam expugnat, Oseam regem captivum abducit, Israelitarum regnum exstinguit, 14, 1. Syriam et Phœniciam invadit, IX, 14, 2.
- Salome*, Herodis M. soror, Josephi uxor, maritum suum adulterii apud fratrem accusat, *A. J.* XV, 3, 9. Cf. XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Post Josephi necem ab Herode in matrimonium collocatur Costobaro Idumæo, 7, 9. Costobaro repudium mittit eumque accusat quod rebus novis studeat, 7, 10. Apud Herodem calumniatur ejus filios Aristobulum et Alexandrum, *A. J.* XVI, 1, 2; 3, 2. Berenice filiam, Aristobuli uxorem, eo perducit, ut secreta mariti sibi prodant, 7, 3. Calumnias in regem confinxisse dicitur, 7, 5. Syllæ amore capitur, ab eoque mox petitur in matrimonium; sed Herodes nuptias non permittit ob religionum diversitatem, 7, 6. Aristobulum Herodi odiosum reddit, 10, 5. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum capitis condemnat, *B. J.* 27, 29. Alexæ ab Herode nuptum datur, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 6. Uxoris Pheroræ aliarumque mulierum cum ea conversantium consilia Herodi aperit, *A. J.* 2, 4. *B. J.* 29, 1. Antipater ei insidias struit, *A. J.* 5, 7. *A. J.* 32, 6. Salome ejusque conjux Alexæ ab Herode jubentur Judæorum primores in hippodromo inclusos occidere; mandatum crudelissimum non exsequuntur, *V. J.* XVII, 6, 5; 8, 2. *B. J.* I, 33, 6; 33, 8. Herodes testamento ei donat Jamniam, Azotum Phasaelidem urbes magnamque pecuniæ vim, *A. J.* 8, 1. Romam proficiscitur ad Archelaum apud Augustum accusandum, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 2. Augustus ei regiam Ascaloniam tribuit; quantus fuerit ejus reditus annuus, *A. J.* 11, 5. *B. J.* 6, 3. Moritur; Juliæ Jamniam Phasaelidem et Archelaidem relinquit, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.* II, 9, 1.
- Salome*, Herodis filia ex Herodiade, Philippī tetrarchæ uxor, *A. J.* XVIII, 5, 4. Post Philippī mortem Aristobulo nubit, *ibid.*
- Salome*, Herodis M. filia ex Elpide, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
- Salome*. V. *Alexandra*.
- Samacho*, Abennigeri Spasinæ Castri regis fil., Izatæ Adiabænorum regis uxor, *A. J.* XX, 2, 1.
- Samæa*, urbs Palæstinæ, *B. J.* I, 2, 6. Dicitur Samega, *A. J.* VIII, 9, 1.
- Samæas*, vates, *A. J.* VIII, 10, 3.
- Samalus*, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
- Samaræus*, Chanaani filius, *A. J.* I, 6, 2.
- Samaria*, regio Palæstinæ, describitur, *B. J.* III, 3, 4. Post Israelis regni excidium, Chuthæi e Chutha, Persiæ provincia, in Samariam a Salmanasare transferuntur, *A. J.* IX, 14, 3. Samaritæ sive Chutæi, Judæis infesti templi Hierosolymitani destructionem impedire student, XI, 4, 3 sqq. Alexandrum Magnum libenter excipiunt; 8, 9. Templum in monte Garizin exstruunt Hierosolymit. simile, *ibid.* Ptolemæus Epiphanes Samariam dotis nomine accipit ab Antiocho Magno, XII, 4, 1. Judæos multis modis vexant Samaritæ, *ibid.* Mores Græcorum amplexi, templum in monte Garizin Jovi Hellenio consecrat, 5, 5. Samaria post mortem Herodis cum Judæa et Idumæa ad Archelai ethnarchiam pertinet; Augustus quartam vectigalium partem Samariæ condonat, *A. J.* XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Archelao regno dejecto Samaria Syriæ provinciæ adjicitur, *A. J.* 13, 5. *B. J.* 8, 1. Samaritæ seditionem movent contra Pontium Pilatum;

- a Pilato funduntur, *A. J. XVIII*, 4, 1. Pilatum apud Vitiellum Syriae praefectum accusant, 4, 2. Lis inter Samaritae et Galilaeos quibus Iudaei auxiliantur, *A. J. XX*, 6. *B. J. II*, 12, 5 sq. Belli Iudaici tempore Samaritae qui in montem Garizin confluerant caeduntur a Romanis, *B. J. III*, 7, 32. Samaritae, prout Iudaeorum res secundae aut adversae sunt, profitentur aut negant se esse Iudaeos, *A. J. XI*, 8, 6. — Samaritae qui Alexandriam incolunt litem habent cum Iudaeis ejusdem urbis sub Ptolemaeo Philometore, *A. J. XIII*, 3, 4.
- Samaria**, urbs Palaest., quae a Iudaeis vocatur Semareon, ab Amarino, Israelitarum rege condita est, *A. J. VIII*, 12, 5. Ab Adado oppugnatur, 14, 1; iterum sub Joramo, *IX*, 4, 4. Ab Hyrcano funditus deleta, *XIII*, 10, 3. Iudaeis a Pompeio erepta, *A. J. XIV*, 4, 4. A Gabinio instaurata, *A. J. XIV*, 5, 3. *B. J. I*, 8, 4. Herodi M. datur ab Octaviano, *A. J. XV*, 7, 3. Ab Herode M. splendide exadificata et munita appellatur Sebaste, *A. J. XV*, 8, 5. *B. J. I*, 21, 1.
- Samaronus**, Isacharis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Samas**, Davidis frater, *A. J. VII*, 8, 3.
- Sambabas**, praefectus Samaritae sub regno Darii, *A. J. XI*, 4, 8.
- Sameas**, Phariseus, Pollionis discipulus, *A. J. XV*, 1, 1. Ejus oratio contra Herodem, *A. J. XIV*, 9, 4. Herodes, postquam regnum suscepit, eum magno in honore habet, *A. J. XV*, 1, 1. Herodi iuramentum fidei dare recusat, *A. J. XV*, 10, 4.
- Samega**, urbs Palaestinae, *A. J. VIII*, 9, 1. Cf. *Samasa*.
- Samos**, insula, *A. J. XVI*, 2, 2. Herodis M. in Samios liberalitas, *B. J. I*, 21, 11.
- Samosata**, metropolis Commagene, *B. J. VII*, 7, 1. Ob-sidetur et capitur a Marco Antonio, *A. J. XIV*, 5, 8 sq. *B. J. I*, 18, 7.
- Sampho**, vicus Samaritae munitissimus, ab Arabibus Quinct. Varo auxilio missis diripitur et concrematur, *A. J. XVII*, 10, 9. *B. J. II*, 5, 1.
- Sampsigeramus**, Emesorum rex; ejus filia, Jotape Aristobulo Herodis M. nepoti nubit, *A. J. XVIII*, 5, 4. Ad Agrippam M. venit, *XIX*, 8, 1.
- Samson**, Manoche f., unde nomen habeat, *A. J. V*, 8, 4. Virginem Palaestinam in matrimonium petit; leonem strangulat, 5. Inter epulas nuptiales aenigma proponit; uxorem deserit, quod prodidit aenigmatis solutionem, 6. Palaestinarum segetes incendit, 7. Etiam habitat; Palaestinis victus traditur, sed asini maxilla arrepta multos eorum caedit, ceteros in fugam convertit, 8. Deus ei sicienti fontem emittit e petra, 9. Portas Gazae urbis evelit, 10. A moribus patriis discedit; Dalila, Samsonis concubina, hostibus prodit, ejus robur in caesarie situm esse; Samson, caesarie abscissa oculisque effossis in carcerem conjicitur, 11. Robore recuperato domum Palaestinis repletam subvertit, sed et ipse ruinae involvitur, 12. Imperium tenuit annos viginti, *ibid.*
- Samuelus**, Alcanae Levitae filius ex Anna; a matre divino ministerio consecratur, antequam natus est, *A. J. V*, 10, 2. Quid nomen significet, 3. Duodecimo anno prophetae partes agit; Deus eum alloquitur, Iudaeos a Palaestinis oppressos adhortatur, ut libertatem armis vindicent, *VI*, 2, 1. Palaestinos fundit et regionem quam Iudaeis eriperant, recuperat, 2, 2 sqq. Bis quotannis ius dicit in urbibus, 3, 1. Annis defectus reipublicae administrandae curam filiis tradit, Joelo et Abiae, qui nequissimos se gerunt, 2. Iudaei regem ab eo petunt; concione convocata regi dominatus mala iis exponit, 3, 3 sqq. Saulum quem Deus regem constituit, hospitio excipit et sacro oleo inungit, 4, 1 sqq. Sortitione facta, Saulo regnum obtingit, 4, 4 sqq. Quae eventura sint populo recitat, 4, 6. Saulo iratus, Davidem inungit, 7, 1 sqq; 8. Moritur, 13, 5. Cf. *VI*, 14, 2.
- Sanaballeles**, natione Chutaeus, Samaritae satrapa sub Dario III, filium Manassae Iudaeo in matrimonium dat, *A. J. XI*, 7, 2. Manassae divorcium molienti promittit pontificatum, 8, 2. Ad Alexandrum M. deficit; templum aedificat in monte Garizin ejusque pontificem constituit Manassen, 8, 4. Ejus exercitus cum Alexandro in Aegyptum proficiscitur, 8, 9.
- Sanagarus**, Anathi f., breve tempus principatum tenet apud Iudaeos, *A. J. V*, 4, 3.
- Sanctum Sanctorum** templi Hierosol. describitur, *B. J. V*, 5, 5. Cf. *A. J. III*, 6, 4.
- Sapha**, locus Iudaeae non procul ab Hierosol., *A. J. XI*, 8, 5.
- Saphan**, scriba Josiae regis, *A. J. X*, 4, 1.
- Saphata**, vallis Iudaeae, *A. J. VIII*, 12, 2.
- Saphates**, Galilaeae praefectus sub Solomone, *A. J. VIII*, 2, 3.
- Saphattas**, Davidis f., *A. J. VII*, 1, 4.
- Saphatus**, pater Elisaei, *A. J. VIII*, 13, 7.
- Saphonia**, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Sapphora**, v. *Sepphora*.
- Sappinas** (*Sappinius*), Herodis M. amicus, *A. J. XIV*, 4, 3. *B. J. I*, 14, 3. Cf. *A. J. XVI*, 8, 3.
- Sara**, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.
- Sara**, urbs Iudaeae, *A. J. VI*, 12, 4.
- Sarabarzanes**, Persa, *A. J. XI*, 4, 4.
- Saradus**, Zabulonis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Saraim**, urbs Iudaeae, *A. J. VIII*, 10, 1.
- Saramalla** (*Samaralla*), Syrus locupletissimus, *A. J. XIV*, 13, 5. *B. J. I*, 13, 5. Ab Herode M. ad Phraatem mittitur legatus, *A. J. XV*, 2, 3.
- Sarasa**, urbs Palaest., *A. J. V*, 8, 12.
- Sarasarus**, Senacheribi Assyriorum regis fil., ob patriae caedem in exilium pellitur, *A. J. X*, 1, 5.
- Sardes**, urbs Lydiae; L. Antonii et Norbani Flacci ad Sardanios rescripta de Iudaeorum iuribus servandis, *A. J. XIV*, 10, 17; *XVI*, 6, 6. Sardaniorum de Iudaeis decretum, *XIV*, 10, 23.
- Sareas**, pontifex maximus, a Nabuchodonosoro occisus, *A. J. X*, 8, 5.
- Sareas**, dux Iudaeorum qui post Hierosolymorum excidium in Iudaea relictus sunt, *A. J. X*, 9, 2.
- Sarephtha**, urbs Phoeniciae, *A. J. VIII*, 13, 2.
- Sariphæus**, Iudae legum interpretis pater, *A. J. XVII*, 6, 2. *B. J. III*, 3, 8.
- Sarmatae**, Scytharum gens, irruptionem faciunt in Mesiam; a Rubrio Gallo repelluntur, *B. J. VII*, 4, 3.
- Sarra**, Aranæ filia, Abrami uxor, *A. J. I*, 6, 5. Pharaotes rex Aegypti ejus amore capitur, *I*, 8, 1; cf. *B. J. V*, 9, 4. Sarra Isaacum parit; Abramo persuadet ut Agaram cum Ismaelo domo expellat, 12, 2 sqq. Moritur; sepe-litur Chebrone, 14.
- Saruta**, Davidis soror, *A. J. VI*, 13, 9.
- Saturninus**, Syriae praefectus pro Herode agit cum Syllae, *A. J. XVI*, 9, 1. In concilio Beryti habito moderatam fert sententiam de Alexandro, Herodis filio, conjurationis in patrem accusato, *A. J. II*, 3. *B. J. I*, 27, 2. Antipater eum sibi conciliare studet, *A. J. XVII*, 1, 1. *B. J. I*, 28, 1. Zamari Iudaeo Babylonio Valatham, locum in Syria situm ad habitandum dat, *A. J. II*, 1. Ejus successor Quinctilius Varus, *A. J. V*, 2.
- Saturninus**, Tiberii amicus, maritus Fulviae, *A. J. XVIII*, 3, 5.
- Saturninus** (*Cn. Sentius*), post Caligulae interitum senatui suadet ut antiquam reipublicae formam restituat, *A. J. XIX*, 2, 2.

Saulus, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Saulus, Cisi filius, patris asinas quærens venit ad Samuelum, cui Deus aperit illum se Judæorum regem constituisse, *A. J.* VI, 4, 1. Samuelus sacro oleo eum perfundit et prædicit, quæ ei in patriam redeunti eventura sint, 2. Sorte ei regnum obtingit, 5. A multis contemptus, *ibid.* Victis Ammanitis magnam assequitur gloriam; nova inauguratione regnum ei confirmatur, 5, 2 sqq. Palæstinos aliasque gentes finitimas subigit, 6. Amalecitas ad internecionem cædit, parci tamen Agago eorum regi, qua re Deum offendit, 7. Palæstinos iterum fundit, Goliatho a Davide interfecto, 9. Davidi invidet ob res præclare gestas eique insidias struit, 10 et 11. Abimelechum, qui Davidem receperat, totamque ejus stirpem occidi jubet, 12, 5. Frustra Davidem persequitur; Davides bis ei parci, 13, 4 sqq. A Palæstinis bello lacescit antequam pugnam ineat, ventriloquam de ejus exitu consulit, 14, 2 sqq. In prælio cum Palæstinis commisso egregie pugnât; Judæis in fugam versis, filiisque suis cæsis, ne vivus in hostium potestatem veniat, Amalecitam jubet sibi mortem afferre, 14, 7. Sauli filiorumque ejus corpora a Palæstinis crucibus affiguntur: Jabisseni vero ea auferunt et sepeliunt, *A. J.* VI, 14, 8.

Saulus, Agrippæ regis cognatus, *A. J.* XX, 9, 4. A Hierosolymitis legatus mittitur ad Agrippam, *B. J.* II, 17, 4. Ad Cestium transit a quo ad Neronem legatus mittitur, 20, 1.

Saulus, Judæus Scythopolitanus, cum tota sua familia a Simone filio interimitur, *B. J.* II, 18, 4.

Scala Tyriorum (Κλίμαξ Τυρίων), mons Phœnicæ non procul a Ptolemaide, *A. J.* XIII, 5, 4. *B. J.* II, 10, 2.

Scaurus, a Pompeio in Syriam mittitur; inde in Judæam profectus Aristobulo opitulatur contra Hyrcanum, *A. J.* XIV, 2, 3. *B. J.* I, 6, 3. Pompejus ei CoeleSyriam tradit administrandam, *A. J.* 4, 5. *B. J.* 7, 7. Expeditionem facit in Arabiam, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 8, 1.

Scenæ, locus Palæst., *A. J.* I, 21, 1.

Scenopegia, (ἡ ἐορτὴ τῶν σκηνῶν), festum Judæorum; ejus origo, quando et quomodo celebrandum sit, *A. J.* III, 10, 5. Leges in hoc festo recitandæ sunt, IV, 8, 12. Splendide celebratur in templi inauguratione, VIII, 4, 5.

Scipio, Alexandrum Aristobuli fil. jussu Pompeii occidit, *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2.

Scopas, Ptolemæi Epiphanis dux Judæam et CoeleSyriam occupat; mox ab Antiocho M. victus recedit, *A. J.* XII, 3, 3.

Scopus, locus Judææ prope Hierosolyma, *B. J.* II, 19, 4; 19, 7; V, 2, 3.

Scythæ (*Magogæ*), originem trahunt a Magoge, Japhethæ f., *A. J.* I, 6, 1. Anacharsin occiderunt quod Græcorum mores amplexus erat, *C. A.* II, 37. Parthos bello petunt, *A. J.* XVIII, 4, 4. Cf. *Sarmatæ*, *Alani*.

Scythopolis, urbe Palæstinæ, in confinio Galilææ a meridie sita, *B. J.* III, 3, 1. Viginti stadiis a Tiberiade distat, *V. J.* 65. Maxima urbe Decapoleos, *B. J.* III, 9, 7. Ad CoeleSyriam pertinere dicitur, *A. J.* XIII, 13, 2. — Olim Bethsana vocabatur, *A. J.* V, 1, 22; VI, 14, 3; XII, 8, 5. — Ab Epicrate Judæis proditus, XIII, 10, 3. Judæis a Pompejo eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Initio belli Jud. Judæi qui urbem incolunt a Syris cæduntur, *B. J.* II, 18, 3 sq. *V. J.* 6. — Cf. *B. J.* I, 2, 7; IV, 1, 8. *A. J.* XII, 4, 5; XIII, 15, 4; XIV, 3, 4. *V. J.* 65.

Sebaste, urbs Palæst., olim Samaria dicta, exædificatur et munitur ab Herode M. *A. J.* XV, 8, 5. *B. J.* I, 21, 1. Post Herodis mortem in Archelæi ethnarchæ ditione est; Archelæo regno dejecto cum tota Samaria Syriæ adjicitur,

A. J. XVII, 11, 4; 13, 5. *B. J.* II, 6, 3; 8, 1. Sebasteni ob mortem Agrippæ M. immo dice exsultant, quare Claudius iis offensus est, *A. J.* XIX, 9, 1 sq. — Initio belli Jud. Sebaste a Judæis flammis vastatur, *B. J.* II, 18, 1. — Cf. *Samaria*.

Sebastenorum turma in Romanorum exercitu, *A. J.* XIX, 9, 1 sq. XX, 6, 1. *B. J.* II, 12, 5.

Sebaste, insula prope Ciliciam, prius Eleusa dicta, *A. J.* XVI, 4, 6. *B. J.* I, 23, 4.

Sebastus, Cæsareæ urbis portus, in honorem Augusti ita vocatus, *A. J.* XVII, 5, 1. *B. J.* I, 31, 3.

Sebee, urbs Galaaditidis, *A. J.* V, 7, 12.

Sebonitis (*Essebonitis*) regio Palæst., a Judæis vastatur, *B. J.* II, 18, 1.

Secella, *Secela*. V. *Sicella*.

Sedecias, vates, *A. J.* VIII, 15, 4.

Sedecias, Joachimi patruus a Nabuchodonosoro Judæorum rex constituitur, *A. J.* X, 7, 1. A Babylonis ad Ægyptios deficit, 7, 3. Captus Hierosolymis, oculis privatus et catenis vinctus a Nabuchod. Babylonem abducitur, 8, 1 sqq. Usque ad mortem in carcere conclusus tenetur, 8, 7. Cf. *B. J.* V, 9, 4.

Sedraches, cf. *Ananias*.

Sejanus, militum prætorianorum præfectus, conjurationis in Tiberium convictus occiditur, *A. J.* XVIII, 6, 6.

Selamin, vicus Galil., *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.

Selene, etiam Cleopatra vocata, Syriæ regina, a Tigra rege Armeniæ bello lacescit, *A. J.* XIII, 16, 4.

Seleucia, urbs Syriæ, *A. J.* XIII, 7, 1.

Seleucia, urbs Babylonis, a Seleuco Nicatore condita. Judæi Babylonii in eam commigrant, sed a Græcis et Syris magna ex parte cæduntur, *A. J.* XVIII, 9, 8.

Seleucia, urbs Gaulanitidis superioris, ad Semechonitidem lacum sita, *B. J.* IV, 1, 1. Ab Alexandro Jannæo capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. A Flavio Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37. Initio belli Jud. incolæ ab Agrippa et Romanis steterunt, *B. J.* IV, 1, 1.

Seleucus I Nicator, rex Syriæ, Babylone potitur, *A. J.* XII, 1, 1. Judæos in Syriæ urbibus habitantes civitate donat, *A. J.* XII, 3, 1. *C. A.* II, 4. Antiochiam et Seleuciam condit, *C. A.* II, 4. *A. J.* XVIII, 9, 8.

Seleucus IV, Philopator, rex Syriæ Antiochi M. f., *A. J.* XII, 1, 10. Judæis pecuniam largitur in sacrificiorum usum, M. 4. (In textu legitur *Nicanor* pro *Philopator*). Moritur, *A. J.* XII, 1, 11.

Seleucus VI, Epiphanes, Antiochi Grypi, Syriæ regis f., patri in regno succedit, *A. J.* XIII, 13, 4. Ab Antiocho Pio Syria expellitur, a Mopsuensis crematur, *ibid.*

Sella, Samechi uxor, *A. J.* I, 2, 2.

Sellimus, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.

Sellumus, Israelitarum rex, regnat triginta dies, *A. J.* IX, 11, 1.

Semaron mons, in Palæst., *A. J.* VIII, 11, 2.

Semareon, urbs Samariæ Græcis Samaria vocata, *A. J.* VIII, 12, 5. Cf. *Samaria*.

Semarus vendit Amarino montem quem hic exstructa Samaria (*Semareone*) occupat, *A. J.* VIII, 12, 5.

Semas, Noei f., *A. J.* I, 4, 1. Quasnam terras ejus filii occupaverint, *A. J.* I, 6, 4.

Semechonitis (*Samachonitis*) locus in Galil.; ejus situs et ambitus, *B. J.* IV, 1, 1. Jordanes eum secatur, *B. J.* III, 10, 7.

Semegarus, Babyloniorum dux, *A. J.* X, 8, 2.

Semet, Geræ f., maledicit Davidi, *A. J.* VII, 9, 4. Davides ei ignoscit, 11. 2. Interficitor jussu Solomonis, VIII, 1, 5.

Semeis, præfectus tribus Benjam. sub Solomone, *A. J.* VIII, 2, 3.

Semelius, scribe Cambysis Persarum regis, *A. J.* XI, 2, 1.
C. Sempronius, senator Roman., *A. J.* XIII, 9, 2.
Senabares, Sodomitarum, rex, *A. J.* I, 9.
Senacheribus, Assyriorum rex, expeditionem facit contra Judæos et Ægyptios; Hierosolyma et Pelusium obsidet, *A. J.* X, 1, 1 sqq. Re infecta in regnum suum redit, filiorum insidiis perit, 1, 4 sq. Quænam Herodotus et Berosus de eo tradant, 1, 4.
Sennaar, campus Babylonis, *A. J.* I, 4, 1; 4, 3.
Sennabris, locus Galil., *B. J.* III, 9, 7.
Seph, castellum Galil., *B. J.* II, 20, 6.
Sepphoris (*Sapphara*, *Semphora*, *Samphora*) urbs Galil.; ejus situs describitur, *V. J.* 65. In ea synedrium instituitur a Gabinio, *A. J.* XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 5. Ab Herode capitur, *A. J.* XIV, 15, 4. *B. J.* I, 16, 2. Ab Arabibus Quinct. Varo auxilio missis incenditur ejusque incolæ venduntur, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 1. A Philippo munitur et amplificatur ita ut princeps Galilæe urbs sit, *A. J.* XVIII, 2, 1. Denuo munitur ab incolis, *B. J.* II, 20, 6. Sepphoritæ initio belli Jud. propter fidem erga Romanos servatam a Galilæis vexantur; Flav. Josephus eos tuetur, *V. J.* 8. Josepho insidias struunt, 22. A Joanne Levi frustra stimulantur ut ipsi se addicant, 25. Cestium Gallum, Syriæ præf., invitant ut ipsorum urbem in fidem recipiat; quod quum Josephus audisset, eam expugnat et diripit, *V. J.* 67. Sepphoritæ milites Romanos a Cestio missos in urbem recipiunt; Josephus eam iterum oppugnat, sed frustra, 71. Cf. *B. J.* II, 18, 11. Vespasianum libenter excipiunt, *B. J.* III, 2, 4; 4, 1.
Septuaginta duo Judæi ad Ptolemæum Philad. ab Eleazaro mittuntur ut Legem Jud. Græce reddant, *A. J.* XII, 2, 5 et 6. A. Ptolem. benigne excipiuntur, 2, 11. Eorum vivendi ratio, 2, 12. Legis interpretatio diebus septuaginta duobus absolvitur, 2, 12. Donis cumulati dimittuntur, 2, 14.
Serebæus, Judæorum dux, *A. J.* XI, 3, 10.
Sergia, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 10.
Seron, Antiochi Epiph. dux, a Juda Maccab. vincitur, *A. J.* XII, 7, 1.
Serritæ, Palæstini finitimi, *A. J.* VI, 13, 10.
Sertorius, miles Roman. callidissimus, *B. J.* VI, 3, 2.
Serugus, Ragavi f., *A. J.* I, 6, 4.
Servi testes esse nequeunt apud Judæos, *A. J.* IV, 8, 15.
P. Servilius Galba, proconsul; ejus rescriptum ad Milesios, *A. J.* XIV, 10, 21.
Servilius, Gabinii in Syria legatus, *A. J.* XIV, 6, 1. *B. J.* I, 8, 6.
Sesostris, rex Ægypti; multa de eo narrantur fabulosa, *C. A.* II, 11.
Sethon (etiam Ægyptus vocatus), rex Ægypti, *C. A.* I, 26. Hermæum (Danaum) fratrem Ægypto expellit, *ibid.*
Sethosis, rex Ægypti, expeditionem facit contra Assyrios et Medos, *C. A.* I, 15.
Sethus, Adami f., virtute præclarus; ejus filii pii et sapientes, observationes astronomicas duabus columnis inscribunt, *A. J.* I, 2, 3.
Sextus Cæsar, J. Cæsaris cognatus, Syriæ procurator, *A. J.* XIV, 9, 2. *B. J.* I, 10, 5. Eo intercedente Herodes, ab Hyrcano in judicium vocatus, absolvitur, *A. J.* 9, 4. *B. J.* 10, 7. A Basso Cæcilio interficitur, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 10, 10.
Sibas, Sauli libertus, *A. J.* VII, 5, 5; 9, 3.
Sicarii, latrones a sica qua utuntur appellati, in Judæa

grassantur, *A. J.* XX, 8, 10. *B. J.* II, 13, 3. A Festo funduntur, *ibid.* Ab Albino debellantur, sed mox resumpta fiducia totam Judæam infestant, *A. J.* 9, 2 sq. Masadam castellum occupant; inde in regionem vicinum excursus faciunt, *B. J.* IV, 7, 2. Qui Masadam tenent se invicem interficiunt ne in Romanorum potestatem veniant, *B. J.* VII, 7 et 9. Reliqui, ex Judæa pulsi, in Ægypto Judæos ad defectionem adducere frustra conantur, *B. J.* VIII, 10, 1. Eorum unus, Jonathan Judæos Cyrenenses ad seditionem stimulat, 11, 1. Sicariorum perversitas, 8, 1.
Sicella (*Secella*, *Secela*), vicus in Palæstinorum terra, ab Ancho Davidi tribuitur, *A. J.* VI, 13, 10. Ab Amalecitis vastatur, 14, 5. Cf. *V. J.* 14, 6; VII, 1, 1; 1, 2.
Sichemes, Emmosi Sicimitarum regis f., Dinam Jacobi filiam stuprat; a Symeone et Levi trucidatur cum eoque tota regis familia, *A. J.* I, 21, 1.
Sicho, Moabitidis et Amoritidis rex a Moyse prælio devincitur, *A. J.* IV, 5.
Sicima (*Sicimum*, *Neapolis*), urbs Samariæ sub monte Garizin sita, *A. J.* V, 7, 2. Ab indigenis Mabortha vocatur, *B. J.* IV, 8, 1. Urbs sacra, homicidarum asylum, *A. J.* V, 1, 24. Regiam in ea exstruxit Hieroboamus, VIII, 8, 4. Alexandri Magni temporibus Samariæ caput, XI, 8, 6. Sicimitæ a Symeone et Levi Jacobi filiis propter Dinæ stuprum interimuntur, *A. J.* I, 21, 1. Cæduntur ab Abimelecho tyranno, V, 7, 4. Saulus cum Amalecitis bellum gerens parcit Sicimitis, VI, 7, 3. Sicimitæ Sidonios se esse profitentur, XII, 5, 5. Cf. *A. J.* I, 21, 1; IV, 8, 44; V, 1, 19; XII, 5, 5; XIII, 9, 1. *B. J.* I, 4, 4.
Siclus, nummus apud Judæos, *A. J.* III, 8, 2.
Sidon, urbs Phœniciæ, a Sidonio condita, *A. J.* I, 6, 2. A Tyriis deficit, IX, 14, 2. Sidonii jussu Cyri et postea Darii Judæis ligna cedrina mittunt ad templum Hierosol. instaurandum, XI, 4, 1; 4, 6. Sidon capitur ab Alexandro M., XI, 8, 3. J. Cæsaris pro Judæis rescriptum ad Sidonios, XIV, 10, 2; cf. 10, 6. M. Antonius Sidoniis imperat ut Judæis restituant quæ iis eripuerint, XIV, 12, 6. Sidonii Pacorum Parthum in urbem admittunt, XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Lis inter Sidonios et Damascenos, *A. J.* XVIII, 6, 3. Herodis M. in Sidonios liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Sidonii parantur Judæis in ipsorum urbe habitantibus initio belli Jud., *B. J.* II, 18, 5.
Sidonius, Chanaani f., Sidonem urbem condidit, *A. J.* I, 6, 2.
Sidonius, (Sigo) vicus Galil. munitur a Flav. Josepho, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.
Silanus, Syriæ præfectus, *A. J.* XVIII, 2, 4.
Silas, Agrippæ M. amicus, *A. J.* XVIII, 6, 7, Agrippæ in adversis socius, *A. J.* XIX, 7, 1. Agrippam sibi alienat, *ibid.* Ab Aristone interficitur jussu Herodis et Helciæ, 8, 3.
Silas Babylonius, vir fortissimus, *B. J.* II, 19, 2. 9. In prælio cadit, *B. J.* III, 2, 1 sqq.
Silas, præfectus Tiberiadis, *V. J.* 17.
Silas Judæus, Lysiadis tyrannus, *A. J.* XIV, 3, 2.
Silbonitis (*Sibonitis*, *Sebonitis*) regio Palæstinæ, *B. J.* III, 3, 2. (*B. J.* II, 18, 1, ?)
Silo, Romanorum dux, a Ventidio in Judæa relictus, pecunia corrumpitur ab Antigono, *A. J.* XIV, 14, 6. *B. J.* I, 15, 2. Perfidiose agit in Herodem, *A. J.* 15, 3. *B. J.* 15, 6. Ex Judæa discedit auxilium laturus Ventidico contra Parthos, *A. J.* 15, 5. *B. J.* 16, 4.
Silo, urbs Samariæ, tabernaculum ibi positum erat ante templum exstructum, *A. J.* V, 1, 19; 2, 9. Cf. V, 10, 2; 11, 3; VIII, 7, 7; 11, 1.
Siloa (Siloam), fons Hierosol., *B. J.* II, 16, 2. V, 4, 1; 4, 2; 6, 1; 12, 2.

- Silva Libani*, nomen domus in qua Solomon thesauros suos asservabat, *A. J.* VIII, 7, 2.
- Simon Justus*, pontifex maximus, *A. J.* XII, 2, 4.
- Simon*, Simonis Justi nepos, pontifex maximus, *A. J.* XII, 4, 10.
- Simon*, *Matthes* vocatus, *Mattathiae* fil., *A. J.* XII, 6, 1. Prudentia præcellens, 6, 3. Judæos in Galilæa defendit, 8, 2. *Jonathæ* patris adiutor in bello cum Syris, XIII, 1. Ab *Antiocho Euth.* omnis regionis a Scala Tyriorum usque ad *Egyptum* constituitur præfectus, 5, 4. *Jonath.* mortuo, Judæorum dux et pontifex, 6, 3; 6, 6. Judæorum immunitatem impetrat; Hierosolymorum arcem diruit; *ethnarcha* appellatur, 6, 6. Cum *Antiocho Sot.* amicitiam jungit, 7, 2. Mox vero ab *Antiocho* bello petitus, ejus ducem *Cendebeum* prælio devincit, 7, 3. Societatem init cum Romanis, *ibid.* A genero suo *Ptolemæo* interficitur, 7, 4. Cf. *B. J.* I, 2, sq.
- Simon*, *Dosithei* f., ab *Hircano* Romam mittitur legatus, *A. J.* XIII, 9, 2.
- Simon*, *Boethi* f., pontifex fuit; ejus filiam *Herodes M.* uxorem ducit, *A. J.* XV, 9, 3. Pontificatu privatur, *A. J.* XVII, 4, 2.
- Simon*, *Herodis M.* ærvus, post domini mortem regnum affectat; a *Grato* interficitur, *A. J.* XVII, 10, 5. *B. J.* II, 4, 2.
- Simon*, *Esæus*, *Archelao ethnarchæ* somnium interpretatur, *A. J.* XVII, 13, 3. *B. J.* II, 7, 3.
- Simon*, *Camithi* fil., pontifex, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Simon Cantheras*, pontifex creatur ab *Agrippa*, *A. J.* XIX, 6, 2. Pontificatus ei abrogatur, 6, 4. Cf. XX, 1, 3.
- Simon* quidam Hierosolymitanus *Agrippam M.* apud populum calumniatur, *A. J.* XIX, 7, 5.
- Simon*, Judæ Galilæi f., cruci suffigitur, *A. J.* XX 5, 2.
- Simon*, Judæus Cyprius, magus, *A. J.* XX, 7, 2.
- Simon*, *Gioræ* f., in prælio apud *Bethoron* commisso fortitudine eminet, *B. J.* II, 19, 2. In *Acrobatene* rapinas facit; inde pulsus *Masadam* occupat, deinde *Idumæam* populatur; magnam improborum manum cogit, *B. J.* II, 21, 2. IV, 9, 3 sq. Cum zelotis pugnam committit, 9, 5. *Idumæam* a *Jacobo* ipsi proditam occupat et vastat, 9, 5 sqq. Zelotæ ejus uxorem rapiunt quam mox reddere coguntur, 9, 8. Iterum *Idumæam* depopulatur, 9, 10. In Hierosol. urbem a populo recipitur, 9, 11. Acris pugna inter *Simonem* qui superiorem urbem in potestate habet, et *Joannem*, zelotarum ducem, qui templum tenet, 9, 12; V, 1, 3. Quot sectatores habuerit, 6, 1. Fortiter rem gerit contra Romanos, 6, 3. Societatem init cum *Joanne* contra Romanos, 6, 4. Aggeres a Romanis ad *Joannis* monumentum erectos destruit, 11, 5, sqq. *Matthiam* pontificem multosque viros nobiles interficit, 13, 1. Judam ejusque socios prodicionem molientes supplicio afficit, 13, 2. Templo a Romanis expugnato, ipse et *Joannes* colloquium habent cum *Tito*; ejus fidei se committere recusant, 6, 2 sqq. Urbem superiorem male defendit, 8, 1 sqq. Urbe a Romanis expugnata, cum amicis et lapidibus nonnullis in cavernam se demittit, viam subterraneam ad fugam patefacturus, VII, 2, 1. A Romanis captus triumpho servatur, *ibid.* *Simonis* supplicium, 5, 6. Ejus indoles, 8, 1.
- Simon*, *Ananiæ* f., *B. J.* II, 17, 4.
- Simon*, *Sauli* f., Judæus Scythopolitanus crudelissime in familiam suam sævit, *B. J.* II, 18, 4.
- Simæon*, *Gamalielis* f., populum contra zelotas excitat, *B. J.* IV, 3, 9. Cum *Joanne Levi* contra *Flav. Josephum* machinatur, *V. J.* 3 8 sq. Ejus ingenium, *ibid.*
- Simon*, *Cathlæ* f., *Idumæorum* dux qui zelotis auxilio veniunt, *B. J.* IV, 4, 2. Ejus ad *Jesu* orationem responsio, 4, 4. Hierosolymis a *Simenis Gior.* partibus stat, *B. J.* V, 6, 1. Fortiter se gerit contra Romanos, *B. J.* VI, 2, 6.
- Simon*, *Ezronis* f., *Eleazari* socius, *B. J.* V, 1, 2.
- Simon*, *Ari* f., zelotarum dux, *B. J.* V, 6, 1. Fortiter pugnat contra Romanos, VI, 1, 8; 2, 6.
- Simon*, *Josiae* f., Judæus fortitudine excellens, *B. J.* VI, 2, 6.
- Simon Psellus*, *Flavii Josephi* atavus, *V. J.* 1.
- Simon*, *Gabarenorum* princeps, *V. J.* 25.
- Simon*, *Josephi Flavii* satelles, *V. J.* 28.
- Simon*, *Levi* f., *Gischalenus*, *V. J.* 38.
- Simon*, *Jonathæ* f., a *Simonis* et *Anani* factione contra *Josephum*, Galilææ præf. missus, multas ei struit insidias, *V. J.* 39 sqq. A *Josepho* capitur, 63 sq. Cf. *B. J.* II, 21, 7.
- Simonias*, vicus Galil., *V. J.* 24.
- Simonides*, *Flavii Josephi* f., *V. J.* 76.
- Sina*, mons Arabiæ (*Sinæus* mons), describitur, *A. J.* II, 12, 1; III, 5, 1. Deum in eo habitare credebatur; *Moyse*s in eo colloquium habet eum Deo, *ibid.* Cf. III, 2, 5.
- Sinæus*, *Chanaani*, f., *A. J.* I, 6, 2.
- Sinope*, urbs Ponti, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Siphar*, *Ammanitidis* dynasta, *A. J.* VII, 9, 8.
- Siris* (*Sirias*?) regio, in qua *Sethi* filii monumentum posuerunt, *A. J.* I, 2, 3.
- Sisa*, *Davidis* scriba, *A. J.* VII, 5, 4.
- Sisares*, *Chananaeorum* dux, a *Jala* occiditur, *A. J.* V, 5, 4.
- Sisenna*, *Gabinii* in Syria legatus, *A. J.* XIV, 6, 1. *B. J.* I, 8, 6.
- Sisines*, Syriæ et Phœniciæ præf. sub regno *Darii*, *A. J.* XI, 4, 4.
- Sitenna*, puteus Palæst., *A. J.* I, 18, 2.
- Soa*, Ægypti rex cum Israelitis contra Assyrios societatem init, *A. J.* IX, 14, 1.
- Soarus*, *Symeonis* f., *A. J.* II, 7, 4.
- Soba*, locus in Damascenorum terra, *A. J.* I, 10, 1.
- Sobacchis* Chetthæus, vir fortissimus, *A. J.* VII, 12, 2.
- Sobnæus* ab *Ezechia* rege ad Assyrios legatus mittitur, *A. J.* X, 1, 2.
- Socho*, vicus Judææ, *A. J.* VIII, 10, 1; VI, 9, 1.
- Socrates* philosophus, sapientia præcellens, *C. A.* II, 12. Cur capitis damnatus sit, II, 37.
- Sodoma*, urbs Palæst., a Deo funditus deleta, *A. J.* I, 11; cf. 8, 3. — *Sodomitica* regio ad lacum Asphaltiten tota exusta est; olim beata fuit et multis oppidis distincta, *B. J.* IV, 8, 4.
- Sodomitarum* quinque civitates olim florentissimæ; ab Assyriis subactæ tributum pendunt; in summam morum pravitatem delapsæ a Deo evertuntur, *A. J.* I, 9; I, 11.
- Soemus* Ituræus; *Herodes M.* ad Octavianum proficiscens ei custodiam *Mariamnes* uxoris suæ credit cum secreto quodam mandato, *A. J.* XV, 6, 5. *Soemus* ad *Herodis* mandatum enunciantum adducitur, 7, 1. *Commercii* cum *Marianne* habiti accusatus ab *Herode* interficitur, 7, 4.
- Soemus*, Arabs, a *Syllæo* interficitur, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.
- Soemus*, rex Emesæ et Libani tetrarcha, *A. J.* XX, 8, 4. *V. J.* 11. Romanis auxilium fert contra Judæos seditiosos, *B. J.* II, 18, 9; III, 4, 2; VII, 7, 1.
- Sogane*, urbs Gaulanitidis superioris, *B. J.* IV, 1, 1. *V. J.* 37, cf. 10. *B. J.* II, 20, 6.

- Sogane*, vicus Gall. viginti stadiis a Gabaria distans, V. J. 51.
- Solomon* Davidis ex Beersabe filius, A. J. VII, 3, 3; 7, 4. Adonia regnum affectante, a patre rex declaratur oleoque inungitur, 15, 5 sqq. Davides verba ad eum facit de templo extruendo, 15, 9. Davides moriens ei praecepta dat, 16, 1. Post patris mortem, ad regnum firmandum, Adoniam, Joabum et Semei interimi jubet, VIII, 1, 2 sqq. Pharaothæ, Ægyptiorum regis, filiam ducit uxorem; a Deo ipsi copiam dante quidquid velit poscendi, sapientiam petit, 2, 1. Litem duarum meretricum dirimit, 2, 2. Regni administrationem ordinat, 2, 3. Ejus divitiæ, 2, 4. Insignis ejus sapientia; quænam scripta reliquerit, 2, 5. Ejus literæ ad Hiramum, Tyriorum regem datæ, 2, 6. Ligna cædenda curat reliquamque materiam congerit ad templum Dei extruendum, 2, 9. Templum ædificat, quod septennio absolvitur, 3. Arcam in templum transfere-
ndam curat, 4, 1. Regiam ædificat, 5, 1 sqq. Hiram pro
iis quæ ad templi regique extructionem contulerat, fru-
mentum mittit decemque urbes Galilææ offert, 5, 3. Enigmata a Hiram missa solvit, *ibid.* cf. C. A. I, 17. Hierosolyma munit multasque urbes condit, 6, 1. Chana-
næis, qui in monte Libano habitant, tributum imperat,
6, 3. Classem ædificat, quam in Indiam mittit, 6, 4. Ægypti reginam ad se venientem laute excipit, 6, 5 sqq. Magnam auri vim possidet, 7, 1 sqq. Munera exquisita ei mittuntur a multis regibus, 7, 3. A patriis moribus ac institutis sub vite finem desciscit, mulieres alienigenas in matrimonium ducens earumque deos colens, quam ob rem Deus ei penas minatur, 7, 5. Hieroboamus seditionem contra eum movet, 7, 8. Solomon moritur post regnum octoginta annorum, *ibid.*
- Solon* Atheniensium legislator, C. A. II, 15.
- Solyma*. V. *Hierosolyma*.
- Solymi* montes in Palæstina, C. A. I, 22.
- Solymus* Josephi Tobia frater, A. J. XII, 4, 6.
- Somorra* (? *Gomorra*), B. J. IV, 8, 2.
- Sophaces*, pop. Africæ, nomen habent a Sophone Didori filio, A. J. I, 15.
- Sopharus*, Eliphazæ f., A. J. II, 1, 2.
- Sophas*, Ragueli f., a zelotis necatur, B. J. IV, 3, 4.
- Sophene*, regio Armeniæ, A. J. VII, 5, 1; VIII, 7, 6.
- Sophira*, regio Indiæ, postea *terra Aurea* dicta, A. J. VIII, 6, 4.
- Sophon*, Dictori f., Sophacum princeps, A. J. I, 15.
- Sophonias*, pontifex maximus, a Nabuchodonosoro occiditur, A. J. X, 8, 5.
- Sosibius*, Tarentinus, Ptolemæi Philad. satellitum præfec-
tus, A. J. XII, 2, 2.
- Sosipater*, Philippi f., Jud.; ab Hyrcano ad Romanos mitti-
tur legatus, A. J. XIV, 10, 22.
- Sostus* ab Antonio Syriæ præficitur, A. J. XIV, 15, 9. B. J. I, 17, 2. Cum Horode Hierosolyma expugnat et Anti-
gonum victum ducit ad Antonium, A. J. 16, 1 sqq.,
B. J. 18, 1 sqq.; V, 9, 4; VI, 10.
- Spartani* neque agros colunt neque artes exercent; omne
studium in corpore firmando ponunt, C. A. I, 31.
Cum Jonatha Maccabæo societatem ineunt, A. J. XIII,
5, 8.
- Spasinæ* Charaz, urbs Susianæ, A. J. I, 6, 4; XX, 2, 1;
2, 3.
- Spinarum vallis*, prope Hierosolyma sita, B. J. V,
2, 1.
- Stellatina*, Romæ tribus, A. J. XIV, 10, 10.
- Stephanus*, Claudii Cæsaris servus, A. J. XX, 5, 4. B. J. II, 12, 2.
- Stæcheus*, Agrippæ M. libertus, A. J. XVIII, 6, 7.
- Stoici philosophi* in placitis suis de Dei natura cum Moyse
consentiunt, C. A. II, 16.
- Stola pontificalis* primum in templo asservabatur, Hyrcanus vero pontifex, hujus nominis primus, in arce, quæ
postea Antonia appellata est, eam deposuit, A. J. XVIII,
4, 3. In arce deinde remansit, usque dum Tiberius, ro-
gatu Vitellii, eam sacerdotibus in templo custodiendam
permitteret, A. J. XV, 11, 4. XVIII, 4, 3. Post mortem
Agrippæ regis in arce reposita est: sed Claudius, pre-
cibus Agrippæ junioris obsequutus, Judæis denuo veniam
dedit in templo eam asservandi, A. J. XX, 1, 1 sqq.
Tribus festis solemnibus et jejunii die pontifex maximus
eam induere solebat, A. J. XVIII, 4, 3.
- Strabo Cappadox* laudatur de Judæis Ægyptiis, A. J. XIII, 10, 4. De Aristobulo rege, 11, 3. De Ptolemæi
Lathyri in Judæos crudelitate, 12, 6. De vite aurea ab
Aristobulo Pompejo dono data, XIV, 3, 1. De rebus a
Pompejo gestis, A. J. XIV, 4, 3. De Gabinii expeditio-
nibus contra Judæos, 6, 4. De pecunia a Cleopatra et
Judæis in insula Co deposita, 7, 2. Judæos per totum
terrarum orbem dispersos esse dicit, *ibid.* De Hyrcani et
Antipatri expeditione in Ægyptum, 8, 3. De Antigono
Aristobuli regis filio, XV, 1, 2. De templo Hierosol. ab
Antiocho Epiph. spoliato, C. A. II, 7.
- Stratonis turris*, urbs Samariæ, quæ ab Herode M. Cæ-
sarea appellata est, A. J. XV, 8, 5. Ejus tyrannus Zoilus,
XIII, 12, 2; 12, 4. Judæis a Pompejo eripitur, XIV, 4,
4. Herodi M. datur ab Augusto, XV, 7, 3. Cf. XIII, 11,
2. B. J. I, 3, 4 sqq.
- Strato*, Berææ Syriæ urbis tyrannus, A. J. XIII, 14, 3.
- Strato*, Theodoti f., ab Hyrcano ad Romanos legatus mit-
titur, A. J. XIV, 10, 22.
- Stratonice*, Demetrii Macedoniæ regis uxor, marito dere-
lictio in Syriam se confert; rebus novis ibi studens perit,
C. A. I, 22.
- Struthia*, piscina Hierosol., B. J. V, 11, 4.
- Suba Ammamitis* opem fert contra Judæos, A. J. VII,
6, 1.
- Sudeas*, Phideæ f., pontifex maximus, A. J. X, 8, 6.
- Suna*, urbs Palæst., A. J. VI, 14, 2.
- Sumis*, Gadis f., A. J. II, 7, 4.
- Suris*, secundum Alexandrum Polyhistorum Abrami filius,
qui Assyriæ nomen dedit, A. J. I, 15.
- Sures*, Madianitarum rex, A. J. IV, 6, 10; 7, 1.
- Susa*, Davidis scriba, A. J. VII, 4, 8.
- Susa*, Persiæ metropolis, A. J. X, 11, 7; XI, 6, 1; 6, 2;
6, 7.
- Susæus*, rex Ægypti Roboamum Judææ regem bello la-
cessit, Hierosolyma capit templumque spoliato, A. J. VIII,
10, 3; cf. VII, 5, 3.
- Suus*, Abrami f., A. J. I, 15.
- Sycaminus*, oppidum Phœnicæ, A. J. XIII, 12, 3.
- Sychemes*. V. *Sichemes*.
- Syene*, urbs Ægypti, B. J. IV, 10, 5.
- Sylla*, Agrippæ jun. dux, contra Flav. Josephum Galilææ
præfectum mittitur, quem vincit, A. J. 71 sqq.
- Syllæus* Arabs, Obodæ regis procurator, Salomen ipsius
amore captam, in matrimonium petit; Herodes, Salomæ
frater, nuptias non permittit ob religionum diversitatem,
A. J. XVI, 7, 6. B. J. I, 24, 6. Latrones Trachone
expulsos in Arabiam recipit, Herodi eos tradere recusat,
A. J. 9, 1. Herodem apud Augustum accusat, 9, 3. Ipse a
Nicolao, Herodis legato, in crimen vocatur et ab Augusto
capitis damnatur, 9, 8 sq. Statuitur, ut supplicio afficia-
tur, postquam res alienum solverit damnique, quod
dedit, restituerit, *ibid.* Nihil eorum, quæ Augustus

imperavit, facit; novorum etiam criminum ab Areta et Antipatro apud Augustum accusatur, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.

Symeon, Jacobi f. ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. Cum Levi fratre Dinam sororem a Sicheme stupratam ulciscitur, 21, 1. A Josepho obses in *Aegypto* retinetur, II, 6, 4. Ejus filii sex, II, 7, 4. Symeonis tribui quenam Palaestinae pars obtigerit, V, 1, 22.

Symoborus, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9, 1.

Synedria quinque a Gabinio in Judaea instituta, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5.

Syria, *Syri*. *Syri* sive Aramæi originem trahunt ab Aramæo, Arani filio, *A. J.* I, 6, 4. *Syri* sub regno Adadi contra Israelitis expeditionem faciunt, sed profligantur, *A. J.* VIII, 14, 1 sqq. Ab Israelitis postea bello lacesiti vincunt, 15, 5. Denuo Israelitis arma inferunt, Samariam obsident; a Deo in fugam conjiciuntur, IX, 4, 4 sq. Azaelus, occiso Adado regnum occupat, 4, 6. Adadus et Azaelus Josephi adhuc temporibus tamquam dii a *Syris* colebantur, *ibid.* Aramatha *Syris* eripitur a Joramio, 6, 1. Azaelus Palaestinae partem Transjordanianam in suam potestatem redigit, 8, 1. Joaso multas magnasque urbes eripit; Judæam invadit, 8, 4 sq. Adadus Azæli successor amittit quæ hic in Palaestina occupaverat, 8, 7. *Syri* debellantur ab Hieroboamo II, 10, 1. Sub regno Arsacis Judæis bellum inferunt, 12, 1. A Theglaphalassare Assyriorum rege subiguntur, 12, 3. *Syria* occupatur a Nechaone *Aegyptiorum* rege; mox vero *Aegyptii* Babylonis cedunt, X, 6, 1. Cf. *C. A.* I, 19. Alexander *Syriam* invadit, *A. J.* XI, 8, 3. Regnum ad Seleucidas transit; Seleucus Nicator XII, 1, 1; 3, 1. Antiochus Deus, 3, 2. Antiochus M., 3, 3; 3, 4; 4, 1. Seleucus Philopator, XII, 4, 10. Antiochus Epiphanes, 4, 11. Antiochus Eupator Philippum regnum occupare molientem devincit, 9, 7. Demetrius, Seleuci fil.; Antiochum Eupat. occidit et ipse regnum suscipit, 10, 1. Demetrius ab Alexandro Bala regno dejicitur, XII, 2. Demetrius Nicator, Demetrii f., ab Antiochensibus rex declaratur, Alexandrum fundit fugatque, 4, 8. Demetrius Nicator in Antiochensium odium incurrit, superatur a Diodoto, qui Antiocho Entheo puero, Alexandri Balæ filio, diadema imponit, 5, 3. Antiochus Entheus mox occiditur a Diodoto, ad quem regnum transit, 7, 1. Superato Diodoto regnum suscipit Antiochus Soter, Demetrii Nicator. frater, 7, 2. Post hujus mortem Demetrius Nicator regnum recuperat, 8, 4. Militibus invisus regnum denuo perdit, Alexander Zebina a Ptolemæo Physcone *Syriæ* rex constituitur, 9, 3. Alexander Zebina ab Antiocho Grypo devictus occumbit, 9, 3. Antiochus Grypus et Antiochus Cyzicenus, fratres ex matre de regno inter se certant, 10, 1. Antiochus Grypus ab Heracleone interficitur, Antiochus Cyzicenus a Seleuco Epiphane vincitur et occiditur, 13, 4. Inter Antiochi Grypi et Antiochi Cyziceni posteros diu de regno disceptatur, *ibid.* Tigranes, Armeniæ rex, *Syriam* invadit, 16, 4. Romani *Syriam* in suam potestatem redigunt, XIV, 2, 3. A Parthis infestatur, quos Cassius repellere studet, 7, 3. Simultates inter *Syros* et Judæos initio belli Judaici, *B. J.* II, 18. — *Syri* qui Thermodontem et Parthenium fluvios accolunt, circumcisionem a Colchis acceperunt; *Syri* qui in Palaestina habitant (Judæi) ab *Aegyptiis* eam didicerunt, auctore Herodoto, *C. A.* I, 22.

Syrius, rex Mesopotamiæ, *A. J.* VII, 6, 1.

Syrtes Africae, *B. J.* II, 16, 1.

T.

Tabæus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

Tabernaculum, a Moyse exstructum describitur, *A. J.*

III, 6 sqq. Deus in eo habitare dignatur, 8, 5.

Tabernaculorum festum. V. *Scenopegia*.

Tanais, fluv. Scythiæ, *B. J.* VII, 7, 4.

Tangana, præfectus Samariæ sub regno Darii, *A. J.* XI, 4, 8.

Tanis, urbs *Aegypti*, *B. J.* IV, 11, 5.

Tarentum, urbs Italiae, *A. J.* XVII, 5, 1.

Tarichææ (*Taricheæ*), urbs Galiliæ, triginta stadiis e Tiberiade distans, V. J. 32. Urbis situs describitur, *B. J.* III, 10, 1. A Cassio expugnatur, *A. J.* XIV, 7, 3. A Nerone Agrippæ jun. tribuitur, XX, 8, 4. Munitur a Josepho, Galiliæ præfecto, *B. J.* II, 20, 6. Tarichæatas seditionem movent contra Josephum, V. J. 27 sqq. *B. J.* II, 21, 3 sqq. Ad Agrippam regem transire molientes ad obsequium rediguntur a Josepho, V. J. 32 sqq. A Romanis funduntur, *B. J.* III, 10, 3. Dissensio inter indigenas et advenas, 10, 4. Urbs capitur a Tito, 10, 5. Seditiosorum alii occiduntur, alii ad Neronem mittuntur, alii venduntur, 10, 10.

Tarsus, metropolis Ciliciæ, *A. J.* I, 6, 1; cf. IX, 10, 2. *B. J.* VII, 7, 3.

Taurus, mons Asiae, *A. J.* XI, 8, 3. *B. J.* II, 16, 4.

Tavaus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

Telithon, urbs Arabiae in Moabitum finibus, *A. J.* XIII, 5, 4.

Templum Hierosolymitanum a Solomone exstructum describitur, *A. J.* VIII, 3; cf. *C. A.* I, 17; II, 2. Quid Moyses de eo præscriperit, *A. J.* IV, 8, 5. Diruitur a Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 8, 5. *C. A.* I, 19; 21. Novi templi fundamenta jaciuntur sub Cyro, *A. J.* XI, 2, 1. Absolvitur sub Dario, *A. J.* XI, 4, 7. *C. A.* I, 21. Pompejus templum expugnat ejusque penetrale ingreditur, *A. J.* XIV, 4, 4. *B. J.* I, 7, 6. Templum sumtuosissime instauratur ab Herode M., *A. J.* XV, 11, 1 sqq. Hujus templi accurata descriptio, *B. J.* V, 5; cf. *C. A.* II, 8 sq.; I, 22. Porticus igne delentur, *A. J.* XVII, 10, 2. Populus ab Agrippa jun. petit, ut porticum orientalem instauraret, *A. J.* XX, 9, 7. Templum irritu conatu oppugnatur a Cestio, *Syriæ* præfecto, *B. J.* II, 19, 5. Zelotæ a populo victi in templum confugiunt, *B. J.* IV, 3, 11 sq. Zelotarum factionum altera duce Eleazaro templi septum, altera duce Joanne porticus tenet, V, 1, 2. Eleazari factio a Joanne opprimitur, 3, 1. Templum spoliatur a Joanne, 13, 6. Romani, capta Antonia templum aggrediuntur, VI, 2, 6 sqq. Porticus exteriores partim a Judæis partim a Romanis incenduntur, 2, 9. Muro septi interioris frustra arietibus pulsato, ejus partis ignis admoveatur, quo mox etiam porticus interiores corripuntur, 4, 1 sq. Tito imperatore invito, sacrosanctum a milite quodam Rom. incenditur, 4, 3 sqq. Templum incensum est secundo anno regni Vespasiani eodem mense eodemque mensis die quo prius a Babylonis deletum erat, 4, 8. Templum funditus evertitur, VII, 1, 1.

Templum in monte Garizin prope Sicima urbem exstructum Alexandri M. temporibus, *A. J.* XI, 8, 4. Postea Jovi Hellenio consecratur, *A. J.* XII, 5, 5. Ab Hyrcano deletur, XIII, 8, 4.

Templum Heliopolitanum ad Hierosolymyt. similitudinem ab Onia exstructum describitur, *B. J.* VII, 9, 2 sq. Clauditur sub regno Vespasiani, 9, 4. Cf. *A. J.* XIII, 3.

Tephthæus, Galilæus vir fortissimus, *B. J.* V, 11, 5.

Terentina, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10; 10, 13; 10, 19.

Terentius Rufus exercitus post expugnata Hierosol. a Tito in Judæa relictus dux, *B. J.* VII, 2, 1.

- Tero*, miles, Alexandrum et Aristobulum, Herodis filios, capite damnatos Caesaris publice defendit, *A. J.* XVI, 11, 4. *B. J.* I, 27, 4. A Tryphone accusatus lapidatur, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 27, 6.
- Tethmosis*, rex Egypti, *C. A.* I, 26.
- Thabnaeus*, v. *Thamnaus*.
- Thadatus*, Assyriorum dux, *A. J.* I, 9.
- Thadamora*, urbs Syriae a Solomone condita, Graecis Palmyra dicta, *A. J.* VIII, 6, 1.
- Thaenus*, rex Amathae, cum Davide foedus init, *A. J.* VII, 5, 4.
- Thales*, unde hauserit suam doctrinam, *C. A.* I, 2.
- Thallus*, Tiberii libertus, *A. J.* XVIII, 6, 4.
- Thamara*, Davidis filia, *A. J.* VII, 3, 3. Ab Amnone stupratur, 8, 1.
- Thamara*, Abesalemi filia, Roboami uxor, *A. J.* VII, 10, 3.
- Thamna*, urbs Judaeae, olim in Palaestinorum ditione, *A. J.* V, 1, 29; 8, 5. Caput toparchiae, *B. J.* III, 3, 5. Incolae in servitutem rediguntur a Cassio, *A. J.* XIV, 11, 12. *B. J.* I, 11, 2. Toparchiae Thamniticae initio belli Jud. praeficitur Joannes Esseus, II, 20, 4. Occupatur a Vespasiano, *B. J.* IV, 8, 1.
- Thamnianus*, post mortem Elani, ab Israelitarum parte rex creatur, sed mox interimitur, *A. J.* VIII, 12, 5.
- Thamnata*, urbs Judaeae, a Bachide munitur, *A. J.* XIII, 1, 3.
- Thannus* cum Banaotha fratre Jebosthum, Judaeorum regem, interficit; a Davide morte mulcatur, *A. J.* VII, 2, 1.
- Thaphne*, Aderi Idumaei uxor, *A. J.* VIII, 7, 6.
- Thapsa*, urbs Palaest., a Manæmo expugnatur, *A. J.* IX, 11, 1.
- Tharabasa*, urbs Arabiae, *A. J.* XIV, 1, 4.
- Tharata*, Assyriorum dux, *A. J.* X, 1, 1.
- Tharbis*, regis Ethiopiae filia, nubit Moysi, *A. J.* II, 10; 2.
- Tharrus*, Nachorae f., Abrami pater, ex Chaldaea in Mesopotamiam migrat, *A. J.* I, 6, 5.
- Tharsa*, urbs Palaest., *A. J.* VIII, 12, 3; IX, 11, 1.
- Tharsices*, rex Ethiopiae, *A. J.* X, 1, 4.
- Tharsus*, ita olim Cilicia appellabatur, *A. J.* I, 6, 1. Tharsenses (Cilices) originem trahunt a Tharso Jovani filio, *ibid.*
- Tharsus*, Jovani f., Cilicum gentis auctor, *A. J.* I, 6, 1.
- Thaumastus*, primum Caji Caligulae servus, deinde Agrippae M., a quo manumittitur et valde honoratur, *A. J.* XVIII, 6, 6.
- Thebe*, urbs Palaest., *A. J.* V, 7, 5; VII, 7, 2.
- Thebe*, urbs Egypti, *B. J.* VII, 10, 1.
- Thebani*, Graeci, pederastiae dediti, *C. A.* II, 37.
- Thecoa* (Thecoe), urbs Judaeae in tribu Judae, *A. J.* VIII, 10, 1; IX, 1, 3. *B. J.* IV, 9, 5. *V. J.* 75.
- Theglaphalassar*, Assyriorum rex, magnam Israelitarum regni partem occupat, *A. J.* IX, 11, 1. Inita cum Achaze societate, Syros et Damascenos subigit, Israelitarum multos captivos abducit, 12, 3.
- Thella*, vicus Galili., *B. J.* III, 3, 1.
- Themanus*, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Themanus*, Eliphaze f., *A. J.* II, 1, 2.
- Theodectes*, poeta tragicus, *A. J.* XII, 2, 13.
- Theodestes*, Persa, cum Bagathoo conjurationem facit contra Artaxerxem I., *A. J.* XI, 6, 4; 6, 10.
- Theodorus*, Zenonis Philadelphiae tyranni filius Alexandro Jannaeo cladem affert, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. Postea iterum bello lacessitus ab Alexandro, fuga se subducit ejusque castellum Amathus diruitur, *A. J.* 13, 5. *B. J.* 4, 3.
- Theodosius*, Samarita, *A. J.* XIII, 3, 4.
- Theodosius*, Theodori f., Suniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.
- Theophilus*, Matthiae pontificis pater, *A. J.* XVII, 4, 2.
- Theophilus*, Anani fil., pontifex creatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 5, 3. Theophilus Pontificatu privatur ab Agrippa, *A. J.* XIX, 6, 2.
- Theophilus* in libris suis Judaeorum mentionem facit, *C. A.* I, 23.
- Theophrastus* laudatur de Tyriorum legibus, *C. A.* I, 22.
- Theopompus*, historicus, de libris sacris Judaeorum scribere volens mente perturbatur, *A. J.* XII, 2, 13. Athenienses calumniatur, *C. A.* I, 24. Tripoliticum non scripsit, *ibid.*
- Thermodon*, fluv. Asiae, *C. A.* I, 22.
- Thermus* a Romanis legatus mittitur ad Egyptios, *C. A.* II, 5.
- Thermusa*, primum concubina deinde uxor Phraatis IV regis Parthorum; Phraatacem filium adjuvat in struendis Phraati insidiis, *A. J.* XVIII, 2, 4.
- Thesbona*, urbs Galaaditidis, *A. J.* VIII, 13, 2.
- Theudas*, praestigator, Judaeos decipit; supplicio afficitur, *A. J.* XX, 5, 1.
- Theudion*, Doridis Herodis M. uxoris frater, Berenicen Salomae filiam in matrimonium ducit, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Cum Antipatro, sororis filio, Herodis necem machinatur, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 30, 5.
- Thiras*, Japhethae f., Thirium (Thracum) princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Thires*, Graecis Thraces dicti, originem habent a Thira, *A. J.* I, 6, 1.
- Thisri*, mensis apud Judaeos, *A. J.* VIII, 4, 1.
- Thmasis*, rex Egypti, *C. A.* I, 15.
- Thmuis*, urbs Egypti, *B. J.* IV, 11, 5.
- Thobeli*, postea Iberi dicti, originem habent a Thobela, *A. J.* I, 6, 1.
- Thobelus*, Japhethae f., Thobelorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Thobelus*, Lamechi f., primus opificum aedium excogitavit, *A. J.* I, 2, 2.
- Tholomaeus*, Gessiorum rex, *A. J.* VII, 1, 4.
- Tholomaeus*, latronum dux, *A. J.* XX, 1, 1.
- Thraces*; ita a Graecis Thires appellantur, *A. J.* I, 6, 1. A Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4. Thraces Herodis M. mercenarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9.
- Thraciae* emporia; Josaphatus Judaeorum rex classem ad ea mittit, *A. J.* IX, 1, 4.
- Thressa*, (Ressa, Resa) castellum Idumaeae (Judaeae?), *A. J.* XIV, 13, 9; 15, 2. *B. J.* I, 13, 8; 15, 4.
- Thucydides*, historicus ex nonnullorum sententia multis in rebus falsa refert, *C. A.* I, 3. Romanorum non facit mentionem, I, 12.
- Thulas*, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Thummosis*, rex Egypti, *C. A.* I, 14. (Vocatur *Tethmosis*, I, 15).
- Thygrammaei*, Graecis Phryges dicti, originem habent a Thygramme, *A. J.* I, 6, 1.
- Thygrammes*, Gomari f., Thygrammaeorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Tiberias*, urbs Palaest., in optima Galilaeae parte sita ad lacum Genezareth, ab Antipa in honorem Tiberii exstructa et immunitate donata est, *A. J.* XVIII, 2, 3. *B. J.* II, 9, 1. Cf. de urbis situ *V. J.* 65. A Nerone Agrippae juniore tribuitur, *A. J.* XX, 8, 4. A Fl. Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. Tres in urbe factiones initio belli Judaici, *V.*

J. 9. Herodis tetrarchæ palatium diruitur, *V. J. 12.* Tiberienses rerum novarum semper appetentes et seditio-
nibus gaudentes, 17; cf. 65; 70. A Joanne, Levi f., sti-
mulantur ut seditioem moveant contra Josephum Galilææ
præf., *V. J. 17 sq.*; 25 sqq. *B. J. II, 21, 6 sqq.* Ad
Agrippam regem transire moluntur; ad obedientiam re-
diguntur Josephi stratagemate, *V. J. 32. sqq. B. J. 21, 8*
sqq. A Jonatha ejusque collegis instigati, iterum rebellant
contra Josephum, *V. J. 53 sqq.* Tiberias a Josepho expu-
gnatur, 63. Josephus impedit ne Tiberias a Galilæis diri-
piatur, 68 sqq. Tiberienses pacem et amicitiam petunt a
Romanis, *B. J. III, 9, 7 sqq.*

Tiberius Nero, Augusto in regno succedit; Valerium Gra-
tum Judææ procuratorem facit, *A. J. XVIII, 2, 2. B. J.*
II, 9, 1. Isidis sacerdotes in crucem agit ejusque templum
evertit, *A. J. 3, 4.* Judæos Roma expellit, *A. J. 3, 5.*
Cum Artabano, Parthorum rege, amicitiam init, *A. J.*
4, 4 sq. Post Philippi mortem, ejus tetrarchiam Syriæ
adjicit, *A. J. 4, 6.* Vitellio Syriæ præfecto scribit ut Aretæ
regi Arabiæ bellum inferat, 5, 1. Magna apud eum au-
thoritate valet Antonia, Claudii mater, 6, 4 sqq. Agrippam,
Aristoboli f., benigne excipit, *ibid.* Agrippam ab Eutycho
accusatum in vincula conjicit, 6, 5 sqq. Tiberii in rebus
agendis tarditas et cunctatio, 6, 5. Capto augurio Caium
constituit successorem, Tiberii Gemello nepote ab impo-
rio excluso, 6, 8 sq. Tiberii mors; magna populi lætitia,
6, 10.

Tiberius Gemellus, Drusi fil., Tiberii Cæsaris nepos, im-
perii successione excluditur, *A. J. XVIII, 6, 4; 6, 8 sq.*
A Caio Caligula e medio tollitur, 6, 9.

Tiberius Alexander, Alexandri Alabarchæ f., Judææ pro-
curator, *A. J. XX, 5, 2. B. J. II, 11, 6.* Alexandria præ-
fectus, *B. J. II, 18, 7.* Ad Vespasiani partes se confert,
IV, 10, 6. Exercitus Alexandrini dux cum Tito expedi-
tionem facit adversus Hierosolyma, V, 1, 6. Ornamenta
addit templo Hierosol., 5, 4, 12, 2. Totius Titi exercitus
dux, VI, 4, 3.

Tigellinus, Neronis libertus, homo nequissimus, *B. J. IV,*
9, 2.

Tigranes, rex Armeniæ, Syriam invadit; Judæi ad eum
legatos mittunt; Lucullo, Armeniam depopulante, ex Sy-
ria discedit, *A. J. XIII, 16, 4. Cf. B. J. I, 5, 3.*

Tigranes, Artabazis Parthorum regis f. a Romanis in regno
collocatur, *A. J. IV, 4, 3. B. J. I, 19, 5.*

Tigranes, Alexandri Herodis M. filii f. ex Glaphyra regnum
Armeniæ obtinet, *A. J. XVIII, 5, 4. B. J. I, 1, 28, 1.*

Tigranes, Alexandri Herodis M. nepotis f. a Nerone rex
Armeniæ creatur, *A. J. XVIII, 5, 4.*

Tigris, fluv. Asiæ, a Judæis *Diglath* vocatur, *A. J. I,*
1, 3.

Timæus (*Timaus*), rex Ægypti, *C. A. I, 14.*

Timæus, historicus, in rebus Siculis ab Antiocho, Philisto
et Callia dissentit, *C. A. I, 3.* Ephorum sæpe mendacii
arguit, *ibid.* Calumniandi cupidus est, I, 24.

Timagenes, historicus, laudatur, de templo Hierosol. ab
Antiocho Epiph. spoliato, *C. A. II, 7.* De Aristobulo Ju-
dæorum rege, *A. J. XIII, 11, 3.* De clade quam Alexan-
dro Jannæo intulit Ptolemæus Lathyrus, 12, 5.

Timidius, Pompegium apud Caium Cæsarem accusat, *A. J.*
XIX, 1, 5.

Timius, Cyprius; vir nobilis Alexandram Phasaeli filiam
ex Galampione uxorem ducit, *A. J. XVIII, 5, 4.*

Timotheus, Ammanitarum dux vincitur a Juda Maccab.,
A. J. XVII, 8, 1 sqq.

Tirathana, vicus Samariæ, *A. J. XVIII, 4, 1; 4, 2.*

Tiridates, rex Armeniæ Magnæ ab Alanis bello petitur, *B.*
J. VII, 7, 4.

Titanum vallis prope Hierosolyma, *A. J. VII, 4, 1.*

Titius, Syriæ præfectus, *A. J. XVI, 8, 6.*

Titus (*Flavius Vespasianus*), Vespasiani f., a patre
Alexandriam mittitur, ut duas inde legiones contra Ju-
dæos ducat, *B. J. III, 1, 2.* Magnis itineribus Ptolemai-
dem contendit, 4, 2. Cum patre Jotapata obsidet, 7, 4
sqq. Ejus pietas in patrem, 7, 22. Japham expugnat, 7,
31. Primus muros Jotapatorum ascendit, 7, 34. Ejus
in Flavium Josephum captivum clementia, 8, 8 sq. Ad-
versus Tiberiadem mittitur, *B. J. 9, 7.* Tarichæatas præ-
lio devincit, in quo fortitudine eminet; eorum urbem
capit, 10, 1 sqq. Ad Mucianum in Syriam mittitur,
B. J. IV, 1, 5. Inde reversus Gamalam cum patre obsi-
det, 1, 10. Contra Gischala exercitum movet, 2, 1. Gisch-
chalenos ad deditionem hortatur, 2, 2. Joanne, seditio-
sorum duce, fuga elapso, a Gischalensis benigne excipi-
tur, 2, 4 sq. Cæsaream se confert, 3, 2. Post Neronis
mortem a patre ad Galbam mittitur, sed audita ejus morte
Cæsaream revertitur, 9, 2. Cum patre Alexandriam pro-
ficiscitur; inde a patre qui in Italiam ad imperium susci-
piendum discedit, ad Hierosolyma expugnanda mittitur,
11, 5. Ejus exercitus describitur, V, 1, 6; 2, 1. Hieroso-
lyma explorans in periculum incidit; egregia ejus forti-
tudo, 2, 2. Castra metatur juxta montem Olivarum, 2,
3. Romanos a Judæis repulsos fortitudine sua e periculo
eripit, 2, 5. Romanos incante in Judæorum insidias las-
peos reprehendit, 3, 3 sq. Machinas muris admovet, 6, 2
sqq. Primum murum expugnat, 7, 2 sqq. Secundum mu-
rum capit et Novam urbem occupat; inde statim a Judæis
repulsus quarto die post ea rursus potitur, 8, 1 sq. Remissa
in breve tempus obsidione, exercitum lustrat, 9, 1. Fla-
vio Josepho mandat, ut Hierosolymitanos ad deditionem
hortetur, 9, 3. Quatuor aggeres prope Antoniam et Joan-
nis monumentum erigit, 9, 2; 11, 4. His aggeribus a Ju-
dæis destructis, totam urbem muro circumdat novosque
aggeres jact, 11, 4 sqq.; 12, 1 sqq. Judæos qui aggeres
aggrediuntur, repellit, VI, 1, 3. Antoniam capit 1, 4 sqq.
Judæos per Josephum iterum ad deditionem hortatur, 2,
1 sqq. Templum aggreditur, 2, 6. sqq.; 4, 1. Ipso invito
sacrosanctum incenditur; frustra ignem extinguere co-
natur, 4, 3 sqq. Templo occupato a militibus salutariter
imperator, 6, 1. Cum seditiosorum ducibus colloquium
habet: his ejus fidei se committere recusantibus, urbem
perdere decernit, 6, 2. Urbem inferiorem incendi jubet,
6, 3. Urbem superiorem capit, omniaque ferro et flamma
vastat, 8, 1 sqq. Quid de captivis decreverit, 9, 9, 2. Urbe
funditus eversa, exercitui gratias agit et præmia distri-
buit, VII, 1, 1 sqq. Cæsareæ Philippi splendida specta-
cula exhibet, 2, 1. In Cæsarea maritima fratris, Beryti
patris diem natalem celebrat, 3, 1. Per Syriam iter fa-
ciens, magnificentissima in urbibus spectacula edit, 5, 1.
Ab Antiochenis laute excipitur; Vologeses Parthorum rex
coronam auream ei mittit, 5, 2. Cf. *A. J. XII, 3, 1.* Per
Judæam deinde Alexandriam proficiscitur, unde Romanum
navigat, *B. J. 5, 2 sq.* Cum patre de Judæa subacta
triumphat, 5, 4 sqq. — Titi testimonium de Josephi in
historia scribenda veritate, *V. J. 70. C. A. I, 3.* Josephum
magno in honore habet, *V. J. 76.*

Titus Frugi, quintæ decimæ legionis Rom. dux, *B. J. VI,*
4, 3.

Titus; Hiram Tyriorum regis contra eos expeditio, *C. A.*
I, 18.

Tobias filii Menelai pontificis partes sequuntur; cum Mene-
lao ad Antiochum Epiphanen confugiunt, *A. J. XII, 5,*
1; cf. 4, 2. B. J. I, 1, 1.

Tochoa, urbs Judææ, a Bachiide munitur, *A. J. I, 3.*

Toparchia Judææ, *B. J. III, 3, 5.*

Trachonitis (*Trachon*), regio Palaest. ab Augusto Herodi M. datur, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* I, 20, 4. Trachonitæ, Herode in Italiam profecto, rebellant, sed mox ab Herodis ducibus subiguntur, *A. J.* XVI, 4, 6. Latrones Trachonitici a Syllæo in Arabiam recipiuntur, 9, 1. Herodi infensi Idumæorum agros populantur, 9, 3. Batanæis contra Trachonitis præsidio sunt Zamaris ejusque poster, *A. J.* XVII, 2, 1 sqq. Trachonitis ab Herode Philippo tribuitur, *A. J.* XVII, 8, 1; cf. XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3.

Trajanus, legionis præfectus a Vespasiano mittitur ad Japham expugnandam; adscito Tito urbem capit, *B. J.* III, 7, 31. Tito auxilio mittitur contra Tarichæatas, 10, 3.

Tralles, urbs Cariæ, *A. J.* XIV, 10, 21.

Trebellius Maximus, senator Roman., *A. J.* XIX, 2, 3.

Tripolis, urbs Phœniciæ, *A. J.* XII, 10, 1; XIII, 10, 3. Herodis M. in Tripolitanos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11.

Tripolitici auctor (non est Theopompus) Thebanos calumniatur, *C. A.* I, 24.

Tyglodytica terra, ad sinum Arabicum occupatur ab Abami posteris, *A. J.* I, 15. Cf. II, 11, 2.

Typhon, V. Diodotus.

Typhon, Ptolemæi Epiph. jocolator, *A. J.* XII, 4, 9.

Typhon, Herodis M. tonsor, Teronem accusat; ipse cum Terone a populo lapidatur, *A. J.* XVI, 11, 5 sq. *B. J.* I, 27, 5 sq.

Tunicæ manuleatæ et ad talos usque demissæ apud Judæos a virginibus antiquitus gestatæ, *A. J.* VII, 8, 1.

Tusculanum, villa Tiberii, *A. J.* XVIII, 6, 6.

Typhonis urbs, *Avaris*, in Egypto, *C. A.* I, 26.

Tyrannius Priscus tribun. milit., *B. J.* II, 19, 4.

Tyrannus, Herodis satelles, se ab Alexandro ad Herodem interficiendum conductum esse fatetur, *A. J.* XVI, 10, 3.

Tyropseorum vallis superiorem Hierosol. partem ab inferiori separat, *B. J.* V, 4, 1.

Tyrrheni, pop. Italiæ, *C. A.* II, 4.

Tyrrus, castellum in confiniis Judææ et Arabiæ ab Hyrcano exstructum, *A. J.* XII, 4, 11.

Tyrrus, Tyrii; Tyriorum reges et judices enumerantur, *C. A.* I, 18; I, 21. Tyrii Carthaginem condunt, *C. A.* I, 67. Tyrii Salmanasari ipseorum urbem obsidenti fortiter resistunt, *A. J.* IX, 14, 2. Oppugnantur a Nabuchodonosoro, *C. A.* I, 21. Ab Alexandro Tyrrus expugnatur, XI, 8, 3 sq. Cassius Mariorem Tyriorum constituit tyrannum, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* I, 12, 2. M. Antonii ad eos literæ, quibus Judæis restituere jubentur, quas iis eripuerant, *A. J.* XIV, 12, 3 sq. Tyrii Pacorum Parthum Antigono Aristoboli filio opera ferentem, in urbem non admittunt, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Herodis M. in eos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Initio belli Jud. sæviunt in Judæos qui urbem incolunt, *B. J.* II, 18, 5. Cum aliis populis Gischalenos adoriuntur eorumque urbem incendunt, V. J. 10. Agrippam regem apud Vespasianum accusant, V. J. 74. — Tyrii antiquissimis jam temporibus res gestas literis consignabant, *C. A.* I, 17. Judæis infensi sunt, I, 13. Eorum lex de Juramentis, I, 22.

U.

Ulatha († *Gaulanitis*), regio Palaest., pars Zenodori trarchiæ, ab Augusto Herodis M. regno additur, *A. J.* XV, 10, 3.

Ulus, Arami f., *A. J.* I, 6, 4.

Umidius Quadratus, Syriæ præfectus, Judæos seditiosos punit; litem inter Samaritas et Judæos ad Claudium Cæsarem remittit, *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 5 sq.

Ure Chaldaeorum, urbs in Chaldaeorum finibus, *A. J.* I, 6, 5.

Ures, Madianitarum rex, *A. J.* IV, 7, 1.

Ures, tribus Ephraimiticæ præfectus sub Solomone, *A. J.* VIII, 2, 3.

Urias, Beersabes maritus, instigante Davide in vitæ discrimen adductus mortem occumbit, *A. J.* VII, 7.

Urias, Jothami f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.

Urus, pater Bezeleeli architecti, *A. J.* III, 6, 1.

Usis, Dani f., *A. J.* II, 7, 4.

Usus, Arami f., *A. J.* I, 6, 4.

Uzus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

V.

Valatha, locus in Syria situs, a Saturnino, Syriæ præfecto, Zamari datur ad habitandum, *A. J.* XVII, 2, 1.

Valens, Vitellii dux cum Cæcinnæ Othonem vincit, *B. J.* IV, 9, 9.

Valerianus, decurio, *B. J.* III, 9, 7.

L. Valerius, prætor Rom., *A. J.* XIV, 8, 5.

Valerius Gratus, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.

Valerius Asiaticus, vir consularis, *A. J.* XIX, 1, 14; 1, 20; 4, 3.

Vallis gratiarum (Κολλὰς εὐλογίας) locus in Palaest., ubi Josaphatus pro victoria e Moabitibus reportata gratias egit, *A. J.* IX, 1, 3.

Varro, Syriæ præfectus, Zenodori latrocinia reprimit, *B. J.* I, 20, 4. *A. J.* XV, 10, 1.

Varus (*Quintilius*), Syriæ præfectus, Herodis M. rogatu Hierosolyma venit, ut ei de Antipatro filio judicium habenti adsit, *A. J.* XVII, 5, 2 sqq. *B. J.* I, 31, 5 sqq. Sabino Hierosolyma ad custodiendas Herodis pecunias proficisci molienti adversatur, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 2. Hierosolymis seditionem compescit, *A. J.* 10, 1. Nova seditione in Judæa orta, Sabino succurrit; in seditionis auctores animadvertit, *A. J.* 10, 9 sq. *B. J.* 5, 1 sqq.

Vaste, Artaxerxis I uxor, repudiatur, *A. J.* XI, 6, 1.

Vatinius, senator Rom., *A. J.* XIX, 1, 13.

Ventidius, Romanorum dux, in Syriam mittitur ut Parthos ab ejus finibus arceat; in Judæam profectus, Josepho auxilium laturus, ab Antigono pecunia corrumpitur, *A. J.* XIV, 14, 6. *B. J.* I, 15, 2. Parthos prælio devincit, Machæram Herodi auxilio mittit, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6.

Veranius, senator Rom. *A. J.* XIX, 3, 4.

Vespasianus (*Titus Flavius*) a Nerone contra Judæos rebelles mittitur, *B. J.* III, 1, 2 sq. Quænam ante bellum Judaicum gesserit, *ibid.* A. Sepphoritis benigne excipitur, 2, 4. Titus ex Egypto copias ducit ad Vespasianum; totius exercitus magnitudo, *B. J.* 4, 2. Exercitum ducit in Gallæam, 6, 2. Capta Gadarensium civitate Jotapata proficiscitur, et post longam obsidionem urbem a transfuga proditam capit, 7, 1 sqq. Leviter vulneratur, 7, 22. Flavius Josephus ei Imperium vaticinatur, 8, 8 sq. Joppen evertit, 9, 2 sqq. Ab Agrippa laute excipitur Cæsareæ Philippi, 9, 7. Tiberiadem occupat, 9, 8. Tarichæatas debellat, 10, 1 sqq. Gamalam capit et diruit, IV, 1, 1 sqq. Ejus in urbis obsidione periculum, 1, 5. Cæsaream redit, militibus requiem concessurus, 2, 1. Jannaiam et Azotum capit, 3, 2. Cum ducibus deliberat de obsidendis Hierosolymis, 6, 2. Multi Judæi ad eum confugiunt, 6, 3. Gadara totamque Peræam in potestatem suam redigit, 7, 3 sqq. Quum accepisset motus cieri in Gallia a Vindice, ad bellum Jud. conficiendum properat, 8, 1. Idumæam et magnam Judææ partem subigit, Hierosolyma circumquaque cingit, 8, 1 sqq. Accepto nuntio de Neronis morte

expeditionem contra Hierosolyma differt; Titum Romam mittit novum imperatorem salutatum, 9, 2. Novum impetum in Judæam facit, 9, 9. Vespasianus a militibus suis imperator declaratur; ægre iis cedit, 10, 2 sqq. Mucianus Syriæ et Alexander Ægypti præfectus, itemque Mœsiae et Pannoniae legiones ad ejus partes se conferunt, 10, 5 sq. Josephum vinculis solvit, 10, 7. Mucianum in Italiam mittit contra Vitellium, 11, 1. Alexandriam proficiscitur, ubi Vitellianorum clades ei nuntiatur; Titum mittit ad Hierosolyma expugnanda, 11, 5. Romam proficiscitur, VII, 2, 1. In Italia omnium votis excipitur, 4, 1. Domitianum fil. mittit ad Germanorum seditionem comprimendam et Rubrum Gallum ad Sarmatas ex Mœsia repellendos, 4, 2 sq. Cum Tito filio triumphum agit, 5, 4 sqq. Pacis templum exstruit Romæ, 5, 7. Omnem Judæorum terram vendi jubet, 6, 6. Ejus erga Antiochum Commagenes regem humanitas, 7, 3. Oniæ templum in Ægypto dirui jubet, 10, 2. Jonathan sicarium morte damnat, 11, 3. — Vespasiani testimonium de Josephi historici fide, *V. J.* 65. *C. A.* I, 9. Ejus commentarii laudantur, *V. J.* 65. Flavius Josephum magnis muneribus donat, 76.

Veturia, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.

Vienna, urbs Galliae, *A. J.* XVII, 13, 2. *B. J.* II, 7, 3.

Vindex rebus novis studet in Gallia, *B. J.* IV, 8, 1.

Vinicius (Marcus), Caji Caesaris sororis maritus, *A. J.* XIV, 1, 14.

Vitellius, Syriæ præfectus, a Judæis honorifice excipitur Hierosolymis; Tiberio persuadet ut Judæis stolam pontificalem reddat, *A. J.* XV, 11, 4; XVIII, 4, 3. Insidias struit Artabano, Parthorum regi, XVIII, 4, 4. Postquam Artabanus regnum stabilivit, Vitellius jussu Tiberii cum eo amicitiam facit, 4, 5. Herodi Antipæ infensus est, *ibid.* A Tiberio jubetur Aretæ regi Arabiæ bellum inferre; de Tiberii morte certior factus, ab expeditione desistit, 5, 2 sqq.

Vitellius Proculus, centurio Rom., *A. J.* XIX, 6, 3.

Vitellius a legionibus Germanicis imperator declaratur, Othonem vincit, *B. J.* IV, 9, 2; 9, 9; 10, 1. Vitelliani vincuntur apud Cremonam et Romæ ab Antonio Primo, Vespasiani duce, 11, 2 sqq. Vitellius trucidatur, 11, 4.

Vitellius rebus novis studet in Germania sub regno Vespasiani, *B. J.* VII, 4, 2.

Vologeses, Artabani III Parthorum regis fil., Gotarzi fratri in regno succedit, *A. J.* XX, 3, 4. Itazem bello petit, 4, 1. Dahis et Sacis seditionem moventibus, infecta re discedit, 4, 2. Tito Hierosolymorum expugnatori coronam auream mittit, *B. J.* VII, 5, 2. Pro Antiocho, rege Commagenes, apud Vespasianum intercedit, 7, 3.

Volumnius, Syriæ præfectus pro Herode agit cum Syllæo, *A. J.* XVI, 9, 1. Ab Herode cum literis mittitur ad Augustum, *A. J.* 10, 7; 10, 9. *B. J.* I, 27, 1. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum Herodis filios capitis condemnat, *A. J.* 11, 3. *B. J.* 27, 3.

Vonones, Phraatis IV Parthorum regis fil., a patre obses mittitur Romam; post Orodis decessum regnum obtinet, mox vero a populo contemnitur, *A. J.* XVIII, 2, 4. Cum Artabano a Parthis ad regnum suscipiendum arcesso prælio congreditur et vincitur; fuga in Armeniam delapsus ibi regnum occupare conatur; jussu Tiberii a conatu desistit; Silano Syriæ præsidis se dedit; *ibid.*

X.

Xaloth, vicus Galil., *B. J.* III, 3, 1.

Xerxes, Persarum rex, Darii fil. Judæos magna benevolentia prosequitur, *A. J.* XI, 5, 1 sqq. Ejus literæ ad

Esdram, 5, 1. Neemias pincernæ suo veniam dat Hierosolymorum moenia restaurandi, 5, 6. *Of. B. J.* II, 16, 4.

Xylophoria Judæorum festum in quo ligna ad templi aram comportantur, *A. J.* II, 17, 6.

Xystus Hierosolymorum urbis, prope regium situs, *B. J.* V, 4, 2. VI, 3, 2; 6, 2.

Z.

Zabadias a Josaphata Judæorum rege summus judex constituitur, *A. J.* XI, 1, 1.

Zabelus, Arabum dynasta, *A. J.* XIII, 4, 8.

Zabidus, Idumæus, *C. A.* II, 9.

Zabuda, mater Joacimi, *A. J.* X, 5, 2.

Zabulon, Jacobi f. ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. Ejus filii tres, II, 7, 4. — Zabulonis tribus quamnam Palæstinæ partem obtinuerit, V, 1, 22.

Zabulon, urbs Galil., admirandæ pulcritudinis, a Cestio diripitur et incenditur, *B. J.* II, 18, 9.

Zacharias, Joadi f., vates a Joaso interficitur, *A. J.* IX, 8, 3.

Zacharias (Azarias), Hieroboami II fil., Israelitarum rex, *A. J.* IX, 10, 3. Sex menses regnat, 11, 1.

Zacharias, vates, *A. J.* XI, 4, 5; 4, 7.

Zacharias, Phaleci f., zelota, *B. J.* IV, 4, 1.

Zacharias, Baruchi f., Judæus nobilis, a zelotis in judicium vocatur; a judicibus absolvitur, tamen ab illis interficitur, *B. J.* IV, 5, 4.

Zacharis (Zacharias), Israelitarum dux, *A. J.* IX, 12, 1.

Zaleucus, Locrenslum legislator, *C. A.* II, 15.

Zamares, Elano Israelitarum rege occiso, regnum occupat; totam Basanis stirpem interim; de salute sua desperans se ipsum interficit, *A. J.* VIII, 12, 5.

Zamaris, Judæus Babylonius cum quingentis equitibus sedem figit in Syria, ubi Saturninus Valatham ei ad habitandum dat, *A. J.* XVII, 2, 1. Ab Herode M. in Bala-næm arcessitur ad Trachonitarum atrocina reprimenda, in eaque Bathyram condit, 2, 1; 1, 2. Ejus liberi, 2, 3.

Zambranes, Abrami f., *A. J.* I, 15.

Zambrias, legum Mosaicarum contemtor, a Phineese interficitur, *A. J.* IV, 6, 10 sqq.

Zara, urbs in Moabitarum finibus, *A. J.* XIII, 15, 4.

Zaræus, Æthiopie rex, Asanum Judæorum regem bello petit, *A. J.* VIII, 12, 1. Clade afficitur, 12, 2.

Zaras, Judæ f., *A. J.* II, 7, 4.

Zaraza, uxor Amanis, *A. J.* XI, 6, 10.

Zebes, Madianitarum dux, *A. J.* V, 6, 5.

Zebulus Abimelechum adjuvat in opprimendis Sicimitis, *A. J.* V, 7, 4.

Zebus, Madianitarum rex, a Gedeone vincitur, *A. J.* V, 6, 5.

Zelotæ, latrones undique conflati, in Hierosolymorum urbem irrepunt, *B. J.* IV, 3, 3. Multos civitatis proceres in vincula conjiciunt et indicta causa necant, Pontificem sorte creant, 3, 7 sq. Acris pugna inter zelotas et populum committitur; zelotæ in templum confugiunt, 3, 11 sqq. Idumæos in auxilium vocant cum iisque magnam civium stragem edunt, 4 et 5. Post Idumæorum discessum denuo in cives æviunt, 6, 1; 6, 3. Joanne, qui magna inter ipsos auctoritate fuerat, tyrannidem affectante, in duas partes discedunt, quæ se invicem armis lacerant, 7, 1. Ab Idumæis, qui in urbem confugerant, pressi rursus coalescunt, 9, 11. Denuo in duas factiones scinduntur, quarum altera, duce Joanne, exteriorem templi ambitum et porticus, altera, duce Eleazaro, inte-

- rius templi septum tenet, V, 1, 2. Acris inter duas factiones contentio, *ibid.* Eleazari factio ab Joanne opprimitur, 3, 1. Eorum perversitas, VII, 8, 1.
- Zelpha*, Liae ancilla, ex qua Jacobus procreat Gadem et Aserum, A. J. I, 19, 8.
- Zeno*, philosophus, C. A. II, 12.
- Zeno*, Cotylas cognominatus, Philadelphiae tyrannus, A. J. XIII, 8, 1. B. J. I, 2, 4.
- Zenodorus* (*Zeno* B. J. II, 6, 3), Lysaniae tetrarchiam conducit; in Trachonitide latrocinia exercet, quae ab Herode M. reprimuntur, A. J. XV, 10, 1. Herodem apud Augustum frustra accusat, 10, 2. Zenodoro mortuo, ejus tetrarchia, inter Trachonitidem et Galilaeam sita, Herodi ab Augusto traditur, 10, 3. Cf. B. J. I, 20, 4. Pars hujus tetrarchiae postea Philippo Herodis filio tribuitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3.
- Zephyrium*, promontorium Ciliciae, B. J. I, 23, 4.
- Zeugma*, urbs Asiae ad Euphratem sita, B. J. VII, 6, 2.
- Zeuxis*, Antiochi M. amicus, A. J. XII, 3, 4.
- Zipha*, urbs Judae in tribu Judae, A. J. VIII, 10, 1. —
- Ziphene*, Ziphensorum ager, A. J. VI, 13, 2, Zipheni Saulo nuntiant Davidem in ipsorum terra delitescere, *ibid.*
- Zizus*, Arabum dux, Philippo auxilium fert contra Demetrium Eucærum, A. J. XIII, 14, 3.
- Zoara*, (*Zoor*), urbs Arabiae prope lacum Asphaltiten sita, B. J. IV, 8, 4. Cf. A. J. I, 11, 4; XIV, 1, 4.
- Zodmielus*, Judae f., A. J. XI, 4, 2.
- Zoilus*, Stratonis turris et Doræ tyrannus, ab Aristobulo bello lacessitur, A. J. XIII, 12, 2; 12, 4.
- Zoor*. V. *Zoara*.
- Zopyrion*, historicus, Judaeorum meminit, C. A. I, 23.
- Zorobabelus* problematis explicatione Darii regis gratiam sibi conciliat, A. J. XI, 5, 2 sqq. A Dario petit ut Hierosolyma instauret, 3, 7. Magnam Judaeorum multitudinem in Judaeam reducit, 3, 9 sqq. Cf. 4, 4; 4, 8.